

L

L, l n. (-,-) : 1. *großes L*, L bras g., L skrivet bras g., pennlizherenn L b. ; 2. [sifr roman] L, l [hanter-kant].

l [berradur evit **Liter**] : litr g., litrad g., l.

Lab n. (-s,-e) : tro g., kaoul str., goedenn b., keul g. ; *Lab einsetzen*, goedennañ al laezh, lakaat tro el laezh ; *mit Lab behandelte Milch*, laezh goedennek g., laezh-goedenn g.

Laban g. : 1. [Bibl] Laban g. ; 2. [dre skeud.] *ein langer Laban*, un diskroger anduilh g., ur vazh wisket b., un den hir ha moan evel ar wall-amzer g., ul lañsadenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ul langouineg g., un dreustel b., ur sklipard g., ur skrifelleg g., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ul lank g., un tamm mat a zen g., un dreustenn b., ur freilhennek g., ur moanard g., unan bras evel ur skeul g., ur pezh jelkenn a baotr g., ur berchenn b., ur peulvan g. (Gregor).

labberig ag. / **labbrig** ag. : 1. [kegin.] divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar, euver ; 2. [dilhad] a-istribilh, a-ispilh, laosk, dizalc'h ; 3. [boued] fouist, flibous, gwak, blot, bourr, lec'hidennek ; 4. [dre astenn.] lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, dibalamour, landreant, laosk, dilañs, gwevn, diegus, mors, lizidour, kousket, lugut, lugudus, luguder, gourt, diboañ.

labbern / **läbbern** V.k.e ha V.gw. (hat gelabbert / hat geläbbert) : 1. [diedoù] tarlipat ; 2. glabousat, glabousañ, komerezañ, komerezata, komeriñ, flapennat, ragachat, fistilhat, raskañ, kaketal, flepañ, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, trutellañ, kunudal, flapañ, chaokat, brozennat ; 3. [merdead., gouelioù] bezañ laosk, bezañ disten, bezañ dizavel.

labbrig ag. : *sellit ouzh labberig*.

Labe b. (-,-n) : 1. distan g., distanadur g. ; 2. [dre skeud.] trugar b., kennerzh g./b., frealzidigezh b., sederaenn b., koñfort g., gras b.

Label n. (-s,-s) : 1. tikedenn b., skritellig b. ; 2. label g.

labeln V.k.e (hat gelabelt) : 1. tikedennañ ; 2. labelaat.

laben V.k.e (hat gelabt) : distanañ, sederaat, sartaat, laouenaat ; *ein labender Trunk*, un died saourus b., un died distanus b., ur braoued beuz g., ur braoued eus ar re wellañ g.

V.em. : **sich laben** (hat sich (t-rt) gelabt) : [dre skeud.] en em zudiañ, saouriñ udb ; *die Augen labten sich an dem herrlichen Anblick*, en em zudiañ a rae an daoulagad o sellet ouzh un dra ken brav, ar gwel eus un dra ken kaer a zudie an daoulagad.

Laberdan g. (-s,-e) : [kegin.] moru glas g.

labern V.gw. (hat gelabert) : glabousat, glabousañ, komerezañ, komerezata, komeriñ, flapennat, ragachat,

fistilhat, raskañ, kaketal, flepañ, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, trutellañ, kunudal, flapañ, chaokat, brozennat.

Labetränk g. (-s,-tränke) / **Labetrunk** g. (-s,-trünke) : died saourus b., died distanus b., braoued beuz g., braoued eus ar re wellañ g., braoued eus ar gwellañ g., died c'hwek b., died lipous b.

labial ag. : ... gweuz, ... ar weuz, gweuzel.

Labial g. (-s,-e) / **Labiallaut** g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn weuz b., c'hwezhenn weuz b., gweuzenn b. ; *nasaler Labiallaut*, gweuzenn fri b.

labil ag. : 1. [fizik, arc'hant.] distabil, distrantell, silwink, a-silwink, anstabil, arvarus, bresk, diasur ; *labiles Gleichgewicht*, kempouez distabil (anstabil) g., kempouez arvarus (bresk, distrantell) g. ; *labile Währung*, moneiz distabil g. ; 2. [dre skeud.] distabil, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, tro-distro, valigant, kildro, berrboellik, berr a skiant, dizalc'h, digendalc'h, moliac'hus, skort, skañvbennek, skañvboellik ; *labiler Mensch*, spered hedro a zen g., spered bresk a zen g., skañvelard g. / den hedro (berrboellik, a dro da bep avel) / skañvbenn g. / skañvbenneg g. / penn skort g. (Gregor) ; 3. hesteuz, hegouezh, fallik a-walc'h, bresk, diasur ; *seine Geschäftslage ist sehr labil*, gwall arvarus eo stad e aferioù, evelseik e ya an aferioù gantañ, mont a ra evel-evel e aferioù gantañ, war-nes damant emañ e aferioù, etre an div lezenn emañ e aferioù, etre kriz ha poazh emañ e aferioù.

Labilität b. (-,-en) : 1. hesteuz g., hegouezh g., breskder g., breskded b., breskadurezh b., diasur g., distabiled b., distabilder g. ; 2. [dre skeud.] valigañs b., valigerezh g., hedro g., digendalc'h g.

Labkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] luierez-velen b. ; *wohlriechendes Labkraut*, menoued str.

Labmagen g. (-s,-mägen/-) : kaouligen b., kaouledenn b.

Labor n. (-s,-s/-e) : arnodva g., imbourc'hva g., labourva g., laborenn b., ti-arnodiñ g., labouradeg b. ; *chemisches Labor*, arnodva kimiezh g. ; *physikalisches Labor*, arnodva fizik g.

Laborant g. (-en,-en) : arnodvaour g., labourvaour g., laborennour g.

Laborantin b. (-,-nen) : arnodvaourez b., labourvaourez b., laborennourez b.

Laboratorium n. (-s, Laboratorien) : arnodva g., imbourc'hva g., labourva g., laborenn b., ti-arnodiñ g., labouradeg b.

Laboratoriumsmedizin b. (-) : bevoniezh vezegel b.

laborieren V.gw. (hat laboriert) : 1. imbourc'hiñ en un arnodva ; 2. gouzañv, diwaskañ poanioù, reuziñ e boan, bezañ gwasket ; *er laboriert noch an seiner alten Wunde*,

d'ober en devez c'hoazh gant e c'houli kozh, n'eo ket peurbare c'hoazh e c'houli kozh, e c'houli kozh n'eo ket dispieg dioutañ c'hoazh, gouzañv a ra c'hoazh diwar e c'houli kozh, gwasket e vez c'hoazh gant e c'houli kozh ;
3. en em boaniañ, strivañ, en em vertuziñ.

Labormedizin b. (-) : bevoniezh vezegel b.

Labortisch g. (-es,-e) : torchenn b., taol-arnodva b.

Labour Party b. (-) : Strollad Labour Breizh-Veur g. ; *die Irish Labour Party*, Strollad Labour Iwerzhon g. ; *Mitglied der Labour Party*, labourad g.

Labsal n. (-s,-e) / **Labung** b. (-,-en) : **1.** distan g., distanadur g. ; **2.** [dre skeud.] trugar b., kennerzh g./b., frealzidigezh b., sederaenn b., koñfort g., gras b.

Labyrinth n. (-s,-e) : milendall g., abuzetez b., koadig kant hent g., troielleg b.

labyrinthisch ag. : **1.** milendallek, milendallel ; **2.** [dre skeud.] gwall luziet, gwall rouestlet, gwall fuilhet, diaes, kemmesket, kemmesk, fandrouilhek, dizirouestlus, troidellek, troidellus, troiellek, dilennus, dilennadus.

Lachanfall g. (-s,-anfälle) : barr c'hoarzhin g., frapad c'hoarzhin g., frapadenn c'hoarzhin b., kaouad c'hoarzhin b./g., korfad c'hoarzhin g., kofad c'hoarzhin g., strañs c'hoarzhin g., strañsad c'hoarzhin g., strapad c'hoarzhin g., taol c'hoarzh g. ; *er bekam einen Lachanfall*, taoliou c'hoarzh a strimpas er-maez eus e galon.

Lache¹ b. (-,-n) : poull g., poullig g., poullad g., bouilhenn-dour b. ; *der Regen bildete Lachen*, ar glav a boullade (a boulladenne, a rae gardenn, a lenne) ; *wir mussten durch die Lachen waten*, ranket hor boa foetañ fank evit tremen, ranket hor boa kalemarc'hat (patouilhat) dour ha fank evit tremen, ranket hor boa tremen dre ur garg-botoù ; *er lag in einer Blutlache*, gourvezet e oa en e wad (en ur poullad gwad) ; *das Blut bildete eine Lache*, ar gwad a chome da lennañ, ar gwad a boullade.

Lache² b. (-,-n) : P. c'hoarzh g., bomm c'hoarzh g., taol c'hoarzh g., korfad c'hoarzhin g., kofad c'hoarzhin g., c'hoarzhadenn b., dic'hargadenn b., c'hoarzherez g., c'hoarzhadeg b., gwechad c'hoarzhin b. ; *eine gellende Lache*, ur c'hoarzh skiltrus g., ur c'hofad c'hoarzhin skiltrus g.

lächeln V.gw. (hat gelächelt) : mousc'hoarzhin, bezañ ur mousc'hoarzh war e ziweuz, minc'hoarzhin, gwenc'hoarzhin, blas'hoarzhin ; *ungläubig lächeln*, mousc'hoarzhin en un doare diskredik ; *freundlich lächeln*, mousc'hoarzhin gant madelezh, mousc'hoarzhin c'hwek.

Lächeln n. (-s) : mousc'hoarzh g., minc'hoarzh g., gwenc'hoarzh g., blas'hoarzh g., c'hoarzhig g. ; *ein breites Lächeln*, ur mell mousc'hoarzh g., ur pikol mousc'hoarzh g. ; *ein freundliches Lächeln*, ur mousc'hoarzh sichant g., ur mousc'hoarzh pevar real nemet unan g. ; *komplizenhaftes Lächeln*, mousc'hoarzh kenemglevet g. ; *rätselhaftes Lächeln*, *unergründliches Lächeln*, minc'hoarzh goloet g., minc'hoarzh divinadellek (divinadellus, dizivinus, amrinek) g. ; *ungläubiges Lächeln*, mousc'hoarzh diskredik g. ; *ein spöttisches Lächeln*, ur mousc'hoarzh dibalamour g., ur mousc'hoarzh goapaus g., ur mousc'hoarzh goapaer g., ur mousc'hoarzh goap g. ; *das Lächeln der Mona Lisa*, mousc'hoarzh Mona Lisa g., mousc'hoarzh ar Gioconda g. ; *ein bitteres Lächeln*, ur c'hoarzhig feuket g., ur

mousc'hoarzh c'hwerv g. ; *ein bitteres Lächeln aufsetzen*, ober ur mousc'hoarzh c'hwerv, mousc'hoarzhin gant c'hwervoni, bezañ ur mousc'hoarzh c'hwerv gant an-unan war e figur (war e zremm, war e ziweuz) ; *gezwungenes Lächeln*, c'hoarzh digalon g., glasc'hoarzh g., c'hoarzh c'hwerv (glas, plat, gwenn, ginet) g. ; *dummes Lächeln*, mousc'hoarzh krampouezh g. ; *verführerisches Lächeln*, mousc'hoarzh lubanus g. ; *ihr Lächeln hat etwas Krampfhaftes an sich*, mousc'hoarzhin a ra digalon, mousc'hoarzhin a ra c'hwerv (glas, gwenn, plat), emañ-hi o vousc'hoarzhin ouzh an avel, emañ-hi o vousc'hoarzhin gwenn evel bleud flour ; *ein Lächeln huschte über ihre Lippen*, *der Hauch eines Lächelns flog über ihr Gesicht*, ur mousc'hoarzhig skañv a blavas war he diweuz, doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a zeuas ganti, doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a dremenas war he diweuz, ober a reas e-giz mousc'hoarzhin, damc'hoarzhin a reas ; *ein Lächeln umspielte ihre Lippen*, *ein Lächeln spielte um ihren Mund*, ur mousc'hoarzh a bare war he diweuz, ur mousc'hoarzh a skede war he dremm ; *hin und wieder huschte ein Lächeln über ihre Lippen*, gournijal a rae mousc'hoarzhouigoù skañv war korn he muzelloù ; *sein Lächeln verflog rasch*, koazhañ a reas buan e vousc'hoarzh.

lächelnd ag. : mousc'hoarzhus ; *lächelnd antworten*, respont gant laouenidigezh.

lachen V.gw. (hat gelacht) : **1.** c'hoarzhin, ober ur c'hoarzhadenn ; *er lacht nur immerzu*, ne ra nemet c'hoarzhin, ne ra ken tra nemet c'hoarzhin, hennezh a zo c'hoarzh-dic'hoarzh ; *die Leute fingen an zu lachen*, c'hoarzh a savas e-touez an dud ; *er lacht selten*, ne c'hoarzh nemeur ; *mit ihr gab es immer was zu lachen*, ni a c'hoarzh ganti, fent hor beze ganti ; *leise vor sich hin lachen*, c'hoarzhin en e bart e-unan ; *laut lachen*, c'hoarzhin ken na strak (frank, leizh e gorzenn, leizh e vouezh, a-bouez-penn, evel roñseed, uhel, leizh e veg), c'hoarzhin a-strak, c'hoarzhin a-ziroll, ober pezhioù c'hoarzhadennoù, dic'hargadennañ ; *glücksend lachen*, sklokal ; *gezwungen lachen*, c'hoarzhin digalon, c'hoarzhin ouzh an avel, c'hoarzhin c'hwerv (plat, gwenn, glas, treut), glasc'hoarzhin, c'hoarzhin gwenn evel bleud flour (Gregor) ; *hämisches lachen*, *höhnisch lachen*, *spöttisch lachen*, dejanal, c'hoarzhin yud, c'hoarzhin blech, risignal, skrignal, godisat, c'hoarzhin goap, c'hoarzhin en un doare faeüs, brizhc'hoarzhin, richanañ, ober ur c'hoarzh ki, ober ur c'hoarzh gadal (Gregor) ; *unangebracht lachen*, c'hoarzhin dijaoj ; *sie lachte*, so *laut sie nur konnte*, c'hoarzhin a rae ar pezh a c'halle ; *er hatte aufgehört zu lachen*, dic'hoarzh et e oa ; *sich ins Fäustchen lachen*, *in sich hinein lachen*, *versteckt lachen*, fic'hañ, fic'hellañ, c'hoarzhin a-zindan (dre zindan, dindan e vourrou, dindan e fri, outañ e-unan), souchañ da c'hoarzhin ; *über jemanden lachen*, c'hoarzhin diwar-goust u.b., c'hoarzhin d'u.b., c'hoarzhin gant u.b., c'hoarzhin war chouk u.b., c'hoarzhin goap ouzh u.b. ; *sie lachen dann über mich*, *wenn ich ihnen so etwas sage*, goap eo ganto, mar lavaran seurt traoù dezho ; *übers ganze Gesicht lachen*, skediñ (parañ) al levez war e zremm ; *aus vollem Herzen lachen*, c'hoarzhin a-greiz e galon, c'hoarzhin leizh e galon, c'hoarzhin a galon vat,

c'hoarzhin a-greiz kalon, c'hoarzhin gwalc'h e galon, c'hoarzhin a nerzh ene, rampañ e c'henoù, c'hoarzhin bagol, c'hoarzhin mav, c'hoarzhin kalonek, c'hoarzhin hep malis, c'hoarzhin divalis ; *aus voller Brust lachen, aus vollem Halse lachen*, c'hoarzhin daou leizh e veg, c'hoarzhin gwalc'h e galon (evel roñseed, a-greiz kalon, a-bouez-penn, leizh e zent, a-strak, leizh e gof, leizh e gorf, leizh e c'henoù, a-vegad, leizh e veg, leizh e jave, leizh e gorzenn, leizh e vouezh, a-leizh genoù), dic'hargadennañ, ober pezhioù c'hoarzhadennoù, bezañ c'hoarzh gant an-unan, taraniñ o c'hoarzhin, kristilhañ, c'hoarzhin leizh e vegin ; *sich kranklachen*, kinnig fatañ ken na c'hoarzh, migañ gant ar c'hoarzh ; *sich tolllachen*, tagañ kement e c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, mougañ kement e c'hoarzh, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger, tagañ gant ar fent ; *sich krummlachen*, tortañ, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, bezañ daoudortet o c'hoarzhin (daoudortet gant ar fent, daoubleget gant ar c'hoarzh), daoudortañ gant ar fent, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ o c'hoarzhin, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan ; *sich über jemanden schiefllachen*, c'hoarzhin diwar-goust u.b., c'hoarzhin war chouk u.b., flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejjan, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogea) u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober fent gant u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *er lachte ihm ins Gesicht*, c'hoarzhin a reas goap dezhañ, c'hoarzhin a reas dezhañ, ober a reas al lu gantañ ; *das wäre ja gelacht, wenn er nicht gehorchte*, ur pezh kaer (ur brav, un taol kaer) e vefe ma ne sentfe ket ; *dass ich nicht lache*, me 'ra goap ! fent a ra din ! c'hoari gaer ! un dra gaer ! taol kaer ! pezh kaer ! ar pezh kaer ! ur pezh kaer ! sell aze un taol kaer ! evit kelo-se ! te 'lavar ! te 'lavar a-walc'h ! c'hwi 'lavar ! c'hwi 'lavar a-walc'h ! kur gaer ! ur gur gaer ! n'eo ket kur ! chom da lavaret ! chomit da lavaret ! ; 2. [dre skeud.] *das Herz lacht mir im Leibe*, tridal (tarzhañ) a ra va c'halon gant al levenez, tarzhañ a ra al levenez em c'hreiz, bleuñviñ a ra va c'halon, stonket eo va c'halon gant ar joa, laouen eo va c'halon, ouzhpenn laouen on ; *die Sonne lacht*, skediñ (lugerniñ) a ra an heol, sart eo an heol, an heol a c'hoarzh ouzh an douar ; *der Himmel lacht*, skedus (sart) eo an oabl, seder eo an

amzer, c'hoarzhin a ra an oabl ouzh an douar ; 3. [kr-l] *wer zuletzt lacht, lacht am besten*, re abred e kan ho kilhog, bremaik e vo ur c'hoarzh all ! dibaot ar yar na goll he vi o kanañ re goude dozviñ ! me a zistago ar c'hoarzhin diouzhit ! daoust e berr ! pa c'hoarzh an den re e ouel goude se ! me a zesko dit dic'hoarzhin ! c'hwi a zic'hoarzh ! ; *wer am Morgen lacht, den holt am Abend die Katze*, goude c'hoarzhin e teu gouelañ, goude c'hoari huanadañ - an hini a c'hoarzh diouzh ar beure a c'harm diouzh noz - goude ar c'hoarzh e teu an dic'hoarzh - ar c'hoarzhin hag ar gouelañ en em heuilh peurliesañ - warlerc'h ar pour e teu an triñchin.

V.k.e. (hat gelacht) : *Tränen lachen*, c'hoarzhin da ouelañ, c'hoarzhin-ouelañ, skuilhañ daeroù gant ar c'hoarzh, gouelañ (leñvañ) gant ar c'hoarzh ; *wir haben Tränen gelacht*, ha c'hoarzh hor boa ken na ruilhe an daeroù, c'hoarzhin da ouelañ hor boa graet, c'hoarzhin-ouelañ hor boa graet, c'hoarzh hon eus bet kement ha ken brav ken e save daeroù en hon daoulagad, gouelañ hor boa graet gant ar c'hoarzh ; P. *da ist jetzt nichts mehr zu lachen* ! echu eo ar pardon ! echu eo ar fest-noz ! ; *da ist nichts zu lachen*, n'eus ket lec'h da c'hoarzhin, n'eo ket farsus tamm ebet ! n'eus ket peadra da c'hoarzhin !

Lachen n. (-s) : c'hoarzh g., bomm c'hoarzh g., taol c'hoarzh g., c'hoarzhadenenn b., dic'hargadenenn b., c'hoarzhherezh g., c'hoarzhadeg b., gwechad c'hoarzhin b., c'hoarzhin g. ; *schallendes Lachen*, c'hoarzh skiltr g., c'hoarzh skiltrus g., c'hoarzhadeg skiltr b., c'hoarzhherezh skintin g., bommoù c'hoarzh skintin lies. ; *unbändiges Lachen*, c'hoarzh diremed g., pezhioù c'hoarzhadennoù lies., kofadoù c'hoarzhin lies., korfadoù c'hoarzhin lies., c'hoarzh diroll g., kristilh g. ; *gezwungenes Lachen*, c'hoarzh digalon g., glasc'hoarzh g., c'hoarzh c'hwerv (plat, gwenn, ginet, treut) g. ; *ungezwungenes Lachen*, c'hoarzh digor g. ; *mit dem Lachen aufhören*, dic'hoarzhin gant an dra-se, an dra-se a ra fent din ; *höhnisches (hämisches) Lachen*, c'hoarzh yud (goapaus, goapaer, goap, faeüs, gadal, blech) g., brizhc'hoarzh g., c'hoarzhadennoù garv lies., skrign g., risign g., rinkin g., richan g. ; *unangebrachtes Lachen*, c'hoarzhherezh dijaoj g. ; *krampfhaftes Lachen*, c'hoarzh stroñs-distroñs (gliziennek, a-reuziadoù, a-stokadoù, a-frapadoù) g. ; *ersticktes Lachen, unterdrücktes Lachen*, fic'herezh g. ; *das Lachen ist ein Wesensmerkmal des Menschen*, n'eus nemet an dud a gement a oar c'hoarzhin, tra mab-den eo ar c'hoarzh, un doareenn denel eo ar galloud da c'hoarzhin ; *die Leute zum Lachen bringen*, lakaat c'hoarzh e-touez an dud, lakaat an dud da c'hoarzhin ; *das ist zum Lachen*, un dra lu an hini eo - chin eo an dra-se - me 'ra goap - ur c'hoarzhigell eo 'vat - ur farsite eo gwelet kement-se ; *wir kamen aus dem Lachen nicht heraus*, un abadenn c'hoarzhin e oa bet, un pochad c'hoarzh e oa bet, ur pennad c'hoarzhin e oa bet, nag a fent hor boa kemeret, nag a c'hoarzh a oa bet, eno e oa bet c'hoarzhadeg, eno e oa bet ur c'hoarzhherezh, pebezh c'hoarzhadeg, tapet hor boa ur c'hofad c'hoarzhin, o ! ni hor boa c'hoarzh ! o, na c'hoarzh ! ; *sein Lachen bezwingen*, moustrañ (delc'her) war e c'hoant c'hoarzhin, kabestrañ e c'hoant c'hoarzhin, plegañ e c'hoant c'hoarzhin, en em virout da c'hoarzhin, mirout a

c'hoarzhin, parraat a c'hoarzhin ; *das Weinen steht ihm näher als das Lachen*, brasoc'h c'hoant en deus da leñvañ eget da c'hoarzhin, gouelañ a rafe kentoc'h eget c'hoarzhin ; *vor Lachen nicht mehr können, sich vor Lachen nicht halten können*, rankout c'hoarzhin, na vezañ evit en em virout da c'hoarzhin (evit mirout a c'hoarzhin, evit moustrañ war e c'hoant c'hoarzhin), na vezañ evit parraat a c'hoarzhin, kristilhañ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, distankañ, dibaediñ, dic'hargadennañ, daoudortañ, pezeliañ, sailhañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin a-strak, c'hoarzhin a-ziroll, foeltrañ da c'hoarzhin ; *sich den Bauch vor Lachen halten*, P. *sich vor Lachen kringeln, sich vor Lachen biegen*, tortañ, tortañ gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ o c'hoarzhin, hejañ gant ar c'hoarzh, bezañ daoudortet o c'hoarzhin (daoudortet gant ar fent), tortañ (daoudortañ) da c'hoarzhin, sailhañ da c'hoarzhin, tarzhañ e vouzelloù o c'hoarzhin, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin leizh e gorf (leizh e gorf), bezañ puchet kement e c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober kofadoù c'hoarzhin, ober korfadoù c'hoarzhin, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan ; *sie wäre beinahe vor Lachen umgefallen*, darbet e oa bet dezhi kouezhañ gant ar c'hoarzhin ; *dem werde ich das Lachen schon noch austreiben*, me a zesko dezhañ c'hoarzhin c'hoazh, me a lamo e c'hoant c'hoarzhin digantañ, me a grenno dezhañ ar c'hoant da c'hoarzhin, m'e gaso da c'hoarzhin c'hoazh, me a zihuno anezhañ ! bremaik e raio ur c'hoarzh all, bremaik e tic'hoarzh, me a zistago ar c'hoarzhin dioutañ, me a zesko dezhañ dic'hoarzhin ; *Lachen und Niedergeschlagenheit wechselten sich ab*, c'hoarzh ha dic'hoarzh a voe a bep eil ; *er kommt schnell ins Lachen*, n'eo ket ret lakaat ar c'hazh war lost an arar evit lakaat anezhañ da c'hoarzhin.

lachend ag. : c'hoarzhus ; *der lachende Dritte*, an trede hini hag a denn e vad (hag a ra e c'hounid, hag a ra e c'hounidegezh) eus un diemglev etre daou zen all g.

Lacher g. (-s,-) : c'hoarzh g., noder g., godiser g., goapaer g. ; *er hat die Lacher auf seiner Seite*, en un tu gantañ emañ an noderien (ar c'hoarzherien) / en un tu gantañ emañ ar c'hodiserien / a-du gantañ emañ ar c'hoaperien (Gregor).

Lacherin b. (-,nen) : c'hoarzherez b., noderez b., godiserez b., goapaerez b.

lächerlich ag. : lu, chin, c'hoarzhus, c'hoarzhidik, droch ; *das ist ja lächerlich*, direzon eo kement-se, un dra lu (un dra chin) an hini eo, ur farsite an hini eo, n'eus na penn na revr (na penn na troad) da gement-se, chin eo an dra-se, c'hoarzhus eo, forzh petra, n'eus forzh petra ; *ich finde das einfach lächerlich*, ne welan penn ebet d'an dra-se, ne welan na poell na dalc'h en dra-se, me a gav diboeil an dra-se, ur farsite eo kement-se ; *lächerliche Kleinigkeit*, kozh netra g., disteraj g., disterdra g., disterajig g., belbeterezh g., bitrak g., belbiaj g., c'hoariell b., rabadiezh b. / diotaj g. / diotajig g. (Gregor) ; *es ist lächerlich, so etwas zu behaupten*, lu eo lavaret se ; *sich lächerlich machen*, en em lakaat lu, en em lakaat war var da vezañ goapaet, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da stagañ goap

diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor) ; *etwas ins Lächerliche ziehen*, luiñ udb, ober goap eus (ouzh) udb, c'hoarzhin goap ouzh (war, diouzh, ag, eus, da) udb, ober al lu gant (eus) udb ; *jemanden ins Lächerliche ziehen*, luiñ u.b., flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, c'hoarzhin goap war (ouzh, ag, eus, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogéal) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober foi d'u.b., ober fent gant u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *der bretonischen Sprache wurde in den Schulen einen lächerlich winzigen Platz zugestanden*, digoret e voe gant pizhoni dorioù ar skolioù d'ar brezhoneg ; *ein lächerlich kleiner Fisch*, [diwar vousgoap] ur pikol pesk bihan g. ; *er ist lächerlich ausstaffiert*, greiet drol eo, gwisket dotu eo, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu, diskramailh) eo, ur farsite eo an doare m'eo gwisket hennezh, gwisket eo evel ur spontailh brini, gwisket eo n'eus forzh penaos, gwisket eo forzh penaos, gwisket eo forzh peseurt mod, meurlarjez a zo gantañ, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhañ ; *lächerlich angezogene Frau*, loukezenn b., plac'h gwisket-droch b. plac'h gwisket evel ur forc'h b., maouez gwisket n'eus forzh penaos, maouez gwisket forzh penaos b., maouez gwisket forzh peseurt mod b., stramm g.

Lächerlichkeit b. (-,en) : furlikinerezh g., farouellerezh g., farsite b., c'hoarzhigell b. ; *jemanden der Lächerlichkeit preisgeben*, luiñ u.b., diskouez sottoni u.b., flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. diwar farsal, c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogéal) u.b., ober foi d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., ober fent gant u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., dejanal gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ,

garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *sich der Lächerlichkeit aussetzen*, en em lakaat lu, en em lakaat war var da vezañ goapaet, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor).

Lachgas n. (-es,-e) : gaz c'hoarzhin g., aezhenn c'hoarzhin b.

Lachgrübchen n. (-s,-) : [korf.] toullig g., poullig g., poull-boch'h g., [dre fent] toull bara gwenn g., neizhig ar pokoù g.

lachhaft ag. : P. c'hoarzhin, c'hoarzhidik, chin, lu, droch.

Lachkrampf g. (-s,-krämpfe) : c'hoarzh gliziennek g., c'hoarzh stroñs-distroñs (stroñsus, a-frapadoù, a-daolioù) g.

Lachlust b. (-) : c'hoant c'hoarzhin g. ; *ihre Lachlust war gereizt*, krog e oa ar c'hoant c'hoarzhin enni.

lachlustig ag. : c'hoarzhidik, troet da c'hoarzhin, c'hoarzhher ; *meine Mutter war eine lachlustige Frau*, va mamm a oa c'hoarzhherz ken e oa.

Lachmöwe b. (-,-n) : [loen.] gouelanig maskl du g. [*liester* gouelini maskl du] ; *Lachmöwe im Jugendkleid*, gouelan rous g.

Lachmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kelc'hspereenn b., lienenn-gig b.

Lachs g. (-es,-e) : [loen.] eog g., penn-eog g. ; *grauer Lachs*, keureug g. ; *junger Lachs*, glizig str., gwennig g. ; *Lachse fangen*, eogeta ; *zum Laichen kommen die Lachse in die Süßgewässer zurück*, da c'hreuniañ e tistro an eoged er stêrioù.

Lachsälve b. (-,-n) : bomm c'hoarzh g., taol c'hoarzh g., c'hoarzhadenn b., dic'hargadennoù lies., c'hoarzhadeg b.

lachsartig ag. : [loen.] eogheñvel, e doare un eog, e doare an eoged, a-zoare gant an eoged, a-seurt gant an eoged.

Lachsfang g. (-s) : pesketaerezh an eoged g., eogetaerezh g., eogeta g.

lachsfarben ag. / **lachsfarbig** ag. : roz melen, roz-eog, ruz-roz evel kig an eoged, a-liv gant kig an eoged, el liv da gig an eoged, kenliv gant kig an eoged, hag a zoug ul liv ruz-roz evel kig an eoged.

Lachsfische lies. : [loen.] salmonideged lies.

Lachsforelle b. (-,-n) : [loen.] dluz roz g., dluzh-mor g.

Lachsschinken g. (-s,-) : [kegin.] spilhenn hoc'h mogedet b.

Lachtaube b. (-,-n) : [loen.] turzhunell doñv b.

Lack g. (-s,-e) : 1. lakenn b., gwernis g., peg-lugern g. ; *Lack streichen*, lakaat ur gwiskad lakenn, lakennañ, lakaat gwernis gant ar barr-livañ ; *Nagellack*, gwernis ivinoù g. ; 2. [tekn.] pentur g. ; *Lack (auf)spritzen*, strinkañ pentur gant ur bistolenn, pentañ gant ur bistolenn.

Lackaffe g. (-n,-n) : P. pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., konikl g., pabor g., farlaod g., fringfoar g., poufer g., fougeer g., arvezier g., bramm kog g.

Lackel g. (-s,-) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] amparfal g., lochore g., den lor g., penn lor g., lopez g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., palod g., den diardoù (digompliment, dibalamour, digaz, difoutre) g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houpperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g. **lacken** V.k.e. (hat gelackt) : *sellit ouzh lackieren*.

Lackfarbe b. (-,-n) : lakenn b.

Lackfirnis g. (-ses,-se) : lakenn b., gwernis g., peg-lugern g.

lackieren V.k.e. (hat lackiert) : 1. lakennañ, gwernisañ, pentañ ; *frisch lackierter Wagen*, gwetur livet ent fresk b. ; *mit der Spritzpistole lackieren*, livañ gant ur bistolenn, pentañ gant ur bistolenn ; 2. [dre skeud.] P. *jemanden lackieren*, bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ, toazañ, kabestrañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houpperigañ, paltokiñ, flemmañ, trutal, c'hwibañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, divlempañ, devañ, touellañ, kilhañ, nezañ, trufañ, trufennat, c'hoari) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., kac'hat e godell u.b.

Lackieren n. (-s) : [tekn.] pentañ g., gwernisadur g., liverezh g., livadur g., livaj g.

Lackierer g. (-s,-) : [tekn.] penter g., liver g.

Lackiererei b. (-,-en) : [tekn.] stal bentañ b.

Lackiererin b. (-,-nen) : [tekn.] penterez b.

Lackierung b. (-,-en) : [tekn.] gwernisadur g.

Lackleder n. (-s) : lèr gwerniset g.

Lackmus g./n. (-) : [kimiezh] kediuzenn niverenn CAS : 1393-92-6 gounezet diwar seurtoù man b., lakmuz g.

Lackmuspapier n. (-s,-e) : [kimiezh] paper kediuzenn niverenn CAS : 1393-92-6 g., paper lakmuz g.

Lackmuspflanze b. (-,-n) : [louza.] man a vez gounezet diwarmañ ar gediuzenn niverenn CAS : 1393-92-6 g., lakmuz str., lakmuzenn b.

Lackschaden g. (-s,-schäden) : krabisadenn b., krafignadenn b., ribiñsadenn b., spinadur g., graspadur g.

Lackschuhe lies. : botoù lèr gwerniset lies.

Lackstiefel lies. : botinezoù lèr gwerniset lies.

Lacrosse n. (-) : [sport] dotu g., c'hoari bazh-dotu g., c'hoari-bazhig-kamm g., c'hoari-dotu g., c'hoari-horell g., horelladur g. ; *Lacrosse spielen*, c'hoari dotu, dotuañ, grollañ, horellañ, krosal, foetañ groll.

Lacrosseball g. (-s,-bälle) : [sport] groll b., horell g., P. gwiz b.

Lacrossespiel n. (-s,-e) : [sport] abadenn c'hoari-dotu b., abadenn c'hoari-horell b., abadenn horelladur b.

Lacrossespieler g. (-s,-) : [sport] c'hoarier-dotu g., horeller g.

Lacrossestick g. (-s,-s) : [sport] kammell b., dotu g., bazh-dotu b., bazh-horell b.

Lade b. (-,-n) : 1. kased g., kef g., koufr g., arc'h b. ; *Inhalt einer Lade*, koufrad g., kasedad g. ; 2. [dre astenn.] arched g., laour b., charke g., serch g. ; 3. [loen.] toullou dizant karvanoù ul loen-kezeg a dremen an houarn-gweskenno enno lies. ; 4. [sonerezh, ograou] klapedenn b.

Ladebaum g. (-s,-bäume) : [tekn.] gwern-samm b., gwintellerez b., gavr-goad b. [*liester givri-koad*].

Ladebordwand b. (-,-wände) : [kirri-samm] talbenn gorre-gouziz g.

Ladebühne b. (-,-n) : 1. kae kargañ-diskargañ g., leurenn kargañ-diskargañ b. ; 2. [kirri-samm] talbenn gorre-gouziz g., pladenn sevel b., pladenn c'horren b., pladenn kargañ-diskargañ b.

Ladefähigkeit b. (-,-en) : [treuzdougen] barregezh kargañ b., karg talvoudus b.

Ladefläche b. (-,-n) : [treuzdougen] gorread kargañ g., gorre kargañ g., leurenn gargañ b., pladenn b., leur-garr b., leurenn-garr b.

Ladegerät n. (-s,-e) : 1. karger g. ; 2. [fizik] bec'hier g.

Ladegewicht n. (-s) : pouez ar gargad g. ; *zulässiges Ladegewicht*, karg arverek uc'hek aotreet b.

Ladegut n. (-s,-güter) : kargad b.

Ladehemmung b. (-,-en) : [arm] sonnadur g. ; *seine Waffe hatte eine Ladehemmung*, chomet e oa bet kazh e denn gantañ, sonnañ a reas e arm-tan.

Ladekapazität b. (-,-en) : [treuzdougen] barregezh kargañ b., karg arverek b.

Ladeklappe b. (-,-n) : 1. [merdead.] dor strad ar vag b., harzell kargañ-diskargañ b., skoutilh kargañ-diskargañ g. ; 2. [kirri-samm] talbenn gorre-gouziz g., pladenn sevel b., pladenn c'horren b., pladenn kargañ-diskargañ b.

Ladeluke b. (-,-n) : [merdead.] harzell kargañ-diskargañ b., skoutilh kargañ-diskargañ g.

Lademaß n. (-es,-e) : [trenioù] gobari ar gargad g.

laden V.k.e. (lädt / lud / hat geladen) : 1. sammañ, kargañ, bec'hiañ, darbariñ, fardiñ ; *das Schiff hat Salz geladen*, holen he deus karget ar vag ; *Erdöl ins Schiff laden*, lestrañ tireoul, kargañ tireoul ; *Holz in (auf) den Wagen laden*, kargañ prenn e-barzh ar c'harr, darbariñ koad war ar c'harr ; *ein Gewehr laden*, kargañ ur fuzuilh ; *seine Muskete laden*, lakaat ur gargad poultr en e voused ; [tredan] *eine Batterie laden*, bec'hiañ ur pod-tredan.

2. [dre skeud.] *eine Schuld auf sich laden*, ober ur gwall bennak, sammañ e goustiañs gant un drougober bennak, berniañ un drougober bennak war e goustiañs, ober udb en e wallegezh, bezañ kiriek d'un droug bennak ; *eine Verantwortung auf sich laden*, sammañ ur giriegezh bennak, sammañ war e choug ur giriegezh bennak, sammañ (kemer) luz war e gein, sammañ un atebegezh, kemer an emell eus udb, kemer udb war e gont ; *die Atmosphäre war mit Feindseligkeit geladen*, glazentez a oa en aer, leun e oa an aergelc'h a zroukrañs, karget a gasoni e oa an aergelc'h ; *P. er hat schwer geladen*, e damm tortad en deus, ur picherad en deus, ur banne a zo e-barzh e fas, karget en deus muioc'h evit ne c'hall charreat, tommet brav eo dezhañ, lañset-mat eo, diwar re emañ, evet eo dezhañ, boeson a zo gantañ.

3. pediñ ; *jemanden zu Tisch laden*, pediñ u.b. ouzh e daol, pediñ u.b. da dañva e vara, pediñ u.b. da goaniañ en e di (da zont da zebriñ), pediñ u.b. da zont da leinañ / kouvianñ u.b. da leinañ (Gregor).

4. engervel, gervel ; *jemanden vor Gericht laden*, engervel u.b. dirak ar barner, gervel u.b. dirak ar varn, gourc'hemenn d'u.b. dont dirak ar varn, gelver u.b. dirak al lez-varn, kas paper d'u.b.

Laden¹ g. (-s, Läden) : 1. [kenw.] stal b., stal-werzh b., ti-kenwerzh g., boutikl g./b., koñvers g., magazenn b. ; *einen Laden führen*, derc'hel stal, delc'her un ti-kenwerzh, bezañ koñvers gant an-unan, plediñ gant (pleustriñ gant, ober war-dro) un afer genwerzh bennak ; *einen Laden eröffnen*, digeriñ ur stal-werzh nevez ; *den Laden öffnen (aufmachen)*, digeriñ e stal ; *Laden an der Ecke*, stal-werzh e-kichen b. ; *der ganze Laden*, ar staliad a-bezh b. ; *seinen Laden verlässt er nie vor zwanzig Uhr*, ne zistailh morse a-raok eizh eur noz ; 2. [dre skeud.] *den Laden schmeißen*, bezañ gant an-unan ar gontell hag an dorch, bezañ e penn an traoù, bezañ ouzh ar stur, bezañ an dorn gant an-unan, delc'her penn ar vazh, bezañ ar stur gant an-unan ; *den Laden hinschmeißen*, lezel pep tra war e revr, stlepel pep tra ouzh an drez, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog.

Laden² g. (-s, Läden/-) : stalaf g./b., ourlabañchoù lies., boled b. [*liester boledoù, bolidi*], [rouez] bann g.

Laden³ n. : (-s) : kargerezh g., fardiñ g., lestradur g.

Ladenbesitzer g. (-s,-) : perc'henn ur stal-werzh g., kenwerzhour g., kenwerzher g.

Ladenbesitzerin b. (-,-nen) : perc'hennez ur stal-werzh b., kenwerzheurez b., kenwerzherez b.

Ladendieb g. (-s,-e) : laer staliou-gwerzh g., c'hwib staliou-gwerzh g., skrapet staliou-gwerzh g.

Ladendiebin b. (-,-nen) : laerez staliou-gwerzh b., c'hwibez staliou-gwerzh b., skraperez staliou-gwerzh b., frav staliou-gwerzh g.

Ladendiebstahl g. (-s,-diebstähle) : laeroñsi en ur stal-werzh b., laeradenn en ur stal-werzh b.

Ladenfenster n. (-s,-) : [kenwerzh] talbenn-stal b., rakstal b.

Ladengehilfe g. (-n,-n) : [kenwerzh] komis g.

Ladenhüter g. (-s,-) : [kenwerzh] diwerzhadenn b. ; *die Ladenhüter*, an diwerzhadennoù lies., an dreistad g., an dilez g., an amrefuz g., ar reputailhoù lies., ar repujouù lies. ; *das ist ein alter Ladenhüter*, ne vez ket kavet diskarg (n'eus ket a werzh, n'eus digor ebet, n'eus sav ebet) d'an draezenn-se (d'an tamm marc'hadourezh-se), n'eus ket a zanvez prenerien evit an draezenn-se (evit an tamm marc'hadourezh-se), diherwerzh eo an draezenn-se (an tamm marc'hadourezh-se), dic'hizet eo an tamm marc'hadourezh-se.

Ladeninhaber g. (-s,-) : perc'henn ur stal-werzh g., kenwerzhour g., kenwerzher g.

Ladenkasse b. (-,-n) : [kenwerzh] keff g., keferezh b.

Ladenkette b. (-,-n) : [kenwerzh] rouedad staliou b., stal liesvagazenn b., gwidennad staliou b.

Ladenpassage b. (-,-n) : [kenwerzh] trepas kenwerzhel g., trepas staliou-gwerzh g., palier kenwerzhel g., porched g.

Ladenpreis g. (-es,-e) : [kenwerzh] priz-gwerzhañ g.

Ladenschluss g. (-es,-schlüsse) : [kenwerzh] serridigezh ar staliou-gwerzh b.

Ladenschlussgesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout an euriou evit serriñ ar staliou-gwerzh b.

Ladenschlusszeit b. (-, -en) : eur evit serriñ ar stalioù-gwerzh hervez al lezenn b.

Ladenschwengel g. (-s, -) : [kenwerzh, gwashaus] komis g.

Ladentisch g. (-es, -e) : 1. taol-gont b., kontouer g. ; 2. [dre skeud.] *unter dem Ladentisch verkaufen*, gwerzhañ a-gildorn (dre guzh, dre goach, dre zindan).

Ladentochter b. (-, -töchter) : [Bro-Suis] gwerzherez b.

Ladeprofil n. (-s, -e) : [trenioù] gobari ar gargad g.

Lader g. (-s, -) : [lu] karger g.

Laderampe b. (-, -n) : krapenn kargañ-diskargañ b., kal g.

Laderaum g. (-s, -räume) : 1. [merdead.] stradlog b., strad ar vag g., strad al lestr g., foñs ar vag g. ; *vorderer Laderaum*, piked g. ; 2. [nij.] goulog b.

Ladeschein g. (-s, -e) : [merdead.] paper-anavout g., lizher fard g.

Ladestock g. (-s, -stöcke) : [istor] bazh kanol b., bazh kargañ b.

Ladestreifen g. (-s, -) : [lu] bandenn tennoù mindrailherez b., bandenn dennoù b.

Ladestrom g. (-s, -ströme) : [tredan, daspugnerioù] tredan bec'hiañ g.

Ladetrommel b. (-, -n) : [arm] taboulin b. ; *in der Ladetrommel war nur eine Kugel*, ar bistolenn a oa karget a un tenn hepmuiken.

Ladewiderstand g. (-s, -widerstände) : [tredan] reostat g., redreizher g.

Ladewinde b. (-, -n) : [tekn.] traouilh g.

lädieren V.k.e. (hat lädiert) : flemmikañ, drastañ, distresañ, labezañ, disleberañ, foeltrañ, grilhañ, frikañ, freuzañ, fregañ, drailhañ, mekaat, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, euverañ, gwallegañ, mazaouiñ, diheiliañ, gloazañ.

ladinisch ag. : [yezh.] ladinek ; *ladinische Sprache*, ladineg g.

Ladung b. (-, -en) : 1. [merdead.] lestrad g., kargad b., fred g., fard g., sammad g., bagad b., batimantad b. ; *die Ladung des Schiffes löschen (bergen)*, dilestrañ ur gargad, diskargañ ur vag ; *Ladung einnehmen*, kargañ ; 2. karg g., kargad b., gwechad b., bec'h g., samm g. ; *Ladung eines Wagens*, kargad b., karrad g., charread g., tumporellad b. ; *eine Ladung Heu*, ur gargad foenn b., ur garg foenn b., ur garg a foenn b., ur charread foenn g., ur c'harrad foenn g. ; *sie hatten mit der Karre zwei volle Ladungen Erde hergeschafft*, degaset o doa leizh div garrigell a zouar ; *die Ladung weist ein Fehlgewicht von mehreren Zentnern auf*, ar gargad a vank dezhi meur a gant-lur war ar pouez, meur a gant-lur mank a zo er gargad ; 3. [gwir] paper-galv g., devennadenn er barnerezh b. ; *eine gerichtliche Ladung erhalten*, bezañ engalvet (bezañ kemennet d'an-unan dont) dirak al lez-varn, kaout paper digant al lez-varn, resev ur paper-engalv digant al lez-varn ; 4. *eine Ladung Brot*, ur fomiad vara b., ur boazhadenn vara b., ur fornezad vara b., ur forneziad vara b. ; *den Teig für eine Ladung Brot vorbereiten*, kempenn e fomiad ; 5. P. torad g., gourizad g., gourizadenn b., korfad g., korfadeg b., kofad g., gwechad b., kargad b., karg b., teurennad b., senklennad b., P. piñsinad g. ; *eine Ladung Pommes*, un torad fritez g., P. ur piñsinad fritez g. ; 6. kargerezh g. ; 7. [fizik, kimiezh] bec'hiad g. ; *elektrische Ladung*, bec'hiad tredan g. ;

Ladungen konjugieren, keveilañ bec'hiadoù ; 8. [armoù-tan, bombezennoù] kargad b. ; *Sprengladung*, kargad danvez-tarzh b., tarzh g. ; *Pulverladung*, kargad poultr b. ; *Kanonladung*, kanoliad g. ; 9. bern stank g., kementad bras g. ; *eine Ladung Schnee*, ur verniadenn erc'h b., ur bern erc'h g., ur berniad erc'h g., ur pakad erc'h g.

Ladungsbuch n. (-s, -bücher) : levr-bourzh g. ; *das Ladungsbuch führen*, delc'her al levr-bourzh.

Ladungsfähigkeit b. (-) : 1. karg arverek b. ; 2. [merdead.] fard g., jaoj g.

Ladungskonjugation b. (-) : [kimiezh] keveiladur bec'hiadoù g.

Ladungsschein g. (-s, -e) : 1. lizher-treuzdougen g. ; 2. [merdead.] paper-anavout g., lizher fard g.

Laetitia b. : Levenez b.

Lafette b. (-, -n) : [tekn.] gwele-kanol g., fust-kanol g., kilhoroù lies.

Laffe¹ g. (-n, -n) : P. pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g., garz g., kañfard g., konikl g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., fougeer g., arvezier g., aotrou g., bramm kog g.

Laffe² b. (-, -n) : 1. pod al loa g., podenn al loa b. ; 2. [Bro-Suis, kegin.] ramskoaz g.

La Fontenelle g. : [istor] Fontanella g., ar Bleiz g.

Lage b. (-, -n) : 1. lec'h g., plas g., lec'hiadur g., durc'hadur g., tro b., lakadur g. ; *etwas aus seiner Lage bringen*, diblas udb, diblasañ udb, dilec'hiañ udb, cheñch plas d'udb ; *waagerechte Lage*, plas a-blaen g., tro a-blaen b. ; *schiefe Lage*, plas a-veskell g. / plas beskell g. (Gregor), tro a-veskell b., lakadur a-veskell g. ; *Lage einer Stadt*, dremmlec'h ur gêr g. ; *die Stadt hat eine schöne Lage*, lec'hiet brav eo kêr ; *das Haus befindet sich in geschützter Lage*, en aer vat emañ an ti, en ul lec'h gwaskedet emañ an ti ; *Lage einer Wohnung*, durc'hadur ur ranndi g.

2. doare g., stad b., stad an traoù b., stuz b., saviad g., pleg g., plegenn b., jeu b., kont b., kendarvoud g., tuez g., tro b., apoue b., degouezh g., stal b., pal g. ; *die Wetterlage*, doare an amzer g., liv an amzer g. ; *die Lage der Frauen*, stad ar merc'hed b., stuz ar merc'hed b. ; *die politische Lage*, an tuez politikel g., stad an traoù war tachenn ar politikerezh b., doare ar politikerezh g., ar blegenn bolitikel b. ; *die Lage Europas nach dem zweiten Weltkrieg*, saviad Europa goude an eil brezel-bed g., degouezh Europa goude an eil brezel-bed g. ; *bei der gegenwärtigen Lage*, diouzh red an traoù hiziv, o vezañ penaos emañ kont hiziv, o vezañ penaos e tro ar bed, o vezañ penaos e tro ar stal bremañ, o vezañ penaos emañ stad an traoù hiziv, er pal emaoamp hiziv ; *sich über seine Lage beklagen*, klemm war e stad ; *schwierige Lage*, plegenn diaes b. ; *in einer verzweifelten Lage sein*, bezañ en ur blegenn diremed, bezañ en ur blegenn dispi, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn,

bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket propik, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet fall, bezañ en un enkadenn vras, bezañ tapet e droug, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ aet betek ar mouch, bezañ karget e vazh a spenn ; *er befindet sich in einer bedenklichen Lage*, arvarus eo e zoare, fallik a-walc'h emañ ar stal gantañ, etre beuziñ ha neuñviñ emañ, trist eo ar jeu gantañ, tapet fall eo, tenn eo an taol gantañ, skeudik eo an taol gantañ, en ur stad skeudik emañ, en ur gempenn emañ, e gwall zoare emañ, en ur pleg berr emañ ; *nach Lage der Dinge handeln*, ober diouzh saviad an ampoent, ober diouzh red an traoù, ober diouzh ma vo tro, ober diouzh ma vo kont, ober diouzh e gont, ober diouzh ma tegouezh, ober hervez ma tegouezh, ober hervez ma tegouezh ar bed, ober diouzh an darvoudoù, ober hervez ma tro ar stal, ober hervez stad an traoù ; *die Lage der Dinge schildern und auswerten*, sevel ar poent, kavout ar poent, taolenniñ stad an traoù ; *er ist jetzt in der Lage, einen neuen Wagen zu kaufen*, en em gavet eo e degouezh da brenañ ur c'harr nevez, en em gavet eo e tro da brenañ ur c'harr nevez, e tro emañ bremañ da brenañ ur c'harr nevez ; *er ist in der Lage, diese Arbeit zu verrichten*, emsav eo da zont a benn eus al labour-se, den a-walc'h eo evit ober kement-se, barrek eo evit ober kement-se, barrek eo da gement-se, barrek eo diouzh kement-se, barrek eo d'ober kement-se, gouest eo d'ober kement-se, mat eo d'ober al labour-se, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) emañ d'ober kement-se, e doare emañ d'ober kement-se, en amen emañ d'ober kement-se, kap eo d'an dra-se, tro a zo ennañ evit ober al labour-se, troc'h en deus d'ober kement-se, tremp en deus diouzh se, e stad emañ d'ober kement-se / e galloud emañ d'ober kement-se (Gregor) ; *wenn er in der Lage ist, es zu tun*, mar gall, mard eo gallus dezhañ ; *er ist der Lage gewachsen*, gouest eo da gemer e greñv war an darvoudoù, dont a ray gantañ, kavout a ray e ziluzioù, kavout a raio ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavout a raio ar c'hraf, hennezh a oar ober ganti, ober a raio diouti, barrek eo evit dont a-benn eus kement-se, kap eo d'an dra-se, n'eo ket ouzhpenn dezhañ ober an dra-se ; *jemanden in eine unangenehme Lage versetzen*, lakaat u.b. gwall ziaes, luziañ (nec'hañsiñ, nec'hiñ) u.b., ober diaes d'u.b., c'hoari diaes d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., lakaat u.b. gwall nec'het ; *jemanden in die Lage versetzen, etwas zu tun*, reiñ an dro d'u.b. d'ober udb, lakaat u.b. e doare (e tro, e tu, e par, e stad, e lec'h) d'ober udb ; *du kannst dich nicht*

in meine Lage versetzen, ne c'hallez ket kompren penaos emañ ar jeu ganin, ne c'hallez ket kompren e pe stuzioù emañ lakaet.

3. [tekn] gwiskad g., gwisk g., gwelead g., livead g. ; *über eine Lage Koks, eine Lage Erz*, goulosk ha kailh a bep eil gwisk ; *Lage Papier*, follenn baper b.

4. [sonerezh] skeuliad b., stirad g. ; *die erste Lage auf Saiteninstrumenten*, plasidigezh kentañ ar bizied war binviñ dre gerdin b. ; *zweite Lage auf Saiteninstrumenten*, eil plasidigezh ar bizied war binviñ dre gerdin g. ; *er kann in extrem tiefen Lagen singen*, gouest eo da ganañ war notennoù izel-tre ; *in extrem hohen Lagen singen*, kanañ war notennoù skilt-tre.

5. P. troiad b. ; *eine Lage Bier bezahlen*, paeañ bep a vanne bier d'an holl, paeañ e droiad vier.

6. [merdead.] bordead g. ; *eine volle Lage geben*, leuskel e vordead (Gregor), leuskel ur bordead.

7. [gwin] seim g.

8. *Lageenergie*, energiezh e galloud b., gremm e galloud g., energiezh varrek b., gremm barrek g.

9. [moull.] kaier ul levr g. ; *dieses Buch besteht aus zehn Lagen mit jeweils sechzehn Druckseiten*, dek kaier c'hwezek pajenn a zo aet d'ober al levr-mañ.

Lagebericht g. (-s,-e) : rentañ-kont diwar-benn stad an traoù g., danevell diwar-benn stad an traoù b.

Lagebesprechung b. (-,-en) : diviz diwar-benn stad an traoù g., breutadeg diwar-benn stad an traoù b., dielfennadur stad an traoù g.

Lagebestimmung b. (-,-en) : emlec'hiadur g., lec'hiadur g., lec'hidigezh b., reteradur g., reteradenn b., reteriñ g.

Lageenergie b. (-,-n) : energiezh e galloud b., gremm e galloud g., energiezh varrek b., gremm barrek g.

lagenweise Adv. : a wiskadoù, a weleadoù, a bep eil gwisk.

Lageplan g. (-s,-pläne) : 1. tres lec'hiañ g. ; 2. tres gladroll g., tres kadastr g.

Lager¹ n. (-s,-) : 1. gwele g. ; *elendes Lager*, fled g. ; *an das Lager gefesselt*, war e gostez, dalc'het en e wele gant ur c'hleñved bennak, a-stok war e wele, forset da chom war e wele, e-giz staget war e wele ; *auf hartem Lager schlafen*, kousket war ar mort, kousket war an douar noazh, kousket war ar c'haled, kousket war an douar-ran, kousket war an douar rik, kousket war an douar yen (Gregor).

2. [lu] kamp g., kampad g., teltadeg b., teltva g. ; *das Lager aufschlagen*, displegañ e deltoù, diazezañ e gamp (Gregor), staliañ e gamp, kludañ ; *das Lager abbrechen*, distaliañ e gamp, sevel ar c'hamp, sevel e dinelloù, plegañ e deltoù, sevel e deltoù, digampañ, diskampañ ; [dre skeud.] *ins feindliche Lager übergehen*, treiñ banniel, mont a-du gant e enebourien gozh, cheñch kamp, treiñ kein, treiñ diwar e garnoù, cheñch tu d'e chupenn, treiñ gant an enebour, cheñch tu, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; [polit.] rumm g., kevrenn b., kostezenn b., kamp g. ; *die Partei faltete sich in zwei Lager*, ar strollad politikel en em rannas etre div gevrenn enep (etre daou du enep) ; *unter den Kindern im Dorf gab es zwei Lager* :

die aus den Staatsschulen und die aus den kirchlichen Schulen, daou rumm vugale a oa er barrez : re ar skol lik ha re ar skol gristen ; [istor] *das sozialistische Lager*, ar c'hamp sokialour g.

3. [kenw.] ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., mirerezh g., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b., etrepaouez g., lab g. ; *Waren auf Lager bringen*, magazennañ marc'hadourezh, grignoliañ marc'hadourezh, grignoliñ marc'hadourezh, sanailhañ marc'hadourezh, etrepaouezañ marc'hadourezh ; *Waren auf Lager haben*, kaout marc'hadourezh er vagazenn ; [dre skeud.] *auf Lager haben*, kaout dindan an dorn ; *er hat Tricks auf Lager*, hennezh a zo itrikoù tout, ul louarn a zen eo hennezh, hennezh a zo fin evel ul louarn, hennezh a zo fin evel kaoc'h louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaou a zo ouzh en ober, hennezh a zo finoc'h evit kaoc'h louarn, hennezh a zo louarn, hennezh a zo tro en e laezh, ul louarn fin eo hennezh, ul louarn daoudroadek eo, meret eo bet e bleud tanav, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, ur sifelen a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, diouzh ar mintin eo, darbet e oa bet dezhañ mont da louarn, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, un ebeul eo hennezh, ur fouin eo hennezh, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, korvigell n'eus ken en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, korvigell a zo en e gorf, hennezh a zo gwriet a finesaou, hennezh a zo leun a widre, pegenn louarn eo hennezh !

4. [mengleuz] gwiskad g., gwelead g., gwazhenn b.

5. [tekn.] kib b., kador b., palier g., klud g.

6. [loen.] bertim b., ched g., faou g., gwele g., klud g. ; *sein Lager verlassen*, dibuchañ, dicheañ.

Lager² n. (-s, Läger) : [kenw.] pourveziad g., pourvezioù lies., magazennad b., sanailhad b. ; *Waren auf Lager bringen*, magazennañ marc'hadourezh, grignoliañ marc'hadourezh, grignoliñ marc'hadourezh, sanailhañ marc'hadourezh, etrepaouezañ marc'hadourezh ; *Waren auf Lager haben*, kaout marc'hadourezh er vagazenn.

Lagerapfel g. (-s,-äpfel) : aval goañv g., aval mir g., aval goañvek g.

Lageraufnahme b. (-,-n) : [kenw.] renabl ar staliadoù g.

Lagerbestand g. (-s,-bestände) : [kenw.] marc'hadourezh er vagazenn b., boniad g., stok g., staliad b., pourvezad g. ; *den Lagerbestand aufnehmen*, ober renabl, ober renabl ar staliadoù, renabliñ ar staliad.

Lagerbier n. (-s,-e) : [kegin.] bier izelvervet g.

Lagerbirne b. (-,-n) : per goañv str., per mir str., per goañvek str.

Lagerbüchse b. (-,-n) : [tekn.] kib b., kador b., palier g., klud g.

Lagerfass n. (-es,-fässer) : fust g.

Lagerfeuer n. (-s,-) : tantad g., tantez g., tan-kamp g., tan-gward g.

Lagergebühr b. (-,-en) / **Lagergeld** n. (-s,-er) : mizoù magazennañ lies., mizoù etrepaouezañ lies.

Lagergeschäft g. (-s,-e) : ti-dastum g., sanailh b., dastumlec'h g., mirlec'h g., skiber g., magazenn b., etrepaouez g., lab g.

Lagerhalle b. (-,-n) : [kenw.] ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b., etrepaouez g., logenn b., lab g.

Lagerhaus g. (-es,-häuser) : [kenw.] ti-dastum g., dastumlec'h g., mirlec'h g., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b., etrepaouez g., logenn b., lab g.

Lagerhalter g. (-s,-) : etrepaouezad g.

Lagerhütte b. (-,-n) : logell b., lochenn b., barakenn b., lab g.

Lagerist g. (-en,-en) : [kenw.] sanailher g., magazenner g.

Lageristin b. (-,-nen) : [kenw.] sanailherez b., magazennerez b.

lagern V.k.e. (hat gelagert) : **1.** magazennañ, boniañ, stokañ, grignoliañ, grignoliñ, etrepaouezañ, sanailhañ ; *Waren lagern*, boniañ marc'hadourezh, stokañ marc'hadourezh, magazennañ marc'hadourezh, grignoliañ marc'hadourezh, etrepaouezañ marc'hadourezh, grignoliñ marc'hadourezh, sanailhañ marc'hadourezh ; *trocken lagern* ! da vezañ diwallet diouzh ar glebor ! da ziwall diouzh ar glebor ! ; *Wein kühl lagern*, lakaat gwin en ul lec'h fresk ; *Müll auf einem Grundstück lagern*, lastezañ un dachenn douar, berniañ lastez war un dachenn zouar, leuniañ un dachenn zouar gant lastez ; **2.** ledañ, astenn, gourvez, lakaat en e c'hourvez.

V.gw. (hat gelagert) : **1.** kampiñ, bezañ dirsavet ; *Wallensteins Heer lagerte in Böhmen*, edo lu Wallenstein o kampiñ e Bohemia, lu Wallenstein a oa o kampiñ e Bohemia, lu Wallenstein a oa dirsavet e Bohemia ; **2.** [dre skeud.] goleiñ ; *schweres Gewölk lagert am Horizont*, malkennet eo an dremmwel ; **3.** [labour-douar] *der Wein lagert*, dilaviñ a ra ar gwin, diazezañ a ra ar gwin (Gregor) ; **4.** muzat.

V.em. : **sich lagern** (hat sich (t-rt) gelagert) : **1.** diazezañ e gamp, en em staliañ ; *die Truppen lagern sich am Waldrand*, diazezañ a ra an arme he c'hamp e-kichen ar c'hoad ; **2.** [labour-douar] *das Getreide hat sich gelagert*, kouezhet (stoket, distok) eo ar gwinizh, fleet eo bet an edoù (Gregor).

Lagern n. (-s) : **1.** boniañ g., sanailhañ g. ; **2.** kampadur g., kampiñ g.

Lagerobst n. (-es) : frouezh goañv str., frouezh goañvek str., frouezh mir str.

Lagerort g. (-es,-e) / **Lagerplatz** g. (-es,-plätze) : bod g., kamp g., lec'h kampiñ g., fled g., ehanlec'h g., teltadeg b., teltva g.

Lagerpflanze b. (-,-n) : [louza.] tallofit g.

Lagerraum g. (-s,-räume) : [kenw.] dastumlec'h g., mirlec'h g., sanailh b., skiber g., magazenn b., grignol b.

Lagerschein g. (-s,-e) : [kenw.] gwarantenn b.

Lagerstatt b. (-,-stätten) : gwele g., fled g., flojenn b.

Lagerstätte b. (-,-n) : **1.** bod g., kamp g., lec'h kampiñ g., ehanlec'h g., flojenn b., fled g. ; **2.** [mengleuz.] gwiskad g., gwelead g., gwazhenn b.

Lagerumschlag g. (-s,-umschläge) : [kenw.] trolusk ar staliadoù g.

Lagerung b. (-,-en) : **1.** boniañ g., sanailhañ g., stokañ g., kroniañ g., kroniadur g. ; *Lagerung radioaktiven Abfalls*, kroniadur dilerc'hioù skinoberiek g. ; **2.** [mengleuz.] gwiskad g., gwelead g., gwazhenn b. ; **3.** [douarouriezh]

gweleadur g., gweleadiñ g. ; *diskordante Lagerung*, gweleadur disklot g. ; *konkordante Lagerung*, *gleich geschichtete Lagerung*, gweleadur kenglot g.

Lagerverwalter g. (-s,-) : [kenw.] sanailher g., magazenner g.

Lagerverwalterin b. (-,-nen) : [kenw.] sanailherez b., magazennerez b.

Lagerverzeichnis n. (-ses,-se) : [kenw.] renabl g., inventar g.

Lagerwart g. (-s,-e) : gward magazenn g.

Lagerzins g. (-es,-e) : mizoù magazennañ lies., mizoù etrepaouezañ lies.

Lagesinn g. (-s) : [bred.] skiantaerezh emstummel g.

Lagune b. (-,-n) : loc'h b., lagon g., morlenn b., paludenn b. ; *durch Eutrophierung kann Nitrat die Bildung von Faulschlamm in den Lagunen verursachen*, an eutrofekaat (an hevezhurekaat) abalamour d'an nitrat a c'hall bezañ pennkaoz d'al lizadur e loc'hoù 'zo.

lahm ag. : **1.** seizet, morzet, mors, sonnet, nodet, marv, marc'het, peluzet, mac'hagnet, gwatalet, soret, fredet, perkus, gourdet ; *lahmer Arm*, brec'h seizet (morzet, peluzet, soret) b. ; *lahm werden*, seizañ, morzañ, peluziñ, sorañ, nodiñ ; **2.** [dre astenn.] torr, mac'hagn ; *lahmer Flügel*, askell dorr b., askell vac'hagn b. ; **3.** [dre skeud.] P. *dieser Wein legt mir die Beine lahm*, ar gwin-se a gouezh em divhar, gant ar gwin-se e varv va divhar diouzhin, gant ar gwin-se e teu va divesker da vezañ flakig, va divesker a ya lor gant ar gwin-se, ar gwin-se a lazha va divesker ; *diese Hitze legt mich völlig lahm*, me a zo faezh gant an tommder-mañ, an tommder-mañ a laka ac'hanon da vezañ lor, mors-mors on gant an tommder, gant an tommder-mañ on deuet da vezañ flakig, dinerzhet e vezañ gant an tommder-mañ, lazhet e vezan gant an tommder-mañ, mac'homet on gant an tommder, fall on ouzh an tommder-mañ, arnevet eo va gwad gant an toufor-mañ, lakaet on-me en ur peñse spontus gant an tommder-mañ ; *sein Beinbruch hat ihn für einen Monat lahm gelegt*, gant e c'har dorr n'en deus gallet na mont na dont e-pad ur miz, chadennet (sparlet, strobet, nasket) eo bet e-pad ur miz gant e c'har dorr ; **4.** *lahme Ausrede*, *lahme Entschuldigung*, digarez toull g., digarez-ki g., fall zigarez g., remistenn b., risklenn b., falszigarez g., lank g. ; **5.** [kenw.] dilañs, kousket, asik ; *lahmer Geschäftsgang*, stad dilañs an aferioù b., stad kousket an aferioù b., aferioù dilañs lies. ; *der Krieg hatte die Wirtschaft des Landes lahmgelegt*, ar vro a-bezh a oa aet asik gant ar brezel ; **6.** [dre skeud.] hilgennek, lugut, landrammus, landrennek, landrennus, digas, lizidant, lezober, gwallek, diegus, mors, lezirek, disaour, dibreder, didalvez, lantous, amlez, gour, diboan, morgousket, divalav ; P. *lahme Ente*, maoutenn b., blonegenn b., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., klouarenn b., chuchuenn b., luguder g., c'hoarieller g., belbeter g., teteiour g., labask g., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g., chuchuer g., ruzer g., pladorenn b., goulerc'her g., kac'higeller g., buzhugenn b., luduenn b., buzhugenner g., beuzelenn b., peul g. ; *er ist etwas lahm*, kac'higelliñ a ra, teteiat a ra, teurgenniñ a ra, trein a zo warnañ, treinañ a ra, treinellat a ra, chom a ra da c'houlerc'hiñ, emañ e zaou droad er memes sac'h, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, ne ra ken tra nemet

mousognañ, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, hennezh a zo ul luduenn, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, amlez) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, laosk eo da labourat, n'eus ket a wad en e wazhiennou, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, gour eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn) anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad.

Lahmarsch g. (-es,-ärsche) : maoutenn b., blonegenn b., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., buzhugenn b., klouarenn b., chuchuenn b., luguder g., c'hoarieller g., belbeter g., teteiour g., labask g., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g., chuchuer g., ruzer g., morgousket a zen g., pladorenn b., luduenn b.

lahmarschig ag. : lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, morgousket, lizidour, lugudus, lugut, luguder, amlez, diboan, un toull diboan anezhañ, gour, divalav, evel un tamm koad.

Lahme(r) ag.k. g./b. : kamm g., kammell b., kammez b., seizad g., seizadez b., perkuz g., perkuzez b.

lahmen V.gw. (hat gelahmt) : *an einem Bein lahmen*, gargammañ, kammañ (bezañ kamm) eus un tu, mont kamm-jilgamm, jilgammañ, bezañ falc'her ar perisilh-aod (Gregor).

lähmen V.k.e. (hat gelähmt) : **1.** [mezeg.] seizañ, peluziñ, fredañ, strumiñ, morzañ ; *ihre beiden Beine waren gelähmt*, seizet e oa he div c'har outi, morzet e oa he div c'har outi, seizet e oa he divhar o-div ; *vor Entsetzen gelähmt*, hanter nodet gant ar spont, seizet gant ar spont, sonn gant ar spont, sonnet gant an euzh, treantet gant an aon, mantret gant ar spont, sklaset e wad en e wazhied gant ar spont ; *nach den paar Bierchen waren ihre Beine wie gelähmt*, ar banneoù bier o doa pounneraet o zreid ; **2.** [dre skeud.] sparañ, stankañ, harpañ, sourdañ, lakaat harz da, naskañ ; *soziale Unruhen lähmten die Entwicklung der Wirtschaft*, ar reuz a rene war an dachenn sokial en deus bet gwallgaset diorroadur an armerzh, trubuilhoù war an dachenn sokial a lakeas harz (un harp) da ziorroadur an ekonomiezh, diorroadur an armerzh a voe nasket gant an trubuilhoù war an dachenn sokial.

lähmend ag. : seizus.

Lahmheit b. (-) : **1.** seizi g., nodadur g., peluz g., peluzadur g., perkuzadur g. ; **2.** [dre skeud.] dilañs g., lizidanted b., diegi b., lugud g.

lahmlegen V.gw. (hat lahmgelegt) : sparañ, stankañ, harpañ, sourdañ ; *der Krieg hatte die Wirtschaft des Landes lahmgelegt*, ar vro a-bezh a oa aet asik gant ar

brezel ; *der Streik legte das ganze Land lahm*, an diskrog-labour a lakeas harz da bep tra er vro, an diskrog-labour a lakeas un harp da bep tra er vro, nasket e voe ar vro a-bezh gant an diskrog-labour.

Lahmlegung b. (-, -en) : [dre skeud.] sparlañ g., stankadur g., harp g., sourdadur g.

lahmschlagen V.k.e. (schlägt lahm / schlug lahm / hat lahmgeschlagen) : *jemanden lahm schlagen*, breviñ e groazell d'u.b., terriñ e zivgroazell d'u.b. / terriñ e groazell d'u.b. / divellañ e groazlezh d'u.b. (Gregor), divellañ e gein d'u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a gogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kiviañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

Lähmung b. (-, -en) : [mezeg.] seizi g., seiz g., nodadur g., peluz g., peluzadur g., perkuzadur g. ; *Lähmung der unteren Körperhälfte*, seizi traoñ ar c'horf g. ; *halbseitige Lähmung*, seizi eus un tu eus ar c'horf g.

Lahn g. (-s, -e) : [gwiad.] danvez gwiadet gant neudennoù aour g.

Laib g. (-s, -e) : [su Bro-Alamagn] *Laib Käse*, krennenn geuz b. ; *Brotlaib*, choanenn b., mouchenn b., mouchenn vara b., torzh b., torzh-vara b., bara-choanenn g., baraenn-bleget b., bara mouchenn g., bara torzh g., bara g. ; *angeschnittener Brotlaib*, *angebrochener Brotlaib*, darn b., torzh voulc'h b.

Laich g. (-s, -e) : [loen.] had pesked str., greun pesked str., stronk g., vioù pesked lies. ; *Froschlaichballen*, gwele-raned g., vioù raned lies. ; *Krötenlaichschnur*, chapeledad vioù an tousegi g. ; *Kröten legen ihren Laich in Gewässern ab*, nodiñ a ra an tousegi e poullou-dour.

Laiche b. (-) : [loen.] mare ar greuniañ g.

laichen V.gw. (hat gelaicht) : [pesked] teuler greun, teuler e c'hreun, teuler he greun, teuler e had, teuler he had,

greuniañ, parañ, en em barañ, dozviñ, gouennañ ; *zum Laichen kommen die Lachse in die Süßgewässer zurück*, da c'hreuniañ e tistro an eoged er stêrioù ; *zum Laichen suchen Kröten Gewässer auf*, nodiñ a ra an tousegi e poullou-dour.

Laichzeit b. (-, -en) : [loen.] mare ar greuniañ g.

Laie g. (-n, -n) : 1. [relij.] lik g., den lik g., den eus ar bed g., den ordinal g., trevour eus an ordinaloù g., nannbeleg g. ; *die Laien*, ar vediz lies., bediz lies., an dud lik lies., al liked lies., al likelezh b. ; 2. [dre skeud.] neveziañ g., diouizieg g., den hep skiant-prenañ ebet g., den hep skiant-prenet ebet g., den hep skiant-pren ebet g., den hep skiant-desket ebet g., den hep chem ebet g., den hep chemet ebet g. ; *ein blutiger Laie*, un den diouizieg a-grenn g. ; *er ist ein Laie auf diesem Gebiet*, diouizieg a-walc'h eo war an dachenn-se, divalav a-walc'h eo war an dachenn-se.

Laienbruder g. (-s, -brüder) : [relij.] gouestlad g., oblad g., breur lik g. (Gregor).

laienhaft ag. : diakuit, diarrouet, diouizieg, hep tamm skiant-prenañ ebet, hep tamm skiant-prenet ebet, hep tamm skiant-pren ebet, hep tamm skiant-desket ebet, hep tamm chem ebet, hep tamm chemet ebet.

Laienprediger g. (-s, -) : [relij.] prezegenner g., prezegour g.

Laienpredigerin b. (-, -nen) : [relij.] prezegennerez b., prezegourez b.

Laienpriester g. (-s, -) : [relij.] beleg parrez g.

Laienschwester b. (-, -n) : [relij.] gouestladez b., c'hoar lik (Gregor) b.

Laiantum n. (-s) : likelezh b.

Laienspielgruppe b. (-, -n) : strollad c'hoariva nannmicherel g., strollad c'hoariva amateur g., strollad c'hoariva amatourien g.

Laiin b. (-, -nen) : 1. plac'h lik b., plac'h eus ar bed b., plac'h ordinal b., trevourez eus an ordinaloù b. ; 2. [dre skeud.] neveziañ b., plac'h hep skiant-prenañ ebet b., plac'h hep skiant-prenet ebet b., plac'h hep skiant-pren ebet b., plac'h hep skiant-desket ebet b., plac'h hep chem ebet b., plac'h hep chemet ebet b.

Laisser-faire n. (-) : lezober g., laoskidigezh b., laoskentez b., laoskoni b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b.

laizisieren V.k.e. (hat laizisiert) : likaat, laikaat.

Laizisierung b. (-) : laikadur g.

Laizismus g. (-) : laikouriezh b., laikelezh b. ; *Verfechter des Laizismus*, kaser war-raok al laikelezh g.

laizistisch ag. : lik, laik.

Laizität b. (-) : laikter g., laikelezh b., likelezh b.

Lakai g. (-en, -en) : lakez g. [*liester lakezed*, lakizien], mevel g., mevel war droad g. ; *ehemaliger Lakai*, dilakez g.

Lakaienpack n. (-s) : ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foi lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoned lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., nouveañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., mevelaj g., stronk g., lignez b., tud didalvez lies.

Lake b. (-, -n) : [kegin.] hili g., soub g., soubadur g.

Lakedämon n. (-s) : [istor] Lakedaimon b., Sparta b.
Lakedämonier g. (-s,-) : [istor] Lakedaimonad g., Spartad g.
lakedämonisch ag. : [istor] ... Lakedaimon, ... Sparta, spartaat.
Laken n. (-s,-) : 1. liñsel b. ; *die Laken und Bettdecken unter die Matratze einschlagen*, rollañ ur gwele, kosteziañ ur gwele ; 2. lien g.
lakonisch ag. : krenn, krak-ha-berr, lakonek ; *lakonische Kürze*, berrded b., berrder g. ; *lakonische Ausdrucksweise*, krennder g.
 Adv. : krak-ha-berr, e berr gomzoù, en ur ger krenn, ent-lakonek.
Lakonismus g. (-, Lakonismen) : berrded b., berrder g., krennder g., lakonegezh b.
Lakritz [rannyezh.] g. (-es,-e) / **Lakritze** b. (-,-n) : 1. [louza.] regalis str. ; 2. [danvez tennet eus ar plant] regalis g., prenn-c'hwek g.
Lakritzenstange b. (-,-n) : tamm bazh regalis g., tamm prenn-c'hwek g.
Laktation b. (-,-en) : [mezeg.] 1. dever-laezh g. ; 2. mare reiñ-laezh g., laezherezh g., laezhañ g. ; *nach der Laktation geht die Größe der weiblichen Brust zurück*, dre ma ya al laezh da hesk e kurz divronn ar maouezed ; 3. terzhienn-laezh b.
laktierend ag. : laezhus.
Laktose b. (-) : [bev.] laktoz g.
lala Adv. : *es ging ihm so lala*, mont a rae evelseik (evel-evel, 'vel-'vel, madik-madik) gantañ, war-nes damant e oa, etre an div lezenn e oa, etre kriz ha poazh e oa, derc'hel a rae da ruzañ anezhi gant poan vras ; *wie geht's ? - so lala !* mont mat a ra ? - pas re holl ! / mont a ra ? - ya, ruzañ !
lallen V.gw./V.k.e (hat gelallt) : azenañ, balbouzañ, haketal, tatouilhat, satouilhat, gagouilhat, hakal, hakiñ, besteodiñ, gagiñ, saozañ, argaozeal, argomz, faragouilhat ; *er lallte eine Entschuldigung*, balbouzañ (satouilhat) a reas un digarez bennak.
Lallen n. (-s) : 1. besteoderezh g., gagouilherezh g., haketerezh g., satouilherezh g., balbouzerezh g. ; 2. [babiged] argaoz b., argomz g.
Lama¹ n. (-s,-s) : [loen.] lama g.
Lama² g. (-s,-s) : [relij.] lama g.
Lamaismus g. (-) : lamaadegezh b.
Lamaist g. (-en,-en) : lamaad g.
Lamäng b. (-) : P. [tro-lavar] *aus der Lamäng*, war an taol, diwar sav, war an tomm, war an tach, war an trumm, war ar prim ; *etwas aus der Lamäng essen*, debriñ un tamm dindan e veud, debriñ udb diwar e sav.
Lamantin g. (-s,-e) : [loen.] ejen-dour g., ejen-mor g., morejen g.
Lamarckismus g. (-) : lamarkouriezh b.
Lamarckist g. (-en,-en) : lamarkour g.
Lambada b. (-,-s) / g. (-/-s,-s) : lambada g.
Lambdasonde b. (-,-n) : [tekn.] sont lambda g.
Lambdazismus g. (-) : lambdaegezh b.
Lamé g. (-s,-s) / **Lamee** g. (-s,-s) : [gwiad.] danvez gwiadet gant neudennoù aour g., lame g.
Lambertsnuß b. (-,-nüsse) : [louza.] 1. [frouezh] kraoñ-mouch str. ; 2. [gwez] kraoñenn-vouch b.

Lamelle b. (-,-n) : 1. lavnennig b., lavnenn b. ; *die Lamellen eines Pilzes*, lavnennoùigoù ur c'habell-touseg lies., lavnennigoù ur c'habell-touseg lies. ; 2. [tekn.] [karr-tan] lavnenn distanañ b., bann distanañ g.
Lamellen- : lavnennek, lavnek.
lamellenförmig ag. : lavnheñvel.
lamellieren V.k.e. (hat lamelliert) : lavnennañ.
lamelliert ag. : lavnennet, lavnek, lavnennek.
lamellig ag. : lavnennet, lavnek, lavnennek.
lamentieren V.gw. (hat lamentiert) : *um etwas lamentieren, über etwas (t-rt) lamentieren*, klemm war udb, klemm diwar-benn udb, klemm war udb, hirvoudiñ en abeg d'udb.
Lamento¹ n. (-s,-s) : P. klemmicherezh g., klemmichadennoù lies., gouelvan g., klemmvan g., klemmoù lies., keinvan g., kunuc'hennnoù lies., truandoù lies., yezhoù fall lies., hirvoud g., hirvoudoù lies., huanadoù glac'har lies., gwigour g., hirvoudennnoù lies.
Lamento² n. (-s, Lamenti) : marvnad g., klemmgan g., gwerz b.
Lametta n. (-s) : 1. garlantez skedus Nedeleg str. ; 2. P. kozh medalennoù lies. ; 3. P. armoù kegin lies.
Laminarströmung b. (-,-en) : redenn lavnat b.
laminieren V.k.e. (hat laminiert) : plastikaat, mezellaat, darwiskañ.
Lamm n. (-s, Lämmer) : [loen.] oan g. [*liester* oaned, ein], oanez b., menn g. ; *das Lamm Gottes*, Oan-Doue g. ; *fromm (geduldig, sanft) wie ein Lamm*, dous (reizh, habask) evel un oan, ken divalis hag un oan, divalis evel un oan, ken reizh hag un oan, reizh e-giz eun dañvad, doñv evel un oan, dous evel al laezh ; *die Lämmer blöken*, begeliat a ra an ein, begeliat a ra an oaned.
Lammbraten g. (-s,-) : [kegin.] rost kig-oan g.
Lämmchen n. (-s,-) : [loen., kegin.] oan-laezh g.
lammern V.gw. (hat gelammt) : [loen.] oaniñ, ober he zro, halañ, genel, treiñ, dozviñ ; *das Schaf lammt*, emañ an dañvadez oc'h halañ, emañ an dañvadez gant droug hec'h oan ; *das Schaf wird bald lammern*, da c'hortoz halañ emañ an dañvadez, da c'hortoz hec'h amzer emañ an dañvadez, war-nes halañ emañ an dañvadez, war ar bord da halañ emañ an dañvadez, emañ an dañvadez gant droug hec'h oan, emañ an dañvadez war droug hec'h oan, droug an oan a zo gant an dañvadez ; *das Schaf hat gelammt*, halet eo an dañvadez ; *das Schaf hat vor Kurzem gelammt*, nevez-halet eo an dañvadez, nevez-hal eo an dañvadez ; *beim Lammern Geburtshilfe leisten*, halañ un dañvadez, reiñ an dorn d'un dañvadez da halañ.
Lämmergeier g. (-s,-) : [loen.] guperer g.
Lämmerhirt g. (-en,-en) : mēsaer-deñved g., bugul g.
Lämmerwolke b. (-,-n) : [koumoul] lost-kazh g., flip-avel g., sirrus g. ; *Lämmerwolken*, deñvedigoù lies., laezh kaoulet g., kalzennoùigoù lies.
Lammfell n. (-s,-e) : oangen g.
Lammfleisch n. (-es) : [kegin.] kig-oan g.
lammfromm ag. : dous (reizh, habask) evel un oan, ken divalis hag un oan, divalis evel un oan, ken reizh hag un oan, reizh e-giz eun dañvad, doñv evel un oan, dous evel al laezh.
Lammshulter b. (-,-n) : [kegin.] skoaz-oan b.
Lammspieß g. (-es,-e) : [kegin.] berad kig-oan g.

Lammung b. (-, -en) : oaniñ g.
Lammwolle b. (-) : gloan oan g.
Lammzunge b. (-, -n) : [loen.] leidenn flour b.
Lämpchen n. (-s, -) : lampig g., lutig g., lutigenn b., goulou-lutig g., lut g., goulou bleiz g.
Lampe¹ b. (-, -n) : 1. kleuzeur b., lamp g./b. [*liester* lampoù / lampeier], lampr g., goulou g. ; *bei der Lampe*, dindan goulou ur gleuzeur, ouzh goulou ur gleuzeur ; *die Lampe klein stellen*, lakaat goulou bihan, lakaat ar goulou lutig ; *ausgeschaltete Lampen*, lampoù dienaou lies., lampoù didan lies. ; *die Lampe einschalten*, enaouiñ ar gleuzeur ; *den Stecker der Lampe einstecken*, lugañ ar gleuzeur ; 2. [c'hoariva] *die Lampen*, ar gouleier lies., gouleier al leurenn lies. ; *ein Stück vor die Lampen bringen*, degas ur pezh-c'hoari war al leurenn, kinnig ur pezh-c'hoari ; 3. P. *Öl auf die Lampe gießen, einen auf die Lampe gießen*, pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn ; *er gießt gern einen auf die Lampe*, plijout a ra dezhañ e vanne, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo ramp e gorzhailhenn, hennezh a zo kreñv war ar boeson, evañ a ra kreñv, hennezh a zo frank e gorzhailhenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, evañ a ra brav, ne laka ket en e votoù, ur mignon d'ar gwin eo, brav a-walc'h ez a e vanne gantañ, n'eo ket lipat chadenn ar puñs a ra, unan mat eo da charreat gwin, hennezh a zo kreñv war an evañ, hennezh ne vez pell o tisech'hañ gwer, ned a ket fall an evañ gantañ, troet eo da voesoniñ, hennezh a zo un ever fall a zour, hennezh a zo ur plomer, hennezh a zo ur c'hof dour, dizonet eo bet e miz Eost, en em boazhañ a ra oc'h evañ traoù yen.
Lampe² g. (-s) : [lenn.] *Meister Lampe*, ar c'had b.
Lampenzünder g. (-s, -) : paotr-ar-gouleier g., paotr-al-leternioù g., leterner g., kleuzeur g.
Lampendocht g. (-s, -e) : mouchenn ur gleuzeur b., poulc'henn ur gleuzeur b.
Lampenfassung b. (-, -en) : envez lamp g., envezenn lamp b.
Lampenfieber n. (-s) : [c'hoariva] from-aon g., brizhenkrez g., fourm g., mezevell b. ; *Lampenfieber haben*, bezañ gant ar fourm, bezañ gant ar from-aon, bezañ brizhenkrezet, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazou (Gregor), bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, bezañ moan e revr, krizañ e chouk, na vezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ moan e foñs, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù.
Lampenglas n. (-es, -gläser) : gwerenn gleuzeur b., gwerenn lamp b.

Lampenglocke b. (-, -n) : kloc'henn gleuzeur b., kloc'henn lamp b.
Lampenhaus n. (-es, -häuser) : [tour-tan] letern g., log gwer an tour-tan b., log ar ferennoù b.
Lampenlicht n. (-s) : goulou ur gleuzeur g. ; *bei Lampenlicht lesen*, lenn dindan goulou (ouzh goulou) ur gleuzeur.
Lampenputzer g. (-s, -) : paotr-ar-gouleier g., paotr-al-leternioù g., leterner g., kleuzeur g.
Lampenraum g. (-s, -räume) : loch al leternioù g., kleuzeurezh b.
Lampenreihe b. (-, -n) : [leurenn] rizennad c'houleier b., rezad luc'herioù b.
Lampenschirm g. (-s, -e) : tog-kleuzeur g.
Lampenträger g. (-s, -) : kleuzeur g., post-lamp g.
Lampentran g. (-s) : morc'houlou g., morlard g.
Lampenwärter g. (-s, -) : paotr-ar-gouleier g., paotr-al-leternioù g., leterner g., kleuzeur g.
Lampenzylinder g. (-s, -) : gwerenn gleuzeur b., gwerenn lamp b.
Lampion g./n. (-s, -s) : lampig g., kleuzeur g., lutig g., lutigenn b.
Lampionblume b. (-, -n) : [louza.] louzaouenn-ar-maen b., alkañjez g.
Lampist g. (-en, -en) : lutikaer g.
Lamprete b. (-, -n) : [loen.] lamprez str. ; *Lampreten fangen*, lampresa, lamprezeta.
lancieren V.k.e. (hat lanciert) : 1. bannañ ; 2. *Falschmeldungen lancieren*, lakaat (leuskel) gedon da redek, skignañ keleier toull, brudañ keleier faos, sevel brudoù faos, sevel voltennoù faos ; 3. [dre skeud.] *jemanden lancieren*, reiñ lañs d'u.b., brudañ u.b., brudañ anv u.b. ; 4. [lu, kozh] torpediñ ; 5. [hemolc'h] sevel ; *einen Hirsch lancieren*, sevel ur c'harv ; 6. *eine Mode lancieren*, kentradiñ ur c'hiz.
Lancierrohr n. (-s, -e) : [merdead., lu] korzenn da vannañ torpedennoù b., banner torpedennoù b.
Land n. (-s, Länder / [barzh.] Lande) : 1. douar g., tir g. ; *an Land kommen*, dilestrañ, dont en aod, degouezhout en aod, aochañ, douarañ ; *an Land gehen*, dilestrañ, divagiñ, lakaat e dreid en douar, diskenn war an douar, diskenn en douar, pakañ douar d'e dreid, ober e ziskenn en ur porzh, diskenn en ur porzh, diskenn en aod, divorañ, douarañ ; *jemanden an Land setzen*, dilestrañ u.b., divorañ u.b., douarañ u.b. ; *eine Reise zu Land machen*, mont (ober ur veaj) dre zouar, mont diwar zouar ; *zu Wasser und zu Lande*, dre vor ha dre zouar - ken diwar vor, ken diwar zouar (Gregor) ; *das Schiff treibt ans Land*, bountet e vez ar vag gant an avel ha kas ar mor war-zu an aod, mont a ra ar vag d'ar c'hostez ; [dre skeud.] *wieder Land sehen*, bezañ pell ganti, bezañ erru pell ganti, tostaat ouzh ar pal, bezañ ar pal war-wel, kavout beg ar skeul, sevel war-c'horre an dour.
2. maez g., maezioù lies., ploue g. ; *auf dem Land wohnen*, bezañ o chom war ar maez, bezañ o chom war ar ploue ; *über Land gehen, über Land reisen*, mont dre ar maezioù ; *aufs Land ziehen*, ober e annez war ar maez, mont war ar maez da chom, mont war ar ploue da chom ; *weit auf dem Land draußen*, war ar maez don ; *in Stadt und Land*, e kêr ha war ar maez, e kêr ha war ar ploue, ken er c'herioù ken war ar maez ; *das Leben auf*

dem Land, ar vuhez war ar maez b., ar vuhez war ar ploue b. ; *die Leute auf dem Land*, an dud diwar ar maez lies., ar vaezidi lies., ar vaeziaded lies., ar vaeziz lies., ar blouezidi lies., ar bloueziz lies. ; [goapaus] *eine Unschuld vom Land*, un inosantez a-ziwar ar maez b., buoc'hig an Aotrou Doue b.

3. douaroù lies. ; *er besitzt Land*, ur gont a zouar a zo war e anv, douaroù a zo war e anv (en e gerz), douaroù en deus a-leve ; *er besitzt nur wenig Land*, berr eo an douar gantañ ; *das Land bebauen*, *das Land bestellen*, labourat an douar, meskañ douar ; *Bauer ohne Land*, kouer diatant g., kouer dizouar g.

4. [polit.] bro b., glad g., tir g., Land g., stad b., kontre g. ; *flaches Land*, bro blaen b., bro gompez b. ; *das alte Land meiner Väter*, bro gozh va zadoù b., glad va hendadoù g. ; *es gibt kein anderes Land auf der Welt, das ich so liebe*, n'eus bro all a garan kement 'barzh ar bed ; *die europäischen Länder*, broioù Europa lies. ; *die Bundesrepublik zerfällt in Länder*, rannet eo ar Republik Kevreadel e broioù (e stadoù), rannet eo ar Republik Kevreadel e Landoù ; *Land und Leute kennen lernen*, dizoleiñ an dud hag o bro ; *bei uns zu Lande*, du-mañ, en hor bro, en hon touez ; *die Familie ging außer Landes*, mont a reas an tiegezh d'an harlu, divroañ a reas an tiegezh ; *jemanden des Landes verweisen*, argas (skarzhañ) u.b. er-maez eus ar vro, bannañ u.b. eus ar vro, harluañ u.b., kas u.b. en harlu, forbannañ u.b. / ober forbann u.b. (Gregor) ; *die Bretagne ist ein reiches Land*, Breizh a zo un douar pinvidik ; *ins Land einfallen*, aloubiñ ar vro, plaouiañ war ar vro, plavañ war ar vro, frammañ war ar vro, fardiñ war ar vro ; *aus fernen Ländern*, a-bell-bro, deuet eus a-bell-bro ; *aus allen Herren Ländern*, eus pevar c'horn ar bed, eus kement bro a zo tout ; [barzh.] *aus allen Landen*, eus pevar c'horn ar bed, eus pevar c'horn ar vro, a bep tu ; *dein Ruhm wird sich im ganzen Land verbreiten*, ar vrud diouzhit a yelo tro ar vro, ar sked hag al lufr eus da oberoù a yelo tro ar vro, ar vrud ac'hanout a yelo tro ar vro, ar vrud ac'hanout a yelo dre ar c'hontre, ar vrud diouzhit a lintro er vro a-bezh ; [relij.] *das Heilige Land*, an Douar Santel g. ; *das Gelobte Land*, Douar an Diougan b., an Douar a Bromesa (Gregor), an Douar Grataet g., an Douar Diouganet g. ; *fremde Länder*, *fremde Sitten*, pep bro he giz - ken lies broioù, ken lies doareoù - kant sant, kant santimant - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor) - kant bro kant giz - kant parrez, kant iliz - kant plac'h, kant hiviz - kant horolaj, kant eur - seul benn, seul veno - pep bro he deus he giz ha pep plac'h he hivizh - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebr a vez laouen - da bep labous e gan.

5. [tr-l] *seither sind Jahre ins Land gegangen*, marc'had nav bloaz 'zo, meur a varc'had nav bloaz 'zo, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, meur a warlene 'zo, a-benn bremañ ez eo erru kozh an diaoul en ifern, amzer 'zo bet d'an diaoul da gozhañ en ifern, abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! ; P. *sich (t-d-b) etwas an Land ziehen*, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, perc'hennañ udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, kas udb gant an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ

udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, en em sezisañ eus udb, kregiñ en udb, lakaat udb war e anv, fripañ udb, kribañ madoù e nesañ.

landab, **landauf** Adv. : a-dreuz ar parkeier, a-dreuz parkoù, a-dreuz koad ha douaroù, dre gleuz ha garzh ; *einen solchen Herrn gibt es landauf, landab nicht*, neblec'h ne vo kavet hevelep mestr (ur mestr a seurt-se).

Landadel g. (-s) : noblañs diwar ar maez b., noblañs a-ziwar ar maez b., noblañs diwar ar ploue b.

Landammann g. (-s, -männer) : [Bro-Suis] prezidant gouarnamant ar c'hanton g., prezidant ur gouarnamant kanton g.

Landarbeit b. (-, -en) : labour-douar g., labour er parkeier g.

Landarbeiter g. (-s, -) : devezhour g., mevel g., micherour-douar g., gounideg g. ; *sie hatte sich (t-d-b) Landarbeiter herangeschafft*, degaset he doa tud war he zraoù (d.l.e. : d'ober war-dro he douaroù, la !) ; *sein Vater war Landarbeiter*, e dad a oa mevel war ar maez.

Landarbeiterin b. (-, -nen) : devezhiourez b., matezh b., plac'h-park b.

Landarzt g. (-es, -ärzte) : medisin diwar ar maez g., medisin a-ziwar ar maez g., mezeg diwar ar maez g., mezeg a-ziwar ar maez g. ; *er ist Landarzt*, mezeg eo war ar maez.

Landärztin b. (-, -nen) : medisinez diwar ar maez b., medisinez a-ziwar ar maez b., mezegez diwar ar maez b., mezegez a-ziwar ar maez b.

Landauer g. (-s, -) : landoz g.

landaus, **lande in** Adv. : a-dreuz ar parkeier, a-dreuz parkoù, a-dreuz koad ha douaroù, dre gleuz ha garzh ; *er wanderte landaus, lande in*, redek a reas ar vro a-bezh dre gleuz ha garzh.

Landbau g. (-s) : labour-douar g., gounid-douar g., gounidegezh b., tiekaat g. ; *gemischter Landbau*, gounidegezh liestrevad b., trevadoù kenstroll lies.

Landbesitz g. (-es) : domani g., damani g., douaroù lies., koumanant g., atant g.

Landbesitzer g. (-s, -) : perc'henn douar g.

Landbevölkerung b. (-) : tud diwar ar maez lies., tud a-ziwar ar maez lies., tud diwar ar maezioù lies., tud a-ziwar ar maezioù lies., maezidi lies., plouezidi lies., ploueziz lies., plouez lies., poblañs hag a zo o chom war ar ploue b., poblañs hag a zo o chom war ar maez b., poblañs ar maezioù b., poblañs-vaeziat b. ; *ein großer Teil der Landbevölkerung wanderte aus den ländlichen Gebieten in die Städte ab*, un tamm mat eus poblañs ar maezioù a zivaezias.

Landbewohner g. (-s, -) : maeziad g., ploueziad g. ; *die Landbewohner*, an dud diwar ar maez lies., an dud diwar ar maezioù lies., an dud a-ziwar ar maez lies., an dud a-ziwar ar maezioù lies., ar vaezidi lies., ar vaeziaded lies., ar vaeziz lies., ar blouezidi lies., ar bloueziz lies., ar blouez lies., ar bloueziaded lies. ; *die Anzahl der Stadtbewohner übertrifft jetzt die der Landbewohner*, muioc'h a dud a zo e kêr bremañ eget war ar maez ; *zu dieser Zeit waren die Landbewohner besser dran als die Städter*, d'ar mare-se e oa klokoc'h an dud diwar ar maez eget an dud eus kêr.

Landbewohnerin b. (-, -nen) : maeziadez b., ploueziadez b.

Landbrot n. (-s) : bara-tiegezh g., bara-menaj g.
Landbrücke b. (-,-n) : strizh-douar g.
Ländchen n. (-s,-) : broig b., bro vihan b.
Landeanflug g. (-s,-anflüge) : [nij.] tostidigezh b., tostaat g.
Landebahn b. (-,-en) : [nij.] roudenn bradañ b., roudenn leuriañ b., roudenn douarañ b.
Landebücke b. (-,-n) : [merdead.] kae-dilestrañ g., adkae g.
Landedelmann g. (-s,-leute) : denjentil diwar ar maez g., denjentil a-ziwar ar maez g., tammig noblañs g., aotrou bihan b.
Landeerlaubnis b. (-,-se) : [nij.] aotre pradañ g., aotre leuriañ g., aotre douarañ g.
Landefähre b. (-,-n) : [egorlestr] ijinenn bradañ b., ijinenn leuriañ b., ijinenn douarañ b. ; *Mondlandefähre*, ijinenn da bradañ war al Loar b., ijinenn loarañ b.
Landefeld n. (-s,-er) : [nij.] tachenn douarañ b., tachenn leuriañ b., tachenn bradañ b.
Landesinsiedlerkrebs g. (-es,-e) : [loen.] krank-bigorn douar g., krank-bigornenn douar g., krank-koukou douar g. [*Coenobita clypeatus*].
landeinswärts Adv. : 1. war-zu an diabarzhvro, war-zu an argoad, war-zu kalon ar vro, war-zu diabarzh ar vro, war-zu kreiz ar vro, da-gaout kreiz ar vro, war-gaout kreiz ar vro ; 2. [merdead.] war-zu an douar-bras, da-gaout an douar-bras, war-gaout an douar-bras, war-zu an aod.
Landeklappe b. (-,-n) : [nij.] stalaf gorrekaat g., stalaf pradañ g., stalaf leuriañ g., stalaf douarañ g.
landen V.gw. (ist gelandet) : 1. [nij.] douarañ, pradañ, leuriañ ; *das Flugzeug landet*, pradañ a ra ar c'harr-nij, leuriañ a ra ar c'harr-nij, douarañ a ra ar c'harr-nij ; 2. [merdead.] aochañ, kostezañ, abourzhañ, divorañ, douarañ, dont en aod ; 3. degouezhout, disoc'h, erruout ; *in einem Wald landen*, degouezhout gant ur c'hoad, disoc'h en ur c'hoad ; 4. [dre skeud.] *im sicheren Hafen landen*, porzhiañ mat ; 5. P. *bei ihr kannst du nicht landen*, n'emaout ket war he lizheroù, n'emaout ket en he gras, n'he deus ket c'hoant ac'hanout, ne blijez ket dezhi, n'emaout ket en he c'harantez, ganti n'emaout ket krog, n'he deus nep karantez ouzhit, gwell eo dit mont da lec'h all da fistoulat da lost.
V.k.e. (hat gelandet) : 1. dilestrañ, diskargañ, divorañ, douarañ ; *Truppen landen*, dilestrañ (diskargañ, divorañ, douarañ) soudarded ; 2. [dre skeud.] *einen großen Schlag landen*, *einen großen Coup landen*, *ein Millionending landen*, ober un taol ruz, ober un taol dreist, ober tro-vat, ober taol, ober ur mestr taol, ober un afer vat, dont un taol berzh kaer da vat gant an-unan, dont ur stropad da vat gant an-unan, dont un taol kaer da vat gant an-unan, dont un taol dis da vat gant an-unan, ober un ant mat, dont un taol strak da vat gant an-unan ; *einen Flop landen*, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, ober flagas, tapout ul louzenn, pakañ ur chupennad, kaout (pakañ, tapout) ur gwall zistro, kaout (pakañ, tapout) un distro lous, kaout (pakañ, tapout) un distro divalav, skeiñ hebiou.
Landen n. (-s) : 1. [merdead.] douarañ g., dilestrañ g., douaradur g., dilestradeg b., dilestradenn b., dilestradur g. ; 2. [nij.] pradañ g., leuriañ g., douarañ g.
Landenge b. (-,-n) : strizh-douar g.

Landepiste b. (-,-n) : [nij.] leurenn bradañ b., roudenn leuriañ b., roudenn douarañ b.
Landepplatz g. (-es,-plätze) : [nij.] tachenn-nij b., nijva g., tachenn kirri-nij b., aerdachenn b.
Ländereien lies. : douaroù lies., domani g., damani g., douareg b. ; *er besitzt Ländereien*, ur bechad mat a zouar a zo dezhañ, ur gont a zouar a zo war e anv, douaroù a zo war e anv (en e gerz), douaroù en deus a-leve ; *Ländereien erwerben*, douaraoua ; *nach Ländereien Ausschau halten*, douaraoua ; *ich habe seine Ländereien gepachtet*, e zouaroù a zo ganin ; *sie sind einfach durch meine Ländereien gezogen, ohne mich um Erlaubnis zu bitten*, tremenet int war va douaroù hep o devout goulennet aotre diganin, tremenet int war va douaroù hep goulenn na diskenn, tremenet int war va douaroù hep goulenn na droed na koñje ganin, tremenet int war va douaroù hep va ferzh.
Länderfinanzausgleich g. (-s,-e) : [polit.] daskeitadur ar c'horvoderioù etre al Landoù (etre al Länder) g.
Länderkunde b. (-) : douaroniezh b., geografiezh b.
Länderspiel n. (-s,-e) : [sport] match etrebroadel g., krogad etrebroadel g.
Landesadel g. (-s) : [polit.] noblañs ar vro b.
Landesart b. (-,-en) : 1. seurt douar g., doare douar g., chadenn an douar b., natur an douar b., doare tachenn g. ; 2. [dre astenn.] doare ar vro g., uz ha kustum ar vro, boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b., kustumañs b.
Landesaufnahme b. (-,-n) : arzremmañ g., arzremmadur g., sevel poentoù arzremmel g.
Landesbank b. (-,-en) : bank rannvroadel g.
Landesbeschreibung b. (-) : glennadurezh b., topografiezh b.
Landesbrauch g. (-s,-bräuche) : doare ar vro g., uz ha kustum ar vro, boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b., kustumañs b.
Landesebene b. (-) : [polit.] *auf Landesebene*, e par al Land, e par al Landoù, e par al Länder, e live al Land, e live al Landoù, e live al Länder.
landeseigen ag. : a aparchant ouzh al Land, a aparchant ouzh ul Land.
Landesfarben lies. : 1. livioù broadel lies. ; 2. livioù al Land lies.
landesflüchtig ag. : [polit.] harluad ; *landesflüchtig werden*, mont en harlu (d'an harlu), divroañ.
Landesfürst g. (-en,-en) : [polit.] penntiern g.
Landesgrenze b. (-,-n) : harzoù ar vro lies.
Landeshauptmann g. (-s,-leute) : [Bro-Aostria] penn gouarnamant ur vro gevreet g., penn gouarnamant ul Land g.
Landeshauptfrau b. (-,-en) : [Bro-Aostria] penn gouarnamant ur vro gevreet g., penn gouarnamant ul Land g.
Landeshauptstadt b. (-,-städte) : penngêr b., kêr-benn b., kêr-vamm ar vro b., penngêr al Land b., kêr-benn al Land b.
Landesherr g. (-n,-en) : [polit.] penntiern g., mestr ur vro g., mestr ur bobl g.
Landesherrlichkeit b. (-) : riegezh b., damani b.
Landesherrschaft b. (-,-en) : [polit.] 1. ren g., renadur g., aotrouniezh b., beli b. ; 2. [dre astenn.] penntiern g., penntierned lies., rieien lies.

Landeshoheit b. (-) : riegezh b., damani b.
Landesinnere(s) ag.k. n. : diabarzhvro b., argoad g., kalon ar vro b., kreiz ar vro g., keinvro b., donvro b. ; *im Landesinneren*, en diabarzhvro, en douaroù, en argoad, e kalon ar vro, en diabarzh ar vro, e kreiz ar vro.
Landeskirche b. (-,n) : [relij.] Iliz rannvroadel b., Iliz al Land b.
Landeskunde b. (-) : sevenadoniezh b.
landeskundig ag. : hag a anavez mat ar vro.
landeskundlich ag. : ... sevenadurezh, sevenadurezhel, sevenadoniezhel.
Landesliste b. (-,n) : [polit., mouezhiadegoù] roll an danvez kannaded eus al Land g.
Landesmeister g. (-s,-) : [sport] kampion ar vro g.
Landesmeisterin b. (-,nen) : [sport] kampionez ar vro b.
Landesrat g. (-s,-rätin) : [Bro-Aostria] ezel eus gouarnamant ur vro gevreet g., ezel eus gouarnamant ul Land g.
Landesrätin b. (-,nen) : [Bro-Aostria] ezel eus gouarnamant ur vro gevreet g., ezel eus gouarnamant ul Land g.
Landesrecht n. (-s,-e) : lezennadur ur vro gevreet g., lezennadur ul Land g.
Landesregierung b. (-,en) : gouarnamant ar rannvro g., gouarnamant al Land g., gouarnamant ur vro gevreet g.
Landessitte b. (-,n) : doare ar vro g., uz ha kustum ar vro, boaz ha kustum ar vro, giz ar vro b., kustumañs b., boazioù ar vro lies.
Landessprache b. (-,n) : yezh ar vro b.
Landesteil g. (-s,-e) : rannvro b., korn-bro g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., kornad g., korniad g., kordennad b., tiriad g., rannidir b., taread g., tolead g.
Landestracht b. (-,en) : gwiskamant broadel g., gwiskamant hengounel ar vro g.
Landestrauer b. (-) : kañv er vro a-bezh g., kañv broadel g.
landesüblich ag. : diouzh giz ar vro, giz ar vro, diouzh uz ha kustum ar vro, diouzh boaz ha kustum ar vro.
Landesvater g. (-s,-väter) : [polit.] penntienn g.
Landesvermessung b. (-,en) : glennadurezh b., topografiezh b.
Landesverrat g. (-s) : trubarderezh a-enep e vro g., treitouriezh a-enep e vro b., uheldreitouriezh b.
Landesverräter g. (-s,-) : nac'her-e-vro g., trubard g., treitour g., uheldreitour g., mevel an estren g.
Landesverteidigung b. (-) : [lu] emzifenn broadel g., difenn-bro g.
Landesverwaltung b. (-,en) : [polit.] melestradurezh b., mererezh-bro g.
Landesverweisung b. (-,en) : forbannerezh g., bannerezh g., harluerezh g., argasidigezh b., isil g.
landesverwiesen ag. : harluat, skarzhet eus e vro, bannet, forbannet.
Landeswährung b. (-,en) : moneiz ar vro g., moneiz broadel g.
Landeverbot n. (-s) : [nij.] berz leuriañ g., berz pradañ g., berz douarañ g., difenn leuriañ g., difenn pradañ g., difenn douarañ g., difenn da leuriañ g., difenn da bradañ g., difenn da zouarañ g.
Landfahrer g. (-s,-) : kantread g., kanteour g.
Landfahrerin b. (-,nen) : kantreadez b., kanteourez b.

Landflucht b. (-) : divaeziadeg b., divaeziadenn b., divaeziañ g.
landflüchtig ag. : [polit.] harluad ; *landflüchtig werden*, mont en harlu (d'an harlu), divroañ.
Landformenkunde b. (-) : geomorfologiezh b., douarstummadurezh b.
Landfrau b. (-,en) : maeziadez b., ploueziadez b.
landfremd ag. : estren, arallvro, divroat, a-vaez-bro, a-ziavaez.
Landfriede g. (-ns) / **Landfrieden** g. (-s) : 1. peoc'h g., surentez foran b., urzh foran g. ; 2. [dre skeud.] *ich traue dem Landfrieden nicht*, sioul eo an traoù evel glaou bev dindan al ludu, m'eus aon - me a gav din ez eo gwelloc'h chom war var a zroug (chom war hon diwall, chom war evezh) - diskred am eus - disfiz am eus.
Landfriedensbruch g. (-s,-brüche) : [gwir] felladenn a-enep an urzh foran b., direizhamant an urzh foran g.
Landfriedensstörer g. (-s,-) : direnker an urzh foran g., fourgaser g., kabaduilher g., kabaler g., hader drailh g.
Landfrosch g. (-es,-frösche) : [loen.] skignan g., glesker g.
Landfunk g. (-s) : abadenn skingomz diwar-benn al labour-douar b.
Landgang g. (-s,-gänge) : [merdead.] koñje da zilestrañ g., koñje da vezañ en douar g., koñje da chom en aod g.
Landgeistliche(r) ag.k. g. : [relij.] person a-ziwar ar maez g., pastor a-ziwar ar maez g.
Landgemeinde b. (-,n) : kumun vihan a-ziwar ar maez b., parrez vihan a-ziwar ar maez b.
Landgericht n. (-s,-e) : [gwir] lez-varn al Land b., lez-varn ensav meur b., lez-varn goureriol b.
landgestützt ag. : [lu] staliet war an douar, diazezet war an douar.
Landgewinnung b. (-,en) : gounezidigezh douar diwar ar mor b., polderadur g., polderaat g.
Landgraf g. (-en,-en) : [istor] kont-meur g., landgrav g.
Landgut n. (-s,-güter) : douaroù lies., damani g., domani g., domaniezh b.
Landhaus n. (-es,-häuser) : pennti g., ti war ar maez g., ti war ar ploue g., kenkiz g./b., porzh g., noblañs b., pavilhon g. ; *kleines Landhaus*, pennti g.
Landhäuschen n. (-s,-) : ti bihan war ar maez g., ti bihan war ar ploue g., pennti g. [*liester* penntiez, penntier, penntioù].
Landheer g. (-n,-en) : [lu] arme-zouar b.
Landindustrie b. (-) : industriezh ar maezoù b., greanterezh ar maezoù g.
Landivisiau n. : Landivizio b. ; *Mann aus der Gegend um Landivisiau*, Chelgenn g. [*liester* Chelgenniz] ; *Tracht aus der Gegend um Landivisiau*, dilhad chelgenn g.
Landjäger g. (-s,-) : [lu] archer war zroad g.
Landjägeri b. (-) : archeriezh b.
Landjunker g. (-s,-) : denjentil diwar ar maez g., denjentil a-ziwar ar maez g., tammig noblañs g., aotrou bihan b.
Landkarte b. (-,n) : kartenn douaroniezh b.
Landkartenzeichnung b. (-,en) : sevel kartennoù g., kartenniñ g.
Landkreis g. (-es,-e) : [polit.] kanton g., arondisamant g.
Landkrieg g. (-s,-e) : brezel en douar g., brezel diwar zouar g.
landkundig ag. : mil anavezet, anavezet a bep tu er vro.

landläufig ag. : diouzh giz ar vro, diouzh uz ha kustum ar vro, diouzh boas ha kustum ar vro, boas ; *landläufige Ansicht*, savboent hag a zo boutin d'ul lodenn vras eus tud ar vro g., savboent a vez klevet aliesik a-walc'h g. ; *landläufiger Ausdruck*, troienn sonnet b., tro-lavar voutin b., tro-lavar arver b., troienn voas b.

Landleben n. (-s) : buhez war ar maez b., buhez war ar ploue b.

Landleute lies. : tud a-ziwar ar maez lies., tud diwar ar maez lies., tud diwar ar maezioù lies., tud a-ziwar ar maezioù lies., maezidi lies., plouezidi lies., ploueziz lies.

Ländler g. (-s,-) : valsenn c'horrek eus Bro-Dirol b., vals c'horrek eus Bro-Dirol b.

ländlich ag. : a-ziwar ar maez, a-ziwar ar ploue, diwar ar maez, diwar ar ploue, maeziad, maeziat, ploueziat ; *ländliche Gegend*, maezioù lies., ardremez ar maezioù g.

landlos ag. : dizouar, ezdouar ; *landlose Tierproduktion*, sevel-loened ezdouar g.

Landluft b. (-) : 1. aer a-ziwar ar maez b./g., aer diwar ar maez b./g. ; 2. [dre fent] c'hwezh vat dour Kernaou eus ar c'hraou b., c'hwezh vat an dour benniget eus piñsin al loened g.

Landmacht b. (-, -mächte) : 1. [polit.] bro gevandirel galloudus b. ; 2. [lu] arme-zouar b.

Landmann g. (-s, -leute) : 1. maeziad g., ploueziad g. ; 2. [barzh.] gounideg g., labourer-douar g.

Landmarke b. (-, -n) : [merdead.] arouez-aod b., merk g. ; *sich an den Landmarken orientieren*, kemer merkoù en douar.

Landmaschine b. (-, -n) : [labour-douar] mekanik labour-douar g.

Landmesser g. (-s,-) : gwalennataer g., rahouenner g., mentoniour g., muzulier g.

Landpacht b. (-, -en) : feurm g., koumanant g. ; *Landpacht ohne Wohn- und Wirtschaftsgebäude*, domani-douar g., domani ar gwir g., domani hep ar barr g.

Landpartie b. (-, -n) : tro war ar maez b., troiadek war ar ploue b.

Landpfarrer g. (-s,-) : [relij.] person a-ziwar ar maez g., pastor a-ziwar ar maez g.

Landplage b. (-, -n) : gwalenn b., gwalennad b., reuz g., reuziad g., prendenn g., gouli g., gloaz b., gwallreuz g., gwall g. ; [relij.] *ägyptische Landplagen*, gwalinier Bro-Egipt lies., gloazioù Bro-Egipt lies. ; *die zehn ägyptischen Landplagen*, an dek gwalenn a Egipt lies., an dek gloaz a Vro-Egipt lies. ; *die drei schlimmsten Landplagen, die uns Gott schicken kann : der Krieg, die Pest und die Hungersnot*, teir gwalenn Doue : ar brezel, ar vosenn ha gar gernez.

Landpolizei b. (-) : archeriezh b.

Landpraxis b. (-, -praxen) : [mezeg.] kabined mezegiezh war ar maez g., kuzulva mezeg war ar maez g.

Landrat¹ g. (-s, -räte) : [Bro-Suis] Kuzul-Meur ar C'hanton g.

Landrat² g. (-s, -räte) : 1. [polit.] isprefed g., melestrour ar ranndir g. ; 2. [Bro-Suis] kuzulier-kanton g.

Landrätin b. (-, -nen) : 1. [polit.] isprefedez b., melestrourez ar ranndir b. ; 2. [Bro-Suis] kuzulierez-kanton b.

Landratte b. (-, -n) : [merdead.] P. argoader g., argoadad g., plouead g.

Landraubtier n. (-s, -e) : [loen.] fisiped g.

landrechtlich ag. : [gwir, istor] hag a sell ouzh ar c'hod keodedel, hag a sell ouzh an dezveg keodedel.

Landreform b. (-) : adaoz an douaroù g., adaoz ar glad b.

Landregen g. (-s,-) uzenn b., stufagn g., ailhenn b. : *feiner Landregen*, lugachenn b., libistrenn b., litenn b., glav tanav g., glav plaen g., glav bihan g., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glav munut g., glav tamouezet g., glav foet g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., amzer lous g., amzer vrein g., amzer c'hleb g.

Landreise b. (-, -n) : 1. beaj dre zouar b., beaj diwar zouar b. ; *eine Landreise unternehmen*, mont da veajiñ dre zouar, mont da veajiñ diwar zouar ; 2. beaj war ar maez b.

Landrichter g. (-s,-) : [istor, gwir] barner e lez-varn al Land g., barner el lez-varn goureriol g., barner el lez-varn ensav meur g.

Landrücken g. (-s,-) : uheldirioù lies., uhelioù lies.

Landschaft b. (-, -en) : 1. dremmvro b., gweledva g., taolennad b. ; *die herrlichsten Landschaften der ganzen Welt*, gweledvaoù meurdezusañ ar bed-holl lies. ; *ich war von der Schönheit dieser Landschaft überwältigt*, mezevellet e voe va daoulagad gant kened ar gweledva meurdezus-se, mezev e oan gant kened ar gweledva meurdezus-se ; *die Ferienhäuser zersiedeln die Landschaft an der Küste*, an arvor a zo debret gant an tiez hañv ; *dichter Flockenfall verschleiert die Landschaft*, garzhet eo an dremmwel gant an erc'h o kouezhañ, mouchet eo ar gwel (ar gweled) gant an erc'h o kouezhañ a valzennoù stank ; 2. [dre astenn.] bro b., komad g., korniad g., korn-bro g., komad-bro g., korn-douar g., komad-douar g., glenn g., kontre g., kontread g., kordennad b., taread g. ; 3. bed g., ardremez g. ; *Medienlandschaft*, bed ar mediaoù g., ardremez ar mediaoù g., yoc'hstlennva g. ; 4. arvestva g. ; *Parteienlandschaft*, arvestva politikel g.

Landschafter g. (-s,-) : [livour] gweledvaour g.

landschaftlich ag. : 1. a-fet dremmvro, a-fet gweledva, a sell ouzh an dremmvro, a sell ouzh ar gweledva, a sell ouzh an ardremez ; 2. [polit., yezh.] rannvroel.

Landschaftsarchitekt g. (-en, -en) : savour ardremez g.

Landschaftsbild n. (-s, -er) : taolenn dremmvro b., taolenn weledva b.

Landschaftsgärtner g. (-s,-) : liorzhawour g., gweledvaour g., liorzhour-gweledvaour g.

Landschaftsgärtnerin b. (-, -nen) : liorzhawourez b., gweledvaourez b., liorzhourez-weledvaourez b.

Landschaftsmaler g. (-s,-) : [livour] gweledvaour g., liver gweledvaour g.

Landschaftsmalerin b. (-, -nen) : [livourez] gweledvaourez b., livrevez weledvaourez b.

Landschaftspflege b. (-) : / **Landschaftsschutz** g. (-es) : gwarez an ardremezioù g., gwarez an dremmvroioù g., gwarez ar gweledvaoù g.

Landschaftsschutzgebiet n. (-s, -e) : lec'hienn natur gwarezet b., lec'hienn rummet b., lec'hienn enskrivet b., dremmvro gwarezet b., gweledva gwarezet g.

Landscheide b. (-,-n) : [polit.] harzoù un tiriad lies., bevenn un tiriad b.

Landschildkröte b. (-,-n) : [loen.] baot zouar b., baot douar b.

Landschule b. (-,-n) : skol a-ziwar ar maez b., skol war ar maez b.

Landsegeln n. (-s) : kirri-dre-lien lies.

Landser g. (-s,-) : [lu] soudard g., Yann soudard g., skalf g.

Landsitz g. (-es,-e) : maner g., douaroù lies., damani g., domani g., domaniezh b., kenkiz g./b.

Landsknecht g. (-es,-e) : 1. [istor] laskaned g. ; 2. [dre skeud.] *er fluchte wie ein Landsknecht*, touiñ a rae Doue evel ur Sarazin (evel un diaoul), mallozhiñ a rae ken na sponte ar brini, touiñ a rae Doue evel un diloster chas, pec'hiñ pep ger a rae, sakreal ha foudrasiñ a rae evel ur charretour a vez chomet e garr el lagenn (e-giz ul loman a vez skoet e lestr war an traezh) (Gregor).

Landsmann g. (-s,-leute) : kenvroad g., paotr va bro g., broad g. [*liester* broidi, broiz], bro g. [*liester* broiz, broeziz], plouead g. [*liester* ploueziz] ; *meine Landsleute*, tud va bro lies., va broiz ; *das ist ein Landsmann*, kenvro eo ganin, hennezh a zo bro din ; *egal, ob sie Fremde oder Landsleute sind, sie werden gleich behandelt*, daoust pe int a zo estrenien pe tud eus ar vro, graet e vo heñvel outo.

Landsmännin b. (-,-nen) : kenvroadez b., plac'h va bro b., broadez b.

landsmännisch ag. : ... kenvroad, ... kenvroidi, kenvroadel.

Landsmannschaft b. (-,-en) : 1. kenvroadelezh b. ; 2. kevredigezh kenvroidi b., kevredigezh kenvroiz b., kevredigezh harluidi o tont eus an hevelep bro b.

Landspitze b. (-,-n) : beg-douar g., kab g., penn g., pennroz g., penntir g., begenn b. ; *eine Landspitze umschiffen*, *eine Landspitze umsegeln*, doublañ ur c'hab, doublañ ur beg-douar, c'hoari an dro d'ur c'hab, c'hoari an dro d'ur beg-douar.

Landstände lies. : [istor, polit.] breujoù al Landoù lies., breujoù al Länder lies.

Landstraße b. (-,-n) : 1. hent a eil renk g., hent a-ziwar ar maez b., karront b. ; 2. hent e dalc'h ul Land g.

Landstreicher g. (-s,-) : kanteer g., baleantour g., baleant g., baleer-bro g., reder-bro g., foeter-hent g., foet-bro g., foeter-bro g., galouper g., galouper-bro g., Yann drotaj g., reder-poullou g., chiminaou g., chilpetaer g., truant g., distaoladenn b., reder-e-revr g., forbann g.

Landstreicherei b. (-) : baleerezh g., galouperezh g., red-bro g., kanteerezh g., kantreadeg b.

Landstreicherin b. (-,-nen) : foeterez-vro b., foeterez-hent b., galouperez-vro b., Mari drotaj b., rederez-vro b., rederez-poullou b., distaoladenn b.

Landstreitkräfte lies. : [lu] nerzhioù an arme-zouar lies.

Landstrich g. (-s,-e) : bro b., komad g., komiad g., kom-bro g., komad-bro g., korn-douar g., komad-douar g., glenn g., kontre g., kontread g., kordennad b., taread g.

Landsturm g. (-s,-stürme) : [lu, istor] landwehr b., adarme-zouar b., arme-dachenn b.

Landtag g. (-s,-e) : 1. Landtag g., Kuzul ar Vro g., Breujoù lies., Breudoù lies., Parlamant al Land g., Dieta

b., Dael b. ; 2. ti al Landtag g., Parlamant g., Breudoù lies., Breujoù lies.

Landtagswahl b. (-,-en) : dilennadeg ar gannaded el Landtag b., mouezhiadeg evit kas kannaded d'al Landtag b.

Landtruppen lies. : [lu] soudarded an arme-zouar lies.

Land- und Wassertier n. (-s,-e) : [loen.] ueanalad g., divelfennad g., divelfenneg g.

Landung b. (-,-en) : 1. [nij.] pradañ g., leuriañ g., douarañ g., douaradur g. ; *glatte Landung*, pradañ aes (dibistig, distrafiuilh, hep gaou na tro fall ebet, brav ha kempenn, rez) g. ; *die Maschine setzt zur Landung an*, war bradañ emañ an nijerez ; 2. [merdead.] douarañ g., dilestrañ g., douaradur g., dilestradeg b., dilestradenn b., dilestradur g., diskenn g. ; *die Landung der Alliierten*, dilestradeg ar Gevredidi b., dilestradeg ar Re Gevredet b.

Landungsboot n. (-s,-e) : [merdead.] kobar dilestrañ b., bag dilestrañ b.

Landungsbrücke b. (-,-n) : kae-dilestrañ g.

Landungsgestell n. (-s,-e) : [nij.] redell b., leurier g., kilhoroù douarañ lies., stramm leuriañ g.

landungsgünstig ag. : denesaus, nesadus, tostaous, mat evit douarañ.

Landungsplatz g. (-es,-plätze) : [merdead.] kae-dilestrañ g.

Landungsseil n. (-s,-e) : [nij.] kordenn aervag b., fun aervag b.

Landungssteg g. (-s,-e) : [merdead.] kae-dilestrañ g.

Landungsstelle b. (-,-n) : [merdead.] kae-dilestrañ g.

Landungstruppen lies. : soudarded prest da zilestrañ lies., soudarded dilestret lies., soudarded an dilestradeg lies.

Landurlaub g. (-s,-e) : [merdead.] koñje da zilestrañ g., koñje da vezañ en douar g., koñje da chom en aod g.

Landverkehr g. (-s) : treuzdougen dre zouar g.

Landvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous douar g.

Landvogt g. (-s,-vögte) : [istor] gouarner ur vro g., provost g., beli g., alouer g.

landwärts Adv. : war-zu an douar-bras, war-zu an aod, da-gaout an aod, war-gaout an aod, a-zouar.

Landweg g. (-s,-e) : karront g.

Landwehr b. (-) : [lu, istor] 1. landwehr b., adarme-zouar b., arme-zouar b., arme-dachenn b. ; 2. kae-difenn g., argae g., kaeadenn b.

Landwein g. (-s,-e) : [kegin.] gwin bro g., gwin eus ar seim g., gwin eus ar vro g.

Landwind g. (-s,-e) : avel zouar g., avel a-zouar g.

Landwirt g. (-s,-e) : tiegezhour g., tiekaer g., kouer g., koueriad g., ploueziad g., peizant g., labourer-douar g., gounideg g., gounider g., tieg g., menajer g., feurmer g., metaer g., merour g., lazher touseg g., troc'her buzbug g. ; *Landwirt sein*, derc'hel douar, derc'hel feurm, derc'hel menaj, menajiñ, kunduiñ ur feurm ; *akademischer Landwirt*, *Diplomlandwirt*, ijinour gounezoniour g., douarc'hounezour g., gounidegour g.

Landwirtin b. (-,-nen) : tiegezhourez b., tiekaerez b., kouerez b., koueriadez b., ploueziadez b., peizantez b., labourerez-douar b., gounidegez b., gouniderez b., tiegez b.

Landwirtschaft b. (-) : *die Landwirtschaft*, al labour-douar g., al labourerezh-douar g., gounidegezh an douar b., an tiekaat g., ar gounezerezh-douar g. ; *kollektive*

Landwirtschaft, kengounezerezh-douar g. ; *Landwirtschaft betreiben*, tiekaat ; *auf den Eigenbedarf ausgerichtete Landwirtschaft*, labour-douar bevidik g., labour-douar emvevañ g. ; *integrierte Landwirtschaft*, labour-douar enframmet g. ; *konventionelle Landwirtschaft*, labour-douar dindan gontrad g., labour-douar kenouestlet g. ; *kommerzielle Landwirtschaft*, labour-douar kenwerzhel g. ; *spekulative Landwirtschaft*, labour-douar trafikere g.

landwirtschaftlich ag. : ... labour-douar, gounezal, gounidegezhel ; *landwirtschaftliche Bevölkerung*, poblañs ar gouerien b. ; *landwirtschaftlicher Betrieb*, stal labour-douar b., P. tachenn b. ; *landwirtschaftlicher Lehrbetrieb*, atant-skol g. ; *landwirtschaftliches Produkt*, kenderc'had labour-douar g., kenderc'had an douar g. ; *landwirtschaftliches Erzeugnis aus der Pflanzenproduktion*, gounezad g.

Landwirtschaftsausstellung b. (-,-en) : priziadeg b., saloñs al labour-douar g.

Landwirtschaftsbetrieb g. (-s,-e) : stal labour-douar b.

Landwirtschaftsgymnasium n. (-s,-gymnasien) : lise labour-douar g.

Landwirtschaftskammer b. (-,-n) : kambr al labour-douar b.

Landwirtschaftskunde b. (-) : gounezoniezh b., agronomiezh b.

Landwirtschaftsmanager g. (-s,-) : agroembreger g., gounezembreger g.

Landwirtschaftsunternehmer g. (-s,-) : agroembreger g., gounezembreger g.

Landwirtschaftswettbewerb g. (-s,-e) : priziadeg b.

Landzipfel g. (-s,-) : beg-douar g., kab g., penn-tir g.

Landzunge b. (-,-n) : stec'henn douar b., strizh-douar g.

lang ag. : 1. [en egor] hir ; *langer Weg*, hent hir g. ; *lange Beine*, divhar (divesker, pavioù, daoubav, pavier) hir lies. ; *wie lang ist dieser Acker ?* pegeit eo ar park-se ? ; *wie lang ist diese Mauer ?* pegeit eo ar voger-se ? ; *das Haus ist zwölf Meter lang*, daouzek metrad hed (hirder, a hed, a hirder, a hirmed) a zo gant an ti, daouzek metr a zo d'an ti, e daouzek metrad hed eo an ti, an ti a zo daouzek metrad hed ennañ ; *dreieinhalb Meter lang*, tri metr hanter hed, tri metrad hanter hed, tri metr hanter a hed ; *drei Meter breit und ebenso lang*, tri metrad a ledander ha kement all a hed ; *trotz der langen Strecke, die er zurückzulegen hatte, kam er ziemlich früh heim*, pegeit bennak e voe an hent e tegouezhas abred a-walc'h er gêr ; *so lang, keit-se* ; *so lang wie, keit ha, an hed gant* ; *dieser Weg ist genauso lang wie der andere*, keit eo an hent-mañ hag an hini all ; *gleich lang, keit-ha-keit*, ken hir ha ken hir, keit ; *dieses Messer ist aber lang !* ar gontell-se a zo un hed enni ! ; *unheimlich langer Hals*, gouzoug keit hag ac'hanen da warc'hoazh g. ; *die Giraffe hat einen sehr langen Hals*, ar jirafenn a zo dezhi ur gouzoug hir-espar ; [skingomz] *lange Welle*, gwagenn hir b. ; *ein bisschen zu lang*, ul lastez re hir ; [dre skeud.] *etwas auf die lange Bank schieben*, mont ruz-diruz gant udb, mont a-ruz (war-stlej, goustadik) d'udb, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv, daleañ udb, daleañ d'ober udb, goulerc'hiñ d'ober udb, deren udb, dereniñ udb, pellaat udb, lakaat udb da badout, lezel udb d'ober, gortoz evit ober udb betek ma savo ul loar nevez e ti ar

gemenerien, gortoz an devezh goude biken evit ober udb, kas udb da ouel sant Bikenig, gortoz evit ober udb ken na vo lidet sant Bikenig, gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ober udb, ober udb gant lentegezh (Gregor) ; *etwas von langer Hand vorbereiten*, itrikañ udb abaoe pell, bezañ bet lakaet an toaz e go a-bell 'zo ; *er hat einen langen Arm*, penn-brec'h en deus, hiroc'h eo e vrec'h eget e vañch, hir eo e vrec'h, hir eo e askell, brav e oar keinañ, mat eo da geinañ, keinet mat eo, kreñv eo e gein, kreñv eo e chouk, ur stekiñ mat a zen eo ; *lange Finger haben*, bezañ hir e ivinoù, bezañ tomm e zorn (kromm e vizied, kamm e vizied), bezañ gouenn laer en an-unan, na vezañ laer a hanter, bezañ laer evel an dour, bezañ laer pe laeroc'h, bezañ ken laer hag ur c'hazh, bezañ laer evel ur c'hazh, bezañ laer evel ur frav, bezañ laer evel frav, bezañ laer evel ul Leonad, kaout daouarn skrag, na vezañ berr war ar c'hrog, bezañ rip, kammañ e vizied ; *er zog ein langes Gesicht*, kouezhañ a reas e veudig en e zorn, ober a reas beg a-dreuz, ober a reas penn du, ober a reas ur penn kozh, ober a reas kozh vin, dont a reas kozh e benn, dont a reas ur bod-spern war e dal, trist e teuas da vezañ evel ur pesk en ur bod lann, mantret (trist) e teuas da vezañ evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan, dont a reas nec'h hag enkreiz en e gerc'henn, karget e oa e vazh a spern ; P. *sie ist lang wie eine Bohnenstange*, ur bikolenn vaouez a zo anezhi, bras eo evel ur skeul, ur gazeg a zo anezhi, honnezh a zo ur berchenn b., un hirlatenn a blac'h a zo anezhi ; *ein langer Laban, eine lange Latte*, un diskroger anduilh g., ur vazh wisket b., un den hir ha moan evel ar wall-amzer, ur berchenn b., ul lañsaden b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., un dreustel b., ur skipard g., ur skrifelleg g., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., ul langouineg g., ur moanard g., ur skarineg g., un dreustenn b., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g., ur tamm mat a zen g., ur freilheneg g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., unan bras evel ur skeul g., ur peulvan g. (Gregor), ur pezh jelkenn a baotr g. ; *er ist so dumm wie er lang ist*, bez' eo ken sot ha ma'z eo bras ; *jemandem eine lange Nase machen (drehen)*, ober bizig-kamm d'u.b., ober un troatad-fri d'u.b., ober fri-melen d'u.b. ; *eine lange Nase machen*, kouezhañ e veudig en e zorn, bezañ disouezhet ; P. *einen langen Hals machen*, dec'houzougañ, sellet ouzh udb gant avi ; [kegin.] *lange Brühe*, chaous distrempet (tanavaet) g.

2. [en amzer] hir, pell ; *lange Zeit*, amzer hir b., hir amzer, pell amzer, un tazoù amzer ; *eine ziemlich lange Zeit*, ur pennad mat a amzer g., ur pell amzer, ur maread mat a amzer g., ur pezh mat a amzer g., un herrad mat a amzer g., ul lazad mat a amzer g., ur flipad mat a amzer g. ; *eine lange Reise*, un hir a veaj b., ur veaj hir da vont b. ; *ein langer Spaziergang*, un hir a valeaden b., un hir a bourmenaden b. ; *langes Leben*, buhez hir b., hirhoal g. ; *längere Zeit*, pennad mat a amzer g., pennad brav g., amzer hirik a-walc'h b., herrad hirik a-walc'h a amzer g., pennad amzer keit hag ac'hanen da warc'hoazh ; *vor langen Zeiten*, pelloù 'zo dija, forzh pell 'zo, pelloù bras 'zo, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer ; *vor nicht allzu langer Zeit*, n'eus ket a geit-se, n'eus ket pell, n'eus ket paot, n'eus ket ken pell-se, n'eus ket c'hoazh gwall

diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwall bell, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus ket keit-se, n'eus ket a geit-se, dabord, ergentaou, ur mareadig amzer 'zo ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir unzähligen Menschen helfen*, evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh, hon eus gallet sikour nouspet den ; *die Zeit wurde ihm zu lang*, kavout a reas re hir e amzer, dibasiantañ a reas dre hir c'hortoz, koll a reas pasianted, en em chalañ a reas o hirnezh, en em chalañ a reas o teport / doaniañ (enoeñ) a reas o c'hortoz (Gregor) ; *der hat lange Arbeitstage*, hennezh a labour kalz d'e zevezh ; *ewig lang*, hir evel un deiz hep butun, hir evel un devezh mediñ, hir evel ur sizhun hep bara, keit hag ac'hanen d'al loar ; *nach langen Jahren*, bloavezhioù ha bloavezhioù goude se, war-lerc'h bloavezhioù ha bloavezhioù ; *seit langem*, a-bell-amzer, a-bell-kent, a-bell-gozh, a-bell 'zo, pell 'zo, pellik 'zo, forzh pell 'zo, pelloù bras 'zo, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer, abaoe ur gozh amzer, abaoe kozh amzer, ur gwall pennad 'zo, ur pennad brav 'zo, keit all 'zo, dibaoe keit all, abaoe pell, abaoe pell amzer, pell amzer zo dija, ur geit vras a amzer 'zo dija, a-wechall, gwerso, a-werso, a-c'houde gwerso, a-c'houde pell 'zo, a-c'houde pell amzer, dijaik ez eus pell amzer (Gregor) ; *länger werden*, kreskiñ, hiraat, bevaat ; *die Tage werden länger*, astenn a zo en deiz, astenn a ra an deiz, hiraat a ra an deiz, bevaat a ra an deiz, digeriñ a ra an deiz ; *die Tage sind länger geworden*, astennet eo an deiz, bevaet eo an deiz, hiraet eo an deiz, aet eo an deiz war zigeriñ ; *jetzt sind die Tage am längsten*, bremañ emañ an deiz en e hirañ ; [kenw.] *auf lange Sicht*, war hir dermen ; *hier ist meines Bleibens nicht länger*, ne c'hallan ket chom pelloc'h emañ, sonet eo evidon kloc'h an digouvi ; P. *er ist die längste Zeit in mein Haus gekommen*, hennezh n'em bo ket ezhomm mui da skubañ va zi war e lerc'h, hennezh a oa bet mui a joa ouzh e seuliou eget ouzh begoù e dreid, emañ fontet an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, echu eo du-mañ evitañ, n'em eus afer ebet mui outañ, ned eo ken un estren evidon bremañ ; [dre skeud.] *lange Reden führen*, chom da c'hlabousat, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, chom da zrailhañ kaozioù evel ur vilin-baper, bezañ puilh e gaoz, bezañ e deod e-giz ur vilin avel, drailhañ e c'henoù, ober prezegennoù keit hag ac'hanen d'al loar, na vezañ berr da gaozeal, komz dilohez, komz jore-dijore, aradennañ, ragachiñ, na vezañ prenn ebet d'e latenn.

Adv. : 1. *eine Stunde lang*, un eurvezh-pad, e-pad un eurvezh a-bezh, a-hed an eur ; *ein Jahr lang*, e-pad bloaz, bloaz-pad, ur bloavezh-pad ; *eine Woche lang*, ur sizhun-pad, e-pad ur sizhun ; *sie haben zwei Jahre lang so gelebt*, daou vloaz e oa bet padet ganto da ren ar vuhez-se ; *lange vorher*, a-ziabell, pell a-raok, pell kent, kalz a-raok, pell diaraok, pell amzer a oa, pell amzer a vo ; *lange nachher*, *lange danach*, ur pennad mat goude, pell goude, pell war-lerc'h ; *lange leben*, kozhañ, bevañ pell, bevañ kozh, mont da gozh, bevañ da gozh ; *ich werde nicht mehr sehr lange leben*, n'em eus ket pell meur da vevañ, ne badin ket pell ken, ned in ket pell ganti ; *wie lange brauchen Sie dazu* ? pegeit (pegeit amzer,

pegeit a amzer) ho po ezhomm evit ober an dra-se ? pegeit (pegeit amzer, pegeit a amzer) ho po ezhomm d'en ober ? a-benn pegeit e vo echuet al labour ganeoc'h ? ; *wie lange sind sie schon weg* ? pegeit 'zo int aet kuit ? ; *lange brauchen, um etwas zu tun*, bezañ ur pennad oc'h ober udb ; *wie lange wird es noch dauern* ? pe betek keit e pado c'hoazh ? mechal pegeit e pado c'hoazh ? daoust pegeit e pado c'hoazh ? pegeit amzer e pado c'hoazh ? betek pegeit e pado c'hoazh ? betek pe amzer e pado c'hoazh ? ; *es wird noch lange dauern*, ne vo ket echu ac'hanen da bell ; *wie lange bleibt er hier* ? pegeit e chomo emañ ? pegeit amzer e chomo emañ ? daoust pegeit e chomo emañ ? ; *wie lange dauert die Fahrt von Berlin nach Leipzig* ? pegeit 'zo eus Berlin da Leipzig ? pegeit e pad ar veaj eus Berlin da Leipzig ? ; *er ahnt, dass es lange dauern wird, bevor er zurückkann*, ne wel ket distreiñ ken buan, ne wel ket distreiñ kent ma vo pell ; *egal, wie lange es dauert*, pegeit bennak e pado ; *ich weiß nicht wie lange, keiner weiß wie lange*, nouspegeit ; *geh mal zum Händler und frag ihn, wie lange schon diese Fische bei ihm liegen*, kerzh da c'houlenn digant ar marc'hadour pegeit emañ ar pesked-se o ruilhal gantañ ; *so lange*, keit-se, keit-all, e-pad keit amzer, a-hed keit amzer ; *sie dürfen nicht so lange schlafen*, arabat eo o lezel da gousket e-pad keit amzer ; *wo wart ihr so lange* ? pelec'h oc'h bet e-pad keit amzer ? pelec'h oc'h bet a-hed keit amzer ? pelec'h e oac'h manet a-hed keit amzer ? ; *die Operation hat lange gedauert*, pell eo padet an oberatadenn, hir eo padet an oberatadenn ; *warten wir so lange ab* ! gortozomp ac'hanen di ! ; *bleibt doch so lange, wie ihr wollt* ! chomit keit-ha-keit all c'hoazh ! ; *ich werde nicht länger warten* ! ne c'hortozin ket pelloc'h ! ne chomin-me ket da c'hortoz pelloc'h ! ne c'hortozin ket hiroc'h ! ; *schon so lange*, abaoe keit all, abaoe keit-se, a-c'houde ker gwerso, keit all 'zo, keit all a oa, dibaoe keit all, evit a geit 'zo, ken pell 'zo, ken pell a oa ; *das ist schon so lange her*, abaoe an amzer ! abaoe ar c'heit ! dibaoe ar c'heit ! keit all 'zo ! gwerso 'zo ! ur pell bras 'zo abaoe, forzh pell 'zo abaoe, pelloù bras 'zo abaoe, ur pelloù bras 'zo abaoe, mil bell 'zo abaoe, tremenet ez eus kement a warlene, bremañ ez eus meur a warlene, abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! abaoe ez eus kozh amzer, pell amzer 'zo abaoe, harzhet en deus bet meur a gi abaoe, amzer zo bet d'an diaoul da gozhañ en ifern abaoe, meur a varc'had nav bloaz 'zo, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, ur pennad mat a zo, gwall bell 'zo ; *das ist noch nicht so lange her*, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, gwechall-nevez, n'eus ket gwerso, ned eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso ; *das sah ich schon lange kommen*, drouksantet em boa kement-se pelloù bras a oa, gouzout a ouien pell a oa petra oa da zont deomp (petra oa en hent dirazomp, petra oa ouzh hor gortoz), me a ziskrede a-walc'h pell amzer a oa, m'en douete abaoe pell dija, abaoe ar c'heit e toueten kement-se ! me a ouie abaoe pell dre belec'h hor boa da dremen ; *sie sind schon lange miteinander verheiratet*, kozh-dimezet int ; *ich kenne ihn schon so lange*, anavezout a ran anezhañ a geit all,

anavezout a ran anezhañ a geit-se, anavezout a ran anezhañ abaoe keit amzer, anavezout a ran anezhañ a-werso bras, anavezout a ran anezhañ gwerso amzer, anavezout a ran anezhañ a-c'houde ker gwerso ; *endlich fand er den Mann, den er so lange gesucht hatte*, a-benn fin ar gont e kavas an den a glaske keit all a oa ; *dieser Schmerz plagt mich schon so lange, dass ich es nicht mehr ertragen kann*, keit all e pad ar boan-se warnon ma ne c'hallan mui padout ; *er war so lange unterwegs, dass es oft Nacht war, wenn er nach Hause zurückkam*, keit e chome da gerzhet ma veze noz alies pa zeue en-dro d'ar gêr ; *es dauerte lange, bis er zurückkam*, pell e oa bet gant e dro, pell e oa bet oc'h ober e dro, hennezh a badas pell outañ ober e dro, hennezh a badas pell d'ober e dro ; *ich bleibe so lange hier, wie du hier bist*, chom a rin amañ keit ha ma vi amañ, chom a rin amañ e-tro ma vi amañ ; *so lange bis er kommt*, etretant ma teuio, da c'hedal ma teuio ; *wo werden wir so lange wohnen, bis wir ein neues Zuhause finden*, da belec'h ez aimp da chom o c'hedal kavout un ti nevez ; *ich habe lange warten müssen*, ur frapad bras on bet o c'hortoz, pell amzer e oan chomet o c'hedal, ur pell amzer e oan chomet o vorc'hedal, ur pell bras e oan chomet o reuziñ, ur pell bras e oan chomet o hienezhiñ, ur frapad bras e oan chomet war vrak ; *furchtbar lange stehen und warten müssen*, ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, morc'hedal, reuziñ, morfontiñ, gedal mil bell, pilpazañ, chom war vrak, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, himezhiñ, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz ; *sie brauchten nicht lange zu warten*, berr e voe o gortoz, berr e oa padet o gortoz, ne voe ket hir o gortoz, ne voent ket lakaet da c'hortoz keit-se, ne voent ket lakaet da c'hortoz keit all, ne oant ket chomet pell e spi ; *ohne allzu lange zu warten*, hep pell gortoz ; *sie haben sich lange miteinander unterhalten*, bet int bet ul laziad o kontañ kaoz, ur c'hwistad e oant chomet da gaozeal, ur pennadig brav e oant chomet da gaozeal ; *er ist lange bei ihr geblieben*, bet eo bet pell ha hir en he zi, chomet eo bet pell ha hir en he zi, chomet eo bet e-pad pell en he zi, [dre fent] graet en deus ur respet en he zi, graet en deus respet en he zi ; *lange dauern*, padout hir amzer ; *du brauchst aber lange*, ur viken e pad an traoù ganit, n'eus dibenn ebet ganit, te a bad pell ouzhit ober an dra-se ; *ich brauchte lange für diese Arbeit*, ur pennad mat e oan bet oc'h ober al labour-se, a-hed ar vuhez e oan bet oc'h ober an dra-se ; *lang anhaltender Beifall*, strakadeg daouarn pell hag hir b. ; *es wird lange noch so bleiben*, ac'hann da bell e vezo an traoù e-giz-se, an tazoù e chomo an traoù e-giz-se ; *der Krieg dauerte lang*, ar brezel a gendalc'has pell, ar brezel a badas pell ; *er war noch nicht lange weg*, ne oa ket un holl vad e oa aet kuit ; *es dauerte nicht lange, und schon war die Tür eingeschlagen*, ne voe ket pell amzer an nor evit bezañ divarc'het, pront e voe divarc'het an nor ; *es dauerte nicht lange, so trat er herein*, prestik goude e teuas e-barzh ; *schon lange*, a-bell-amzer, a-bell-kent, a-bell-goazh, a-bell 'zo, pell 'zo, pellik 'zo, forzh pell 'zo, pelloù bras 'zo, mil bell 'zo, abaoe ez eus kozh amzer, ur gwall bennad 'zo, ur pennad brav 'zo, keit all

'zo, abaoe keit all amzer, dibaoe keit all, abaoe pell, abaoe pell amzer, pell amzer 'zo, pell amzer a oa, pell amzer a vo, ur geit vras a amzer 'zo dija, a-wechall, gwerso, a-werso, a-c'houde gwerso, a-c'houde pell 'zo, a-c'houde pell amzer, a-goazh, dijaik ez eus pell amzer (Gregor), pell a oa, pell a vo ; *ich habe mir die Pferde lange genug angeguckt*, peadra em eus gwelet ar c'hezeg evel-se bremañ ; *ich warte schon lange auf eine Nachricht von ihm*, emañ abaoe pell o c'hortoz eus e geloù, emañ abaoe pell o c'hortoz keloù digantañ, abaoe ar c'heit emañ o c'hortoz eus e geloù ! gwerso dija e c'hortozan eus e geloù ; *er hatte schon lange keinen Bissen Brot zu sich genommen*, ne oa aet tamm bara en e c'henoù pell 'oa ; *er ist schon lange krank*, a bell 'zo (pell 'zo, pell amzer 'zo) eo klañv, keit all eo klañv, a-wechall eo klañv ; *noch lange nicht*, a-hed pell, pell ac'hano, war-bouez kalz, pell diouzh eno, war bell, na tost da vezañ, nag a-bell, an tazoù, nag an tazoù goude, war-dost, paot (kalz, meur) a faot / meur a vank (Gregor) ; *sie war fünf Monate lang geistig verwirrt*, honnezh a oa bet pemp miz droc'h he fenn ; *nur einen Tag lang*, hed un devezh hepken ; *über kurz oder lange*, koulz pe ziwezhat - abred pe ziwezhat - kent pe c'houde - pe gent pe c'houde - mont hir, mont berr - ur peur bennak - deiz pe zeiz - un deiz pe zeiz - mare pe vare - ur mare pe vare - un deiz bennak - en devezhioù all ; *lange nach seinem Tod*, pell da c'houde e varv ; *eine Frage lang und breit auseinandersetzen, sich (t-rt) lang und breit über etwas aussprechen*, stambouchañ udb, displegañ ur c'hraf bennak a-benn hag a-dreuz (a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir), tremen ur c'hraf bennak dre ar vurutell, reiñ forzh displegadurioù ; *je länger, je lieber*, seul hiroc'h e pado, seul welloc'h e vo - an hirañ ne vo ken ar gwellañ - an hirañ ar gwellañ ; *er hat am längsten in diesem Betrieb gearbeitet*, hennezh an hini eo a zo bet o labourat ar pellañ en embregerezh-se ; *P. der wird nicht mehr lange machen*, hennezh ne ray ket kozh kroc'hen, n'en deus ket pell meur da vevañ, aet eo betek ar mouch, ne bado ket pell ken, ned ay ket pell ganti ken, ne vo ket pell e abadenn, arouez plankenn a zo gantañ, ne bado ket pell gantañ, war e ziwezhadoù (war an diwezhañ, en e sach diwezhañ) emañ, pell emañ ganti, tost echu eo gantañ, echu eo gantañ da vevañ, aet eo betek e sachadenn ziwezhañ, erru eo an hirañ ma c'hall mont, straket eo e graoñenn ; *er wird Ihnen nicht lange zuhören, wenn er dieses Mädchen sieht*, ne bado ket da selaou ac'hanoc'h mar teu da welet ar plac'h-se ; *er hat lange nicht sein Teil erhalten*, n'eo ket bet roet e lod dezhañ war bell (pell ac'hano, nag a-bell, an tazoù) - n'eo ket bet roet e lod dezhañ, kalz a faot (paot a faot, kalz a vank, meur a faot, war-bouez kalz, pell diouzh kement-se) (Gregor) ; *das ist lang genug für ihn*, kement-se a zo tremen a-walc'h dezhañ da gaout.

2. längst / längstens : *die Zeit ist längst vorbei*, aet eo an amzer-se da get pelloù bras 'zo dija, tremenet eo an amzer-se forzh pell 'zo dija, tremenet eo an amzer-se mil bell 'zo dija ; *er ist längst fort*, hennezh 'zo aet kuit forzh pell 'zo dija ; *das hatte ich längst vorausgesehen*, gouzout a ouien mat pell 'zo dija petra a oa da zont deomp, raksantet em boa pell 'zo dija petra a oa en hent dirazomp, douetiñ a raen pell 'zo dija petra a oa en hent

dirazomp, rakwelet em boa pell 'zo dija petra a oa ouzh hor gortoz, me a ouie abaoe pell dre belec'h hor boa da dremen ; *in längstens drei Tagen*, a-benn tri devezh evit an diwezhatañ (d'an diwezhatañ, da ziwezhatañ) ; *das ist längst nicht erwiesen*, n'eo ket bet prouet c'hoazh, pell ac'hano (war bell, pell diouzh eno, nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz) - n'eo ket bet prouet c'hoazh, paot a faot (kalz a faot, kalz a vank, meur a faot, meur a vank, pell diouzh kement-se) (Gregor) ; *das ist längst genug für ihn*, kement-se a zo tremen a-walc'h dezhañ da gaout.

3. *sich lang strecken*, astenn e izili ; *er fiel lang hin*, kouezhañ a reas eus e sav-sonn, kouezhañ a reas en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e lañjer, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-blad, a-blad-kaer, hed-blad e gorf) (Gregor), ledañ a reas e gorf, mont a reas war e gement all, kouezhañ a reas a-dreuz-kof (a-stok e lañs), kouezhañ reas a-flav, kouezhañ a reas sonnet war e c'henoù, astenn a reas e groc'hen war an douar, kouezhañ a reas a-c'hwen e groc'hen war an douar ; *er hatte sich lang hingestreckt*, astennet e oa war hed-blad e gorf, gourvezet e oa en e led (a-hed e gorf, en e hed), edo en e c'hourvez a-stok-korf, edo en e c'hourvez a-stok e lañjer, edo war led e gorf.

4. *dort lang, da lang*, dre eno, dre aze ; *hier lang !* dre amañ ! dre an tu-mañ ! ; *gehen Sie die ganze Strecke lang*, it gant an hent hed-ha-hed, it gant an hent hed-da-hed ;

5. [kr-l] *ehrlich währt am längsten*, an neudenn eeun eo ar wellañ - an hini a vale eeun a gav atav ledan e straed - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet ; *was lange währt wird endlich gut*, gortoz pell, gortoz gwell - an hini a c'hed en devez - gedall n'eo ket koll - gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper - ar frouezh gwellañ, a-raok dareviñ, a zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra - gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer - dre bediñ ha dre aspediñ e vez graet ar gefridi.

langärmelig ag. : gant milginoù hir.

langarmig ag. : hir e vrec'h, hir e vrec'henn, hir e zivrec'h, hir e vrec'henoù, hir e vrec'hioù.

langärmelig ag. : *sellit ouzh langärmelig*.

langatmig ag. : hir, luziet, flapus ; *langatmige Reden führen*, ober prezegennoù keit hag ac'hanen d'al loar, na vezañ berr da gaozeal, ober prezegennoù hag a bad ur viken, treiñ avel, malañ avel, ragachiñ, aradennañ, na vezañ prenn ebet d'e latenn.

Langatmigkei b. (-) : flap g., flaperezh g., fistilherezh g.

langbeinig ag. : skolpennek, garek, hirc'harek, garet hir, hir c'haret, skarinek, louanek, firitellek, fourchek, jaritellek, trantellek, pafalek, gaolek ; *langbeiniges Tier*, loen pafalek g. ; *langbeiniger Mensch*, skarinek g.

lange Adv. : sellit ouzh **lang**.

Länge b. (-, -n) : **1.** hed g., hedad g., hirder g., hirded b. ; *ein Schiff von sechzig Meter Länge*, ur vag a dri-ugent metrad hed b., ur vag tri-ugent metrad a hirder b., ur vag tri-ugent metrad a hirded b., ur vag tri-ugent metrad hed enni b. ; *dieser Pfosten misst kaum über vier Meter Länge*, ne dizh ar peul nemeur en tu-hont da bevar metr hed ; *auf einer Länge von 200 Metern*, war-hed daou-c'hant metrad ; *Tageslänge*, hed an deiz g., hirder an deiz

g., hirded an deiz b. ; *die Länge von Tag und Nacht*, hed an deizioù hag an nozioù g. ; *der Länge nach*, a-benn, dre hed, dre an hed, en e led, war e hed, a-hed, hed-ha-hed, hed-da-hed, a-hed-da-hed, ent hir, ez hir, a-hirded ; *ein Brett der Länge nach durchsägen*, heskennat ur plankenn ent hir, heskennat ur plankenn a-hirded ; *den Wald der Länge nach durchqueren*, treuziñ ar c'hoad en e hirded ; *er fiel der Länge nach hin*, kouezhañ a reas eus e sav-sonn, ledañ a reas e gorf, kouezhañ a reas en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont a reas war e gement all, kouezhañ a reas a-dreuz e gof, kouezhañ a reas ar e zivbav, kouezhañ a reas a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a reas a-flav, kouezhañ a reas sonnet war e c'henoù, astenn a reas e groc'hen war an douar, kouezhañ a reas war e fri, kouezhañ a reas war e c'henoù, aet e oa bet e gantolor en aer, aet e oa da vuzuliañ an dachenn, pakañ a reas un hetad, ober a reas ur gwall lamm, tapout a reas ul lamm-stok, tapout a reas ul lamm ouesk ; *eine Angelegenheit in die Länge ziehen*, ober udb gant lentegezh (Gregor), mont a-ruz (war-stlej, goustadig, dousik) d'un afer bennak, daleañ udb, daleañ d'ober udb, goulerc'hiñ d'ober udb, amzeriñ d'ober udb, deren un afer bennak, dereniñ un afer bennak, lakaat un afer bennak da badout, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv ; *sich in die Länge ziehen*, hilgenniñ, kendelc'her pell ; *die Sitzung zog sich in die Länge*, ne oa diwezh (fin) ebet d'ar vodadeg ; *der Krieg zog sich in die Länge*, ar brezel a gendalc'has pell ; *das Gespräch zieht sich in die Länge*, n'eus fin ebet dezho da gaozeal ; *eine Rede in die Länge ziehen*, ober tro gant e gaoz, ober ur brezegenn keit hag ac'hanen d'al loar, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù), na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal, aradennañ, ragachiñ, na vezañ prenn ebet d'e latenn ; *das wird auf die Länge unerträglich*, gant an amzer e teu da vezañ kasaus, gant an amzer n'eur ket mui evit gouzañv kement-se ; *von gleicher Länge*, keit-ha-keit, ken hir ha ken hir ; **2.** [sport] *Oxford siegte mit zwei Längen*, an trec'h a yeas gant (trec'h e voe) Oxford gant daou hed lañs ; **3.** [lenn.] *eine Länge*, ur silabenn hir b., ur vogalenn hir b. ; *der Roman hat zu viele Längen*, borodus e vez ar romant-se a-wechoù, re hir e vez aliesik a-walc'h an displegadurioù er romant-se ; **4.** [douar.] *geographische Länge*, hedred g., hedenn b. ; *unter sechs Grad östlicher Länge*, c'hwec'h derez hedred reter ; *auf einer und derselben Länge liegen*, bezañ a-hedred an eil gant egile.

längelang Adv. : a-hed-da-hed, hed-ha-hed, hed-da-hed ; *längelang hinfallen (hinschlagen)*, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen) (Gregor), ledañ e gorf, mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-stok e lañjer, a-blad, a-blad-kaer, hed-blad e gorf), kouezhañ a-flav, kouezhañ war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ eus e sav-sonn war e c'henoù, kouezhañ sonnet war e c'henoù, mont e gantolor en aer, mont da vuzuliañ an dachenn, pakañ un hetad, ober ur gwall lamm, tapout ul lamm-stok, tapout ul lamm ouesk.

langen V.gw. (hat gelangt) : **1.** P. spiriñ, bezañ a-walc'h ; *dieser Betrag langt nicht weit*, ned aimp ket gwall bell gant ken nebeud a arc'hant, paot (kalz, meur) a faot / meur a

vank (Gregor), staget berr omp ; P. *jetzt langt's aber !* ro peoc'h bremañ ! trawalc'h ! lez da storlok (da strak) ! paouez ouzhin bremañ ! leizh eo va lër ! lez da fourgas ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! a-walc'h eo ! brenn ! va gaol ! va revr gant an dra-se ! nad it ket larkoc'h ganti !
2. tizhout, tizhout ouzh, diraeziñ, pakañ, tapout, tapout krog e ; *ich lange nicht hin*, n'emaon ket evit diraeziñ (tizhout) an dra-se ! n'emaon ket evit tapout krog en dra-se ! ; *in die Tasche langen*, mont d'e c'hodell ; [dre astenn.] *die Leiter langt nicht bis zum ersten Ast*, ne ya ket ar skeul betek ar skourr kentañ, re verr eo ar skeul evit pakañ ar skourr izelañ, re verr eo ar skeul evit tizhout ouzh ar skourr izelañ.

3. *nach etwas langen*, klask tizhout udb, klask diraez udb. V.k.e. (hat gelangt) : reiñ, astenn ; *lang mir mal meinen Hammer !* 'z amañ va morzh ! deus din va morzh ! tizh (diraez) din va morzh (Gregor) ; P. *er langte ihm eine (Ohrfeige)*, distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), diaveliñ a reas unan gantañ gant e zorn plat diwar kostez e figur, fasadiñ a reas anezhañ, e fasadiñ a reas, reiñ a reas ur fasadenn dezhañ, e javedata a reas, e jodadiñ a reas, reiñ a reas dezhañ moull e vaneg da lipat, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ, dic'hourdañ (diasten, disvantañ) a reas ur javedad gantañ, astenn a reas ur skouarnad dezhañ, ur javedad en doa bet digantañ, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / reiñ a reas ur vougennad dezhañ / e voc'hata (e fasata, e garvanata) a reas (Gregor).

Längenbüro n. (-s,-s) : burev an hedredoù g.

Längendurchschnitt g. (-s,-e) : troc'h a-hed g., troc'h a-hirded g., troc'h ent hir g.

Längenfeuer n. (-s) : [lu] tennadeg a-steud b.

Längengrad g. (-s,-e) : hedred g., hedenn b.

Längenkreis g. (-es,-e) : hedredenn b.

Längenmaß n. (-es,-e) : [mat.] muzul hed g.

Längenmessung b. (-,-en) : [mat.] muzuliañ an hirderioù g., hirvetriezh b.

länger ag. : *sellit ouzh lang*.

längerfristig ag. : **1.** a-hiramzer, hirbadus, hirbad ; **2.** war hir dermen.

Langeweile b. (-) : enoe g., enoeamant g., hirnez b., hiraehz b., doan b. ; *vor Langeweile vergehen*, *vor Langeweile sterben*, bezañ enoeet-marv, debriñ hiraehz, bezañ debret (en em zebriñ) gant an enoe, chom d'en em zebriñ ; *aus Langeweile*, diwar enoe ; *sich die Langeweile vertreiben*, dizenoeiñ, diduellañ e amzer, kargañ e amzer, diverraat e amzer, kas e amzer en-dro.

langfädig ag. : [Bro-Suis] hir, luziet, flapus.

Langfinger g. (-s,-) : dorn-skrap g., laer g., skraper g., c'hwib g., riper g.

langfingrig ag. : hir e ivinoù, laer pe laeroc'h, ken laer hag ur c'hazh, laer evel an dour, laer evel ur frav, laer evel frav, laer evel ul Leonad, rip, tomm e zorn, gouenn laer ennañ, daouarn skragn dezhañ, kromm (kamm) e vizied, frank e vilgin, hiroc'h e vañch eget e vrec'h.

Langflossenkalmar g. (-s,-e) : [loen.] stivellegenn wenn b., stivell wenn b., stiogan wenn b.

Langflossenthun g. (-s,-thunfische) : [loen.] jermon g., toun gwenn g.

Langformat n. (-s,-e) : [moull.] furmad hirvoan g., format hirvoan g.

langförmig ag. : hirstumm, hirstummek.

langfristig ag. : war hir dermen, hirbad, hirbadus ; *langfristiger Kredit*, kred war hir dermen g., kredad war hir dermen g. ; *langfristige Anleihe*, amprestadenn war hir dermen b., prest war hir dermen g. ; *Geld langfristig anlegen*, klaviañ kevelaoù, postañ arc'hant war hir dermen.

langgehen V.gw. (ging lang / ist langgegangen) : **1.** *irgenwo langgehen*, tremen dre ul lec'h bennak ; *am Fluss langgehen*, mont gant ribl ar stêr, mont hed-ha-hed ar stêr, heuliañ ar stêr, mont a-hed (hed, dre hed) ar stêr ; **2.** *bestimmen, wo's langgeht*, divizout petra 'zo da ober ; *nicht mehr wissen, wo's langgeht*, na c'houzout petra ober ken, bezañ divrec'hailh, na c'houzout eus pe goad ober loaioù, na gavout na tu na paramant, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ en entremar, chom en diaskren, bezañ penn e spered penaos ober, chom boud, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ paket berr, na c'houzout petra ober, bezañ berr war e sparl, bezañ paket en ur pleg berr, na c'houzout a be du treiñ (pe e tu treiñ), chom berr.

langgesichtig ag. : e zremm stummet war an hir ; *langgesichtige Frau*, skantenn b.

langgespitzt ag. : hirvoan, hirvegek.

langgestielt ag. : [louza.] hirc'harek, garet hir, hir c'haret, korzennek hir, garek.

langgestreckt ag. : astennet en e led, astennet a-hed e gorf, astennet a-hed e groc'hen, astennet a-stok e gorf, astennet a-stok-korf, astennet a-stok e lañjer, astennet a-c'hwen e groc'hen, astennet a-blad, astennet a-blad-kaer, astennet hed-blad e gorf.

langhaarig ag. : hirtvelek, blevek, blevennek ; [loen.] *langhaariger Spanier*, ki foutouillek g.

Langhaarige(r) ag.k. g./b. : paotr e vlev hir g., plac'h he blev hir b., ar blev hir g.

langhalsig ag. : gouzougek, gouzouget-hir ; *eine langhalsige Flasche*, ur voutailh flutenn b.

Langhaus n. (-es,-häuser) : [tisav.] nev hir b., korf-iliz hir g.

Langholz n. (-es,-hölzer) : [koad] kef hir diaoz g. [*etre 5 ha 6 metrad hirder*], kef-prenn g.

Langholzwagen g. (-s,-) : *zweirädriger Langholzwagen*, mordok-gwinter g., diaoul g.

langhörnig ag. : horgornek.

langjährig ag. : a-gozh, abaoe ez eus kozh amzer ; *langjährige Erfahrung haben*, bezañ kozh war ar vicher, bezañ ul louarn kozh, bezañ leun a skiant-prenet, kaout kalz chem, kaout kalz chemet, kaout kalz skiant-prenet ; *langjähriger Freund*, mignon a-gozh g., mignon abaoe ez eus kozh amzer.

Langknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn korzennek g., askorn hir g.

langköpfig ag. : hirbennek, hir e benn.

Langkornreis g. (-es) : [louza.] riz greun hir g./str.

Langlauf g. (-s,-läufe) : [sport] redadeg hir b.

Langläufer g. (-s,-) : [sport] hirreder g.
Langläuferin b. (-,-nen) : [sport] hirrederez b.
Langlaufski g. (-s) : [sport] ski-bale g.
langlebig ag. : hirhoalek, hirbadus ; [nukl.] *langlebiger Abfall*, dilerc'hioù skinoberiek hirhoalek lies.
Langlebigkeit b. (-) : hirhoal g., hoalegezh b.
langlegen V.em. : **sich langlegen** (hat sich langgelegt) :
1. mont en e c'hourvez, pladañ ; **2.** kouezhañ eus e savsonn, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), ledañ e gorf, mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbav, kouezhañ a-dreuz-kof (a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henoù, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ a-c'hwen e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henoù, mont e gantolor en aer, teriñ e c'houzoug.
Langleine b. (-,-n) : [merdead.] kordenn-higennoù b., kordenn linenn besketa b.
länglich ag. : hirgarrezek, hirvoan ; *länglich rund*, hirgelañ hiek, ront en hir.
länglichrund ag. : hirgelañ hiek.
langliegen V.gw. (liegt lang / lag lang / hat langgelegen) : bezañ en e c'hourvez.
langmählig ag. : hirvlevek, kreouichennek, ur baltokennad vlev outañ war e benn.
Langmut b. (-) : hirbasianted b., hirc'hortoz g., hirc'hortozidigezh b., habaskted b., habaskter g., damant g., madelezh b., divuanegezh b.
langmütig ag. : hirbasiant, habask, pardonus, patiant, madek.
langnagelig ag. : ivinek ; *langnageliger Mensch*, ivineg g..
langnasig ag. : friek, friet-hir.
Langnasige(r) ag.k. g./b. : frieg g., friegez b.
Langobarde g. (-n,-n) : [istor] Langobard g., Lombard g.
Langohr n. (-s,-en) : *Meister Langohr / Freund Langohr*, [lesanv roet d'an azen] skouarneg g., lorikenneg g., moji-lorikenn g. ; [kr-l] *ein Esel schilt den anderen Langohr*, sell ouzh da seuliou hag e weli toull da loeroù - klev ar gaoter o sarmon d'ar pod-houarn - podel merenn a ra goap ouzh podel koan hag emaint o-div war ar memes tan - ar billig o tamall ar pod-houarn - emañ ar gaoter oc'h ober goap ouzh ar pothouarn - emañ an eil billig o chaokat rebechoù d'ar billig all - emañ ar billig o seniñ d'ar pothouarn - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damallit ket ar re all mar n'oc'h ket hoc'h-unan didamall - dañvad kailharet, peurvuiañ ouzh ar re all a glask en em frotañ - ne vezer labezet nemet gant ar fall - pep hini a ra faziou, an hini na ra ket unan a ra daou.
langohrig ag. : lorikenneg, skouarneg, skouarnet hir, hirskouarneg, lorchennek, lorgennek, lorgnek.
Langrohrgeschütz n. (-es,-e) : [lu] kanol hir g.
längs araog. (t-c'h) : a-hed, a-ribl ; *längs des Flusses*, hed ar stêr / a-hed ar stêr (Gregor), dre hed ar stêr ; *der Weg führt längs des Flusses*, an hent a ya gant ribl ar stêr, an hent a ya hed-ha-hed ar stêr, an hent a heuilh ar stêr, mont a ra an hent a-hed (hed, dre hed) ar stêr, hedañ (hediñ, riblañ, kostezañ) a ra an hent ar stêr, mont a ra an

hent a-ribl gant ar stêr ; *längs der Küste fahren*, riblañ an aod, aochañ, kostezañ an aod, kostezañ an douar, chom a-zouar.

Adv. : a-hed, a-benn, war e hed, dre hed, dre an hed, hed-ha-hed ; *längs durchschneiden*, troc'hañ a-hed (a-benn, war e hed, dre hed, dre an hed) ; *dicht an einer Mauer längs gehen*, reziñ ur vogel.

Längsachse b. (-,-n) : ahel a-hed g.

langsam ag. : difonn, goustad, goustadik, gorrek, dibrez, dousik, divall, landrammus, landrennek, landrennus, lent, lugut, pouer ; *er ist langsam in der Arbeit*, n'eo ket fonnus d'al labour, difonn eo en e labour, n'eo ket lamprek warni, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, digalon eo da labourat, labourat a ra goustad, labourat a ra difonn, lugudiñ a ra, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, gorrek eo da labourat, gorrek eo en e labour, hennezh n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, chom a ra da logota ; *warum bist du so langsam ?* perak ne gabalez ket muioc'h eget na rez ? perak out ken goustadik ? ; *er ist langsam von Begriff*, ur spered diwezhat en deus, pout a spered eo, pouer a spered eo, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, pout eo e spered, hennezh a zo berr (bouc'h eo) da gompren, ul lastez hir eo e skouarn, ne ya ket herrus gantañ, toullou talar a zo en e benn, tuzum eo, ur skiant verr a zen eo, difonn eo da zeskiñ, lugut eo da zeskiñ, ur spered divall a zen eo, gorrek eo da gompren ; P. *langsam schalten*, kaout ur spered diwezhat, bezañ pout a spered, bezañ pouer a spered, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ pout e spered, bezañ berr (bouc'h) da gompren, bezañ ul lastez hir e skouarn, na vont herrus gant an-unan, bezañ toullou talar en e benn, bezañ tuzum, bezañ ur skiant verr a zen, bezañ difonn da zeskiñ, bezañ lugut da zeskiñ, bezañ ur spered divall a zen, bezañ gorrek da gompren ; *langsam werden*, goustataat, difonnaat, gorrekaat, damaniañ, warbouesaat, araouekaat, ardantiñ.

Adv. : gorrek, goustad, goustadik, pouer, arouarek, dre hir amzer, war e c'horregezh, war e gamm, ent habaskik, war e bouez, war-bouez, difonn, difonnik, dibrez, en e reol, plarik, a-zoug-kamm, divall, dousik, war e zres, war e zresik, wa an dres, war an dresik, lochore, war e nañvig, war e nañvigoù ; *das lässt sich nur langsam machen*, ul labour a hir amzer eo, ret eo kemer e amzer evit seveniñ an dra-se, gwelloc'h eo labourat war e zres (war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e oar, war e oarig, war e boz, war e vadober, war e blaen) evit dont a-benn eus kement-se ; *langsam gehen*, kerzhet goustad, kerzhet a-zoug e gamm, bezañ gorrek en e gerzhed, mont en e reol, chom da zebriñ an hent, bale kempenn, kerzhet war e c'horregezh, mont war e gamm, kerzhet ent habaskik, mont war e bouez(ig) (goustadik, kempennik, war e oar, war e oarigoù, war ar goar, àr e oar-goarigoù, war-bouez), kerzhet war-bouez, kerzhet war e bouez, mont war e c'horregezh, mont dousik, mont war e sklavig (war e zres, war e zresik, wa an dres, war

an dresik, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e nañ, war e nañ-kaer, war e nañig, war e nañigoù, war e boz, war e stakig, war e vadober, war e blaen), mont divalav, mont lochore, piziañ difonn ; *langsamer gehen*, gorrekaat e vale, gorrekaat da vale, gorrekaat war e herr, mont goustatoc'h (goustadikoc'h, arouarekoc'h, warbouesoc'h), lentaat, lentañ, difonnaat, gorrekaat da gerzhet, dousaat da gerzhet, goustataat ; *langsamer arbeiten*, labourat goustatoc'h (goustadikoc'h), gorrekaat da labouraat, dousaat da labourat ; *langsamer fahren*, gorrekaat, gorrekaat war e herr, goustataat, mont goustatoc'h (goustadikoc'h), lentaat e garr-tan, arouarekaat, gorrekaat da vont, dousaat da vont ; *Eichenholz brennt langsam*, ar c'hoad derv a zalc'h tan pell, ar c'hoad derv a zo koad fonnus da zeviñ, koad derv a zev goustadik ; *immer langsam voran !* dousik-dousik ! goustadik ! difonnik ! amzer ! ; *ich werde langsam richtig hungrig*, naon-du a zo krog ennon, me a zo erru ruz va bouzelloù ; *sie wurde langsam immer schwächer*, ar sempladurezh a zeuas d'he gounit nebeut-da-nebeut ; *ich werde langsam müde*, me a gomañs skuizhañ ; [tr-l] *die Mühlen der Justiz mahlen langsam*, ruilhal a ra ar justis kempennik he boul, mont a ra ar justis en-dro war he goarig (war he fouezig, war he sklavig) ; [kr-l] *langsam aber sicher*, kammed ha kammed e reer tro ar bed, karrig a red ne bad ket, an amzer a bad pell ha pep hini a ya pa c'hell, mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ, an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ra gwell, bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a-boell ; *langsam kommt auch ans Ziel*, gant ar mor e teu ar pesked, an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ra gwell, gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra, gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer, gant kolo hag amzer e teu da eogin ar mesper, karrig a red ne bad ket.

Langsamkeit b. (-) : gorregezh b., goursez g., lentegezh b., lentedigezh b., goar g., landrenn b.

langschädlich ag. : hirbennek.

Langschädlichkeit b. (-) : hirbennegezh b.

Langschiff n. (-s,-e) : [tisav.] nev hir b., korf-iliz hir g.

Langschild g. (-s,-e) : daez g.

Langschläfer g. (-s,-) : gwall gousker g.

Langschläferin b. (-,-nen) : gwall gouskerez b.

langschnäbelig ag. : beget hir, hirbigosek.

Langschnäbler g. (-s,-) : [loen.] evn hirbigosek g., labous hirbigosek g.

langschnäblig ag. : beget hir, hirbigosek.

Längsfeuer n. (-s) : [lu] tennadeg a-steud b.

längsgestreift ag. : roudennek a-hed, roudennet a-hed.

Längsholm g. (-s,-e) : [nij.] astellenn gouc'h b., astellenn gorf b.

langsigtig ag. : 1. [mezeg.] hirwel ; 2. [kenwerzh] war hir dermen.

Langsigtigkeit b. (-) : [mezeg.] hirweled g.

langsilbig ag. : [yehz.] gant silabennoù hir, gant ur silabenn hir, hirsilabennek.

Längsmauern lies. : loñjerioù lies.

Längsmotor g. (-s,-en) : [kirri-tan] keflusker diahed g. (enebet ouzh *Quermotor*, keflusker diadreuz).

Langspielplatte b. (-,-n) : pladenn mikro-irvi b., pladenn 33 zro b.

Längsrichtung b. (-,-en) : tu a-hed g. ; *in Längsrichtung sägen*, heskennat hed an neudenn, heskennat a-benn, heskennad a-du gant ar wiad.

Längsschnitt g. (-s,-e) : skejad diahed g., skejad a-hed g.

Längsseite b. (-,-n) : kostez hir g., tu an hilder g.

längsseits araogenn (t-c'h) : a-hed ; *sich längsseits des Kais legen*, kostezañ ouzh ar c'hae, kaeañ.

Adv. : a-hed, a-benn, war e hed, dre hed, dre an hed, hed-ha-hed.

Längsstreifen g. (-s,-) : roudenn a-hed b., roudennad a-hed b.

längst Adv. : *sellit ouzh lang 2.*

längstens Adv. : 1. d'ar muiañ-holl, d'an hirañ-holl, hep tamm ouzhpenn, d'ar gwellañ tout ; 2. evit an diwezatañ, d'an diwezatañ, da ziwezatañ ; *in längstens drei Tagen*, a-benn tri devezh evit an diwezatañ (d'an diwezatañ, da ziwezatañ).

langstielig ag. : [louza.] hirc'harek, garet hir, hir c'haret, korzennek hir.

Längstlebende(r) ag.k. g./b. : [gwir] diwezhañ bev g.

Langstreckenbomber g. (-s,-) : [lu] aervombezer hirdreizher g.

Langstreckenflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nij hirdreizh g., nijadenn hirdreizh b.

Langstreckenflugzeug n. (-s,-e) : [nij.] karr-nij hirdreizher g., nijerez hirdreizh b., hirdreizher g., aerdreizher g.

Langstreckenlauf g. (-s,-läufe) : [sport] redadeg hir b., hirredadeg b.

Langstreckenläufer g. (-s,-) : [sport] hirreder g., reder hir g.

Langstreckenläuferin b. (-,-nen) : [sport] hirrederez b., rederez hir b.

Langstreckenrakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell hirhedtaol b., fuc'hell hir diraez b.

Langstreckenrekord g. (-s,-e) : [sport] rekord tizh ar redadegoù hir g., rekord an hirredadegoù g.

Languedoc n. : *das Languedoc*, Lengadok b.

Languste b. (-,-n) : [loen.] grilh g., grilh-mor g., gavr-vor b. [*liester* gev'r-mor, giv'r-mor] ; *Langusten fangen*, grilheta.

Langustenboot n. (-s,-e) : bag grilheta b.

Langustenfang g. (-s) : grilheta g.

Langustenfischer g. (-s,-) : grilhetaer g.

Langustenhafen g. (-s,-häfen) : porzh grilheta g.

Langustine b. (-,-n) : [loen.] grilh-traezh g. ; *Langustinen fangen*, grilheta ; *volle Schiffsladungen Langustinen*, bagadoù grilh-traezh lies. ; *der Hinterleib der Langustine*, lost ar grilh-traezh g.

Langweile b. (-) : *sellit ouzh Langweile.*

langweilen V.k.e. (hat gelangweilt) : enoeiñ, borodiñ, arabadiñ, darnaouiñ, bardellat.

V.em. : **sich langweilen** (hat sich (t-rt) gelangweilt) : kaout hirnez, kaout hiraehz, bezañ enoeet, bezañ hiraehzet, kavout hir e amzer, kavout hir an amzer, kavout hir e damm amzer, kavout hirc'breiz, enoeiñ, bezañ hir an amzer d'an-unan, hirc'breiz ; *sich zu Tode langweilen*, bezañ klañv gant an enoe, bezañ enoeet-marv, mervel gant an enoe, debriñ hiraehz, bezañ debret

(en em zebriñ) gant an enoe, chom d'en em zebriñ, ruzañ e enoe ; *ich hatte mir gedacht, ich hätte mich dort amüsiert, und doch habe ich mich zu Tode gelangweilt*, me a gave din em befe bet plijadur, ha padal e oan bet enoeet-marv ; *ich habe mich furchtbar gelangweilt*, gwashat m'em boa kavet hir an amzer ! - gwashat ma oa bet hir an amzer din ! - o ! pegeit em boa kavet an amzer ! ; *am Abend langweilt er sich tödlich*, hir spontus e kav eurvezhioù goulo an abardaez ; *Sie haben sich bestimmt gelangweilt*, c'hwil a zle bezañ kavet hir an amzer, hirnez ho poa bet sur a-walc'h.

Langweiler g. (-s,-) : 1. boroder g., borod g., brae b., randoner g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., brae c'houllo b., pav-kaol g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., trabaser g., penn trist g., spered rec'hus a zen g., den arabadus g., penn teñval g., arabadus g., bourouell g., den kintus g., den diaes hag enoeüs g., den kivioul g., tagnouz g., revr war wigour g., grignouz g., heureuchin g., gouerouz g. ; 2. ruz-botoù g., ruzer g., luguder g., c'hoarieller g., stlejer g., straner g., lostenn b., abuzer g., belbeter g.

langweilig ag. : enoeüs, borodus, arabadus, darnaouüs, fastus, torr-penn, moretus, dizudi, euver, hircoudus ; *ein langweiliger Geselle*, ur boroder g., ur borod g., ur vrae b., ur vrae c'houllo b., ur randoner g., ur chaoker-e-c'henoù g., ur chaoker kaozioù g., ur chaoker-e-spered g., ur farouell g., un torr-penn g., un torr-revr g., un torr-penn ha un torr-revr ouzhpenn g., un trabaser g., ur penn trist g., ur spered rec'hus a zen g., un den arabadus g., un den bourouell g., ur bourouell g., ur penn teñval g., un arabadus g., un den kintus g., un den diaes hag enoeüs g., un den kivioul g., un tagnouz g., ur revr war wigour g., ur grignouz g., ur gouerouz g., un heureuchin g., ur bouroueller g.

Langwelle b. (-,-n) : gwagenn hir b.

langwierig ag. : hirbadus, hirbad, a-hiramzer, labourus, trevellus, studius, amzerus, padus, padel ; *langwierige Krankheit*, pore g., pore hir g., pore kleñved g. ; *eine langwierige Krankheit durchmachen*, hircleñvel ; *langwierige Forschungsarbeit*, imbourc'hadenn a-hiramzer b., imbourc'hadenn studius b., imbourc'hadenn dalc'hus b., imbourc'hadenn amzerus b., imbourc'hadenn hirbadus b., imbourc'hadenn badel b. ; *langwieriger Kampf*, stourm hirbadus g., stourm hir g.

langwimperig ag. : malgudennek, malvennek.

Langzeitarbeitslose(r) ag.k. g./b. : den dilabour war hir amzer g., den en dilabour hirbad g.

Langzeitgedächtnis n. (-ses,-se) : [mezeg.] eñvor war hir dermen b., koun war hir dermen g., memor war hir dermen b.

Langzeitstickstoffdünger g. (-s,-) : [labour-douar] ludu-temz azotek hirbadus e wered g. [*liester* luduou-temz azotek hirbadus o gwered].

Langzeitverhalten : emzalc'h war hir amzer g., emzalc'h war hir dermen g.

Lannion g. (-s) : Lannuon b.

Lanolin n. (-s) : lanolin g.

Lanthan n. (-s) : [kimiezh] lantan g.

Lanze b. (-,-n) : 1. goaf g., lañs b., pik g., sparr g., spag g. ; 2. [istor] *Lanzen brechen*, goafata a-bann ; *jemanden*

mit seiner Lanze stoßen, goafañ u.b. ; *mit einer Lanze hantieren*, goafata ; *beim Zusammenprall brach die Lanze des Ritters*, gant nerzh ar stok e torras goaf ar marc'heg ; *seine Lanze senken*, gouzizañ e c'hoaf ; 3. [dre skeud.] *für jemanden eine Lanze brechen*, *für jemanden eine Lanze einlegen*, sevel krog u.b., sevel a-du (en un tu) gant u.b., mont a-du (en un tu) gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., kabaliñ evit u.b., taeriñ war an dud evit u.b., pouezañ a-du gant u.b., reiñ un tamm skoaz d'u.b.

Lanzenbrechen n. (-s) : stourmadenn b., tourterezh (Gregor) g., goafata a-bann g.

Lanzenbrecher g. (-s,-) : stourmadenner g., tourter g., goafataer a-bann g.

lanzenförmig ag. : goafek, goafheñvel, a-stumm gant ul lañs, e stumm lañsoù, e doare ul lañs, e doare lañsoù, a-zoare gant ul lañs, a-zoare gant lañsoù, a-seurt gant ul lañs, a-seurt gant lañsoù, houarngoafheñvel.

Lanzenotter b. (-,-n) : [loen.] naer beg-goaf b. [*Bothrops*].

Lanzenreiter g. (-s,-) : goafeg g., goafer g., lañser g.

Lanzenschaft g. (-s,-schäfte) : fust goaf g. (Gregor).

Lanzenspitze b. (-,-n) : beg ar goaf g., broudenn ar goaf b.

Lanzenstechen n. (-s) : [istor] tourterezh (Gregor) g., goafata a-bann g.

Lanzenstich g. (-s,-e) / **Lanzenstoß** g. (-s,-stöße) : goafad g., goafiad g. ; *Lanzenstöße (Lanzenstiche) versetzen*, goafata.

Lanzette b. (-,-n) : [mezeg.] lañsetez b., brouderez b.

Lanzettfischchen n. (-s,-) : [loen.] talareg g.

lanzettlich ag. : goafek, goafheñvel, houarngoafheñvel.

lanzieren V.k.e. (hat lanziert) : *sellit ouzh lancieren*.

Lanzierrohr n. (-s,-e) : *sellit ouzh Lancierrohr*.

Lapa-Napfschnecke b. (-,-n) : [loen.] brennig-plat str.

Laparotomie b. (-,-n) : [mezeg.] laparotomiezh b.

lapidar ag. : gwall grenn, berr-berr.

Adv. : krak-ha-berr, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, berr-ha-krenn, krenn-ha-kras, krenn-ha-berr, didro-kaer, eeun, en ur ger krenn.

Lapidarschrift b. (-) : [istor] lizherennoù onkial lies., onkialennoù lies.

Lapidarstil g. (-s,-e) : doare skrivañ berr-berr g., stil gwall grenn g.

Lapislazuli g. (-,-) : [maen.] lapis-lazuli g., lazurit g., lazulit g., maen-pers g.

Lappalie b. (-,-n) : distervez b., amoedaj g., disterdra g., belbeterezh g., tra a get g., bihan dra g., netraig g., inglodaj g., belbiaj g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., arabadiezh b., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., c'hoariell b., fariell b., farienn b., foutouilhenn b., rambre g., turubailhoù lies., siklud g., stranerezh g., avel g., disterajoù lies., disteraigoù lies., grouanenn b. ; *komm mir nicht mit solchen Lappalien* ! paouez ouzhin gant da ranerezh ! ro peoc'h gant da rabadiezhoù ! ; *wegen einer solchen Lappalie*, evit kelo-se, evit kelo ar pezh a dalvez kement-se, evit ken nebeut all, evit ken nebeut-se, evit an netraig-se ; *er wurde wegen einer Lappalie eingesperrt*, dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'het e voe diwar ur rambre ; *er wurde wegen einer Lappalie verurteilt*, kondaonet e voe evit un netra.

Läppchen n. (-s,-) : 1. drailhennig b., pilhennig b. ; 2. [korf.] flipezenn b., flip g.

Lappe g. (-n,-n) : Lapon g.

Lappen g. (-s,-) : 1. pilh g., pilhenn b., pitrouilhez str., tamm g., pilhot g., pilhon g., liboudenn b., drailhenn b., drailhadenn b., drailhaj g., truilhenn b., trabidenn b., leienenn b. ; *diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen*, al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhoù ; *die Haut an ihrem Hals hängt in einem Lappen nach unten*, un hinkin he deus dindan he gouzoug ; 2. [dre astenn.] tarner g., torchouer g., pilhot g., liboudenn b., torch g., lien g., lienenn b. ; 3. [skouarn] flip g., flipezenn b. ; 4. [louza.] flipenn b. ; [korf.] tolbezenn b. ; 5. [dre skeud.] *er geht ihm durch die Lappen*, diflipañ a ra a-dre e grabanoù, achap a ra kuit digantañ (Gregor) ; *mir sind ein paar Schreibfehler durch die Lappen gegangen*, tremenet on dreist un nebeud faziou, chomet on hep gwelet un nebeud faziou.

lappen V.k.e. (hat gelappt) : 1. [hemolc'h] terkañ gant spontailhoù ; 2. P. takonañ, peñseliat, daboniñ, pennadañ, diregiñ, dirogañ, tammañ.

Lappentang g. (-s) : [louza.] kerluz g., tellesk g., tellesk ruz str., bezhin-saout str.

Lappentaucher g. (-s,-) : [loen.] plomer g.

Lapperei b. (-,-en) : disteraj g., disterdra g., mibilij g., mibiliezh b., belbeterezh g., belbi g., belbiaj g., netraig g., bihan dra g.

läppern V.k.e. (hat geläppert) : lapañ, tarlipat.

V.dibers. em. : **sich läppern** (hat sich (t-rt) geläppert) : P. *es läppert sich (so zusammen)*, an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a gresk egile - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - lur ha lur a sav da somm - gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma ve a-walc'h anezho - an niver a raio bern - bili war vili a ra ur menez.

lappig ag. : 1. [dilhad] a-istribilh, a-ispilh, laosk, dizalc'h ; 2. [kroc'hen] gwak, bourr, flav, fibous ; 3. [louza., loen.] flipennek ; 4. [dre skeud.] didalvoud, didalvez, dister.

Lappin b. (-,-nen) : Laponez b.

läppisch ag. : 1. P. eeun-drochik, pampes, disterik, didroidell, hegredik, brell, nouch, magn, loñsek, nay, brizh, bavidik, bei, brichin, gars, dispered, disperedek, diskiant, droch, mibilius, sot-nay, sot-pik, panenn, darsot, gloukes ; 2. *läppisches Zeug*, rabadiezh b., diotajoù lies., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., borod g., mibilijajoù lies., mibiliezhoù b., belbi g., belbiaj g., disterajoù lies., belbeterezh g., bihan dra g., noucherezh g., komzoù ven lies., komzoù goulo lies., komzoù didalvez lies., komzoù aner lies., komzoù gwan lies., komzoù kollet lies., komzoù patatez lies., kaozioù lies, arabad g., pifoù lies.

Lappland n. (-s) : Laponia b.

Lappländer g. (-s,-) : Lapon g.

lappländisch ag. : laponat.

Lapplandmeise b. (-,-n) : [loen.] pennglaou an taiga g.

Lapsus g. (-, Lapsi) : fazi g., fazienn b., fazienn dre gomz b., fazienn dre skrid b., rampadenn b., risklkomz g., risklskriv g., risklenn g., riskledenn deod b., riskledenn bluenn b., riskledenn lagad b., gouskomz g., gouskskriv g., gouslenn g.

Laptop g. (-s,-s) : urzhiataer hezoug g., urzhiataer dilec'hiadus g.

Lar g. (-en,-en) : [istor, relij.] Doue an ti g., Doue an oaled g., lar g.

Lärche b. (-,-n) / **Lärchenbaum** g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-tourmantin str., melez str.

Larenaltar g. (-s,-altäre) : [istor, relij.] larlec'h g.

large ag. : [Bro-Suis] brokus, brokus gant e wenneien, largentezus, hael, lark, frontal.

Largo n. (-s,-s/Larghi) : [sonerezh] largo g.

Larifari n. (-s) : louaderezh g., rabadiezh b., diotajoù lies., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., borod g., mibilijajoù lies., mibiliezhoù lies., belbeterezh g., belbi g., belbiaj g., disterajoù lies., bihan dra g., arabad g., pifoù lies.

Lärm g. (-s) : trouz g., strap g., safar g., safareg b., bourbl g., boubou g., boubouenn b., hiboud g., hibouderezh g., trekou g., tregern b., strapadenn b., storlok g., toumpi b., jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteuenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., todilhon g., todion g., hemolc'h g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., reuz g., trein g./b., bioc'henn b., aroun g., foar b., hobit g., jibas g., tabac'h g., brud g./b., intampi g. ; *ein ohrenbetäubender Lärm*, un trouz bouzarus g., un trouz gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed g., un trouz an diaoul g., un trouz an ifern g., un todilhon g., ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., ur you hag un hemolc'h spontus, un trouz ar mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad ; *vom Lärm völlig benommen*, bouzaret-krak gant an trouz, mezevellet e benn gant an trouz, mezv gant an trouz ; *Lärm machen*, ober brud, ober trouz, trouzal, trabasat ; *lauten Lärm machen*, bezañ ur jabadao (talabao, foar) gant an-unan, ober cholori (trouz bras, ur vosenn, tousmac'h), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, karnajal, cholorial, ober karnaj, kas safar, kas trouz bras, kas karbac'h, kabalat, safarat, plantañ reuz, c'hoari e gi, c'hoari e loen, bezañ trouzus, daoubenniñ, magañ e cholori, safariñ, ober todion, todioniñ ; *in diesem Zimmer wird Sie kein Lärm belästigen*, er gambr-mañ e vo didrouz deoc'h ; *Lärm schlagen*, gervel d'an evezh, lakaat an dud war o diwall, lakaat an dud war evezh, seniñ ar galv-diwall ; *viel Lärm um nichts*, kalz a drouz evit netra (Gregor), ur van evit nebeut a dra, ur bramm en dour, gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, muioc'h a voged eget a dan, muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), kalz a deil gant nebeut a blouz.

Lärmbekämpfung b. (-) : stourm ouzh an trouz g., didrouzañ g., didrouzadur g.

Lärmbelästigung b. (-,-en) / **Lärmbelastung** b. (-,-en) : noazadur e-keñver trouz g., noazadur a-fet trouz g.

lärmempfindlich ag. : kizidik ouzh an trouz, tener ouzh an trouz, gwak ouzh an trouz, da vezañ diwallet diouzh an trouz, hag a zouj an trouz.

lärmern V.gw. (hat gelärmt) : bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), ober karnaj, toumpial, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, cholorial, sabatiñ,

c'hoari e loen, trouzal, bioc'hennañ, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, karnajal, kornial, tabac'hañ, tabutal, strakelliñ, trabasat, bouboual, krial, razailhat.

Lärmen n. (-s) : trouz g., strap g., safar g., safareg b., bourbl g., boubou g., boubouenn b., hiboud g., hibouderezh g., trekou g., tregern b., strapadenn b., storlok g., toumpi b., jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keustereenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., todilhon g., hemolc'h g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., reuz g., trein g./b., bioc'henn b., aroun g., foar b., hobit g., jibas g., tabac'h g., brud g./b., intampi g. ; *mit dem Lärmen aufhören*, ehanañ d'ober trouz.

lärmend ag. : trouzus, safarus, turmudus, cholorius, tourmius, tousmac'hus, storlokus, strapus.

Adv. : gant trouz bras, gant strap bras, ur cholori hag ur marvailhoù gantañ.

Lärmer g. (-s,-) : strakell b., draskler g., tabac'her g., sabater g., tournier g., cholorier g., toumper g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., paotr an drailh g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., trabaser g.

Lärmerin b. (-,nen) : strakell b., kanell b., Mari drouzig b.

Lärmimmission b. (-,en) : noazadur e-keñver trouz g., noazadur a-fet trouz g.

Lärmglocke b. (-,n) : kloc'h-galv g., kloc'h ar galv-diwall g.

Lärmmacher g. (-s,-) : strakell b., draskler g., tabac'her g., sabater g., tournier g., cholorier g., toumper g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., paotr an drailh g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., trabaser g.

Lärmmacherin b. (-,nen) : strakell b., kanell b., Mari drouzig b., amerdourez b.

Lärmpegel g. (-s,-) : live an trouz g., live trouz g.

Lärmquelle b. (-,n) : mammenn an trouz b., andon an trouz b.

Lärmschuss g. (-s,-schüsse) : [lu] tenn-kemenn g., tenn-gouzav g., tenn kemenn diwall g.

Lärmschutz g. (-es,-e) : gwarez ouzh an trouz g., didrouzañ g., didrouzadur g.

Lärmschutzwand g. (-s,-wälle) / **Lärmschutzwand** b. (-,wände) : moger didrouzañ b., moger eneptrouz b.

La Rochelle n. : Ar Roc'hell b.

Larve b. (-,n) : 1. maskl g., mouch g. ; 2. [loen.] larvenn b., rakvil g., preñv g., preñvenn b., preñvedell b., preñvedenn b. ; *verpuppte Larve*, poupen b., stoubenn b., gronnad g., gronnenn b., nimfenn b. ; *die Larve bildet sich zum Schmetterling aus*, an nimfenn a dro da valafenn.

Laryngitis b. (-, Laryngitiden) : [mezeg.] garloc'hennad b.

Laryngologie b. (-) : [mezeg.] laringologiezh b., garloc'hennouriezh b.

Larynx g. (-,Laryngen) : [korf.] garloc'henn b.

Lasagne b. (-,n) : [kegin.] lasagna b., lazagn str.

lasch ag. : 1. laoskidik, laosk, dizalc'h, gwak, diardoù, digompliment, dichafoul, distenn, distart, frank warnañ, aes warnañ, disafar, lezober, gwallaotreüs, asantus, ven, briket, flav, gwan, re vat ; *lasch sein*, bezañ ledan e vañch, bezañ frank a vañch, bezañ asantus ; *sie ist zu lasch mit ihren Kindern*, re wak eo ouzh he bugale, re vat eo e-keñver he

bugale, re laosk eo gant he bugale, ne gred ket derc'hel penn ouzh he bugale, ne gred ket ober ouzh he bugale, ne gred ket herzel ouzh he bugale, dre wander eo asantus gant he bugale, re lezober eo gant he bugale, lezel a ra he bugale re en o roll ; *weit und lasch gewordener Pulli*, stammenn flañchet b., stammenn aet distenn b., stammenn frostaet b., stammenn rouez b., stammenn voull b. ; 2. [kegin.] divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, digar, euver ; 3. lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, dibalamour, landreant, laosk, dilañs, gwevn, dic'hred, diegus, mors, lizidour, kousket, lugut, lugudus, luguder, gourt, diboan, divalav, flav ; 4. gwak, bourr, flav, flibous.

Lasche b. (-,n) : 1. teodenn b., spletenn b., lorikenn b. ; 2. [dihad.] stolikenn b., lorikenn b. ; 3. [botoù] skouarn votez b., stolikenn b. ; 4. [tekn.] goloaj-junt g.

laschen V.k.e. (hat gelascht) : [tekn.] stagañ gant goloajoù-junt.

Laschheit b. (-) : 1. laoskidigezh b. ; 2. laoskentez b., laoskoni b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., vender g., vendet b., gwallaotreüster g., gwallaotreüsted b., lez-ober g., taol-laoskentez g.

Lase b. (-,n) : brok g.

Laser g. (-s,-) : [fizik] laser g.

Laserdrucker g. (-s,-) : moullerez laser b.

Laserkopierer g. (-s,-) : luc'heiler laser b.

Lasermesstechnik b. (-,en) : [fizik] mentawouriezh laser b., metrologiezh laser b.

Laserpumpe b. (-,n) : [tekn.] pomp laser g.

Laserschreiber g. (-s,-) : [fizik] bann moan laser g.

Lasersonde b. (-,n) : sont laser g.

Laserspektrometer g. (-s,-) : [fizik] skalfadventer laser g., spektrometr laser g.

Laserstrahl g. (-s,-en) : [fizik] skin laser g.

lasieren V.k.e. (hat lasiert) : [tekn.] klerennañ.

Lasierfarbe b. (-,n) : klerenn b.

Läsion b. (-,en) : [mezeg.] anaf g., gloaz b., labez g.

lass ag. : laosk, dizalc'h, gwak.

lassen (lässt / ließ / hat gelassen)

I. V.k.e.

1. lezel, leuskel, ober hep, tremen hep

2. lezel, leuskel, aotren, degemer

3. na ober udb

II. V.k.d. dilezel, tremen hep, ober hep

III. Verb-damskoazellañ

1. leuskel, lezel, aotren, asantiñ

2. lakaat + av, ober + av, lakaat (u.b. da + av), ober (d'u.b. + av)

3. verb-skoazellañ an doare gourc'hemenn

I. V.k.e.

1. lezel, leuskel, ober hep, tremen hep ; *lasst die Kinder bei ihren Müttern*, lezit ar vugale gant o mamm ! ; *lassen Sie mich !* laoskit (lezit) ac'hanon ! laoskit (lezit) me ! paouezit ouzhin ! ; *lass ihn doch in Ruhe !* paouez outañ 'ta ! ro peoc'h dezhañ ! lez eñ (anezhañ) e peoc'h ! laosk anezhañ ! laosk eñ ! lez eñ ! na zaoubenn ket anezhañ evel-se ! dispeg dioutañ ! ; *das Einzige, was wir von ihnen verlangen, ist, dass sie uns in Ruhe lassen*, ne c'houlennomp diganto nemet m'hol lezint e peoc'h ; *er hat*

Haare dabei gelassen, laosket en deus bet un nebeud blev war e lerc'h, ne oa ket chomet dibistik, paeet en deus bet diwar-bouez e groc'henn, kollet en deus bet war e wall ; *jemanden im Stich lassen*, dilezel u.b., lezel u.b. war e revr (e-unanig, war e gement all, a-gostez), treiñ kein d'u.b., mont diwar-dro u.b., dispegañ diouzh u.b. ; *sein Leben lassen*, koll e vuhez, kavout (tapout) e varv, mervel ; *in Ausübung seines Dienstes sein Leben lassen*, mervel e karg ; *lass die Finger davon !* chom war da dreuzoù ! na laka ket da fri en afer-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! na ya ket da emellout eus an afer-se ! ; *Wasser lassen*, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, troazhañ, staotañ, ober un dizour, dizourañ, dizourañ e gig, troazhañ, teurel dour, cheñch dour war ar buzhug, frigañ, ober e boull, ober ur poulladig, ober, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked ; *Blut lassen*, gwadañ ; *jemanden zur Ader lassen*, gwadañ u.b., tennañ gwad digant u.b., toullañ gwad d'u.b. ; *den Wein vom Fass lassen*, tennañ gwin eus ar varrikenn, goro ar varrikenn, P. goro ar vuoc'h vesk ; *die Luft aus etwas lassen*, dic'hwezañ udb ; *jemandem den Vorrang lassen*, lezel u.b. da vont en e raok / lezel ar plas kentañ (ar plas a-raok) gant u.b. (Gregor) ; *jemandem Zeit lassen*, reiñ amzer d'u.b. [d'ober udb], lezel amzer gant u.b.[evit ober udb].

2. lezel, leuskel, aotren, degemer ; *lass alles an seinem Platz !* na ziblas netra ! laosk pep tra en e blas ! chom pep tra en e blas ! lez an traoù e-giz m'emañ ! ; *eine Zeile leer lassen*, mont dreist ul linenn ; *ein Haus dachlos lassen*, lezel un ti didoenn, lezel un ti disto ; *er lässt ihn bei seiner Meinung*, e leuskel a ra gant e savboent (e vennozh) hep pouezañ (hep delc'her, hep forsiñ) warnañ ; *er lässt ihn im Wahn*, ne glask ket didouellañ (difaziañ, divleupañ, dilouadiñ, disodiñ, dileueiñ) anezhañ, ne glask ket digoc'hennañ e zaoulagad dezhañ ; *er ließ kein gutes Haar an mir*, dispennet en doa va anv gant un teod da dennañ an diaoul eus an ifern (gant un teod da ijinañ ar vosenn) ; *ich lasse das Kind nicht aus den Augen*, ne laman lagad ebet diwar ar bugel, ne zispegan ket va daoulagad diwar ar bugel ; *er lässt keinen Menschen zu sich*, ne zigor e zor da zen ebet, ne fell ket dezhañ gwelet tud (degemer tud) ; *lassen wir es damit genug sein, wir wollen es dabei lassen*, mat ! laoskomp se neuze, distroomp diwar gement-se, distroomp diwar an diviz-se, lezomp an dra-se, lezomp kement-se holl, ne 'z aimp ket pelloc'h, echu eo ha mat pell 'zo, peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno, peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno ; *wir wollen die Dinge beim Alten lassen*, ra chomo an traoù evel m'edont betek-henn, laoskomp an traoù evel ma oant betek-henn, chom a raio pep tra evel m'emañ ; *er ist ehrlich, das wollen wir ihm lassen*, eeun a bep hent an hini eo, ne vo ket lamet an dra-se digantañ ; *lassen Sie mich aus dem Spiel*, na vountit ket (na glaskit ket bountañ) ac'hanon en afer-se ; *jemandem freie Hand lassen*, lezel u.b. en e ziviz, lezel pep frankiz gant u.b., lezel kabestr laosk war moue u.b., reiñ lizher digor d'u.b., lezel kordenn gant u.b., lezel u.b. en e roll (d'ober e roll), lezel kabestr gant u.b., lezel kabestr (kabestr hir, kabestr laosk) gant u.b. ; *jemandem die Wahl lassen (freie Wahl lassen)*, leuskel u.b. en e roll, leuskel u.b. d'ober diouzh e

ziviz, lezel u.b. en e ziviz, lezel u.b. en e roll (d'ober e roll) ; *er weiß sich vor Freude nicht zu lassen*, emañ o tridal (nijal a ra) gant al levenez, ouzhpenn laouen eo ; P. *das lässt mich kalt*, ne ran ket a fed eus traoù a seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbarek - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann ; *die Hälfte des Ackers düngen und die andere Hälfte ungedüngt lassen*, teuler ludu war un hanter eus ar park ha lezel an hanter all hep ; *spottet nur ! das lässt mich kalt !* e c'hallit krediñ !

3. na ober udb ; *lass das !* chom (ro) peoc'h ! echu ha peoc'h ! lez da storlok (da strak, da drouz, da fourgas) ! ehan 'ta ! paouez 'ta ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! lez ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! ; *lassen wir das !* mat ! laoskomp se neuze ! lakaomp ar gaoz war un dra all ! cheñchomp park (tiretenn, neudenn en hon nadoz) ! echu ha mat pell 'zo ! nad eomp ket larkoc'h ganti ! lezomp kement-se holl ! peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno ! peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno ! ; *ich kann das Weinen nicht lassen*, ne c'hallan ket parraat a ouelañ, n'on ket evit mirout a (da) ouelañ ; *er kann das Kritisieren nicht lassen*, atav e vez o pismigañ, eñ a gav da lavaret a-enep kement tra 'zo, atav e kav abeg, bepred en devez da lavaret ; *er kann das Trinken einfach nicht lassen*, ne c'hall ket paouezañ da evañ, n'eo ket evit e dech, n'eo ket evit mirout, hennezh a drec'h ar boeson warnañ, un ever tonket eo, n'eo ket evit chom hep mont d'ar gwin ; P. *ich kann es nicht lassen*, n'on ket evit mirout, n'on ket evit delc'her war va c'hoant, n'on ket evit an tech-se, ne ya ket ar gwall dech-se diganin ; *anscheinend kannst du es nicht lassen*, n'out ket evit da dech, n'out ket evit mirout, n'out ket evit dilezel da voaz (terriñ da voaz, en em zizober eus da dech), ne c'hellez ket en em zifraeañ (en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus da dech, ne ya ket ar gwall dech-se diganin, ne c'hellez ket troc'hañ da bleg fall, n'emaout ket war da daol kentañ ; *er mag tun und lassen, man hört nicht auf ihn*, n'en deus micher, ne vez ket selaouet ; [kr-I]

die Katze lässt das Mäusen nicht, ar ouenn a denn - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - Yann eo, Yann e vo - c'hwezhan ar harink a chom atav gant ar varazh - da bep oad e red ar c'hi war-lerc'h ar c'had - en e groc'hen louarn e varvo nemet kignet e vije ez vev - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - ul louarn kozh hag eñ dare gwelet ur yar c'hoazh a garfe - paotr ha plac'h o-unan 'zo 'vel stoub e-tal an tan - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm - da bep oad 'vez pilet koad - ur c'hozh kazh a gar logod yaouank - n'eus oad ebet evit kare - gant ar c'hoant dimeziñ e reer tro ar bed, gant ar c'hoant kac'hat ne reer ket.

II. V.k.d.

dilezel, tremen hep, ober hep ; *er kann von seiner Gewohnheit nicht lassen*, n'eo ket evit e dech, n'eo ket evit mirout, ne ya ket ar gwall dech-se digantañ, n'eo ket evit dilezel e voaz (terriñ e voaz, en em zizober eus e dech), ne c'hell ket en em zifraeañ (en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus e dech, ne c'hell ket troc'hañ e bleg fall ; *ich kann nicht von ihr lassen*, n'emaon ket evit mont diganti, ne c'hellan ket tremen hepti ; *er lässt nicht mehr von sich hören*, ne oar den doare dezhañ, den ebet n'en deus klevet eus e zoareoù, n'eus ket bet klevet nevez anezhañ ; [kr-l] *Art lässt nicht von Art*, ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier - c'hoant dimeziñ ha bevañ pell, en deus pep Yann ha pep Katell.

III. Verb-damskoazellañ : (lässt / ließ / hat (anv-verb +) lassen).

1. leuskel, lezel, aotren, asantiñ ; *lasst mich schlafen* ! laoskit me da gousket ! ; *lasst mich so leben, wie ich will* ! va lezit da vevañ em giz ! ; *unerledigt liegen lassen*, lezel d'ober, lezel diechu, lezel hep bout graet, lezel da restañ, lezel a-blad, lezel a-sac'h, lezel ouzh torgenn, lezel e-pign, lezel a-istribilh, lezel a-ispilh, lezel e-skourr, lezel e darn ; *Brotreste liegen lassen*, ober pailhouroù gant bara, pismigañ e vara ; *ich lasse dich nicht (gehen)*, ne laoskin (ne lezin) ket ac'hanout da vont (da vont kuit) ; *jemanden hungern lassen*, marnaoniañ u.b., marnaoniañ u.b., naoniañ u.b., naonegañ u.b., disvouedañ u.b., lezel u.b. hep tamm ; *lass das liegen* ! laosk an dra-se en e blas (an dra-se a-gostez) ! chom an dra-se en e blas ! ; *sich (t-*

d-b) das Haar wachsen lassen, lezel e vlev da greskiñ ; *sich (t-d-b) den Bart wachsen lassen*, leuskel e varv, na lemel (na droc'hañ, na douzañ) e varv, lezel e varv da greskiñ ; *er ließ alles stehen und liegen*, teuler (lezel) a reas pep tra ouzh an drez, lezel a reas pep tra ouzh torgenn, lezel a reas pep tra a-dreuz-foran, lezel a reas pep tra da foran, lezel a reas pep tra e perch, lezel a reas pep tra war e gement all, mont a reas kuit a-daol-trañch (a-droc'h-trañch, hep ober seizh soñj, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat) ; [dre skeud.] *die Sache gut sein lassen*, leuskel an afer evel m'emañ (an traoù evel m'emaint), leuskel da vont, lezel da gas, lezel d'ober, lezel da fritañ, lezel da dremen, lezel da vont, lezel an traoù en avantur Doue ; *lass das lieber sein* ! chom (ro, gra) peoc'h ! gwell eo dit paouez ! paouez 'ta ! lez da strak (da storlok, da fourgas) ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! ; *er ließ es gut sein*, chom a reas hep eilgeriañ ; *lass gut sein*, na fors ket warni ; *lass das sein*, na laka ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! chom er-maez eus an dra-se ! n'a ket da (d'en em) emellout eus an dra-se (Gregor) ; *er sollte es lieber sein lassen*, falloc'h eget paouez a ra ; *wir wollen es gut sein lassen*, laoskomp se, disoñjomp an dra-se, n'ez aimp ket larkoc'h ganti, echu eo ha mat pell 'zo, lakaomp an dra-se en ankounac'h, taolomp an dra-se e puñs an ankounac'h, peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno, peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno, torromp war ar gaoz-se (Gregor) ; *jemanden ins Haus treten lassen*, reiñ aotre d'u.b. da zont en e di, reiñ dor zigor d'u.b. ; *das lässt sich hören*, ober a ra vat klevet seurt traoù, un dudi eo klevet kaozioù a seurt-se, un hoal eo klevet komzoù a seurt-se, ur brav eo klevet komzoù a seurt-se, un ebat eo klevet komzoù a seurt-se, gwashat ma ra vat klevet seurt traoù ! ; *er lässt mit sich handeln*, aes a-walc'h eo ober gantañ, tro aes a zo ennañ, n'eo ket gwall ziaes kaout d'ober gantañ (kaout afer outañ) ; *dieser Wein lässt sich trinken*, gwin beuz an hini eo ; *es lässt sich nicht leugnen*, ne c'haller ket diskrediñ an dra-se, ne c'hallomp ket nac'h ouzh Doue ar pezh a oar ar Werc'hez, ne vo ket lamet an dra-se [digant u.b.], un dra anat eo ; *darüber ließe sich viel sagen*, peadra a vefe da lavaret a-zivout kement-se ; *sich gehen lassen*, en em lezel, en em lezel holl, en em leuskel, en em leuskel da vont, lezel da vont, digaloniñ, koll kalon ; *ich hätte mir das von Ihnen nie träumen lassen*, biskoazh n'em bije kredet e vijec'h e doare d'ober kement-se ; *ein solches Glück hätte ich mir nicht träumen lassen*, biskoazh n'em bije kredet e vije bet roet din bezañ ken eürus, eürus on en tu all da gement a c'hallen esperout ; *hier lässt sich gut leben*, brav eo bezañ o chom amañ, amañ eo laouen bevañ, brav eo ar vuhez amañ, kevanneus eo deomp amañ, mat eo deomp amañ, en hon aez emaomp amañ ; *das lasse ich mir nicht gefallen*, n'emaon ket evit gouzañv un dismegañs a seurt-se ; *wir wollen die Sache auf sich beruhen lassen*, lakaomp an afer-se en ankounac'h ha mat pell 'zo, taolomp an afer-se e puñs an ankounac'h, sigotomp an afer ; *wir müssen es dabei bewenden lassen*, bez e rankomp chom hep klask gouzout hiroc'h, bez e rankomp tremen gant an traoù evel m'emaint, bez e rankomp chom hep klask mont pelloc'h ; [tr-l] P. *er hat sie sitzen lassen*, lezet en doa

anezhi war he revr, he lezet en doa war he c'hement all, aet e oa diganti, aet e oa diwar he zro, he dilezet en doa, troet en doa kein dezhi, dispeget en doa diouti ; *fünf gerade sein lassen*, na vezañ tostik (sellus, ur bindeder) / na chom da vindedañ (da chipotal) (Gregor), na vezañ amsellus, stagañ e chas diwar-goust silzig, na chom da sellet re a-dost, na chom da glask pemp troad d'ar maout, na chom da glask pevar fav d'an trebez, na chom da glask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, na chom da glask laou el lec'h ma ne vez ket nez, na chom da spazhañ laou.

2. lakaat + av, ober + av, lakaat (u.b. da + av), ober (d'u.b. + av) ; *sich (t-d-b) einen Anzug anfertigen lassen*, lakaat ober ur gwiskamant ; *lassen Sie sich (t-d-b) doch diesen Bart abnehmen*, grit ma vo lamet ho parv diganeoc'h ; *jemanden eine Arbeit verrichten lassen*, lakaat u.b. d'ober ul labour bennak kemenn d'u.b. ober ul labour bennak, ober d'u.b. seveniñ ul labour bennak ; *jemanden etwas vorlesen lassen*, ober d'u.b. lenn udb a vouezh uhel, lakaat u.b. da lenn udb a vouezh uhel ; *sich (t-d-b) ein Haus bauen lassen*, sevel ti, lakaat sevel un ti, ober sevel un ti ; *jemanden grüßen lassen*, goulenn digant u.b. kas e c'hourc'hemennou d'u.b. all ; *die Regierung lässt verlauten, dass ...*, reiñ a ra ar gouarnamant da c'houzout e ..., kemenn a ra ar gouarnamant e ... ; *das lässt vermuten, dass ...*, peadra zo da grediñ e ... ; *etwas aus dem Gedächtnis schwinden lassen*, argas udb diwar e vemor, diverkañ udb eus e vemor, teuler udb e puñs an ankounac'h, lakaat udb en ankounac'h ; *lass mal sehen*, ro din da welet ! diskouez 'ta ! ; *lass mich mal deine Hand sehen* ! gwel da zorn din ! diskouez da zorn din ! ; *sich nicht aus der Ruhe bringen lassen*, derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e imor, padout, chom difrom, reizhañ barradoù e galon ; *lassen Sie sich das gesagt sein* ! lakait an dra-se don en ho speredoù, garanit an dra-se don en ho spered, merkit mat an dra-se ! moullit kement-se en ho spered ! ; *du bist ein Scheißdieb ! lass dir das gesagt sein* ! laer out ! ha peg hennezh ouzh da c'henoù ! ; *die Taler springen lassen*, bezañ brokus (largentezus, lark, frontal), mont frank d'e yalc'h, na vezañ amsellus, stagañ e chas diwar-goust silzig ; *er ließ sich das Essen wohl schmecken*, ober a reas lip-e-bav, pegañ a reas war ar meuzioù, pegañ a rae ar meuzioù ouzh e c'henoù, debret en deus bet (sachet en deus bet gantañ) a galon zigor, skeiñ a reas war ar boued ; *er lässt sich aber lange bitten*, digarezioù a ra, nag a ardoù (nag a gamambre) a zo gantañ, emañ o c'hoari e doull kamandre, chom a ra da orbidiñ, ober a ra lentigoù, lent eo da stagañ ganti ; *er hat sich fangen lassen*, kroget en deus e-barzh an higenn, desevel eo bet, dedennet eo bet ; *das lässt sich zeigen*, an dra-se n'eo ket ur vezh da welet, neuz en deus an dra-se.

3. Verb-skoazell an doare gourc'hemenn :

lasset uns beten, meine Brüder, pedomp, va breudeur.

Lassen n. (-s) : *sein Tun und Lassen*, e emzalc'h g., e gundu b., pezh a ra g., e vuhezegezh b., e vividigezh b., e zoare da ren e vuhez g.

lässig ag. : diegus, mors, lizidant, diek, dilamprek, dic'hred, lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, distaouel, glac'har, klouar, abaf, diboan, gourt, gwak,

lezirek d'al labour, lugut da labourat, pouer da labourat, digalon da labourat, morgousket ; *lässig im Lehnstuhl sitzend*, azezet distenn (a-c'hwen, a-c'hwen e gorf) en e gador-vrec'h, o pladorenniñ en e gador-vrec'h, o plavañ en e gador-vrec'h, o torc'hwenial en e gador-vrec'h, o vrakañ en e gador-vrec'h, oc'h en em vrakañ en e gador-vrec'h ; *lässig sein*, bezañ ur morgousket a zen, na ober kalz tra, na ober kalz a dra, na vezañ lamprek warni, bezañ laosk da labourat, bezañ lugut da labourat, bezañ lizidant, bezañ diek (lezirek, disaour, gourt, dibreder, dic'hred, landreant, laosk), bezañ gwad mors en an-unan, bezañ un toull diboan eus an-unan.

Lässigkeit b. (-) : diegi b./g., leziregezh b., dic'hred g., lentegezh b., laoskentez b., laoskoni b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., klouarded b.

lässlich ag. : gwelc'hus, gwalc'hadus, distaolus, dister, bihan ; *eine lässliche Sünde*, ur pec'hed veniel g., ur pec'hed gwelc'hus g., ur pec'hed gwalc'hadus g., ur pec'hed distaolus g., ur pec'hed dister g., ur pec'hed bihan g.

Lasso g./n. (-s,-s) : las-bann g. ; *das (den) Lasso werfen*, lasbannañ ; *mit dem Lasso einfangen*, lasbannañ.

Last b. (-,-en) : **1.** bec'h g., bec'hiad g., samm g. [*liester* sammoù, semmen], karg b., pouez g., fard g., fardell b., grevañs b., tortad g., hordenn [*liester* herdin, herden] b. ; *schwere Last*, bec'h pounner g., samm pounner g., gwall garg b., gwall samm g., fardellad b. ; *sich unter einer Last biegen*, plegañ dindan ar pouez, tortañ dindan ur samm, daougrommañ dindan ur samm, bezañ lakaaet da grommañ war-zu an douar gant ur bec'h pounner, plegañ dindan ur samm ; *der Apfelbaum wird von der Last seiner Früchte erdrückt*, ar wezenn avaloù a zo he bec'h a avaloù enni (ganti), avaloù bec'h ar wezenn a zo, pladet e vez ar wezenn gant he bec'h a avaloù, plegañ a ra barroù ar wezenn-avaloù edan o bec'h pounner a frouezh, plegañ a ra skourroù an avalenn gant pouez an avaloù, o bec'h a avaloù a laka ar skourroù da grommañ war-zu an douar ; *diese Last liegt schwer auf meinen Schultern*, pouezañ spontus a ra ar samm-se war va chouk ; *eine Last mit einem Seil festbinden*, rordañ ur garg, kordennañ ur garg ; *unter der Last zusammenbrechen*, freidiñ, kouezhañ dindan ar bec'h, pladañ dindan ar bec'h, kouezhañ gant ar bec'h ; *(er)drückende Last*, bec'h (samm) brevus g., karg vrevus b., karg lourt b. ; *von der Last der Jahre gebeugt*, aet kruget gant an oad, soukek dindan bec'h ar bloavezhioù, erru daougromm gant an oad, daougrommet gant an oad, erru tort gant an oad, chouket dindan bec'h ar bloavezhioù, krommet e gein dindan bec'h ar bloavezhioù ; *eine Last heben*, dibradañ ur samm, gorren (choupañ, sevel) ur bec'h ; *eine Last abwerfen, eine Last abwälzen*, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) diouzh ur bec'h, disteuler ur bec'h a-ziwar e gein, disammañ ur bec'h, difoarañ diouzh ur bec'h ; *eine Last auf dem Rücken tragen*, chougata (keinañ, diboullañ, divorañ, portezañ) ur bec'h bennak, dougen udb war e gein, treuzdougen udb war-bouez e gein, kas ur bec'h bennak a-zoug war e gein, simiadañ, ober un dro-bortez, ober ur bortezadenn ; *die Last im Wagen gleichmäßig verteilen*, lakaat kempouez er c'harrad, kempouezañ ur c'harrad ; *die Last im Wagen ist nicht*

gleichmäßig verteilt, pouez 'zo ; [merdead.] *tote Last*, lastr g., balastr g. ; [fizik] *Reißlast*, bec'h terriñ g. ; **2.** [dre skeud.] chastre g., bec'h g., karg b., strob g., luz g., pouez g., rouestl g. ; *sich (t-d-b) die ganze Last einer Verantwortung aufhalsen*, sammañ an holl atebegezh evit pep tra war e choug, kemer an holl atebegezh war e gont, sammañ ar giriegezh evit pep tra war e choug, kemer luz war ar c'hein, kemer luz war e gein ; *Sie haben mir eine unerträgliche Last auferlegt*, dreist nerzh Mab-den eo ar bec'h hoc'h eus sammet war va c'hein, dreist bec'h un den a zo er pezh hoc'h eus taolet war va choug ; *jemandem eine Last vom Herzen nehmen*, sevel e vec'h d'u.b., lemel ur bec'h diwar kalon u.b., tennañ ur bec'h diwar kalon u.b., lemel ur bec'h diwar choug u.b., tennañ ur bec'h diwar choug u.b., lemel ur bec'h diwar kein u.b., tennañ ur bec'h diwar kein u.b., lemel ur pouez diwar u.b. ; *ich möchte Ihnen nicht zur Last fallen*, n'em eus ket c'hoant bezañ ur garg evidoc'h (bezañ ur strob evidoc'h, bezañ war ho kein), n'em eus ket c'hoant bezañ ur bec'h deoc'h ; **3.** [gwir] *jemandem ein Vergehen zur Last legen*, tamall ur felladenn d'u.b., teuler ar bec'h war u.b., kargañ war u.b., lakaat ur felladenn war gwall u.b. ; **4.** [kenw., arc'hant.] *zu Lasten des Empfängers*, e karg (diwar goust, da baeañ gant) an degemerer ; *zu Lasten Ihres Kontos*, en tu dle ho kont, en ho tle.

Lastauto n. (-s,-s) : karr-samm g., karr-chalbotat g., kamion g., sammgarr g.

Lastdampfer g. (-s,-) : lestr-karg g., sammlestr g., lestr-samm g.

lasten V.gw. (hat gelastet) : **1.** pouezañ ; *auf dem Grundstück lastet eine Hypothek*, dindan dle emañ (lakaet zo bet dle war, lakaet ez eus bet dle war, gant dle emañ) an dachenn zouar-mañ, un dle zo diazezet war ar pezh douar-mañ / roet eo bet an douar-mañ e gouestl (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] gwallsamman, pouezañ pounner war ; *auf seinen Schultern lastet alle Verantwortung*, sammet en deus an holl atebegezh war e choug, emañ an holl atebegezh war e gont ; *eine lastende Stille*, ur sioulder gwaskus (enkreuzus, ankenius, doanius, spontus) g.

V.k.e. (hat gelastet) : kargañ ; *ein Schiff lasten*, kargañ ur vag.

Lastenaufzug g. (-s,-aufzüge) : savevez b., pignerez b., pign g.

Lastenausgleich g. (-s,-e) : **1.** daskeitadur ar c'hargoù g. ; **2.** [istor] digoll eus ar gaou degaset gant ar brezel g.

lastend ag. : **1.** pounner, sammus, pouezus, pouezant, kargus ; **2.** [dre skeud.] *eine lastende Stille*, ur sioulder gwaskus (enkreuzus, ankenius, doanius, spontus) g.

Lastendreirad n. (-s,-räder) : karrig teir rod g., karrig teirrodek g., teirrodeg g.

lastenfrei ag. : kuit a gargoù.

Lastenheft n. (-s,-e) : roll ar c'hargoù g.

Lastensegler g. (-s,-) : [lu, istor, nij.] plaverez-karg b., sammlaverez b.

Lastenträger g. (-s,-) : simiad g., douger-sammoù g., portezerg., den a boan g.

Laster¹ g. (-s,-) : karr-samm g., karr-chalbotat g., kamion g., sammgarr g.

Laster² n. (-s,-) : tech fall g., pleg fall g., si fall g., gwallsi g., gwallbleg g., gwalldech g., boaz fall g., youlou fall

lies., youl direizh b., dizurzhiou lies., namm g. ; *ein Laster ausrotten*, diouennañ un tech fall, diwriziennañ ha distrujañ ur pleg fall (Gregor), terriñ war ur si fall bennak, dibennañ ur si fall, didechiñ, harluañ un tech fall a-douez an dud, lemel ur pleg fall ; *einem Laster verfallen sein*, bezañ roet d'un tech fall bennak / bezañ kozhet en un tech fall bennak / bezañ kinviet (bezañ breinet, bezañ gwriet) gant un tech fall bennak (Gregor), bezañ kousket-mik en un tech fall bennak, en em deuler d'ur youl (d'ur si) fall, en em reiñ d'un tech fall (d'ur pleg fall), na vezañ digablus diouzh ur pleg fall ; *dem Laster frönen*, en em reiñ d'an techoù fall ha d'o flijadurezhioù, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, en em reiñ d'an holl zizurzhiou, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em armodiñ war an techoù fall ha war o flijadurezhioù, ren ur vuhez lovr (Gregor), bezañ egaret gant ar blijadurezh fall, kundiñ ur vuhez diboellet, en em reiñ da holl blijadurezhioù ar c'horf (d'e dechoù fall, d'e blegoù fall), ren ur vuhez c'hadal, en em deuler d'e youlou (d'e sioù) fall, heuliañ c'hoantegezhioù fall e galon, bezañ taolet d'an orged, en em ruilhal e bouilhenn e dechoù fall ; *jemanden von einem Laster abbringen*, disiañ u.b., eeunañ ar pleg fall a zo en u.b. ; *von seinem Laster ablassen*, terriñ e dech fall, trec'hiñ e bleg fall ; [kr-l] *Müßiggang ist aller Laster Anfang*, an didalvoudegezh a zeu da vezhur an holl wallsioù (Gregor), an didalvoudegezh eo mammenn an holl sioù fall, al leziregezh eo pennabeg an techoù fall, al leziregezh eo mamm da bep tech fall, an holl dechoù fall a dosta e kuzh ouzh an hini a chom bepred dilabour, an didalvedigezh eo mamm pep fallentez, an didalvedigezh eo boulc'h pep fallentez, tud yaouank a vez dibreder en em daolo da wallober.

Lästerei b. (-,-en) : dispriz g., fae g., dismegañs b., dismeg g., droukprezeg g., droukkomz b., gwallgomz b., duerezh g., gragailh g., gwallvruderezh g., divruderezh g., flipataerezh g., teodennerezh g., distaoladennoù naer-wiber lies., kaoz b., kaozioù lies., hiboudoù lies.

Lästerer g. (-s,-) : **1.** fludenner g., droukprezeger g., droukkomzer g., drouklavarer g., falstamaller g., falstamallour g., duer g., lañchenneg g., teodeg g., lañchenn b., den pik g. ; **2.** [relij.] jarneur g., jarneer g., touer-Doue g., mallozher g., sakreer g., saezhour g.

lasterfrei ag. : disi, didech, na si na gwri ennañ, n'eus ket a we ennañ, direbech, hep si, hep nep si, hep ket a si.

lasterhaft ag. : gwall-dechet, gwallsie, gwallsiet, direol, dizereat, dizonest, mezhus, divat, siet, siek, drouk, fallakr, sius, diboellet, direizh, diroll, kollet gant an diroll, dizurzh ; *lasterhafter Mensch*, den kordet a fallagriezh g., den kordet e gorf a fallagriezh g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., den n'eus netra a vat ennañ g., den vis ar gordenn ennañ g., den fallakr g., sac'h malis g., den a vuhez fall g., den direizhet g., den dinasket g., den direnk g., den kollet gant an diroll g.

Lasterhaftigkeit b. (-) : dizonestiz b., direoliezh b., breinerezh g., dirollerezh g., diroll g., bordelerezh g., gastaouerezh g., gasterezh g., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., plijadurezhioù orgedus lies., plijadurioù foll lies., plijadurioù diroll lies., follentezioù lies.

Lästerin b. (-,-nen) : **1.** droukprezegerezh b., droukkomzerezh g., falstamallerezh b., falstamallourez b.,

teodegez b., lañchenn b. ; **2.** [relij.] jarneourez b., touerez-Doue b., mallozherez b., sakreerez b.

Lasterleben n. (-s) : buhez fall b., buhez direol b., buhez diroll b., buhez lovr b., lor vuhez b., buhez lor b., ebatou dizurzh lies. ; *sie haben ihn zu seinem jetzigen Lasterleben verführt*, c'hwezhed o deus en e galon tan ar youloù fall, heget o deus anezhañ d'en em reiñ d'an direizh, e gunduet o deus d'en em reiñ d'an direizh.

lästerlich ag. : difeiz, disakr, fallakr, dizeol, vil, lous, divalav, loudour, hakr, hudur, displet, lovr, lor ; *lästerlich fluchen*, touiñ Doue evel ur Sarazin (evel un diaoul), mallozhiñ ken ma spont ar brini, touiñ Doue evel un diloster chas, touiñ evel un toucher kezeg, hopal evel ur chalboter, pec'hiñ pep ger, pec'hiñ e-treuz nav moger, sakreal ha fouldrasañ evel ur charretour a vez chomet e garr el lagenn (evel ul loman a vez skoet e lestr war an traezh), bezañ e c'henoù ur stivell a gunujennoù, bezañ boull e grouer, leuskel leoù spontus, leuskel leoùdoued reut, leuskel pec'hedoù spontus, tarzhañ buanoc'h ul ledoued war e vuzelloù eget ur bedenn, bezañ un den dibab war ar pec'hiñ.

Lästermaul n. (-s,-mäuler) : teod kiger g., teod fall g., lañchenn flemmus b., teod lemm g., beg lemm g., teod milliget g., teod binimus g., gwall deod g., teod bet lemmet war breolim an ifern g., fludenner g., piler-beg g., lañchenneg g., droukprezeger g., droukkomzer g., drouklavarer g., falstamaller g., falstamallour g., duer g., teodeg g., lañchenn b., beg trenk g. ; *er ist ein Lästermaul*, un teod fall a zen eo, un teod milliget a zen eo, un teod milliget en deus, un teod binimus a zen eo, re hir eo e deod, un teod kiger en deus, hennezh a zo pik a-walc'h, binimus eo e deod, lemmet eo bet e deod war breolim an ifern, flemm eo e douchenn, lemm eo e deod, lemm eo e veg, lemm eo e douchenn, lampr eo e deod, hennezh a zo pegus, lañchennek eo, hennezh a zo ur piler-beg anezhañ.

lästern V.k.e. (hat gelästert) : [relij.] *Gott lästern*, foeltradiñ, saezhiñ, sakreal, jarneal, mallozhiñ, disteurel mallozhioù, touiñ, touiñ Doue, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, pec'hiñ, iferniñ.

V.gw. (hat gelästert) : **1.** foeltradiñ, saezhiñ, sakreal, jarneal, mallozhiñ, disteurel mallozhioù, leuskel mallozhioù ha gwallgomzoù, kalkennañ, touiñ, touiñ Doue, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, pec'hiñ, iferniñ, karnajal ; *der Betrunkene lästert*, emañ ar mezhvier o kalkennañ ; *euch werde ich das Lästern schon austreiben*, m'ho kaso da douiñ ! ; **2.** droukkomz, chilpat, teodata, teodiñ, droukprezeg, gwallgomz, flipañ, hiboudiñ, gwalennata, katellat ; *auf (über, wider, gegen) jemanden lästern*, dornañ traoù diwar-benn u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ, dispenn, gwashaat, duañ, louzañ, pilat, flemmañ, flipennañ, flipata) u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., teodata diwar benn u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., lavaret ar seizh seurt ruz eus u.b., gwallgomz (droukprezeg, lavaret droug, drouglavaret, hiboudiñ, dornañ a bep seurt traoù) diwar-benn u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz diwar-benn

u.b., drouklavaret war u.b., lavaret droug eus u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., terriñ keuneud war kein u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., ober gaou ouzh anv kaer u.b., lakaat droukeloù da redek diwar-benn u.b., falc'hat e brad d'u.b., lañchennañ.

Lästerrede b. (-,-n) : **1.** [relij.] mallozh g./b., ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., sakreadenn b., pedenn Gerne b., droukpedenn b. ; **2.** [dre astenn.] droukprezeg g., droukprezegenn b., droukkomz b., gwallgomz b., duerezh g., gragailh g., gwallvruderezh g., divruderezh g., flipataerezh g., kaoz b., kaozioù lies., hiboudoù lies., labenn b., teodennerezh g., distaoladennoù naer-wiber lies.

Lästersucht b. (-) : tech da wallgomz g., tech da zroukprezeg g., kleñved an droukprezegerezh g., tech da lavaret droug g., tech da walennata g., tech da deodata g., droukprezegerezh g., gwallgomzerezh g., glaouerezh b.

lästersüchtig ag. : droukkomzer, droukprezeger, gwall deodek.

Lästerung b. (-,-en) : **1.** [relij.] mallozh g./b., ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., sakreadenn b., droukpedenn b., gwallbedenn b., sulbedenn b., pedenn gleiz b., pater gleiz b., pedenn Gerne b., salmenn b., pec'hadenn b., touerezh g., sakreoù lies., jarneoù lies. ; **2.** [dre astenn.] droukprezeg g., droukprezegenn b., droukprezegerezh g., droukkomz b., gwallgomz b., gwallvruderezh g., flipataerezh g., duerezh g., gragailh g., divruderezh g., gwallgomzoù lies., gwallgomzerezh g., drouklavaroù lies., drouglavarioù lies., teodennerezh g., kaoz b., kaozioù lies., hiboudoù lies., labenn b., lañchennad b.

lastervoll ag. : kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, pezhell e galon gant ar fallagriezh, vis ar gordenn ennañ, fallakr, a vuhez fall, kollet gant an diroll, diboellet.

Lästerzunge b. (-,-n) : teod kiger g., teod fall g., teod milliget g., teod binimus g., teod flemmus g., teod lemm g., beg lemm g., teod flipatus g., teod bet lemmet war breolim an ifern g., fludenner g., gwallgomz g., droukprezeger g., droukkomz g., drouklavarer g., falstamaller g., falstamallour g., duer g., teodeg g., lañchenn b., lañchenn flemmus b., piler-beg g.

Lastesel g. (-s,-) : [loen.] mul g.

Lastfracht b. (-,-en) : [merdead.] fred g., kargad b.

Lastgehänge n. (-s,-) : [tekn.] funsaveres b.

lästig ag. : hegazus, hegaz, hegus, hek, kazus, kasaus, heskinus, arabadus, chastreüs, enoeüs, anoazus, diaezus, fachus, jahinus, kagalek, kampagnus, kruek, poanius, rouestlus, trabasus, tregasus, trevellus, trekouus, strobis, gwaskus, atahinus, bourouell, direnk, goular, heskinus ; *lästiger Mensch*, kagaleg g., trabaser g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., hegazer g., tregaser g., garchenn g., penn-kleiz a zen g., arabadus g., bourouell g., atahiner g., heskiner g., heskin g., den hek g., mall-e-gas g., mall-e-goll g. ; *seine Gegenwart ist mir lästig*, moded a ya em sac'h ne c'hallan ket en nac'h, ur mall-e-

goll a zo anezhañ, ur mall-e-gas a zo anezhañ ; *lästiges Übel*, droug hegazus (hegaz, hegus, kasaus) g., trabas g., tregas g., trevell g., charterezh g., chastre g., bulari g., trechal g. ; *jemandem lästig fallen* (werden, sein), bezañ dic'hrad ouzh u.b., arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, diaezañ, kontroliañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., trabasat u.b., ober trabas d'u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., darbariñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., siguriñ u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., daoubenniñ u.b., terriñ e benn d'u.b.

Lästigkeit b. (-) : hegasted b., tregaserezh g., trabaserezh g., diaester g., diaezamant g., kruelder g., kruelded b.

Lastkahn g. (-s,-kähne) : [merdead.] skaf g., kobar b. [*liester* kobiri], gobar g. [*liester* gobiri], bag-dougen b., bag-karg b.

Lastkraftfahrzeug n. (-s,-e) / **Lastkraftwagen** g. (-s,-) : karr-samm g., karr-chalbotat g., kamion g., sammgarr g.

Lastlaufwerk n. (-s,-e) : [tekn.] karrigenn douger b.

Last-Minute-Angebot n. (-s,-e) : [beajoù] kinnig berrbad war zistaol graet nebeut a-raok al loc'hañ g., kinnig munutenn diwezhañ g.

Last-Minute-Flug g. (-s,-Flüge) : nijadenn war zistaol prenet nebeut a-raok an dibradañ b., nijadenn munutenn diwezhañ b.

Last-Minute-Reise b. (-,-n) : beaj war zistaol prenet nebeut a-raok an dibradañ b., beaj munutenn diwezhañ b.

Lastpferd n. (-s,-e) : marc'h-samm g., jav portezer g.

Lastschiff n. (-s,-e) : lestr-karg g., sammlestr g., lestr-samm g.

Lastschrift b. (-,-en) : [kenwerzh] kemenn dleekaad g., notenn dleekaad b.

Lasttier n. (-s,-e) : [loen.] loen-samm g., loen portezer g. ; *Maultiere werden im Gebirge als Lasttiere verwendet*, er broioù meneziek e talvez ar mul da loen-samm.

Lastträger g. (-s,-) : simiad g., douger-sammoù g., portezer a sammou g., den a boan g.

Lastverteiler g. (-s,-) : [tredan.] dasparzher bec'h g.

Lastwagen g. (-s,-) : 1. karr-samm g., karr-chalbotat g., kamion g., sammgarr g. ; 2. mordok-gwinter g., karr-mordok g.

Lastwagenfahrer g. (-s,-) : blenier karr-samm g., blenier karr-chalbotat g., blenier kamion g., blenier sammgarr g., chalboter g., karrsammer g.

Lastwagenfahrerin b. (-,-nen) : blenierez karr-samm b., blenierez karr-chalbotat b., blenierez kamion b., blenierez sammgarr b., chalboterez b., karrsammerez b.

Lastzug g. (-s,-züge) : 1. tren marc'hadourezh g. ; 2. sammgarr-ramoker g.

Lasur b. (-,-en) : 1. lapis-lazuli g., lazurit g., lazulit g., maen-pers g. ; 2. [arz] klerenn b.

Lasurfarbe b. (-,-n) : [arz] klerenn b.

Lasurstein g. (-s,-e) : [maen] lapis-lazuli g., lazurit g., lazulit g., maen-pers g.

lasziv ag. : gadal, orgedus.

Laszivität b. (-,-en) : gadaliezh b., tenchez g., orgediz b.

Latein n. (-s) : [yezh.] latin g., latineg g. ; *Latein können*, gouzout latin, gouzout al latin ; *das Hochlatein*, al latin uhel g., an uhellatin g. ; *das klassische Latein*, al latin klasel g. ; *das Vulgärlatein*, al latin poblek g. ; *das Niederlatein*, al latin izel g., an izellatin g. ; *Latein sprechen*, latinat ; [dre skeud.] P. *ich bin mit meinem Latein am Ende*, *mir geht das Latein aus*, kollet eo va oremuz ganin, n'ouzon ket petra ober ken, n'ouzon ket ken petra ober, divrec'hailh on, me 'zo penn va spered petra ober, n'ouzon ket mui eus pe goad ober loaioù (gant pe goad ober ibil, war be du treiñ, pe e tu treiñ), ne gavan na tu na paramant, n'ouzon ket war be droad pouezañ, diaes on em botoù, n'ouzon ket mui war peseurt tu en em deuler, war vordo emañ, chom (menel) a ran war vordo, boud on, en em gavet on boud, chom a ran berr, me a zo en entremar.

Lateinamerika n. (-s) : Latinamerika b., Amerika Latin b.

lateinamerikanisch ag. : latinamerikan, latinamerikat.

Lateiner g. (-s,-) : 1. [istor] Latin g. ; 2. [dre astenn.] skoliad a zesk latin g., latinour g.

Lateinerseggel n. (-s,-) : [merdead.] gouel-gornek b., telloù lies.

lateinisch ag. : [yezh., sevenadur] latin, latinek ; *lateinische Sprache*, latin g., yezh latin b. ; *lateinische Texte*, skridoù latin lies., skridoù e latin lies. ; *das lateinische Alphabet*, al lizherenneg latin b. ; *die lateinische Literatur*, al lennegezh latin b. ; *lateinisches Kreuz*, kroaz latin b. ; [moull.] *lateinische Schrift*, skritur roman g./b.

Lateinschüler g. (-s,-) : skoliad a zesk latin g., latinour g.

latent ag. : [mezeg.] enkel, enkelat, e gor, kuzh, kufun ; *latente Krankheit*, kleñved morgousket g., kleñved kildrouk g., klenved mut g., kleñved mut evel glaou bev dindan al ludu g., kleñved e gor g., kleñved enkelat g. ; [bred.] *latenter Inhalt*, endalc'hed kuzh g., endalc'hed enkel g.

Latenz b. (-,-en) : [mezeg.] enkelez b., daleañs b., engortoz g.

Latenzperiode b. (-,-n) / **Latenzphase** b. (-,-n) : [mezeg.] prantad enkelez g.

Lateralität b. (-) : handuelezh b., handuegezh b., kostezelezh b., tuelder g., tuelded b.

Laterit g. (-s,-e) : [maen.] laterit g.

Laterna magica b. (-, *Laternae magicae*) : letern hud g.

Laterne b. (-,-n) : 1. letern g., kleuzeur b., lamp g./b., lampr g., tan g. ; *Straßenlaterne*, kleuzeur-straed b. ; *eine Laterne anzünden*, enaouiñ ul letern ; 2. [tour-tan] letern g., log gwer an tour-tan b., log ar ferennoù b. ; 3. [dre skeud.] *die rote Laterne tragen*, *die rote Laterne innehaben*, serriñ an tachoù ; P. *etwas am Tage mit der Laterne suchen*, mont war e benn, bezañ maout evit lakaat spilhoù e revr ar saout, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, treiñ ar c'hazh (ar c'hi) dre e lost, labourat evel mevel ar person, mont da gerc'hat (da gargañ) dour gant ur bouteg, klask tennañ amanenn eus gouzoug ur c'hi, klask tennañ panez eus gouzoug ur c'hi, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, mont da laerezh al loar, klask pegañ al loar, klask tapout al loar gant e zent, klask pakañ ar bleiz gant un taol boned, klask lakaat ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur gloenn vi.

Laternenanzünder g. (-s,-) : paotr-ar-gouleier g., paotr-al-leternioù g., leterner g., kleuzeurer g.

Laternenpfahl g. (-s,-pfähle) : post-kleuzeur g. ; [dre skeud.] P. *jemandem mit dem Laternenpfahl winken*, ober sin a-wel-kaer d'u.b.

Laternenputzer g. (-s,-) : paotr-ar-gouleier g., paotr-al-leternioù g., leterner g., kleuzeurer g.

Latex g. (-) : lateks g.

Latifundium n. (-s,-Latifundien) : latifundia g., gouratant g., domani bras g.

Latiner g. (-s,-) : Latin g.

latinisieren V.k.e. (hat latinisiert) : latinaat.

V.em. : **sich latinisieren** (hat sich (t-rt) latinisiert) : latinaat.

Latinisierung b. (-) : latinadur g.

Latinismus g. (-, Latinismen) : latinadur g.

Latinist g. (-en,-en) : latinour g., arbennigour war al latin g.

Latinität b. (-) : latinelezh b., latinez b., romanelezh b.

Latino g. (-s,-s) : Latino g. [*liester Latinos*].

Latinum n. (-s) : diplom studioù war al latin g.

latitudinal ag. : a-ledred, ... ledenn, ... ledred.

Latitudinär g. (-s,-) : [istor, relij.] ledaniad g. [*leister ledanidi, ledanaded*].

Latrie b. (-) : [relij.] latriezh b.

Latrine b. (-,-n) : privezioù lies., kac'heri b., kac'herezh b., kaoc'hlec'h g.

Latrinenparole b. (-,-n) : P. ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., brudailhoù lies.

Latrinenreinigungsdienst g. (-es) : [lu] kempennadeg kac'herezh b.

Latsch g. (-es,-en) : *sellit ouzh Latschen*.

Latsche¹ b. (-,-n) : [louza.] krakpin str.

Latsche² b. (-,-n) / **Latschen** g. (-s,-) : **1.** soledenn b., solenn b., sandalenn ; *alte Latschen*, botoù tremen teuc'h lies., botoù graet o reuz ganto lies., gagnoù lies. ; **2.** kozhvotéz b., logenn b. ; *Quadratlatzche*, botez c'hros b., bag b. ; **3.** [dre skeud.] maoutenn b., blonegenn b., den bouk evel ur velc'hwedenn g., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., buzhugenn b., klouarenn b., chuchuenn b., paotr a zo gwad pouloudet en e wazhied b., den youst g., pichod g. ; **3.** [dre skeud.] *aus den Latschen kippen*, bezañ distroadet dic'hortoz-kaer pennkil-ha-troad, chom d'ober yezhoù, bezañ minellet e deod.

latschen V.gw. (ist gelatscht) : ruzañ e votoù, ruzañ e dreid, mont war doug e gamm, kerzhet a-ruz botez.

Latschenbaum g. (-s,-bäume) / **Latschenkief** g. (-s,-) : [louza.] krakpin str.

latschig ag. : lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, dibalamour, landreant, laosk, dilañs, gwevn, diegus, mors, lizidour, kousket, morgousket, lugut, lugudus, luguder, gourt, diboan.

Latte b. (-,-n) : **1.** laz b., goulazh str., estellenn b., kler str., trikenn b. ; *Dachlatte*, plankenn-toenn g., goulazh str., belet str. ; *mit Latten versehen, mit Latten*

verschlagen, goulazhañ ; **2.** [sport] barrenn b. ; **3.** [dre skeud.] P. *eine lange Latte*, un diskroger anduilh g., un dreustel b., ur c'horf mat a zen g., ur sklipard g., ur skrifleg g., ur skilfenn a baotr g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer g., ul lañsadenn b., ur berchenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ur vazh wisket b., un hirlatenn a blac'h b., [plac'h] ur gazeg b., un hinkin g., ur fintelleg g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g. [*liester lanked, lankidi*], ul lankon g., un dreustenn b., un tamm mat a zen g., ur freilheneg g., ur markol den g., ur moanard g., ur fourcheg g., ur gouere g., unan bras evel ur skeul g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ur pezh jekenn a baotr g., ur peulvan g. (Gregor) ; *dumm sein wie eine Latte*, bezañ ken sot ma weler e voued ennañ, bezañ sot evel ur penton (ur bailh, ur baner, ur banezenn, ur c'hwil-derv), bezañ diot evel ul leue, bezañ diot evel ul leue brizh, bezañ diot evel ul leue dour, bezañ diot evel ul leue geot, bezañ sot evel ur Gwenedad, bezañ sotoc'h eget e votoù (eget va botez kleiz), bezañ sotoc'h eget ur banezenn, bezañ sotoc'h eget pevarzek, bezañ gars evel ur penton, bezañ gars evel e dreid, bezañ gars ken ez eo faout bizied e dreid, bezañ diot-naet, bezañ diot-nay, bezañ diot-ran, bezañ sot-magn (-nay, -paner, -pik, -rik), bezañ genaouek evel ur ribod ; **4.** P. *kalc'h sonnet* g., *kalc'h sonn* g., *kalc'h reut* g., *kalc'h kalet* g., *kastr* g., *pidenn* b., *bitouzen* b., *pifon* g., *lost* g., *kantol* b., *heuz* g., *skourjez* b., *kalkenn* b., *Yann galkenn* g., *mudurun* b., *gamachenn* b. [*liester gamachoù*], *fardell* b., *pint* g., *silh* g., *pik* g., *pich* g., *strinkell* b., *kastrenn* b., *ibil* g., *ibil kig* g., *ibil beuz* g., *barrenn-stur* b., *alc'hwez bras* g., *bazh* b., *bazh a-raok* b., *bazh-kig* b., *bazh verr* b., *bazh-yod* b., *bazhouenn* b., *begel* g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoed g., kilhog-Indez g., *kellid* g., *bont* g., *buzhugenn* b., *c'hwitell* b., *brok* g., *brokenn* b., *logodenn* b., *brikezenn* b., *piti* g., *ezel* g., *flemm* g. ; *er hat eine Latte*, emañ e lost war sav, sevel a ra gantañ, o kalkenniñ emañ ; *eine Latte kriegen*, sevel d'an-unan, sevel serzh d'an-unan, mont e lost war sav, sevel gant an-unan, digastrenniñ, kalediñ, kalkenniñ, pichañ, pichat, reudiñ, reutaat, kemer koad, dont koad d'an-unan, dispakañ ; **5.** *eine Latte von*, ur randonad g., ur regennad b., ur steud b., un aridennad b., ul las g., ul lostennad b.

latten V.k.e. (hat gelattet) : goulazhañ.

Lattenbrett n. (-s,-er) : trantell b.

Lattenkiste b. (-,-n) : kased g./b., karched g.

Lattenrost g. (-es,-e) : **1.** klouedenn [*liester klouedennoù, klouedinier*] b., trantell b. ; **2.** somier goulazh g.

Lattenstrafe b. (-,-n) : [lu] dalc'h strizh g., bac'hidigezh b., arestoù lies.

Lattenverschlag g. (-s,-verschläge) : [loen., labour-douar] karched g.

Lattenwerk n. (-s,-e) : goulazheg b., goulazh str., klouedenn-goad b.

Lattenzaun g. (-s,-zäune) : kael c'houlazh b., kael bannoù prenn, treilh c'houlazh b., kaead peulioù g.

Lattich g. (-s,-e) : [louza.] letuz str., letezegezh b., laezhegezh str.

Latz g. (-es, Lätze) : **1.** baozer g., babouzen b., tapeledenn b. ; **2.** pateled b., pont g., talbenn g., patenn ; **3.** toull-bragoù g., P. toull buoc'h g., toull gwiz g., pont g.

Lätzchen n. (-s,-) : baozer g., babouzenn b., tapeledenn b.

Latzhose b. (-,-n) : bragez gant un talbenn g/b., bragez gant ur pont g/b., bragez gant ur batenn g/b., frag g.

lau ag. : 1. tommik, klouar, goudomm, bavdomm, blot, mingl ; *lauer Wind*, avel blot ha klouar g. ; *lauer werden*, freskaat, yenaat, gouyenaat, klouaraat, klouarañ, mingliñ ; 2. *laues Gebet*, pedenn divlaz (laosk, difeiz, klouar, briket, diwar beg e deod) b.

Laub n. (-s,-e) : [louza.] deliaoueg b., delioù lies., deil str., glasvez g., glazur g., fouilhez b., deliadur g. ; *dürres Laub*, delioù sec'h lies. ; *dichtes Laub*, delioù stank lies. ; *schattiges Laub*, disheol ar gwez g., skeud ar gwez g., disheolienn b., gwaskedenn ar gwez b., gwasked ar gwez g. ; *das Rauschen des Laubes im Wind*, sarac'h an deliadur g. ; *Laub zusammenharken*, *Laub zusammenrechnen*, *Laub mit der Harke zusammenkehren*, dastum delioù gant ar rastell, rastellat delioù ; *die Vögel halten sich im Laub versteckt*, neizhet eo al laboused e-touez an delioù.

laubabwerfend ag. : [louza.] dibourc'hidik, gant delioù kouezhapl, gant delioù dibad ; *laubabwerfender Baum*, gwez dibourc'hidik str., gwez gant delioù kouezhapl str., gwez gant delioù hag a gouezh str.

Laubbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez dibourc'hidik str., gwez gant delioù kouezhus str., gwez gant delioù a gouezh str., gwez gant delioù dibad str.

Laubblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] deil str., delioù str. [*stumm unan* delienn].

Laubdach n. (-s,-dächer) : [louza.] fouilhez b., deliaoueg b., deil ar gwez str., delioù lies., glasvez g., deliadur g., disheol ar gwez g., gwaskedenn ar gwez b., gwasked ar gwez g., skeud ar gwez g., disheolienn b., stel brizheoliet an delioù g. ; *unter dem Laubdach der Eichen*, dindan deil ar gwez-derv, e gwasked ar gwez-derv, dindan krommenn ar gwez-derv.

Laube b. (-,-n) : 1. tiig-liorzh g., log plenk b., siklutenn b., lochenn b. ; 2. treilh b., treilhenn b., pratell b. ; 3. *und fertig ist die Laube* ! e-barzh ar sac'h ! paket eo an tan ha gwerzhed al ludu ! poazh ha malet eo an traoù ! graet eo ar stal ! deuet eo ar c'hazh da razh ! ; 4. [loen.] gwennenn b., pesk gwenn g., bolog g.

Lauben g. (-s,-) : [loen.] darz g.

Laubengang g. (-s,-gänge) : bali disheol b., bali disheoliet b., bali disheoliek b., rabin disheol b., rabin disheoliet b., rabin disheoliek b., alez disheol b., alez disheoliet b., alez disheoliek b., pratell-c'hlasvez b., bali dindan deil ar gwez b., rabin dindan deil ar gwez b., bali e gwasked ar gwez b., rabin e gwasked ar gwez b.

Laubenkolonie b. (-,-n) : liorzhoù tiegezh lies., liorzhoù micherourien lies., liorzhoù bannlev lies.

Lauberde b. (-,-n) : teil-douar g., mannoù lies., mailh g., baoz b., gardenn b., rotel g., humus g.

Laubfall g. (-s) : [louza.] kouezh an delioù g., kouezhadeg an delioù b., diskar an delioù g.

Laubfrosch g. (-es,-frösche) : [loen.] skignan g., glazig g., ranif c'hlas b.

Laubgewinde n. (-s,-) : garlantez c'hlasvez b., garlantezenn c'hlasvez b.

laubgrün ag. : glas-deil, glas-delienn.

Laubhölzer lies. : [louza.] gwez dibourc'hidik str., gwez gant delioù kouezhus str., gwez gant delioù a gouezh str., gwez gant delioù dibad str.

Laubhütte b. (-,-n) : lochenn b., log b., logell b., loch g., lab g., kabanenn b.

Laubhüttenfest n. (-es,-e) : [Israel, relij.] gouel ar goleennoù g. (Gregor).

laubig ag. : [louza.] deliaouek, deliek, bodennek, bodek, bodellek, topin, fouilhezek, stank e zelioù, gwaskedek.

laublos ag. : [louza.] dizeil, disto eus e zelioù, noazh, dibourc'h, diwisk.

Laubsäge b. (-,-n) : [tekn.] heskenn a-dro b., heskenn gantourniñ b.

Laubsänger g. (-s,-) : [loen.] puig g.

laubtragend ag. : [louza.] deliaouek, deliek.

Laubwald g. (-s,-wälder) : [louza.] koad gwez dibourc'hidik g.

Lauburu n. (-/s,-/s) : lauburu g., kroaz euskarat b., hevoud g., kroaz hevoud b., pederesker b.

Laubwerk n. (-s,-e) : [louza.] fouilhez b., deliaoueg b., deil ar gwez str., delioù lies., glasvez g., deliadur g. ; *unter dem Laubwerk*, dindan an delioù, dindan deil ar gwez.

Lauch g. (-s,-e) : [louza.] pour str. ; *ein Bund Lauch*, ur troñsad pour g., un duilhad pour g. ; *Lauch säen*, hadañ pour ; *Lauch pflanzen*, plantañ pour ; *Lauch ernten*, poura ; *Lauch ekelt mich an*, n'on ket gouest da zebriñ pour.

Lauchfeld n. (-s,-er) : poureg b.

Lauchpflanze b. (-,-n) : [louza.] pourenn b.

Lauchsuppe b. (-,-n) : [kegin.] soubenn ar pour b.

Lauchzwiebel b. (-,-n) : [louza.] sivoletz str.

Laudanum n. (-s) : [mezeg.] laodanom g., tentur opium g.

Laudatio b. (-,Laudationes) : meulbrezegenn b.

Laudes lies. : [relij.] laodez lies.

Lauer¹ b. (-) : spi g., ged g. ; *auf der Lauer liegen (sein)*, bezañ war evezh (war spi, war e api, e spi, o c'hedal, war api, e ged, war-c'hed), ober ar ged, ober ged, spiañ, garjata, garzhata, bezañ oc'h arvestiñ, bezañ plavet, gedal, gortoz, paseal, bezañ war selaou, diwall, bezañ e par (Gregor).

Lauer² g. (-s) : piketez b., piketezenn b., jamezenn b., gouezwin g., pikenaodenn b., pikenaouenn b., chiboudenn b., gwin sutik g., gwinig g., gwin dister g., gouezwin g.

Lauerer g. (-s,-) : gedour g., ged g., spier g.

lauern V.gw. (hat gelauert) : gedal, gortoz, paseal, bezañ plavet, spiañ, bezañ war evezh (war spi, war e api, e spi, o c'hedal, war api, e ged, war-c'hed), ober ar ged, ober ged, garjata, garzhata, bezañ oc'h arvestiñ, bezañ war selaou, diwall, bezañ e par (Gregor) ; *die Katze lauert hinter dem Büschel Gras*, plavet eo ar c'hazh a-dreñv ar vodenn c'heot, plavet eo ar c'hazh e pleg ar vodenn c'heot ; *auf eine Gelegenheit lauern*, gortoz al lañs, gedal un dro vat d'en em ginnig, gedal un taol kaer d'en em ginnig, gortoz ma vo krog ar c'hrog, gortoz apoue vat, gortoz e lank.

lauernd ag. : spius.

Lauf g. (-s, Läufe) : 1. [sport] red g., redadenn b., redadeg b., penn-red g., taol-red g., frapad galoupat g.,

frapad redek g. ; *im Laufe*, en ur redek, o redek, d'ar red, diwar red, war red.

2. red g., redad g., tro b., kas g., keflusk g. ; *der Lauf des Wassers*, red (kas) an dour g. ; *der Lauf des Rheines*, redad ar Roen g., red ar Roen g., tro ar Roen b. (Gregor) ; *Unterlauf*, red izel g. ; *Oberlauf*, red uhel g. ; *der Fluss spaltet seinen Lauf auf*, en em wazhiennañ a ra ar stêr ; *der Lauf der Sterne*, red ar stered g., kerzhed ar stered g. ; *der Lauf der Sonne*, redadenn an Heol b., red an Heol g.

3. [dre skeud.] argerzh g., kerzh g., dibun g., mont en-dro g., c'hoari g., tro b., doug g., red g. ; *das Leben nahm wieder seinen gleichförmigen Lauf*, ar vuhez a stagas adarre da vont evel boaz ; *die Krankheit nimmt ihren Lauf*, ar c'hleñved a ra e dro, emañ ar c'hleñved oc'h ober e varead, emañ ar c'hleñved oc'h ober e reuz ; *der Lauf der Zeit*, red an amzer g., dibun an amzer g., kerzh an amzer g. ; *der Lauf der Dinge, der Lauf der Ereignisse*, red an darvoudoù g., dibun an darvoudoù g., kerzh an darvoudoù g. ; *das ist der Lauf der Dinge*, evel-se emañ ar bed - evel-se emañ ar bed, a-dreuz hag a-hed - e-giz-se emañ kont - e-giz-se emañ an traoù - e-giz-se e tro ar bed ; *der Lauf der Geschichte*, dibun an istor g., kerzh an istor g., red an istor ; *den Dingen ihren Lauf lassen*, lezel an traoù d'ober o zro, lezel an traoù d'ober o reuz, lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, leuskel an traoù da vont gant o hent, leuskel da vont, lezel da gas, lezel d'ober, lezel da fritañ, lezel da dremen, lezel da vont, lezel an traoù en avantur Doue, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, kemer ar bed evel ma teu ; *im Laufe der Lebens*, e-doug ar vuhez ; *im Laufe der Zeit*, tamm-ha-tamm, gant an amzer ; *der Lauf des Gesprächs*, red ar gaozeadenn g., kerzh ar gaozeadenn, dibun ar gaozeadenn g. ; *im Laufe des Gesprächs*, e-kerzh (e-doug) ar gaozeadenn, e-ser (e-tro) an diviz ; *im Laufe des Hochzeitsmahls*, e-kerzh (e-doug) ar friko eured, pa oa ar banvez eured o ren ; *im Laufe der Jahrhunderte nahm die Körpergröße der Menschen zu*, a-hed ar c'hantvedoù eo aet ment an dud war greskiñ ; *seiner Fantasie freien Lauf lassen*, leuskel e faltazi da vale bro (da gantreal), lezel e spered da gantren hervez e faltazi ; *seiner Feder freien Lauf lassen*, skrivañ da-heul red e bluenn, skrivañ a-red-pluenn ; *seinem Ehrgeiz freien Lauf lassen*, na lakaat harz ebet d'e youl-sevel ; *seiner Wut freien Lauf lassen*, dispakañ e gounnar, diskouez egar, mont er-maez eus e groc'hen, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, dont da dommañ d'an-unan, lakaat e voned ruz, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, hejañ e gi, mont e-barzh blev kriz, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont droug en e gentrou (en e

goukou), sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont ur barr kounnar en an-unan.

4. [fuzuilh] kanol ar fuzuilh g., korzenn ar fuzuilh b.

5. [loen.] a) pav g., troad g., gar b.; b) rud g., gwentr-par g., tommder g.

6. [mengleuz.] toullenn g., garidenn vengleuz b.

Laufachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel-douger g., ahel-skor g.

Laufbahn b. (-,-en) : 1. [sport] redlec'h g., redva g., stourmva g., stourmlec'h g., lis b., arenoù lies. ; 2. red-micher g., remzad g.

Laufband n. (-s,-bänder) : 1. tapis ruilh g., leur-ruilh b., taol gant he golo war rikel b. ; 2. [sport] tapis bale g.

Laufbrett n. (-s,-er) : 1. stleug g. ; 2. treuzell b., pontenn b.

Laufbrief g. (-s,-e) : kelc'hlizher g., notenn b.

Laufbrücke b. (-,-n) : treuzell b., pontenn b.

Laufbursche g. (-n,-n) : 1. paotr kefridi g., komis g., foet-fank g., troterig g., kourser g., kefridier g. ; 2. mevel g., lakez g.

laufen V.gw. (läuft / lief / ist gelaufen) : 1. redek, postañ, postal, kidellat, mont a-benn-red, mont war red, mont diwar red, mont d'ar red, fardiñ, fustañ, galoupat, redek gant an hent ; *schnell laufen*, redek buan, redek fonnus ; *lauf schnell !* laka herr ! laka tizh ! post 'ta ! d'ar red-tan ! ; *gelaufen kommen*, dont d'ar red, dont a-red, dont a-redek, deredek, delammat, dont en ur redek, dont en ur red, dont a-benn-red, dont en un taol red, dont en ur redadenn, dont war red, degouezhout en ur bostañ, degouezhout diwar red, erruout war red, dec'haloupat, dont diwar-herr ; *nach Hause laufen*, hastañ karzhañ d'ar gêr, karzhañ d'ar gêr, mont d'ar red d'ar gêr, mont d'ar red-tan d'ar gêr, mont dre lamm ha dre red d'ar gêr, touch d'ar gêr, partial d'an tarv d'ar gêr, partial evel un tenn d'ar gêr, mont a-benn-red d'ar gêr, mont d'ar gêr gant tizh, mont d'ar gêr gant herr, kabalat da vont d'ar gêr, lakaat herr da vont d'ar gêr ; *zum Arzt laufen*, postañ da glask ar medisin ; *er lief so schnell er nur konnte*, redek a rae ma ouie mont, redek a rae mar gouie, mont a rae dre lamm ha dre red ; *auf Tod und Leben laufen, um sein Leben rennen*, bezañ e vuhez e penn e dreid ; *spornstreichs laufen*, mont d'ar red-tan (d'ar red-tan-ruz, d'ar red-tan-put, dre lamm ha dre red, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, gant pep tizh, endra c'haller, en ur bann, evel an tan, d'an tan ruz), redek evel un tenn (evel an avel), redek evel ur c'had, redek evel an tan, redek ken e strink an tan war e lerc'h, regiñ hent, reiñ kentr d'e varc'h, skeiñ kaoc'h en avel, teurel kaoc'h en avel, ferañ, ober gaol, mont d'an daoulamm, daoulammat, firitellat, brigoñs, brigoñsal, ferañ, mont d'ar post, postal ; *alles lief fluchtartig auseinander*, an holl a skampas kuit pep hini diouzh e du ; *laufen, dass einem die Sohlen brennen*, mont d'ar red-tan, mont d'ar red-tan-ruz, mont d'ar red-tan-put, redek d'ar pevarlamm-ruz ; *wie ein Verrückter laufen, wie ein Irrer laufen*, redek evel un difelc'het ; *wie ein Wiesel laufen*, bezañ prim evel ul levran, redek evel

ur c'had, redek evel ur c'hi bihan, bezañ lijer evel ur c'had ; *Hals über Kopf laufen*, ober botoù kazel, lakaat e seolioù en e c'hodell, ober gaol, ober gar, reiñ gaol dezhi, skampañ (skarzhañ) kuit, karzhañ, skarañ er ouinell, sachañ e skasoù (e loaioù) gant an-unan, sachañ war e skasoù, tec'hel rak e dal, skarañ, kavout (kemer, tapout) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, gounit a veg botez, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, tec'hel evel ur spontailh, brigoñs, brigoñsal, ferañ, mont d'ar post, postal ; *mit jemandem um die Wette laufen*, c'hoari kenti-kentañ, redek paravi pehini a redo ar buanañ, redek d'ar paravi, redek a-heligentañ (redek helebini) gant u.b. ; *mit dem Kopf gegen die Wand laufen*, mont a-redek da dourtañ ar voger, mont a-redek da stekiñ ouzh ar voger ; *auf dem Eis laufen*, ruzikal, riklañ war ar skorn ; *lieb ich darum aus Schul' und Lehre ?* (Schiller), ha kent a se em eus dilezet skol ha deskerezh ? ; [sport] *auf den Händen laufen*, lakaat tourig er prad.

2. [dre skeud., tekn.] treiñ, labourat, mont en-dro, bale, kaozeal ; *diese Maschine läuft vollautomatisch*, mont a ra an ijinenn-se en-dro hep emell an den ; *der Motor läuft*, mont a ra ar c'heflusker en-dro, emañ ar c'heflusker o labourat, treiñ a ra ar c'heflusker, bale a ra ar c'heflusker, kaozeal a ra ar c'heflusker ; *der Motor läuft perfekt*, ar c'heflusker ne c'hoari mann dezhañ, diroufenn e tro ar c'heflusker, kompez e tro ar c'heflusker, ar c'heflusker a zo likant, lampr e ya ar c'heflusker en-dro, plaen e tro ar c'heflusker, reizh eo ar c'heflusker ; *den Motor warm laufen lassen*, leuskel ar c'heflusker da dreiñ evit tommañ (da dreiñ a-varv evit dezhañ tommañ) ; *leer laufen*, a) mont en-dro hep netra e-barzh, treiñ ent goull, treiñ a-c'houll, mont en-dro hep tra ebet en an-unan ; b) treiñ hep bezañ enkrog, treiñ hep bezañ antellet, treiñ a-varv ; c) divouedañ, dialc'hwezañ, mont hesk ; *die Pumpe ist leer gelaufen*, dialc'hwezet eo ar blomenn, aet eo hesk ar blomenn ; [dor, tekn.] *in einer Schiene laufen*, riklañ, redek.

3. mont en-dro, labourat, treiñ, kerzhout, bale ; *die Geschäfte laufen gut*, lañs (jeu mat) a zo gant an aferioù, bale a ra mat an aferioù, kouezhañ a ra brav an arc'hant er c'hef, ar werzh a gerzh mat, mont a ra mat ar werzh, mont a ra eeun ar werzh, ampled a ra ar werzh, an aferioù a ra fonn, mat ar stal ; *die Geschäfte laufen schlecht*, n'eus lañs ebet gant an aferioù, mont a ra fall an traoù gant an aferioù, ne dalv tra penaos e ya an aferioù, null eo an aferioù, mont a ra an aferioù da fall, mont a ra an aferioù en tu rekin, digompez e ya an aferioù, mont a ra ar soubenn war drenkaat ; *sobald etwas schief läuft*, pa c'hoarvez gantañ an disterañ enebiezh, pa stourm udb outañ, pa vez kontrollet en un doare bennak, mar stourm udb ouzhimp, pa zeu an traoù da vont digompez, ma c'hoarvez un dra bennak a-dreuz, ma c'hoari un dra bennak a-dreuz, ma kav lug, ma teu un dra bennek da gontroliañ anezhañ ; *alles, was er in der Hand nimmt, läuft schief*, ne dizh ober netra, ne gord mann gantañ, e vuhez n'eo nemet ur chadennad c'hwitadennoù, netra ebet ne zeu dezhañ da vat ; *der Motor läuft gut*, mat ez a ar c'heflusker en-dro, ar c'heflusker a gerzh mat, ar c'heflusker a vale mat ; *seht*

zu, dass alles gut läuft, grit ma kerzho an traoù ! grit ma yelo an traoù en-dro !

4. [merdead.] *das Schiff läuft aus dem Hafen*, emañ ar vag o kuitaat ar porzh, emañ ar vag o tiorzhiañ ; *auf Grund laufen*, skeiñ war strad ar mor, skeiñ, mont da douch, mont da skeiñ.

5. [lu] *aus dem Dienst laufen*, dizertiñ, tec'hel eus (diouzh) an arme.

6. [dre skeud.] *er lässt die Feder übers Papier laufen*, skrivañ a ra da-heul red e bluenn ; [dre skeud.] *P. wir wollen sehen, wie der Hase läuft*, gortozomp c'hoazh evit gwelet eus pelec'h e c'hwezh an avel (evit gouzout gant peseurt avel treiñ, evit gouzout an doareoù, evit gwelet war peseurt tu e troio an traoù, evit gouzout penaos 'vo kont).

7. mont war droad, bale, kerzhet ; *müssen Sie noch weit laufen ? - nein, nicht sehr weit !* hag hoc'h eus pell da vont e-giz-se ? - o n'em eus ket gwall bell ! ; *das Kind läuft schon allein*, mont a ra ar bugel e-unan dija, ar bugel a oar mont e-unan dija, gouest eo ar bugel da vont diskrog dija, an hini bihan a bazi ; *wir laufen lieber zu Fuß*, gwelloc'h eo deomp mont war droad, koulz eo deomp mont war droad ; *bevor du sie findest, wirst du noch lange laufen müssen*, a-benn ma kavi ar re-se ec'h eus fred da vale.

8. *laufen lassen*, lezel da vont, lezel da vale, leuskel, leuskel da vont, leuskel da redek, dilaoskiñ, dieubiñ, dinaskañ, dispegañ diouzh ; *er ließ ihn ungeschoren laufen*, laosket en deus bet anezhañ da vont hep bezañ graet an disterañ droug dezhañ - bez' en doa e laosket da vont kuit hep bezañ graet an disterañ droug dezhañ - laosket en deus bet anezhañ dibunis (Gregor) - laosket en deus bet anezhañ da vont hep bezañ e gastizet ; *einen Gefangenen laufen lassen*, leuskel ur prizoniad, leuskel ur prizoniad da vont kuit, lezel ur prizoniad da vont ; *die Dinge laufen lassen*, lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, lezel da gas (d'ober, da redek, da fritañ, da dremen, da vont), lezel an traoù en avantur Doue, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, kemer ar bed evel ma teu.

9. kas da, mont da ; *das läuft am Ende aufs Gleiche hinaus*, tuig 'zo talig, se 'zo tuig ha talig, tuig ha talig e vo, er givijeri e vez an ejened buoc'hed, marv eo ar gwez avaloù ha disec'het plant ar sistr, ur memes e vo e fin an dro, un heñvel e vo a-benn ar fin, maout a zo dañvad din ; *der Weg läuft am Fluss entlang*, an hent a ya gant ribl ar stêr.

10. diverañ, berañ, redek ; *ihm läuft die Nase*, an dour a ver diouzh e fri, berañ a ra e fri, emañ ar burudig ouzh penn e fri, ar vuredenn a zo gantañ, fri birous eo, glaourenniñ a ra e fri ; *mit Rotz vermishtes Blut lief ihm aus der Nase*, gwad a zivere eus e fri, mesk-ha-mesk gant mic'hi ; *das Blut läuft durch die Adern*, redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied ; *Tränen liefen ihr über die Wangen*, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) war he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) a-hed he divjod, beradoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, beradennoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, an dour a rede a-riolenn eus he daoulagad ; *mir lief ein Schauer überm Leib*, tremen a reas an Ankoù dreizon, ur gridienn a redas a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, ur gridienn a

hejas ac'hanon penn-kil-ha-troad, deuet e oa un aezhenn yen warnon ; [dre astenn.] *das Fass läuft*, koll a ra (berañ a ra, toull eo) ar varrikenn ; *die Schuhe sind mir voll Wasser gelaufen*, kargañ va botoù a zour am eus graet.

11. padout, bezañ war ober, chom ; *der Prozess läuft*, mont a ra ar prosez gant e hent, war ober emañ ar prosez ; *es läuft das Gerücht, dass ...*, deuet eo ar brud e ..., emañ ar brud a bep tu e ..., war a lavar (da lavaras) an dud e ..., evel ma lavaras an dud e ..., gouez (poz) d'an dud e ..., hervez klevet e ..., hervez ar mod e ..., hervez kont e ..., hervez ar gaoz e ..., diouzh al lavarioù e ..., hervez a lavarer e ..., da lavaras ar gaoz e ..., ar gaoz a lavar e ..., war a lavarer e ... ; [kenw.] *der Wechsel läuft noch zwei Monate*, daou viz termen a chom c'hoazh gant al lizher-eskemm ; *der Mietsvertrag läuft noch drei Jahre*, tri bloaz lizher a zo (a chom) c'hoazh ; *es ist schon alles gelaufen !* paket an tan ha gwerzhed al ludu ! e-barzh ar sac'h ! echu an abadenn ! en dro-mañ eo graet ganeomp ! debret eo koan ! setu ni paket propik ! echu an neizh kegin ! graet eo ar stal ! echu ar Bater ! echu tout ! en ur soubenn vrav emaoamp ! bez' emaoamp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emaoamp bremañ ! en taol-mañ ez eo echu, brav ha kempenn !

12. [dre heñvel.] dibunañ, tremen, bezañ kinniget ; *der Film läuft*, emañ ar film o tremen (o tibunañ) ; *was läuft ?* peseurt film a vez kinniget ? ; *der Film läuft schon*, lusket eo an abadenn sine ; *die Aktion läuft schon*, lusket eo an traoù.

V.k.e. (läuft / lief // ist gelaufen / hat gelaufen) : **1.** (hat pe ist) : *Schi laufen*, skiañ, riklañ (mont) war skioù ; *Schlittschuh laufen*, ruzikal, ruzikat, mont war ar skorn war-bouez botoù-riklañ ; *Gefahr laufen zu ...*, bezañ en arvar da (er riskl a, war riskl da, e riskl da, war var da, war-nes da, war-nes taol da, e taraz da), bezañ war ar bord da, bezañ prest da, bezañ e dañjer da, bezañ en dañjer da, bezañ e dañjer a, bezañ en dañjer a, bezañ dañjer d'an-unan da, bezañ tailh evit an-unan da, bezañ e-tailh da (Gregor) ; *Spießruten laufen*, **a)** [kastiz el lu prusian] : redek etre div renkennad soudarded evit bezañ bazhataet ganto, bezañ skourjezet (bezañ fustet) kaer (Gregor) ; **b)** [dre skeud.] bezañ graet an hu war an-unan (ouzh an-unan), mont etre div renkennad klapezeien ; **2.** (ist) : *einen Weg laufen*, mont (kerzhed) gant un hent ; **3.** [merdead.] (ist) : *das Schiff läuft zwanzig Knoten*, ar vag a ya ugent skoulm ; **4.** [sport] (ist) : *er läuft die hundert Meter*, redek a ra ar c'hant metrad ; *bis dorthin muss man ein gutes Stück Weg laufen*, ur red mat a zo ac'hanen di.

V.em. (läuft sich / lief sich / hat sich (t-rt/t-d-b) gelaufen) ; **1.** *sich (t-rt) voll laufen lassen*, toulladiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, sammañ toulladoù, kargañ betek toull e c'houzoug, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, tapout un tontonad (ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur senklennad, un tortad, ur garg), pakañ unan, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'horfad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, ober ur picherad, ober un tortad, mezviñ, sistra, lakaat tenn war e vegel, ober pant, ober ur c'horfad, mont e-barzh ; **2.** *sich (t-d-b) die Füße wund*

laufen, sich (t-d-b) einen Wolf laufen, diruskañ e dreid dre forzh bale, tapout filhoc'hennoù en e dreid, lazhañ e dreid, kerzhed ken e foeltr e dreid, tapout goulioù en e zaoudroad dre zalc'h bale, kignat e zaoudroad o vale kalz, bezañ sabaturet (klogorennet) e dreid goude keit hent (gant ar re gerzhed, gant ar c'herzhed re), gloazañ e dreid dre forzh bale ; *sich (t-rt) müde laufen*, bezañ erru faezh o vale.

V.dibers. (läuft / lief // ist gelaufen / hat gelaufen) : **1.** (hat) : *hier läuft es sich (t-rt) schlecht*, fall (diaes) eo an hent dre amañ ; **2.** [dre skeud.] (ist) : *das läuft ins Geld*, debret e vo an diaoul hag e bevar gant an dra-se, ur bern mizoù a vo da-heul an dra-se, un dismantr euzhus a arc'hant a vo, kement-se a goustamanto ac'hanomp ; **3.** (ist) : *es lief mir kalt über den Rücken*, tremen a reas an Ankoù dreizon, ur gridienn a redas a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, ur gridienn a hejas ac'hanon penn-kil-ha-troad.

Laufen n. (-s) : **1.** red g., redad g. ; **2.** labourerezh g., labour g., mont en-dro g., c'hoari g.

laufend ag. : **1.** o ren, a ren ; *das laufende Jahr*, ar bloaz o ren g., ar bloaz a zo o ren g., ar bloavezh a ren g., ar bloavezh a red g., ar bloaz-mañ g. ; *der laufende Monat*, ar miz-mañ g., ar miz a zo o ren g. ; **2.** *auf dem Laufenden sein*, gouzout an doareoù (ar gartenn, an tres, ar stek, an taol, ar ribouloù), bezañ kelaouet mat, bezañ e-barzh ar jeu, bezañ er jeu, gouzout ar penaos hag ar perag, bezañ bet o telc'her ar gouloù, bezañ klevet, gouzout anv [eus udb] ; *jemanden auf dem Laufenden halten*, kelaouiñ u.b., kas (reiñ) keloù d'u.b., reiñ ditour d'u.b., reiñ ditouroù d'u.b. ; *er ist nicht auf dem Laufenden*, ne oar na son na ton, er-maez eus ar jeu emañ, n'emañ ket e-barzh ar jeu, n'en deus ket klevet c'hoazh, n'en deus ket bet ar c'heloù ; **3.** [kenw] *laufendes Konto*, kont-red b. ; *laufende Rechnung*, kont-red b. ; *der laufende Preis*, ar priz boas g., ar priz ordinal g., ar priz red g. ; *laufende Nummer*, niverenn urzh b. ; **4.** *laufende Schrift*, skritur-red g./b. ; *die laufenden Geschäfte*, an aferioù war ar stern lies. ; *die laufenden Geschäfte abwickeln*, kas ar standur ; **5.** [dre skeud.] *am laufenden Band*, dizehan, dibaouez, diastal, hep paouez, hep diskrog, hep ehan, harz-diharz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ, atav-atav / hep span / hep spanaenn (Gregor), en ur chadennad, a-steud ; **6.** [merdead.] *laufendes Gut*, fardaj-red g., terk g. ; **7.** [ardamezouriezh] redant ; *laufender Eber*, tourc'h-gouez redant g.

Läufer g. (-s,-) : **1.** [sport] reder g., kourser g. ; *er war kein guter Läufer, aber doch ein guter Schwimmer*, ne oa ket pipi (mat) da redek, da neuial ne lavaran ket ; **2.** [lu] reder g., kannader g. ; **3.** [rugbi] trifarzhour g., tric'hardour g., paotr-trifarzh g., paotr-tri-c'hard g. ; **4.** [mell-droad] hanterour g., paotr-hanter g. ; **5.** [louza.] garenn-red b., korzenn-red b., redenn b., rederez b. ; **6.** [sonerezh] ruilhadenn-gan b. ; **7.** [tekn.] biz-red g., linker g. ; **8.** [gwiad.] **a)** [doubier] toalg b., bandenn liñsel-daol b. ; **b)** pallenn trepas g., leurballenn g. ; **c)** pallenn diri g. ; **9.** [tredan] rotor g. ; **10.** [echedoù] farouell g. ; **11.** [maen-malañ] maen-reder g.

Lauferei b. (-,-en) : kefridioù lies., defretoù lies., difraeoù lies. ; *er hatte viel Lauferei(en) damit*, kalz a zefretoù en

doa bet d'ober, d'ober en doa bet gant an dra-se, difraeoù en doa bet gant an dra-se, ur gwall reuz e oa bet dezhañ ober war-dro an dra-se, kemeret en doa kas war e gorf evit dont a-benn eus an dra-se.

Läuferin g. (-,-nen) : [sport] rederez b., kourserez b.

Läuferstein g. (-s,-e) : [maen-malañ] maen-reder g.

Lauffeldröhre b. (-,-n) : [fizik] korzenn gwagennoù beajus b.

Lauffeuer n. (-s) : **1.** tan-red g. ; **2.** [dre skeud.] *sich wie ein Lauffeuer verbreiten*, redek evel ur flamm-tan, bezañ skignet (enkantet) buan, redek ken buan hag an avel, redek evel keloù an tan, redek ken buan hag an tan, redek buan a di da di, na vezañ pell [ar brud] o redek, nijal-dinijal war askell an avel.

Lauffläche b. (-,-n) : **1.** [ski] sol b., solenn b., soledenn b., sodenn b. ; **2.** [tekn.] gorre-ruilh g., bandenn-ruilh b.

Laufgewichtswaage b. (-,-n) : krog-pouez g., krog-pouez g., krog-pouezañ g., balañs roman b.

Laufgitter n. (-s,-) : [babiged] listenn b.

Laufgraben g. (-s,-gräben) : [lu] gouinell b., garidenn b., foz-difenn b.

läufig ag. / **läufisch** ag. : e rud, rud, en tommder, dirik, gwentrik, ludik, lupr, saotr, e reuz ; *die Hündin ist läufig*, en tommder emañ ar giez, e rud emañ ar giez, e reuz emañ ar giez, e reuz ki emañ ar giez, gwentl ki a zo er giez, ki-gwentl a zo war ar giez, lupr emañ ar giez, saotr emañ ar giez, rudañ a ra ar giez ; *die Katze ist läufig*, en tommder emañ ar gazhez, e rud emañ ar gazhez, kazh-gwentl a zo war ar gazhez ; *läufige Hündin*, kiez rud g., kiez lupr b., kiez saotr b.

Läufigkeit b. (-) : rud g., reuz-par g., tommijenn b., gwentl-par g., tommder g., friantiz b.

läufisch ag. : *sellit ouzh läufig*.

Laufjagen n. (-s) : [hemolc'h] hemolc'h war varc'h g., chase war varc'h g.

Laufjunge g. (-n,-n) : komis g., foet-fank g., troterig g., kourser g., kefridier g.

Laufkäfer g. (-s,-) : [loen.] karabideg g., c'hwil-douar g., c'hwil-du g.

Laufkarren g. (-s,-) : karr-bount g., kravazh rodellek g., karrigell b.

Laufkatze b. (-,-n) : [tekn.] traouilh g., karrigenn-ruilh b.

Laufknoten g. (-s,-) : skoulm red g., skoulm riki g., skoulm war riki g., skoulm war riskl g., skoulm lagadek g., skoulm lagadenn g., skoulm lagadennek g., skoulm redennek g., rinell b., las riki g., las skoulmet war riki g., lagadenn b.

Laufkran g. (-s,-kräne) : [tekn.] gavr ruilh b.

Laufkundschaft b. (-) : arvalien diwar dremen lies., arvalien dre zegouezh lies.

Laufmasche b. (-,-n) : [gwiad.] poent divailhet g., kraf divailhet g., mailh kouezhet g., toull g.

laufmaschenfest ag. / **laufmaschensicher** ag. : na c'hall ket en em zizober, na c'hall ket diflipañ, na c'hall ket dineudennañ, na c'hall ket freuzañ, na c'hall ket divailhañ.

Laufpass g. (-es) : [dre skeud.] P. *jemandem den Laufpass geben*, reiñ e sac'h d'u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., distokañ (distekiñ, argas) u.b., kas u.b. da wriet botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, bannañ u.b., kas u.b. diwar-dro (da sotal), kas u.b. war ar

c'herzhed, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, reiñ herr d'u.b., kas u.b. kuit, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, kivijañ u.b.

Laufplanke b. (-,-n) : treuzell b., pontenn b.

Laufriemen g. (-s,-) : [tekn.] lêrenn-dro b., korreenn-dro b., storeenn-dro b.

Laufrikscha b. (-,-s) : [karrig] sach-sach g.

Laufrod n. (-s,-räder) : [tekn.] **1.** rod marc'h-houarn b. ; **2.** divrodeg Drais b., draezienn b. ; **3.** troellrod b. ; **4.** rod dizalc'h b., rod digambli b.

Laufrost g. (-es,-e) : [tekn.] klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b., trantell b.

Laufschiene b. (-,-n) : [tekn.] ruzerez b., risklerez b., rakled g., roudenn-ruilh b., unroudenn b.

Laufschrift b. (-,-en) : skritur red g./b.

Laufschritt g. (-s) : paz redek g. ; *im Laufschritt*, en ur redek, o redek, d'ar red, diwar red, war red, en un taol red ; *sie mussten zwei Kilometer im Laufschritt zurücklegen*, ur redadenn a zaou gilometr o doa d'ober.

Laufstall g. (-s,-ställe) / **Laufstallchen** n. (-s,-) : [babiged] listenn b.

Laufsteg g. (-s,-e) : **1.** treuzell b., treuzadenn b., pontenn b. ; **2.** [dibun gizioù] leurenn b.

Laufstrecke b. (-,-n) : [sport] red g., redad g., redadenn b.

Laufstuhl g. (-s,-stühle) : [babiged] kador war rodoù b., kador-ruilh b.

Laufteppich g. (-s,-e) : pallenn trepas g., pallenn diri g., leurballenn g.

Laufvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] evn reder g., labous reder g.

Laufwerk n. (-s,-e) : **1.** [tekn.] gwikefre gefloc'hañ b. ; **2.** [stlenn.] lenner g.

Laufzeit b. (-,-en) : **1.** padelezh b., paderezh g., pad g., amzer b., termen g. ; *Laufzeit einer Uhr*, paderezh mont en-dro un eurier g. ; **2.** [gwir] prantad talvezout g., prantad talvoudegezh g., pad talvoudegezh g. ; **3.** [kenwerzh] **a)** amzervezh dastalañ b. ; **b)** termen g. ; **4.** [sport] amzer padventet g. ; **5.** [film] prantad korvoiñ g.

Laufzettel g. (-s,-) : **1.** kelc'hliher g., notenn b. ; **2.** fichenn gontrollañ b.

Laufzone b. (-,-n) : [tiez] lec'h darempredet g., gwenodenn ar c'hi b. ; *nur die Laufzonen ausgehen*, na skubañ nemet gwenodenn ar c'hi.

Lauge b. (-,-n) : **1.** lisiv g., lijoù g., dilav g., dilavadur g. ; *mit Lauge waschen*, koueziañ, lisiviñ, lijaouiñ ; **2.** [kimiezh] bazenn b., dileizhenn alkaliek b., dourenn vazek b. ; **3.** [kegin.] *Salzlauge*, dour-hal g., hal g., hili g.

laugen V.k.e. (hat gelaugt) : lisiviñ, koueziañ, lijaouiñ, bugadiñ.

Laugen n. (-s) : lisiviñ g., koueziañ g., bugadiñ g., lijaouiñ g.

laugenartig ag. : [kimiezh] alkaliek, e doare al lisiv, e doare al lijoù, e doare an dour-hal, a-zoare gant an dour-hal, a-seurt gant an dour-hal.

Laugenbad n. (-s, -bäder) : [mezeg.] soub alkaliek g.

Laugenfass n. (-es, -fässer) : baillh-kouez g., bod b.

Laugensalz n. (-es) : [kimiezh] kali g., holen alkaliek g.

Laugenwasser n. (-s) : dour lisiv g., dour lijoù g.

Lauheit b. (-) : 1. klouarded b., klouarder g., klouarijenn b. ; 2. [dre skeud.] diseblanted b., digasted b., klouarenn b., klouarded b.

Laune b. (-, -n) : 1. imor b., tro-spered b., aoz b. ; *schlechte Laune*, gwallimor b., imor fall b., imor b., echeve g., gin g., ingenn b. ; *egal, was geschieht, er ist immer guter Laune*, laouen e vez e pep degouezh ; *Anwandlung übler Laune, Anfall schlechter Laune*, gwidre g. ; *seine schlechte Laune an etwas (t-d-b) auslassen*, uzañ e imor ouzh udb ; *er ist guter Laune*, war e du emañ, loariet-mat eo, en imor vat emañ, aoz vat a zo ennañ, war e du mat emañ, divouzh eo, troet mat eo, tuet mat eo, emañ e holl voc'higoù er gêr gantañ, imoret-mat eo, emañ e saout er gêr, emañ e voc'h er gêr, emañ e vuoc'h vrizh er gêr, a dro vat emañ, en e charreoù emañ, en e blom emañ, en e benn mat emañ, en e devezhioù mat emañ, troet eo war e du mat ; *er ist schlechter Laune*, emañ oc'h echeveat, emañ o widreal, en imor fall emañ, aoz fall a zo ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, rekin eo, emañ e benn a-dreuz, o c'hoefiñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, ginet eo, en e benn fall emañ, troet fall eo, imoret fall eo, fumet eo, troet eo e breñv, war e du fall emañ, troet eo war e du fall, emañ o c'hinañ, n'emañ ket war e du, brizh eo, a dro fall emañ, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, fas rous a zo outañ, kamm eo e vlevenn, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, trenket eo al laezh, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, treuflez eo, moulbenn eo, moulbennek eo, ginet eo, n'emañ ket en e charreoù, bout ez eus kogus ar an heol, gwall imoret eo ; *bei (in) Laune sein*, bezañ e berv (berv en an-unan, troet mat, a dro vat, en imor vat, aoz vat en an-unan) ; *neckische Laune*, friantiz b., gwiliouri g. ; *in einer neckischen Laune sein*, bezañ friantiz en an-unan, bezañ gwiliouri en an-unan, bezañ imoret da farsal ; *schwarzer Kaffee und Rotwein halten die Soldaten bei Laune*, kafe du ha gwin ruz, setu kerc'h ar soudard ; 2. P. froudenn b., droukfroudenn b., kammfroudenn b., stultenn b., pennad g., sorc'henn b., loariadenn b., loariad b., kulad g., boemenn b., tid b., aradenn b., ouilhad g., faltazi b., froud g./b., [rannyezh bzh] euzhenn b. ; *sie hat Launen*, ul loariadenn eo, imorioù he devez, loariek (loariadenn a spered, loariadenn, loariadek, loarius) eo, a-wechoù he devez reuziadoù, a-wechoù e teu sorc'hennoù dezhi, mont a ra a-wechoù a-raok he fenn, faltazioù sot he devez a-wechoù leizh he fenn, stultennoù he devez a-wechoù leizh he fenn, froudennañ (loariadiñ, loariañ,

stultennañ) a ra a-wechoù, diouzh al loar e ra a-wechoù, pennadiñ a ra a-wechoù, mont a ra a-wechoù gant ar c'hatar, techet eo da froudennañ, un tammig penn kalet a ziskouez a-wechoù ; *sie hat gerade ihre Launen*, emañ en he loariad, o stultennañ emañ ; *ganz nach Lust und Laune*, diwar froudenn, dre froudenn, hervez e froudennoù, diouzh e froudenn, hervez e froudenn, diouzh ma tro en e froudenn, diouzh ma tro en e benn, diouzh ma sav loariadenn ennañ, hervez ar pezh a vez o ruilhal en e benn, hervez e did, diouzh e benn, diouzh e vod, en e ziviz, diouzh e ziviz, en e roll, hervez e blijadur, evel ma plij gantañ, diouzh ma plij gantañ, diouzh e imor, hervez e faltazi, diouzh e faltazi, pa dro en e benn ; *wenn es keine Gesetze gäbe, könnte jeder nach Lust und Laune handeln*, hep al lezennoù e vevfe pep hini en e roll ; *sich in jemandes Laune fügen*, tremen diouzh (plegañ da) froudennoù u.b., ober diouzh stultennoù (pennadoù) u.b., ober e did d'u.b., ober senturioù u.b., ober divizoù u.b., ober kamambre d'ur bugel, na nac'h netra ouzh u.b. ; *jemandem seine Launen austreiben*, difroudennañ u.b., divoumounañ u.b., diwrac'hañ u.b. ; *flüchtige Laune*, reuziad berbad g., avelenn b., paseadenn b., kasadenn b., heugenn b. ; 3. [dre skeud.] *die Launen des Schicksals*, ar rod vras o tihenchañ a-wechoù b., froudennoù an tonkadur lies., stultennoù ar blanedenn lies., dargouezhioù ar vuhez lies.

launenhaft ag. : loariek, loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn, froudennus, froudennek, stultennus, pennadus, kuladus, barradus, sorc'hennus, kamambre, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, valigant, kildro, dizalc'h, gwenno, tro-distro ; *dort hat das launenhafte Wesen das Sagen*, al loariadenn a zo mestr eno ; *dieses Pferd ist launenhaft*, loariadenn eo ar marc'h-se.

Launenhaftigkeit b. (-) : 1. froudenniezh b., temz-spered stultennus g., tro-spered loariek b. ; 2. distabiled b., valigañs b., valigerezh g.

launig ag. : imoret mat, en imor vat, aoz vat ennañ, drant, drev, sart, gwiv, lirzhin, gae, seder, fentus, bagol ; *launiger Einfall*, taol-spered (Gregor), begad g., bommlavar fentus g., teodad g., fentigell b., komzoù bouilh lies., flemmad g., flemmadenn b.

Adv. : *er schreibt launig*, hennezh a laka fent en e skridoù, fentus eo e zoare-skrivañ.

Launigkeit b. (-) : drantiz b., gwivded b., drevded b., drevder g., drevidigezh b.

launisch ag. : 1. loariek, loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn, froudennus, froudennek, stultennus, pennadus, barradus, sorc'hennus, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, tro-distro, valigant, moliac'hus, kildro, dizalc'h, gwenno, diaes, kintus, araous, brusk, kamambre ; *launisches Kind*, bugel kamambre g., loariadenn b. ; *launisches Wesen*, loariadenn b., den loariek g., den pennadus evel ur bouc'h g. ; *dort hat das launische Wesen das Sagen*, al loariadenn a zo mestr eno ; *er wird launisch*, loariañ (loariadiñ) a ra, imorioù en devez, dont a ra da vezañ loariek (loariadenn a spered, loariadenn, loariadek, loarius), troet eo bremañ da froudenniñ ; *er ist manchmal launisch*, a-wechoù en devez reuziadoù, mont a ra a-wechoù a-raok e benn, mont a ra a-wechoù a-raok e stultennoù, mont a ra a-wechoù da heul e stultennoù, leviet e vez a-wechoù gant

e froudennoù, heuliañ a ra a-wechoù e bennadoù, stultennoù en devez a-wechoù leizh e benn, froudennañ a ra a-wechoù, diouzh al loar e ra a-wechoù, pennadiñ a ra a-wechoù, mont a ra a-wechoù gant ar c'hatar, un tammig penn kalet a ziskouez a-wechoù ; *launisches Pferd*, marc'h loaraour g. ; *Mädchen sind launisch*, ar merc'hed a dro ken buan ; *das Glück ist launisch*, ar fortun ne ra nemet mont ha dont - ar chañs a ra diouzh he fenn hec'h-unan - dall eo ar blanedenn - fallañ tud ... muiañ chañs - an hini en deus a lip e weuz hag an hini n'en deus ket a sell a-dreuz ; **2.** [dre astenn.] imoret fall, en imor fall, aoz fall ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, fumet, troet e breñv, e benn a-dreuz, en e benn fall, rekin, a dro fall, brizh, troet fall, war e du fall, tagnous, araous, dirukel, blech.

Laura b. : Laora b.

Laurer g. (-s,-) : *sellit ouzh Lauerer*.

Lauretanisch ag. : [relij.] eus ar gêriadenn Loreto en Italia ; *Lauretanische Litanei*, letanioù ar Werc'hez lies., letanioù Loreto lies.

Laurinkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bestl-an-douar b., flutjañsif g.

Laus b. (-, Läuse) : **1.** [loen.] laou str., [goapaus] c'hwen bailh str., c'hwen miliner str. ; *Läuse kriegen*, sevel laou ouzh an-unan, pakañ laou, dastum laou, tapout laou ; *sein Haar wimmelt von Läusen*, e benn a verv gant al laou, merat (fourgasif) a ra al laou war e benn, e benn a zo bervet a laou, e benn a zo neret a laou, laouek eo e benn, laou tout eo e benn, leun a laou eo e benn, al laou a zo leun e benn ganto, berviñ a ra al laou war e benn, karget a laou eo e benn, buget a laou eo e benn ; *er hat mir seine Läuse verpasst*, ur gwiskad laou am eus paket dioutañ ; *Kinder mit Läusen müssen behandelt werden*, arabat delc'her laou e penn ar vugale, arabat lezel bugale gant laou en o fenn ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem Läuse in den Pelz setzen*, **a)** c'hweshañ an diskred e kalon u.b., c'hweshañ an disfiz e spered u.b. ; **b)** lakaat c'hwen e loeroù u.b., reiñ darbar d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., ober an dall d'u.b., c'hoari an dall (an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., kaoc'hañ e stal d'u.b. ; *ich habe mir damit eine Laus in den Pelz gesetzt*, gant an dra-se em eus sachet bec'h war va c'hein ; *ihm ist eine Laus über die Leber gelaufen (gekrochen)*, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, en e benn fall (war e du fall) emañ, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, fas rous a zo outañ, kamm eo e vlevenn, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourennoù, rekin eo, n'emañ ket en e charreoù ; *was für eine Laus hat ihn gestochen* ? war beseurt louzoù en deus staotet ? war beseurt louzaouenn fall en deus staotet ? war beseurt louzoù en deus kerzhet ? war beseurt louzaouenn en deus kerzhet ? war beseurt geotenn en deus kerzhet ? petra 'zo peg ennañ ? petra zo o c'hoari gant ar penn pikous-se ?

Lausbub g. (-en,-en) : laoueg g., sac'h laou g., kastreg g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., gaster bihan g., pikouz bihan g., truilhenn b., peñsel fall g., stronk g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., gwidal g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], ajez g., akariod g., alvaon g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kac'her g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., gast vihan b.

Lausbubenstreich g. (-s,-e) : tro-gamm b., taol-bourd g., noualantez b.

lauschen V.gw. (t-d-b) (hat gelauscht) : selaou, reiñ skouarn, bezañ digor e skouarn ; *er lauscht an den Türen*, selaou a ra a-dreñv-kein an dorioù (e-tro-kein an dorioù).

Lauschangriff g. (-s,-e) : [polis] selaouerezh dre guzh g., selaou dre guzh g.

Lauscher g. (-s,-) : **1.** spier g., flatrer g., flatouler g., topiner g. ; **2.** [loen.] skouarn b., lorikenn b. ; *die Lauscher eines Hasen*, divskouarn ur c'had lies., lorikennoù ur c'had lies.

Lauscherin b. (-,-nen) : spierez b., flatrevez b., flatouler b., topinerez b.

lauschig ag. : kuzh, distro, a-gostez ; *lauschige Ecke*, korn (kogn) a-gostez g., kogn kuzh g., toull kuzh g.

Lausebengel g. (-s,-) : laoueg g., sac'h laou g., kastreg g., kastregenn g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., gaster bihan g., pikouz bihan g., truilhenn b., peñsel fall g., stronk g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., ajez g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], akariod g., alvaon g., chavant g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kac'her g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., lampon g., kantolor g., gwidal g., c'hwiltouz g.

Läuseharke b. (-,-n) : [dre fent] krib b.

Lausejunge g. (-n,-n) / **Lausekerl** g. (-s,-e) : laoueg g., sac'h laou g., marc'h-laou g., kastreg g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., gaster g., peñsel fall g., truilhenn b., stronk g., ajez g., akariod g., chavant g., alvaon g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], lampon g., kantolor g., gwidal g., c'hwiltouz g., labaskenn b., pikouz g.

Lausekrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] ftiriazis g., ftiriaz g., kleñved al laou g.

Läusekraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-al-laou b.

Lauselümmel g. (-s,-) : laoueg g., sac'h laou g., marc'h-laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kastreg g., kastregenn g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., pikouz g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., ajez g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], akariod g., alvaon g., chavant g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard

g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., lampon g., kantolor g., gwidal g., c'hwiltouz g.

lausen V.k.e. (hat gelaust) : **1.** dilaouiñ ; **2.** [dre skeud.] *jemandem den Beutel lausen*, peilhat (kignat) u.b., goro e arc'hant digant u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., rozellat arc'hant u.b., displuñvañ (touzañ, diwadañ) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b. ; P. *ich glaub', mich laust der Affe !* ne c'hallan ket krediñ, pezh a welan ! n'eo ket gwir alato ! biskoazh kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! ur bam eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! peadra a zo da vamañ ! kur gaer ! ur gur gaer !

Lauser g. (-s,-) : laoueg g., sac'h laou g., marc'h-laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kastreg g., kastregenn g., hailhon g., renavi g., ampouailh g., gaster bihan g., pikouz bihan g., peñsel fall g., truilhenn b., stronk g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., ajez g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], akariod g., alvaon g., chalvant g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g., lampon g., kantolor g., gwidal g., c'hwiltouz g.

Läuserechen g. (-s,-) : [dre fent] krib b.

Lauseri b. (-,-en) : **1.** P. disteraj g., disterdra g., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., belbiaj g., belbeterezh g., bihan dra g., netraig g. ; **2.** [dre skeud.] afer skoemp b., afer hegazus (hegaz, hegus) b., afer gaus b., afer amjestr b., afer liboudennek b., gwall afer b., gwall c'hoari g.

Läusmittel n. (-s,-) : traet a-enep al laou g., lard-gris g. **lausig** ag. : **1.** laouek ; **2.** [dre skeud.] kozh ; *die paar lausigen Pfennige, die du verloren hast*, an tammoù (ar c'hozh tammoù) gwenneien ac'h eus kollet.

Adv. : P. *es ist lausig kalt hier*, yen-du (yen-skorn, yen-ki) eo amañ, paourentez am eus amañ, va gwalc'h a riv am eus amañ ; *er hat lausig viel Geld*, war ar bern emañ, emañ o vevañ diwar ar bern, pinvidik-mor eo, pinvidik-pounner eo, pinvidik-lous eo, pinvidik-brein eo, arc'hant en deus d'ober teil, arc'hant en deus hardizh, emañ an aour war ar raden gantañ, moaien en deus, arc'hant en deus da grabanata forzh pegement, ober a ra arc'hant war an oaled, arc'hantet bravik eo, kreñv eo an traoù gantañ, kreñv eo e chouk, kreñv eo e gein, plousaet mat eo e votoù, hennezh a zo aes e borpant, uhel eo an dour gantañ, hennezh a zo klok, hennezh en deus arc'hant gwalc'h e galon, hennezh eo mat ar bed gantañ, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, mat eo an traoù gantañ, druz eo ar geustereñn gantañ, moullou en deus, kregin en deus, ur madoù bras en deus, danvez a zo dezhañ, barrek eo, gouest eo, madoù en deus, hennezh a oar brav keinañ, hennezh a zo mat da geinañ.

Lausitz b. (-) : *die Lausitz*, Luzasia b., Bro-Luzasia b.

Lausitzer g. (-s,-) : Luzasiad g.

Lauspack n. (-s) : ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies.,

hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., nouveañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., mevelaj g., gwidaled lies., stronk g., lignez b., tud didalvez lies.

laut¹ ag. : **1.** trouzus, safarus, uhel, kreñv ; *lauten Lärm machen*, bezañ ur jabadao (un talabao) gant an-unan, ober cholori (trouz bras, ur vosenn, tousmac'h, brud), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, karnajal, kas safar, kas trouz bras, safarat, c'hoari e gi, plantañ reuz ; *lauter Mensch*, den trouzus g., strakell b., tabac'her g., sabater g., tournier g., rouser g., trouzer g. ; *ein lautes Geschrei erheben*, ober genoù, dirollañ (distignañ, disvantañ, tarzhañ) da huchal, diskordañ (disvantañ, distagañ) da youc'h ; *das schrille Pfeifen des herannahenden Artilleriegeschosses wird immer lauter*, c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da c'hroasaat, c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da bounneraat ; **2.** [son, ton, mouezh] uhel ; *laute Stimme*, mouezh kreñv b., mouezh korzenet mat b. ; **3.** [dre astenn.] brudet, diskuliet, enkantet ; *der Vorfall wurde laut*, brud a oa bet eus an darvoud-se, avel a oa bet roet d'an afer-se ; *Wünsche laut werden lassen*, diskuliañ kreñv hag uhel c'hoantoù 'zo, diskuliañ gant herder c'hoantoù 'zo, arc'hiñ traoù 'zo.

Adv. : **1.** a vouezh kreñv, a vouezh uhel, kreñv, uhel, kaer ; *laut singen*, kanañ a vouezh uhel, kanañ a vouezh kreñv, kanañ kaer ; *sprich nicht so laut !* na gomz ket ken kreñv ! ; *er spricht laut*, komz a ra kreñv, komz a ra kaer, gwashat mouezh en deus hemañ, komz a ra uhel ; *er spricht nicht sehr laut*, hennezh ne ro da glevet nemet d'e votoù ; *lauter sprechen*, komz uheloc'h, komz kaeroc'h, ober mouezh, sevel mouezh d'an-unan, sevel e vouezh, uhelaat e vouezh ; *sie lachte, so laut sie nur konnte*, c'hoarzhin a rae ar pezh a c'halle ; *die Glocke schlug immer lauter*, seniñ a rae ar c'hloc'h kreñvoc'h pe greñv, seniñ a rae ar c'hloc'h kreñvoc'h-kreñvañ ; **2.** [dre astenn.] *das darf nicht laut gesagt werden*, dalc'hit kloz war an dra-se ! na werzhit ket ar bistolenn ! arabat diskuilhañ an dra-se ! peoc'h en toull-se ! ger da zen ! lakait kement-se dindan ho potoù ! grik ebet war gement-se ! arabat toullañ d'an douar ! arabat brudañ an dra-se ! dalc'hit an dra-se en ho rastell ! tavit krenn war an dra-se ! n'it ket da enkantiñ an dra-se !

laut² araog. (t-c'h/t-d-b/t-rr) : diouzh, hervez ; *laut Befehl*, evel ma'z eus bet gourc'hemennet, diouzh an urzh, hervez an urzh, diouzh ar gourc'hemenn ; *laut ärztlichen Gutachtens*, hervez ar vezeien, dre gemennadur (diwar kuzul, diwar ali, dre ali, war ali) ar vezeien ; *laut Quittung*, hervez (diouzh) ar faturenn (ar paper-diskarg, al lizher-dle, ar gutañs) ; *laut Gesetz*, hervez (a-berzh, en anv) al lezenn ; *laut Vollmacht*, e kement ha ma'z on leunc'halloudeg (Gregor), a-berzh (hervez, diouzh) al leunc'halloud ; *laut Beschluss des Gerichts*, diwar ziviz al lez-varn.

Laut g. (-s,-e) : **1.** son g., ton g. ; *er gab keinen Laut von sich, kein Laut kam ihm über die Lippen*, ne lavaras na grik na mik, tevel a reas krenn, tevel a reas mik, ne sonas (ne wikas, ne rannas, ne faoutas) grik, ne lavaras ket un dister ger, ne lavaras poz ebet, ne gouezhas ger ebet diwar e vuzelloù, ne gouezhas ger ebet diwar e ziweuz ; [hemolc'h] *der Hund gibt Laut*, ar c'hi a ra genoù ; **2.**

[yehz.] soniad g., fonem g. ; *Gesamtheit der Laute, die in einer Sprache vorkommen*, soniadur g. ; *eingefügter Sprachlaut, eingeschobener Sprachlaut, eingeschalteter Sprachlaut*, mezkresk g., soniad dazlec'hiet g., epentezenn b., dazlec'hiadur g. ; *eufonischer Laut*, lizherenn hesonaat b. ; **3.** [yehz.] kensonenn b. ; *weicher Laut*, kensonenn vlot b. ; *stimmloser Laut*, kensonenn divouezh b. ; *stimmhafter Laut*, kensonenn vouezhiet b., kensonenn heglev b., kensonenn hevouezh b.

Lautangleichung b. (-, -en) : [yehz.] deheñveladur ar soniadoù g., deheñvelaat ar soniadoù g.

lautbar ag. : brudet, diskuliet, enkantet ; *lautbar werden*, dont da-douez an dud, bezañ brudet (diskuliet, enkantet).

Lautbarkeit b. (-) : bruderezh g., embannerezh g., brud g./b.

Lautbildung b. (-) : [yehz.] furmidigezh ar soniadoù b.

Lautbildungslehre b. (-) : soniadouriezh b., soniadoniezh b., fonetik g.

Laute b. (-, -n) : [sonerezh] lud g., lud da seniñ g. ; *die Laute schlagen*, seniñ lud.

Lauteinschub g. (-s, -schübe) / **Lauteinschaltung** b. (-, -en) : [yehz.] mezkresk g., soniad dazlec'hiet g., epentezenn b., dazlec'hiadur g.

lauten V.gw. (hat geläutet) : [dre skeud.] bezañ douget, diferañ, bezañ ; *wie lautet das Gesetz ?* petra 'zo douget e-barzh al lezenn ? ; *das lautet schon angenehmer*, kement-se a zo plijusoc'h da glevet, dudioc'h eo lenn kement-se ; *der Wetterbericht lautet ungünstig*, diougan amzer fall a zo er c'heleier ; *so lautet der Titel dieser Novelle*, setu titl an danevell-mañ ; [gwir] *das Urteil lautet auf Freispruch*, dougen a reas al lez-varn ur c'hemenn-didamall (Gregor), embann a reas al lez-varn ur c'hemenn-didamall, didamallet e oa bet an tamallad gant al lez-varn ; [arc'hant] *auf den Namen des Inhabers lautend*, e gourc'hemenn an hini (e anv an neb) en diskouezo, d'an douger, d'an dalc'her ; *auf den Namen des Inhabers lautende Aktie*, kevrañ d'an douger b.

läuten V.gw. (hat geläutet) : seniñ, tintal, tregerniñ, diñsal, sklintinañ, stirlinkat, boleañ, dasseniñ, morzholat ; *es läutet*, seniñ a ra ; *die Glocke läutet*, seniñ (tintal, brallañ, morzholat, talmañ) a ra ar c'hloc'h, emañ ar c'hloc'h e bole ; *die Glocke läutet mit vollem Schwung*, brallañ a ra ar c'hloc'h a-vole-vann, seniñ a ra ar c'hloc'h da vat, war vole emañ ar c'hloc'h, seniñ a ra ar c'hloc'h en daou du, seniñ a ra ar c'hloc'h d'an daou daol, seniñ a ra ar c'hloc'h a-herr, en e vrasañ bole emañ ar c'hloc'h, en e gaerañ bole emañ ar c'hloc'h ; *mit allen Glocken läuten*, boleañ, boleañ ar c'hleier, brimbalat ar c'hleier, seniñ a-gloc'had, lakaat ar c'hleier da vrallañ a-vole-vann, lakaat ar c'hleier da gellazhañ, lakaat ar c'hleier da seniñ en daou du, lakaat ar c'hleier war vole, lakaat ar c'hleier en o c'haerañ bole, seniñ ar c'hleier d'an druilh ; *die Glocken läuten zum Gottesdienst*, kleier an iliz a vrall an oferenn, kleier an iliz a c'halv d'an oferenn ; *zur Taufe läuten*, seniñ kleier ar vadeziant, brallañ kleier ar vadeziant, ober kloc'h-galv evit ar vadeziant ; *es läutet Mittag*, emañ ar c'hreisteiz o seniñ (o skeiñ), kreisteiz eo a zo o seniñ, emañ kreisteiz o seniñ, klevet e vez an daouzek abostol ; *es läutet zur Kirche*, gervel a ra ar c'hleier d'an ofis, tintal a ra ar c'hleier an ofis ; *jemandem (zu Grabe) läuten*, seniñ kañvoù (glaz, ar c'hlaez, al lezoù)

evit u.b., bobiñ, tintal ar c'hañv, seniñ lezoù evit u.b. (Gregor) ; *Sturm läuten*, tokañ ar c'hloc'h-galv, tokañ ar c'hleier, seniñ an tangwall ; *dem Dienstmädchen läuten*, seniñ ar c'hloc'h da c'hervel ar vatezh.

V.k.e. (hat geläutet) : *eine Glocke läuten*, seniñ ur c'hloc'h ; *eine Glocke durch Anschlagen läuten*, gobediñ ur c'hloc'h ; *eine Glocke schwingend läuten*, boleañ ur c'hloc'h, brallañ ur c'hloc'h.

Läuten n. (-s) : son g., soniri b., tinterezh g., tint g., diñserezh g., sklintinerezh g., kloc'had g., mouezh ar c'hleier b., mouezh ar c'hloc'h b. ; *Läuten des Totenglockchens*, glaz b., lezoù lies., bob g., begin g., tinterezh ar c'hloc'h-glaz g., tinterezh kloc'h an Anaon g. ; *Angelusläuten*, son an anjelus g. ; *letztes Läuten nach dem abendlichen Angelusläuten*, kloc'h an digouvi g., kloc'had goude an anjelus noz g.

Lautenist g. (-en, -en) : [sonerezh] soner lud g., ludour g.

Lautenistin b. (-, -nen) : [sonerezh] sonerez lud b., ludourez b.

Lautenmacher g. (-s, -) : luder g.

Lautenschläger g. (-s, -) / **Lautenspieler** g. (-s, -) : [sonerezh] soner lud g., ludour g.

lauter ag. : glan, rik, pur, gwirion, dret, digatar, naet ; *aus lauterem Gold*, bet graet gant aour rik (gant aour digemmesk), bet graet gant aour fin (aour spurjet) (Gregor) ; *er sprach die lautere Wahrheit*, mont a reas gant ar wirionez plaen ha netra ken, gwir a bep hent (gwir e pep hent) e oa pezh a lavaras, gwir a-walc'h e oa pezh a lavaras, gwir-Bater e oa pezh a lavaras, ar pezh a lavaras a oa gwir evel ar Bater ; *lautere Absichten*, devez divalis g., mennozhioù glan lies., mennad eeun a bep hent g., mennozh onest g., rat eeun e pep hent b., ratozh divalis (kaer, prop) b. ; *die Meldung stammt aus lauterer Quelle*, asur eo orin ar c'heloù-se, a-berzh-vat eo ar c'heloù-se, fiziañs 'zo da gaout er c'heloù-se.

Adv. : nemet, penn-da-benn ; *das ist lauter Gold*, aour rik (digemmesk, spurjet) eo ; *das sind ja lauter Lügen*, nemet gevier n'ez int ha netra ken, n'eus ger gwir ebet en dra-se ; *vor lauter Ergriffenheit*, from en e gorf, diwar e from, gant ar fromet e oa ; *man sieht vor lauter Menschen kaum noch Strand*, ne weler tost netra eus an draezhenn gant ar c'hement a dud a zo eno, kement a dud a zo eno ma ne weler tost netra eus an draezhenn ; [kr-l] *man sieht den Wald vor lauter Bäumen nicht*, ne vez ket gwelet kêr gant an tiez ; *ich wäre beinahe vor lauter Rauch erstickt*, darbet e oa bet din bezañ mouget gant ar moged, darbet e oa bet din tagañ gant ar moged, prest e oan da vougañ gant ar moged, mennout a raen stonkañ gant ar moged a zae em sac'h, ken buan all e vijen bet mouget gant ar moged, ken kaer all e vijen bet mouget gant ar moged, damvouget on bet gant ar moged ; *ihm raucht der Kopf vor lauter Lernen*, lakaet en deus e benn da vezevelliñ dre forzh studiañ (dre hir delc'her da studiañ, gant ar re studiañ, gant ar studiañ re), kement en deus studiet mard eo badaouet e benn bremañ, kement en deus studiet ken ez eo chomet badaouet e benn, badinellañ a ra e benn kement en deus studiet, stambouc'het-mouk eo e spered kement en deus studiet.

Läuter g. (-s, -) : **1.** soner g. ; **2.** [tekn.] daskrener g., krener g.

Läuterer g. (-s,-) : 1. rafiner g., puraer g., spurjer g. ; 2. [dre skeud.] glanaer g., puraer g.

Lauterkeit b. (-) : 1. purentez b., purded b., glanded b., glander g., boullided b., sklaered b., naeted b. ; 2. [dre skeud.] glanded b., lealed b., eeunded b.

läutern V.k.e. (hat geläutert) : 1. glanaat, peurc'hlaanaat, glanañ, puraat, purañ, finaas, reizhañ, gwellaat, spurjañ, difallañ, meurekaat, divreinañ, kempenn ; *aus diesen Prüfungen ging sein Wesen geläutert hervor*, cheñchet war vat e oa bet gant an aprokoù-se (gant an trubuilhoù-se) ; *eine Sprache läutern*, didrefoediñ ur yezh, c'hwennat an trefoedadurioù diouzh ur yezh, reizhañ ur yezh ha skarzhañ diouti ar gerioù estren, ober karzhadenn en ur yezh ; 2. [relij.] treuzdremmañ, treuzneuziañ.

V.em. : **sich läutern** (hat sich (t-rt) geläutert) : glanaat, puraat, finaas, gwellaat ; [relij.] en em c'hlaanaat.

läuternd ag. : glanaas.

Läuterung b. (-,-en) : 1. glanidigezh b., puridigezh b., purerezh g., reizhadur g., spurj g., gwellidigezh b., gwelladur g., naetadur g., kempennadurezh b., kempenn g., kempennerezh g., kempennidigezh b. ; 2. [relij.] treuzdremmadur g., treuzneuziadur g. ; *der Berg der Läuterung*, menez Tabor g. (Gregor), menez an treuzdremmadur g., menez an treuzneuziadur g.

Läuterungsprozess g. (-es,-e) : glanidigezh b., puridigezh b., purerezh g.

Läutewerk n. (-s,-e) : sonerez b.

Lautforscher g. (-s,-) : fonetikour g., soniadonour g.

Lautgesetz n. (-es,-e) : lezenn soniadel b.

lauthals Adv. : a-grif-forzh, leizh e jave, leizh e gorzenn, a-bouez-penn, a-bouez holl nerzh e vouezh, a-bouez e benn, a-leizh e gorzailhenn, a-leizh korzenn, eus holl nerzh e gorzenn, evel un diaoul, evel ur c'hole, ken na spont ar brini, evel ur bleiz, evel ur broc'h, evel ur bleiz skaotet, daou leizh e veg, gwalc'h e galon, leizh e zent, a-strak, leizh e gof, leizh e gorf, leizh e c'henoù ; *lauthals befehlen*, *etwas zu tun*, krial ober udb ; *etwas lauthals verkünden*, trompilhañ udb.

lautieren V.k.e. (hat lautiert) : [yezh.] silabennañ.

Lautkluft b. (-,-klüfte) : [yezh.] stoksonenn b., troc'h mouezh etre div vogalenn skrivet stag-ouzh-stag g.

Lautkunde b. (-) / **Lautlehre** b. (-) : soniadouriezh b., soniadoniezh b., fonetik g.

lautlich ag. : soniadel, fonetek.

lautlos ag. : disonik, dison, didrouz, sioul, sioulik, disafar, hep ober brud, kempennik, mik ; *lautlose Stille*, sioulder bras g., sioulded vras b., muderezh g. ; *lautlos arbeiten*, labourat disafar, labourat dison, labourat disonik ; *das Schiff gleitet lautlos durch das Meer*, ar vag a ruz sioulik war ar mor.

Lautlosigkeit b. (-) : sioulder bras g., sioulded vras b., dison g., didrouz g., sioulder g., muderezh g.

Lautmalerei b. (-,-en) : trouzadelloù dre zambreziñ lies.

Lautnachbildung b. (-,-en) : trouzadell b., dambrezenn b., ger-drevezañ g.

Lautschrift b. (-,-en) : treuzskrivadur soniadel g.

Lautsprecher g. (-s,-) : uhelgomzer g. ; *die Fahrgäste werden über den Lautsprecher herbeigerufen*, emañ an uhelgomzer o c'helver ar veajourien.

Lautsprecherbox b. (-,-en) : klozenn uhelgomzer b., enkae klevedel g., baflenn b.

Lautsprecherdurchsage b. (-,-n) : kemennadenn dre uhelgomzer b., kemennadur dre uhelgomzer g.

Lautsprecherwagen g. (-s,-) : karr-tan gant uhelgomzer g., karr-tan stenwezañ g.

lautstark ag. : trouzus-meurbed, safarus, kreñv-spontus.

Adv. : kreñv hag uhel, a vouezh kreñv, a vouezh uhel, a-bouez-penn, a-bouez holl nerzh e vouezh, a-bouez e benn, a-leizh korzenn, eus holl nerzh e gorzenn, a-leizh e gorzailhenn, leizh e jave, leizh e gorzenn, evel un diaoul, evel ur c'hole, ken na spont ar brini, evel ur bleiz, evel ur broc'h, evel ur bleiz skaotet, daou leizh e veg, gwalc'h e galon, leizh e zent, a-strak, leizh e gof, leizh e gorf, leizh e c'henoù.

Lautstärke b. (-,-n) : 1. ampled ar son g., live son g. ; 2. mouezh uhel b., mouezh kreñv hag uhel b.

Lautstärkeregler g. (-s,-) : nozelenn reizhañ ampled ar son g., linker reizhañ al live son g.

Lautsystem n. (-s,-e) : reizhiad soniadel b., reizhiad fonetek b.

Lautumstellung b. (-,-en) / **Lautverschiebung** b. (-,-en) : [yezh.] sondrezlec'hiadur g., amload g.

Lautverstärker g. (-s,-) : [skingomz] songresker g., sonamplae g., amplae son g.

Lautwandel g. (-s,-) : [yezh.] kemmadur soniadel g.

Lautwechsel g. (-s,-) : [yezh.] amload g.

Lautwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] trouzadell b., dambrezenn b., ger-drevezañ g.

Lautzeichen n. (-s,-) : [yezh.] arouez soniadel b.

lauwarm ag. : tommik, klouar, goudomm, bavdomm, blot, mingl ; *lauwarme Asche*, ludu klouar g. ; *dieses Waschpulver wirkt sofort in lauwarmem Wasser*, kregiñ a ra al lisiv-poultr-se diouzhtu pa vez lakaet en dour glouar.

Lauwerden n. (-s) : mingladur g.

Lava b. (-, Laven) : maen-teuz g., lava g.

Lavabo n. (-/s,-s) : [Bro-Suis] gwalc'heris g.

Lavastrom g. (-s,-ströme) : teuzredenn lava b., teuzredadenn lava b.

lavendel ag. digemm : a-liv gant al lavand, el liv d'al lavand.

Lavendel g. (-s) : 1. [louza.] lavand str. ; 2. [danvez, porfum, dourenn] lavand g. ; *es duftet nach Lavendel*, c'hwezh vat al lavand a zo amañ.

Lavendelöl n. (-s,-e) : eoul lavand g.

Lavendelstrauß g. (-es,-sträuße) : boked lavand g., bokedad lavand d., torkad lavand g.

Lavendelwasser n. (-s) : lavand g.

lavieren V.gw. (ist laviert / hat laviert) : 1. [merdead.] loveañ, loveal, leviata, louviadal, tennañ treuzioù ; *auf einer Seite lavieren*, jeliñ ; 2. [dre skeud.] beskellañ, bizieziñ, klask biezoù, korvigellañ, troidellañ, klask troidelloù, klask troielloù, klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod, tortilhañ, chom da chaokat e c'henoù, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e gomzoù, reiñ tro d'e lavar ; 3. [arzoù] gwalc'hliañ.

Lawine b. (-,-n) : 1. diruilhad-erc'h g., disac'h-erc'h g., disac'hadur-erc'h g., disac'hadenn-erc'h b. ; *die Lawine schleuderte riesige Felsbrocken zu Tal*, an disac'hadenn-erc'h a ziruilhas melloù reier (moñsoù reier) da draoñ ar menez ; *sie wurden von der Lawine überrollt*, an diruilhad-erc'h a zisac'has warno ; 2. [dre skeud.] mor g., diruilhad g. ; *eine Lawine von Aufträgen*, urzhioù-prenañ

sof-kont (dreistkont, diouzh an druilh, a-druilhadoù, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegem-mui, forzh pegement, a-vil-vern, stank-ha-stank, ha n'eo ket diouzh kont, ha n'eo ket dre gont) lies., ur mor a urzhioù-prenañ g., un druilh urzhioù-prenañ g.

lawinenartig ag. : 1. evel un diruilhad-erc'h, evel un disac'hadur-erc'h, e doare un diruilhad-erc'h, e doare un disac'hadur-erc'h, a-zoare gant un diruilhad-erc'h, a-seurt gant un diruilhad-erc'h ; 2. [dre skeud.] sof-kont, dreistkont, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-foziadoù, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegem-mui, gwazh-pegem-gwazh, forzh pegement, a-vil-vern, stank-ha-stank, ha n'eo ket diouzh kont, ha n'eo ket dre gont.

Lawinenbrecher g. (-s,-) / **Lawinenschutz** g. (-es,-e) : harz diruilhadoù-erc'h g., harz disac'hadurioù-erc'h g.

Lawinengefahr b. (-,-en) : dañjer a ziruilhad-erc'h g., riskl a zisac'hadur-erc'h g.

Lawinenkegel g. (-s,-) : pikern diruilhad-erc'h g., pikern disac'hadur-erc'h g.

Lawrencium n. (-s) : [kimiezh] lawrensiom g.

lax ag. : 1. laosk, klouar, distart ; 2. [dre skeud.] laoskidik, laosk, ledan, frank, lezober, gwallaotreüs, asantus, ven, briket ; *laxe Moral*, koustiañs ledan (laosk) b., askre frank (laosk) b. ; *ein laxer Mensch*, un den laosk g., ul laoskidig g., ul lez-ober g., un den lezober g., un amleour g., ur paotr lez-da-vont g.

Laxativ n. (-s,-e) : [mezeg.] louzoù laoskus g., laoskuzenn b., spurj g., louzoù-spurj g., louzoù digaledus g., louzoù spurjus g., louzoù skarzh g., louzoù-skilis g., louzoù-skarzh g., louzoù mat da skarzhañ ar bouzelloù g., louzoù kas d'an traoñ g., louzoù mat evit leuskel ar c'hof g., louzoù mat da danavaat ar c'horf g., louzoù mat da lakaat ar c'hof da vezañ libr g.

Laxheit b. (-) : 1. [mezeg.] distignadur g. ; 2. laoskidigezh b., laoskentez b., laoskoni b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., gwander g., vender g., vendet b., gwallaotreüster g., gwallaotreüsted b., lez-ober g., amlez g., taol-laoskentez g.

laxieren V.gw. (hat laxiert) : [mezeg.] kemer ul louzoù laoskus, kemer ul laoskuzenn, en em spurjañ, en em skarzhañ.

Laxer n. (-s,-) : [stlenn.] gwiskad g.

Lay-out n. (-s,-s) / **Layout** n. (-s,-s) : [stlenn.] pajennaozañ g., pajennaozadur g., patromenn b., maketenn b.

Layouter g. (-s,-) : [stlenn.] pajennaozer g.

Layouterin b. (-,-nen) : [stlenn.] pajennaozerez b.

Lazarett n. (-s,-e) : [lu] ospital an armeoù g.

Lazaretschiff n. (-s,-e) : [lu, merdead.] lestr-ospital g.

Lazarettzug g. (-s,-züge) : [lu] 1. treuzdougadeg klañvourien ha gloazidi b. ; 2. tren klañvourien g., tren gloazidi g.

Lazarus g. (-/-ses,-se) : 1. [Bibl] Lazar g. ; 2. [dre skeud.] *ein armer Lazarus*, ur paourkaezh tra dreut g., un den kaezh g., ur c'haezh g.

Lazedämon n. (-s) : [istor] Lakedaimon b., Sparta b.

Lazedämonier g. (-s,-) : [istor] Lakedaimonad g., Spartad g.

lazedämonisch ag. : [istor] ... Lakedaimon, ... Sparta.

Lazerte b. (-,-n) : [loen.] glazard g., gurlaz g./b.

Lazulith g. (-s,-e) pe g. (-en,-en) : [maen.] lapis-lazuli g., lazurit g., lazulit g., maen-pers g.

LCD [*berradur evit Liquid Crystal Display*] ... dre strinkenoù liñvel.

leasen V.k.e. (hat geleast) : prenañ dindan kevrat reoudiñ.

Leasen n. (-s) / **Leasing** n. (-s,-s) : kevrat reoudiñ b., reoudad g., feurmiñ-gwerzhañ g.

Lebedame b. (-,-n) : lergen b., roulerez b., riboulerez b., bambocherez b., oriadez b., louvigez b., forc'h b., riblerz b.

Lebehoch n. (-s,-s) : yec'hedoù lies. ; *auf jemanden ein Lebehoch ausbringen*, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b.

lebelang adv. : *mein lebelang*, va buhez-pad, hed va buhez, a-hed va buhez, dre hed va buhez, [stumm nac'hañ] biskoazh c'hoazh, biskoazh em buhez.

Lebemann g. (-s,-männer) : rouer g., c'hwil g., ribouler g., festaouer g., ribler g., galouper poullou g., paotr drant ha bagol g., liper g., unan laouen hag aes g., unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat g., fringer g., bever diroll g., paotr disoursi g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., farloter g., fringer g., chavant g., oriad g., riboder g., pitaouer g., boufon g., bambocher g., gadal g., lik g.

leben V.gw. (hat gelebt) : 1. bevañ, bezañ e buhez, bezañ bev, bale, ren ; *Goethe hat dreißig Jahre gelebt*, Goethe a oa aet da dri bloaz ha pevar-ugent ; *gut leben*, bevañ en e aez, na gaout da glemm, bezañ reut e jeu, bezañ mat ar jeu gant an-unan, bezañ mat e jeu, bezañ brav-kenañ e stad, bezañ mat e gerz, bezañ barrek, bevañ kaer ; *flott leben*, bezañ ebat e zoare, ober (c'hoari) anezhi, bezañ atav o kas warnezi, ren (kas) ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez ; *lange leben*, kozhañ, bevañ pell, mont da gozh, bevañ da gozh ; *ich werde nicht lange leben*, ne vo ket hir va remzi, ne chomin ket pell da ren ; *ich werde nicht mehr sehr lange leben*, n'em eus ket pell meur da vevañ ; *er hat nicht einmal einen Monat zu leben*, ne zaio miz ebet ken ; *lasst mich so leben, wie ich will !* va lezit da vevañ em giz ! va lezit da vevañ em roll ! va lezit da vevañ hervez va flijadur ! va lezit da heuliañ va roll ! va lezit d'ober va roll ! ; *manche Schildkröten leben dreimal länger als der Durchschnittsmensch*, baoted 'zo a vev tri oad den ; *solange wir leben*, keit ha ma vimp bev, keit ha ma chomimp bev, keit ha ma c'hwezho alan en hor c'hreiz, keit ha ma vo ur mouch buhez ennomp, endra vezimp er bed-mañ, tra ma vezimp bev, tra m'omp bev, kement ma'z imp, endra vevimp, e-tro ma vimp bev, en hor bev, ken na varvimp ; *nach eigenem Geschmack leben*, ober e c'hiz, ober diouzh e c'hoant, ober pezh a blij d'an-unan, bevañ en e ziviz, ober (heuliañ) e roll, ober e santimant, ober e volonteiz, bevañ en e c'hiz, bevañ en e roll, bezañ en e roll, bevañ hervez e blijadur, bevañ evel ma plij gant an-unan, bevañ diouzh ma plij gant an-unan, ren e vuhez, ober diouzh e yezh, ober hervez e yezh, bevañ en e yezh / bevañ diouzh e c'hiz (Gregor) ; *in Saus und Braus leben*, ober trein, bezañ atav o riboulat (o roulat, o kas warnezi, o riotal, o riblañ, o furikat, o vreskenn), tourc'heta, bezañ bepred oc'h ober bos, mont da-heul (reded war-lerc'h) an ebatoù, reded an ebatoù, rouliñ an

ebat, riotal, ribodal, roulat an ebatoù, roulat an ebat, ebatif, riblañ, bambochal, en em reiñ d'an direizh, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll, ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez ; *man lebt nur einmal auf der Welt*, ar vuhez ne bad ket atav, ne vevimp ket e-pad an amzer ; *vom Betteln leben*, bevañ diwar an aluzen ; *von einem Stück Land leben*, bevañ diouzh un dachenn zouar ; *von seiner Hände Arbeit leben*, bevañ diwar-bouez e zaouarn, bevañ diwar poan e zivrec'h, bevañ diouzh e labour ; *sie lebt von der Hand in den Mund (sie lebt in den Tag hinein)*, bevañ a ra diouzh an deiz, bevañ a-skrab hag a-ziskrab a ra, bevañ a ra a-grip hag a-grap, pikognat a ra, pikagnat a ra ; *von Luft und Liebe leben*, fritañ laouenn ar garantez war billig kras ar baourentez, bevañ diwar-goust netra, bevañ gant aer an amzer nemetken, bevañ diwar dour sklaer hag aer an amzer ; *in sehr unsicheren Verhältnissen leben*, bevañ en diasur ; *auf großem Fuß leben*, ober trein, bevañ (ren e vuhez) war an ton bras, kas e vuhez war don, ober (c'hoari) anezhi, bezañ ebat e zoare, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, bezañ frank an traoù gant an-unan ; *hier ist gut leben, hier lebt's sich gut*, kevanneus eo amañ, amañ eo laouen bevañ, brav eo ar vuhez amañ, bourrus eo amañ, un ebat Doue eo bezañ amañ ; *er weiß zu leben*, hennezh a oar kemer ar vuhez eus an tu mat, n'eus ket ur ploukez (ur penn trist) anezhañ, savet mat eo, hennezh a oar kemer plijadur er vuhez ; *mit jemandem in Frieden leben*, bevañ e peoc'h (en em glevet mat) gant u.b. ; *sie können nicht ohne einander leben*, n'int ket evit en em ziuereiñ ; *mit jemandem auf gespanntem Fuß leben*, bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., bezañ an debr hag an dag etre an-unan hag unan all, bezañ glazentez (droukrañs, erez, treflez, trenket ar soubenn) etre an-unan hag unan all, bevañ e drougiezh gant (ouzh) u.b. ; *wie Hund und Katze leben*, bezañ atav c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) etrezo, bezañ evel ki ha kazh, en em glevet e-giz daou gi war ar memes askorn, en em gĩañ, en em gasaat, en em ereziñ, bezañ evel bleiz hag oan, en em ober evel an tan hag an dour, bevañ evel tan ha kler, na vezañ nemet an debr hag an dag etrezo, en em vresañ hag en em gignat, bezañ atav o krignat fri an eil egile, bezañ rouzet ar bloneg, bezañ evel daou gi war an hevelep askorn ; *sie leben wie Hund und Katze*, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont didruez, troet eo d'ar put etrezo ; *lebt er noch oder ist er schon tot ?* daoust pe vev pe varv eo hennezh c'hoazh ? ; *er lebt noch*, bev eo (e buhez emañ) c'hoazh, bale a ra c'hoazh ; *so leben heißt nicht leben*, se n'eo ket bevañ met langisañ - honnezh n'eo buhez ebet - n'eo ket ur vuhez - n'eo ket ur vuhez da vevañ diouti - pebez buhez ! ; *er lebt nur für die Kunst*, n'en devez ket albac'henn nemet war-dro an arzoù, nesañ tra d'e galon eo an arz, nesañ tra dezhañ eo an arz, gouestlet en deus e vuhez d'an arzoù, reiñ a ra e holl amzer d'an arzoù, gant an arzoù emañ e benn, troet (sot) eo gant an arzoù, e holl breder a vez gant an arzoù, sorc'hennet eo gant an arzoù, lakaat a ra e voemenn gant an arzoù, emañ e voemenn gant an arzoù ; 2. [dre skeud.] P. *wie Gott in Frankreich leben*, bezañ beuzet (azezet) en e bemp plijadur warn-ugent, bezañ eürus evel seizh, bezañ eürus

evel ul logodenn er bleud (evel ul logodenn en ur sac'had bleud), bezañ kontant evel ur roue war e dron, bezañ e barr al levenez, bezañ leun-barr a levenez, bezañ dibradet, bezañ en e voued, bezañ en e voued leun, bezañ en e zour hag en e c'heot ; *das ist sein Onkel, wie er lebt und lebt*, e eontr d'an neudenn eo - patrom e eontr eo, fri ha lagad - pimpatrom e eontr eo - hennezh a zo memes tra Doue evel e eontr - hennezh a zo un heñvel eus e eontr ; *es lebe die Freiheit !* bevet ar frankiz ! ; *der König ist tot, es lebe der König*, marv eo ar person kozh, erru eo ar person nevez ; *es lebe der Kaiser !* hir vuhez d'an impalaer ! enor d'an impalaer ! ; *leben Sie wohl !* kenavo, ar bed all ! kenavo, er bed all ! adeo ! joa deoc'h ! kenavo er joaiou ! kenavo an tazoù ! ho kimiadiñ a ran ! (Gregor) ; *er lebt in seinem Werk weiter*, bev eo c'hoazh en e oberennoù.

Leben n. (-s) : 1. buhez b., buhezegezh b., amzer g., amzervezh b., bev g. ; *biologisches Leben*, beved g. ; *das spirituelle Leben und das materielle Leben*, ar vuhez speredel hag ar vuhez danvezel ; *Goethes Leben*, buhez C'hoethe b. ; *er hat ein langes Leben gehabt*, aet e oa da gozh, kozh en doa bevet, hir e voe e remzi ; *er versuchte den Ursprung des Lebens zu erforschen*, klask a rae kavout poent orin (andon, mammenn, eienenn) ar vuhez, klask a rae kavout penaos eo diwanet ar vuhez war an Douar ; *er ist noch am Leben*, bev eo c'hoazh, e buhez emañ c'hoazh, bev-mat eo c'hoazh, bev-bividik eo c'hoazh ; *sein Leben lang, sein ganzes Leben hindurch, zeit seines Lebens*, e vuhez-pad, hed (a-hed, dre hed, e-pad, e-doug, a-zoug, e-tro) e vuhez, e-kerzh e vuhez a-bezh, e-kerzh e vuhez hed-da-hed, e-kerzh e vuhez hed-ha-hed, hed-da-hed d'e vuhez, hed-ha-hed d'e vuhez, a-hed e amzer, abred ha diwezhat ; *das ganze Leben hindurch*, a oad da oad, a-hed buhez an den ; *voriges Leben*, kentvuhez b. ; *Innenleben, geistiges Leben, seelisches Leben*, buhez speredel b. ; *die Grundsätze und Regeln des christlichen Lebens*, reizhoù ar vuhez kristen lies. ; *zweites Leben*, advuhez b. ; *ein chaotisches Leben*, ur vuhez diblaen b., ur vuhez skosellek b. ; *jeder hat das Recht auf Leben*, gwir a zo gant pep hini d'ar vuhez ; *aus dem Leben scheiden*, mervel, rentañ e vuhez, mont da (d'an) Anaon, disterniañ, tremen, mont d'ar bed all, tec'hel e vuhez diouzh e gorf ; *am Leben bleiben*, chom bev, chom e buhez, chom da ren, padout, derc'hel da vevañ ; *kein Einziger von euch wird am Leben bleiben*, ne chomo ket unan ac'hanoc'h bev, hini ebet ac'hanoc'h ne chomo da ren ; *jemanden am Leben erhalten*, delc'her (mirout) bev u.b. ; *jemandem das Leben schenken*, espenn e vuhez d'u.b., reiñ e vuhez d'u.b., leuskel e vuhez gant u.b., lezel e vuhez gant u.b., leuskel bev u.b. ; *einem Kind das Leben schenken*, lakaat ur bugel er bed, reiñ buhez d'ur bugel, genel ur bugel ; *sie schenkte fünf Söhnen das Leben*, lakaat a reas pemp mab er bed, roet he deus bet buhez da bemp mab ; *sein Leben verlieren, ums Leben kommen, sein Leben lassen*, kavout (tapout) e varv, mervel, koll e vuhez, lezel e vuhez, bezañ lazhet, mont da goll, koll e groc'henn ; *in Ausübung seines Dienstes sein Leben lassen*, mervel e karg ; *mit dem Leben davonkommen*, dont bev en-dro, treuzvevañ, chom bev, chom e buhez, en em dennañ (en em zifretañ mat, achap) a wall zañjer ; *wo verbringen Sie jetzt Ihr Leben ?*

pelec'h emao'h o kozhañ bremañ ? ; *den Rest seines Lebens irgendwo verbringen*, finisañ ar peurrest eus e amzer en ul lec'h bennak, finisañ an nemorant eus e amzer en ul lec'h bennak, tremen an nemorant eus e vuhez en ul lec'h bennak ; *jemandem das Leben retten*, saveteiñ u.b., saveteiñ e vuhez d'u.b., arboellañ e vuhez d'u.b., tennañ u.b. a-dre zaouarn an Ankoù, tennañ u.b. eus krabanoù an Ankoù (Gregor) ; *die Passagiere konnten nur ihr nacktes Leben retten*, ne c'hallas an dreizhidi saveteiñ netra estreget o buhez, kollet o doa an dreizhidi pep tra estreget o buhez ; *auf Tod und Leben laufen, um sein Leben rennen*, bezañ e vuhez e penn e dreid ; *sich das Leben nehmen*, lakaat diwezh d'e vuhez, en em lazhañ, en em zistrujañ, lakaat termen d'e vuhez, en em forsiñ war gein an Aotrou Doue, en em wallañ, en em ober ; *Hand an sein Leben legen*, klask en em zistrujañ ; *sein Leben einsetzen (aufs Spiel setzen, in die Schanze schlagen)*, risklañ e vuhez, lakaat e vuhez en arvar, arvariñ e vuhez, mont dezhi hep damant d'e vuhez, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vervel, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lazhet, en em lakaat war riskl (war var) da goll e vuhez, en em lakaat e riskl e vuhez (er riskl a goll e vuhez), en em lakaat e-tal da goll e vuhez, en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirlh) da goll e vuhez (Gregor) ; *wir sind auf Leben und Sterben dein*, ez vev pe ez varv (ken bev ken marv, da viken, atav, ent bev pe ent marv) e chomimp leal dit ; *zwischen Leben und Tod schweben*, mont tu pe du, kaout an enkoù / bezañ dare da vervel (Gregor), bezañ darev da vervel, bezañ enk-tre war an-unan, bezañ e-tailh da goll e vuhez, bezañ etre bev ha marv, bezañ etre e vev hag e varv, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ e balañs ar vuhez, bezañ e balañs da vervel ; *es geht um Leben und Tod*, neuñ pe veuziñ a vo ret ober, unan a zaou - keal a varv a zo gant an afer - etre bev ha marv, aze emañ an dalc'h - e balañs ar vuhez emaoimp - e balañs da vervel emaoimp - war var hor buhez emaoimp - aze ez eus peadra da dapout e varv ; *auf Leben oder Tod kämpfen, auf Leben und Tod kämpfen*, bezañ ganti lazha-da-lazha, stourm hep damant d'ar vuhez, stourm d'ar marv, en em gannañ hep damant d'ar vuhez ; *jemandem nach dem Leben trachten*, klask lazhañ u.b., falvezout lazhañ u.b. / falvezout lemel e vuhez digant u.b. (Gregor) ; *er musste seinen Leichtsinns mit dem Leben büßen*, e skañvelezh he doa koustet e vuhez dezhañ, paeet en doa e skañvelezh a briz buhez ; *jemanden zum Leben erwecken*, dihuniñ u.b. a-douez ar re varv, degas buhez (ar vuhez) en-dro en u.b., degas buhez en-dro d'u.b., degas buhez d'u.b., degas buhez en u.b., degas u.b. en-dro d'ar vuhez, degas u.b., lakaat u.b. bev adarre, reiñ buhez da unan marv, dasorc'hiñ u.b., divatorelliñ u.b., bevaat u.b., buhezekaad u.b. ; *zu neuem Leben erwachen*, advevañ ; *ins Leben zurückrufen, zu neuem Leben erwecken*, degas buhez en-dro [en udb], degas buhez en-dro da, reiñ a-nevez nerzh ha buhez da, degas en-dro d'ar vuhez, adsevel, renevesaat, reiñ buhez en-dro da, lakaat da sevel a varv da vev, dihuniñ a-douez ar re varv, dasorc'hiñ, advevañ, divorzañ ; *ein neues Leben anfangen*, boulc'hañ ur vuhez nevez, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo ennañ, en em ziwiskañ

eus e gig (eus e gorf), cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; *sein gewohntes Leben wieder aufnehmen*, distreiñ d'e blegoù kozh, distreiñ d'e lamm, mont da-heul en-dro e blegoù kozh, mont da-heul, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn, adkavout e glud ; *die Zwänge des alltäglichen Lebens*, redioù ar vuhez pemdeziek lies. ; *das Leben ist nicht immer einfach*, nag a boan etre merenn ha koan, nag a drubuilh en devez an den war an tamm douar-mañ, a bep seurt buhezioù en devez an den, etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont, c'hwerv eo buhez an dud war an douar ; *das ist doch kein Leben !* n'eo ket ur vuhez ! honnezh n'eo buhez ebet ! n'eo ket ur vuhez da vevañ diouti ! pebezh buhez ! ; *das Leben genießen, sich des Lebens freuen*, ober e ran, tennañ plijadur eus e vuhez, kemer plijadur er vuhez, bezañ ebat e zoare, c'hoari anezhi, ober anezhi, kas an ton, kas anezhi, tremen kempennik ha brav e damm buhez, saouriñ ar vuhez, c'hoari e roll, kemer ar vuhez diouzh an tu mat, bezañ gwell diouzh e vuhez, bevañ gant levez, bevañ el levez, bevañ ur vuhez kaer, P. profitiñ eus ar vuhez ; *ich möchte mein süßes Leben weiter genießen*, me n'on ket skuizh c'hoazh em flijadur ; *er macht sich ein schönes Leben*, ober a ra e ran, ebat eo e zoare, bevañ a ra kaer, c'hoari a ra anezhi, ober a ra anezhi, bevañ a ra en e aez, ruilhal a ra kempennik e vout, ruilhal a ra koul e vout, ruilhal a ra koulik e vout, ober a ra e damm treuz ken distrafiñ ha tra, tremen a ra kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal a ra e vout war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), derc'hel a ra bravik da vont en-dro, derc'hel a ra da rodal, derc'hel a ra d'ober e dammig reuz, derc'hel a ra da redek e dammig reuz ; *am Leben hängen*, derc'hel mort (yud, start, gwevn, tomm) d'e vuhez, bezañ nes e groc'henn d'an-unan, bezañ stag ouzh e groc'henn, kaout damant d'e vuhez ; *er hat keine Freude (keinen Spaß) mehr am Leben*, ne gav mui saour gant netra ; *das Leben ist das höchste Gut des Menschen*, stagetoc'h e vezer ouzh ar c'hroc'henn eget ouzh ar roched ; *nach dem Leben gemalt*, livet diouzh an traoù o-unan ; *zum Leben zu wenig, zum Sterben zu viel haben*, etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont, na gaout nemet a-walc'h da vevañ disterik, ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ treutik-eston ar geusterenn gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, duañ anezhi, ober ur bevañ bihan, c'hoari gant glac'harg, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout bec'h o

walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, kaout gwe o skoulmañ ganti, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan ; *mein Vater dachte, er würde nun zu wenig zum Leben haben*, kavout a rae da'm zad e vije manket e vara dezhañ ; *ein geregeltes Leben führen*, ren ur vuhez plaen ha reoliet-mat ; *ein sündhaftes Leben führen*, bevañ er pec'hed ; *ein lustiges Leben führen*, mont da-heul an ebatoù, ren ur vuhez diroll, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, riotal, roulat an ebatoù, ebatñ, bezañ ebat e zoare, ober anezhi, bezañ atav o kas warnezi, kas an ton, kas anezhi, kas ur vuhez diroll, bevañ gant kadañs, c'hoari anezhi, roulañ, riboulat, riblañ, furikat, breskenn, c'hoari las, ober bos, punañ ur fall vuhez ; *er führt ein tolles Leben*, alies e vez gouel gantañ ; *hartes Leben, schweres Leben*, bevañ start g., bevañ kalet g., bevañ tenn b. ; *er hat ein hartes arbeitsames Leben geführt*, hennezh a zo bet foulet (foulmac'het) a-walc'h, hennezh a zo bet pounner a-walc'h e vuhez ; *sie mussten ein hartes Leben führen*, o buhez a oa poanius-bras, konduet o doa ur vuhez gwall galet ; *das Leben ist hart*, kalet eo bevañ, start eo bevañ, start eo ar vuhez, pounner eo ar vuhez, tenn eo warnomp, ar bevañ a zo tenn ; *das städtische Leben*, mod kêr g., modoù kêr lies., gizioù kêr lies., buhez kêr b. ; *sein Leben verpfuschen*, kalkennañ e vuhez, foeltrañ e vuhez ; *verpfushtes Leben*, buhez foeltret b., buhez c'hwit b., buhez koc'honet b. ; *sein Leben fristen*, bevañ moan (togn, en ezhomm, fall), gweañ (ruzañ, duañ) anezhi, bevegenniñ, bivigenniñ, bevhilgenniñ, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, ober ur bevañ disterik, ober ur bevañ bihan, bezañ treut an traoù gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bevañ-bevaik, bevañ truilh, duañ gant ar vizer, punec'hiñ, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, krakvevañ, darnvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, ren ur vuhez treut, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, reuziñ ; *er hat aus seinem Leben etwas gemacht*, graet en deus brav e dreuz er vuhez, graet en deus brav e dreuziad dre ar vuhez, graet en deus brav e dreuziad dre ar bed ; *sein Leben zu Ende führen*, echuiñ e vuhez ; *er macht sich das Leben nicht schwer*, ne ra na mik na mann a netra, ne ra forzh a netra, gwall zibreder eo, hennezh a zo un den a foeltr forzh, ne rafe ket ur c'hrogad, ne rafe ket ur c'hraf, ne rafe ket an disterañ kraf, ne ra ket ur fulenn war ar plaen, ne ra glad, ne ra taol ebet, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, kemer a ra ar vuhez eus an tu mat, ne ra mann gant e gorf, ne ra ket biloù, ne gemer ket merfeti, ne gemer ket charre gant ar bed en-dro dezhañ ;

jemandem das Leben vergällen, terriñ e vuhez d'u.b., ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., ampoezoniñ e vuhez d'u.b., ober buhez d'u.b., ober gwall vuhez d'u.b., bezañ bepred war buhez u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, na ehanañ d'ober mizer d'u.b., reiñ dibun d'u.b., ober vil d'u.b., ober gwallamzer d'u.b., dismantrañ spered u.b., reiñ trenk ha c'hwerv d'u.b., tregasiñ (eogiñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, trabasiñ, trevelliñ) u.b., reiñ tregas (degas soursi) d'u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., diharpañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober grimoù d'u.b., degas fleuskeur d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., bezañ ur bern charterezh gant an-unan, daoubenniñ u.b., iferniñ gant u.b., iferniñ u.b. ; *mein Leben neigt sich seinem Ende zu*, echuet eo va amzer, graet eo va zro ganin, o finvezañ emañ, aet on betek ar mouch, o echuiñ emañ va remzi war an tamm douar-mañ ; *sein Leben um mehrere Jahre verkürzen*, berraat e vuhez eus meur a vloavezh ; *er nimmt das Leben so, wie es kommt*, bevañ a ra kontant evel m'emañ ; *das Leben nahm wieder seinen gleichförmigen Lauf*, ar vuhez a stagas adarre da vont evel boaz ; *das Leben muss trotz Trauer und Schmerz weitergehen*, etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont ; *sein Werk hat sein Leben überdauert*, padout a ra en e oberennoù ; *für mein Leben gern*, dreist pep tra, muioc'h eget n'eus forzh petra ; *ich esse für mein Leben gern Austern*, n'eus netra a gement a c'hoarzh ouzhin evel an istr, pitouilh on war an istr, ruz on war an istr, taer on war an istr, sot on gant istr, tik on gant an istr, ur gwall zebrer istr a zo ac'hanon, me a zo ur gwall baotr war an istr, kreñv on war an istr, pitouilh a ran pa vez istr, bourrañ a ran bras debriñ istr, pa vez tu din e skoan war an istr, ur c'hrog bras am eus ouzh an istr, gwrac'h on da zebrñ istr, gwrac'h on gant an istr, me a zo paotr an istr, pa vez istr e pegan warno ; *er trinkt für sein Leben gern Kaffee*, un toull kafe a zo anezhañ, hemañ 'zo paotr ar c'hafe, ur bleiz kafe eo, un ever mat a gafe eo ; *er isst für sein Leben gern Suppe*, ur soubenner (ur sac'h-soubenn, un toull soubenn) a zo anezhañ, hemañ 'zo paotr ar soubenn, ur bleiz soubenn eo.

2. buhez b., birvilh g., mesk g., startijenn b., lusk g., hej ha prez, dever g., charre g., lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., birvilh g., fifil g. ; *dieses Kind hat viel Leben*, ar bugel-se a zo mesk ennañ, divorfil eo ar bugel-se, startijenn a vez gant ar bugel-se, ar bugel-se a zo bev ar gwad en e wazhied, deltu a vez gant ar bugel-se, fich-fich eo ar bugel-se, bouljant eo ar bugel-se, holen kras a zo en e revr d'ar bugel-se, ar bugel-se a zo poazh a revr, brezik-brezek eo ar bugel-se, ur Yann vreskenner (ur Yann ar fred) a zo eus ar bugel-se, ar bugel-se a zo leun a fistilh gantañ, gwad bev a zo e korf ar bugel-se, ar bugel-se ne ra nemet lavigat, lavig a zo er bugel-se, ar bugel-se a zo war orjal, riboul-diriboul e vez atav, ar bugel-se ne ra nemet kas-degas, emañ atav mont-dont, atav e vez mont-dont, emañ atav lec'h-lec'h, bev-buhez eo ar bugel-se, bev-buhezek eo ar bugel-se, fiñv-difiñv eo ar bugel-se ; *das gesellschaftliche Leben, das soziale Leben*, ar vuhez kevredigezhel b., an darempredoù kevredigezhel lies. ; *auf dem Jahrmarkt*

herrscht fröhliches Leben und Treiben, er foar 'z eus buhez ha fiñv, birvilh (mesk, kabal ha fourgas, hej ha prez, lavig, kas-digas, kas, filil, loc'h ha morloc'h, ur c'haloupadeg, firbouch, dever, charre) a zo er foar ; *das Leben und Treiben auf der Straße*, ar birvilh war ar straed g., ar mesk war ar straed g., an hej hag ar prez war ar straed, an dever war ar straed g., ar charre war ar straed g., al lavig war ar straed g., ar c'has-digas war ar straed g., ar fourgas war ar straed g., kabal ha fourgas ar straed, ar monedone war ar straed g., al loc'h hag ar morloc'h war ar straed, ar firbouch war ar straed g., ar birvilh war ar straed g., ar filil war ar straed g., ar vuhez hag ar fiñv war ar straed, ar marvailhoù war ar straed lies. ; *P. der weiß Leben in die Bude zu bringen*, hennezh a zo ur c'hwil ma ne vez ket gwelet nemeur, hennezh a zo ur c'hwil da gas an ton, hennezh a zo ur c'hwil da gas an traoù en-dro, hennezh a zo ur pabor da farsal, hennezh a zo ur c'hwil da lakaat bourrapl (da lakaat bourrapl), hennezh a oar lakaat fiñv en-dro dezhañ ; *in etwas (t-rt) Leben bringen*, buhezekaad udb, bevaat udb, buhezañ udb, birvidikaat udb, lakaat buhez en udb, lakaat berv en udb, lakaat herr en udb, lakaat lusk en udb, lakaat fiñv en udb, reiñ buhez d'udb, luskañ udb, reiñ lusk d'udb, reiñ fiñv d'udb, reiñ berv d'udb, reiñ herr d'udb, reiñ buhez d'udb, sartaat udb, sederaat udb, broudañ udb, atizañ udb, nerzhekaat udb, enaouiñ udb, reiñ startijenn d'udb ; [dre skeud.] *in dieser Schilderung ist viel Leben*, buhezek-kenañ eo an danevell-se.

lebend ag. : 1. bev ; *lebendes Wesen*, boud-bev g., bevedeg g., buhezeg g., bev g. [*liester bevien*], bevadenn b. ; *lebende Materie*, danvez bev g., tra vev g. ; 2. [labour-douar] *lebendes Inventar*, chatal bev g. ; 3. [louza.] *lebende Blumen*, bleunioù gwirion lies., bleunioù natur lies. ; 4. [dre skeud.] *lebende Sprache*, yezh vev b. ; 5. o vevañ ; *in Freiheit lebende Tiere*, loened en o frankiz lies.

Adv. : bev, ent bev, ez vev ; *lebend zurückkehren*, dont bev en-dro ; *lebend fangen*, tapout ent bev.

lebende(r) ag.k. g./b. : bev g. [*liester bevien*], beviad g. ; *die Lebenden*, ar re vev lies., ar vevidi lies. ; *die Toten sowohl als auch die Lebenden, Tote sowie Lebende*, ken marv, ken bev.

Lebendfisch g. (-es,-e) : [kegin.] pesk bev g., pesked bev lies.

lebendgebärend ag. : [loen.] bevc'haner, plogus.

Lebendgewicht n. (-es) : pouez ent bev g.

lebendig ag. : 1. bev, bevus, buhez ennañ ; *lebendiges Wesen*, boud-bev g., buhezeg g., bev g. [*liester bevien*], bevadenn b. ; *mehr tot als lebendig*, damvarv, hanter varv / heñveloc'h ouzh un den marv eget ouzh un den bev (Gregor), etre bev ha marv, etre ar bev hag ar marv ; *die Gefangenen verbrannten bei lebendigem Leibe*, losket (devet) e voe ar brizonidi ent bev (bev-buhezek), ar brizonidi a varvas devet ; *lebendig werden*, buhezekaad, birvidikaat, bevaat, dont buhez en an-unan ; *wieder lebendig werden*, bevaat, adkavout ar vuhez, adsevel, dont e buhez en-dro, dasorc'hiñ, sevel a varv da vev, bezañ degaset buhez (ar vuhez) en-dro en an-unan, distreiñ a varv da vev / bezañ tennet eus krabanoù an Ankoù (Gregor) ; *er sieht aus wie der lebendige Tod*, ken distruj hag un den marv eo, evel un ankoù eo, treut eo

evel ar marv, treut-marv eo, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut ha kastiz eo, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-gagn, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut-kign, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket), n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, moan eo evel an drezenn, hennezh n'eus mann outañ, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo un dreudasenn, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor).

2. [dre skeud.] bev-buhezek, bev-buhez, bev-bividik, buhezek, leun a vuhez, bliv, divorfil, birvilh ennañ, bouilhus, bouilh, birvidik, prim, bividik, gardis, gwiv, bagol, blim, divank ; *lebendiger Geist*, spered lemm (bouilhus, bouilh, birvidik, prim) g. ; *eine lebendige Klasse*, ur c'hasad bev-buhezek (birvilh ennañ, mesk ennañ, divorfil) g.

3. *lebendige Hecke*, garzh vev b., kae (treilh) bev g.

4. [fizik] *lebendige Kraft*, gremm fiñvel g.

5. [merdead.] *das lebendige Werk eines Schiffes*, ar vourzhell izel b.

6. [prizioù, kenwerzh] *es vom Lebendigen nehmen*, ober lamm-chouk-e-benn, bezañ an hanter re ger.

Adv. : bev, ent bev, ez vev ; *tot oder lebendig*, ez varv pe ez vev, e bev pe e marv, ent bev pe ent marv, bev pe varv ; *lebendig begraben*, douaret (beziat) ent bev, kufunet ez vev, douaret bev-buhezek ; *lebendig fangen*, tapout ent bev ; *lebendig machend*, bividik.

Lebendigkeit b. (-) : bevder g., bevded b., bividigezh b., bevidigezh b., bev g., berv g., bouilhder g., bouilhded b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., monedusted b., moneduster g., primder g., primded b.

Lebens- : buhezel, ... buhez, ... ar vuhez.

Lebensabend g. (-s,-e) : [barzh.] abardaez ar vuhez g., goañv ar vuhez g. ; *am Lebensabend*, war abardaez e vuhez, diouzh abardaez e vuhez, e goañv e vuhez, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, e dibenn e vuhez, e termen e vuhez.

Lebensabbriss g. (-es,-e) : buhezskrid berr-ha-berr g., red-buhez berr-ha-berr g.

Lebensabschnitt g. (-s,-e) : maread buhez g., prantad buhez g.

Lebensalter n. (-s) : oad g.

Lebensanschauung b. (-,-en) : mennoziadur ar vuhez g., meizadur ar vuhez g., doare da veizañ ar vuhez g., pennaenn a vuhezegezh b.

Lebensart b. (-,-en) : bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., emzalc'h g., sevended b., feson b., stuzioù lies., doare-bevañ g., bevañ g. ; *er hat keine Lebensart*, ur ploukezh a zo anezhañ, n'eo ket gwall seven, n'eo ket savet-mat, n'eo ket bet desavet-mat, ne oar ket en em zerc'hel gant doare, doareet-fall eo, n'en deus stumm ebet, stummet-fall eo, desavet fall eo bet, gros eo e grouer, boull eo e grouer.

Lebensatem g. (-s) : c'hwezh ar vuhez g., c'hwezhadenn a vuhez g.

Lebensauffassung b. (-,-en) : mennoziadur ar vuhez g., meizadur ar vuhez g., doare da veizañ ar vuhez g., pennaenn a vuhezegezh b.

Lebensaufgabe b. (-,-n) : amkan er vuhez g., finvez er vuhez b., pal er vuhez g.

Lebensbahn b. (-,-en) : red-micher g., red-buhez g.

Lebensbaum g. (-s,-bäume) : 1. [louza.] sedrez str., tua str. ; 2. [barzh., relij.] gwezenn ar vuhez b.

Lebensbedingungen lies. : bividigezh b., bevidigezh b., aoziou bevañ lies., stuz vevañ b. ; *bessere Lebensbedingungen fördern*, gwellaat an aoziou bevañ ; *unsere Lebensbedingungen haben sich grundsätzlich verändert*, tout kement tra a zo bet cheñchet en hor bividigezh, cheñchamantoù bras a zo bet en hor bividigezh, cheñchet eo an traoù 'vat ! bez ez eus kemm er gizioù ! pebezh cheñchamantoù a vuhez ! deuet ez eus cheñchamant en doare bevañ an dud ! deuet ez eus kemm war doareoù bevañ an dud ! deuet ez eus kemm bras e doareoù ar bed ! pebezh nevezadur a zo en amzer-vremañ e-keñver gwechall ! aet eo ar bed en-dro ! aet eo ar bed war-raok ! aet eo an traoù tu evit tu ! ; *in einer Stadt gesündere Lebensbedingungen fördern*, yac'husaat ur gêr ; *Lebensbedingungen des Menschen*, deniezh b. ; *von Tag zu Tag verschlimmern sich unsere Lebensbedingungen*, ar vuhez a ya war c'harvaat bemdez.

lebensbedrohend ag. / **lebensbedrohlich** ag. : risklus evit ar vuhez, arvarus evit ar vuhez, dañjerus evit ar vuhez, grizias, tu pe du ; *eine lebensbedrohende Krankheit*, ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g.

Lebensbedürfnis n. (-ses,-se) : ezhomm beved g.

Lebensbeschreibung b. (-,-en) : buhezskrid g., taolennadur ar red-buhez g.

Lebensbild n. (-s,-er) : buhezskrid berr-ha-berr g., red-buhez berr-ha-berr g.

Lebensdauer b. (-) : remzi g., remz g., hoal g., hoali g., pad ar vuhez g., padelezh ar vuhez b. ; *lange Lebensdauer*, hirbadelezh b., hirhoal g., hir hoal g., remzi hir g. ; *auf Lebensdauer*, a-hed-buhez, a-hed e vuhez, e vuhez-pad.

Lebensdrang g. (-s) : lañs bevel g., lusk bevañ g., speredoù-buhezañ lies.

Lebenselixier n. (-s,-e) : dour a vuhez g.

Lebensende n. (-s) : dibenn ar vuhez g., termen ar vuhez g., fin ar vuhez b., finvez b., finvez diwezhañ b., finvezioù diwezhañ lies., diwezh ar vuhez g., diwezh g. ; *bis an sein Lebensende*, betek termen e vuhez, betek e varv, an nemorant eus e vuhez, ar rest eus e amzer, betek e

gozhni diwezhañ ; *bis an unser Lebensende werden wir arm bleiben*, paour e vimp ar rest eus hon amzer ; *an seinem Lebensende, um sein Lebensende*, war e ziwezhad, war e ziwezhadoù, diouzh e ziwezhadoù, e dibenn e vuhez, e termen e vuhez.

Lebenserfahrung b. (-,-en) : buhezadur g., buhezañ g., buhezad b., anaoudegezh-prenet b., skiant-prenañ dastumet er vuhez b., skiant-prenet dastumet er vuhez b., skiant-pren dastumet er vuhez b., skiant-desket dastumet er vuhez b., chem dastumet er vuhez g., chemet dastumet er vuhez g., gwirvoudenn b.

lebenserhaltend ag. : a zalc'h bev ; *lebenserhaltende Maßnahmen um jeden Preis*, arloup yac'hadel g.

Lebenserhaltung b. (-) : kendalc'h ar vuhez g. ; *Lebenserhaltung um jeden Preis*, arloup yac'hadel g.

Lebenserinnerungen lies. : eñvorennoù lies.

Lebenserwartung b. (-,-en) : hoali g., remzi g., pad ar vuhez g., padelezh ar vuhez b., chañs da vevañ kozh b. ; *durchschnittliche Lebenserwartung*, hoali keitat g., padelezh keitat ar vuhez b.

Lebensfaden g. (-s) : neudenn ar vuhez b., dibun ar vuhez g., gwiadenn ar vuhez b. ; *mein Lebensfaden*, neudenn va buhez b., dibun va buhez g., gwiadenn va buhez b. ; *den Lebensfaden durchschneiden*, *den Lebensfaden durchtrennen*, troc'hañ neudenn ar vuhez ; *mit seiner Sense schnitt das Todesgespenst den Lebensfaden durch*, gant e falc'h e troc'has an Ankoù neudenn ar vuhez.

lebensfähig ag. : bevus, bevidik ; *ihr Kind war nicht lebensfähig*, he bugel ne oa ket bevus.

Lebensfähigkeit b. (-) : bevusted b., bevuster g.

Lebensform b. (-,-en) : 1. bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., emzalc'h g., doare da ren e vuhez g., bevañ g. ; 2. [bev.] furm vuhez b., doare buhez g.

Lebensfrage b. (-,-n) : sujed pouezus a vuhez pe a varv g., keal a varv g.

lebensfremd ag. : 1. na oar ardremez da netra, na anavez ket ar vuhez ; 2. diazas, amgevredigezhel, hag en devez poan evit azaat ouzh ar vuhez er gevredigezh.

Lebensfreude b. (-) / **Lebensfreudigkeit** b. (-) : drantiz b., gwivded b., drevded b., drevder g., drevidigezh b., gardisted b., gardister g., jourdoul g., startijenn b., lusk g., begon b., lañs g.

lebensfroh ag. : drant ha bagol, drant, gwiv, gwiv evel ur c'hant tachoù, gwiv evel ul labous, drant evel ul labous, sichant evel heol miz Mae, bliv, sart, seder, drev.

Lebensführung b. (-,-en) : bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., emzalc'h g., doare da ren e vuhez g., doare da gas e vuhez g., kundu b., bevañ g.

Lebensfülle b. (-) : gardisted b., gardister g., bouilhded b., birvidigezh b., startijenn b., lusk g., gred g.

Lebensgang g. (-s) : neudenn ar vuhez b., dibun ar vuhez g., gwiadenn ar vuhez b., red ar vuhez g., red-buhez g., red-micher g., curriculum vitae g.

Lebensgefahr b. (-,-en) : argoll g., taraz da goll e vuhez g., dañjer da vervel g., riskl da goll e vuhez g., keal a varv g. ; *es besteht Lebensgefahr*, aze ez eus peadra da dapout e varv, riskl a goll e vuhez a zo ; *in Lebensgefahr sein*, bezañ e dañjer e vuhez, bezañ e balañs ar vuhez, bezañ e balañs da vervel, bezañ war var e vuhez, bezañ e-tailh da goll e vuhez, bezañ e-tal da goll e vuhez, bezañ

argollet, bezañ darev da vervel, bezañ e riskl e vuhez, bezañ war riskl da goll e vuhez, bezañ e riskl da goll e vuhez, bezañ er riskl a goll e vuhez ; *sich in Lebensgefahr begeben*, risklañ e vuhez, lakaat e vuhez en arvar, lakaat e vuhez war var, lakaat e vuhez en argoll, avanturiñ e vuhez, klask e varv, mont dezhi hep damant d'e vuhez, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vervel, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lazhet, en em lakaat war riskl (war var) da goll e vuhez, en em lakaat e riskl e vuhez (er riskl a goll e vuhez), en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez, mont e gwall (war var, e-tailh) da goll e vuhez, avanturiñ e vuhez ha pep tra / balañsiñ e vuhez (Gregor) ; *unter Lebensgefahr*, war var da goll e vuhez, war-bouez e vuhez, war var e vuhez.

lebensgefährlich ag. : risklus evit ar vuhez, arvarus evit ar vuhez, dañjerus evit ar vuhez, grizias, tu pe du ; *es ist lebensgefährlich*, aze ez eus peadra da dapout e varv, riskl a goll e vuhez a zo ; *eine lebensgefährliche Krankheit*, ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g.

Lebensgefährte g. (-n,-n) : kile g., keneil g., kenseurt g., mignon g., pried g., hanterdiegezh g., kompagnun g.

Lebensgefährtin b. (-,-nen) : mignonez b., keneilez b., pried g., hanterdiegezh g., kompagnunez b., ribodez b., stropenn b., ajolbadenn b., kalkenn b., pried kleiz g., gwreg kleiz b., orgedenn b., maouez b.

Lebensgefühl n. (-s) : meizadur ar vuhez g., doare da veizañ ar vuhez g.

Lebensgeister lies. : nerzhioù bevedel lies. ; [tro-lavar] *so ein Trank weckt die Lebensgeister*, ur banne a seurt-se a zo hael da galon an den, ur banne a seurt-se a sikour da reiñ lusk d'ar galon (da galon an den), ur banne a seurt-se a zegas nerzh deoc'h en-dro (a ro startijenn deoc'h, a ro kalon deoc'h, a zegas buhez ennoc'h, a zo mat evit divorediñ ho kwad, a zo mat evit divorediñ ho spered), ur banne a seurt-se a lakfe un askorn torret en e blas.

Lebensgemeinschaft b. (-) : 1. kenvuhez b., kenvevañs b., kenvevañ g., kenvezañs b., kumuniezh a vuhez b. ; *zivilrechtlich geregelte eheähnliche Lebensgemeinschaft*, emglev keodedel a gengred g., EKAG g. ; 2. [bev.] biokenoz g., bevgant g., bevgantad g.

Lebensgenuss g. (-es) : plijadurezhioù ar vuhez lies.

Lebensgeschichte b. (-) : 1. neudenn ar vuhez b., dibun ar vuhez g., red ar vuhez g., red-buhez g., red-micher g., curriculum vitae g. ; 2. buhezskrid g.

Lebensgewohnheiten lies. : arverioù bevañ lies., bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., doare-bevañ g., stuzioù lies., doare da ren e vuhez g., bevañ g., boazioù lies., boazamantoù lies., kustumoù lies., gizioù lies., plegoù lies.

Lebensgöttin b. (-) : [mojenn.] gwreg an Ankoù b., merc'h an Tonkadur b., Fortuna b.

lebensgroß ag. : en e vent natur, en e spes, ken bras hag en e spes, ken bras ha m'emañ e gwirionez.

Lebensgröße b. (-) : ment wirion b. ; *in Lebensgröße*, en e vent natur.

Lebenshaltung b. (-,-en) : 1. koust-bevañ g., priz ar bevañ g., koust ar bevañ g. ; 2. bividigezh b., bevidigezh b., aozioù buhez lies., stuz vevañ b., barr bevañ g., rez-bevañs g.

Lebenshaltungsindex g. (-/-es,-e/-indizes) : feuriader ar c'houst-bevañ g., feuriader koust ar bevañ g.

Lebenshaltungskosten lies. : koust-bevañ g., priz ar bevañ g., koust ar bevañ g., dispignoù standur lies., dispignoù boutin lies. ; *hohe Lebenshaltungskosten*, keraouegezh b., keraouez b., kernez b., kerteri b. ; *die Lebenshaltungskosten sind furchtbar hoch gestiegen*, kresket eo priz ar bevañ en un doare spontus, nag a geraouez a zo hiziv war bep tra, nag a gernez a zo hiziv war bep tra, nag a gerteri a zo hiziv war bep tra, spontañ a ran gant ar prizioù a vez goulennet bremañ, pep tra a zo aet da ger, kanañ a ra an traoù, an tan a zo war an traoù, sutal a ra ar moc'h !

Lebenshauch g. (-s) : c'hwezhadenn vuhez b., aezhenn a vuhez b., strilh buhez g., euflenn vuhez b., tamm buhez g., mouch buhez g.

lebenshungrig ag. : c'hoant bras bevañ ennañ, youl vevañ gantañ.

Lebensinhalt g. (-s,-e) : amkan er vuhez g., finvez er vuhez b., pal er vuhez g., ster ar vuhez g.

Lebensjahr n. (-s,-e) : bloaz g. ; *er starb im dreißigsten Lebensjahr*, marv eo d'e (gant e) dregont vloaz ; *ins fünfzigste Lebensjahr kommen*, dont d'e hanter-kant vloaz, pakañ e hanter-kant vloaz ; *in sein 20. (zwanzigstes) Lebensjahr treten*, bezañ krog (bezañ erru) en e ugent vloaz, pakañ e ugent vloaz ; *von meinem fünfzehnten Lebensjahr an*, ur wech ma oan deuet pemzek vloaz ; *ich habe mir weitere neun Lebensjahre bestellt*, graet em eus lizher nav bloaz adarre.

Lebenskampf g. (-s) : stourm evit bevañ g., stourm evit ar vuhez g.

Lebenskeim g. (-s,-e) : kellidenn a vuhez b., ar vuhez o tiwanañ b., egin ar vuhez g., hadenn ar vuhez b.

Lebensklugheit b. (-) : anaoudegezh-prenet b., furnez dastumet er vuhez b., skiant-vat dastumet er vuhez b., skiant-prenañ dastumet er vuhez b., skiant-prenet dastumet er vuhez b., skiant-pren dastumet er vuhez b., skiant-desket dastumet er vuhez b., chem dastumet er vuhez g., chemet dastumet er vuhez g.

Lebenskosten lies. : koust-bevañ g., priz ar bevañ g., koust ar bevañ g.

Lebenskraft b. (-,-kräfte) : nerzh bevedel g., c'hwez ar vuhez g., c'hwezhadenn a vuhez b., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., lañs bevel g., lusk bevañ g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g.

lebenskräftig ag. : fonnus, fourradus, frev, leun a startijenn, diskuizh, brezik-brezek, lec'h-lec'h, leun a fistilh, bev-buhezek, bev-buhez, leun a intrudu, leun a ispid, luskus.

Lebenskunst b. (-) : arz bevañ g., blizelouriezh b.

Lebenskünstler g. (-s,-) : blizelour g., fringer g., farloter g., bever diroll g., paotr disoursi g., paotr sart g., tamm mat a baotr gardis g., den hag a oar ober e ran g., den hag a oar tennañ plijadur eus e vuhez g., den hag a oar kemer plijadur er vuhez g., den hag a zo ebat e zoare g., den hag a oar c'hoari anezhi g., den hag a oar ober anezhi g., den hag a oar tremen kempennik ha brav e damm buhez g., den hag a oar saouriñ ar vuhez g., den hag a oar c'hoari e roll g., den hag a oar kemer ar vuhez diouzh an tu mat g., den hag a zo gwell diouzh e vuhez g.

; *das sind echte Lebenskünstler*, ar re-se a oar ober anezhi, ar re-se a oar c'hoari anezhi, ar re-se a zo tud anezhi.

Lebenslage b. (-,-n) : 1. saviad g. ; 2. bividigezh b., bevidigezh b., aoziou bevañ lies., barr bevañ g., rez-bevañs g.

lebenslang ag. / **lebenslänglich** ag. : a-hed-buhez, hed e vuhez, dre hed e vuhez, e vuhez-pad, buhez-pad, hed-buhez ; *er wurde zu lebenslänglichem Zuchthaus verurteilt*, kondaonet e oa bet d'ar galeoù a-hed-buhez (hed e vuhez).

Adv. : *er ist lebenslänglich eingestellt*, ur gevrat-labour hed-buhez en deus.

Lebenslängliche(r) ag.k. g./b. : prizoniad kondaonet d'an toull-bac'h a-hed-buhez g., prizoniadez kondaonet d'an toull-bac'h a-hed-buhez b.

Lebenslauf g. (-s,-läufe) : neudenn ar vuhez b., dibun ar vuhez g., gwiadenn ar vuhez b., doug ar vuhez g., red ar vuhez g., red-buhez g., red-micher g., curriculum vitae g.

Lebenslicht g. (-es) : 1. [barzh.] flammerenn ar vuhez b. ; 2. [dre skeud.] P. *jemandem das Lebenslicht ausblasen*, lemel e vuhez digant u.b., lazhañ (peurgas) u.b., ober e stal (e afer, e lod) d'u.b., ober e varv d'u.b., gweañ e c'houzoug d'u.b.

Lebenslinie b. (-,-n) : [korf.] linenn ar vuhez b., arroudenn ar vuhez b., andenn ar vuhez b., roudenn ar vuhez b. [Vitalis].

Lebenslüge b. (-,-n) : gaou a-hed ur vuhez a-bezh g. ; *das ist doch nur eine große Lebenslüge*, livet ec'h eus gevier dit-te da-unan a-hed da vuhez.

Lebenslust b. (-) : c'hoant bevañ g., drantz b., gwivded b., drevded b., drevder g., drevdigezh b., gardisted b., gardister g., jourdoul g., startijenn b., lusk g., begon b., lañs g.

lebenslustig ag. : drant ha bagol, drant, gwiv, gwiv evel ur c'hant tachoù, gwiv evel ul labous, sichant evel heol miz Mae, drant evel ul labous, bliv, sart, seder, drev ; *lebenslustiger Mensch*, c'hwil g., paotr drant ha bagol g. liper g., unan laouen hag aes g., unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat g., rouser g., fringer g., bever diroll g., festaouer g., farloter g.

Lebensmitte b. (-) : oad kreiz g. ; *in der Lebensmitte sein*, bezañ etre daou oad.

Lebensmittel n. (-s,-) : *die Lebensmittel*, ar bevañs g., ar boued g., ar bitailh g., ar pourvezioù lies., an danvezioù-bevañ lies., an ispiserezh g., an ispisiri b. ; *die Lebensmittel sind ganz schön teuer geworden*, ker e koust en em vevañ hiziv, bevañ hiziv a goust ker, bevañ hiziv a zeu da ger, nag a geraouez a zo war ar boued ; *die gekauften Lebensmittel einpacken*, ober un tamm pakañ d'ar pourvezioù ; *Lebensmittel erzeugend*, bevidik ; *hier verderben die Lebensmittel, während anderswo Leute verhungern*, boued a zo amañ o vreinañ, ha bezañ tud o vervel gant an aon - boued a zo amañ o chom da goll, ha bezañ tud o vervel gant an aon.

Lebensmittelchemie b. (-) : kimiezh hag a bled gant ar boued b., kimiezh voued b.

Lebensmittelgeschäft n. (-s,-e) : stal-voued b., ispisiri b., stal ispisiri b., ispiserezh b.

Lebensmittelhandel g. (-) : ispiserezh g.

Lebensmittelhändler g. (-s,-) : marc'hadour bevañs g., ispisier g.

Lebensmittelindustrie b. (-) : gounezvouederezh g., ijinerzh boued g.

Lebensmittelkarte b. (-,-n) : kartenn lodennañ b., kartenn vitailhañ b.

Lebensmittelknappheit b. (-) / **Lebensmittelmangel** g. (-s) : berrentez b., berregezh b., naonegezh b., naonder g., kernez b., kerteri b. ; *Lebensmittelknappheit und Teuerung herrscht im Land*, dienez ha keraouez (dienez ha kerteri, dienez ha kernez) a ren dre ar vro.

Lebensmittelpreise lies. : priz an danvezioù-bevañ g.

Lebensmittelsektor g. (-s,-en) : gennad an agroboued g., gounezvouederezh g.

Lebensmittelvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] kontammiñ diwar ar boued g., kontammiñ dre ar boued g., pistriadur dre ar boued g.

Lebensmittelzusätze lies. : danvezioù ouzhpenn lies., arodadoù boued lies.

lebensmüde ag. : aet skuizh gant ar vuhez, skuizh o vevañ, c'hoant-mervel gantañ, dizesperet ; *er ist lebensmüde*, aet eo skuizh gant ar vuhez, skuizh eo o vevañ.

Lebensmüde(r) ag.k. g./b. : den aet skuizh gant ar vuhez g., den skuizh o vevañ g., den c'hoant mervel gantañ g., den dizesperet g.

Lebensmut g. (-es) : drantz b., gwivded b., drevded b., drevder g., drevdigezh b., gardisted b., gardister g., startijenn b., lusk g., jourdoul g., begon b., lañs g., birvilh g., tan g., bevder g., bividigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g.

Lebensnerv g. (-s) : [dre skeud.] tu gwan (gwiridik, kizidik) g., gwiridik g., kizidik g., hesked g. / gor g. / andred damantus g. (Gregor), pleg an hobregon g. ; *eine Industrie an ihrem Lebensnerv treffen*, reiñ taol ar marv d'ur skourr eus ar greanterezh.

Lebensniveau n. (-s) : barr bevañ g., rez-bevañs g., derez-bevañ g., live bevañ g. ; *Senkung des Lebensniveaus*, izelidigezh ar barr bevañ b.

lebensnotwendig ag. : bonvevel, hollret d'ar vuhez, ret-holl d'ar vuhez, ret-da-vezañ, ret-holl e gaout evit bevañ, diziouerus, buhevzir, bevret.

Lebensordnung b. (-,-en) : reolenn vuhez b., pennsturienn vuhez b. ; [relij.] *die übernatürliche Lebensordnung*, ar vuhez dreistnatur eus ar c'hras b.

Lebenspartner g. (-s,-) : kile g., keneil g., kenseurt g., mignon g., pried g., hanterdiegezh g., kompagnun g.

Lebenspartnerin b. (-,-nen) : mignonez b., keneilez b., pried g., hanterdiegezh g., kompagnunez b., ribodez b., stropenn b., ajolbadenn b., kalkenn b., pried kleiz g., gwreg kleiz b., orgedenn b.

Lebenspartnerschaft b. (-,-en) : *eingetragene Lebenspartnerschaft*, emglev keodedel a gengred g., EKAG g.

Lebensperiode b. (-,-n) : maread buhez g., prantad buhez g.

Lebensprinzip n. (-s) : 1. pennaenn a vuhezegezh b., reolenn a vuhez b., kelennadurezh b. ; 2. [Aristoteles] pennaenn ar vuhez b.

Lebensprozess g. (-es,-e) : arc'hwelioù emvevañ lies., arc'hwelioù bevedel lies., argerzh bevedel g.

Lebensqualität b. (-) : heberzh ar bevañ g.
Lebensquelle b. (-) : feunteun a vuhez b.
Lebensraum g. (-s,-räume) : 1. ec'honder-bevañ g., buhezva g. ; *hier werden die Tiere genug Lebensraum haben*, amañ e vo ec'hon d'al loened, en o ec'hon e vo al loened amañ, amañ e c'halla al loened bale en o ec'hon, amañ e vo frank war al loened ; 2. [bred., Kurt Lewin] egor bevañ g. ; 3. [polit., nazi] egor bevañ g., Lebensraum g. ; 4. [loen.] tared g., lec'h annez g., lec'h annezadur g.
Lebensrente b. (-,n) : leve hed-buhez g.
Lebensretter g. (-s,-) : saveteer g.
Lebensretterin b. (-,nen) : saveteerez b.
Lebenssaft g. (-s,-säfte) : 1. [louza.] lateks g. ; 2. [dre skeud.] gwad g., sap g.
Lebensstand g. (-s) / **Lebensstandard** g. (-s) : barr bevañ g., rez-bevañs g., derez-bevañ g., live bevañ g. ; *jeder hat das Recht auf einen Lebensstandard, der seine und seiner Familie Gesundheit und Wohl gewährleistet*, pep den en deus gwir da gaout ul live-bevañ dereat evit e yec'hed, e aezamant hag hini e diegezh ; *Senkung des Lebensstandards*, izelidigezh ar barr bevañ b.
Lebensstellung b. (-,en) : post-labour a-hed-buhez g.
Lebensstil g. (-s,-e) : bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., emzalc'h g., doare da ren e vuhez g., bevañ g.
Lebensstrafe b. (-,n) : [gwir] kastiz-lazh g., poan a varv b. ; *bei Lebensstrafe*, dindan boan a varv / dindan boan da vezañ lakaet d'ar marv / dindan boan da goll e vuhez (Gregor).
Lebenstrieb g. (-s,-e) : luzad a vuhez g., poulzad a vuhez g., bondoug a vuhez g.
lebensstüchtig ag. : barrek da stourm er vuhez, barrek da vevañ, bevus, bevidik.
Lebensüberdruß g. (-es) : dizesper g., dic'hoanag g., c'hoant mervel g.
lebensüberdrüssig ag. : aet skuizh gant ar vuhez, skuizh o vevañ, c'hoant mervel gantañ, dizesperet.
Lebensunterhalt g. (-s) : buhezegezh b., bividigezh b., bevidigezh b., bevañs g., magadur g., peadra g. ; *seinen Lebensunterhalt verdienen*, gounit e vuhezegezh, gounit e vuhez, en em vevañ e-unan, pourvezañ (bastañ) d'e ezhommoù, gounit e vara (e voued, e damm, e damm kreun, e damm bruzun) madik a-walc'h, ober e dammig treuz, delc'her bara ; *seinen Lebensunterhalt aus eigener Arbeit bestreiten*, bevañ diouzh e labour, bevañ diouzh gounidoù e vicher, bevañ diwar gounidoù e vicher, gounit e c'hopr ; *sie hatte nicht das Nötigste für ihren Lebensunterhalt*, n'he doa ket ar pep retañ d'ar vuhez zoken, ar pep retañ a vanke dezhi evit bevañ, en diouer a bep tra edo, en em gavet e oa en dilez ar brasañ, ne veve nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra.
Lebensverhältnisse lies. : bividigezh b., bevidigezh b., aoziou bevañ lies., stuz vevañ b. ; *im Vergleich zu früher sind die Lebensverhältnisse besser geworden*, bremañ eo brav d'an dud e-kichen un amzer 'zo bet.
Lebensverlängerung b. (-) : hiradur ar vuhez g., astennadur ar vuhez g., ; *künstliche Lebensverlängerung in aussichtsloser Situation*, arloup yac'hadel g.
Lebensverrichtungen lies. : arc'hwelioù emvevañ lies., arc'hwelioù bevedel lies.

Lebensversicherung b. (-,en) : kretadurezh vuhez b., asurañs vuhez b., kretadur buhez g.
Lebensverteuerung b. (-,en) : kresk war ar c'houst-bevañ g., kresk ar c'houst-bevañ g., kernez b., keraouez b., kerteri b.
lebenswahr ag. : livet (taolennet) diouzh an traoù o-unan, en e spes, evel m'emañ e gwirionez.
Lebenswandel g. (-s) : emzalc'h g., bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., doareoù lies., kundu b., doare-bevañ g., bevañ g. ; *liederlicher Lebenswandel, ausschweifender Lebenswandel*, buhez direol b., buhez fall b., doug divuzul da laouenaat ar galon g., ebatoù diruzh lies., valigantiz b., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., gwallgundu b., gwallvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., buhez diroll b., diroll g., dirollerezh g., direizh g./b., bordelerezh g., diruzh g., gastaoerezh g., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., buhez digempenn b., frankizoù boufon lies., plijadurezhioù orgedus lies., riblerezh g., follentezioù lies., follezh b. ; *sein unmoralischer Lebenswandel ist allgemein bekannt*, gouzout a ra an holl ez eo un den divalav, e lor vuhez (e vuhez lor) a zo anavezet gant an holl ; *Frau von lockerem Lebenswandel*, plac'h amzere b., plac'h digempenn b., plac'h divergont b., plac'h a vuhezegezh fall b., plac'h a vuhez fall b., gastig b.
Lebenswärme b. (-) : gwrez ar vuhez b.
Lebensweg g. (-s) : neudenn ar vuhez b., dibun ar vuhez g., red ar vuhez g., red-buhez g., red-micher g. ; *es war in unsres Lebensweges Mitte*, e-kreiz an oad edomp.
Lebensweise b. (-,n) : bividigezh b., bevidigezh b., buhezegezh b., emzalc'h g., doare da ren e vuhez g., stuziadur g., bevañ g. ; *seine gewohnte Lebensweise wieder aufnehmen*, distreiñ d'e blegoù kozh, distreiñ d'e lamm, mont da-heul en-dro e blegoù kozh, mont da-heul, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn, adkavout e glud.
Lebensweisheit b. (-,en) : 1. furnez dastumet er vuhez b., skiant-vat dastumet er vuhez b., skiant-prenañ dastumet er vuhez b., skiant-prenet dastumet er vuhez b., skiant-pren dastumet er vuhez b., skiant-desket dastumet er vuhez b., chem dastumet er vuhez g., chemet dastumet er vuhez g. ; 2. lavar-pobl g., lavar-stur g., krennlavar g.
Lebenswerk n. (-s) : oberenn ur vuhez a-bezh b., pezh-labour ur vuhez a-bezh g.
lebenswert ag. : dellezek da vezañ bevet, din da vezañ bevet.
lebenswichtig ag. : bonvevel, hollret d'ar vuhez, ret-holl d'ar vuhez, ret-holl e gaout evit bevañ, ret-da-vezañ, diziouerus, buhezwir, bevret ; *das Lebenswichtigste retten*, saveteiñ ar vag.
Lebenswille g. (-ns) : c'hoant bevañ g., youl bevañ b., youl vevañ b.
Lebenswissenschaft b. (-) : bevskiant b.
Lebenszeichen n. (-s,-) : alemant g. ; *kein Lebenszeichen von sich geben*, a) na vezañ mui war an-unan sin anat a vuhez, na ziskouez alemant ebet, na ober alemant ebet, na ober na van na mordo, hañvalout bezañ marv, seblantout bout marv ; b) [dre skeud.] na vezañ mui a geloù digant an-unan.

Lebenszeit b. (-) : hoali g., remzi g., pad ar vuhez g. ; *eine Rente auf Lebenszeit beziehen*, resev ul leve hed-buhez ; *Beamter auf Lebenszeit*, kargiad na c'hell ket bezañ torret eus e garg g., kargiad a-hed-buhez g. ; *die Ordensgelübde auf Lebenszeit ablegen*, ober e leoù hollbad, ober e ouestloù didermen, ober e ouestloù da viken, ober e ouestloù hed-buhez.

Lebensziel n. (-s,-e) : 1. amkan er vuhez g., finvez er vuhez b., pal er vuhez g. ; 2. dibenn ar vuhez g., termen ar vuhez g., fin ar vuhez b., finvez b.

Lebenszweck g. (-s,-e) : amkan er vuhez g., finvez er vuhez b., pal er vuhez g., ster ar vuhez g.

Lebenszyklus g. (-,zyklen) : kor ar beved g., kelc'hiad ar vuhez g.

Leber b. (-,-n) : 1. [korf.] avu g. ; 2. [dre skeud.] *frei von der Leber weg reden*, dont didroidell gant an-unan, komz a galon frank, komz didro-kaer, komz didroidell, komz dispieg, komz distag, lavaret diwisk e soñj, bezañ distlabez da lavaret an traoù, lavaret hardizh e soñj, lavaret e soñj hep klask tro, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout kambr a-dreñv ebet, bezañ solud en e gomzoù, na ober kant tro d'ar pod, na reiñ tro d'e gomzoù, na chom da chaokat e c'henoù, bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor), na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul, lavaret eun e soñj.

Leberblümchen n. (-s,-) : / **Leberblume** b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-an-elaz b.

Leberentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] tanienn-avu b., avufo g., avuad g.

Leberfleck g. (-s,-e) : [korf.] plustrenn b., c'hoantaenn b., c'hoantadenn b., kousi g., arouez b., brenn Yuzas g. / brizhenn b. / burbuenn b. / dluzhaj g. / lentilg b. / didremenadurezh b. / merk a zeu gant un den er bed g. (Gregor), tapad g., letin g., letinad g. ; *mit Leberflecken übersät*, plustrennet ; *einen Leberfleck aufweisend*, plustrennet.

Leberkäse [kegin.] 1. kirinad avu b. ; 2. fourmaj-avu g., formaj-avu g., pastez-avu g.

Leberkies g. (-es,-e) : [maen.] markasit g.

Leberknödel g. (-s,-) : [kegin.] pouloud avu str., bouletennig avu b., boulig avu b.

leberkrank ag. : [mezeg.] klañv e avu, dalc'het gant an droug avu, droug an avu gantañ, avuek.

Leberkrank(e)r ag.k. g./b. : [mezeg.] den klañv e avu g., avueg g. [*liester* avueien].

Leberkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] hepastism g., droug an avu g., droug avu g.

Leberlappen g. (-s,-) : [korf.] tolbezenn an avu b.

Leberleiden n. (-s) : [mezeg.] hepastism g., droug an avu g., droug avu g.

Lebermembran b. (-,-en) : [korf.] kroc'henenn an avu b.

Lebermoos n. (-es,-e) : [louza.] markantiofit g. [*Hepaticophyta* pe *Hepatophyta* pe *Marchantiophyta*].

Leberpastete b. (-,-n) : [kegin.] fourmaj-avu g., formaj-avu g., pastez-avu g.

Leberreim g. (-s,-e) : [barzh.] primsavadenn b.

Leberschrumpfung b. (-,-en) : [mezeg.] kirroz g.

Leberstärke b. (-) : [bev.] glikogen g.

Leberstein g. (-s,-e) : 1. [maen.] hepatit g. ; 2. [mezeg.] maen-gravell bestel g., gravell bestel g., grouan bestel str., grouanenn vestel b.

Lebertran g. (-s) : eoul-moru g., eoul avu moru g.

Leberverhärtung b. (-,-en) : [mezeg.] kirroz g., kaletadur an avu g.

Leberwindblume b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-an-elaz b.

Leberwurm g. (-s) : [mezeg.] droug-ar-peud g.

Leberwurst b. (-,-würste) : 1. [kegin.] silzig-avu str., silzig fourmaj avu str. ; 2. P. [dre skeud.] *beleidigte Leberwurst*, penn-mouzh g., penn maout g., mouzher g., mouzherez b., ourz g., heureuchin g.

Leberzirrhose b. (-,-n) : [mezeg.] kirroz g.

Lebewesen n. (-s,-) : boud-bev g., boud g., buhezeg g., bev g. [*liester* bevien), beviad g. (*liester* bevidi), beviadenn b., bevedeg g., bevadenn b., krouadur g., noueant g., loen g. ; *winziges Lebewesen*, loenigan g. ; *mehrzelliges Lebewesen*, lieskellig g., bev lieskellig g. ; *Geschichte der Lebewesen*, istor ar bevien g. ; *der Mensch ist das einzige sprachfähige Lebewesen*, bez' eo an den al loen nemetañ barrek da gomz ; *Klassifizierung der Lebewesen*, rummatadur ar bevidi g., rummatadur ar bevien g.

Lebewohl n. (-s,-el-s) : kimiad g. ; *jemandem Lebewohl sagen*, lavarout kenavo d'u.b., kimiadiñ diouzh u.b., kimiadiñ digant u.b.

lebhaft ag. : bev-buhezek, bev-buhez, bev-bividik, buhezek, bliv, divorfil, divorfil-kaer, birvilh ennañ, bouilhus, bouilh, birvidik, prim, mibin, dizoac'het, feul, gardis, gwiv, monedus, blim, divank, fiñvus, friant, leun a friantiz ; *lebhaftes Kind*, bugel mesk ennañ (divorfil, startijenn gantañ, deltu gantañ, fich-fich, boulijant, holen kras en e revr, poazh a revr, brezik-brezek, leun a fistilh, lavig ennañ, riboul-diriboul, lec'h-lec'h, gwad bev ennañ) g. ; *die lebhafte Tätigkeit*, ar birvilh g., ar monedone g., ar mesk g., ar veskadeg b., al lavig g., ar gabal b., ar c'has-digas g., ar fourgas g., ar filfil g., al loc'h hag ar morloc'h g., ar c'haloupadeg b., ar firbouch g., an dever g., ar charre g., an hej hag ar prez ; *lebhaftes Straße*, straed buhez (mesk, birvilh, hej ha prez, dever, charre, lavig, kas-digas, kas, kabal ha fourgas, monedone, loc'h ha morloc'h, ur c'haloupadeg, firbouch, filfil) enni b., straed darempredet-stank b. ; *es ist noch in lebhafter Erinnerung*, chomet bev eo ar c'houn eus an dra-se ; *lebhaft werden*, buhezekaat, birvidikaat, bevaat, buhezañ, dont buhez en an-unan.

Adv. : *er schilderte uns alles sehr lebhaft*, danevellet en deus bet pep tra en un doare bev-buhezek ; *ich hatte es lebhaft bedauert*, kerse ruz a oa kouezhet ganin ; *ich bedauere lebhaft, dass ...*, keuz ruz am eus da ..., mil geuz am eus da ..., mantret on o welet e ..., dipitet-bras on abalamour ma ..., despet bras am eus pa ... ; *sie diskutierten lebhaft*, kaoz kaer a oa bet etrezo, an teodoù a vale avel, ne chome ket an teodoù da verglañ, start e oa bet an abadenn, chomet e oant da vegata.

Lebhaftigkeit b. (-) : birvidigezh b., blivded b., blivder g., bevder g., bevded b., bividigezh b., bevidigezh b., berv g., bouilhder g., bouilhded b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., mibinder g., mibinded b.,

monedusted b., moneduster g., primder g., primded b., friantiz b.

Lebkuchen g. (-s,-) : [kegin.] bara-mel g.

lemblos ag. : 1. divuhez, nannbev, amvev, marv, mot, motet, reut evel un tamm koad, difiñv, diflach, dilusk, dilavig, diloc'h, diene, kuit a vuhez, mik ; *er lag lemblos auf dem Boden*, astennet e oa mik war al leur, astennet e oa war al leur hep sin anat a vuhez warnañ, astennet e oa war al leur evel un den marv, astennet e oa war al leur ha ne ziskoueze alemant ebet (hep ober na van na mordo) ; 2. [dre skeud., arc'hant.] dilañs ; *die Börse war lemblos*, dilañs e oa ar Yalc'h, jeu dilañs a oa gant an eskemmdi.

Leblosigkeit b. (-) : morvitellerezh g., marv g., ezvezañs a vuhez b., ezvezañs a alemant b., nannbevder g., nannbevded b., nannbividgezh b., nannbevidigezh b.

Lebtag g. (digemm) : *ich habe ihn mein Lebtag nicht gesehen*, biskoazh em buhez n'em eus gwelet anezhañ, biskoazh c'hoazh n'em eus e welet.

Lebzeiten lies. : *zu meines Vaters Lebzeiten*, da goulz va zad, tra ma oa bev va zad, en amzer va zad, e mare va zad, e bev va zad / pa edo bev va zad / pa'z edo va zad war an douar (Gregor) ; *zu seinen Lebzeiten*, diouzh e vev, en e vev, war e vev, e-pad e vev.

lechzen V.gw. (hat gelehzt) : 1. *nach etwas lechzen*, diouerñ udb, hiraehiñ d'udb, kaout hiraehz d'udb ; *die Erde lechzt nach Regen*, o c'houlenn glav emañ an douar, itik eo an douar gant ar sec'hor, c'hoant glav en deus an douar, diwad eo an douar, an douar a zo erru diwad, glav a zo ezhomm, emañ an douar o c'houlenn dour, ezhomm a c'hlav a zo gant an douar, dober en deus an douar a c'hlav, dober en deus an douar da gaout glav, ur c'hlebiadenn a rafe mil vad d'an douar, emañ an douar en engortoz a gaout glav, emañ an douar en gortoz ar glav ; 2. [dre skeud.] *nach etwas lechzen*, c'hoantaat kreñv-meurbet udb, kaout c'hoant bras da gaout udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, c'hoarzhin udb ouzh an-unan, bezañ taer war udb, bezañ taer d'ober udb ; *nach Rache lechzen*, tagañ (dizeriañ, bezañ klañv) gant ar c'hoant en em veñjiñ, disec'hañ war e dreid gant ar c'hoant da zalvezout e wall d'u.b., bezañ taer d'en em veñjiñ, birviñ war e dreid gant ar c'hoant en em veñjiñ, kaout naon d'en em veñjiñ.

Lecithin n. (-s,-e) : [kimiezh] lekitin g.

Leck n. (-s,-e) : [merdead.] toull g., toull berous g. ; *ein Leck bekommen*, kargañ dour, bezañ toull, [bigi] bezañ distradet, tennañ dour.

leck ag. : toull ; *dieser Tank ist leck*, deverañ a ra ar veol-se, koll a ra ar veol-se, toull eo ar veol-se, berañ a ra ar veol-se ; [merdead.] *das Schiff ist leck*, toull eo ar vag, emañ ar vag o kargañ dour, distradet eo ar vag, ar vag a denn dour.

Leckage b. (-,-n) : beradur g., fuadenn b.

lecken¹ V.k.e. (hat geleck) : 1. lipat, leat, tarlipat ; *die Katze hat mir die Hand geleck*, ar c'hazh en deus lipet va dorn ; 2. [dre skeud.] *wie geleck*, stipet ha lipet, gwisket-klok, en e gaerañ, war e begement, gwisket cheuc'h, kran, stad ennañ, gwisket evel d'ar Sul, faro, fichet-kaer, en e faroñ, gwisket-faro, gwisket en e faroñ, en e vrav, en e vravañ, en e granañ, en aotrou, en e c'hloria mundi, e grei, greiet, greiet kran, greiet cheuc'h ;

3. P. *leck mich am Arsch* ! d'an diaoul ganit ! an diaoul da'z kaso gantañ ! kae gant ar grug ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! bount da fri e toull va revr ! va revr ganit ! ; 4. [dre skeud.] P. *Blut lecken*, kavout plijadur oc'h ober udb, kemer goust gant udb, tennañ dudi eus udb.

V.em. : **sich lecken** (hat sich geleck) : *sich (t-d-b) die Lippen nach etwas lecken*, lipat e vourr(enn)ou diwar ur meuz bennak ; *sich (t-d-b) den Mund lecken*, *sich (t-d-b) die Finger lecken*, lipat e vuzelloù, lipat e vourrou diwar ur meuz bennak, lipat e vourennoù diwar ur meuz bennak, lipat e bav ; *die Katze leckt sich (t-d-b) die Pfote*, lipat a ra ar c'hazh e bav.

lecken² V.gw. (hat geleck) : 1. deverañ, koll, berañ ; 2. [merdead.] bezañ toull, kargañ dour, tennañ dour.

Lecken³ n. (-s) : lip g., lipadenn b.

Lecker g. (-s,-) : 1. lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., liper g., lip-e-bav g., morser g. ; 2. [hemolc'h] teod ar c'harv g.

lecker ag. : lipous, pitouilh, c'hwek, dreist, saourus, saourek, sasun, blazet-dreist, blazet-mat, blazus, hevlaz, beuz, friant, blazet-fin, tanav, dibikouz, c'hwek ; *ein leckerer Bissen*, un tamm mat g., un tamm lipous ha pitouilh g., un tamm boued lip-e-bav g., un tamm lip-e-bav g., ul lipadenn b., un teuzer g., ul lipadurezh b., un tamm boued dibikouz g., ul lip-e-vourrou g., ur madig g. ; *das ist ja lecker*, se a zo ul lipadenn ! ul lip-e-vourrou eo ! beuz eo ! un teuz ! P. an teuzer brein ! mamamm ! o, ar madig ! ; *lecker, lecker* ! manam, manam, manam ! / mamamm !

Leckerbissen g. (-s,-) / **Leckerei** b. (-,-en) : *ein Leckerbissen*, un tamm mat g., un tamm lipous ha pitouilh g., un tamm boued lip-e-bav g., un tamm boued dibikouz g., un tamm lip-e-bav g., un tamm lip-e-vourrou g., ul lipadenn b., ul lipaj g., ul lip g., un teuzer g., ul lipadurezh b., ur friant g., ur friko g./b., un tamm friant g.

leckerhaft ag. : *sellit ouzh lecker*.

Leckermaul n. (-s) : / **Lechermäulchen** n. (-s) : 1. [paotr] lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., liper g., lip-e-bav g., morser g., friant g. ; *er ist ein Leckermaul*, hennezh a blij an traoù dous dezhañ, hennezh a zo ur beg lipous, ur beg litous eo, ul lipouz eo, ul lipouzer eo ; 2. [plac'h] lipouzenn b., beg fin g., beg lipous g., beg litous g., staon figus a blac'h b., staon gizidik a blac'h b.

leckermäulig ag. : lipous, litous, pitouilh, friant, morser.

Leckerzunge b. (-,-n) : 1. [paotr] lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., beg lipous g., beg litous g., liper g., lip-e-bav g., morser g., friant g. ; *er ist ein Leckermaul*, hennezh a blij an traoù dous dezhañ, hennezh a zo ur beg lipous, ur beg litous eo, ul lipouz eo, ul lipouzer eo ; 2. [plac'h] lipouzenn b., beg fin g., beg lipous g., beg litous g., staon figus a blac'h b., staon gizidik a blac'h b.

leckschlagen V.gw. (schlägt leck / schlug leck / ist leckgeschlagen) : [merdead.] toullañ goude skeiñ ; *der Tanker ist leckgeschlagen*, toull eo an eoullistr, an eoullistr a garg dour, an eoullistr eo toull e gouc'h, distradet eo an eoullistr.

Leder n. (-s,-) : 1. lër g., ken g. ; *eine Mappe aus schwarzem Leder*, ur sac'h lër du g. ; *das Buch ist in Leder gebunden*, keinet (koublet) eo al lev'r gant lër, goloet eo al lev'r gant leuegen (Gregor) ; *Gamsleder*, gavrigen g. ;

narbiges Leder, l'êr greunek g., l'êr greunennek g., l'êr grognonek g. ; *unverarbeitetes Leder*, *rohes Leder*, l'êr kriz g. / l'êr glas g. (Gregor) ; *verhärteetes Leder*, l'êr sec'h g. ; *zäh wie Leder*, l'êrek, korreok, korreek ; *mit Leder bedeckt*, l'êrek ; *das Leder gerben*, meginañ (kourrezañ, kivijañ, parañ) l'êr, kivijañ krec'hin d'ober l'êr ; *vom Leder ziehen*, **a** [ster rik] dic'houinañ (disfeuriañ) e gleze (Gregor), lakaat an dir en avel ; **b** [dre skeud.] foeltradiñ, sakreal, jarneal, renakañ, kalkennañ, trouzal, taraniñ ; **2**. [dre skeud.] P. *gegen jemanden vom Leder ziehen*, über jemanden vom Leder ziehen, jarneal / teñsañ gant u.b. (Gregor), reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav (ar brall) war u.b., krial war-lerc'h u.b., kunujañ u.b., karnajañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., harzhal ouzh u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., ober botoù d'u.b., gogeañ u.b., dantañ ha flemmañ u.b., binimañ ouzh u.b. ; P. *jemandem das Leder gerben*, kivijañ e donenn d'u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloñ u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., ober butun gant u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur chupennad taolioù, ur gwiskad bazhadoù) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., reiñ laz d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen hetus u.b. / distremen u.b. a daolioù bazh / kivijañ u.b. a-dailh / distremen u.b. a c'hoari gaer / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. gant eoul garzh ken na lufr / frotañ u.b. ken na strak / frotañ u.b. a c'hoari gaer / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg (Gregor) ; *dreinschlagen*, was das Leder hält, skeiñ evel ur marichal war an annev, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-fardeglev (evel un dall, diouzh e washañ, par ma c'haller, pellañ ma c'haller, gant holl nerzh e gorf, ken na fu, ken na strak, a c'hoari gaer), skeiñ a-gleiz hag a-zehoù n'eus forzh penaos, lopañ ar c'hreñvañ ma c'haller ; *jemandem aufs Leder rücken*, gwallañjeriñ (eogiñ, atahinañ, tregasiñ, lakaat diaes) u.b., delc'her war u.b., c'hoari diaes d'u.b., bezañ war gorf (war l'êr) u.b. ; P. *jemandem auf dem Leder knien*, jemandem nicht vom Leder gehen, fourgasiñ u.b., amprouiñ u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ,

arloupiñ war u.b., mont dizamant d'u.b., mont d'u.b. a-droc'h-trañch, bouc'halañ u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., atahinañ u.b., hegal ouzh u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ war korf u.b., bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., arabadiñ war u.b., pouezañ war u.b., ober gwask war u.b., derc'hel war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., ober divalav d'u.b., handeiñ u.b., heskinañ u.b. ; **3**. [sport] *immer am Leder bleiben*, na ziskregiñ diouzh ar volotenn, delc'her (mirout) ar volotenn gant an-unan, delc'her ar vell ouzh e droad, chom mell ouzh troad ; *das Leder treten*, c'hoari mell-droad, foetañ ar vell, melldroadañ, disvantañ botezadoù er volotenn.

Lederabfälle lies. : paradur g.

lederartig ag. : l'êrek, korreok, korreek, e doare al l'êr, a-zoare gant al l'êr, a-seurt gant al l'êr.

Lederband¹ g. (-s,-bände) : [moull.] keinadur l'êr g., keinadur leuegen g.

Lederband² n. (-s,-bänder) : l'êrenn b. ; *Lederband an der oberen Kante eines Holzschuhs*, l'êrenn ur votez-koad b. ; *die obere Kante eines Holzschuhs mit einem Lederband versehen*, lerennañ ur votez-koad.

Lederbearbeitung b. (-) : kourrezerezh g., kourrezañ g.

Ledereinband g. (-s,-einbände) : [moull.] keinadur l'êr g., keinadur leuegen g.

Lederbereiter g. (-s,-) : [tekn.] meginer g., kourrezer g., tremener l'êr g., koareller g., kaboser g.

Lederbesatz g. (-es) : maoutken g.

lederbraun ag. : azrous, gell, gell-rous, melen-rous.,

Lederfett n. (-s) : lard evit al l'êr g.

Lederhandel g. (-s) : [kenwerzh] meginerzh g., kourrezerezh g.

Lederhändler g. (-s,-) : [kenwerzh] meginer g., kourrezer g., koareller g., kaboser g.

Lederhandschuh g. (-s,-e) : maneg l'êr b.

lederhart ag. : l'êrek, korreok, korreok.

Lederhaut b. (-,-häute) : [korf.] **1**. enkroc'hen g., derm g., tonenn b. ; **2**. [lagad] l'êrsae b.

Lederhose b. (-,-n) : bragoù l'êr g.

Lederjacke b. (-,-n) : porpant l'êr g., chupenn l'êr b.

Lederkarpfen g. (-s,-) : [loen.] karpenn-l'êr b. [*liester* karped-l'êr], karpenn diskant b. [*liester* karped diskant].

Lederkissen n. (-s,-) : torchenn l'êr b. ; *rundes Lederkissen*, louf-torchenn g.

Lederllederung b. (-,-en) : junt-stankañ l'êr g.

Ledermantel g. (-s,-mäntel) : mantell l'êr b., mantell groc'hen b.

Ledermappe b. (-,-n) : bisac'h-l'êr g., sac'h l'êr g.

ledern ag. : **1**. ... l'êr, l'êrek ; *lederne Schuhe*, botoù-l'êr lies., arc'henoù l'êr lies., arc'henadoù l'êr (Gregor) lies. ; *die lederne Haut der Nashörner*, kroc'hen l'êrek ar frigorneged g. ; **2**. [dre astenn.] parchet ; **3**. [dre skeud.] enoeüs, arabadus, borodus, torr-penn ; **4**. [kig] korreok, korreok, l'êrek, storeek.

ledern V.k.e. (hat geledert) : **1**. gwarnisañ gant l'êr ; **2**. [dre skeud.] *jemandem ledern*, l'êrennañ u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganellou d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), foeltrañ

bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lâr d'u.b., reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur preda d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., lardañ e billig d'u.b.

Ledernacken lies. : [lu] G.l.s lies., soudarded-vartoloded lies., soudarded-vor g.

Lederpantoffel g. (-s,-n) : babouchenn b. [*liester* babouchoù].

Lederriemen g. (-s,-) : lêrenn b., korreenn lâr b., louan b., storeenn b., senklenn b. ; *Lederriemen eines Dreschflegels*, gwriadell b., koubl-freilh g. ; *mit einem Lederriemen schlagen*, lêrennañ.

Lederriemensschuh g. (-s,-e) : botez war gorreoù b.

Lederröhrenwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] petiz bihan str., petizenn vihan v., petiz bezhin str., petizenn vezhin b., petizenn-gorzenn b., petiz-korzennoù str.

Lederrücken g. (-s,-) : [moull.] keinadur lâr g., keinadur leuegen g.

Lederschuh g. (-s,-e) : botez-lâr b. ; *ein Paar Lederschuhe*, ur re votoù-lâr g., ur rumm botoù-lâr g., ur botoù-lâr g. ; *Lederschuhe anhaben*, dougen botoù-lâr, mont gant botoù-lâr.

Lederschildkröte b. (-,-n) : [loen.] baot lêrek b.

Lederstreifen g. (-s,-) : lêrenn b., korreenn lâr b., louan b., storeenn b., senklenn b.

Lederstück n. (-s,-e) : lêrenn b.

Lederstulpe b. (-,-n) : [tekn.] berrvañch lâr g., manchetez lâr b., kinkladur lâr g., karitell lâr b., golo lâr g.

Lederwams n. (-es,-wämser) : justakor g., justenn b.

Lederwaren lies. : traezoù lâr lies.

Lederwarengeschäft n. (-s,-e) : stal-lâr b., stal-givijerezh b.

Lederwarenhändler g. (-s,-) : meginer g., kourrezer g., koareller g., kaboser g.

Lederzeug n. (-s) : traoù lâr lies., traezoù lâr lies.

ledig ag. : 1. dizimez, diazezet, libr ; *ledig bleiben*, chom dizimez, chom paotr yaouank (plac'h yaouank), chom da louediñ e-unan en e gozhni, chom da dontonañ (da dintinañ) ; *der ledige Stand*, stad an dud dizimez b. / an dizimezidigezh b. (Gregor), an dizimezded b., an dibriedelezh b., an dizimez g.

2. vak, dieub, diac'hub ; *ledige Stelle*, post-labour vak (dieub, diac'hub) g., plas goulo g.

3. kuit, diank, dieub, dijabl, dispeg, disamm, disamm, libr ; *jetzt bin ich aller Sorgen ledig*, distlabez on bremañ, distlabez on bremañ, disamm on bremañ, distrob on

bremañ, dilu on bremañ, aet eo bremañ pep anken diwarnon, diank on bremañ a bep anken, diank on bremañ diouzh pep anken, peoc'h am eus bremañ diouzh va zrubuilhoù, ken dinec'h ha tra on bremañ, dieub on bremañ eus pep anken, dieub on bremañ diouzh pep anken, dijabl on bremañ diouzh pep anken, kuit on bremañ a bep trubuilh, libr ha disamm on bremañ a bep anken, frank a anken on bremañ, kuit diouzh pep anken on bremañ, ren a ran bremañ ur vuhez kuit a bep droug, aes eo va spered bremañ, diskarg on bremañ eus pep trubuilh, dirouestl on bremañ.

lediglich Adv. : nemet, hepken, hep-mui, nemetken, hepmuiken, hepmuiket, paneveken, hep netra ken, ken tra nemet, ken ; *ich berichte lediglich Tatsachen*, kemer a ra va danevell harp war ar fedoù (ar beziadoù) plaen ha netra ken.

Lee b. (-) : [merdead.] tu olent g., tu olevent g., tu dindan an avel g., aer enep g./b.

leer ag. : 1. goulo, dileun, difournis, diskarg, divoued ; *mein Glas ist leer*, goulo (dileun) eo va gwerenn, kroget eo an tan em gwerenn ; *das Fass ist leer*, ar varrikenn a zo goulo, ar varrikenn n'eus mann ebet enni ; *das Fass Wein ist bald leer*, aet eo bas ar gwin er varrikenn ; *leere Flasche*, boutailh c'houllo b., P. korf hep ene g. ; *leerer Raum*, gouloenn b. ; 2. diac'hub, diannez, goulo, e-unan ; *leere Wohnung*, ranndi diac'hub (diannez) b. ; *das Haus stand leer*, goulo e oa an ti, an ti a oa e-unan ; *ohne ihn kommt mir das Haus leer vor*, bremañ pa'z eo aet kuit e kavan toull an ti, un toull a zo en ti bremañ pa'z eo aet kuit ; 3. gwenn, diskrid ; *ein leeres Blatt abgeben*, rentañ ur follenn wenn ; 4. didud, dizarempred, dicheañ-bras, goulo ; *die Straße war leer*, didud (dizarempred, dicheañ-bras, goulo) e oa ar straed ; 5. digevannezus, digenvez ; *die Landschaft ist öde und leer*, digenvez eo ar vro-se, digevannezus eo ar c'horn-bro-se, dicheañ-bras eo ar vro-se, gouez eo ar vro-se ; 6. *mit leeren Händen heimkommen*, distreiñ d'ar gêr ent goulo, distreiñ gant ur bouc'h, bezañ graet taol gwenn, bezañ graet tro wenn, bezañ graet un dro wenn, bezañ beleg, bezañ graet un tenn gwenn, bezañ graet kazeg, bezañ graet kazh, bezañ aet an taol da gazh, bezañ graet un dro gazh, bezañ graet un dro c'houllo, bezañ graet tro c'houllo, mont glapez d'ar gêr, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, distreiñ e gwenn d'ar gêr, dont en-dro gant e vazh a-dreñv, mont d'ar gêr gak (ez goulo, ent goulo, e gwenn), bezañ halegenn, bezañ rip, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, distreiñ d'ar gêr hep bezañ paket ur penn hini, bezañ aet ar ribotadenn da fall, dont goulo en-dro, dont ent goulo en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goulo, dont goulo d'ar gêr, dont d'ar gêr gak (ez goulo, ent goulo, e gwenn) ; *nicht mit leeren Händen heimkommen*, bezañ diveleg ; 7. [dre skeud.] divoued, goulo, skañv, avelet, bervet ; *ein leerer Kopf*, ur penn divoued (goulo, skañv, avelet, bervet) g. ; 8. toull, goulo, didalvez, pikous, ven, ranezennek ; *leeres Geschwätz*, garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., soroc'hellou lies., orogell b., ranezennerezh g. ; *das ist leeres Geschwätz*, kaozioù nemet kaozioù nend int, klakennerezh tout ! kaozioù toull a ran-me eus ur glabousezhez a seurt-se, ravoderezh a netra ken, gwrac'herezh a netra ken, gwrac'hajoù a netra ken, komzoù gwrac'h (komzoù kollet, kontoù pikous, kozh

kaozioù) a netra ken, siklezonoù ha netra ken, klakerezh tout, n'eus ganto nemet kaozioù toull, kaozioù goullo ha netra ken ; *leerer Vorwand*, digarez-ki g., digarez toull (goullo), fall zigarez, digarez sachet diwar-bouez un neudenn vrein g. ; *das sind leere Ausreden*, an digarezioù-se nend int nemet digarezioù toull ha gaouiad, kantikoù seurezed n'int ken, fariennoù n'int ken, n'eo ket eeun ar gont ganiñ, siklezonoù nemet siklezonoù nend int, emaout o pentañ lern deomp ; *leere Worte*, komzoù goullo (didalvez) lies., komzoù ven lies., komzoù aner lies., komzoù gwan lies., glabousezhez g., orogell b., fistilh g., fistilherezh g., kaozioù toull lies., klakennerezh g., komzoù hep poell na dalc'h lies., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., komzoù gwrac'h lies., komzoù patatez lies., pifoù lies., arabad g., komzoù kollet lies., bourouell g., ranezenerezh g., kozh fardaj g. ; *jemanden mit leeren Versprechungen einlullen*, sorc'henniñ u.b. ; *leeres Stroh dreschen*, komz dilokez - komz jore-dijore - dibunañ kaozioù - raneal - parlikanat - latennat - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - pilprenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - trabellat - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - bezañ komzoù patatez gant an-unan - kontañ kaozioù - kontañ pifoù - komz gogez - begeliat - barbotiñ ; *die leere Welt*, ar bed hag e vogidelloù.

Adv. : 1. [tekn.] ent goullo, goullo ; *leer laufen*, mont en-dro hep netra e-barzh, mont en-dro hep tra ebet e-barzh, treiñ ent goullo, treiñ a-c'houllo, treiñ hep bezañ enkrog, treiñ a-varv ; *die Pumpe ist leer gelaufen*, dialc'hwezet eo ar blomenn, aet eo hesk ar blomenn ; *die Dreschmaschine nicht leer laufen lassen*, delc'her dalc'hmat boued e genoù an dornerez ; *der Bus ist leer abgefahren*, ar c'harr-boutin a zo aet kuit ent goullo ; 2. *leer stehende Wohnung*, ranndi c'houllo b., ranndi diac'hub b., ranndi diannez b., ranndi diloj b. ; 3. *eine Flasche leer trinken*, riñsañ ur voutailh, riñsañ ur voutailhad, heskiñ ur voutailhad, mont an holl voutailhad gant an-unan, peurlipat ur voutailh, peurgas ur voutailhad, skarzhañ razh ur voutailh ; *die Schüsseln leer essen*, peurlipat an asiedoù, riñsañ an asiedoù, riñsañ ar pladoù, ober ar riñs war ar boued ; *eine Schüssel leer essen*, ober riñs plad ; *in drei oder vier Zungenschlägen hatte der Hund die Schüssel leer gefressen*, gant tri pe

bevar zaol teod e reas ar c'hi riñs plad ; *seinen Teller leer essen*, lonkañ kement tra 'zo en e asied, skubañ e asiedad, peurgas e asiedad, peurlipat e asied, pipañ e asiedad, echuiñ e asiedad, mont an holl asiedad gant an-unan, mont tout an asiedad gant an-unan, razhañ e asiedad, debriñ e asiedad razh a-grenn, goullouiñ e skudell, goullonderiñ e skudell.

Leeraufmachung b. (-, -en) : [kenwerzh] diskouezadur dambrez g., diskouezadur derc'haozel g.

Leerbild n. (-s, -er) : [stlenn.] maskl g.

Leere b. (-, -n) : 1. goullonter g., goullo g., goullouenn b., goulloded b., goulloder g. ; *die Leere der Gedanken*, an diouer a vennozhioù g. ; 2. [dre skeud.] vendet b., goullo g., distervez b.

Leere(s) ag.k. n. : *das Leere*, ar goullo g. ; *seine Hand griff ins Leere*, ne stardas e zorn nemet ar goullo.

leeren V.k.e. (hat geleert) : 1. goullouiñ, goullonder, goullonderiñ, lakaat goullo, riñsañ, disleuniañ, divouedañ, skarzhañ, karzhañ ; *sein Glas auf das Gedeihen eines Unternehmens leeren*, evañ ur banne da verz-mat un embregerezh bennak ; *den Kelch bis zur Neige (bis auf den Grund) leeren, den Kelch bis auf die Hefe leeren*, evañ ar c'halirad c'hwerv betek ar berad diwezhañ, evañ ar c'halirad c'hwerv betek al lec'hid, evañ ar c'halirad c'hwerv foer ha razh, evañ ar c'halirad c'hwerv betek an drenkenn ziwezhañ, evañ ar vestl betek ar berad diwezhañ ; *jemandem die Taschen leeren*, goullouiñ (riñsañ) godelloù u.b. ; *den Teich leeren*, skarzhañ (karzhañ, goullouiñ, lakaat goullo, goullonder, goullonderiñ) ar stank, digeriñ war ar poull-dour ; 2. [post] sevel ; *den Briefkasten leeren*, sevel al lizhiri.

V.em. : **sich leeren** (hat sich (t-rt) geleert) : 1. diverañ, dileuniañ, disleuniañ, divouedañ ; 2. [dre skeud.] en em garzhañ, goullouiñ, disleuniañ ; *der Saal leert sich langsam*, goustadik e tisleugn ar sal, goustadik en em garzh ar sal, emañ ar sal o c'houlloñ tamm-ha-tamm, tamm-ha-tamm e tilez an dud ar sal, dichalañ a ra ar saal.

Leerformel b. (-, -n) : tro-lavar toull b., tro-lavar goullo b.

Leergang g. (-s) : poent marv g., poent dilusk g., poent diskrog g., diazezenn b.

Leergewicht n. (-s) : pouez marv g.

Leergut n. (-s) : 1. [kenwerzh] pakadur goullo g. ; 2. gwerenn restaolet b., gwerenn adnaouet b.

Leerheit b. (-) : [dre skeud.] didalvez g., didalvoudegezh b., disterder g., distervez b., goullonter g., goullo g., goulloded b., goulloder g.

Leerlauf g. (-s) : 1. [tekn.] kerzhed a-c'houllo g., labour a-c'houllo g., treiñ a-varv g. ; 2. [kirri-tan] poent marv g., poent dilusk g., poent diskrog g., diazezenn b. ; 3. [dre skeud.] prantad dilañs g., maread dilañs g.

Leerschritt g. (-s, -e) : [moull., stlenn.] esaouenn b., esaou g.

Leerschritttaste b. (-, -n) : [moull., stlenn.] barrenn esaouiñ b.

leerstehend ag. : goullo, diac'hub, diannez.

Leertakt g. (-s, -e) : [kirri-tan] mank g., c'hwitadenn enaouiñ b., stroñs g., sklodadenn b.

Leertaste b. (-, -n) : [moull., stlenn.] barrenn esaouiñ b.

Leerung b. (-, -en) : karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarz g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., goulloadur g. ; *die Briefkastenleerung*

erfolgt um siebzehn Uhr, da bemp eur goude kreisteiz e vez savet al lizhiri.

Leerverkauf g. (-s,-verkäufe) : [arc'hant.] gwerzh dic'houdor b., gwerzhidigezh dic'houdor b.

Leerzeichen n. (-s,-) : [moull., stlenn.] esaouenn b., esaou g.; *geschütztes Leerzeichen*, esaou anhoskus g., esaouenn zidroc'hadus b.

Leerzeile b. (-,-n) : [moull., stlenn.] etrelinenn b.

Leesegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel garrez b., adgouel b.

Leeseite b. (-,-n) : [merdead.] tu olent g., tu olevent g., tu dindan an avel g., tu en aer enep g.; *sich auf der Leeseite eines anderen Schiffes befinden*, bezañ dindan avel ur vag all, bezañ olevent d'ur vag all.

Leestellung b. (-) : [merdead.] tu olent g., tu olevent g., tu dindan an avel g., tu en aer enep g.; *die Leestellung haben*, bezañ dindan avel ur vag all, bezañ olevent d'ur vag all.

leewärts Adv. : [merdead.] war an tu olent, war an tu olevent, war an tu dindan an avel.

Lefze b. (-,-n) : muzell kig-sall b., gweuz tev b., muzell distroñset b., muzell pod-kambr b.

legal ag. : lezennel, lezennek, hervez al lezenn, hervez lezenn, diouzh al lezenn, leal ; *legale Ware*, marc'hadourezh leal b.

legalisieren V.k.e. (hat legalisiert) : lezennekaat, gwiriekaat, reizhekaat, treiñ [udb] e lezennoù ; *die Unterschrift legalisieren*, gwiriekaat ur sinadur.

Legalisierung b. (-,-en) : lezennekadur g., lezennekaat g., gwiriekaat g.

Legalismus g. (-) : lezennelouriezh b.

Legalist g. (-en,-en) : lezennelour g.

Legalität b. (-) : [gwir] 1. lezennelezh b. ; 2. lezennegezh b., reizhwirded hervez al lezenn b. ; *im Rahmen der Legalität*, e stern al lezenn.

Legasthenie b. (-,-n) : [mezeg.] disleksiezh b., brelenenn g., milenn g.

Legastheniker g. (-s,-) : [mezeg.] dileksegezh g., milenneg g. [liester milenneien].

Legasthenikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] dileksegezh b., brelennezh b., milennezh b.

legasthenisch ag. : [mezeg.] dileksegezh, ... an dileksiezh, dileksiezh, milennek, brelennek.

Legat¹ n. (-en,-en) : laes g., legad g.

Legat² g. (-s,-) : [istor, polit.] legad g., kannad g. ; *päpstlicher Legat*, legad ar pab g. / kardinal legat g. (Gregor), kannad a-berzh ar pab g., kannad ar pab g.

Legatar g. (-s,-e) : [gwir] laesadour g., legader g.

Legation b. (-,-en) : 1. [karg] legadiezh b. ; 2. [koskor] legadurezh b., kannadurezh b. ; 3. [sez] legati g.

Legebatterie b. (-,-n) : kombod-strob g., kaouedoù lies., keliou lies.

Legehennen b. (-,-n) / **Legehuhn** n. (-s,-hühner) : [loen.] dozverez b.

legen V.k.e. (hat gelegt) : 1. lakaat, lakaat a-blad, lakaat a-blaen, lakaat en e blaen, lakaat a-led, astenn, ledañ, gourvez, tapout ; *ein Kind ins Bett legen*, dastum ur bugel da gousket, lakaat ur bugel en e wele (en e gavell), lakaat ur bugel da gousket ; *ihre linke Hand legte sie auf meine rechte*, gant he dorn kleiz e c'holoas din va dorn dehou en hec'h hini ; *auf den Boden legen*, leuriañ, lakaat war al

leur ; *den Grundstein legen*, diazezañ ar maen kentañ, digeriñ ez kefridiel ur chanter bennak ; *zu etwas den Grund legen*, sevel diazezoù udb, diazezañ udb, fontañ udb (Gregor) ; *seine Kleidungsstücke in den Schrank legen*, dastum e zilhaden ar maen.

2. [dre skeud.] *eine Schlinge legen*, a). stigmañ ul las-kroug ; b) [dre skeud.] stigmañ lasoù (griped) ; *jemandem die Karten legen*, lavaret (tennañ) e blanedenn d'u.b., lavaret e avantur-vat d'u.b. (Gregor) ; *die Karten auf den Tisch legen*, dispakañ e jeu.

3. [dre skeud.] [troioù-lavar] *Geld beiseite legen*, restañ arc'hant, tuañ arc'hant, gorren arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, arboellañ (espern, sevel, erbediñ) arc'hant, lakaat arc'hant a-gostez, ober boujedenn, ober yalc'h a-dreñv ; *die Hand aufs Herz legen*, asur ez leal, lavaret udb (komz) en e askre, asur udb e pep lealded, touiñ e holl zoueoù, touiñ ruz-glaoutan (war e le, war e feiz) ; *die letzte Hand an eine Arbeit legen*, peurechuiñ (peurgas) ul labour bennak, distremen udb (Gregor) ; *Hand an jemanden legen*, teuler an dorn war u.b., pegañ (tapout krog) en u.b., tagañ u.b., lakaat e zaouarn d'ober droug d'u.b. ; *Hand an sich legen*, klask lakaat termen d'e vuhez, klask en em zistrujañ, klask en em lazhañ, falvezout lakaat diwezh d'e vuhez ; *seine Worte auf die Waagschale legen*, pouezañ mat pep ger a-raok komz, komz dibab, sellet pizh ouzh e gomzoù, bezañ sevenet-pervezh e gomzoù, ober gant komzoù mistr, pouezañ e gomzoù, teuler evezh war e gomzoù ; *großen Wert auf etwas legen*, ober stad vras eus udb, derc'hel stad vras eus udb, derc'hel stad vras ag udb, ober kaz eus udb, lakaat udb e penn kont, reiñ priz d'udb, bezañ pouezus-bras udb d'an-unan, bernout (lazout) udb d'an-unan / bezañ udb kaz d'an-unan (evit an-unan) (Gregor) ; *jemandem den Kopf vor die Füße legen*, troc'hañ e benn d'u.b., dibennañ u.b., lemel e benn digant u.b. a-ziwar e zivskoaz ; *jemandem in Fesseln (in Ketten) legen*, lakaat u.b. ouzh ar c'hefioù, potailhañ u.b., lakaat potailhoù houarn ouzh izili u.b., hualañ treid ur prizoniad, teuler u.b. en ereoù ; *jemandem das Handwerk legen*, lakaat diwezh da walloberoù u.b., lakaat termen da zrougoberoù u.b. ; *jemandem Hindernisse in den Weg legen*, c'hoari diaes d'u.b., sparlañ d'u.b., lakaat skoilhoù (stankoù, harzoù) war hent u.b., ober diaes d'u.b., strobañ u.b. ; *jemandem etwas in den Mund legen*, reiñ da grediñ en dije u.b. lavaret udb ; *jemandem etwas nahe legen*, diskouez anat udb d'u.b. ; *ich habe ihm ein energisches Vorgehen nahe gelegt*, kelennet (aliet) em boa anezhañ da vont dizamant dezhi, kelennet em boa dezhañ mont dezhi a-droc'h-trañch, kelennet em boa dezhañ mont dizamant dezhi, roet em eus bet kelenn dezhañ da vont dizamant dezhi, kemennet em boa dezhañ mont dre nerzh dezhi ; *unter Siegel legen*, siellañ, lakaat ur siell [war udb] ; *in Falten legen*, plegañ, rodellañ, frizañ, krizañ ; *die Hände in den Schoß legen*, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, chom didalvez, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, na ober netra gant e gorf, na ober ur c'hrogad,

na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, sachañ war an ibil a-dreñv, chom da velc'hweta, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen ; *Feuer an ein Haus legen*, lakaat an tan war un ti, c'hwezhañ (lakaat, strinkañ, bountañ) an tan en un ti, lakaat an tan-gwall en un ti, tangwallañ un ti, tanflammañ un ti, entanañ un ti, lakaat an tan war u.b. ; *in Schutt und Asche legen*, pulluc'hañ, kas da neuz (da netra, war netra, da vann, da ludu, da beurgoll), peurzistrujañ, luduañ, foeltrañ evel ludu ; *die Macht in die Hand des Volkes legen*, lakaat ar bobl e piaou d'ar veli ; *ich lege mein Schicksal in Ihre Hand*, en em lakaat a ran hep diviz ebet etre ho taouarn, ober a rin ho lavar, ober a rin diouzh ho tiviz, tremen a rin diouzhoc'h, kontañ a ran warnoc'h, fiziout a ran ennoc'h, lakaat a ran va fiziañs ennoc'h, tremen a rin diouzh ho tiviz (Gregor) ; *man legte ihm mehrere Vergehen zur Last*, meur a felladenn a voe tamallet dezhañ (a voe lakaet war e chouk) ; *er legte keinen besonderen Eifer an den Tag*, ne ziskouezas ket bezañ entanet dreistmuzul, ne'z eas ket a c'hoari gaer ganti, ne oa ket aet da vat-kaer ganti, ne oa ket aet a-zevri-kaer ganti, ne oa ket aet a-zevri-kaer dezhi, lugut e oa da labourat, n'en doa ket lañs da labourat.

4. [labour-douar] *Kartoffeln legen*, lakaat douar dindan patatez, lakaat patatez en douar, plantañ patatez (avaloù-douar) ; *Eier legen*, dozviñ, P. karzhañ e revr ; *die Henne hat ihr Ei gelegt*, dozvet eo ar yar, P. ar yar he deus karzhet he revr ; [istor] *Bauern legen*, adprenañ atantoù [evit o stagañ ouzh e zomani].

5. [gwir] *zu den Akten legen*, a) lakaat e-barzh an teuliad, stagañ ouzh an teuliad ; b) [dre skeud.] klozañ [un afer], lakaat e-barzh an dielloù.

6. [merdead.] *ein Schiff vor Anker legen*, eoriañ, eoriañ ur vag, lakaat ur vag war hec'h eor, lakaat an eor, teuler an eor er mor, teuler an eor (Gregor) ; *Minen legen*, eoriañ minoù, minañ ar mor, lakaat tarzherezed er mor.

7. [lu] *Einquartierung in die Häuser legen*, lakaat e soudarded da lojañ e tiez tud ar vro ; *Minen legen*, lakaat tarzherezed en douar, lakaat minoù, minañ an douar ; *Bresche legen*, tagañ dizamant.

V.gw. (hat gelegt) : *das Huhn legt*, dozviñ a ra ar yar, emañ ar yar o karzhañ e revr ; *die Henne hat gelegt*, dozvet eo ar yar, P. ar yar he deus karzhet he revr.

V.em. : **sich legen** (hat sich gelegt) : 1. mont en e c'hourvez, gourvez, mont da c'hourvez, mont da astenn, en em astenn, souchañ, strinkañ, en em ledañ ; *sich (t-rt) schlafen legen*, mont da gousket, mont da glask e wele, en em ledañ da gousket, mont da c'hourvez (Gregor), mont d'e wele, mont d'ober ur c'houisk, mont d'ober ur pennad kousk, mont d'ober ur pennad kousket, mont d'ober ur gouskadenn, P. mont da blouzañ, mont da gludañ, mont da loñchañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da flutañ, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gêrhun (da Gêroc'h), mont er vallin, mont da vagañ c'hwen, mont da voueta ar c'hwen ; *sich (t-rt) ins Bett legen*, mont d'e wele ; *sich aufs Bett legen*, gourvez war e wele, en em ledañ war e wele ; *sich auf die nackte*

Erde legen, gourvez war ar c'haled, gourvez war an douar noazh, en em ledañ war an douar noazh, gourvez war an douar-ran ; *die Hühner hatten sich (t-rt) auf den staubigen Boden gelegt*, edo plavet ar yer e-touez ar boultrenn ; *der Hund legte sich vor seine Füße*, ar c'hi a c'hourvezas e-harz e dreid ; *sich flach auf den Boden legen*, douarañ, mont d'an douar ; *die Soldaten legten sich flach auf den Boden, um sich vor den Kugeln zu schützen*, douarañ a rae ar soudarded evit kuzhat diouzh an tennoù ; *der Staub legt sich*, kouchañ a ra ar boultrenn ; 2. [dre skeud.] *sich (t-rt) auf die Bärenhaut legen*, sachañ war an ibil berr (an ibil a-dreñv), landreantiñ, bezañ feneant evel chas, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, chom da velc'hweta, chom didalvez, lardañ diegi, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da gontañ pet bran a ya hebiou (da lugudiñ, da vuzhugenniñ, da valafenniñ), kousket diwar sav, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, ober e zidalvez, na ober netra gant e gorf, en em deuler dezhi, na c'hwezhañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, na vezañ bale an eost gant an-unan ; 3. en em reiñ da, en em lakaat da ; *sich (t-rt) aufs Bitten legen*, en em reiñ da bediñ ha da aspediñ ; *sich (t-rt) auf die Politik legen*, en em reiñ d'ar politikerezh (d'ar politikaj) ; *sich (t-rt) aufs Trinken legen*, en em reiñ da evañ, en em lakaat da voesoniñ, en em deuler d'ar gwin, mont d'ar gwin, en em reiñ d'ar gwin ha d'e blijadurioù, en em lakaat da evañ ; 4. *die Polizei legte sich (t-rt) ins Mittel*, emellout a reas ar polis ; 5. *sich auf die Lauer (in den Hinterhalt) legen*, mont war c'hed (en api, e spi), en em lakaat e spi (e par) ; 6. terriñ, sioulaat, tevel, peoc'haat, gouzizañ, kouezhañ, habaskaat, mougañ, kalmijañ, kalmiñ, abafiñ, ameniñ, distanañ, ehanañ, gwanaat ; *der Sturm legt sich (t-rt)*, terriñ (sioulaat, tevel, peoc'haat, abafiñ, ameniñ) a ra ar barr-amzer, erru eo lost ar barrad ; *der Wind legt sich (t-rt)*, sioulaat a ra an avel, tevel a ra an avel, terriñ a ra war an avel, terriñ a ra an avel, gouzizañ a ra an avel, kouezhañ a ra an avel, habaskaat a ra an avel, mougañ a ra an avel, abafiñ a ra an avel, ehanañ a ra an avel, gwanaat a ra an avel, kalmiñ a ra an avel ; *der Wind hat sich gelegt*, kalmet eo an avel, mouget eo an avel, ehanet eo an avel, kalmet eo bremañ ; *die Wellen legen sich*, sioulaat a ra an tonnoù, divegañ a ra an tonnoù, terriñ a ra war an tonnoù, war habaskaat emañ ar mor ; 7. *das legte sich (t-rt) mir schwer aufs Herz*, kement-se a skoas ur c'hlaouenn ruz em c'halon (a oa bet ur ranngalon evidon), un diframm e oa bet evidon, ur galonad am boa tapet gant an dra-se, kement-se a yeas leal em c'halon, an dra-se en doa degaset ur galonad c'hwerv din ; 8. *das Korn legt sich (t-rt)*, stokañ a ra an ed, fleañ a ra an ed (Gregor) ; 9. [dre skeud.] P. *sich (t-rt) ins Zeug legen*, kas ar c'harr a-raok, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, pegañ,

bezañ er wokol, dont e wokol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, pegañ (kregiñ) du en e labour, reiñ bec'h d'al labour, c'hwezhañ e-barzh, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, ober ur c'hrogad (ur reuziad) labour, labourat evel ur c'hi, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, ober bec'h bras, merat, ober (c'hoari) an diaoul hag e bevar, ruilhal ha merat e gorf, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, bouc'halañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; **10.** [dre skeud.] *sich in die Räder legen*, kas an traoù war-raok, reiñ un taol lañs, kas ar c'harr a-raok.

Legen n. (-s) : lakidigezh b., lakadur g., diazezadur g. ; *Legen von Kacheln*, daradur g., karrezadur g. ; *Legen von Röhren*, diazezadur korzennoù g., lakidigezh tuellennoù b.

Legendar n. (-s,-e) : **1.** mojennaoueg b., levr mojennoù g. ; **2.** [relij.] buhez ar sent b.

legendär ag. : **1.** mojennel, mojennek, moliac'hus, moliac'hel, marzhadel, marzhadek ; **2.** hollvrudet ; **3.** sebezus, souezhus, eston, estonus, marvailhus, moliac'hus, sabatuus, souezanus, estlamm, estlammus, bamus, boemus, marzhus, dispar, espar.

Legende b. (-,-n) : **1.** mojenn b., fablenn b., judenn b., kaoz b., marvailh g. ; **2.** [kartennoù] alc'hwez g. ; **3.** [spier] anv kodet g., anv boneget g.

legendenhaft ag. : mojennel, mojennek, moliac'hus, moliac'hel, marzhadel, marzhadek.

leger ag. : **1.** [dilhad] diskramaih, distruj, disparbuilh, chelgenn dezhañ, difarle, netra dreist ; *sich leger kleiden*, bezañ gwisket en un doare diskramaih (distruj, disparbuilh, difarle) ; **2.** [den] dichafoul, digompliment, diardoù, diorbid, digamambre, re zieub e zoareoù, re libr e doareoù, n'eus ket a gamambre gantañ ; *sich leger ausdrücken*, komz en un doare diardoù, komz diorbid, bezañ digompliment, bezañ dichafoul, bezañ re libr e gomzoù.

Leger g. (-s,-) : karreller g., karrezer g., lakaer g., parkeder g.

Legestachel g. (-s,-n) : [loen.] broud dozviñ g., kastr dozviñ g., flemm dozviñ g., kan-dozviñ g.

Legezeit b. (-,-en) : mare an dozviñ g., dozv g.

Leggings lies. : advragez g., loeroù-bragoù lies., bragloeroù lies., strizhloeroù lies., kalson g.

legierbar ag. : [metaloù] kendeuzus.

legieren V.k.e. (hat legiert) : **1.** [metaloù] kendeuziñ ; *Kupfer und Zinn legieren*, kendeuziñ kouevr ha staen ; **2.** [kegin.] fetisaat, lakaat da fetisaat, fetizañ ; *eine legierte Soße*, un hilienn fetisaet b., un hilienn fetizet b.

Legieren n. (-s) : **1.** [metaloù] kendeuzadur g., kendeuzidigezh b., kendeuz g. ; *durch das Legieren von Kupfer und Zinn entsteht Bronze*, diwar kendeuzadur ar

c'houevr hag ar staen e vez arem ; **2.** [kegin.] fetiserezh g.

Legierung b. (-,-en) : [metaloù] kendeuzad g. ; *eine Aluminiumlegierung aushärten*, kaletaat ur c'hendeuzad aluminom ; *Metalle zu einer Legierung zusammenschmelzen*, kendeuziñ metaloù ; *Bronze ist eine Legierung von Kupfer mit Zinn*, mont a ra kouevr ha staen d'ober an arem.

Legion b. (-,-en) : **1.** legion b. ; [istor, Vichy] *französische Legion der ehemaligen Kriegsteilnehmer*, legion gall ar vrezelourien b. ; **2.** [dre skeud.] *die Zahl der Besucher ist Legion*, ne dorr ket an hent gant ar weladennerien, gweladennerien a zeu forzh pegement, gweladennerien a zeu ken-ha-ken, gweladennerien a zeu ken-ha-kenañ, gweladennerien a zeu kenañ-kenañ, gweladennerien a zeu mui-pegem-mui, a-hentadoù e teu ar weladennerien, a garradoù e teu ar weladennerien, mac'h-àr-vac'h e teu ar weladennerien ; *ihre Zahl ist Legion*, kalz int, n'eus niver ebet dezho, ne oufed niver ebet dezho ; *die Zahl der Leute, die das können, ist Legion !* a bet den (hag a bet den, hag a bet hini, nag a bet den, nag a bet hini) a oar ober an dra-se !

Legionär g. (-s,-e) : [lu] legionour g.

Legionärskrankheit b. (-) : [mezeg.] legionelloz g., kleñved al legionourien g.

legislativ ag. : ... lezenniñ ; *legislative Gewalt*, galloud-lezenniñ g.

Legislative b. (-,-n) : **1.** galloud-lezenniñ g. ; **2.** lezennerien lies., korf lezenniñ g.

Legislativrat g. (-s,-räte) : kuzul-lezenniñ g.

legislatorisch ag. : ... lezenniñ.

Legislatur b. (-,-en) : **1.** lezennerezh g. ; **2.** prantad-lezenniñ g., lezennerezh-pad g., embregvezh-lezenniñ g., hoali g., daelvezh b.

Legislaturperiode b. (-,-n) : prantad-lezenniñ g., lezennerezh-pad g., embregvezh-lezenniñ g., hoali g., daelvezh b.

legitim ag. : **1.** reizh, reizhek, gwir, gwirion, reizhwir, reizhwiriek ; *nicht legitim*, direizh ; **2.** [gwir] lezennel, hervez al lezenn, hervez lezenn, diouzh al lezenn ; *auf legitimen Weg*, gant harp al lezennoù ; *legitime Nachkommen*, hêred hervez lezenn (hervez ar gwir) lies., hêred reizhwir lies. ; **3.** [polit.] reizhveliek.

Legitimation b. (-,-en) : [gwir] **1.** reizhekadur g., gwiriekadur g., reizhwiriañ g. ; **2.** identelezh b., pivelezh b.

Legitimationskarte b. (-,-n) / **Legitimationspapier** n. (-s,-e) : [gwir] teul-anaout g., kartenn bivelezh b., kartenn-anv b.

legitimieren V.k.e. (hat legitimiert) : reizhekaat, gwiriekaat, reizhwiriañ.

V.em. : **sich legitimieren** (hat sich (t-rt) legitimiert) : prouiñ e identelezh, prouiñ e bivelezh, diskouez e gartenn bivelezh, diskouez e gartenn-anv, diskouez un teul-anaout.

Legitimist g. (-en,-en) : [istor] reizhvelielour g.

Legitimität b. (-) : **1.** reizhded b., reizhder g., reishted b., reishter g., reizhegezh b., reizhwir g., reizhwirigezh b., reizh b. ; **2.** [polit.] reizhveliegezh b., reizhveli b.

Lego® n. (-s,-s) : lego® g.

Leguan g. (-s,-e) : [loen.] igwan g.

Leguminose b. (-,-n) : [louza.] legumineg g., pizenneg g.
Leguminosen lies. : [louza.] leguminegi lies., legumineged lies., pizenneged lies., pizeged lies.

Le Havre n. : an Haor-Nevez g.

Lehen n. (-s,-) / **Lehn** n. (-s,-) : [istor] barrenn b., dalc'h g., douar-dalc'h g., glad g., aotrouniezh b., tachad douar dindan dalc'h un aotrou g. ; *als Lehen besitzen*, bezañ en e zalc'h, bezañ bet roet d'an-unan da c'hlad ; *zu Lehen geben*, reiñ da c'hlad, reiñ e dalc'h (Gregor).

Lehensabhängigkeit b. (-) : [istor] gwazelezh b.

Lehensbannpflicht b. (-) : [istor] banaliezh b.

Lehensbezirk g. (-s,-e) : [istor] dalc'h-feurm g., aotrouniezh b., tachad douar dindan dalc'h un aotrou g., glad g.

Lehenseid g. (-s) : [istor] le a wazoniezh g. ; *den Lehenseid ablegen*, gwasat, ober gwazoniezh, ober feiz ha gwazoniezh, anzav gwazoniezh d'e aotrou.

Lehensherr g. (-n,-en) : [istor] pennaotrou g., penndiern g., mac'htiern g., marc'hegour g. ; *Lehensherr mit eigenem Heerbann*, marc'hegour bannielek g.

Lehensherrlichkeit b. (-) / **Lehensherrschaft** b. (-) : [istor] aotrouniezh b.

Lehensmann g. (-s,-männer/-leute) : [istor] gwaz g. [*liester* gwizien], gladdalc'her g., gwazonier g.

Lehenspflicht b. (-) : [istor] gwazoniezh b., gwazelezh b. ; *die Lehenspflicht geloben*, gwasat, ober gwazoniezh, ober feiz ha gwazoniezh, anzav gwazoniezh d'e aotrou.

Lehensrechte lies. : gwirioù aotrouniel lies., gwirioù feodel lies.

Lehensträger g. (-s,-) : [istor] gwazonier g., gladdalc'her g., gwaz g. [*liester* gwizien].

Lehenswesen n. (-s) : [istor] dalc'hiadezh b., gladdalc'helezh b.

Lehm g. (-s,-e) : pri g., pri melen g., pri-prad g., douar druz g., arbrad g., douar-bev g., kourrez g., douar kourrez g., douar melen g. ; *mit Stroh und Lehm bauen*, priennañ, ardilhañ, sevel gant plouz ha pri mesk-ha-mesk, sevel gant barras, sevel gant tilh ; *eine Figur aus Lehm formen*, priennañ un delwennig ; *Lehm mischen*, meskañ pri, mezañ pri, distrempañ pri, merat pri.

Lehmbau g. (-s,-bauten) : 1. saverezh gant pri g. ; 2. ti-pri g., priellenn b., barrasenn b.

Lehmboden g. (-s,-böden) : douar-pri g., douar priek g., arbrad g., douar kourrez g., douar melen g., douar ruz g., prieg b., kourrez g. ; *gestampfter Lehmboden*, douar nevez g., douar palumet g.

lehmgeib ag. : melen evel ar pri.

lehmhaltig ag. : priek, priellek, priennek, arbradek.

Lehmhütte b. (-,-n) : ti-pri g., priellenn b., lochenn-bri b., barrasenn b.

lehmig ag. : priek, priellek, priennek, arbradek.

Lehmmauer b. (-,-n) : prienn b., priellenn b., moger-bri b.

Lehmputz g. (-es) : indu pri g., fuilh pri g., chek pri g. ; *mit Lehmputz bewerfen*, priañ, priata.

Lehmwand b. (-,-wände) : prienn b., priellenn b.

Lehmziegel g. (-s,-) : brik pri disec'het en aer str., brikenn bri disec'het en aer b.

Lehn n. (-s,-) : [istor] *sellit ouzh Lehen*.

lehnbar ag. : [istor] gwazonier, gwaz ; *jemandem lehnbar sein*, bezañ dindan u.b. / bezañ dindan dalc'h u.b. / bezañ e dalc'h (e douar) u.b. / delc'her eus u.b. (Gregor), bezañ

gwaz d'u.b., bezañ dindan damani u.b., bezañ dindan perzh u.b.

Lehnbarkeit b. (-) : [istor] gwazelezh b., gwazoniezh b.

Lehne b. (-,-n) : 1. [arrebbeur] harp g., skor g. ; *Armlehne*, brenek g., brec'h b. ; *Rückenlehne*, kein g. ; *mit einer Rückenlehne versehen sein*, bezañ keinek ; 2. [diri] bann g., garid diri b., dorn-red g., aspled g., bardell b., gwardoù lies., harzell b. ; 3. [dre astenn.] krapenn b., dinaou g., rabañs b., dirabañs b.

lehnen V.gw. (hat gelehnt) : bezañ a-harp, bezañ harp, bezañ stok, harpañ ; *das Brett lehnt an der Wand*, harp eo ar plankenn er speurenn (ouzh ar speurenn), a-harp emañ ar plankenn ouzh ar speurenn, stok eo ar plankenn ouzh ar speurenn, harpañ a ra ar plankenn er speurenn, harpañ a ra ar plankenn war ar speurenn.

V.k.e. (hat gelehnt) : harpañ, lakaat a-harp ; *er hat die Leiter an die Mauer gelehnt*, harpet en deus ar skeul er voger (ouzh ar voger), skeuliet en deus ar vur, lakaet en deus ar skeul a-harp ouzh ar vur.

V.em. : **sich lehn** (hat sich (t-rt) gelehnt) : 1. *sich (t-rt) aus dem Fenster lehn*, stouiñ dre ar prenestr, stouiñ ouzh ar prenestr, stouiñ ouzh bardell ar prenestr (ouzh barlenn ar prenestr, ouzh ar prenestr), bountañ e benn er-maez dre ar prenestr, mont war e vrusk (bezañ war e stou) er prenestr, mont war e vruched er prenestr, bruchediñ ouzh ar prenestr, greuchadiñ ouzh ar prenestr, bezañ harp e vruched ouzh aspled ar prenestr ; 2. *sich (t-rt) mit dem Rücken an die Mauer lehn*, harpañ e gein ouzh ar voger, alkodiñ ouzh ar vur.

Lehnsbauer g. (-n,-n) : [istor] koumananter g. (Gregor).

Lehnsdienst g. (-es,-e) : [istor] deverioù evel gwaz lies., gwazelezh b., gwazoniezh b.

Lehnseid g. (-s) : [istor] le a wazoniezh g. ; *den Lehnseid ablegen*, gwasat, ober gwazoniezh, ober feiz ha gwazoniezh, anzav gwazoniezh d'e aotrou.

Lehnsessel g. (-s,-) : kador geinek b., kador-vrec'h b., kador-gazeliek b., berjelenn b.

Lehnsfolge b. (-,-n) : [istor] 1. susit gladdalc'hel g., susit c'hladalc'hel b., urvadur gladdalc'hel g., ; 2. dever evel gwaz g.

lehnsfrei ag. : [istor, gwir] kuit ; *lehnsfreies Land*, douar-kuit g..

Lehnsgut n. (-s,-güter) : [istor] dalc'h g., douar-dalc'h g., aotrouniezh b., tachad douar dindan dalc'h un aotrou g., glad g.

Lehnsherr g. (-n,-en) : [istor] pennaotrou g., penndiern g., mac'htiern g., marc'hegour g. ; *Lehnsherr mit eigenem Heerbann*, marc'hegour bannielek g.

Lehnsherrin b. (-,-nen) : [istor] pennitron b.

Lehnsmann g. (-s,-männer/-leute) : [istor] gwazonier g., gwaz g. [*liester* gwizien], gladdalc'her g.

Lehnspflicht b. (-) : [istor] gwazoniezh b., gwazelezh b. ; *die Lehnspflicht geloben*, gwasat, ober gwazoniezh, ober feiz ha gwazoniezh, anzav gwazoniezh d'e aotrou.

Lehnsträger g. (-s,-) : [istor] gwazonier g., gwaz g. [*liester* gwizien], gladdalc'her g.

Lehnstuhl g. (-s,-stühle) : kador geinek b., kador-vrec'h b., kador-gazeliek b., berjelenn b.

Lehnswesen n. (-s) : [istor] gladdalc'helezh b., feodalc'helezh b., gladdalc'hiezh b., feodelezh b.

Lehnszins g. (-es,-e) : [istor] sens g.

Lehnübersetzung b. (-,-en) : [yezh.] drevezadur g.

Lehnwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] amprestadenn b., ger amprestet g.

Lehr n. (-s,-e) : [tekn.] kalibr g., gobari g., jaoj g., patrom g., gwirier g., [rouez e bzh] amprest g.

Lehramt n. (-s,-ämter) : kelenn g., kelennerzh g., karg a gelenner b., labour a gelenner g. ; *sein Lehramt aufgeben*, dilezel ar c'helenn, dilezel (reiñ e zilez eus) e garg a gelenner.

Lehramtskandidat g. (-en,-en) : danvez kelenner g.

Lehramtskandidatin b. (-,-nen) : danvez kelennerzh g.

Lehranstalt b. (-,-en) : kelenndi g., ti-skol g., skol b.

Lehrauftrag g. (-s,-aufträge) : karg a gelenner en ur skol-veur b.

lehrbar ag. : kelennadus, deskadus, hag a c'haller kelenn, hag a c'haller deskiñ.

Lehrbeauftragte(r) ag.k. g./b. : [skol-veur] kentelier g., adkelenner g., den e karg a gentelioù g.

Lehrbefähigung b. (-,-en) : testeni gouested da gelenn g.

Lehrbegriff g. (-s,-e) : [preder.] meizad kelennadurel g.

Lehrbehelf g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] dafar kelenn g., araez kelenn g.

Lehrberuf g. (-s) : micher gelenner b., micher a gelenner b., kelenn g.

Lehrbetrieb g. (-s,-e) : skol b., ti-skol g., kelenndi g. ; *landwirtschaftlicher Lehrbetrieb*, atant-skol g.

Lehrbrief g. (-s,-e) : testeni deskarderezh g.

Lehrbuch b. (-s,-bücher) : levr-skol g., levr-kelenn g., domlevr g., levr-dorn g., sturlevr g., pleustrad g., levr-heñchañ g., hentenn b., [kozh e brezhoneg] divizoù lies.

Lehrbursche g. (-n,-n) : deskard g., deskad g., paotr-micher g., mous g., labous g.

Lehre¹ b. (-,-n) : 1. kentel b., kelenn b., desk g., pennsturienn b. ; *eine heilsame Lehre*, ur gentel salvus b., ur gelenn salvus b., ur gentel vadoberus b., ur gelenn vadoberus b.

2. penngredenn b., penngelennadur g., pennwirionez b., penngelennadurezh b., kelennadurezh b. ; *die christliche Lehre*, al lezenn gristen b., lezenn ar gristeniezh b., gwirionezoù ar feiz kristen lies., ar gelennadurezh kristen b., ar gredenn gristen b. (Gregor), reizhoù an Aviel lies. ; *die Lehre von der Dreieinigkeit*, penngelennadur (gwirionezoù a-zivout) an Dreinded g., gwirionezoù a-zivout an Dreinded lies., kelennadurezh a-zivout an Dreinded b. (Gregor).

3. lezenn b., savelenn b., damkaniezh b. ; [fizik] *die Lehre von der Schwerkraft*, lezenn (savelenn) ar bouezañs (ar c'herc'helder) b. ; [yezh.] *Lehre von der Satzbildung*, ereadurezh g., frazennadur g., frazennerzh g., kevreadur g., kevreadurezh b.

4. [dre astenn.] *das soll dir eine Lehre sein*, an dra-se da zesko d'ober seurt traoù, ur gentel a-zoare ac'h eus bet bepred, merk mat an dra-se, n'ankounac'ha ket ar gentel ac'h eus resevet, mat e vefe dit n'ankounac'haat ket se, bremañ e ouzout un ardremez bennak pelloc'h ; *aus etwas eine Lehre ziehen*, tennañ ur gentel evit an-unan eus udb, tennañ ur gelenn evit an-unan a-ziwar udb, dastum skiant diwar udb, sevel (dont) skiant d'an-unan diwar udb, kavout desk en udb ; *er hat daraus keine*

Lehre gezogen, n'eo ket talvezet dezhañ bezañ bet ar gentel-se.

5. deskoni b., deskarderezh g., deskardelezh b., deskadelezh b., deskerezh g. ; *in der Lehre sein (stehen)*, bezañ o teskiñ micher (e vicher), bezañ o teskardiñ ; *in die Lehre gegeben werden*, bezañ lakaet da zeskiñ micher (Gregor), bezañ lakaet war ur vicher, mont da zeskiñ micher, mont da zeskardiñ ; [dre skeud.] P. *jemanden in die Lehre nehmen*, kemer u.b. da zeskard, deskiñ e vicher d'u.b., reizhañ u.b. war e labour, ober kentel d'u.b., kenteliañ u.b.

Lehre² b. (-,-n) : [tekn.] gobari g., jaoj g., patrom g., gwirier g.

lehren¹ V.k.e. (hat gelehrt) : kelenn, deskiñ, deskardiñ, reizhañ, deskonian, kenteliañ, skoliañ, skoliata, skolaat, ober kelenner, ober skol ; *er lehrte mich tanzen*, desket en deus ac'hanon da zañsal, desket en deus din dañsal, reizhet en deus ac'hanon war an dañsal ; *jemanden in die Mathematik lehren*, deskiñ matematik d'u.b., kelenn u.b. war ar matematik, reizhañ u.b. war ar matematik, ober skol d'u.b. war ar matematik ; *Bretonisch lehren*, kelenn brezhoneg ; *die Erfahrung lehrt uns, dass ...*, diwar skiant-prenet (diwar chem, diwar chemet) e ouzomp mat e ... ; *jemanden gehorchen lehren*, deskiñ d'u.b. sentiñ ; *er lehrt in den Oberklassen*, kelenn a ra el lise ; *das muss die Zukunft lehren*, gwelet 'vo, an hini a vevo a welo ; P. *jemanden Mores lehren*, ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., c'hwezhañ e teod u.b., plantañ kentel gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozañ u.b., krozañ d'u.b., ronkañ ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., kiviañ tonenn e benn d'u.b. / koeziañ e benn d'u.b. (Gregor) ; *ein Tag lehrt den anderen*, bep tamm bemdez a zegas e damm skiant.

lehren n. (-s) : kelenn g., kelennadurezh b., kelennerzh g., kelennadur g., deskadur g., deskadurezh b., desk g., deskerezh g., skoliadur g.

lehren² V.k.e. (hat gelehrt) : jaojañ.

Lehrer g. (-s,-) : kelenner g., skolaer g., mestr-kelenner g., mestr-skol g., mestr g., kentelier g., monitour g. ; *Volksschullehrer*, mestr-skol g., mestr g., skolaer g. ; *ich habe Herrn Müller als Lehrer gehabt*, bet on bet er skol gant an aotrou Müller ; *mein damaliger Lehrer*, ar skolaer ma'z on bet gantañ er skol g., ar mestr ma'z on bet gantañ er skol g.

Lehreraustausch g. (-s,-e) : eskemm kelennerien g.

Lehrerberuf g. (-s,-e) : micher gelenner b., micher a gelenner b. ; *er hat den Lehrerberuf ergriffen*, er hat den Lehrerberuf gewählt, aet eo war ar vicher gelenner, aet eo war ar vicher a gelenner.

Lehrerbildungsanstalt b. (-,-en) : ensavadur skol-veur ar stummañ-mistri g., kreizenn stummañ kelennerien b.

lehrerhaft ag. : techet da c'hoari e vestr-skol, hag a blij dezhañ ober skol d'ar re all, techet d'ober e berson e pep parrez, pedant, pedantek.

Lehrerin b. (-,-nen) : kelenner b., skolaerez b., mestrez-skol b., mestrez b., kenteliezh b., monitourer b.

Lehrerkollege g. (-n,-n) : kenskolaer g., kenseur g.

Lehrerkollegium n. (-s,-kollegien) : kelennerien lies., korfuniad ar gelennerien g., korf ar gelennerien g., kenezeliezh ar gelennerien b.

Lehrerprüfung b. (-,-en) : testeni gouested da gelenn g.

Lehrerschaft b. (-) : kelennerien lies., korfuniad ar gelennerien g., korf ar gelennerien g., kenezeliezh ar gelennerien b.

Lehrerseminar n. (-s,-e) : ensavadur skol-veur ar stummañ-mistri g., skol-vistri b.

Lehrerstand g. (-s) : **1.** [tud] kelennerien lies., korfuniad ar gelennerien g., korf ar gelennerien g., kenezeliezh ar gelennerien b. ; **2.** [karg] kelenn g., kelenner b., karg a gelenner b., labour a gelenner g.

Lehrerton g. (-s) : ton kelennus g., doare kaozeal ur c'helenner g., ton ur mestr-skol g.

Lehrerzimmer n. (-s,-) : sal ar gelennerien b.

Lehrfach n. (-s,-fächer) : danvez kelenn g., diskiblezh b.

Lehrfabel b. (-,-n) : [lenn.] fablenn gentelius b., fablenn kelennus b.

Lehrfilm g. (-s,-e) : teulfilm g.

Lehrform b. (-,-en) : doare kelenn g., hentenn gelenn b.

Lehrfreiheit b. (-) : frankiz kelenn b.

Lehrgabe b. (-,-n) : donezonoù kaer evit ar c'helenner lies.

Lehrgang g. (-s,-gänge) : rummad-kentelioù g.

Lehrgebäude n. (-s,-) : **1.** kelenndurezh b. ; **2.** [preder.] reizhiad b.

Lehrgedicht n. (-s,-e) : barzhoneg kentelius b./g., barzhoneg kelennus b./g.

Lehrgegenstand g. (-s,-gegenstände) : diskiblezh b., danvez kelenn g.

Lehrgeld n. (-s,-er) : **1.** mizoù deskarderezh lies., mizoù deskardiñ lies. ; **2.** [dre skeud.] *Lehrgeld geben (zahlen, bezahlen)*, sevel skiant d'an-unan (dont skiant d'an-unan, deskiñ skiant) diwar-bouez e yalc'h (Gregor).

lehrhaft ag. : **1.** kentelius, kelennus ; **2.** [dre astenn.] techet da c'hoari e vestr-skol, hag a blij dezhañ ober skol d'ar re all, techet d'ober e berson e pep parrez, pedant, setañsus.

Lehrherr g. (-n,-en) : mestr deskardiñ g., mestr-stummer g., stummer deskarded g.

Lehrjahr n. (-s,-e) : bloavezh deskarderezh g.

Lehrjunge g. (-n,-n) : deskard g., deskad g., paotr-micher g., mous g., labous g.

Lehrkörper g. (-s,-) : korf kelenn g., kelennerien lies., korfuniad ar gelennerien g., korf ar gelennerien g., kenezeliezh ar gelennerien b.

Lehrkraft b. (-,-kräfte) : kelenner g., skolaer g., mestr-skol g.

Lehrkrankenhaus n. (-es,-häuser) : pennospital skol-veur g.

Lehrkunst b. (-) : pedagogiezh b., skiant ar c'helenner b., kelenn g., diougonerezh g.

Lehrling g. (-s,-e) : desker g., deskad g., deskard g., deskadour g., paotr-micher g., paotr-micherour g., mous g., labous g. ; *er ist Tischlerlehrling*, emañ o teskiñ evit

mont da vunuzer, emañ o teskiñ bezañ munuzer, danvez munuzer eo, mous eo gant ur munuzer ; *Schneiderlehrling werden*, mont da zeskiñ bezañ kemener, mont da zanvez kemener, mont da vous gant ur c'hemener.

Lehrmädchen n. (-s,-) : deskerez b., deskadez b., deskardez b., deskadour b., plac'h-micher b., bugelezh b.

lehrmäßig ag. : kelenndurel.

Lehrmeinung b. (-,-en) : [relij.] dogm g., penngelennadur g., penngredenn b.

Lehrmeister g. (-s,-) : mestr deskardiñ g., mestr-stummer g., stummer deskarded g.

Lehrmeisterin b. (-,-nen) : mestrez deskardiñ b., mestrez stummerez b., stummerez deskarded b.

Lehrmethode b. (-,-n) : doare kelenn g., hentenn gelenn b.

Lehrmittel n. (-s,-) : dafar kelenn g., araez kelenn g.

Lehrplan g. (-s,-pläne) : programm-studi g., roll-studi g.

Lehrpredigt b. (-,-en) : [relij.] homelienn b.

Lehrprobe b. (-,-n) : arnodenn bleustrek evit gounit an testeni gouested da gelenn b.

lehrreich ag. : kentelius, kelennus, pinvidik, talvoudek.

Lehrsaal g. (-s,-säle) : sal gelenn b., sal glas b.

Lehrsatz g. (-es,-sätze) : **1.** dod g., dodad g. ; **2.** [relij.] dogm g., penngelennadur g., penngredenn b., kelenndurezh b., kemennadur g., gwirionezh ar feiz b. ; *diese Lehrsätze sind triftiger*, ar gwirionezioù-se o deus muioc'h a ledanded ; **3.** [mat.] delakadenn b., teorem g., gwirienn b. ; *binomischer Lehrsatz*, delakadenn vinomel b.

Lehrspruch g. (-s,-sprüche) : kemennadur g., pennsturienn b.

Lehrstil g. (-s,-e) : doare da gelenn g.

Lehrstoff g. (-s,-e) : danvez kelenn g., danvez kelenner g., kelennadur g., materi g.

Lehrstuhl g. (-s,-stühle) : [skol-veur] kador-gelenn b.

Lehrtochter b. (-,-töchter) : [Bro-Suis] deskardez b., deskadez b., plac'h-micher b., bugelezh b.

Lehrstunde b. (-,-n) : kentel b., prantad kelenn g.

Lehrverhältnis n. (-ses) : deskoni b., deskarderezh g., deskardelezh b., deskerezh g.

Lehrwerk n. (-s,-e) : levr-skol g.

Lehrwerkstatt b. (-,-stätten) : kreizenn stummañ an deskarded b., stal-labour stummañ an deskidi b.

lehrwidrig ag. : kontrol d'ar penngelennadur, direizhkredenn.

Lehrzeit b. (-) : deskoni b., deskarderezh g., deskardelezh b., deskerezh g., maread deskardiñ g.

Leib g. (-s, Leiber) : **1.** korf g. ; *am ganzen Leib zittern*, krenañ ken-ha-ken, krenañ gant e holl izili, krenañ en e holl izili, krenañ war e izili, bezañ krog ar c'hren en e holl izili, krenañ penn ha troad, krenañ en e greiz, krenañ war e zivhar, krenañ munut, krenañ anezhi, krenañ gwazh-pegen-gwazh ; *er zitterte am ganzen Leib*, krenañ a rae gant e holl izili (Gregor), krenañ anezhi a rae, krenañ a rae evel ur barr delioù, krenañ a rae penn ha troad ; *die Diebe hatten Schiss gekriegt und zitterten am ganzen Leib*, al laeron a oa flaer en o bragoù ha krenañ munut a raent ; *bleiben Sie mir vom Leib !* kit lark diouzhin ! kit gant ho hent ! kit diwar va zro ! arabat eo deoc'h tostaat ouzhin !

pellait diouzhin ! kit pell diouzhin ! kit pelloc'h ! na zeuit ket war-nes-taol din ! ; *mitten um den Leib*, a-dro-vriad ; *jemandem vom Leibe bleiben*, na gaout stok gant u.b. ; *sich jemanden vom Leibe halten*, derc'hel u.b. pell diouzh e dro, distekiñ (diarbenn, argas) u.b., kas u.b. diwar e dro ; [dre skeud.] *er hat den Teufel im Leibe*, diaoulet eo, emañ an diaoul gantañ, perc'hennet eo (trelatet eo e spered) gant an diaoul, itrikoù an diaoul a zo en e gorf, emañ diwar Baolig ; *das erfuhr ich am eigenen Leib*, prenet em eus skiant diwar va c'houst, desket em eus skiant (paeet em eus bet) diwar-bouez va c'hroc'henn (Gregor), damantet a-walc'h em eus bet evit er gouzout, desket em eus an dra-se diwar va c'houst, dre c'haou ouzhin eo em eus desket an dra-se, diwar va c'houst on aet da c'houzout petra eo an dra-se ; *diese Tätigkeit ist ihm auf den Leib zugeschnitten*, mont a ra brav al labour-se dioutañ, degouezh a ra mat al labour-se dezhañ, dioutañ eo al labour-se, al labour-se a zo rik-ha-rak dioutañ ; *diese Rolle ist ihm auf den Leib geschrieben*, ar roll-se a zo rik-ha-rak dioutañ ; *den Leib kasteien*, kastizañ e gorf, en em gastizañ ; *bei lebendigem Leibe verbrennen*, bezañ losket ent bev, leskiñ ent bev, mervel devet ; *das Übel steckt ihm schon lange im Leibe*, emañ o c'horfiñ ar c'hleñved-se pelloù 'zo dija ; *mit Leib und Seele*, korf ha kalon ; *er ist mit Leib und Seele bei der Sache*, emañ korf ha kalon ganti, da vat-kaer e ya ganti, mont a ra a-zevri-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer dezhi, mont a ra parfet dezhi, a-zevri-kaer emañ ganti, emañ ganti korf hag ene, emañ gwir wellañ o stourm evit ar pezh a zifennomp, stourm a ra gant ur gred birvidik (gant un ene birvidik) evit ar pezh a zifennomp ; *sie ist gesegneten Leibes*, bugel a zo ganti, prenet he deus ur vrennidenn nevez, prenet he deus (graet ez eus bet dezhi) un davanjer nevez, sav a zo bet lakaet dezhi dindan he zavañjer, emañ ar soubenn o virviñ, prenet he deus ur vrennidenn nevez, keloù riz (keloù mat, keloù nevez, keloù bugel) a zo ganti, emañ an dud da greskiñ ganti (en he zi), ac'hub eo, traoù (traoù nevez, traoù a-nevez) 'zo ganti, traoù bihan 'zo ganti, en em gavet ez eus keloù ganti, keloù 'zo ganti, emañ o c'hortoz tud a-gresk, ur bugel a zo en he c'herc'henn, war he fedennoù emañ, emañ o kemer korf ; *einer Sache zu Leibe rücken*, stagañ (kregiñ) ganti, mont (dont) dezhi, pegañ (kregiñ) en ul labour bennak, stagañ gant ul labour bennak, mont e penn eus ul labour bennak, kregiñ gant ul labour bennak ; *stark am Geist, am Leibe schwach*, eskuit eo ar spered hogen diyoul eo ar c'hig - ar spered a zo buan, met ar c'hig a zo dinerzh ; *stark am Leib, am Geiste schwach*, eskuit eo ar c'hig hogen diyoul eo ar spered ; *sich das Schwert in den Leib rennen*, en em deurel war beg ar c'hleze, enklavañ ; *jemandem das Schwert in den Leib rennen* (*bohren, stoßen, jagen*), toullgofañ u.b. gant e gleze, difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b. gant e gleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e kof u.b. ; P. *er hat kein Hemd auf dem Leib*, n'en deus ket ur roched da wiskañ ; *sie hat kein Hemd auf dem Leib*, n'he deus ket un hiviz da lakaat war he c'hein ; [relij.] *der Leib des Herrn*, korf Hor Salver g., ar gomunienn b., an ostiv g.

2. [preder., Fichte, Hegel h.a.] emgorf g.

3. [tr-l] *Leib und Leben einsetzen*, arvariñ e vuhez, risklañ e vuhez, mont dezhi hep damant d'e vuhez, lakaat e

vuhez en arvar, en em lakaat war riskl da (war var da, er riskl a) goll e vuhez, en em lakaat e dañjer (e-tailh, e piriñ) da goll e vuhez ; *Leib und Leben opfern*, aberzhiñ e vuhez.

4. kof g., bouzelloù lies., kreiz g. ; *nichts Ordentliches im Leib haben*, bezañ moan e gof, bezañ goulo e gof, ober bouzellenn voan (kofig moan), bezañ ruz e vouzelloù, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat ; *sich den Leib vollschlagen*, ober ur pezh teurennad, debriñ da darzhañ, pegañ gant e voued, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, kofata, korfata, pilat boued, pegañ war ar boued, debriñ leizh e gof, debriñ gwalc'h e galon, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), bezañ krefñ war ar chaokat, kaout ur malouer mat, pilat boued a-c'hoari-gaer, dantañ kaer / lonkañ evel ur ranklez / brifal / fripal / bourellañ ervat e borpant / kargañ kaer e gof (Gregor), kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, ober ur foeltr-bouzelloù, ober ur rontad, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, ober meurlarjez, pegañ war an traoù, kargañ e sac'h betek ar skoulm, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteuennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, ober ur pezh teurennad, sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù ; *Essen und Trinken hält Leib und Seele zusammen*, ur sac'h goulo ne chom ket en e blom - kofoù diroufenn, kofoù seder - an tamm hag al lomm a zalc'h an den en e blom ; [dre skeud.] *er hat kein Herz im Leib*, kalet eo e galon, ur galon galet (ur galon vaen, ur galon dir) en deus, n'en deus ket a galon, dir a zo war e galon, ur gwall galon a zo en e greiz (Gregor) ; *mir bricht das Herz im Leibe*, frailhet (rannet, daouhanteret) eo va c'halon, strakal (tarzhañ) a ra va c'halon gant ar glac'har, malet e vez va c'halon gant ar gloaz, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, daouhanteriñ a ra va c'halon, frailhañ a ra va c'halon, rannañ a ra va c'halon, un diframm eo evidon gwelet an dra-se ; *ihm lachte das Herz im Leibe*, tridal (tarzhañ) a rae e galon gant al levenez, tarzhañ a rae al levenez en e greiz, stonket e oa e galon gant ar joa, ouzhpenn laouen e oa ; *sich die Seele aus dem Leib weinen*, gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwalc'h e galon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, leizh e gof), skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hwerv), leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e walc'h, gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmiñ, garmiñ evel ur vadalen, dont tev an dour eus e zaoulagad, dougen gouelvan bras (Gregor) ; *sich die Lunge aus dem Leib schreien*, *sich die Kehle aus dem Leibe schreien*, krial forzh, sachañ warni, gouraouiñ (raouliañ, gouraouliañ, raouañ) dre forzh krial, tagennañ, koll e vouezh dre zalc'h huchal, koll e vouezh dre fin huchal, gagenañ, disec'hañ e skevent o huchal (Gregor), hopal ken e kord gwazied e c'houzoug, huchal evel ur bleiz, youc'hal evel ur bleiz skaotet, youc'hal evel ur broc'h, youc'hal a-bouez holl

nerzh e vouezh (a-bouez-penn, a-leizh korzenn, a-leizh e gorzailhenn, eus holl nerzh e gorzenn, ken na spont ar brini), hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, choual a-bouez-penn, choual eus holl nerzh e gorzenn, choual a-bouez e benn ; *sich die Seele aus dem Leib reden*, komz betek ar moug, koll glaour e c'henoù o klask displegañ udb., disec'hañ e skevent o klask displegañ udb. ; *der wird sich wohl die Seele (die Lungen) nicht aus dem Leib singen*, hemañ n'eo ket prest da zivarc'hañ e c'housoug o kanañ ; *sich die Beine in den Leib stehen*, ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, gedal mil bell, morc'hedal, morfontiñ, pilpazañ, chom war vranc, dibasiantañ o c'hortoz, dibasiantañ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz betek trompill ar Varn, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig ; [kr-l] *der Leib ist einem näher als das Hemd*, stag eo ar c'hroc'hen d'ar c'hein - pep manac'h a gomz evit e sac'h - e pep tra e klask pep den tennañ begig e spilhenn - ur micherour diouzh an deiz a garfe 've noz da greisteiz - pep hini war e besk - pep hini evit e gont - pep hini evit e sac'h - pep hini a bed evit e sac'h - pep den ne glask nemet e vad e-unan - pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell - truez 'zo marv ha karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h.

Leibarzt g. (-es,-ärzte) : medisin entitlet g., mezeg entitlet g., medisin boas g., mezeg boas g.

Leibärztin b. (-,nen) : medisinez entitlet b., mezegez entitlet b., medisinez voas b., mezegez voas b.

Leibbinde b. (-,n) : 1. [mezeg.] gouriz g., lienenn b., bandenn b. ; 2. lêrenn-gof b., lêrenn-dor b., joentrenn b., senklenn-gof b.

Leibbürge g. (-n,-n) : mac'hiad g., gouestlad g., ostaj g., den-gouestl g.

Leibchen n. (-s,-) : korfenn b., justenn b., krez dindan g., rochedig g./b. ; *Leibchen für stillende Mütter*, korfenn-laezh b.

Leibeigene(r) ag.k. g./b. : serv g., servez b., damen g., damsklav g., damsklavez b.

Leibeigenschaft b. (-) : [istor] servelezh b. ; *jemanden in Leibeigenschaft halten*, delc'her u.b. er sujidigezh ; *die Zeit der Leibeigenschaft ist vorbei*, n'emaomp ket mui dindan gazel-ge.

leiben V.gw. (anv-gwan-verb ebet) : [tro-lavar] *wie er leibt und lebt*, e-giz (evel) m'emañ e gwirionez.

Leibesbeschaffenheit b. (-) : korfadur g., korfadurezh b., tremp g., temz-korf g., genezh g.

Leibesdicke b. (-) : korfegezh b., kuilhder g., kuilhded b., kigder g.

Leibeserbe g. (-n,-n) : [gwir] hêr a linenn eeun g., heritour a linenn eeun g.

Leibesfehler g. (-s,-) : namm g., si g., mank g., mac'hagn g.

Leibesfrucht b. (-,früchte) : krouell b., frouezh e kof e vamm g. ; *ihre Leibesfrucht*, frouezh he daougostez g.

Leibesfülle b. (-) : kuilhder g., kuilhded b., kigder g., korfelezh b.

Leibesgebrechen n. (-s,-) : namm g., si g., mank g., mac'hagn g.

Leibesgestalt b. (-,en) : korfadur g., korfadurezh b., tremp g., temz korf g.

Leibesgröße b. (-,n) : ment-korf b., korfadur g., korfadurezh b.

Leibeskraft b. (-,kräfte) : nerzh korf g., kreñvder g. ; *er schrie aus Leibeskräften*, youc'hal a reas a-holl-nerzh e gorf, youc'hal a reas a-leizh korzenn, youc'hal a reas leizh e veg, huchal a reas a-leizh e gorzailhenn, hopal ha dihopal a reas evel un diaoul, blejal a reas evel ur c'hole, huchal a reas eus holl nerzh e gorzenn, huchal a reas ken na spont ar brini, huchal a reas a-bouez-penn, huchal a reas a-bouez e benn, huchal a reas war-bouez e benn, huchal a reas a-leizh korzenn, huchal a reas evel ur bleiz, youc'hal a reas evel ur broc'h, youc'hal a reas evel ur bleiz skaotet, blejal a reas evel ur vuoc'h kollet he leue ganti, choual a reas a-bouez-penn, choual a reas a-bouez e benn ; *mit Leibeskräften*, a-nerzh-brec'h, a-holl-nerzh e gorf, a-nerzh-korf, a-nerzh e gorf, hardizh ; *aus Leibeskräften schlagen*, skeiñ a-holl-nerzh e gorf (a-daol-dall, a-nerzh e zivrec'h, ken na strak, a-dro-herr, a-dro-jouez, a dro vrec'h, a-nerzh e gorf, hardizh).

Leibesstrafe b. (-,n) : kastiz da c'housañv en e gorf g., garventeziou korf lies., poan gorf b., pinijenn gorf b.

Leibesübungen lies. : embregerezh-korf g.

Leibesumfang g. (-s,-umfänge) : korfegezh b., kuilhder g., kuilhded b., kigder g.

Leibesvisitation b. (-,en) : furch korf g., furchadenn gorf b.

leibfällig ag. : [gwir] ... diandreiñ, diandroadus ; *leibfällige Grundstücke*, douaroù diandreiñ lies.

Leibfarbe b. (-,n) : liv hag a blij ar muiañ d'an-unan g.

Leibgarde b. (-,n) : [lu] gward-korf g.

Leibgardist g. (-en,-en) : [lu] gward-korf g.

Leibgedinge n. (-s,-) : [gwir] leve hed-buhez g., argouroù roue g., pennaj g.

Leibgericht n. (-s,-e) : meuz hag a c'hoarzh ar muiañ ouzh an-unan g., meuz hag a blij ar muiañ d'an-unan g.

Leibgürtel g. (-s,-) / **Leibgurt** g. (-s,-e) : gouriz g., lêrenn-gof b., lêrenn-dor b., joentrenn b., senklenn-gof b.

leibhaft ag. / **leibhaftig** ag. : 1. kig hag eskern ; *ich sehe ihn leibhaftig vor mir*, gwelet a ran anezhañ dirazon, kig hag eskern ; *er sieht aus wie der leibhaftige Tod*, ken distruj hag un den marv eo, evel un ankoù eo, treut eo evel ar marv, treut-marv eo, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut ha kastiz eo, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-gagn, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut-kign, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur

forc'h, treut evel ur vazh gwisket), n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, moan eo evel an drezenn, hennezh n'eus mann outañ, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo un dreudasenn, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor) ; **2.** gwir, korf hag ene, enkorfet ; *er ist ein leibhafter Teufel*, diaoulet eo, ur gwir diaoul a zo anezhañ, itrikoù an diaoul a zo en e gorf, emañ diwar Baolig ; **3.** P. [dre skeud.] *er läuft, als ob der Leibhaftige hinter ihm wäre*, tec'hel a ra rak e dal evel pa vefe Gwilhoù gozh ouzh e lipat (Gregor).

Leibkoch g. (-s,-köche) : keginer entitlet g.

Leibköchin b. (-,nen) : keginerez entitlet b.

Leibknurren n. (-s) : garmoù-bouzelloù lies., rec'h g., rec'hiñ g., soroc'herezh g., bourbouilh g., trouzmesk g.

leiblich ag. : **1.** a gorf, ... ar c'horf, korfel ; *leibliche Schönheit*, kened a gorf b. ; *leibliche Bedürfnisse*, ezhommoù natur lies., ezhommoù ar c'horf lies. ; **2.** kompez ; *sein leiblicher Bruder*, e vreur kompez g. ; *leiblicher Vetter*, kenderv kompez g. ; **3.** dezhañ e-unan ; *er sah es mit leiblichen Augen*, gwelet a reas an dra-se gant an daoulagad a zo en e benn.

Leibpacht b. (-,-en) : koumanant hed-buhez g.

Leibregiment n. (-s,-er) : [istor] rejimant ar roue g.

Leibreute b. (-,-n) : [gwir] leve hed-buhez g.

Leibriemen g. (-s,-) : gouriz g., lêrenn-gof b., lêrenn-dor b., joentrenn b., senklenn-gof b.

Leibrock g. (-s,-röcke) : gwiskamant lid g., levitenn b., levitenn hir b., frag g., P. chupenn lost-pig b.

Leibschmerzen lies. / **Leibschneiden** n. (-s) : [mezeg.] droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., gwers-wentl b.

Leibstuhl g. (-s,-stühle) : kador-doull b., kador-sekredoù b., kador-ar-sekredoù b. ; *Topf des Leibstuhles*, sailh dour lor b.

Leibspeise b. (-,-n) : meuz hag a c'hoarzh ar muiañ ouzh an-unan g., meuz hag a blij ar muiañ d'an-unan g.

Leib-und-Magenspeise b. (-,-n) : meuz hag a c'hoarzh ar muiañ ouzh an-unan g., meuz hag a blij ar muiañ d'an-unan g.

Leibwache b. (-,-n) : gward-korf g.

Leibwächter g. (-s,-) : gward-korf g.

Leibwäsche b. (-) : dilhadoù dindan lies., kreziou dindan lies.

Leibweh n. (-s) : [mezeg.] droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., gwers-wentl b.

Leibzucht b. (-) : [gwir] leve hed-buhez g., argouroù roue g., pennaj g.

Leich g. (-s,-e) : [barzh., kozh] lae g., gwerz b.

Leiche b. (-,-n) : **1.** korf-marv g., kelan g., gagn b., relegenn b., korf g., [kosh] bruluskenn b. ; *eine Leiche im Meer versenken*, *eine Leiche im Meer bestatten*, morañ ur c'horf-marv, islonkañ ur c'horf-marv ; P. *er gleicht einer wandelnden Leiche*, hennezh a zo evel un Ankoù krignet (evel ur relegoù), treut eo evel ar marv, treut-marv eo,

n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-keuneudenn eo, dismantr eo evel ur spes, n'eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, n'eus nemet un tammig parich stignet war ur sac'had eskern oc'h ober anezhañ (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] P. *er geht über Leichen*, ur galon griz a zo ennañ (Gregor), dir a zo war e galon, hennezh a zo ul loen brein (ul loen vil, ul loen lous, ul loen fall, ul loen gars), hennezh a zo bleiz a-walc'h, gwall griz a galon eo, ne soursi ouzh den ebet, n'eo ken tra nemet distervez, un dra milliget a zo anezhañ, hennezh n'eus netra a vat ennañ, kordet a fallagriezh eo, kordet eo e gorf a fallagriezh, e galon a zo ur puñs don a fallagriezh, pezhell eo e galon gant ar fallagriezh, n'eus nemet fallagriezh ennañ, n'eus ket un neudenn eeun oc'h ober anezhañ, n'eus ket un neudenn eeun ennañ, bez' ez eus un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, vis ar gordenn a zo ennañ, ur pezh fall a zen a zo anezhañ, hennezh a zo drouk betek mel e eskern, ur vosenn a zen a zo anezhañ, ul lec'hidenn a zen fall a zo anezhañ, hennezh a zo gwazh eget ar vosenn, e gont a fallagriezh a zo ennañ, ul loen gars a zo anezhañ, ur paotr gagn a zo anezhañ, ur gwall higolenn a zo anezhañ, hennezh n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ, hennezh a zo un higenn ; *nur über meine Leiche führt der Weg*, ret e vo deoc'h va lazhañ kent deoc'h tremen, ne dremenot ket ken na varvin.

Leichenacker g. (-s,-äcker) : bered b., douar benniget g., [dre skeud.] park ar marv g., park an ehan g., park ar c'herc'h g., jardin vras b.

Leichenalkaloid n. (-s,-e) : virus ar c'horfoù-marv g., ptomain g.

leichenartig ag. : kelanel, kelanheñvel, heñvel ouzh ur c'horf-marv, e doare ur c'horf-marv, a-zoare gant ur c'horf-marv, a-seurt gant ur c'horf-marv.

Leichenausgrabung b. (-,-en) : dizouaradur g., diveziadur g., diveziañ g., sav-releg g.

Leichenbegängnis n. (-ses,-se) : obidoù lies., lid-kañv g., kañvlidoù lies., kañv g. ; *Leichenbegängnis erster Klasse*, obidoù war an ton bras (war an ton uhelañ) lies., kañv bras g.

Leichenbeschauer g. (-s,-) : mezeg-lezenn g., mezeg lezennel g., korfskejer g., kelanskejer g.

Leichenbeschauerin b. (-,-nen) : mezegez-lezenn b., mezegez lezennel b., korfskejerez b., kelanskejerez b.

Leichenbesichtigung b. (-,-en) : korfskejerezh g., korfskejadur g., kelanskejañ g.

Leichenbestatter g. (-s,-) : embreger kañvlidoù g.

Leichenbestattung b. (-,-en) : douaridigezh b., beziadur g.

Leichenbittergesicht n. (-s,-er) / **Leichenbittermiene** b. (-,-n) : beg a-dreuz g., penn du g., penn teñval g., tal teñval g., penn kozh g., penn trist g. ; *mit Leichenbittermiene herumlaufen*, ober beg a-dreuz, ober penn du, ober ur penn kozh, ober kozh vin, bezañ kozh e

benn, bezañ hir e vailh, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, bezañ teñval e benn, bezañ teñval e dal, bezañ trist evel ur pesk en ur bod lann, bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ ur bod-spern war e dal, bezañ heñvel ouzh Doue Pleuveur, bezañ mantret (trist) evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan, bezañ trist evel ar marv, bezañ trist evel pa ve e kañv, bezañ sart evel gouel an Anaon.

leichenblass ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marvlivet, glaslivet, livet fall evel ur spes, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, arouez plankenn gantañ, ken distrui hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, glas-gwenn, morlivet, gwall-livet, distronk, distronket, melen evel ar beuz ; *leichenblasses Gesicht*, fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *leichenblass werden*, gwiskañ liv ar marv.

Leichenblässe b. (-) : liv ar marv g.

leichenbleich ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marvlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, ken distrui hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, glas-gwenn, distronk, distronket, melen evel ar beuz ; *leichenbleiches Gesicht*, fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *leichenbleich werden*, gwiskañ liv ar marv.

Leicheneule b. (-, -n) : [loen.] grell b., kaouenn-wenn b., labous-an-Ankoù g.

leichenfahl ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marvlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, ken distrui hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, glas-gwenn, distronk, distronket, melen evel ar beuz ; *leichenfahles Gesicht*, fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *leichenfahl werden*, gwiskañ liv ar marv.

Leichenfeier b. (-, -n) : obidoù lies., interamant g., kañvlidoù lies., lid-kañv g., kañv g.

Leichenfledderei b. (-) : dibourc'herezh tud marv g.

Leichenfledderer g. (-s, -) : dibourc'her tud marv g.

Leichenfledderin b. (-, -nen) : dibourc'herez tud marv b.

Leichengefolge n. (-s) / **Leichengeleit** n. (-s) : ambroug-kañv, ambrougadeg-kañv b., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv lies.

Leichengepränge n. (-s) : kañvlidoù lies.

Leichengerüst n. (-s, -e) : marc'h-kañv g., kabeled b., marvskaoñ b., marskaoñ b., bas-kañv g., geler b., gwele kañv g.

Leichengewölbe n. (-s, -) : kav-bez g., marvgav g.

Leichengift n. (-s) : virus ar c'horfoù-marv g., ptomain g.

leichenhaft ag. : kelanel, kelanheñvel, heñvel ouzh ur c'horf-marv.

Leichenhalle b. (-, -n) : chapel-biledoù b., chapel wenn b., chapel gañv b., chapel b.

Leichenhaufen g. (-s, -) : karnel b., bern korfoù marv g.

Leichenhaus n. (-es, -häuser) : morg g.

Leichenhemd n. (-es, -en) : liñsel b., lien-sebeliañ g., liñsel-gañv b.

Leichenkosten lies. : mizoù interamant lies., mizoù obidoù lies.

Leichenöffnung b. (-, -en) : korfsejerezh g., korfsejadur g., kelanskejañ g., dispennadur-korf g.

Leichenpredigt b. (-, -en) : prezegenn-gañv b.

Leichenräuber g. (-s, -) : dibourc'her korfoù tud marv g.

Leichenrede b. (-, -n) : prezegenn-gañv b.

Leichenschändung b. (-, -en) : disakridigezh-vez b., disakradur-bez g., disakrezezh-bez g.

Leichenschauer g. (-s, -) : mezeg-lezenn g., mezeg lezennel g., korfsejer g., kelanskejer g.

Leichenschauerin b. (-, -nen) : mezegez-lezenn b., mezegezh lezennel b., korfsejerezh b., kelanskejerezh b.

Leichenschauhaus g. (-es, -häuser) : morg g.

Leichenschmaus g. (-es) : pred da-geñver un interamant g., pred-kañv g.

Leichenstarre b. (-) : sonnder ar c'horfoù-marv g.

Leichenstein g. (-s, -e) : maen-koun g., maen-bez g.

Leichenträger g. (-s, -) : douger-arched g., archeder g.

Leichtentuch n. (-s, -tücher) : liñsel b., liñsel-gañv b., liñsel sebeliañ b., liñsel da lienañ b., lien-sebeliañ g., lien mortuaj g., pallenn-kañv g., lien g., lienenn b.

Leichenuntersuchung b. (-, -en) : korfsejerezh g., korfsejadur g., kelanskejañ g.

Leichenverbrennung b. (-, -en) : luduadur kelanoù g., luduañ kelanoù g., devij korfoù marv g.

Leichenwagen g. (-s, -) : karr-kañv g., gwetur an arched b.

Leichenzug g. (-s, -züge) : kañvambroug g., ambroug-kañv g., ambrougadeg-kañv b., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv lies.

Leichnam g. (-s, -e) : korf-marv g., kelan g., korf g. ; *die Abholung des Leichnams*, ar sav-korf g.

leicht ag. : 1. skañv, disamm, hesamm, dibounner, divec'h, lijer, dibouez ; *leichte Last*, bec'h skañv g. ; *ein leichtes Kleid*, ur pezh dilhad skañv g. ; *eine leichte Waffe*, un armig g. (Gregor), un arm skañv g. ; *leicht sei dir die Erde*, repoz e peoc'h, peoc'h da'z ene ; *zu leicht*, amskañv, re zibouez ; *leicht werden*, skañvaat, fraostaat.

2. blim, bliv, gwiv, gren, skañv, frev, ouesk, mibin, prim, lijer, fonnus, dilu e izili, dilu a gorf, iziliet, iziliet aes, ahelet aes, likant, likant e rodoù, libr e gorf ; *sie kam leichten Fußes daher*, degouezhout a reas a gammedoù mibin - tostaat a rae, skañvik he c'herzh - dont a reas, dishual hec'h izili - dont a rae drant - dont a reas, libr ha dishual he divesker ; *er schreitet leichten Fußes dahin*, bale a ra skañv - kerzhet a ra mibin - skañv eo e droad - mont a ra war droad kaer / mont a ra war e droad kaer (Gregor) -

bale a ra dishual e izili - kerzhet a ra drant - kerzhet a ra, libr ha dishual e zivesker ; *leichte Artillerie*, kanolierzh berr g.

3. disamm, distambouc'h ; *ein leichtes Essen*, ur pred disamm (skañv, distambouc'h, skañv d'ar stomog) g., ur gundu fonnus da lonkañ hag aes da boazhañ b. ; *ein leichter Wein*, ur gwin dinerzh (digalon, skañv, distambouc'h, aes da ziskenn) g.

4. aes, aezet, diboan, diboanuis, difrae, divec'h, didorr, didenn, dilabourus, dilabour, diskuizh, distriv, distrivus, plaen, brav, dilu, karantezus d'ober ; *leichte Arbeit*, labour aes g., labour diboan g., labour dic'hwez g., labour karantezus d'ober g. ; *es ist leichter als ich dachte*, bez' eo aesoc'h eget na gave din ; *dieser Roman ist interessant und leicht zu lesen*, plaen ha plijus eo ar romant-se ; *kritisieren ist leicht*, an aesañ tra da ober er bed eo kemer abeg el labour c'hraet, el labour c'hraet e vez kavet abeg ; *das ist eine leichte Sache*, un dra aes da ober eo, aezet eo d'ober, un dra dilabourus (disamm, divec'h, didorr) eo, un dra diboan eo, ne vo ket ken start al lasenn ; *das ist kein Leichtes*, n'eo ket ur brav, n'eo ket gwall aes da ober, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, diaes a-walc'h eo, tenn eo, rust eo, ur farsite n'eo ket ober an dra-se, poanuis eo kement-se, ur gwall grogad eo ober an dra-se, an dra-se a zo diaes-ral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ober se n'eo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, ober an dra-se n'eo ket ur c'hoari, ober se n'eo ket ur pardon, n'eo ket bihan an abadenn, n'eo ket bihan labour, micher a-walc'h eo, honnezh a zo micher a-walc'h, n'eo ket ur soubenn eo, n'eo ket bihan a boanioù hor bo gant an dra-se, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul ; *es war kein Leichtes, bis zu ihm zu gelangen*, ne oa ket ur brav mont betek ennañ ; *leichtes Spiel haben*, bezañ un ebat evit an-unan, bezañ aes d'an-unan ober udb, bezañ brav d'an-unan, bezañ bihan d'an-unan ober udb, bezañ divec'h d'an-unan ober udb, bezañ en amen d'ober udb, bezañ a-dro d'ober udb, na vezañ nemet un tañva d'an-unan ; *heute ist das Leben leichter als früher*, hiziv ez eo skañvoc'h ar vuhez eget gwechall, hiziv n'eus ket mui kement a boan ; *alles wird ihm leicht*, dont a ra pep tra da vat gantañ ken lip ha tra, aes-ral e teu pep tra gantañ, kas a ra kement tra a embreger da vat ken aes ha tra, dont a ra pep tra gantañ ken bravik ha tra, dont a ra pep tra gantañ evel farz gant ar paotr kozh, dont a ra pep tra gantañ evel toaz er forn, propik e teu pep tra gantañ, gant aez e ra kement tra a

embreger, hep poan na ziaezamant e ra kement tra a embreger, hennezh a vez plaen tout an traoù dezhañ ; *hier ist es leicht, Wasser zu holen*, ur c'herc'hat aes a zour a zo amañ ; *etwas leichter machen*, a) skañvaat udb, dibounneraat udb, diskargañ udb, digargañ udb, disammañ udb, dic'harvaat udb, divec'hiañ udb, disteurel udb ; b) eeunaat udb, aesaat udb, aezetaat udb, plaenaat udb, divec'hiañ udb, diboaniañ udb, resaat udb, rezañ udb, lakaat udb da vezañ aesoc'h, lakaat aezamant en udb ; *leichter werden*, a) skañvaat, dibounneraat, dic'harvaat ; b) eeunaat, aesaat, aezetaat, plaenaat, resaat ; [krl.] *geben ist leichter als bitten*, bravoc'h eo reiñ eget mont da glask.

5. [dre skeud.] *eine leichte Erkältung*, un tamm sifern (anouedadur) dister g., un taol-anoued dic'hrevus g. ; *einen leichten Schlag geben*, reiñ un taol bihan (un taol skañv, ur chifrodenn, un taol moan) ; *ein leichter Tod*, ur marv skañv (diboan) g. ; *ein leichtes Mädchen*, ur plac'h doñv b., ur plac'h lirzhin b., ur plac'h reizh b., ur plac'h skoemp b., ur strakell b., ur rederez b., ur c'halouperez b., un droterez b., ur plac'h distrantell b., ur plac'h skañv b., ur c'hastig b., un dommderen b., ur bizourc'h g., ur gañfantenn b., ur strakadenn b., un darlaskenn b., ur frizenn b., ur ribod g., ur ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., ul landourc'henn b., ul libouzell b., ul libouzen b., ul libouz g., ul libourc'henn b., ur vari-voudenn b., ul liboudenn b., ul louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., ur grampouezhenn bardon b., ur strakouilhenn b., ur viltañs g., un drutell b., ur chevrenn b. ; *ein leichtes Wesen*, un den distrantell (skañvbenn) g., ur penn skañv g., ur penn avelet g., ur penn bervet g., ur penn avelok g., ur spered brell (strantal, diboell) a zen g., ur pennglouig g., ul laouenan g., ur strinkell a blac'h b., ul lamperez a blac'h b., ur skañvelard g. (Gregor) ; *etwas auf die leichte Schulter (die leichte Achsel) nehmen*, na vezañ gwall nec'het (gwall chalet, gwall brederiet) gant udb, na zebriñ e spered gant udb, na zebriñ e soñjoù a-zivout udb, na ober tachoù (na ober bil, na ober biloù) abalamour d'udb, na ober forzh gant udb, na ober stad eus udb, na zerc'hel stad eus udb, na zerc'hel stad ag udb, na zerc'hel kont eus udb, na zerc'hel kont ag udb, na gemer merfeti gant udb, na lakaat van ebet gant udb, na reiñ a fed d'udb, na ober fed d'udb, na deuler pled gant (war, da, ouzh) udb, chom hep ober biloù en abeg d'udb ; *es wurde mir leicht ums Herz*, disammet e voe va c'halon, lamet (tennet) e voe ur bec'h diwar va c'halon ; *mir ist leicht ums Herz*, emañ va c'halon en he frankiz ; *leichter Fehler*, faot (mank g., fazi g.) dister b. ; *leichte Sünde*, pec'hedig g., pec'hed bihan g., pec'hed gwelc'hus g. ; *leichter Sinn*, natur vat a zen g., spered aes (drant, gwiv, seder, sart) a zen g. ; *leichter Schlaf*, kousk skañv g., mored g. ; *leichte Musik*, sonerezh skañv g. ; *leichten Herzens*, a galon-vat, a greiz-kalon, a wir galon, a-c'hrad-vat, a-youl-gaer, ken distrafuilh ha tra, dre gaer, war e blaen, laouen, gant plijadur, a-dro-vat, a youl-frank (Gregor).

Adv. : aes, digudenn, dihop, diskuizh, distriv, diboan, divec'h, dilabour, plaen, brav ; *er hat sich nur leicht verbrannt*, n'eo ket gwall zevet ; *leicht gekleidet*, gwisket skañv ; *er arbeitet leicht*, brav e teu e labour gantañ, gant aez e labour, gant aez e ya al labour gantañ, dont a ra gantañ evel farz gant ar paotr kozh, dont a ra gantañ evel

toaz er forn, ober a ra e labour ken aes ha tra, ober a ra e labour ken bravik ha tra, aes eo dezhañ labourat, dont a ra al labour gantañ barrek, aes-ral e ra e labour, hennezh a vez plaen al labour dezhañ ; *das Werk ging leicht vonstatten*, fonnus hag aes ez eas al labour war-raok, a-zoug ez eas al labour war-raok ; *etwas leicht behandeln*, komz d'an trotig diwar-benn udb, mont dibalamour d'udb, na bouezañ re war udb, mont d'udb diwar-skañv, tremen buan dreist udb ; *es könnte ihm leicht einfallen*, ken aes all (koulz all) e c'hallfe dont ar soñj-se dezhañ ; *das kann ich mir leicht vorstellen*, gwelet a ran mat, kompren a ran ; *leicht möglich*, marteze a-walc'h, kredapl, bez' a-walc'h, bezañ a-walc'h ; *leicht verdientes Geld*, arc'hant diboan g., arc'hant frank g. ; *man hat es nicht immer leicht*, nag a boan etre merenn ha koan, nag a drubuilh en devez an den war an tamm douar patatez-mañ, a bep seurt buhezioù en devez an den, etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont, c'hwerv eo buhez an dud war an douar, ar bevañ a zo tenn a-wechoù ; *er hat es momentan leicht*, emañ o tebriñ e vara gwenn ; *einem etwas leicht machen*, aesaat udb d'u.b., c'hoari aes d'u.b. ; *wir können sie leicht besiegen*, tu 'zo da c'hounit brav ; *das Lernen fällt ihm leicht*, hennezh a zo aes a zesk, hennezh a zo mat a zesk, hennezh a zo en amen da zeskiñ, ur marc'h eo evit deskiñ, hennezh a zo kreñv war an deskiñ, deskiñ a ra mat er skol ; *das Lügen fällt ihr leicht*, ne vez ket nec'het bras gant he gevier, n'emañ ket o tagañ diwar he c'hentañ gaou, ar si he deus da livañ gevier, ar gevierezh a zo deuet da ginviañ enni ; *es fällt keinem leicht, sich selbst zu beschuldigen*, tenn eo en em damall ; *das hast du dir aber leicht gemacht*, dic'hastet ec'h eus da labour, daoulamet ec'h eus da labour, graet ec'h eus an dra-se diwar-skañv (diwar sav, dreist-penn-biz, a-flav), sachet ec'h eus c'hoazh war an ibil a-dreñv, roet ec'h eus bec'h d'ar gordenn laosk, brazc'hraet ec'h eus da labour ; *das ist leicht gesagt*, brav eo komz, brav eo dit lavaret, te a lavar a-walc'h, te a brezeg a-walc'h, te a gav aes lavaret an dra-se din ; *du hast leicht kritisieren*, brav eo dit chaokat ar re all, ebat eo dit chaokat ar re all ; *du hast leicht spotten*, te a zo ebat dit ober goap, brav eo dit ober goap ; *das kommt so leicht nicht wieder vor*, kredapl ne c'hoarvezo ket an dra-se en-dro, sur a-walc'h ne c'hoarvezo ket an dra-se a-nevez ; *so ein Krieg vergisst sich nicht so leicht*, ne vo ket ankounac'haet ar brezel-se an tazoù ; *sich leicht biegen*, damblegañ ; *dieser Roman liest sich (t-rt) leicht*, plaen ha plijus eo ar romant-se, aes eo lenn ar romant-se, helenn eo ar romant-se, dont a ra ar romant-se gant al lenner ken rez ha tra ; *leicht verdaulich*, aes da ziskenn, aes da boazhañ, skañv, disamm, divec'h d'ar c'horf, divec'h d'ar galon, treizh, distambouc'h ; *leicht verrückt*, brizhsot ; *leicht beladen*, karget àr skañv, karget war skañv.

Leichtathlet g. (-en,-en) : [sport] atleour g., gourenour g.

Leichtathletik b. (-) : [sport] atleterezh g., gourenelezh b.

Leichtathletin b. (-,-nen) : [sport] atletourez b., gourenourez b.

leichtathletisch ag. : [sport]... atleterezh, ... gourenelezh, atletek, gourenek.

Leichtbaustein g. (-s,-e) : parpagn skañv g.

Leichtbauweise b. (-,-n) : sevel tiez gant dafar skañv g.

leichtblütig ag. : drant ha bagol, drant, gwiv, gwiv evel ur c'hant tachoù, gwiv evel ul labous, drant evel ul labous, sichant evel heol miz Mae, bliv, sart, seder, drev.

Leichter g. (-s,-) : [merdead.] skaf g., kobar b. [*liester* kobir], gobar [*liester* gobir] g.

leichtern V.k.e. (hat geleichtert) : [merdead.] divec'hiañ, digargañ, dilastrañ.

leichtfallen V.gw. (fällt leicht / fiel leicht / ist leichtgefallen) : bezañ aes d'an-unan ober udb, kavout aes ober udb ; *das Lernen fällt ihm leicht*, hennezh a zo aes a zesk, hennezh a zo mat a zesk, hennezh a zo en amen da zeskiñ, ur marc'h eo evit deskiñ, hennezh a zo kreñv war an deskiñ, deskiñ mat a ra er skol ; *das Lügen fällt ihr leicht*, ne vez ket nec'het bras gant he gevier, n'emañ ket o tagañ diwar he c'hentañ gaou, ar si he deus da livañ gevier, ar gevierezh a zo deuet da ginviañ enni ; *die ersten Schritte im Berufsleben fielen ihm leicht*, ur c'hrog aes en deus kavet an den-se en e vicher ; *es fällt keinem leicht, sich selbst zu beschuldigen*, tenn eo en em damall ; *das Altern fällt keinem leicht*, pegen kerse gant an den kozhañ !

leichtfasslich ag. : aes da gompren, aes da intent, aes da veizañ.

leichtfertig ag. : 1. intourt, skañv a benn, skañv, skañvbenn, skañvbennek, skañvboell, skañvelart, penn-skañv, dibenn, diaviz, dibled, dibreder, disoursi, distrantell, avelet, avelek, diempenn, diboell, avelok, strantal, droch, flav, glep, gwenno, penn-avel, penn-bantek, penn-bervet, pennfoll, variant, arsot, dibarfet, difoutre, digoustiañs, digempenn, pennadus ; *leichtfertiger Mensch*, den penn-avelek g., penn skañv (skañvik, avelet, bervet) g., penn-rambre g., spered brell (strantal) a zen g., den diboell (distrantell, skañvbenn, avelek, dibarfet) g., skañvelard g., skañvbennek g., darsod g., arsod g., spered balafenn a zen g., laouenan g., den pennadus evel ur bouc'h g., pennglauig g. (Gregor) ; *leichtfertige Worte*, komzoù ven lies., komzoù aner lies., komzoù gwan lies., komzoù didalvez lies., komzoù goulo lies., komzoù patatez lies. ; *leichtfertig handeln*, mont diwar skañv, skañvbenniñ, mont gwall vuan ganti, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat), lakaat e gein en e c'houlou, ober udb diwar skañv, ober udb a-skañv, ober udb a-ziwar skañv ; *leichtfertig werden*, skañvbenniñ, arsodiñ ; 2. [dre astenn.] *leichtfertiges Wesen*, a) skañvelezh b., skañvbennidigezh b., skañvadurezh b., skañvbennadurezh b., skañventez b., skañvijenn b., brellentez b., dibrederi b., dibrederezh g., dibled g. ; b) den distrantell g., skañvbenn g., penn skañv g., den penn-avelek g., penn avelet g., penn bervet g., spered balafenn a zen g., den pennadus evel ur bouc'h g., penn avelok g., tamm paotr dibenn g., spered brell (strantal, diboell) a zen g., pennglauig g., laouenan g., strinkell a blac'h b., lamperez a blac'h b., tamm plac'h dibenn g., skañvbennek g., skañvelard g. (Gregor) ; *in leichtfertiger Weise*, bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, difoutre ; *sein Geld leichtfertig ausgeben*, dispign arc'hant e ven.

Leichtfertigkeit b. (-) : skañvelezh b., skañvbennidigezh b., skañvadurezh b., skañvbennadurezh b., brellentez b.,

dibrederi b., dibrederezh g., dabled g., berrboellegezh b., dibarfeted b., spered balafenn g., diavizded b.

leichtflüchtig ag. : [kimiezh] aezhidik-kenañ, aezhennus-kenañ.

leichtflüssig ag. : [kimiezh] teuzadus, liñvennadus.

Leichtflüssigkeit b. (-) : teuzadusted b., liñvennadusted b., berusted b., beruster g., linkusted b., beridigezh b., tanavder g., tanavded b.

Leichtfuß g. (-es,-füße) : badaouer g., penn-rambre g., oriad g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., amprevan g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], lampon g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], invalant g., lourin g., skañvbennezh g., skañvelard g.

leichtfüßig ag. : mibin, skañvik e gerzh, blim, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, mistr, likant, likant e rodoù, skañv e droad, skañv e zivhar, dilu e izili, dishual e izili, libr ha dishual e zivesker, dilu a gorf, skañv evel ur c'harv, skañv da redek ; *leichtfüßiges Mädchen*, heizez b. ; *sich zwanglos bewegendes, leichtfüßiges Pferd*, marc'h mistr ha mibin g.

Adv. : a gammedoù mibin, mistr ; *sie eilte leichtfüßig davon*, redek a reas kuit evel un heizez - redek a reas kuit, treid skañv dezhi - redek a reas kuit, libr ha dishual he divesker - redek a reas kuit ken mistr ha tra, redek a reas kuit war droad kaer / redek a reas kuit war he zroad kaer (Gregor).

leichtgeschürzt ag. : gwisket berr, gwisket skañv.

Leichtgewicht n. (-es) : [sport] pouez skañv g., skañvbouez g.

Leichtgewichtler g. (-s,-) : [sport] sportour pouez skañv g., sportour skañvbouez g.

Leichtgewichtlerin b. (-,-nen) : [sport] sportourez pouez skañv b., sportourez skañvbouez b.

leichtgläubig ag. : hegreidik, kredik, kredus, glep, re daer da grediñ, ampl da grediñ, eeunek, eeunik, plaenik, lallaik a-walc'h evit krediñ forzh petra ; *er ist leichtgläubig*, hennezh a blom kelien (kañvaled, poulc'hennoù, siliou), hennezh a lonk lostoù leue, hennezh a lonk kelien, hennezh a lonk poulc'had, hennezh a lonk poulc'hennoù, fiziout a ra war skoulmoù plouz kerc'h, tanav eo e lêr, ampl eo da grediñ, lallaik a-walc'h eo evit krediñ forzh petra, bez e c'heller fiziout ur gaou ennañ hep aon da goll e boan, hennezh a lonk kement gaou a lavarere dezhañ, hennezh a zo un houperig, krediñ a ra pep tra, terrupl eo kredus.

Leichtgläubigkeit b. (-) : hegremoni b., kredoni b., eeundet b., eeunegezh b.

Leichtheit b. (-) : 1. skañvded b., skañvder g., skañv g. ; 2. aested b., aester g.

leichtthin Adv. : diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, war ar prim, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, buan-ha-buan, dre hast, dipadapa, en ur flipad, gant tizh, gant pep tizh, timat, dre brez, ken aes ha tra,

ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, hep-mui, hepmuiken, digompliment, diorbid, digamambre, hep ken son, ken dichipot ha tra, diouzhtu-kaer, raktal, hep dale tamm, war e blaen.

Leichtigkeit b. (-) : 1. skañvded b., skañvder g., skañv g. ; 2. aezoni b., aested b., aester g., eeundet b., eeunder g. ; *mit Leichtigkeit*, gant aez, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, propik, koulz all, ken bravik ha tra, evel toaz er forn, war blaen, plaen ha brav, barrek.

Leichtindustrie b. (-) : ijinerezh skañv g., greanterezh skañv g.

leichtlebig ag. : 1. dibreder, disoursi ; 2. aes ober gantañ, soubl, servijus, hegarat.

Leichtlebigkeit b. (-) : 1. dibrederi b., dibrederezh g., digasted b. ; 2. servijusted b., servijuster g., hegarated b.

leichtlich Adv. : aes, hep poan.

Leichtlohngruppe b. (-,-n) : rummad ar goprou izelañ g.

Leichtmatrose g. (-n,-n) : [merdead.] mous g.

Leichtmatrosin b. (-,-nen) : [merdead.] mousez b.

Leichtmetall n. (-s,-e) : metal skañv g.

Leichtmut g. (-s) : drantz b., gwivded b., drevded b., drevder g., drevdigezh b.

Leichtöl n. (-s) : eoul skañv g.

Leichtsinn g. (-s) : skañvelezh b., skañvbennidigezh b., skañvadurezh b., skañvbennadurezh b., skañvbennegezh b., brellentez b., dibrederi b., dibrederezh g., dabled g., berrboellegezh b., dibarfeted b., spered balafenn g., diavizded b.

leichtsinnig ag. : intourt, skañv a benn, skañv e benn, skañv, skañvbenn, skañvbennek, skañvboell, skañvelart, penn-skañv, dibenn, strantal, distrantell, diaviz, dibreder, disoursi, avelet, avelek, avelok, diempenn, diboeil, berrboell, berr a skiant, dibarfet, droch, flav, glep, penn-avel, penn-bantek, penn-bervet, pennfoll, berr e spered, variant, arsot, difoutre, digoustiañs, re vak en e zilhad ; *leichtsinnige Mädchen*, merc'hedoù skañvbenn lies., merc'hed avelek lies., merc'hed pennoù-skañv lies., merc'hed avelet o fennoù lies., merc'hed skañv o fennoù lies., merc'hed digempenn lies., merc'hed distrantell lies., brizhardenned lies., kañjolenned lies., strinkelled lies., lamperezed lies., pennoù skañv lies., driski lies., jingellaj g., kuchurelled lies., strakelled lies., speredoù balafenn a verc'hed lies. ; *leichtsinniger Mensch*, den penn-avelek g., penn brell g., penn-rambre g., brell g., skañvbennezh g., skañvelard g., darsod g., arsod g., spered balafenn a zen g. ; *leichtsinnige Worte*, komzoù ven lies. ; *leichtsinnig handeln*, mont diwar skañv, skañvbenniñ, mont dezhi bourlik-ha-bourlok (hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat), lakaat e gein en e c'houlou, mont gwall vuan ganti, ober udb diwar skañv, ober udb a-skañv, ober udb a-ziwar skañv, ober udb diwar c'horre ; *leichtsinnig werden*, skañvbenniñ, arsodiñ ; *in leichtsinniger Weise*, bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, difoutre.

leichtsinnigerweise Adv. : diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat.

Leichtsinnigkeit b. (-) : skañvelezh b., skañvbennidigezh b., skañvadurezh b., skañvbennadurezh b., skañvbennegezh b., brellentez b., dibrederi b.,

dibrederezh g., dibled g., berrboellegezh b., dibarfeted b., diavizded b.

leichtverdaulich ag. : [boued] treizhus, aes da ziskenn, skañv, disamm, distambouc'h, divec'h, treizh.

Leichtverletzte(r) ag.k. g./b. / **Leichtverwundete(r)** ag.k. g./b. : den gouliou dister (dizrouk) dezhañ g., den gloazioù dizrouk dezhañ g.

Leichtwasser n. (-s) : [nukl.] dour skañv g.

Leichtwasserreaktor g. (-s,-en) : [nukl.] reaktor dour skañv g., dazgwereder dour skañv g.

leid ag. : poazh, skuizh, faezh, eok ; *ich bin es leid*, erru on poazh gant an dra-se, tremen skuizh on gant an dra-se, darev on gant an dra-se, diegi am eus oc'h ober an dra-se, aet on skuizh oc'h ober an dra-se, e chal emañ d'ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, damant am eus d'ober an dra-se (oc'h ober an dra-se), fae eo ganin ober an dra-se, digareziñ a ran ober an dra-se ; *ich bin dein Gejammer leid*, me 'zo erru dotu gant da glemmoù, dreistpenn am eus gant da glemmicherezh, leun va c'hased am eus gant da glemmicherezh, leun va rastell am eus gant da glemmicherezh, kas a rez ac'hanon da sot gant da glemmicherezh, erru on poazh gant da gunuc'hennoù, va gwalc'h am eus eus da glemmicherezh, aet on tremen skuizh gant da druantoù, darev on gant da yezhoù fall, eok ha tremen eok on gant da yezhoù fall ; [*sellit ivez ouzh leidtun*, reizhskrivadur 2006].

Leid n. (-s) : 1. keuz g., morc'hed g./b., desped g., dipit g., kerse g., mantr g./b., mantridigezh b., chif g., doan b., gouli g., truez b., glac'har g./b., bihanez b., poan b., diaez spered g., esgoar g., laur g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., torr-spered g. ; *tiefes Leid*, glac'har don g./b., ranngalon b. ; [*sellit ivez ouzh leidtun*, reizhskrivadur 2006].

2. glac'har g./b., doan b., bihanez b., anken b., reuz g., gwalleur g./b., diframm g., enkreiz g., gloaz b., hirvoud g., huanad g. ; *in Freud und Leid*, e gloaz pe e levenez, er glac'har koulz hag el levenez, en dristidigezh hag en hon isuoù mat ; *er hielt zu uns in Freud und Leid*, leal e chomas deomp er glac'har koulz hag el levenez (en dristidigezh hag en hon isuoù mat) ; *zu jemandem in Freud und Leid halten*, heuliañ u.b. deuet ar bed evel ma c'halla / heuliañ u.b. erruet pe erruo / heuliañ u.b. erruet pe erruet (Gregor), heuliañ u.b. daoust petra bennak a c'hoarvezo (forzh petra en em gavo), heuliañ ar memes fortun hag u.b., redek ar memes fortun hag u.b. ; *ihr Gesicht war vom Leid gezeichnet*, merket e veze he zourmant hag he glac'har war he dremm ; *jemandem sein Leid klagen*, kontañ e reuz d'u.b., digeriñ (diskargañ) e galon glac'haret d'u.b., dizoleiñ e c'hlac'har d'u.b., diskuliañ e boan-spered d'u.b. ; *um einen Toten Leid tragen*, dougen kañv d'u.b., ober kañv d'u.b., ober kañvoù d'u.b., kañvaouiñ d'u.b., dougen kañvoù bras d'u.b., kaout kañv evit u.b., kaout glac'har d'u.b. ; *kein Freud' ohn' Leid*, an neb a zebr stripoù a zebr kaoc'h a-wechoù - n'eus pesk ebet hep e zrein - e-touez ar muiañ drein ar gaerañ rozenn - ar wreg, an arc'hant hag ar gwini o deus o mad hag o binim - dibaot hent kaer na ve minek ha gwenodenn na ve dreinek - ret eo kemer an droug gant ar mad - daou du en deus ar bod - daou benn he deus pep

bazh - ne vez ket savet ur c'hleuz eus un tu nemetken - ur voger ne vez ket graet eus un tu hepken - n'emañ ket ar boutonoù hag an touloù diouzh ar memes kostez - pep tra en deus e zroug hag e vad - pep tra en deus e fall ha mad - nend eus menez hep traoñienn - nend eus ket menez hep deval - pep medalenn he deus he zu rekin - lod a ouel, lod a gan, ar bed a zo dudi ha poan - an eil amzer a vev an all - a bep seurt amzer en devez an den - goude c'hoarzhin e teu gouelañ, goude c'hoari huanadañ - war-lerc'h an triñchin e teu ar pour - war-lerc'h ar pour e teu an triñchin ; *sein Herz trägt heimliches Leid*, derc'hel a ra kuzh en e galon un doan bennak ; *jemandes Leid vergrößern*, kreskiñ poan u.b.

3. gaou g., droug g., noaz g. ; *Erlkönig hat mir ein Leids getan* (Goethe), roue ar gwern en deus bet graet vil din ; *sich ein Leid(s) antun*, falvezout en em lazhañ, falvezout lakaat diwezh d'e vuhez, klask en em zistrujañ, klask lakaat termen d'e vuhez ; *das wird dir bestimmt noch Leid tun*, keuz az po goude ! keuz az po diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) ! kerse a gavi goude ! kerse a vo ganit goude ! keuz a gouezho ganit ! da lâr a zamanto ! damantiñ a ri ! en em gavout a ri gwazh a se ! diskanañ a ri ! emañ o hadañ danvez keuz ! emañ o hadañ greun keuz ! emañ o hadañ kerse ! emañ o prenañ kerse ! emañ o prenañ keuz ! emañ o prenañ morc'hed !

Leideform b. (-) : [yezh.] tu-gouzañv g., framm-gouzañv g.

leiden V.k.e. (litt / hat gelitten) : 1. gouzañv, damantiñ ; *Durst leiden*, gouzañv sec'hed ; *Hunger leiden*, reuziñ gant an naon, spinañ gant an naon, glaourenniñ gant an naon, glaouriñ gant an naon du, glaouriñ du gant an naon, bezañ gant an naon, kaout naon (naon bras, naon du, naon ruz), duañ (bezañ o vougañ) gant an naon, bezañ marnaoniet (marnaoniek), gouzañv naon, gouzañv ar vizer gant an naon, klevet kleier an Naoned, kaout ilboued / bezañ naoniet (Gregor) ; *Höllenqualen leiden*, diwaskañ poanioù an ifern, bezañ taget gant ur boan ifern, dont reuziad d'an-unan, bezañ poazh gant ar boan, reuziñ poanioù kriz-diremed, reuziñ ur boan araj, reuziñ poanioù terrupl, reuziñ poanioù grevus an ifern, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù divat, kouezhañ gloazioù kreñv war an-unan, bezañ taget gant ur araj poan, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañv poanioù kriz-diremed, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù dreist-penn, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kriz oc'h hegal ouzh an-unan, gweañ poanioù kriz, bezañ gwasket da vat, bezañ klañv e-giz ur merzer ; *die Reben haben Schaden gelitten*, ar gwini a zo bet gwazh eus ar wallamzer, ar gwini a zo en em gavet gwazh eus ar wallamzer, gwallgaset eo bet ar gwini ; *das Obst hat durch die anhaltende Dürre Schaden gelitten*, ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor ; *an etwas Mangel leiden*, kaout diouer da (eus) udb, dioueriñ udb ; 2. [dre astenn.] *ich kann es nicht leiden, dass er mir so antwortet*, n'on ket evit gouzañv e respontfe ac'hanon e-giz-se ; *er kann (mag) sie nicht leiden*, n'eo ket evit gouzañv anezhi, ne bad ket e spered (e skiant) o welet anezhi, n'eo ket evit padout outi, n'eo ket evit pakañ anezhi, n'eo ket evit aveliñ anezhi, n'eo ket evit en em ahelañ ganti, n'eo ket evit

ahelañ ganti, ur malis en deus outi ; *er kann mich nicht mehr leiden*, droug en deus ouzhin, troet en deus e veno ouzhin, n'eo ket mui evit gouzañv ac'hanon, hennezh en deus bremañ ur malis ouzhin ; *sie können einander nicht leiden*, en em gĩañ a reont, en em gasaat a reont, en em ereziñ a reont, n'int ket evit aveliñ an eil egile, n'int ket evit pakañ an eil egile, n'int ket evit en em bakañ, n'int ket evit en em ahelañ, n'int ket evit ahelañ an eil gant egile, emaint bepred e malis an eil ouzh egile, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo, evel ki ha kazh int, evel bleiz hag oan int, en em ober a reont evel an tan hag an dour, bevañ a reont evel tan ha kler, en em debr hag an dag a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont bepred, emaint atav o krignat fri an eil egile, rouzet eo ar bloneg, en em glevet a reont e-giz daou gi war ar memes askorn, evel daou gi war an hevelep askorn e vezont ; *den konnten sie nicht leiden*, *er hatte sie doch einmal bestohlen*, ne garent ket an den-se, laeret ma oant bet ur wech gantañ ; *diese Art von Mädchen kann ich nicht leiden*, n'on ket evit aveliñ ar stumm merc'hed-se (an darn merc'hedoù-se, an orin merc'hedoù-se), n'on ket evit ahelañ gant ar stumm merc'hed-se, n'on ket evit en em ahelañ gant an darn merc'hedoù-se, malis am bez ouzh ar stumm merc'hed-se.

V.k.d. / V.gw. (litt / hat gelitten) : **1.** gouzañv, gouzañv e boanioù, reuziñ, tennañ ouzh, diwaskañ, poaniañ gant, bezañ taget gant, bezañ skoet gant, bezañ dalc'het gant, bezañ gwasket gant, bezañ grevet gant, jahinañ gant, bezañ stag ar boan ouzh an-unan ; *mit jedem, der litt, hatte er Mitleid*, truez en doa ouzh kement a oa stag ar boan outo ; *er musste entsetzlich leiden*, braouac'h d'an droug en doa, poazh e oa gant ar boan, gouzañv a rae garv, gouzañv a rae poanioù kriz, gwasket e veze gant poanioù kriz, poanioù kriz a veze ouzh e waskañ, gwasket e oa da vat ; *ihr Kind musste an seinen Verletzungen entsetzlich leiden*, poazh e oa he bugel gant ar gouliet e oa ; *er hat gelitten*, poaniet e oa ; *an einer Krankheit leiden*, bezañ gant ur c'hleñved bennak, bezañ paket (bezañ grevet) gant ur c'hleñved bennak, bezañ ur c'hleñved bennak stag ouzh an-unan, bezañ ur c'hleñved bennak stok ouzh an-unan, bezañ peg ur c'hleñved bennak en an-unan, bezañ dalc'het (grevet, skoet, gwasket) gant ur c'hleñved bennak, jahinañ gant ur c'hleñved bennak, bezañ kouezhet ur c'hleñved bennak war an-unan, bezañ ur c'hleñved bennak oc'h hegal ouzh an unan, bezañ krog ur c'hleñved bennak en an-unan, bezañ dastumet (serret, tapet, paket) ur c'hleñved bennak ; *an welcher Krankheit leidest du ?* peseurt kleñved a zo o c'hoari ganit ? e dalc'h peseurt kleñved emañ ? peseurt kleñved a zo krog ennout ? gant peseurt kleñved emañ ? ; *an heftigen Schmerzen leiden*, reuziñ poanioù kriz, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù divat, kouezhañ gloazioù kreñv war an-unan, bezañ taget gant ur boan ifern, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañv poanioù kriz, gouzañv garv, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, bezañ poazh gant ar boan, gweañ poanioù kriz, bezañ poanioù kriz o waskañ an-unan, bezañ gwasket da vat ; *er leidet unter starken*

Entzugserscheinungen, ezhommek terrupl eo ; *ich muss noch an den Folgen meines Unfalls leiden*, ar gwallzarvoud am boa bet n'eo ket dispeg diouzhin c'hoazh, santout a ran c'hoazh eus ar gwallzarvoud am boa bet ; *er leidet an Rheuma*, ar remm (an arwez-douar, droug-izili, poan-izili) a zo gantañ, dalc'het eo gant ar remm (gant an arwez-douar), eñ a zo skoet poan-izili dezhañ, douget (techet) eo da gaout remm (arwez-douar), gwasket e vez gant ar remm ; *er leidet unter Rheuma*, poaniañ a ra gant ar remm ; *unter jemandes Bosheit leiden*, gouzañv drougiezh u.b. ; *unter jemandes Eifersucht zu leiden haben*, kouezhañ dindan gwarizi u.b. ; *unter der Kälte leiden*, gouzañv yenijenn (riv), kaout riv (paourentez, anoued) ; *die Leute leiden unter der Hitze*, an tommder a lazhañ an dud ; *wer sonst als ich hatte darunter zu leiden ?* da biv ken e oa da reuziñ nemet din ? ; **2.** [dre skeud.] [c'hoariva] *das Stück leidet an Längen*, gwazh eo ar pezh-c'hoari eus pennadoù re hir.

Leiden¹ n. (-s,-) : **1.** [relig.] Pasion b., Pasion Vras b. ; *das Leiden Christi*, ar Basion b., ar Basion Vras b., Pasion Hor Salver b. ; **2.** [dre astenn.] droug g., poanioù lies., kleñved g., diwask g., esgoar g., gouzañvadur g., gouzañvder g., gouzañvded b., hirvoud g., huanad g., laur g., nec'h g., nec'hamant g., pened g., enkreiz g., gloaz b. ; *Leiden ausstehen*, gouzañv (diwaskañ) poanioù, reuziñ poanioù, bezañ gwasket ; *chronisches Leiden*, kleñved (droug) henek g., droug retolz g. ; *körperliches Leiden*, *physisches Leiden*, poan gorf b., poan a gorf ; *geistiges Leiden*, *psychisches Leiden*, poan spered b., poan a spered b., poan galon b. ; *seelisches Leiden ist schlimmer als körperliches*, poanioù ar galon a zo gwashoc'h eget re ar c'horf ; *sein Leiden verschlimmert sich (t-rt)*, mont a ra e zroug war gresk, mont a ra e zroug gwazh-ouzh-gwazh, gwazh-ouzh-gwazh emañ e zroug, bras-ouzh-bras eo e zroug ; *er starb nach langem Leiden*, mervel a reas gant ur c'hleñved hirbadus, mervel a reas goude ma oa bet klañv e-pad pell ; *der Tod erlöste sie von ihrem langen Leiden*, un disamm e voe he marv eviti, keit amzer m'he doa diwasket poanioù kriz - un disamm e voe he marv eviti, keit m'he doa diwasket poanioù kriz ; [relig.] *die Leiden des diesseitigen Lebens*, poanioù ar bed-mañ.

Leiden² n. : [Izelvroioù] Leiden b. ; [fizik] *Leidener Flasche*, boutailh Leiden b.

leidend ag. : kinglañv, kozh-fall ; **1.** *er sieht leidend aus*, liv ar boan a zo warnañ, krizet eo e zremm gant kizell ar boan, e c'henoù a zo o treuziñ gant ar boan ; **2.** *leidend sein*, bezañ klañv-fall, bezañ klañv-bras, bezañ klañv-ki, bezañ klañv-moñs, bezañ klañv da vat, bezañ klañv-kaer, bezañ meurglañv, bezañ enk-tre war an-unan, bezañ gwall glañv, bezañ gwall skoet, bezañ gwall fall, bezañ toc'hor bras, bezañ gwall doc'hor.

Leidende(r) ag.k. g./b. : gouzañver g., gouziviad g., gouzañverez b., gouziviadez b., den poaniet g., den a zo poaniet g.

Leidenschaft b. (-,-en) : **1.** [ster boutin] atiz g., entan g., passion b., froudad g., karantez diroll b., karantez virvidik b., angerzh karantez g., gwrez b., nerzh birvidik g., albac'henn b., sorc'henn b., boemenn b., arloup g., kounnar b., araj g., frenezi b., birvidigezh b., taerijenn b., taerder g., taereded b., feulster g., bevder g., bividigezh b.,

berv g., brouez b., bouilhded b., bouilhder g., gred bervidant g., gouezded b., herrder g., intampi g., boemenn b. ; *seinen Leidenschaften fröhen*, en em reiñ d'e albac'hennou (d'e sorc'hennou) ; *seine Leidenschaften beherrschen*, *seine Leidenschaften im Zaume halten*, gwakoliañ e c'hoantoù, kabestrañ e c'hoantoù, plegañ c'hoantegezhioù e galon, kabestrañ e youloù fall, damesaat e youloù fall, sujañ e youloù fall, bezañ mestr d'e youloù, moustrañ war pistigoù e galon (war e galon, war froudoù e galon), stourm enep lañs e galon, kaout al levezon war e youloù, ober (derc'hel) penn d'e youloù, trec'hiñ e youloù, moustrañ war lusk e galon, moustrañ war luskadoù e galon, gwaskañ war e c'hoantoù, chom mestr war e c'hoantoù, bezañ war e du, dont war e du, brezelekaat outañ e-unan, reoliñ e c'hoantoù, reoliañ e zroukyouloù / trec'hiñ d'e youloù / bezañ trec'h d'e youloù / lakaat e wall youloù da sujañ / herzel ouzh e zroukyouloù / mougañ e wall youloù (Gregor).

2. [ster klasel] angerzh b., gouzañvad g. ; *die Leidenschaften der Seele (Descartes)*, gouzañvadoù an ene lies.

leidenschaftlich ag. : entanet, berv, dreist-penn, foll, diroll, dall, flamm, pasional, frenezus, gredus, grizias, gwrez ennañ, gwrez en e wad, gwrezus, taer, intampus, froudadek, atizek, bervidant, birvidik, diaoulek, dreistmuzul, dreistmoder, dijaoj, direizh, direizhet ; *ein leidenschaftlicher Redner*, ur prezeger gredus g. ; *leidenschaftlicher Kuss*, pok tomm-berv g., pok martolod g., pok c'hwek g., bouch tomm g., pok penn-da-benn g., pok start g., pok orgedus g., pok lik g. ; *leidenschaftlicher Hass*, kasoni an ifern b., kasoni verv b., kasoni oaz-kren b., kaz ar marv g. ; *leidenschaftliche Liebe*, karantez dreist-penn (dreist ar barr, foll, diroll, dall, flamm, virvidik) b., karantez veridant b., karantez dreistmoder b., karantez dreistmuzul b., amourusted eus ar re greñvañ b., froudad karantez g., angerzh karantez g., joa dreistmoder b. ; *werden Sie nicht leidenschaftlich !* na vuanekait ket ! arabat deoc'h taeriñ ! arabat deoc'h mont e gouez ! arabat en em c'hlañ !

Adv. : *Schokolade isst sie leidenschaftlich gern*, chokolad a blij dezhi ken-ha-ken, chokolad a blij dezhi mui-pegemui, n'eus netra a blij dezhi evel ar chokolad, honnezh a zo plac'h ar chokolad, honnezh a c'hoarzh ar chokolad dezhi, pitouilh eo war ar chokolad, ruz eo war ar chokolad, pa vez tu dezhi e sko war ar chokolad, ur gwall zebrezerez chokolad a zo anezhi, sot eo gant ar chokolad, tik eo gant ar chokolad, honnezh a zo ur gwall blac'h war ar chokolad, honnezh a zo taer war ar chokolad, ur c'hrog bras he deus ouzh ar chokolad, gwrac'h eo da zebriñ chokolad ; *jemanden leidenschaftlich lieben*, birviñ gant ar garantez ouzh u.b., karet u.b. dibropoz, karet u.b. dreist-penn, karout u.b. leizh e galon, bezañ u.b. don en e santimant, kaout ur joa dreistmoder ouzh u.b., karout u.b. eus kreiz e galon.

Leidenschaftlichkeit b. (-) : entanadur g., pasion b., arloup g., kounnar b., araj g., gred bervidant g., bervidanted b., birvidigezh b.

leidenschaftslos ag. : **1.** difrom, diseblant, diflach, lizidant, dibalamour, landreant ; **2.** seder, habask, diazezet.

Leidenschaftslosigkeit b. (-) : **1.** difrom g., digasted b., dilañs g., lizidanted b. ; **2.** sederoni b., habaskter g., diazeded b.

Leidensdruck g. (-s) : gwask ar poanioù g., gwaskad poanioù g.

Leidensgefährte g. (-n,-n) / **Leidensgenosse** g. (-n,-n) : kenreuziad g., keneil en dienez g., mignon a reuzeudigezh g., keneil a reuzeudigezh g., kile a reuzeudigezh g.

Leidensgeschichte b. (-) : **1.** [relij.] Hent ar Groaz g., hent ar c'halvar g. ; *die Leidensgeschichte Christi*, ar Basion Vras b., Pasion Hor Salver b. ; **2.** [dre skeud.] kalvar g., merzherenti b.

Leidenskelch g. (-es) : [dre skeud.] kalirad c'hwerv g.

Leidensmiene b. (-,-n) : penn du g., penn kozh g., penn teñval g., penn trist g., beg a-dreuz g., penn mantret (penn trist) evel hini Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan g.

Leidensstation b. (-,-en) : [relij.] taolenn Hent ar Groaz b.

Leidensstätte b. (-) : [relij.] Menez Kalvar g.

Leidensweg g. (-s) : **1.** [relij.] Hent ar Groaz g., hent ar c'halvar g. ; **2.** [dre skeud.] kalvar g., merzherenti b., hent a dristidigezh g.

Leidenswoche b. (-,-n) : [relij.] Sizhun Santel b., Sizhun Vras b., Sizhun ar Binijenn b.

leider Adv. : siwazh, gwashañ pezh a zo, dre valeur, dre zichañs, euer eo, maleürusamant evitañ, àr e valeur, àr e wall, evit e walleur ; *leider Gottes !* allas Doue ! (Gregor), siwazh Doue ! ac'h Doue ! maleürus ! ; *leider hatte ich meinen Regenschirm nicht mitgenommen*, n'em boa ket bet skiant da gas va disglavier ganin, siwazh din - ne oan ket bet fur a-walc'h da gas va disglavier ganin, siwazh din - n'em boa ket bet penn a-walc'h da gas va disglavier ganin, siwazh din - n'em boa ket bet meiz a-walc'h da gas va disglavier ganin, siwazh din - maleürusamant evidon n'em boa ket bet skiant da gas va disglavier ganin - àr ma maleur ne oan ket bet fur a-walc'h da gas va disglavier ganin - àr ma gwall ne oan ket bet fur a-walc'h da gas va disglavier ganin - evit va gwalleur n'em boa ket bet penn a-walc'h da gas va disglavier ganin.

leidig ag. : chifus, mantrus, dipitus, rec'hus, goular, fachus, ivin ; *ein leidiger Zwischenfall*, un darvoud rec'hus (dipitus) g., un degouezh chifus (mantrus) g., un dro lous b., ur gwalldro b.

leidlich ag. : madik a-walc'h, peuzvat, krenn, dister, madik, madik-madik, etre mat ha fall, etre daou, etre an daou, moder, dam-, peuz- ; *er hat ein leidliches Einkommen*, gounit a ra madik a-walc'h, gounit a ra peadra da vevañ madik a-walc'h.

Adv. : *mir geht es leidlich*, mont a ra madik-madik ganin, mont a ra evelseik ganin, emañ evel-evel ar bed ganin, war-nes damant emañ, etre an div lezenn emañ, etre kriz ha poazh emañ.

Leidtragende(r) ag.k. g./b. : **1.** kañver g. ; **2.** gouzañvad g., gouzañver g., droukreuziad g., P. begad g.

leidtun V.gw. ha dibers. (tat leid, hat leidgetan) : ober poan d'an-unan ; *es tut mir leid*, desped am eus ken em eus, va digarezit, gwanet eo va c'halon, mantret (chifet, nec'het) on, mezh am eus kazi ; *es tut mir leid, dass ich*

Sie habe warten lassen, me am eus desped ken em eus pa'z on arruet re ziwezhat, desped am eus da vezañ daleet keit amzer ; *es tut mir leid, dass ich nicht zu Hause war*, me a ra poan din pa ne oan ket er gêr ; *es tut ihm aufrichtig leid*, keuz ruz en deus, keuz bras en deus, mil geuz en deus, desped bras en deus, n'emañ ket e geuz en e vañch, mezh en deus kazi ; *er tut mir leid*, truez am eus outañ, deur am eus gantañ, gloazañ a ra ac'hanon gwelet ar paourkaezh den-se, truez eo anezhañ / siwazh dezhañ (Gregor) ; *es tut mir leid um ihn*, doaniet on gantañ, e glemm a ran / klemm a ran anezhañ / truez am eus outañ (Gregor) ; *Sie tun mir leid*, truez am eus deoc'h (Burel), ho klemm a ran.

leidvoll ag. : poanuis, gloazus, glac'harus, ankenius, doanuis ; *ich weiß es aus leidvoller Erfahrung*, desket em eus kement-se war va gwall, prenet em eus skiant diwar va c'houst, desket em eus skiant (paeet em eus bet) diwar-bouez va c'hroc'hen (Gregor), damantet a-walc'h em eus bet evit er gouzout, desket em eus an dra-se diwar va c'houst, dre c'haou ouzhin eo em eus desket an dra-se.

Leidwesen n. (-s) : keuz g., morc'hed g./b., desped g., dipit g., mantr g./b., mantridigezh b., chif g., doan b., goul g., glac'har g./b., bihanez b., poan b., kerse g., dispiljadur b. ; *zu meinem großen Leidwesen*, siwazh din, gant dispiljadur vras, gant poan vras, gant keuz bras, gant dipit bras, gant glac'har.

Leier b. (-,-n) : **1.** [sonerezh] **a)** lourenn b. ; *die Leier schlagen*, lourennañ, seniñ lourenn, seniñ al lourenn, lourennañ ; **b)** biell b., P. genn-ha-genn g. ; **2.** [dre skeud.] P. randonenn b., kontadenn Mari-Bladenn b., diskan g. ; *es ist (immer) die alte (dieselbe, die gleiche) Leier*, atav an hevelep diskan gantañ, setu adarre an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh, emañ c'hoazh gant e goñchoù bet klevet seizh kant gwech warn-ugent, malañ a ra diziwezh an hevelep bleud, atav e vez o tistilhañ an hevelep chapeledad komzoù skuizh, emañ o valañ e gaozioù skuizh adarre, emañ adarre o tibunañ e demzoù skuizh, atav e vez o notenniñ e demzoù skuizh, emañ o tibunañ evel boaz an hevelep glabouserezh (an hevelep komzoù gwrac'h, an hevelep kontoù pikous, an hevelep ravoderezh, an hevelep gwrac'herezh, an hevelep gwrac'hajoù), atav e vez gant an hevelep kaozioù skuizh, aet on faezh o klevet e demzoù skuizh, un torr-penn eo din klevet an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh.

Leierkasten g. (-s,-kästen) : [sonerezh] boest-ograoù b., domorglez g., orglez dorn b., ograoù-red g.

Leierkastenfrau b. (-,-en) : [sonerezh] c'hoarierzh boest-ograoù b.

Leierkastenmann g. (-s,-männer) : [sonerezh] c'hoarier boest-ograoù g.

Leierkurrhahn g. (-s,-hähne) : [loen.] korn beg-plat g.

leiern V.k.e. (hat geleiert) : **1.** kambliañ, kampilhal, sevel pe diskenn gant un dornikell ; *den Eimer aus dem Brunnen leiern*, tennañ ar c'helom eus (diouzh) ar puñs ; *das Autofenster in die Höhe leiern*, sevel gwerenn ar c'harr ; **2.** *Gebete leiern*, dijabliñ pateroù, dibunañ pedennoù, galoupat pedennoù, paterat, pateriañ, bresañ pedennoù, drailhañ pedennoù ; **3.** [dre skeud.] P.

jemandem etwas aus dem Kreuz leiern, kaout (tizhout, tapout, gounit) udb digant u.b. dre forzh azgoulenn.

V.gw. (hat geleiert) : paterat, pateriañ, dibunañ udb gant ur vouezh unton.

Leierspieler g. (-s,-) : lourenner g.

Leihant n. (-s,-ämter) / **Leihanstalt** b. (-,-en) : ti-prestañ g.

Leiharbeit b. (-,-en) : labour etreadegat g.

Leiharbeiter g. (-s,-) : etreadegour g.

Leiharbeiterin b. (-,-nen) : etreadegourez b.

Leihbibliothek b. (-,-en) / **Leihbücherei** b. (-,-en) : levraoueg prestañ b.

leihen V.k.e. (lieh / hat geliehen) : **1.** prestañ, reiñ e prest, feurmiñ, reiñ war zistao ; *er lieh sein Geld auf Zinsen*, prestañ (reiñ, astenn) a rae e arc'hant war gampi, prestañ a rae e arc'hant war astenn, prestañ a rae e arc'hant war gred, prestañ a rae e arc'hant war e leve, reiñ a rae e arc'hant war zle ; *mein Cousin hat mir tausend Euro geliehen, ich habe von meinem Cousin tausend Euro geliehen bekommen*, ur prest mil euro am eus bet digant va c'henderv, va c'henderv en deus prestet mil euro din ; *jemanden darum bitten, ihm Geld zu leihen*, goulenn arc'hant war brest digant u.b. ; *kannst du mir, bitte, dein Fahrrad leihen ?* ne c'hallfes ket prestañ da varc'h-houarn din ? ; [lenn.] *die Ameise leiht nicht gern*, ur verienenn da brestourez ne vez kavet e nep lec'h ; **2.** [dre skeud.] reiñ ; *Beistand leihen*, reiñ sikour (skoaz, skoazell, un tamm skoaz) ; *einer Bitte ein geneigtes Ohr leihen*, reiñ skouarn da reked u.b. ; **3.** amprestañ, kemer e prest, kestal ; *Geld bei jemandem leihen*, amprestañ arc'hant digant u.b., goulenn arc'hant war brest digant u.b. ; *das ist nicht mein eigener Wagen, sondern ein geliehener*, n'eo ket din-me ar c'harr-mañ, unan amprestet eo ya !

leihen n. (-s) : **1.** prestañ g., feurmiñ g. ; **2.** amprestañ g., feurmiñ g., amprest g., amprestadenn b.

Leihgabe b. (-,-n) : prest g., prestadenn b., amprestadenn b., amprest g.

Leihgebühr b. (-,-en) : mizoù amprestañ lies., mizoù feurmiñ lies.

Leihhaus n. (-es,-häuser) : ti-prestañ g.

Leihmutter b. (-,-mütter) : [mezeg.] mamm-dougen b.

Leihsatz g. (-es,-sätze) : [arc'hant.] feur amprestañ g., feur kampi g.

Leihschein g. (-s,-e) : **1.** paperenn amprestadenn b. ; **2.** testeni ar brestadenn g.

Leihstimme b. (-,-n) : [polit.] mouezh o tont eus ur strollad politikel all b.

Leih- und Pachtgesetz n. (-es) : [istor] lezenn prestañ-feurmiñ b.

Leihwagen g. (-s,-) : karr feurm g., karr e feurm g., karr-tan feurmet g., karr-tan da feurmiñ g.

leihweise Adv. : e prest, war brest, e feurm, diouzh feurm.

Leim g. (-s,-) : peg kreñv g., kaot g., glad g. ; *etwas mit Leim bestreichen*, gludañ udb, gludennañ udb ; *Weberleim*, pask g. ; *aus dem Leim gehen*, **a)** dispegañ, disjuntrañ ; **b)** [dre skeud., tud] P. bezañ lart evel ur pemoc'h milin (evel ur vlonegenn, evel ur person-kanton), bezañ lart evel ur porc'hell, bezañ prest d'ober « plok » ; **c)** [dre skeud., traoù] diferlinkañ, terriñ, mont da fall, mont e tammoù, mont e skolp, mont e diframm, dismantrañ, mont da skos, diwikereañ, dizeeunañ, mont da neuz

(Gregor), mont er sac'h, findaoniñ, freuzañ ; **d**) [dre skeud.] *ihre Freundschaft ging aus dem Lein*, echu e oa neuze gant o mignoniezh ; *er ging auf den Leim*, skoet en doa el las / kouezhet e oa e-barzh al lasoù / rouestlet e voe e dreid er roued a oa bet stegnet evit e dizhout (Gregor), mont a reas er griped, mont a reas er sac'h, kaotet ha peget e oa bet, devet (dastumet, kabestret, louzet) e voe ; *jemandem auf den Leim gehen*, kouezhañ e las u.b., rouestlañ e dreid er roued a oa bet stignet evit e dizhout, skeiñ e-barzh al las, skeiñ er roued, en em antell (en em reustlañ) e rouedoù u.b. / kouezhañ e lasoù u.b. (Gregor), kouezhañ e rouedoù u.b. ; *jemanden auf den Leim führen*, touellañ (dastum, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, kabestrañ, deviñ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, toazañ) u.b., klaviañ u.b., kilhañ u.b., c'hwennat u.b., lakaat an tach d'u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., kac'hat e godell u.b.

leimen V.k.e. (hat geleimt) : **1.** [tekn.] pegañ, spegañ, kaotañ, adpegañ ; **2.** gludañ, gludennañ ; **3.** [dre skeud.] P. kaotañ ha pegañ, gludañ, touellañ, kilhañ, dastum, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, kabestrañ, deviñ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, gennañ, klaviañ, gwaskañ, toazañ, c'hwennat, louarniñ, kouilhoniñ, tapout, pakañ, kac'hat e godell u.b.

Leimen n. (-s) : [tekn.] pegañ g., pegerezh g., pegadur g., kaotadur g.

Leimfarbe b. (-,-n) : [tekn.] distremp g.

leimig ag. : gludek, gludennek, libous, pegus, spegus, avuennek.

Leimkessel g. (-s,-) : pod peg g., pod kaot g.

Leimknecht g. (-s,-e) : [tekn.] serjant munuzer g.

Leimkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] *weißes Leimkraut*, sae-ar-Werc'hez b., bleuñv-kilhog gwenn str., bokedoù-an-teureug lies. ; *rotes Leimkraut*, yarig-lart b., bleuñv-kilhog str., bokedoù laou lies.

Leimrute b. (-,-n) / **Leimstange** b. (-,-n) : gludenn b.

Leimstoff g. (-s) : [kimiezh] gluten g.

Leimtiegel g. (-s,-) / **Leimtopf** g. (-s,-töpfe) : pod peg g., pod kaot g.

Lein g. (-s,-e) : **1.** [louza.] lin str., lanfas g./str. ; *Lein säen*, hadañ lin ; *Lein vor dem Brechen zu Büscheln winden*, stec'hennañ lin ; *Lein spinnen*, nezañ lin ; *Lein brechen*, paluc'hat lin, spadoulat lin, braeat lin, fraeañ lin, braeañ lin / tilhañ lin (Gregor) ; *Lein pochen*, tilhañ (dedilhañ, kanastrennañ) lin, frikañ bolc'h ; *Lein hecheln*, kribañ lin, kribinañ lin, rañvellat lin, dirañvañ lin, rimiañ lin ; *Lein rösten*, lakaat lin da eogiñ, eogiñ lin, dourañ lin, lakaat lin er poull ; *Ballen Lein*, torzhenn lin b., tourtell lin b., tourtenn lin b., penngod g. ; *Lein zu Ballen zusammenpressen*, pengodañ lin ; *den Lein zum Verspinnen vorbereiten*, kleuiñ al lin ; *spinnbereiter Lein*, kleuadenn b. ; *nach Lein suchen*, lina ; *reich an Lein*, linek ; **2.** [gwiad.] lien lin g.

Leinacker g. (-s,-äcker) : [labour-douar] lineg b., parkad lin g.

Leinbau g. (-s) : [labour-douar] gouniderezh lin g. ; *für den Leinbau geeigneter Boden*, douar-lin g.

Leine b. (-,-n) : **1.** kordenn b. [*liester* kordennoù, kerdin], siblenn b., fun b., funienn b., las g., lasenn b. ; *Leinen*

ziehen, stigmañ kerdin ; **2.** roll g., stag g., lêrenn b., rañjenn b., kordenn b. ; *einen Hund an der Leine führen*, derc'hel ur c'hi gant ar roll, derc'hel ur c'hi ouzh ar roll, kas ur c'hi da bourmen diwar-bouez ur stag (ur gordenn), kas ur c'hi da bourmen war-bouez ur stag (ur gordenn, ur roll), kas ur c'hi da bourmen a-bouez ur stag (ur gordenn, ur roll) ; *einen Hund an die Leine legen*, rollañ ur c'hi ; *eine Kuh mit einer Leine binden*, funiañ ur vuoc'h ; **3.** [dre skeud.] P. *jemanden an der Leine haben*, derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel berr war u.b., derc'hel u.b. en e roll, derc'hel war u.b., derc'hel berr gant u.b. ; P. *Leine ziehen*, diskampañ, disvantañ kuit, jilgammañ, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, mont el lev, en em dennañ, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gant an-unan, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, mont er gas, sachañ e garavelloù gant an-unan, mont da redek ar c'had, ober gardenn, rahouenniñ kuit, kravat, kravat kuit, kravat gant an-unan, sachañ e revr, kribañ, skijañ, gounit a veg botez, gallout kaout hed e c'har, gallout kaout hed e votez, c'hoari a veg troad, partial d'an tarv, partial evel un tenn, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz ; **4.** [merdead.] fard g., fun b., funienn b., tortis g., landon g., oser g., grelink g., bos g., stag g., ere g., rabank g. ; *die Leinen loswerfen*, largañ ar bosoù, largañ an ereoù ; **5.** *Wäscheleine*, siblenn b., orjalenn b., neud g. ; *die Wäsche auf die Leine hängen*, lakaat traoù da sec'hañ, istribilhañ ar bugad ouzh ar siblenn, lakaat ar gannadenn da sec'hañ ouzh an neud ; *nachprüfen, ob die Wäsche noch an der Leine hängt*, eveshaat hag an dilhad a chom ouzh an orjalenn, eveshaat hag-eñ e chom an dilhad ouzh an orjalenn.

leinen ag. : ... lien lin, keinet gant lien, goloet gant lien, koublet gant lien.

Leinen n. (-s) : **1.** [gwiad.] lien lin g., lienaj g. ; *rein Leinen*, lien lin digemmesk g., lien lin rik g. ; *nach Leinen suchen*, lina ; **2.** [levriou] *Leinen (Ln)*, keinet ha goloet gant lien, goloet (koublet) gant lien (Gregor) ; *Halbleinen (Hln)*, hanter c'holoet gant lien, hanter goublet gant lien ; **3.** [arz] lien g.

Leinenband g. (-s,-bände) : levr keinet ha goloet gant lien g.

Leinenbast g. (-es,-e) : lanfas lin g./str., kolo lin g.

Leinendamast g. (-es,-e) : lien damas g., lienenn damas b.

Leinernernte b. (-,-n) : linadeg b.

Leinenfaser b. (-,-n) : kanastr str., tilh str., breun str.

Leinengarn n. (-s,-e) : neud lin g.

Leinengewebe n. (-s,-) : lien g., lienenn b., lien lin g.

Leinenindustrie b. (-) : gwiaderezh lin g., lienerezh g.

Leinenpanzer g. (-s,-) : petral g., brusk-houarn g.

Leinenumwicklung b. (-,-en) : [tekn.] pakañ gant lien ha peg g., marouflerezh g., marouflañ g.

Leinenzeug n. (-s) : lienaj lin g., lienaj g.

Leinenweber g. (-s,-) / **Leineweber** g. (-s,-) : gwiader g.

Leinenweberin b. (-,-nen) / **Leineweberin** b. (-,-nen) : gwiaderez b.

Leinfeld n. (-s,-er) : [labour-douar] lineg b., parkad lin g.

Leinfink g. (-en,-en) : [loen.] golvennig penn ruz g., lineg penn flamm g.

Leingewächse lies. : [louza.] linakeged lies.
leingrau ag. : damzu, gris.
Leinkapsel b. (-,-n) : [louza.] bolc'h lin str., bolc'henn lin b.
Leinkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] lin gouez str., lin-derv str. ; *gestreiftes Leinkraut*, lin-kegin-roudennek str.
Leinkuchen g. (-s,-) : [labour-douar] torzhenn lin b., tourtell lin b., tourtenn lin b., penngod g.
Leinöl n. (-s) : eoul lin g.
Leinpfad g. (-s,-e) : hent ar ganol g., hent ar stêr g., hent-kanol g., hent-stlejañ g.
Leinpflanze b. (-,-n) : [louza.] linenn b.
Leinsamen g. (-s) : had lin g.
Leinstängel g. (-s,-) : [louza.] linenn b., breunenn lin b. [*liester* breunennoù lin, breun lin].
Leinstraße b. (-,-n) : hent ar ganol g., hent ar stêr g., hent-stlejañ g.
Leintuch s. (-s,-tücher) : 1. lien lin g., lienaj g. ; 2. [dre astenn.] liñsel b.
Leinwand b. (-,-wände) : 1. lien g., lienenn b. ; *echte Leinwand*, lien lin digemmesk g., lien lin rik g. ; *ungebleichte Leinwand*, lien lin kriz g. ; 2. [dre astenn.] skramm g., skramm-stign g., lienenn b. ; *auf die Leinwand bringen*, diskouez ouzh ar skrammoù sinema (ar skrammoù-stign).
leinwand ag. : [Bro-Aostria] dreist, dispar.
Leinwandfasern lies. : chalpiz g., cherpilh g., dispilh g., pilpouz g.
Leinwandgeschäft n. (-s,-e) : [kenwerzh] lienerzh b., stal-lien b.
Leinweber g. (-s,-) : gwiader g.
Leinweberin b. (-,-nen) : gwiaderez b.
Leinweberei b. (-) : gwiaderezh lin g., lienerzh g.
Leipzig n. : Leipzig b. ; [kegin.] *Leipziger Allerlei*, masedoan g., saladenn legumajoù mesk-ha-mesk b., meskadenn legumaj b.
leise ag. : 1. izel, gwan, sioulik, disonik ; *leise Stimme*, mouezh izel, mouezh wan b. ; *leises Murmeln*, chuchumuchu g., mouskomzoù lies., tamm hiboud g. ; [dre skeud.] *auf leisen Sohlen*, goustadik, sioulik, en ur selaou e bazioù, en ur gontañ e gammedoù, sioul-ser, sioul-sibouron, a bazioù kazh, a bazoù kazh, sioul-riboulenn evel ul laer, a-dakot, sioul evel ul logodenn, sioul evel ul logodenn er bleud, didrouz evel un naer, plarik, kempennik, evel ar c'hazh war an erc'h, sioul-ha-sioul, sioul-logod, didrouz war kapichoù e votoù.
2. dister, skañv ; *leiser Verdacht*, tamm disfiz (tamm diskred) bennak g. ; *leiser Regen*, lugachenn b., libistrenn b., ailhenn b., glav tanav (bihan, plaen) g., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., mouestijenn b., lusenn b., glav munut g., glav tamouezet g., glav foet g. ; *sie hat einen leisen Schlaf*, kousk a ra skañv, emañ o soubañ gouloù, ne ra nemet morediñ (soubañ gouloù, dargudiñ, morgudiñ, sorenniñ, boemañ, moriñ), ne gousk nemet ul lagad digor ; *ohne den leisesten Grund*, hep gwir na abeg, hep ket a wir, hep abeg na reizh, hep gwir abeg, hep an disterañ abeg.
Adv. : 1. a vouezh izel, izel, plarik, goustad, goustadik, sioul, bas, a hanter vouezh ; *leise !* chik ! grik ! mik ! tav ! peoc'h ! kuzulig ! ; *sprecht leiser !* komzit plarikoc'h ! ; *leiser sprechen*, izelaat e vouezh, komz plarikoc'h, komz

sioulloc'h, komz izelloc'h, stouiñ e vouezh ; *den Ton leiser stellen*, izelaat ampled (live) ar son, diskenn ampled (live) ar son, lakaat ar skingomz izelloc'h ; *leise sprechen*, komz izel, komz a vouezh izel, komz a hanter vouezh, komz goustadik, komz goustad, komz sioul, komz e kuzul, komz e kuzulig, lavaret traoù kuzh, komz plarik, komz bas ; *er spricht sehr leise*, hennezh ne ro da glevet nemet d'e votoù ; *die Bienen summen leise vor sich hin*, izel eo boud ar gwenan ; *er flüsterte leise*, komz a rae dindan e vouezh, kuzuliat a rae, kuzulikat a rae, kuzuliañ a rae, komz a rae a vouezh izel e pleg skouarn u.b., ober a rae kuzuligoù, komz a rae chuchumuchu ; 2. [dre skeud.] gant evezh bras, gant mil evezh, gant evezh mat ; *mit etwas leise umgehen*, maneal udb gant evezh bras ; P. *man muss leise damit umgehen*, ret eo mont dousik d'an dra-se, ret eo mont d'an dra-se gant evezh bras.
L-Eisen n. (-s,-) : [tekn.] houarn-korn g., barrenn-gorn b.
Leisetreter g. (-s,-) : P. mitouig g., pilpouz g., kazh born g., klouarenn b., klufan g., koarenn b., souchadenn b., milizenn b., ur souchet a zen g. ; *er ist ein Leisetreter*, n'eus nemet kildro ennañ, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koadtro ouzh e ober, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, c'hoari a ra e vleiz, c'hoari a ra e vitouig, dre zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, ne lavar ket e oferenn war gan, en em c'holeiñ a ra gant ul liñsel doull, ur goarenn (ur souchadenn, ur vilizenn, ur souchet a zen) a zo anezhañ.
Leisetreterei b. (-,-n) : pilpouzerzh g., falsentez b., skoacherezh g., soucherezh g.
Leiste b. (-,-n) : 1. rizenn b., triklenn b. ; 2. bevenn b., gwrimenn b. ; 3. [korf.] pleg-ar-vorzhed g., pleg ar varlenn g.
leisten V.k.e. (hat geleistet) : 1. ober, seveniñ, kas da benn ; *seinen Wehrdienst bei der Marine leisten*, ober e goñje war vor ; *gute Arbeit leisten*, ober labour vat, kaout ur maneur mat, labourat frouezhus, labourat en un doare splotus, ober mat e bost ; *er hat gute Arbeit geleistet*, n'en deus ket kollet e bemp gwenneg, n'en deus ket laeret e bemp gwenneg ; *er leistet nur halb so viel wie die anderen*, hanterañ a ra ouzh ar re all, ober a ra an hanter kement hag ar re all ; *er leistet viel (er leistet Tüchtiges)*, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour) - hennezh a labour plaen ha buan - hennezh a zo ouesk da labourat, - hennezh a labour evel ur c'hi (evel ul loen) - labour tri a ra - hennezh a zibolotenn labour - hennezh a zibrad labour - hennezh a zraog labour - hennezh a zic'hast labour - hennezh a lañs - lañs en devez da labourat - hennezh a zo herrek war e labour - labourat a ra fonnus - hennezh a daol fonn - hennezh a ra fonn - hennezh a fonn - hennezh a ra bec'h d'al labour - prim eo en e labour - ampletiñ a ra gant e labour - fonnus eo d'al labour - ne chom ket an traoù war stlej gantañ - hennezh a ra labour d'e zevezh - ar paotr-se a zo ur c'habaler - atav e vez bale an eost gantañ - hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober - hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober - ober a ra dilo e labour - dilo en devez da labourat - ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ - hennezh en devez dibun en e labour - ur gwall labourer eo hennezh -

hennezh en devez diere gant e labour - hennezh a labour gant diere - hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober - hennezh a labour gant gred bras - hennezh a zo gredus da labourat - hennezh a laka gred evit labourat - ur paotr fonnus a zo anezhañ - ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour - ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour - hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh 'zo d'ober - n'eo ket pell d'ober ar pezh 'zo d'ober - pezhiaoù labour a ra e berr amzer.

2. [troioù-lavar] *öffentliche Abbitte leisten*, en em zigareziñ a-glev d'an holl ; *jemandem Gehorsam leisten*, sentiñ ouzh u.b., plegañ d'u.b., sujañ d'u.b. ; *Buße leisten*, ober pinijenn / cheñch buhez / mont war wellaat / gwellaat e vuhezegezh / dont da well / kuitaat e wall vuhez / distreiñ a barfeted (Gregor) ; *es fiel ihm schwer, diesem Befehl Folge zu leisten*, bras e voe gantañ plegañ d'ar gourc'hemenn-se ; *einem Gesetz Folge leisten*, sentiñ ouzh ul lezenn, mirout ul lezenn, doujañ d'ul lezenn, sujañ d'ul lezenn, bezañ doujus d'ul lezenn ; *gegen etwas Widerstand leisten*, enebiñ ouzh udb, sevel a-enep udb, spiriñ ouzh udb, kaeañ ouzh udb, kas a-enep udb, derc'hel penn d'udb, derc'hel penn ouzh udb, rentañ penn ouzh udb, talañ ouzh udb, reiñ fas d'udb, reiñ bec'h d'udb, derc'hel ouzh udb, herzel ouzh udb, ober ouzh udb, ober penn ouzh udb, rentañ penn ouzh udb, padout ouzh udb, stourm ouzh udb, pennañ ouzh udb, harpañ ouzh udb, harpañ a-enep udb ; *jemandem Hilfe leisten*, reiñ sikour (dorn, skoazell, harp, skoaz, un taol skoaz) d'u.b., skoazellañ u.b., harpañ u.b., sikour u.b., mont (dont) war sikour u.b., ober kadorig d'u.b., dibab u.b. ; *einen Eid leisten*, touiñ dre e le, touiñ war e le, ober le, ober ul le ; *Anzahlung leisten*, arzeziñ, meudañ arc'hant, reiñ diner Doue ; *jemandem Gesellschaft leisten*, ober kavandenn d'u.b., ober kavandenn ouzh u.b., derc'hel (ober) kompagnunezh d'u.b., chom e-ser u.b., derc'hel mat d'u.b., derc'hel penn d'u.b. ; *ich werde Sie ins Loch stecken lassen, da wo die Ratten Ihnen Gesellschaft leisten werden*, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed da zerc'hel mat deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn ouzhoc'h.

V.em. : **sich leisten** (hat sich (t-d-b) geleistet) : kaout a-walc'h a aez evit prenañ, kaout a-walc'h a aez evit ober, gallout ober ; *das kann ich mir leisten*, a-walc'h a aez am eus evit prenañ an dra-se (evit en ober), peadra am eus da baeañ an dra-se, gallout a ran ober an dra-se ; *unsereiner kann sich (t-d-b) das nicht leisten, unsereins kann sich (t-d-b) das nicht leisten*, tud evelomp n'o deus ket a-walc'h a aez evit prenañ seurt traoù, n'eo ket ar seurt-ni a c'hall dispign kement-se a arc'hant ; *er ist so arm, dass er sich einen Besuch beim Frisör nicht leisten kann*, hennezh n'en deus ket pevar real da vont da droc'hañ e vlev.

Leisten g. (-s,-) : **1.** [tekn] moull-botoù g., furm-gere b. ; *Schuhe über den Leisten schlagen*, lakaat botoù war ar furm-gere, lakaat botoù war ar moull ; **2.** [dre skeud.] P. *alles über einen Leisten schlagen*, muzuliañ ar re all diouzh an-unan (diouzh e walenn) (Gregor), lakaat an holl draoù keit-ha-keit, lakaat an holl draoù a-rez, lakaat an holl draoù a-resed, na ober kemm evit tra ebet, na gaout

kemm evit tra ebet, na lakaat kemm ebet etre tra ebet, ober heñvel ouzh an holl draoù ; **3.** [kr-l] *Schuster, bleib bei deinem Leisten*, pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro - an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - Yann a vil vicher a varvas gant an naon - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget.

Leistenbeuge b. (-,-n) : [korf.] pleg-ar-vorzhed g., pleg ar varlenn g.

Leistenbruch g. (-es,-brüche) : [mezeg.] avelenn ar varlenn b., avelenn varlennel b., tarz-hkof g., avelenn b., toullgof g., koeñvenn-vouzelloù b., diskenn bouzelloù g. ; *sich einen Leistenbruch heben*, tapout un tarz-hkof, pakañ ur goeñvenn-vouzelloù ; *einen Leistenbruch haben*, bezañ tarzhet e gof, bezañ fardellek, bezañ avelennek, bezañ tarz-hkofek.

Leistengegend b. (-) : [korf.] pleg-ar-vorzhed g., pleg ar varlenn g.

Leistenkrokodil n. (-s,-e) : [loen.] krokodil-mor g.

Leistenschneider g. (-s,-) : furmer moull-botoù g., farder furmoù-kere g.

Leistenwerk n. (-s) : moulleürioù lies.

Leistung b. (-,-en) : **1.** askor g., askorad g., efedusted b., produusted b., digonusted b., askorusted b., fonn g., ampled g., daskor g., fonnder g., kas g., digonad g. ; *je nach Leistung müssen sie bezahlt werden*, diouzh a labouront e tleont bezañ paeet, diouzh al labour a reont e tleont bezañ paeet ; *er bleibt hinter den Leistungen der anderen zurück*, ne zeu ket da boursuiñ, dilañsañ a ra war ar re all, tapout a ra dilañs war ar re all, n'eo ket lodenn evit labourat, tapet en deus ar bouc'h ; **2.** disoc'h g., taol-nerzh g., taol g. ; *erstaunliche Leistungen*, disoc'hoù dreist (dispar, heverk) lies., taolioù kaer lies., taolioù dreist lies., kurioù lies., noveoù lies. ; *hier zählen nur Leistungen*, an disoc'hoù eo hag a gont amañ ; *Leistung und Gegenleistung*, mann evit mann, roerig kaverig ; *er bietet eine hervorragende Leistung*, dont a ra mat-distailh an traoù gantañ, distiñget e ya al labour gantañ, pase mat eo pezh a ra, peurvart eo pezh a ra, dispar eo pezh a ra ; **3.** gwared g., skoren b., gouzeulad g., gouzeul ; *soziale Leistungen*, skoazell sokial b., skorennoù sokial lies., gouzeuladoù kevredigezhel lies. ; **4.** [fizik] galloudezh b., labour g., askor g. ; *Motorleistung*, galloudezh ur motor b., galloudezh ur c'heflusker b., perzh-galloud ur c'heflusker g. ; **5.** [gwir] taladur g., paeamant g., gougor g., gougorad g.

Leistungsberechtigte(r) ag.k. g./b. : skorennadour g., gouzeuladour g., degemerer skorennoù sokial g., degemerer gouzeuladoù kevredigezhel g., gounezer skorennoù sokial g., resever skorennoù sokial g.

Leistungsbilanz b. (-,-en) : [arc'hant.] mentel dalañ b.

Leistungsblatt n. (-s,-blätter) : **1.** fichenn deknikel b. ; **2.** follenn skorennoù b., follenn waredoù b., follenn ouzeuladoù b. ; **3.** follenn digonad b., follenn digonusted b., follenn askorusted b.

Leistungsdruck g. (-s) : gwask an digonusted kousto pe gousto g., endalc'h askorusted g., endalc'h digonusted g.

Leistungsempfänger g. (-s,-) : skorennaour g., gouzeuladour g., degemerer skorennoù sokial g., degemerer gouzeuladoù kevredigezhel g., gounezer skorennoù sokial g., resever skorennoù sokial g.

leistungsfähig ag. : ampletus, spletus, fonnus, efedus, askorus, produus, kefleunius, digonus, digonat, oberius, trumm, efedus, efedek, oberiant, oberius, nerzhus, galloudus ; ein leistungsfähiger Motor, ur c'heflusker galloudus g., ur c'heflusker nerzhus g., ur c'heflusker digonus g. ; er ist leistungsfähig, dont a ra mat-distailh an traoù gantañ, distiñget e ya al labour gantañ, pase mat eo pezh a ra, peurvate eo pezh a ra, dispar eo pezh a ra, barrek-kenañ eo, un den eo hag a gas da vat pep tra, labourat a ra frouezhus, labourat a ra en un doare spletus, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour), hennezh a labour plaen ha buan, hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (evel ul loen), labour tri a ra, labourat a ra fonnus, hennezh a ra fonn, un den ampletus an hini eo, ampletiñ a ra gant e labour, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a ra bec'h d'al labour, prim eo en e labour, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, ar paotr-se a zo ur c'habaler, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh a zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh 'zo d'ober, pezhadoù labour a ra e berr amzer.

Leistungsfähigkeit b. (-) : produusted b., digonusted b., askorusted b., efedusted, oberiusted b., oberiuster g., fonnusted b., ampletusted b., galloudezh b., perzh-galloud g. ; *an Leistungsfähigkeit gewinnen*, askorusaat, digonusaat, efedusaat ; *die Leistungsfähigkeit der Arbeit erhöhen*, askorusaat al labour, digonusaat al labour, muiaat digonusted al labour ; *die Leistungsfähigkeit der Amerikaner übertrifft die der Europäer*, uheloc'h e vez oberiusted an Amerikaned eget hini Europiz.

Leistungsganglinie b. (-,-n) : [fizik, tredan.] krommenn ar c'halloudezh goulennet b.

Leistungsgesellschaft b. (-,-en) : kevredigezh diazezet war an endalc'h askorusted b., kevredigezh diazezet war an endalc'h digonusted b.

Leistungshebel g. (-s,-) : dornell ar fonnder b., dornell ar c'has b.

Leistungskontrolle b. (-,-n) : 1. kontroll askorusted g., kontroll digonusted g., kontroll produusted g. ; 2. [skol] prouad g., priziadenn b.

Leistungskraft b. (-) : askorad g., digonad g., digonusted b., askorusted b., efedusted b., produusted b., fonnusted

b., fonn g., ampled g., daskor g., galloudezh b., perzh-galloud g.

Leistungskurs g. (-es,-e) : kelennerzh kreñvaet g., staj d'an daoulamm g.

leistungsorientiert ag. : diazezet war an askorad, diazezet war ar broduusted, diazezet war an endalc'h askorusted, diazezet war an endalc'h digonusted, askoridik.

Leistungsprämie b. (-,-n) : arc'hopr produusted g., arc'hopr askorusted g., arc'hopr digonusted g., arc'hopr war ar c'hengreadur g.

Leistungsprinzip n. (-s) : pennaenn an askorusted b., pennaenn an digonusted b., pennaenn ar broduusted b.

Leistungsprüfung b. (-,-en) : 1. [skol] prouad g., priziadenn b. ; 2. [sport] prouad digonad g. ; 3. [labour-douar] prouad askorusted g.

leistungsschwach ag. : amaskorus, amgefleunius, diemsav, diampled, didalvez, dilañs, difonn, divarrek, diefedus, fallik a-walc'h.

Leistungssport g. (-s) : [sport] sport a live uhel g.

leistungsstark ag. : ampletus, spletus, fonnus, efedus, askorus, kefleunius, digonus, digonat, produus, galloudus ; *diese Kühe sind leistungsstarke Milchkühe*, ar saout-se a zo mat da laezh.

Leistungsträger g. (-s,-) : [kenwerzh] pourchaser g.

Leistungsvermögen n. (-s) : galloudezh b., perzh-galloud g., barregezh b., barr g.

Leistungsverzeichnis n. (-ses,-se) : roll ar c'hargoù g., roll an diferadurioù g.

Leistungszulage b. (-,-n) : arc'hopr produusted g., arc'hopr askorusted g., arc'hopr digonusted g., arc'hopr war ar c'hengreadur g.

Leitachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel a-raok g., ahel stur g.

Leitartikel g. (-s,-) : pennad-stur g., pennad-blein g., pennad-talbenn g., bleinskrid g.

Leitartikler g. (-s,-) : bleinskriver g., saver pennadoù-stur g.

Leitartiklerin b. (-,-nen) : b. (-,-nen) : bleinskriverez b., saverez pennadoù-stur b.

Leitaufsatz g. (-es,-aufsätze) : pennad-stur g., pennad-blein g., bleinskrid g.

Leitbild n. (-s,-er) : patrom g., skouer b.

leiten V.k.e. (hat geleitet) : ren, kas, heñchañ, kundu, kunduiñ, gouarn, leviañ, sturiañ, merañ, mestriñ da, enframman, kas en-dro ; *der Verkehr wurde durch Seitenstraßen geleitet*, dihenchet e voe ar c'hirri ha lakaet da dremen dre stradoù tro-dro, lakaet e voe ar c'hirri da glask tro (d'ober tro) dre ar stradoù nesañ ; *einen Antrag auf dem Dienstweg an die Regierung leiten*, kas ur reked d'ar gouarnamant dre hent ar velestradurezh ; *ein Unternehmen leiten*, ren un embregerezh, leviañ un embregerezh, bezañ e penn un embregerezh, kunduiñ un embregerezh ; *gemeinsam leiten*, kenren ; *eine Schule leiten*, ren ur skol ; *den Krieg leiten*, ren ar brezel ; *den Kampf leiten*, ren ar stourm ; *leitender Angestellter*, sterner ren g., frammer g. ; *von persönlichen Rücksichten lässt er sich nicht leiten*, ne zalc'h ket kont eus ar pezh a soñj eñ e-unan, ne dremen ket diouzh pezh a soñj eñ e-unan, n'eo ket den d'ober diouzh pistigoù e galon, n'eo ket den d'ober diouzh lañs e galon, n'eo ket den d'ober diouzh lusk e galon, n'eo ket den d'ober diouzh luskadoù

e galon, n'eo ket den d'ober diouzh froudoù e galon ; *den elektrischen Strom gut leiten*, bezañ heren ouzh an tredan, ren mat an tredan ; *Wasser leiten*, riboulat dour ; *eine Untersuchung über etwas leiten*, ober enklask war udb, ditourañ un afer.

leitend ag. : 1. ambilh, ... ren, ... stur, penn- ; *leitender Angestellter*, sterner ren g., frammer g. ; *der leitende Grundsatz*, ar reolenn stur b., ar bennreolenn b., ar bennaenn diazez b. ; 2. [tredan.] reüs, heren (ouzh an tredan, ouzh ar wrez) ; *nicht leitend*, difuus, tredanzifuus, didreuzus d'an tredan, direüs, diheren, n'eo ket heren (ouzh an tredan, ouzh ar wrez).

Leiter¹ b. (-,-n) : skeul b. ; *auf die Leiter klettern*, pignat er skeul, sevel er skeul, sevel gant ar skeul, skeuliañ, skeuliata, krapañ gant ur skeul ; *eine Leiter an eine Mauer lehnen*, skeuliañ ur voger, harpañ ur skeul en ur vur (ouzh ur voger), lakaat ur skeul a-harp ouzh ur voger ; *die Leiter ist von der Mauer abgerutscht*, tec'het eo ar skeul diouzh ar voger ; *etwas mit einer Leiter ersteigen*, skeuliañ udb ; *ganz oben auf der Leiter*, e beg ar skeul.

Leiter² g. (-s,-) : 1. rener g., renour g., levier g., gouarnier g., gouarnour g., kunduer g., heñcher g., mestr g., penn g., sturier g., bleiner g., kaser g., paotr a-raok g., patrom g. ; *Leiter einer Fabrik*, rener ul labouradeg g., patrom g. ; *pädagogischer Leiter*, rener ar c'helenn g. ; 2. [fizik] reell b. ; *Wärmeleiter*, kas-tommdar g., kas-gwrez g., kaser tommdar g., kaser gwrez g., danvez heren ouzh ar wrez g.

Leiterabsteigen n. (-s) : diskeuliadur g.

Leiterbaum g. (-s,-bäume) / **Leiterholm** g. (-s,-e) : bann skeul g., post skeul g., kostez skeul g.

Leiterin b. (-,-nen) : renerez b., kunduerer b.

Leiterkarte b. (-,-n) : amred enlouch'het g.

Leiterklettern n. (-s,-) : skeuliadur g., skeuliañ g., skeuliata g.

Leiterplatte b. (-,-n) : plakennig b., platinenn b., amred enlouch'het g.

Leitersprosse b. (-,-n) : bazh-skeul b.

Leitersteigen n. (-s) : skeuliadur g., skeuliañ g., skeuliata g.

Leiterwagen g. (-s,-) : 1. kastell-eost g., kastell-eostek g., karr-eost g. ; *ein Leiterwagen voll Heu*, ur c'horziad foenn b. ; 2. P. karr paotred an tan g., karr ar skeul vras g.

Leitfaden g. (-s,-fäden) : 1. poell g., speredenn b., poell ar speredenn g., poell ar soñjoù g., neudenn ar soñjoù b., neudenn vlein b. ; 2. dornlevr g., levr-dorn g., sturlevr g., levr-skol g., levr-heñchañ g. ; 3. sturiadoù lies., sturiadurioù lies., kelennoù a ranker heuliañ lies.

leitfähig ag. : [tredan] readus, heren (ouzh an tredan, ouzh ar wrez), reüs.

Leitfähigkeit b. (-) : [tredan, gwrez] readusted b., reüsted b.

Leitfeuer n. (-s,-) : 1. [merdead.] tour-tan g., letern b. ; 2. [minoù] pourc'h emors str., poulc'henn b., kordenn darzh b.

Leitfigur b. (-,-en) : kunduer g., heñcher g., mestr g., penn g., sturier g., bleiner g., kaser g., paotr a-raok g.

Leitflosse b. (-,-n) : [merdead.] stabilaer g.

Leitgans b. (-,-gänse) : [loen.] troc'herez avel b., gwaz ambilh b., gwaz vlein b., gwaz a-raok b.

Leitgedanke g. (-ns,-n) : pennvennozh g., pennaenn b., mennozh stur g., mennozh blein g., luskvennozh g.

Leithammel g. (-s,-) : 1. [loen.] tourz g., maout-tourc'h g. ; 2. [dre skeud.] kaser g., rener-tud g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., bleiner g.

Leithund g. (-s,-e) : 1. [hemolc'h] liammer g. ; 2. [dallentez] ki evit tud dall g., ki-heñchañ g.

Leitlinie b. (-,-n) : 1. linenn stur b., linenn vlein b., sturiadoù lies., sturiadurioù lies., kelennoù a ranker heuliañ lies. ; 2. [mat.] levierenn b.

Leitmotiv n. (-s,-e) : [sonerezh] sturdres g., mestrezenn b.

Leitpferd n. (-s,-e) : marc'h-ambilh g., marc'h-blein g., marc'h-blenier g., marc'h a-raok g.

Leitpfosten g. (-s,-) : balizenn heñchañ b., balizenn b.

Leitplan g. (-s,-pläne) : brastres ren g., brastres stur g., brastres blein g.

Leitplanke b. (-,-n) : [hentoù] harzell surentez b.

Leitsatz g. (-es,-sätze) : reolenn stur b., reolenn vlein b., pennreolenn b., pennaenn diazez b., pennstur g., pennsturienn b., sturiad g., sturiadur g., reizhenn b., kelenn a ranker heuliañ b.

Leitschiene b. (-,-n) : adroudenn b.

Leitseil n. (-s,-e) : sugell b., stag g., roll g., rollenn b.

Leitseite b. (-,-n) : [stlenn.] pajenn degemer b., pajenn zegemer b.

Leitspruch g. (-s,-sprüche) : ger-stur g., ger-ardamez g., sturienn b., stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., lezenn a c'hras b., pater b.

Leitstange b. (-,-n) : [tramgarr, trolle] perchenn b., gwalenn b.

Leitstern g. (-s,-e) : 1. [stered.] Sterenn an Norzh b. ; 2. [dre skeud.] heñcher g., rener-tud g., bleiner g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g.

Leittier n. (-s,-e) : 1. loen ambilh g., loen blein g., loen a-raok g. ; 2. loen rener g. [par rener g., parez renerez b.].

Leittrommel b. (-,-n) : beni b., kanell b.

leitunfähig ag. : [tredan] difuus, tredanzifuus, didreuzus d'an tredan, diheren, direüs.

Leitung b. (-,-en) : 1. sturierezh g., renerezh g., renadur g., renidigezh b., ren g., bleinerezh g., bleinadur g., gouarnaour g., gouarnamant g., gouarnerezh g., heñcherezh g., heñchadur g., hol g., kundu b., sturiadur g., leviererezh g., leviadur g., mestratur g., mestraturezh b., gourc'hemenn g. ; *unter seiner Leitung*, dindan e renerezh, dindan e renadur, dindan e ren, dindan e gundu, dre e gundu ; *die Leitung eines Geschäfts übernehmen*, mont da rener, kemer penn un embregerezh, kemer ar stur etre e zaouarn, kemer ar garg (mont e karg) a rener ; *jemandem die Leitung überlassen*, lezel an dorn gant u.b. ; *jemandem die Leitung übergeben*, reiñ an dorn d'u.b., reiñ ar renerezh d'u.b., lakaat ar stur etre daouarn u.b. ; *gemeinsame Leitung*, kenrenerezh g. ; *obere Leitung*, uhelrenerezh g. ; 2. poellgor-ren g. ; 3. [pellgomz] linenn b., orjalenn ar pellgomzer b. ; *jemandes Leitung anzapfen*, selaou dre guzh pellgomzadennoù u.b., enrollañ pellgomzadennoù u.b. dre guzh ; 4. [tredan.] linenn b., heñcher-tredan g., kunduer g., orjalenn dredan b. ; *eine Leitung legen*, staliañ ul linenn dredan ; 5. [dour, gaz] korzenn b., tuellenn b., kan g., san b., sanell b., kanouc'hell b. ; *nur*

ein dünner Wasserstrahl kommt aus der Leitung,
neudenniñ ne ra ken an duellenn ; **6.** [dre skeud.] *P. er hat eine lange Leitung,* ul lastez hir eo e skouarn, tev eo e voned, ne ya ket herrus gantañ, toullou talar a zo en e benn, gorrek eo da gompren, gorrek a spered eo, ur spered gorrek a zen a zo anezhañ, ur spered pouer a zen a zo anezhañ, ur spered diwezhat en deus, pout a spered eo, pout eo e spered, pouer a spered eo, hennezh zo berr da gompren, toull eo e vurutell, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, bouc'h eo da gompren, hennezh a zo kalet a benn, hennezh a zo kalet e benn, hennezh n'eo ket stank e damouez, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, hennezh a zo tapet war ar portolof, lakaet eo bet e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, ur skiant verr a zen eo, n'eo ket lemmoc'h e spered eget ul loaia pri-mañsonat.

Leitungsdraht g. (-s,-drähte) : orjal-tredan g., orjalenn dredan b.

leitungsfähig ag. : [tredan.] reüs, heren ouzh an tredan.

Leitungsfähigkeit b. (-) : [tredan.] readusted b.

Leitungsgruppe b. (-,-n) : poellgor-ren g., renerezh g.

Leitungskanal g. (-s,-kanäle) : [tredan.] san g.

Leitungskraft b. (-) : [tredan.] readusted b.

Leitungsmast g. (-s,-en/-e) : [tredan.] peul-tredan g., post tredan g.

Leitungsnetz n. (-es,-e) : **1.** [tredan., stlenn.] rouedad ; **2.** [tekn.] tuelleg b., korzenneg b., tuellennoù lies., korzennoù lies.

Leitungsrohr n. (-s,-e) : korzenn b., tuellenn b., san g., sanell b., kanouc'hell b., kan g.

Leitungsrohre b. (-,-n) : [tekn.] korzenn b., tuellenn b., san g., sanell b., kanouc'hell b., kan g.

Leistungsvermerk g. (-s,-e) : [post] dehentadur g.

Leistungsvermögen n. (-s) : [tredan.] readusted b.

Leitungswasser n. (-s) : dour eus an duellenn g.

Leitungswiderstand g. (-s) : [tredan.] tredanharzded b.

Leitwährung b. (-,-en) : [arc'hant.] moneiz stalon g., moneiz dave g.

Leitwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr treuzkas g.

Leitwerk n. (-s,-e) : [nij.] stabilaerioù lies., sturioù lies.

Leitwert g. (-s) : [fizik] *elektrischer Leitwert*, rended b. ; *Widerstand und Leitwert*, harzded ha rended.

Leitzins g. (-es,-en) / **Leitzinssatz** g. (-es,-sätze) : [arc'hant.] feur-stur g.

leiwand ag. : [Bro-Aostria] dreist, dispar.

Lektion b. (-,-en) : **1.** kentel b., kelennadurezh b., kelenn b. ; *die neunte Lektion*, ar gentel nav b. ; **2.** [dre skeud.] teñsaden b., kruz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g. ; *jemandem eine Lektion erteilen*, distagañ ur gentel d'u.b., reiñ kentel d'u.b., plantañ micher en u.b. ; *das soll eine Lektion für dich sein*, an dra-se da zesko d'ober seurt traoù, ur gentel a-zoare ac'h eus bet bepred, mat e vefe dit n'ankounac'haat ket se, merk mat ar gentel-se, n'ankounac'ha ket ar gentel ac'h eus resevet.

Lektor g. (-s,-en) : **1.** [skol-veur] lenner g. ; **2.** [moull.] difazier g. ; **3.** [relij.] **a)** lenner g. ; **b)** [karg] lektor g.

Lektorat n. (-s,-e) : **1.** [tiez-embann] bodad lenn g. ; **2.** [skol-veur] post lektor g., post lennour g., lenneriezh b.

Lektüre b. (-,-n) : lennadenn b.

Le Mans n. : ar Mañs g.

Lemma n. (-s,-ta) : **1.** poellenn b., skorlakadenn b. ; **2.** [mat.] lemma g. ; **3.** [geriadurioù] pennger g., pennger leun g.

Lemming g. (-s,-e) : [loen.] lemming g.

Lemmini lies. : [loen.] lemminged lies. ; *die Lemmini*, ar spesadoù lemminged lies.

lemniskal ag. : [korf.] pañsel.

Lemur g. (-en,-en) / **Lemure** g. (-n,-n) : **1.** [istor] semeilh g., teuz g., bugel-noz, gobelin g., spes g. ; **2.** [loen.] lemure g.

Lende b. (-,-n) : [korf.] lez b., kroazlez b., kroazell b. ; *die Lenden*, an divlez lies., ar vandenn b., an dargreiz g., ar c'hroazelloù lies., an divgroazell lies., an divgroazlez lies. ; *bis an die Lenden*, betek e zargreiz, betek ar vandenn, betek hanter e gorf.

Lendenbraten g. (-s,-) : [kegin.] spilhenn vevin b., adspilhenn vevin b., kraoñenn-vevin b., lounezhenn b.

Lendengegend b. (-) : [korf.] rannbarzh an divlez b., rannbarzh an divgroazlez b., rannbarzh ar c'hroazelloù b., rannbarzh an divgroazell b., rannbarzh ar vandenn b., rannbarzh an dargreiz b.

Lendengicht b. (-) : [mezeg.] mavigamm g., gwendrfredik g. ; *er leidet wieder an Lendengicht*, dalc'het eo ur wech c'hoazh gant ar mavigamm.

Lendenknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn al lez g.

lendenlahm ag. : **1.** posles, lespos, digorglun, digorglunet ; **2.** [dre skeud.] skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-marv, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, asik, mac'homet, torret gant ar skuizher, riñset, marv diwar e sav, faezh, erru dilañs, distronk, flakik, dinerzhed, torr, og, eok, forbuet, forbu, brev, brevet, brezet, broustet, divi, hermet, rentet, krevet, gell ; **3.** *jemanden lendenlahm schlagen*, divellañ e groazlez d'u.b., divellañ e gein d'u.b., terriñ e groazell d'u.b., terriñ e zivgroazell d'u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloñ u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., ober butun gant u.b., maoutañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefested, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur chupennad taolioù, ur gwiskad bazhadoù) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., lopañ war u.b., blodañ e gorf d'u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., reiñ laz d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen hetus u.b. / distremen u.b. a daolioù bazh (a c'hoari gaer) / kiviañ u.b. a-dailh / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. gant eoul garzh ken na luf /

frotañ u.b. a c'hoari gaer / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. (Gregor) ; **4.** *P. lendenlahme Beweisführung*, arguzennoù toull (kamm, treut, gwall zister, distrantell).

Lendenmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigen-dargreiz b.

Lendenschmerz g. (-es,-en) : [mezeg.] poan-gein b., droug-kein g., droug-dargreiz g., remm-kein g.

Lendenschurz g. (-es,-e) : berrwisk g., barlennwisk g., berrvrozh b.

lendenstark ag. : talierek, talieret mat.

Lendenstück n. (-s,-e) : [kegin.] spilhenn vevin b., adspilhenn vevin b., kraoñenn-vevin b., lounezhenn b.

Lendenweh n. (-s) : [mezeg.] poan-gein b., droug-kein g., droug-dargreiz g., remm-kein g.

Lendenwirbel g. (-s,-) : [korf.] mellenn ar groazell b. ; *die Lendenwirbel*, melloù ar groazell lies.

Lendenzisterne b. (-,-n) : [korf.] oglenn ar sugenn b.

Leng g. (-s,-e) / **Lengfisch** g. (-es,-e) : [loen.] morlean [*liester* morleaned] g., morleanenn [*liester* morleaned] b., morzelian b., juluan g.

lenierbar ag. : [yezh.] blotaus, blotadus.

lenieren V.k.e. (hat leniert) : [yezh.] blotaat.

Leninismus g. (-) : leninouriezh b.

Leninist g. (-en,-en) : leninour g.

Lenition b. (-,-en) : [yezh.] kemmadur dre vlotaat g., blotadur g., gwanadur g.

Lenkachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel a-raok g., ahel fiñvus g., ahel sturius g.

Lenkanschlag g. (-s,-anschlüge) : [marc'h-tan] bunt ar marbr sturiañ g., harp ar stramm-sturiañ g.

lenkbar ag. : **1.** aes e vleniañ, hevlein, sturius, sturiadus, aes e sturiañ; maneüs, levius ; *lenkbares Luftschiff*, aerlestr levius g., aerlestr sturius g. ; *leicht lenkbarer Wagen*, karr-tan aes e vleniañ g., karr-tan hevlein g. ; **2.** [dre skeud.] hesent, sentus, soubl, hebleg, heblegus, aes ober outañ ; *lenkbares Kind*, spered aes a vogel g., bugel sentus (aes ober outañ) g.

Lenkbarkeit b. (-) : **1.** sturiusted b., maneüster g., hevleinded b. ; **2.** [dre skeud.] hesentidigezh b., sentidigezh b., heblegusted b., hebleguster g.

lenken V.k.e. (hat gelenkt) : **1.** ren, bleniañ, kas, sturiañ, leviañ, heñchañ, durc'haat, mestriñ da, embreger, mont [d'u.b.] dre guzulioù, gouleviañ ; *die Pferde lenken*, bleniañ (bleinañ, ren, kas) ar c'hezeg ; *seine Schritte nach etwas lenken*, kas e dreid war-zu udb, kas e gammedoù war-zu udb, mont war-zu udb, mont etrezek udb, mont etramek udb, mont davet udb, mont da-gaout udb, mont war-gaout udb, mont da-geñver udb, tennañ d'udb, tennañ war-du udb, skeiñ etrezek udb, kavout e hent war-du udb, ober hent etrezek udb, skeiñ war-du udb, durc'haat d'udb, durc'haat ouzh udb ; **2.** [dre skeud.] *die Blicke auf sich lenken*, sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, lakaat an dud da sellet ouzh an-unan, bezañ ar sell ouzh an-unañ, bezañ dindan selloù an holl, tennañ selloù an holl war an-unan ; *den Blick auf etwas lenken*, treiñ e selloù war-zu udb, treiñ e zaoulagad (e selloù) ouzh udb, parañ (V.k.e) e zaoulagad war udb ; **3.** *den Verdacht auf jemanden lenken*, teurel an diskred war u.b. ; **4.** *jemandes Aufmerksamkeit von etwas weg lenken*,

distreiñ evezh u.b. diwar udb ; **5.** *er ist schwer zu lenken*, gwall ziaes eo ober outañ, ne gaver tu mat ebet d'an dense, diaes eo e ren, n'eo ket aes kaout d'ober gantañ (kaout afer outañ), ur gwall reuz eo lakaat anezhañ da soublañ ; **6.** [merdead.] *das Schiff lenken*, bezañ ouzh ar stur, leviañ (sturiañ, kas) ar vag ; **7.** [kirri-tan] *seinen Wagen lenken*, bleinañ (bleniañ, kas) e garr ; **8.** [kirri-nij] *ein Flugzeug lenken*, leviañ (sturiañ, kas) ur c'harr-nij, lomaniñ un nijerez ; **9.** [lu] *eine Schlacht lenken*, ren an armead e-kerzh un emgann bennak, ren un emgann (ur stourm) ; **10.** *der Mensch denkt, Gott lenkt*, c'hoant Doue ha c'hoant den a zo daou - ne reomp ket pep tra hervez hor c'hoant - an den ne oar nemet lavaret, Doue avat a ra evel ma kar ; **11.** *das Gespräch in andere Bahnen lenken*, treiñ diwar ar gaoz, treiñ diwar ar gont, distreiñ diwar e gaoz, treiñ diwar e dorchenn, distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, treiñ kaoz, cheñch kaoz, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, mont diwar e graf, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, cheñch tu d'e grampouezhenn, mont pell diouzh e gazeg, pellaat diouzh e gezeg.

Lenken n. (-s) : bleinadur g., heñcherezh g., renerezh g., ren g., sturierezh g., leviadur g., levierezh g., mestradur g., mestradurezh b.

Lenker¹ g. (-s,-) : rener g., renour g., levier g., gouarnier g., kunduer g., gouarnour g., heñcher g., mestr g., penn g., sturier g., bleiner g., kaser g., mestr g.

Lenker² g. (-s,-) : barrenn-stur b., stur g. ; *den Lenker loslassen*, dispegañ diouzh ar varrenn-stur.

Lenkerin b. (-,-nen) : blenierez b., sturierez b., renerez b., levierez b.

Lenkflugkörper g. (-s,-) : [lu] fuc'hell b.

Lenkflugzeug n. (-s,-e) : [nij., lu] **1.** nijerez heñchañ b. ; **2.** nijerez pellsturiat b.

Lenkluftschiff n. (-s,-e) : [nij.] aerlestr sturius g., aerlestr levius g.

Lenkrad n. (-s,-räder) : [kirri-tan] rod-vleniañ b., rod-stur b., rod b.

Lenkradschaltung b. (-,-en) : [kirri-tan] boest-tizhoù ouzh ar rod-stur b.

Lenkradschloss n. (-es,-schlösser) : [kirri-tan] loc'her eneplaer g., lañser eneplaer g., hual g.

Lenkradsperre b. (-,-n) : [kirri-tan] tolc'hadur ar marbr sturiañ g.

Lenkriemen g. (-s,-) : sugell b., stag g., siblenn b., rañjenn b.

Lenkrolle b. (-,-n) : [tekn.] roller g.

lenksam ag. : **1.** aes e vleniañ, hevlein, sturius, aes e sturiañ, maneüs, levius ; **2.** [dre skeud.] hesent, sentus, soubl, hebleg, heblegus, aes ober outañ.

Lenksamkeit b. (-) : **1.** sturiusted b., maneüster g., hevleinded b. ; **2.** [dre skeud.] hesentidigezh b., sentidigezh b., heblegusted b., hebleguster g.

Lenksäule b. (-,-n) : [kirri-tan] marbr sturiañ g.

Lenkschlitten g. (-s,-) : [sport] bobsleigh g.

Lenkschloss n. (-es,-schlösser) : [kirri-tan] loc'her eneplaer g., lañser eneplaer g., hual g.

Lenkseil n. (-s,-e) : sugell b., stag g., siblenn b., rañjenn b.

Lenkstange b. (-,-n) : 1. barren-stur b., stur g. ; 2. [kirri-tan] marbr sturiañ g.

Lenkstockschalter g. (-s,-) : [kirri-tan] trec'haoler ar marbr sturiañ g. ; *Lenkstockschalter der Scheibenwischer*, dornell ar rozelloù-glav b., ibil ar rozelloù-glav, lanker ar rozelloù-glav g.

Lenkung b. (-,-en) : bleinadur g., heñcherezh g., renerezh g., ren g., renidigezh b., sturierezh g., sturiadur g., leviadur g., levierezh g., mestratur g., mestraturezh b.

Lenkungsausschuss g. (-es,-ausschüsse) / **Lenkungsgrremium** n. (-s,-gremien) : [Bro-Suis] poellgorren g.

Lenora b. / **Lenore** b. / **Leonie** b. / **Leonora** b. / **Leonore** b. : Enori b.

lentikular ag. : ferek, ferennek.

Lentivirus n./g. (-s,-viren) : [mezeg.] virus gorrek g.

Lenz g. (-es,-e) : 1. [barzh.] nevezamzer b., nevez-hañv g., beg an hañv g., tarzh-an-hañv g., amzer-nevez b. ; 2. [dre skeud.] *der Lenz des Lebens*, an oad kaer g., an oad flamm g., an oad flour g., ar yaouankiz b., barr an oad g., brud an oad g/b, an oad gwellañ g., boked an oad g., bleuñv an oad str., nevez-amzer ar vuhez b. ; *sich (t-db) einen schönen Lenz machen, sich (t-db) einen faulen Lenz machen*, ober c'hoari gaer, bezañ brav war e gorf, bezañ ebat e zoare, ober e ran, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladoren, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koul e voul, ruilhal koul e voul, ober e damm treuz ken distrafiuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), derc'hel bravik da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz.

lenzen V.dibers. (hat gelenzt) : *es lenzt*, erru eo an nevezamzer, nevezamzer 'zo.

V.k.e. (hat gelenzt) : pompañ, bangounellat, riboulat.

Lenzing g. (-s,-e) / **Lenzmonat** g. (-s,-e) : [koz] miz Meurzh g.

Lenzpumpe b. (-,-n) : pomp g., riboul g.

Lenzrose b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn ar peuk b., evor g.

Leo g. : Leon g.

Léon n. : *das Léon*, Leon b., Bro-Leon b. ; *das Oberléon, der Ostteil des Léon*, Gorre-Leon g. ; *das Niederléon*, Goueled-Leon g. ; *das Léon betreffend*, leonat, a denn da Vro-Leon ; *Bewohner des Léon*, Leonad g., [dre fent] panezenn b. ; *bretonische Mundart aus dem Léon*, leoneg g. ; *bretonisches Wort aus dem Léon*, ger leonek g.

Leon g. : Leon g.

leoninisch ag. : 1. [istor, arz, lu] savet da vare ar pab Leo IV, leonat ; 2. [gwir] spletus evit un tu nemetken, direizh, untuek, leonek ; 3. [lenn.] e doare gwerzennoù ar barzh latin Leo.

Leopard g. (-en,-en) : [loen.] loupard g., leonpard g., pard g., panterenn b. ; *einen Jaguar von einem Leopard unterscheiden können*, anavezout ur jagoar diouzh ul loupard diouzh o neuz-korf.

Lepra b. (-) : [mezeg.] lorgnez b., loventez b., lovrerezh g., lovrezh b., lovrone b., lovrnez b., kleñved Hansen g. ; *Lepra auslösen*, lovreañ ; *von der Lepra stark entstellt*, lovr-pezhell, lovr brein ; *die Lepra hatte sein ganzes Gesicht furchtbar entstellt*, goloet e oa e zremm a-bezh gant ul lorgnez euzhus, e zremm goloet a lovrnez a oa euzhus da welet.

leprakrank ag. : [mezeg.] lovr, lovrrek, loup, mezellek ; *leprakrank werden*, lovreañ, lovriñ.

Leprakranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] lovr g., lovrnez b., lovrreg g., lovreg b., kakouz g., kakouez b., kakouenn b., kakouzell b., mezell g., kouzin g., malord g. ; *Genesung eines Leprakranken*, gwelladenn un den lovr b.

Leprakrankenhaus n. (-es,-häuser) : [mezeg.] kakouzeri b., lovr di g., lovrnez b.

lepromatös ag. : skantennek ; *lepromatöse Lepra*, lorgnez skantennek b. ; *von lepromatöser Lepra Befallener*, skantennek g. [liester skantenneien] ; *an lepromatöser Lepra leiden*, skantennañ.

lepros ag. / **leprös** ag. : [mezeg.] lovr, lovrrek, loup, mezellek.

Leprose b. (-) : [mezeg.] lorgnez b., loventez b., lovrerezh g., lovrezh b., lovrone b., lovrnez b., kleñved Hansen g.

Leprose(r) ag.k. g./b. / **Lepröse(r)** ag.k. g./b. : [mezeg.] lovr g., lovrnez b., lovrreg g., lovreg b., kakouz g., kakouez b., kakouenn b., kakouzell b., mezell g., kouzin g., malord g.

Lerche b. (-,-n) : [loen.] alc'hweder g., alc'hweder-sant-Pêr g., evn-Pêr g., federell g., kodioc'h g., kogenneg g. ; *fette Lerche*, alc'hweder lart g. ; *Haubenlerche*, kogenneg-kuch g., alc'hweder-sant-Pêr g., kabelleg g., kogenneg g. ; *die Lerche trillert*, fringoliñ (kanañ, richanañ) a ra an alc'hweder (ar c'habelleg, ar c'hodioc'h, ar c'hogenneg, ar federell).

Lerchenfalk g. (-en,-en) : [loen.] falc'hun-gwez g.

Lerchenfang g. (-s) : evneta alc'hwedered g., alc'hwedereta g.

Lerchenspiegel g. (-s,-) : treller alc'hwedered g., melezhour-trellañ g.

lernbar ag. : hag a c'heller deskiñ, hezesk.

Lernbegier b. (-) / **Lernbegierde** b. (-) : c'hoant deskiñ g., c'hoant da zeskiñ traoù nevez g., debren deskiñ g., egar deskiñ g.

lernbegierig ag. : c'hoantek da zeskiñ, lusket gant an debren (ar c'hoant) deskiñ, deskidik, studius ; *er hatte zwar keine Schulbildung bekommen, war aber sein Leben lang lernbegierig*, evitañ da vezañ dizesk, en doa a-hed e vuhez avi ouzh an deskadurezh.

lernbehindert ag. : diaesterioù gantañ evit deskiñ, pout da zeskiñ, kleiz da zeskiñ, difonn da zeskiñ, bouc'h da zeskiñ, na vez ket a zesk dezhañ, kalet a benn, amzesk.

Lerneifer g. (-s) : c'hoant deskiñ g., c'hoant da zeskiñ traoù nevez g., debren deskiñ g., egar deskiñ g., araj deskiñ g.

lerneifrig ag. : c'hoantek da zeskiñ, lusket gant an debren (ar c'hoant) deskiñ, deskidik, studius.

lernen V.k.e. (hat gelernt) : deskiñ, studiañ ; *Deutsch lernen*, deskiñ alamaneg, deskiñ an alamaneg ; *rechnen lernen*, deskiñ jediñ ; *sprechen lernen*, deskiñ komz ; *er hat aus dem Buch des Lebens gelernt*, desket en deus skiant, skiant-prenet en deus, gwelet en deus kalz a draoù / intentet mat eo (Gregor) ; *etwas aus einem Buch lernen*, deskiñ udb diwar ul lev, deskiñ udb en ul lev, deskiñ

udb diwar lenn ; *etwas durch Beobachten lernen*, deskiñ udb dre berzh al lagad ; *etwas durch Hören lernen*, *etwas durch Zuhören lernen*, deskiñ udb dre berzh ar skouarn ; *jetzt hast du etwas Neues gelernt*, bremañ e c'houzout un ardremez bennak pelloc'h.

V.gw. (hat gelernt) : P. *er lernt noch*, war e studi (er skol, o kemer skol, o teskiñ micher) emañ c'hoazh ; *er lernt auf Lücke*, hennezh a zalc'h ar perzh a gav pouezus er c'hentelioù ha diouerieñ a ra ar rest.

Sellit ivez ouzh gelernt ag.

Lernen n. (-s) : deskiñ g., deskerezh g., desk g. ; *das Lernen fällt ihm schwer*, hennezh a zo pout da zeskiñ, hennezh a zo kleiz da zeskiñ, hennezh a zo lugut da zeskiñ, hennezh a zo difonn da zeskiñ, bouc'h eo hennezh da zeskiñ, skars eo dezhañ deskiñ, hennezh ne vez ket a zesk dezhañ, hennezh n'eus ket a zesk dezhañ, amzesk eo, hennezh n'eo ket kreñv war an deskiñ, kalet a benn eo, buoc'h a-walc'h eo ; *das Lernen fällt ihm leicht*, deskidik eo, hennezh a zo aes a zesk, hennezh a zo mat a zesk, ur marc'h eo evit deskiñ, hennezh a zo kreñv war an deskiñ, deskiñ mat a ra er skol ; *ihm raucht der Kopf vor lauter Lernen*, lakaet en deus e benn da vezeveilliñ dre forzh studiañ (dre hir delc'her da studiañ, gant ar re studiañ, gant ar studiañ re), kement en deus studiet mard eo badaouet e benn bremañ, kement en deus studiet ken ez eo chomet badaouet e benn, badinellañ a ra e benn kement en deus studiet, stambouc'het-mouk eo e spered kement en deus studiet.

Lernende(r) ag.k. g./b. : desker g., deskerez b., deskad g., deskadez b., deskard g., deskardez b., deskadour g., deskadourez b., skoliad g., skoliadez b., studier g., studierez b., stajiad g., stjajiadez b.

Lerner g. (-s,-) : desker g., deskad g., deskard g., deskadour g., skoliad g., studier g., stjajiad g.

Lernerin b. (-,-nen) : deskerez b., deskadez b., deskardez b., deskadourez b., skoliadez b., studierez b., stjajiadez b.

lernfähig ag. : deskidik ; *lernfähig sein*, bezañ aes a zesk, bezañ mat a zesk.

Lernfahrausweis g. (-es,-e) : [Bro-Suis] aotre-bleniañ da c'hortoz g.

lernfaul ag. : lugut da zeskiñ, pout da zeskiñ, bouc'h da zeskiñ, na vez ket a zesk dezhañ, kleiz da zeskiñ, amzesk, kalet a benn.

Lerngegenstand g. (-s,-gegenstände) : danvez studiet g., danvez da studiañ g.

Lerninhalt g. (-s,-e) : danvez kelenn g., danvez kelennet g., kelennadur g.

Lernmittel lies.: dafar skol g., dafar desavadurel g.

Lernmittelfreiheit b. (-) : dafar skol digoust g.

Lernprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] deskiant g.

Lernprozess g. (-es,-e) : argerzh an deskiñ g., deskerezh g.

lernsam ag. : deskidik, aketus, studius.

Lernschwester b. (-,-n) : danvez klañvdiourez g.

Lernstoff g. (-s,-e) : danvez studiet g., danvez da studiañ g., kelennadur g., materi g.

Lernzeit b. (-,-en) : maread deskiñ g., maread deskoni g.

Lernziel n. (-s,-e) : pal ar programm-studi g., amkan ar programm-studi g., amkan desavadurel g.

Lesart b. (-,-en) : 1. adstumm g. ; 2. desteriadur g., deveizadur g.

lesbar ag. : lennus, aes e lenn, helenn ; *schwer lesbar*, dihelenn.

Lesbarkeit b. (-) : lennusted b., lennuster g.

Lesbe b. (-,-n) : lesbian b., lesbiane b., plac'hetaerez b., sodomenn b.

Lesbier g. (-s,-) : annezad Lesbos g., Lesbian g.

Lesbierin b. (-,-nen) : 1. annezadez Lesbos g. ; 2. lesbian b., lesbiane b., plac'hetaerez b., sodomenn b.

lesbisch ag. : lesbian ; *lesbische Liebe*, karantez lesbian b., lesbiane b.

Lese b. (-,-n) : eost g., mendem b., kutuilh g., kutuilherezh g.

Leseabend g. (-s,-e) : nozvezh lenn b.

Lesebrille b. (-,-n) : lunedoù lenn lies.

Lesebuch n. (-s,-bücher) : 1. kroaz-Doue b., levr da zeskiñ lenn g. ; 2. [lenn.] teskad g., dastumad g., dastumadenn b.

Lesecke b. (-,-n) : korn al lenn g., egorenn lenn b.

Lesefrüchte lies. : 1. [lenn.] teskad g., dastumad g., dastumadenn b. ; 2. frouezh dastumet dindan ar gwez str.

Lesegerät n. (-s,-e) : [stlenn.] lenner g.

Lesegesellschaft b. (-,-en) : kelc'h lenneien g., kelc'h lennerezh g.

Leseglas n. (-es,-gläser) : gwerenn-greskiñ b.

Lesehalle b. (-,-n) : sal-lenn b., lennva g., saloñs-lenn g., egorenn lenn b.

Leseholz n. (-es) : keuneud sec'h str.

Lesejury b. (-,-s) / **Lesekomitee** n. (-s,-s) : bodad lenn g.

Lesekopf g. (-s,-köpfe) : [stlenn.] penn lenn g.

Lesekränzchen n. (-s,-) : kelc'h lenneien g., kelc'h lennerezh g.

Leselampe b. (-,-n) / **Leseleuchte** b. (-,-n) : 1. kleuzeur vurev b., lamp burev g., lamp vurev b. ; 2. gouloù lenn g.

lesen¹ V.k.e. (liest / las / hat gelesen) : 1. dastum ; *Ähren lesen*, pennaouiñ, tañvouezennañ, tañvouesa, teskaouiñ, teskata, toc'hata ; *Kartoffeln lesen*, dastum ar patatez (an avaloù-douar) ; *Wein lesen*, mendemiñ ; 2. dilenn, digej, didoueziañ, digejañ, c'hwennat ; *Linsen lesen*, dilenn piz-munut, digej fer / dilenn piz-rous / didoueziañ pizigoù-rous (Gregor) ; 3. fardañ, kempenn ; *Salat lesen*, fardañ (kempenn) ur saladenn.

lesen² V.k.e./V.gw. (liest / las / hat gelesen) : 1. lenn, ober ur pennad lenn ; *die Zeitung lesen*, *Zeitung lesen*, lenn ur gazetenn, lenn ar gazetenn, lenn ar c'heleier ; *einen Brief lesen*, lenn ul lizher ; *einen Roman lesen*, lenn (bezañ gant) ur romant ; *ein Buch flüchtig lesen*, lenn ul levr en ur c'haoliata ar pajennoù, lenn ul levr diwar nij, lenn ul levr d'an trotig (buan), tremen dreist ul levr / lenn ul levr en ur dremen (Gregor) ; *noch einmal lesen*, adlenn, ober un adlenn d'ur skrid ; *er kann Französisch lesen*, gouzout a oar lenn galleg ; *er kann gut lesen*, gouzout a ra mat lenn ; *er kann die Zahlen lesen*, gouzout a oar diouzh ar sifroù ; *eine Straßenkarte lesen*, lenn ur gartenn-hentoù ; *eine Seekarte lesen*, lenn ur gartenn-vor ; *Musik lesen*, lenn sonerezh, lenn ar sonerezh ; *einen Brief immer wieder lesen*, *einen Brief wieder und wieder lesen*, lenn-dilenn ul lizher ; *dieser Roman ist interessant und leicht zu lesen*, plaen ha plijus eo ar romant-se ;

jemandes Schicksal aus seinen Händen lesen, lenn planedenn u.b. diwar palvoù e zaouarn, lenn planedenn u.b. e linennoù e zaouarn, lenn doare u.b. en arroudennoù (roudennoù, andennoù) e zaouarn ; **2.** *die Messe lesen*, oferenniñ, lavaret an oferenn ; *eine heilige Messe für die arme Seele eines Verstorbenen lesen lassen*, lakaat un oferenn gant unan marv ; **3.** [moull.] difaziañ ; *Korrektur lesen*, divankañ amprouennoù, difaziañ amprouennoù, difaziañ amprouadennoù ; **4.** [dre skeud.] *man konnte ihm den Hass aus den Augen lesen*, luc'hañ a rae splann ar gasoni en e zaoulagad, parañ a rae splann ar gasoni en e zaoulagad.

V.gw. (liest / las / hat gelesen) : **1.** lenn, bezañ o lenn ; *ein bisschen lesen*, ober ur pennad lenn ; *fließend lesen*, *gut lesen können*, plaenañ, lenn war e blaen, lenn plaen ha brav, lenn riel, lenn fraezh hag aes, lenn difrae, bezañ ampart war al lenn ; *stockend lesen*, azenañ, bezañ kleiz da lenn, bezañ gagouilh da lenn ; *er kann weder lesen noch schreiben*, ne oar na lenn na skrivañ, ne oar lenn ha skrivañ nemet war un tamm bara hag ur grampouezhenn ; *laut (vor)lesen*, lenn a vouezh uhel ; *bei Lampenlicht lesen*, lenn dindan gouloù (ouzh gouloù) ur gleuzeur ; *zwischen den Zeilen lesen können*, kompren ster ur pennad-skrid diwar hanter c'her, kompren ster damguzh ur pennad-skrid ; *in den Tiefen der Herzen lesen*, lenn e goueled ar c'halonoù, lenn e goueled kalon an dud ; **2.** ober kentel ; *der Professor liest über das klassische Schauspiel*, emañ ar c'helenner oc'h ober kentel (oc'h ober ur brezegenn) diwar-benn ar c'hoariva klasel.

V.em. : **sich lesen** (liest sich / las sich / hat sich gelesen) : **1.** P. *sich (t-rt) dumm lesen*, treiñ da sot gant al levrioù, bezañ trelatet e spered dre forzh lenn ; **2.** *dieser Roman liest sich (t-rt) leicht*, plaen ha plijus eo ar romant-se, aes eo lenn ar romant-se, helenn eo ar romant-se, dont a ra ar romant-se gant al lenner ken rez ha tra.

Lesen n. (-s) : lenn g., lennerezh g. ; *jemandem das Lesen beibringen*, deskiñ lenn d'u.b., deskiñ u.b. da lenn ; *beim Lesen des Briefes*, o lenn al lizher, en ur lenn al lizher, dre ma oa o lenn al lizher ; *sich (t-d-b) etwas zum Lesen mitnehmen*, kas gant an-unan peadra da lenn.

lesenswert ag. : da lenn, dellezek da vezañ lennet, hag a dalvez ar boan e lenn.

Leseobst n. (-es) : frouezh dastumet dindan ar gwez str.

Leseprobe b. (-,-n) : tañva eus ul levr g., lennadur g., lennadenn b., frapad lenn g., pennad-lenn g.

Lesepult g. (-es,-e) : marc'h-levr g., letrín g.

Leser g. (-s,-) : lenner g. ; *die Beschwerden eines einzigen Lesers können doch nicht Grund genug sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern*, n'eus ket tu da dreiñ doare d'ur gelaouenn evit kelo ul lenner bennak hepken.

Leserate b. (-,-n) : den sot-nay gant al levrioù g., paotr al levrioù g., levrgarour g., bleizig levrioù g.

Leseraum g. (-s,-räume) : sal-lenn b., lennva g., saloñs-lenn g., egorenn lenn b.

Leserbrief g. (-s,-e) : lizher lenner g. ; *die Leserbriefe*, lizheroù al lennerien lies.

Leserbriefecke b. (-,-n) / **Leserbriefkasten** g. (-s,-kästen) : korn lizhiri al lennerien g., korn al lennerien g.

Leserei b. (-,-en) : araj lenn g., egar lenn g., kounnar lenn b., terzhienn al lenn b.

Leserin b. (-,-nen) : lennerez b.

Leserkreis g. (-es,-e) : kelc'h al lennerien g., niver al lennerien g., pare al lennerien b.

Leserost g. (-es,-e) : kael lenn b.

leserlich ag. : lennus, aes e lenn, helenn ; *schwer leserlich*, dihelenn.

Leserlichkeit b. (-) : lennusted b., lennuster g.

Leserschaft b. (-) : lennerien lies., pare lennerien b.

Lesesaal g. (-s,-säle) : sal-lenn b., lennva g., saloñs-lenn g., egorenn lenn b.

Lese-Schreib-Kopf g. (-s,-Köpfe) : [stlenn.] penn lenn-skrivañ g.

Lesespanne b. (-,-n) : rahouennad lenn b.

Lesespeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor lenn hepken b./g.

Lesestift g. (-s,-e) : [stlenn.] luc'hlenner g., luc'hfonn b.

Lesestoff g. (-s,-e) : danvez lenn g., lennadenn b., pennad-lenn g.

Lesestück n. (-s,-e) : pennad-lenn g., lennadur g. ; *ausgewählte Lesestücke*, teskad pennadoù-lenn g.

Lesestunde b. (-,-n) : lennadeg b., prantad lenn g.

Lesetext g. (-es,-e) : pennad-lenn g., lennadur g.

Lesenzeichen n. (-s,-) : **1.** merker-pajenn g., lietenn evit merkañ ar bajenn b., sined g. ; **2.** [stlenn.] sined g.

Lesezeit b. (-,-en) : **1.** mare ar vendem g., mare an eost g. ; **2.** prantad amzer evit lenn g.

Lesezimmer n. (-s,-) : sal-lenn b., lennva g., saloñs-lenn g., egorenn lenn b.

Lesezirkel g. (-s,-) : kelc'h lenneien g., kelc'h lennerezh g.

Lesung b. (-,-en) : **1.** lennadenn b., lennadeg b., frapad lenn, pennad-lenn g., lennadur g. ; **2.** [polit.] kuzuliadeg b. ; *die erste Lesung*, ar guzuliadeg kentañ b. ; *die zweite Lesung*, an eil kuzuliadeg b.

letal ag. : trankus, marvel, hag a zegas ar marv.

Lethargie b. (-) : **1.** [mezeg.] terzhienn-gousk b., hunad g., gwallhun g., morgoñv g. ; **2.** [dre astenn.] morvitell b., morvitellerezh g., digasted b., dinerzh g., dilañs g., morz g., mored g.

lethargisch ag. : **1.** [mezeg.] morgoñvek, morgoñvus ; **2.** [dre astenn.] lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, labaskennek, bouk, dinerzh, digas, dilañs, gwevn, landreant, laosk, diegus, mors, lizidour, kousket, lugut, lugudus, luguder, dibouez, gour, diboan, divalav.

Lethe b. (-) : **1.** [mojenn.] stêr-Lete b. ; **2.** [dre skeud.] *lasst uns Lethe trinken!* lakaomp kement-se-holl en ankounac'h ! taolomp kement-se e puñs an ankounac'h ! argasomp ar c'houn eus kement-se-holl a-ziwar hor speredoù ! lamomp an dra-se eus hor speredoù ! (Gregor).

letschert ag. : [Bro-Aostria] flakik, dinerzh, dilañs, laosk, sempl, fouist, gwan.

Lette g. (-n,-n) : Latviad g.

Letten g. (-s) : pri g., pri melen g., pri-prad g., douar druz g., arbrad g., douar-bev g., kourrez g., douar kourrez g.

Letter b. (-,-n) : [moull.] arouezenn b., arouez-skrid b., lizherenn-voull b., arouezenn-voull b., lizherenn b.

Letterndruck g. (-s,-e) : [moull.] lizherennañ g., lizherennerezh g.

Letternschiene b. (-, -n) : [moull.] reolennig lizherennañ b., lizherenner g.

lettig ag. : priek, priellek.

Lettin b. (-, -nen) : Latviadez b.

lettisch ag. : 1. latviat, ... Latvia ; 2. [yecz] latvek.

Lettisch n : latveg g.

Lettland n. (-s) : Latvia b.

Lettner g. (-s, -) : [tisav.] jube g.

letzt ag. : 1. diwezhañ ; *der letzte Tag im Monat*, deiz diwezhañ ar miz g. ; *der letzte Tag im Mai*, an deiz diwezhañ a viz Mae g. ; *in den letzten Tagen*, *in letzter Zeit*, *in der letzten Zeit*, ergentaou, deizioù diwezhañ, en deizioù diwezhañ, en deizioù tremen, en deizioù tremenet, evit an deizioù ; *ich war in der letzten Zeit in Brest*, en devezhoù paseet e oan bet e Brest ; *in letzter Minute*, krip-ha-krap, d'an diwezhañ-tre ; *er tut alles im letzten Moment*, gortoz a ra atav an diwezhañ-tre, krip-ha-krap e ra pep tra ; *er konnte eben noch in letzter Minute aus dem Wagen springen*, just en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-boan en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-vec'h en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, gallet en doa krip-ha-krap sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan ; *das letzte Wort haben*, kaout ar ger diwezhañ, kaout ar boked, kaout penn vat ouzh u.b., prenañ (serriñ, stankañ, klozañ) e veg d'u.b., dont ar ger diwezhañ gant an-unan, stankañ e forn (e c'henoù) d'u.b., prenañ e c'henoù d'u.b., dont an disentez gant an-unan, leuskel ar bramm diwezhañ, kaout rezon ; *er hat sein letztes Wort noch nicht gesprochen*, n'eo ket bet laosket e vramm diwezhañ gantañ c'hoazh, n'en deus ket tapet e lip c'hoazh, n'eo ket lipet c'hoazh, n'eo ket graet e dro gantañ c'hoazh, n'eo ket echu gantañ c'hoazh, n'eus ket fin dezhañ c'hoazh, n'eo ket graet anezhañ c'hoazh, n'eo ket graet e varv dezhañ c'hoazh, n'eo ket koll c'hoazh, n'eo ket straket e graoñenn c'hoazh ; *die letzte Hand an eine Arbeit legen*, peurechuiñ (peurgas) ul labour bennak, distremen udb (Gregor) ; *ein letzter Versuch*, an taol-esae diwezhañ g. ; *bis zum letzten Mann kämpfen*, delc'her penn (stourm) keit ma chomo u.b. bev, en em zifenn betek ar gwaz diwezhañ ; *letzte Anstrengung*, striv diwezhañ g. ; *zum letzten Mittel greifen*, ober udb da rekour diwezhañ, mont dizamant dezhi, mont dezhi a-droc'h-trañch, mont dezhi gwashañ ma c'haller, mont dezhi par ma c'haller, mont dezhi pellañ ma c'haller ; *ein letztes Lebenswohl*, ar c'himiad diwezhañ, ar c'himiad evit mat g. (Gregor) ; *sein letzter Wille*, e c'hoant diwezhañ g., e youl diwezhañ b. ; *in den letzten Zügen liegen*, na gaout mui nemet ur c'hwezhadenn vuhez, bezañ hogos manet, ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war e dermen, bezañ ar marv tost d'e seolioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ en e amzer ziwezhañ (war e wele diwezhañ, o nezañ e neudenn ziwezhañ, o nezañ e sae, o nezañ e gevre, war e dremenvan, gant ar marv, en e sach diwezhañ, en ankoù, en e ankoù, e par ar marv), kaout tro en e chabl, ober e gozh lien, bezañ pell ganti,

bezañ en e ziwezhañ kleñved, ober e gañvoù, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ war e amzer diwezhañ, na vezañ pell an diwezhañ, roeñvat war gornaoueg, roeñviñ d'ar maez, bezañ o serriñ e levr, bezañ war e varv, kaout an ankoù, bezañ war an diwezhañ-tre, bezañ war an diwezhañ ; *er liegt in den letzten Zügen*, n'en deus mui nemet ur c'hwezhadenn vuhez, hemañ a zo hogos manet, stank an anal n'emañ ket pell, ne zaleo ket da vervel, n'emañ ket pell an diwezhañ ; *die letzte Ehre erweisen*, reiñ (ober) an enorioù diwezhañ d'u.b. ; *bis auf den letzten Mann*, an holl hep diforc'h nikun, a-zifec'h, a-zifec'h-kaer, an holl gwitibunan, pizh an dud, hep diskontañ nikun, hep na vankas gour, hep faot ebet, holl asambles ; [dre skeud.] *P. auf (aus) dem letzten Loch pfeifen*, a) bezañ aet betek ar mouch, bezañ pell ganti, bezañ sklaer e abadenn, bezañ dibonet e gudenn, bezañ kac'het ar gwellañ gant an-unan, bezañ fin d'an-unan, bezañ kollet, bezañ war e dermen, bezañ en e sach diwezhañ, bezañ tost echu gant an-unan, bezañ war an diwezhañ-tre, bezañ aet betek ar sachadenn diwezhañ, bezañ o leuskel e vramm diwezhañ, bezañ o foeltrañ, bezañ tost d'ober e lamm gwashañ, bezañ un den echu, bezañ tapet evel ur razhenn er griped, bezañ war an diwezhañ, bezañ ouzh torgenn ; b.) bezañ treut (skañv, tanav, diskantet, plat, ridet, moan) e yalc'h, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ erru skañv e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ berr war e sparl, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ bas an traoù gant an-unan, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ enkrezet gant an arc'hant, bezañ darev d'ober freuz-stal, bezañ darev da sankañ e gontell er voger, bezañ darev da sankañ e gontell er c'hleuz ; [relij.] *die letzte Ölung*, sakramant an nouenn g., an nouenn b., an urzhioù diwezhañ lies., ar reizhoù diwezhañ lies., sakramant an olev g. ; *er hat die letzte Ölung bekommen*, an olev a zo bet roet dezhañ, nouennet eo bet ; *die letzten Dinge*, ar finvezoù diwezhañ lies. / ar pevar fin diwezhañ lies. (Gregor) ; *die Ersten werden die Letzten, und die Letzten werden die Ersten sein*, ar re gentañ a vo ar re ziwezhañ, hag ar re ziwezhañ a vo ar re gentañ - an neb en em uhela a vo izelaet ; *den letzten beißen die Hunde*, gwazh a se d'ar re ziwezhañ o tont - ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - gwazh a se evit ar re a vo war-lerc'h an eur - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod - an neb a erruo re ziwezhañ en devezo eskern da grignat ; *zum letzten Mal*, evit ar (d'ar) wech ziwezhañ, ar wech ziwezhañ eo d'u.b. ober udb, homañ eo ar wech ziwezhañ d'u.b. d'ober udb, ar wech (an dro) ziwezhañ, diwezhañ ; *als ich ihn zum letzten Mal sah, war er gesund*, diwezhañ m'em eus e welet e oa yac'h, yac'h e oa an diwezhañ gwech m'en gwelis, diwezhañ tro m'em eus e welet e oa yac'h ; *er nahm zum letzten Mal das Abendbrot mit seinen Freunden ein*, koaniañ a reas diwezhañ (evit ar wech diwezhañ) gant e vignoned ; *er starb als Letzter*, an diwezhañ eo marvet hennezh ; *sie trafen als Letzte ein*, int eo a oa bet ar re ziwezhañ o

tont ; *sie unterhalten sich über die letzten Vorkommnisse in dem Stadtteil*, komz a reont a'n nevezdedoù a dremen er c'harter ; [dre skeud.] *der letzte Schrei*, an nevez diwezhañ g., an nevezadenn ziwezhañ b., ar c'hiz nevez-flamm-flimin b.

2. pennañ, brasañ, gwellañ ; *die letzten Gründe alles Seins*, penndiazezoù ar boud lies. ; *letzte Menschenwerte*, brasañ talvoudoù Mab-den lies. ; *er gab sein Letztes*, **a)** reiñ a reas kement a oa en e gerz ; **b)** ober a reas bec'h bras, ober a reas kement ha ma oa posupl dezhañ ober, ober a reas kement ha ma c'halle (par ma c'halle, pellañ ma c'halle, herrañ ma c'halle, her da ma c'halle, muiañ ma c'halle, ar muiañ ma c'halle, e seizh posupl, e seizh gwellañ, e wir wellañ, gwellañ ma c'halle, gwellikañ ma c'halle, diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, an diaoul hag e bevar), ober a reas e bosupl, ober a reas e holl bosupl, ober a reas e walc'h, klask a reas e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a reas a-nerzh-kalon kement a oa en e c'halloud, ober a reas kement a oa en e holl c'halloud, en em aketiñ a reas e pep doare, c'hoari a reas an diaoul hag e bevar, dispakañ a reas e ijin d'ober an dra-se, lakaat a reas e ijin hag e imor d'ober an dra-se, plantañ a reas e holl nerzh da zont a-benn eus an dra-se, hennezh en doa lonket ar bount, lakaat a reas e holl studi hag e holl nerzh / ober a reas a-walc'h (Gregor).

3. tremenet, all, nevez-vet ; *letzten Sonntag*, disul diwezhañ, disul tremen(et) g., ar Sul tremen(et) g. ; *letzten Monat*, er miz all ; *in den letzten Wochen*, er sizhunioù all ; *letzte Nacht*, en noz all, an noz all, evit an noz, en noz tremen, en noz tremenet ; *hast du letzte Nacht gut geschlafen ?* kousket aes ac'h eus graet evit an noz ? ; *letztes Jahr*, er bloaz tremenet, er bloaz kozh, ar bloaz tremen, warlene, arlene, arlene diwezhañ, er bloaz all, er bloaz diwezhañ, er bloaz paseet ; *Nester von letztem Jahr*, neizhioù warlene lies. ; *wissen Sie die letzte Neuigkeit ?* ha klevet hoc'h eus ar c'heloù nevez (an doareoù, an nevezenti) ? ; *das letzte Mal sind wir nach Quimper gefahren*, an taol all e oamp bet e Kemper.

4. an hini fallañ ; *der Letzte in der Klasse*, an hini diwezhañ er c'hlasad (en e glas) g. ; *er ist der Letzte, der so sprechen darf*, an diwezhañ eo hag en deus gwir da gaozeal e-giz-se ; *die Zeitungen schreiben den letzten Mist*, forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, n'eus forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, kaoc'haj eo pezh a gont ar c'hazetennoù.

5. [tro-lavar] *zu guter Letzt, letzten Endes*, e fin an dro, e fin ar gont, a-benn ar fin, a-benn fin an dro, d'an diwezh, en diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn ar fin, a-bennkont, erziwezh, a-benn fin ar gont, a-barzh fin ar gont, a-benn an dilost, en dilost, er penn diwezhañ holl, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, pa'z eo deuet ar c'hazh d'ar razh ; *etwas bis zu guter Letzt aufsparen*, mirout ar pep gwellañ (ar bouf, an askorn bras, ar vegenn, ar vouedenn) evit ar fin, mirout un dra vat evit an tamm diwezhañ (Gregor), na zebriñ ar vegenn kent an erienenn.

Letztbietende(r) ag.k. g./b. : [gwir] dreistkresker diwezhañ g., imbouder diwezhañ g.

Letztere(r,s) ag.k. g./b./n. : *Letzteres, das Letztere, Letzterer, der Letztere*, hemañ diwezhañ g. ; *Letztere, die Letztere*, houmañ ziwezhañ b. ; *Letztere, die Letzteren*, ar re-mañ diwezhañ lies. ; *er besitzt ein Haus in der Stadt und eines auf dem Land : ersteres hat er gekauft, letzteres hat er von seinen Eltern geerbt*, daou di a zo dezhañ, unan e kêr hag unan war ar maez : an hini kentañ en deus prenet, egile en deus bet da hêrezh digant e dud.

letztendlich Adv. : **1.** e fin an dro, a-benn fin an dro, e fin ar gont, a-benn ar fin, d'an diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn fin ar gont, a-benn an dilost, en dilost, er penn diwezhañ holl, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh, erziwezh, pa'z eo deuet ar c'hazh d'ar razh ; **2.** pep tra o vezañ sellet mat, evit gwir, kuit a c'haou, en holl, gwitibuntamm, a-benn ar fin, erfin, a-benn fin ar gont, an eil dre egile, an eil e-ser egile, an eil da gas egile, well-wazh, erfont.

letztens Adv. : agentaou, ergentaou, ergentaouik, kentaou, dabord, n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus ket gwall belloù, n'eo ket kozh an amzer, n'eus ket pell, ne oa ket pell, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all.

letzterwähnt ag. : hag emaomp o paouez ober anv anezhañ.

Letzterwähnte(r,s) ag.k. g./b./n. : *Letzterwählter, Letzterwähltes*, hemañ diwezhañ g. ; *Letzterwähnte*, **a)** houmañ diwezhañ b. ; **b)** ar re-mañ diwezhañ lies.

Letztgeborene(r) ag.k. g./b. : *der Letztgeborene*, an diwezhañ ganet g., ar benoni g., lostig-an-ti g., ar gwidor g., ar gwidor g., ar gwidoroc'h g., ar gwidoroc'hig g., bidorc'hig ar familh g., bidorc'hig an torad g., bidoc'hig ar familh g., ar galonadig b., ar gorrikin g., ar gourig g., ar grazenn b., an dakezenn b., an diwezhañ g., ar yaouankañ g., toullig an ti g., lost an neizh g., [dre fent] skubadur ar c'hignol g., ar mevel bihan g. ; *die Letztgeborene*, ar widoroc'h b., ar widoroc'hig b.

letztgenannt ag. : hag emaomp o paouez ober anv anezhañ.

Letztgenannte(r,s) ag.k. g./b./n. : *Letztgenannter, Letztgenanntes*, hemañ diwezhañ g. ; *Letztgenannte*, **a)** houmañ diwezhañ b. ; **b)** ar re-mañ diwezhañ lies.

letztständig ag. : [gwir] dornskrivet gant u.b. tra ma oa bev, diazorn, skrivet gant an dorn.

letztthin Adv. : e fin an dro, e fin ar gont, a-benn ar fin, d'an diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn fin ar gont, a-benn an dilost, en dilost, er penn diwezhañ holl, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh.

letztjährig ag. : warlene, eus ar bloaz tremenet.

Letztlebende(r) ag.k. g./b. : [gwir] diwezhañ bev g. ; *den Letztlebenden testamentarisch zum Erben berufen*, lakaat e zanvez d'an diwezhañ bev.

letztlich Adv. : e fin an dro, e fin ar gont, d'an diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn ar fin, a-benn fin ar gont,

a-benn an dilost, en dilost, er penn diwezhañ holl, war an diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh.

letztmöglich ag. : diwezhañ-holl ; *letztmöglichster Tag*, deiziad diwezhañ g.

letztwillig ag. : [gwir] testamantel, dre destamant ; *letztwillige Verfügung*, youl diwezhañ b., c'hoant diwezhañ g., erbedoù an testamant lies. ; *die letztwilligen Verfügungen eines Erblassers zur Ausführung bringen*, efediñ un testamant.

Adv. : *letztwillig über etwas verfügen*, ober testamant (testamantiñ) a-zivout udb (Gregor), displegañ en e destamant e soñj a-zivout udb, lakaat dre skrid en e destamant petra a c'hoarvezo gant udb.

Leu g. (-en,-en) : [barzh, kozh] leon g. ; *bayrischer Leu*, leon Bavaria g.

Leuchtapparat g. (-s,-e) : ardivink goulaouiñ g.

Leuchtarikel g. (-s,-) : traezenn c'houlaoiñ b.

Leuchtbild n. (-s,-er) : treuzwelenn b., skeudenn luc'hus b.

Leuchtbirne b. (-,-n) : [tredan] klogorenn-dredan b.

Leuchtboje b. (-,-n) : [merdead.] balizenn c'houlaoiñ b., boue lugernus g.

Leuchtdichte b. (-) : [tredan.] sked g.

Leuchtdichtemodulation b. (-) : [fizik] gouluz ar skediñ g.

Leuchtdiode b. (-,-n) : [tredan.] led g., diod tredandreluc'hus g.

Leuchtdiodenanzeige b. (-,-n) : [tredan.] diskwel dre ziodoù tredandreluc'hus g.

Leuchte b. (-,-n) : **1.** goulaouenn b., gouloù g., goulaouer g., kleuzeur b., lamp g./b., lampr g. ; *eine Leuchte auf den Tisch stellen*, lakaat ur c'houlaoiñ (ur gouloù, ur goulaouer) war an daol ; *Stehleuchte*, goulaouer troadek (war droad, sonn) g. ; *Hängeleuchte*, goulaouer a-istibilh (istibilh, -skourr) g., kleuzeur-skourr b. ; *Wandleuchte*, gwastell b., kantolor-stag g., goulaouer-stag g. ; **2.** [dre skeud.] P. *er ist keine Leuchte*, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez (n'eo ket speredet-fin, n'eo ket speredet-kaer, n'eo ket ur maout), toull eo e vurutell, ne sked ket gant e nerzh spered, n'en deus ket ijinet meskañ ar ribod, hennezh n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, un tamm difournis a spered eo.

leuchten V.gw. (hat geleuchtet) : **1.** skediñ, lugerniñ, luc'hañ, steredenniñ, goulaouiñ, gweleviñ, lintrañ, lufrañ, teurel sklaerder, teurel sklêrijenn, sklaeriañ, splannañ, birviñ, flammañ, lagadenniñ, parañ ; *grell leuchten*, skediñ lugernus ; *die Lampen leuchten*, lugerniñ (skediñ, luc'hañ) a ra ar gouleier, ar gouleier a ro sklaerder, ar gouleier a daol sklaerder, sklêrijenn a strink diouzh ar gouleier ; *heute Nacht leuchten die Sterne am Himmel*, lugerniñ a ra ar stered evit an noz, lugern a zo gant ar stered evit an noz, lemm eo ar stered fenoz, birviñ a ra ar stered en oabl evit an noz, lintrañ a ra ar stered en oabl evit an noz, lagadenniñ (parañ) a ra ar stered fenoz ; *die Blitze leuchten*, skediñ a ra al luc'hed, brogoniñ (luc'hediñ) a ra, luc'hed a splann en oabl (a rog an oabl), luc'hedennek eo an oabl ; *das Meer leuchtet*, mordaniñ a ra an dour,

treluc'hañ a ra ar mor ; *seine Augen leuchten vor Freude* (*Freude leuchtet aus seinen Augen*), e zaoulagad a lintr gant ar joa, lugerniñ (steredenniñ, luc'hañ, birviñ, flammañ) a ra e zaoulagad gant al levenez a zo ennañ, skediñ a ra al levenez en e zaoulagad, al levenez a luc'h en e zaoulagad, leun a levenez eo e zaoulagad, berviñ a ra e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, al levenez a bar war e dal, skediñ a ra al levenez war e zremm, e zremm a bar warni al levenez, lugerniñ a ra al levenez en e lagad, seder eo e zaoulagad gant ar stad a zo ennañ, lugerniñ a ra e zaoulagad gant ar blijadur ; *die Liebe zu ihm lässt ihre Augen leuchten*, en he daoulagad e lugern he c'harantez evitañ ; *jemandem leuchten*, reiñ sklêrijenn d'u.b., sklêrijennañ u.b. ; **2.** [dre skeud., goapaus] *er konnte seine Weisheit nicht leuchten lassen*, ne oa ket bet tu dezhañ ober lorc'hajoù gant e damm deskamant (ober digoroù kaer gant e damm gouiziegezh, ober digoroù kaer gant e livadenn zeskadurezh).

Leuchten n. (-s) : sked g., luc'h g., luc'had g., lugern g., kann g., lintr g., splannder g., splanned b., splannijenn b., tarzh g. ; *Meeresleuchten*, mordan g., lampr g.

leuchtend ag. : **1.** skedus, gourluf, luc'h, luc'hus, luc'hek, lugernus, luf, lufus, goulaouek, goulaouus, lintr, lintr, gwelevus, gouloù, flamm, flimin, kann, lemm, sklaerius, sklêrijennus, flamm evel an heol, lintr evel an heol, lugernus evel an heol, skedus evel an heol, splann evel an heol, lemm ; *gleich leuchtend*, kensked [gant] ; *leuchtende Augen*, daoulagad skeltr lies., daoulagad skoelf lies., daoulagad lemm lies., daoulagad mesket lies. ; *leuchtendes Meer*, dour mordanus g., mor treluc'hus, mordan g., lampr g. ; *das Meer wird leuchtend*, mordaniñ a ra an dour (ar mor) ; *der Tag bricht an und nach und nach erstrahlt die Natur in leuchtenden Farben*, sevel a ra ar beure ha krog eo an traoù da wennañ ; **2.** [dre skeud.] anat, splann ; *leuchtendes Beispiel*, skouer anat (splann, didouell) b. ; **3.** livet-flamm, flamm, skiltr, skedus, splann ; *leuchtende Farbe*, liv flamm g., liv skiltr g. ; *leuchtend gelb*, melen-flamm.

Leuchter g. (-s,-) : kantolor g., kantolor-barrek g., boujod g. ; *eine Kerze auf den Leuchter aufstecken*, lakaat ur c'houlaoiñ war ar c'hantolor, lakaat ur c'houlaoiñ er c'hantolor.

Leuchterteller g. (-s,-) : harz-koar g.

Leuchtfarbe b. (-,-n) : liv kendreluc'h g., liv fluoreskus g., liv fluo g.

Leuchtfeuer n. (-s,-) : [merdead.] tanlec'h g., tour-tan g., letern b., letern-arouez g.

Leuchtgas n. (-es) : gaz goulaouiñ g., aezhenn c'houlaoiñ b., gaz-sklêrijennañ g.

Leuchtkäfer g. (-s,-) : [loen.] preñv-gouloù g., preñv-lugern g., preñv-lugernus g., preñv-glas g., preñv-noz g., preñv-goulaouier g., preñv-tan g., c'hwibu-luc'h str., preñv gweleviat g.

Leuchtkraft b. (-,-kräfte) : **1.** [fizik] galloud goulaouiñ g., galloud sklêrijennañ g., luc'hread g., perzhded ar gouloù b. ; **2.** skedust b., luc'huster g.

Leuchtkugel b. (-,-n) : fuzeenn c'houlaoiñ b., goulaouenn-red b.

Leuchtöl n. (-s) : eoul-kleuzeur g., dour-gouloù g.

Leuchtpatrone b. (-,-n) : [lu] fuzeenn c'houlaoiñ b., goulaouenn-red b.

Leuchtpetroleum n. (-s) : eoul-kleuzeur g., dour-gouloù g.

Leuchtpilz g. (-es,-e) : [louza.] kabell-touseg bevdruc'hus g.

Leuchtpistole b. (-,-n) : pistolenn fuzeennou goulaoüñ b.

Leuchtrakete b. (-,-n) : [lu] fuzeenn c'houlaoüñ b., goulaoüenn-red b.

Leuchtreklame b. (-,-n) : bruderezh goulaoüek g., luc'hvruerezh g.

Leuchtrohr n. (-s,-e) / **Leuchtröhre** b. (-,-n) : [tredan] korzenn neon b., korzenn gendreluc'h b.

Leuchtschild n. (-s,-er) : panell c'houlaoüek b., asagn goulaoüek g.

Leuchtschirm g. (-s,-e) : [tredan] skramm kendreluc'h g.

Leuchtspurkugeln lies. : / **Leuchtschurmunition** b. (-) : boledoù roudennier lies., boledoù nozvukañ lies.

Leuchtstift g. (-s,-e) : warlinenner g., dreistlinenner g., kreion fluo g., stabilo® g.

Leuchtstoffröhre b. (-,-n) : [fizik] korzenn gendreluc'h b.

Leuchttafel b. (-,-n) : panell c'houlaoüek b., taolenn c'houlaoüek b.

Leuchtturm g. (-s,-türme) : tour-tan g., tan g. ; *das Funkeln des Leuchtturms*, strinkadoù gouloù an tour-tan lies., lammoù an tour-tan lies. ; *wenn ich die Leuchttürme dort sehe*, pa welan an taniou du-hont.

Leuchtuhr b. (-,-en) : eurier kendreluc'h g., eurier luc'hus g.

Leuchtwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] preñv-gouloù g., preñv-lugern g., preñv-lugernus g., preñv-glas g., preñv-noz g., preñv-goulaoüier g., preñv-tan g., c'hwibu-luc'h str., preñv gweleviat g.

Leuchtzifferblatt n. (-s,-blätter) : dremm eurier kendreluc'h b., dremm eurier luc'hus b.

leugbar ag. : hag a c'heller dizarbenn, hag a c'heller nac'h, nac'hadus.

leugnen V.k.e. (hat geleugnet) : nac'h, nac'hañ, dianzavout, dianzav, dislavaret, dilavaret, dinac'h, diskrediñ ; *eine Schuld leugnen*, a) nac'h bezañ kiriek d'un droug bennak, dianzav ur giriegezh bennak ; b) nac'h un dle, nac'h bezañ dastumet un dle bennak, dianzav un dle bennak ; *Gott leugnen*, *die Existenz Gottes leugnen*, nac'h Doue, nac'h ez eus eus Doue, nac'h ez eus un Doue, dianzav Doue, diskrediñ ; *die Tatsachen leugnen*, nac'h ar wirionez anat, nac'h ouzh Doue ar pezh a oar ar Werc'hez, direzoniñ, na grediñ pa'z eo anat, diskrediñ ar wirionez ; *das leugne ich ja gar nicht*, ne lavaran ket ar c'hontrol ; *Sie werden doch nicht leugnen*, dass Sie dort waren, ne nac'hot ket oc'h bet eno memes tra.

Leugner g. (-s,-) : nac'her g.

Leugnung b. (-,-en) : nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., dinac'hañ g., dinac'hadenn b., dianzavadur g., dianzav g.

Leukämie b. (-,-n) : [mezeg.] leukemiezh b.

Leukämiekrank(e)r ag.k. g./b. : [mezeg.] leukemeg g. [liester leukemeien], leukemegez b.

leukämisch [mezeg.] leukemek.

Leukom n. (-s,-e) : [mezeg.] koc'henn b., banne g., gwennenn b., glazenn b. ; *ein Leukom entfernen*, digoc'hennañ ul lagad ; *ein Leukom bekommen*, dont e lagad da goc'hennañ, dont ur goc'henn war e lagad.

Leukoplast® n. (-s,-e) : sparadrap g.

Leukozyt g. (-en,-en) : [bev.] leukokit str., leukokitenn b., kellig wenn b.

Leumund g. (-s,-e) : brud vat g./b., anv-mat g., anv kaer g.

Leumundszeuge g. (-n,-n) : test buhezegezh vat g.

Leumundszeugnis n. (-ses,-se) : testeni buhezegezh vat g.

Leutchen lies. : P. tudoù lies.

Leute lies. : 1. tud lies., tudennoù lies., tudoù lies., boudoù lies., pobl b. [gant talvoudegezh ur ger lies] ; *unter die Leute kommen*, a) [den] diskouez e fri, mont da welet an dud, mont da-douez an dud, ober kavandenn ouzh an dud (gant an dud, d'an dud) ; b) [tra, brud, keloù] bezañ brudet, bezañ lakaet da redek, dont da-douez an dud ; *rechtschaffene Leute*, tud a-feson (a-zoare, onest) lies., tud tre lies., tud kenañ lies. ; *die Leute auf dem Land*, an dud diwar ar maez lies., ar vaezidi lies., ar blouezidi lies., ar bloueziz lies., ar bobl a-ziwar ar maez b. ; *kleine Leute*, *einfache Leute*, tud voutin lies., tud ordinal lies., tud eus an ordinaloù lies., tud eus ar werin lies., tud a lec'h izel lies., tud eus ar gumun lies., tud vunut lies., tud dister lies., tud dister o doare lies., tud izelek lies., tudigoù lies., munudigoù lies., gwerin b., astud lies. ; *brave Leute*, tud keizh lies., tud vat lies. ; *er ist armer Leute Kind*, ur mab a diegezh paour eo, savet (ganet) eo bet a lec'h izel, ur paotr dister e ouenn eo ; *junge Leute*, krennarded lies., krenndud lies., tud yaouank lies., yaouankiz b., yaouankizoù lies., traoù yaouank lies. ; *die Arbeitslosigkeit ist eine schwere Geißel für die jungen Leute*, ur c'hontamm eo an dilabour evit ar yaouankiz ; *Land und Leute kennenlernen*, dizoleiñ an dud hag o bro ; *wir sind fortan geschiedene Leute*, n'hon eus netra ken d'ober an eil gant egile, n'eus ket ken a draoù boutin etrezomp, fontet eo an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, n'em eus afer ebet mui outañ, ned eo ken un estren evidon bremañ ; *mit den Leuten umzugehen wissen*, gouzout anezhi, gouzout mat diouzh an dud, gouzout mat an tu war an dud, gouzout mat penaos ober ouzh an dud, gouzout dre beseurt tu mont d'an dud ; *die Leute standen auf der Brücke*, ar bobl a oa en o sav war ar pont, an dud a oa en o sav war ar pont ; *es sind Leute eingetroffen*, erru ez eus tud, degouezhet ez eus tud ; *wenn all die Leute, die eine Einladung bekommen haben, wirklich erscheinen, ist alles in Ordnung*, mar deu ar pezh 'zo lavaret dezho dont e vo mat ; *nur wenige Leute waren gekommen*, ne oa ket deuet pikol tud eno, ne oa deuet nemet ur rouedennig tud eno ; *unsere Leute*, hor mevelien lies., hon tud lies., hor c'hoskor g., hor c'hoskoriad g., hor sujidi lies., hon dalc'hidi lies. ; *man muss wohl die Leute so nehmen, wie sie sind*, ret-mat eo ober gant an dud evel m'emaint, gouzañv an dud hag an amzer a zo daou dra ret da ober ; *wie geht's, Leute (Leutchen) ?* penaos emañ kont, tudoù ? penaos emañ kont, kompagnunezh ? ; *alle Leute*, ar bed-holl g., an holl, an holl dud, holl an dud, razh, razh an dud, rac'h an dud, kement den a zo, tout an dud, an dud tout.

2. [kr-l] *Kleider machen Leute*, ar plu a ra an evn hag an dilhad a ra Mab-den ; *hinter dem Berg wohnen auch Leute*, un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor)

- kant bro kant giz, kant parrez kant iliz, kant plac'h kant hiviz, kant horolaj kant eur - kant sant, kant santimant - seul benn, seul veno - pep bro he deus he giz ha pep plac'h he hivizh - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebr a vez laouen - da bep labous e gan.

leutescheu ag. : digenvezus, kintus, hag en deus erez ouzh an dud (Gregor), hag a glask an distro.

Leuteschinder g. (-s,-) : korvoer g., suner g., mac'homer g., gwasker g., bleiz g.

Leutnant g. (-s,-s/-e) : **1.** [lu] letanant g., isletanant g. ; **2.** [merdead.] *Leutnant zur See*, arouezer g., letanant g., ofiser eus ar c'hentañ rez er morlu b.

Leutpriester g. (-s,-) : [relij.] beleg parrez g.

leutselig ag. : lavariant, kaozeüs, farlaot, hegarat, hegar, darempredus, kevredus, sichant, amc'hraus, ouesk, tro aes ennañ, tro vat ennañ, aes ober outañ.

Leutseligkeit b. (-) : lavariantiz b., hegarated b., oueskted b., oueskter g.

Levade b. (-,-n) : [kezeg] chiboud g. ; *eine Levade vollführen*, ober chiboud.

Levante b. (-) : *die Levante*, ar Sav-Heol g. [reter ar Mor Kreizdouar].

levantinisch ag. : eus ar Sav-Heol g., eus reter ar Mor Kreizdouar.

Level g./n. (-s,-s/-) : live g.

Levit g. (-en,-en) : **1.** levit g. ; **2.** [dre astenn.] den-a-iliz g. ; **3.** [dre skeud.] P. *jemandem die Leviten lesen*, ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., c'hwezhañ e teod u.b., plantañ kentel gant u.b., kenteliañ u.b., kenteliañ u.b. hir, sarmonal u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., chabistrañ u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalamiñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrout u.b., kiviañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor).

Levkoie b. (-,-n) / **Levkoje** b. (-,-n) : [louza.] jenoflez str.

Lex b. (-, Leges) : *die Lex*, al lezenn b.

Lexem n. (-s,-e) : [yezh.] leksem g., geriad g.

lexikalisch ag. : [yezh.] ... gerioù, geriadell, geriadurel ; *lexikalisches Feld*, gerva g., sterva g.

Lexikograf g. (-en,-en) / **Lexikograph** g. (-en,-en) : geriadurour g.

Lexikografie b. (-) / **Lexikographie** b. (-) : geriadurouriezh b.

Lexikografin b. (-,-nen) / **Lexikographin** b. (-,-nen) : geriadurourez b.

lexikografisch ag. / **lexikographisch** ag. : geriadurel ; *lexikografische Arbeit leisten*, geriaoua, geriaouiñ.

Lexikologe g. (-n,-n) : geriaour g., geriadoniour g.

Lexikologie b. (-) : geriaouriezh b., geriadoniezh b.

Lexikologin b. (-,-nen) : geriaourez b., geriadoniourez b.

Lexikon g. (-s, Lexika / Lexiken) : geriadur g.

Lezithin n. (-s,-e) : [kimiezh] lekitin g.

Liaison b. (-,-s) : pleustr g., darempred g., kehent g.

Liane b. (-,-n) : [louza.] troierez b., troellblantenn b., liammenn b.

Libanon g. (-s) : *Libanon (-s)*, *der Libanon (-/s)*, Liban b.

Libation b. (-,-en) : [Henamzer] aberzh diedoù evit habaskaat an doueed g., braoued-kinnig g., evadkinnig g., lid-skuilhadr g., skuilhadr b.

Libell n. (-s,-e) : libell b., flemmskrid g., tamallskrid g.

Libelle b. (-,-n) : **1.** [loen.] marc'h-aer g., nadoz-aer b., mamm an diaoul b. ; **2.** [tekn.] live g., live mañsoner g.

liberal ag. : **1.** ledan e spered, frontal, frank e vennozhioù, haelsperedek ; *liberal denken*, bezañ ledan e spered, bezañ frontal, bezañ farlaot, bezañ frank e vennozhioù, bezañ digor e spered, bezañ haelsperedek, na vezañ strizh e revr, bezañ dizalc'h diouzh ar rakvarnioù start ; **2.** brokus, lark, largentezus, frontal ; **3.** [polit.] frankizour, frankizel, frankizek ; *liberale Bewegung*, emsav frankizour g., luskad frankizour g. ; *liberale Politik*, politikerezh frankizour g. ; *liberale Theorie*, damkaniezh frankizour b. ; *liberale Doktrin*, kelennadurezh frankizour b. ; *das liberale System*, ar reizhiad frankizour b. ; *liberale Wirtschaft*, armerzh frankizek g.

Liberal(e)r ag.k. g./b. : frankizour g., frankizourez b.

liberalisieren V.k.e. (hat liberalisiert) : frankizekaat, distankañ war, frankaat.

Liberalisierung b. (-,-en) : frankizekadur g. ; *Liberalisierung des Welthandels*, dieubiñ an eskemmoù g. ; frankizekadur ar c'henwerzh bed g.

Liberalismus g. (-) : **1.** frankizouriezh b. ; *ökonomischer Liberalismus*, frankizouriezh armerzhel b. ; *politischer Liberalismus*, frankizouriezh politikel b. ; **2.** frankizelezh b.

Liberalist g. (-en,-en) : frankizour g.

Liberalität b. (-) : **1.** digoradur spered g., haelder a spered g. ; **2.** largentez b., brokusted b., frontalite b.

Libero g. (-s,-s) : [sport] libero g., mestr-difenner g., penndifenner g.

libertär ag. : [polit.] frankizelour, liberter, libertaer.

Libertin g. (-s,-s) : libertinour g., den disolit g.

libidinös ag. : [bred.] libidinel ; *libidinöser Trieb*, luzad libidinel g.

Libido b. (-) : [bred.] friantz b., libido b., hoal revel g., c'hoant fouzhañ g., doug d'ar merc'hed g., doug d'ar baotred g., orged g., tan an orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., c'hoant friko fourch g. ; *narzisstische Libido*, libido narkisek b. ; *sublimierte Libido*, libido dreisttreuzfurmet b. ; *objektale Libido*, libido ervoudel b. ; *ich habe keine Libido mehr, meine Libido ist weg*, ar friantz a zo aet diouzhin.

Libidostrom g. (-s,-ströme) : [bred.] redenn al libido b.

Librettist g. (-en,-en) : saver pozioù c'hoarigan g., levrigour g.

Librettistin b. (-,-nen) : saverez pozioù c'hoarigan b., levrigourez b.

Libretto n. (-s, Libretti/-s) : levrig pozioù c'hoarigan g.

Libyen n. (-s) : Libia b.

Libyer g. (-s,-) : Libian g.

libysch ag. : ... Libia, libian.

lic. : [Bro-Suis] [berradur evit **Lizenziat**] aotreeg g.

Lices lies. : [place des Lices in Rennes] Lez-Roazhon b.

Licht n. (-s,-er) : 1. sklêrijenn b., sklêrijennadur g., gouloù g., goulaouenn b., luc'h g., luminez g., sklaereded b., sklaereded b., sklaerderenn b., sklaer g., tan g. ; *helles Licht, grelles Licht*, sklêrijenn drellus b., luc'h g., lugern g., gouloù kriz g., gouloù lemm g. ; *schwaches, spärliches Licht*, skleur g., skleurenn b., banne gouloù g., banne sklêrijenn g., banne deiz g., lomm sklêrijenn g., gouloù bleiz g., tamm gouloù pikous g., gouloù blin g., lutig g. ; *weiches Licht, mildes Licht*, gouloù dous g. ; *polychromatisches Licht, Weißlicht, weißes Licht*, luc'h gwenn g., gouloù gwenn g. ; *Schwarzlicht, ultraviolette Licht*, luc'h du g., gouloù du g. ; *Licht machen, das Licht andrehen*, enaouiñ (lakaat, elumiñ) ar gouloù, elumiñ ; *das Licht löschen (ausdrehen, ausmachen)*, lazhañ (mouchañ, mougañ, steuziañ, steuziñ) ar gouloù ; *vor dem Altar brennt immerwährend ein kleines Licht*, ur vouchenn a vez atav war elum dirak an aoter ; *in den Häusern brannte noch Licht*, an tiez a oa c'hoazh gouloù war elum enno ; *das Licht ist an*, war enaou (war elum) emañ ar gouloù, bev eo ar gouloù, enaouet eo ar gouloù, elum eo ar gouloù ; *das Licht ist aus*, marv eo ar gouloù, marvet eo ar gouloù ; *Licht aus !* lazhit ar gouloù ! ; *etwas ans Licht halten*, lakaat udb etre an-unan hag ar sklêrijenn (hag an deiz), lakaat udb er gouloù, lakaat udb dindan c'houlou, sellet ouzh udb ouzh sklêrijenn ur goulaouer (ouzh sklêrijenn an deiz) ; *ans Licht treten*, en em ziskouez splann, mont er gouloù, en em lakaat en heol, dont war wel ; *mehr Sonnenlicht in ein Zimmer hereinlassen*, divouchañ ur gambr ; *ohne Licht und Feuer*, hep na gouloù na tan.

2. [dre skeud.] *Licht am Ende des Tunnels sehen*, tostaat ouzh e gazez, kavout beg ar skeul, bezañ pell ganti, bezañ erru pell ganti ; *etwas ans Licht bringen*, reiñ avel d'udb, diskuliañ udb, lakaat udb war zizolo, diguzhat udb, diguzhañ udb, disklozañ udb, diskleriañ udb ; *in etwas (t-rt) Licht bringen*, splannaat udb, anataat udb, teuler sklêrijenn war udb ; *alles in rosigem Lichte sehen*, gwelet tu mat an traoù nemetken, kemer an traoù dre ar penn mat, chom seder forzh petra a c'hoarvezfe, bezañ un hollwellwelour eus an-unan, bezañ techet da welet an tu brav eus an traoù nemetken ; *etwas ins rechte (im rechten) Licht stellen*, skignañ sklêrijenn ar wirionez war udb ; *etwas in ein vorteilhaftes Licht rücken*, diskouez tu mat udb, lakaat tu mat udb anat war wel, lakaat splann tu mat udb e gwel, reiñ luf d'udb, reiñ tro d'udb, reiñ sked d'udb, lakaat udb da lugerniñ, brudañ udb ; *sich in günstigem Licht zeigen*, en em ziskouez en e wellañ, en em ziskouez en e stad wellañ, diskouez e du mat nemetken, ober e baotr brav ; *'Gwalarn' rückte die bretonische Literatur in ein neues Licht*, 'Gwalarn' warf ein neues Licht auf die bretonische Literatur, 'Gwalarn' a lakeas un arvez nevez war dremm lennegezh Breizh ; *die Wahrheit kommt nach und nach ans Licht*, krog eo ar wirionez da skediñ, krog eo ar wirionez da splannaat ; *das Licht des Gaubens erstrahlt in neuem Glanz*, ar feiz a zo bet lakaet da c'houlouañ a-nevez ; *gegen das Licht*, a-enep ar gouloù, a-enep sklêrijenn an deiz ; *das Licht der Welt erblicken*, lakaat e fri war an douar, dont war an douar, dont er bed ; [Aviel] *ihr seid das Licht der Welt*,

c'hwí a zo sklêrijenn ar bed ; P. *jemanden hinters Licht führen*, tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., kontañ poulc'hennou d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennou, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, punañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwenat u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini 'zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b. ; *du stehst mir im Licht*, em gouloù emaut ; *er steht sich selbst im Lichte*, hennezh a sparl dezhañ e-unan, ober a ra noaz (gaou) outañ e-unan, lakaat a ra e zorn en e zisheol, lakaat a ra e zorn en e c'houlou, en em ziharpañ a ra, enebour eo da vab e dad ; *geht dir endlich ein Licht auf ?* ha sevel a ra sklêrijenn dit bremañ ? ha kroget out da gompren bremañ ? ha dont a rez da gompren a-benn ar fin ? ha gwelet a rez sklaeroc'h bremañ ? ha sklaeroc'h eo bremañ ? ha divogedet eo da spered bremañ ? ha dizallañ a rez ? ; *jemandem ein Licht aufstecken*, a) P. lakaat u.b. en e renk, delc'her u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b. ; b) P. lakaat spered u.b. war an tres, reiñ un tamm sklêrijenn d'u.b., degas un tamm sklêrijenn d'u.b. ; *ich muss ihm ein Licht aufstecken*, gwelloc'h eo din lakaat e spered war an tres, ret eo din reiñ un tamm sklêrijenn dezhañ, ret eo din degas un tamm sklêrijenn dezhañ ; *Licht in eine Sache bringen*, teurel sklêrijenn war udb, teurel sklêridigezh war udb, dirouestañ ur gudenn, diluziañ ur skoulmad, dibunañ ur gudenn, sklaeraat un afer, diveskañ un afer ; *grünes Licht für etwas bekommen*, kaout an aotre da gregiñ gant udb ; *sein Licht unter den Scheffel stellen*, lakaat e letern dindan e vantell, bezañ re voder (re eleveziek), kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, en em c'holeiñ gant ul liñsel doull, bout kerc'h e-mesk e segal, [dre eilpenn-ster e brezhoneg] bezañ sioul evel ur sac'had minaouedoù ; *sein Licht nicht unter den Scheffel stellen*, diskouez splann e varregezhioù hep mezh ebet.

3. [relij.] *das Ewige Licht*, ar gouloù peurbadus g.

4. [kr-l] *alles kommt wieder ans Licht, alles kommt endlich ans Licht*, ul lagad a zo hag a wel pep tra - pig pe vran a gan - pig pe vran a ouezo - en don eus ar puñs kuzhet, ar wirionez a vezo laosket - nend eus tra ken kuzhet ha na anavezor un deiz ; *wo Licht ist, fällt viel Schatten*, daou

benn he deus pep bazh, ne vez ket savet ar c'hleuz diouzh un tu hepken, an neb a zebr stripoù a zebr kaoc'h a-wechoù, n'eus pesk ebet hep e zrein, ret eo kemer an droug gant ar mad, pep hini en deus e zroug hag e vad, dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek, e-touez ar muiañ drein ar gaerañ rozenn.

5. kleuzeur b., lamp g./b., lamp g.

licht ag. : **1.** sklaer ; *der lichte Tag*, an deiz en e uhelañ g., kreiz an deiz g., korf an deiz g. ; *am hellichten Tag*, en deiz anat, en sklaer, e kreiz an deiz, war-greiz an deiz, war gorf an deiz, dirak an holl, a-wel d'an holl, e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor) ; *lichte Augenblicke haben*, adkavout a-wechoù e holl anaoudegezh, adkavout e skiant-vat a-wechoù.

2. *ein Rohr von 30 cm lichter Weite*, un duellenn 30 cm treuz diabarzh dezhi b. ; *die lichte Höhe der Brücke*, uhelder ar pont dindan al leurenn g. ; *lichtes Maß*, kavnez b.

3. laosk, distank, distegn, rouez, gloev, tanav ; *lichte Maschen eines Netzes*, mailhoù laosk (distegn, rouez, boull) ur roued ; *lichte Haare*, blev distank (gloev, tanav, rouez) ; *lichte Stelle*, rouezenn b.

Lichtabweichung b. (-) : [stered.] pellaenn b., gouskoevad steredoniel g., aberradenn steredoniel b.

Lichtanlage b. (-, -n) : [tredan] gouleier lies., aveadur goulaoiñ g.

Lichtbad n. (-s, -bäder) : [mezeg.] soub heolguradel g. ; *Behandlung durch Lichtbäder*, heolgurañ g., helioterapiezh b.

lichtbeständig ag. : dalc'hus ouzh ar skinoù uslimestra, harzus ouzh ar skinoù dreistmouk, padus ouzh ar skinoù dreistmouk ; *diese Farben sind lichtbeständig*, ne fat ket al livioù-se, derc'hel mat a ra al livioù-se.

Lichtbild n. (-s, -er) : **1.** luc'hskeudenn identelezh b., luc'hskeudenn bivelezh b. ; **2.** luc'hvann g., treyonenn b., diapozitiv g.

Lichtbildabzug g. (-s, -abzüge) / **Lichtbilddruck** g. (-s, -e) : luc'hengravatur g., luc'hvoulladur g. ; *Lichtbilddrucke anfertigen*, luc'hengravañ.

lichtbildlich ag. : dre luc'hskeudennoù, ... luc'hskeudennoù, ... luc'hskeudenniñ, luc'hskeudennel.

Lichtbildgerät n. (-s, -e) : luc'hvanner g., luc'hvannerez b., banner g.

Lichtbildvermessung b. (-, -n) : luc'hwezerezh g.

Lichtblick g. (-s, -e) : **1.** luc'had g., strinkad ; **2.** [dre skeud.] flamm ar spi g., elfenn spi b., sederaenn b., skleurig a esperañs g. / brizhesper g. (Gregor) ; **3.** [amzer] bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., sklaeraenn b., sklaeradenn b., splannadenn b., tavadenn b., spanaenn b., sederaenn b.

Lichtblume b. (-, -n) : [louza.] karkailh an nevezamzer str.

Lichtbogen g. (-s, -bögen) : gwareg tredan b.

Lichtbogenlampe b. (-, -n) : lamp gwareg tredan g.

lichtbrechend ag. : [fizik] dioptrek, gouskogus, luc'htorrus.

Lichtbrechung b. (-) : [fizik] gouskog ar skinoù gouloù g., gouskogañ ar skinoù gouloù g., luc'htorr g.

Lichtbrechungslehre b. (-) : [fizik] dioptrik g.

Lichtbündel n. (-s, -) : hordenn luc'h b., stuc'henn c'houloù g., bann sklêrijenn g., bann-gouloù g., skinenn sklêrijenn b., skin gouloù g., lagadenn b., saezhenn b.,

terenn b., gwazhenn b., sklaeriadenn b., stuc'henn b., strilh gouloù g., bazhad tan b., bazhad c'houloù b.

Lichtbüschel n. (-s, -) : strobard skinoù gouloù g., stuc'henn c'houloù b., hordenn luc'h b., bann gouloù g., skinoù amheolel lies.

Lichtdruck g. (-s, -e) / **Lichtdruckbild** n. (-s, -er) : luc'hmoulladur g., luc'hmoulladenn b.

lichtdurchlässig ag. : treuzluc'hus, treuzluc'h, damvoull ; *lichtdurchlässig werden*, dont da vezañ treuzluc'hus, dont da vezañ damvoull, gwerelaat, gwerelañ, gwerenniñ.

Lichtdurchlässigkeit b. (-) : treuzluc'huster g., treuzluc'husted b., damvoulladed b., damvoullader g.

Lichte b. (-, -n) : [tekn.] kavnez b.

lichtecht ag. : dalc'hus ouzh ar skinoù uslimestra, harzus ouzh ar skinoù dreistmouk, padus ouzh ar skinoù dreistmouk ; *diese Farben sind lichtecht*, ne fat ket al livioù-se, derc'hel mat a ra al livioù-se.

Lichteffekt g. (-s, -e) : gwered luc'hel g.

Lichteinfall g. (-s, -fälle) : luc'had g. ; *bei niedrigem Lichteinfall wird die Pupille weit gestellt*, kreskiñ a ra ar mab-lagad en deñvalijenn, pa vez bihan al luc'had e kresk mab al lagad.

lichtelektrisch ag. : luc'htredan, luc'htredanel, luc'htredanek ; *lichtelektrische Zelle*, kellig luc'htredanel b. ; *lichtelektrischer Effekt*, gwered luc'htredanek g., efed luc'htredanek g.

lichtempfindlich ag. : luc'hviridik, luc'hgizidik, kizidik ouzh ar gouloù, kizidik ouzh an heol ; *lichtempfindlich machen*, luc'hviridikaat, luc'hgizidikaat.

Lichtempfindlichkeit b. (-) : luc'hviridigezh b., luc'hgizidigezh b.

lichten V.k.e. (hat gelichtet) : **1.** rouesaat, tanavaat, distankaat, distankañ, gloevaat, distrujañ ; *einen Wald lichten*, ober un tamm distankañ (un tamm tanavaat, un tamm rouesaat, un tamm distrujerezh) d'ur goadeg ; *der Krieg hat die Reihen meiner Schulkameraden gelichtet*, rouesaet eo niver va c'hamaladed skol gant ar brezel ; **2.** [merdead.] *den Anker lichten*, sevel an eor, dizeoriañ ; **3.** goulaoiñ (en tu gouzañv e brezhoneg), sklêrijennañ, flammañ, spisaat, spisañ, splannaat, splannañ, teuler sklêrijenn war, ober ur sklêrijenn en-dro da ; *die Sonne lichtet das Dunkel*, argaset e vez an deñvalijenn gant gouloù an heol.

V.em. : **sich lichten** (hat sich (t-rt) gelichtet) : **1.** rouesaat, tanavaat, gloevaat, distankañ ; *sein Haar hat sich (t-rt) stark gelichtet*, gloevaet eo e vlev, deuet eo tanav e vlev, divleviñ en deus graet, rouesaet eo e vlev ; **2.** sklaeraat, kaeraat, toullwennañ, sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, divoriñ, sederaat, splannaat, divorenañ, spisaat ; *der Himmel lichtet sich*, sklaeraat a ra an oabl.

Lichten n. (-s) : tanavaat g., rouesaat g., distrujerezh g.

Lichterbaum g. (-s, -bäume) : gwez Nedeleg str., gwezenn Nedeleg b.

Lichterfest n. (-es, -e) : [relij.] gouel dedi an Templ g., hanouka g.

Lichterglanz g. (-es) : sked ar gouleier g., luc'h ar gouleier g., luc'had ar gouleier g., lugern ar gouleier g.

Lichterkette b. (-, -n) : **1.** garlantez tredan str. ; **2.** [manifestadeg] chadennad c'houleier b.

lichterloh ag. : flamm, flammus, flammichus, flamminus ; *lichterloh brennen*, strinkañ (teuler) flammoù uhel ; *es brennt lichterloh*, an tan a daol flammoù, dihoubañ a ra ar flammoù.

Lichtermacher g. (-s,-) : goulaoquier g.

Lichtermeer n. (-s,-e) : mor a c'houleier g., mor a sklêrijenn g.

Lichterscheinung b. (-,-en) : ebrenn b., gwabriel g., stered-dared b.

Lichterzieher g. (-s,-) : goulaoquier g.

Lichtfarbendruck g. (-s) : luc'hengravatur g., heolengravatur g.

Lichtfilter g. (-s,-) : sil luc'hskeudenniñ g., skramm liv g.

Lichtfuchs g. (-es,-fuchse) : [loen., kezeg] baian sklaer g.

Lichtgeschwindigkeit b. (-) : tizh al luc'h g. g., herr al luc'h g.

Lichtgestalt b. (-,-en) : **1.** korf gouloù g. ; **2.** [dre skeud.] dreistijin a zen g., spered dreist-dispar a zen g., ijin dreist-dispar a zen g., den a zrestijin g., den dreistbarrek g., den dreist g., den ijinus-dreist g., mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., ki g., kole g., tad den g., mestr d'ober g., mestr meur g., tarin g., tarinez b.

lichtgrau ag. : griswenn.

Lichtgriffel g. (-s,-) : luc'hpluenn b., luc'hlenner g.

Lichtheilverfahren n. (-s) : [mezeg.] heolgorañ g., helioterapiezh b.

lichthell ag. : skedus, luc'hus, lugernus, lufr, lufrus, flamm, kann, lemm.

Lichthof g. (-s,-höfe) : **1.** [tisav.] porzh diabarzh gwerennet g. ; **2.** [luc'hskeudennoù] rodenn c'houloù b., amlou g.

Lichthupe b. (-,-n) : [kirri-tan] gouloù-galv g. ; *die Lichthupe betätigenn, die Lichthupe benutzen*, gwignal d'u.b. gant gouleier e garr-tan, ober goulaooudennoù gant gouleier e garr-tan.

Lichtjahr n. (-s,-e) : bloaziad luc'h g., luc'hvloaz g.

Lichtkegel g. (-s,-) : stuc'henn c'houloù b., bazhad tan b., bann sklêrijenn g., hordenn luc'h b., bann-gouloù g., skinenn sklêrijenn b., skin gouloù g.

Lichtkraft b. (-,-kräfte) : **1.** [fizik] luc'huster g., kreñvder gouloù g., goulaoüster g., goulaoüsted b. ; **2.** skedusted b., skeduster g., lintr g., lugern g.

Lichtlehre b. (-) : [fizik] luc'honiezh b.

Lichtlein n. (-s,-) : goulaoüig g., skleur g., skleuren b., banne gouloù g., banne sklêrijenn g., banne deiz g., lomm sklêrijenn g., gouloù bleiz g., gouloù pikous g., lutig g.

Lichtleitfaser b. (-,-n) : luc'hedañv g., gwienn optikel b.

Lichtleitung b. (-,-en) : linenn dredan b.

Lichtloch n. (-s,-löcher) : [tisav.] tarzhell b., genoù g.

lichtlos ag. : dic'houloù, teñval, morfont.

Lichtmangel g. (-s) : diouer a sklêrijenn g., dic'houloù g.

Lichtmarke b. (-,-n) : spot g., merk luc'hus g.

Lichtmaschine b. (-,-n) : [tekn.] dinamo b., ganer tredan g.

Lichtmaß n. (-es,-e) : [tekn.] kavnez b.

Lichtmast g. (-s,-en/-e) : post-gouloù g., kleuzeureg b.

Lichtmess b. (-) / **Lichtmesse** b. (-) : *Mariä Lichtmess*, Gouel Maria-ar-Gouloù g., gouel ar Chandelour g., gouel

ar Gouloù g., gouel Itron-Varia-ar-Gouloù g., gouel-Maria-C'hwevrer g.

Lichtmesser g. (-s,-) : [fizik] fotometr g., luc'hventer g.

Lichtmessung b. (-,-en) : [fizik] fotometriezh b., luc'hventerezh g., luc'hventerañ g.

Lichtmotte b. (-,-n) : [loen.] falenn b. [*liester* falenned].

Lichtnelke b. (-,-n) : [louza.] *rote Lichtnelke*, yarig-lart b., bleuñv-kilhog str., bokedoù laou lies. ; *weiße Lichtnelke*, sae-ar-Werc'hez b., bleuñv-kilhog gwenn str., bokedoù-an-teureug lies.

Lichtpause b. (-,-n) : eilluc'hengravatur g., fotokalkadenn b.

Lichtpauspapier n. (-s) : paper fotokalk g.

Lichtpunkt g. (-s,-e) : spot g., poent luc'hus g.

Lichtputzschere b. (-,-n) : divoucher-gouloù g.

Lichtquant g. (-s,-en) : [fizik] foton str., rannig elfennel ar gouloù b.

Lichtquelle b. (-,-n) : mammenn luc'h b.

Lichtraumprofil n. (-s,-e) : [treuzdougen] gobari ar skoihoù g. ; *aus dem Lichtraumprofil*, er-maez eus gobari ar skoihoù.

Lichtreklame b. (-,-n) : bruderezh goulaoek g., luc'hvruderezh g.

Lichtsatz g. (-es,-sätze) : [moull.] luc'hlizherennañ g., luc'hlizherennadur g.

Lichtsacht g. (-s,-schächte) : **1.** [tisav.] porzh diabarzh g. ; **2.** [mengleuz.] poull gouloù g., poull sklêrijennañ g.

Lichtschalter g. (-s,-) : [tredan] spanaer g., trec'haoler g., afell b., bouton tredan g., nozeleenn dredan b., enaouer g. [*liester* enaouerioù].

Lichtschein g. (-s,-e) : skleur g., skleuren b., bann sklêrijenn g., strilh gouloù g.

lichtscheu ag. : **1.** hag en deus erez ouzh ar sklêrijenn, hag a glask an deñvalijenn ; **2.** [dre skeud.] born, flodek, treut, toc'hor ; *lichtscheues Gesindel*, gwall laboused lies., poñsined lies., ibilien fall lies., laboused toc'hor lies., gwallbilien lies., ibilien dreut lies., akarioded lies.

Lichtschimmer g. (-s) : [amzer] bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., sklaeraenn b., sklaeradenn b., splannadenn b., tavadenn b., spanaenn b., sederaenn b.

Lichtschirm g. (-s,-e) : skramm g., tog-kleuzeur g.

Lichtschranke b. (-,-n) : luc'hstankell b., tankell luc'helektronek b.

Lichtschutzfaktor g. (-s,-en) : [dienn heol] feuriader gwarez g.

Lichtseite b. (-,-n) : **1.** tu dindan c'houloù g., tu er gouloù g. ; **2.** [dre skeud.] tu kaer g.

Lichtsignal n. (-s,-e) : sinal goulaoek g., arhent goulaoek g.

Lichtspektrum n. (-s,-spektren/-spektra) : skalfad gwelus g., luc'hrannad b., luc'hrannadur g.

lichtspendend ag. : gwelevus, treluc'hus, luc'hus.

Lichtspiel¹ n. (-s,-e) : aozad goulaoüñ g., gwered luc'hel g.

Lichtspiel² n. (-s,-e) / **Lichtspielhaus** n. (-es,-häuser) / **Lichtspieltheater** n. (-s,-) : fiñvskeudenndi g., sal sine b., sal sinema b.

lichtstark ag. : **1.** [luc'hskeudenn.] ... digoradur bras ; **2.** [sklêrijenn] kreñv, skedus-kenañ, luc'hus-kenañ, lugernus-kenañ.

Lichtstärke b. (-) : 1. [fizik] luc'huster g., kreñvder gouloù g., goulaoüster g., goulaoüsted b. ; 2. skedusted b., skeduster g., lintr g., lugern g.

Lichtstärkemesser g. (-s,-) : [fizik] fotometr g., luc'hventer g.

Lichtstärkemessung b. (-,-en) : [fizik] fotometriezh b., luc'hventerezh g.

Lichtstift g. (-s,-e) : [stlenn.] luc'hlenner g., luc'hfonn b.

Lichtstrahl g. (-s,-en) : goulaoüenn b., bann sklêrijenn g., bann-gouloù g., skinenn sklêrijenn b., skin gouloù g., skin luc'h g., lagadenn b., saezhenn b., terenn b., gwazhenn b., sklaeriadenn b., stuc'henn b., strilh gouloù g., stuc'henn c'houlou b., bazhad tan b., bazhad c'houlou b.

Lichtstrom g. (-s,-ströme) : [fizik] luc'hgas g.

Lichtstumpf g. (-s,-stümpfe) : tamm goulaoüenn g., tamm penn-gouloù g.

Lichtteilchen n. (-s,-) : foton str., rannig elfennel ar gouloù b.

Lichttelegraphie b. (-) : pellskriverezh optikel g.

Lichttherapie b. (-) : [mezeg.] heolgurañ g., helioterapiezh b.

Licht-Ton-Inszenierung b. (-,-en) : abadenn tan-ha-kurun b., abadenn son ha gouloù b.

Lichtträger g. (-s,-) : korf treluc'hus g., korf treluc'hek g.

lichtundurchlässig ag. : divoull, didreuzluc'hus, demer ouzh ar gouloù.

Lichtundurchlässigkeit b. (-) : divoullder b., divoullded b., didreuzluc'huster g., demerez g.

Lichtung b. (-,-en) : frankizenn b., digoadenn b., rouezenn b., frankiz b. ; *in einer Lichtung*, war ar rouez, en ur frankizenn.

Lichtverhältnisse lies. : skedusted b., skeduster g., sklêrijennerezh g., goulaoüadur g., lintr g., lugern g.

lichtvoll ag. : leun a sklêrijenn, skedus-kenañ, luc'hus-kenañ, lugernus-kenañ.

Lichtweihe b. (-) : [relij.] Gouel Maria ar Gouloù g., gouel ar Chandelour g.

Lichtweite b. (-,-n) : [tekn.] kavnez b., diametr diabarzh g., treuzkiz diabarzh g., treuz g.

Lichtwellenleiter g. (-s,-) : luc'hedañv g., gwienn optikel b.

Lichtwerbung b. (-,-en) : bruderezh goulaoüek g., luc'hvruderezh g.

Lid n. (-s,-er) : 1. [korf.] malvenn b., kroc'hen-lagad g. ; 2. golo g., goulc'her g.

Liderung b. (-,-en) : junt-stankañ g.

Lidschatten g. (-s,-) : fard malvennoù g.

Lidschattenstift g. (-s,-e) / **Lidstift** g. (-s,-e) : [gwezelad] eye-liner g., kreion malvennoù g., kreion g.

Lidstrich g. (-s,-e) : tresad kreion malvennoù g.

Lidwinkel g. (-s,-) : freilh ar malvennoù g.

lieb ag./Adv. : 1. ker, karet, kaezh, karedik, koant ; *mein lieber Freund*, va mignon ker g., va mignon kaezh g., va c'haezh g., va den koant g. ; *liebe Freundin ! meine Liebe !* va c'homer ! ; *mein lieber Bruder*, va breur kaezh g. ; *liebe Mutter*, va mamm garet b., va mamm gaezh b., va mamm ger b. ; *liebe Zuhörer*, selaouerien ger lies. ; *eine liebe Erinnerung*, un eñvorenn stag ouzh ar galon b. ; *er ist lieb und nett zu uns*, hennezh a zo evel an Aotrou Doue ganeomp ; *ich hatte mit dem Kind wohl meine liebe Not* (*Goethe*), charre a-walc'h a gemeren

(tregas a-walc'h am beze) gant ar bugel-se, nag a bredadoù anken am boa bet gant ar bugel-se, kavet em boa da gochañ gant ar bugel-se, ar bugel-se em boa bet da badout gantañ, luziasennoù am beze gant ar bugel-se, ar bugel-se ne oa ken nemet rouestl anezhañ, krog am beze gant ar bugel-se, krog a-walc'h am beze gant ar bugel-se, gwall grog am beze gant ar bugel-se, kavet em boa krog gant ar bugel-se, kavet em boa krog a-walc'h gant ar bugel-se, kavet em boa gwall grog gant ar bugel-se ; [relij.] *unsere Liebe Frau*, Hon Intron, an Intron Varia ; *der liebe Gott*, an Aotrou Doue madelezh g., an Aotrou Doue hag a zo mat g., an Aotrou Doue a bep madelezh (a vadelezh) g. (*Gregor*) ; *du lieber Gott, du lieber Himmel, du liebe Zeit !* mardouen ! Doue ! va Doue ! va Doue benniget ! va Doue benniget, pebezh torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerchezh Vari ! Gwerchezh santel ! che va Doue ! Jezuz, va Doue ! va Doue ivez 'ta ! feiz d'an Doue ! Salver Doue ! Salver benniget ! Jezuz 'ta va Doue ! traoù Doue ! gwa Doue ! ; *P. den lieben langen Tag*, e-pad Doue an deiz, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, an deiz Doue, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil heol d'egile, etre an div sklêrijenn, a-hed an deiz, hed an deiz, dre hed an deiz.

2. nes d'ar galon ; *mein Liebster*, va c'haredig g., va dousig g., va muiañ-karet g., va amourouz g. ; *seine Liebste*, e vestrez b., e garedig b., e zous b., e zousig b., e zousig-koant b., e garantez b., e vuiañ-karet b. ; *habt einander lieb*, en em garit an eil egile ; *er hat sie lieb*, karet a ra anezhi, joa en deus outi, stag eo e galon outi, he c'haret a ra, magañ a ra karantez eviti, tomm eo outi ; *ich habe dich lieb von Kopf bis Fuß*, me da gar eus da benn betek da c'har ; *ich habe ihn lieb gewonnen*, gounezet en deus perzh em c'harantez, deuet on da vogañ mignoniezh outañ, diwanet eo em c'halon mignoniezh outañ, douget on mui-ouzh-mui dezhañ, en em dommet on outañ, en em staget on outañ ; *wenn dir das Leben lieb ist*, m'ec'h eus damant da'z puhez, ma'z eo nes da groc'hen dit.

3. plijus, bourrus ; *mein liebster Aufenthalt*, va chomadenn blijadurusañ b. ; *es wäre mir lieb, wenn ...*, plijet (laouen) e vefen ma ... ; *wenn es Ihnen lieb ist*, m'ho peus bolontez d'en ober.

4. jentil, fur, sentus, sichant, bourrus, plijus, plijadurus, c'hwec, hegarat, hegar, karadek, karantezus, amc'hraus, sev, dizrouk, doñv, kuñv, klouar, reizh ; *seid lieb, Kinder !* bezit fur, bugale ! ; *bei jemandem lieb Kind sein wollen*, klask gounit u.b. / klask gounit kalon (karantez, grasou-mat, grad-vat) u.b. / klask kaout antre e grasou-mat u.b. (*Gregor*).

5. hegarat ; *das ist sehr lieb von Ihnen*, kaer bras eo eus ho perzh ; *seien Sie so lieb, mir zu helfen ! seien Sie so lieb und helfen mir !* bezit ar vadelezh da'm sikour !

Adv. : **lieber** : gwell, kent, gwelloc'h, kentoc'h, muioc'h ; *lieber haben, lieber tun*, karet gwell, kavout gwelloc'h, plijout muioc'h d'an-unan, c'hoarzhin muioc'h ouzh an-unan, bezañ gwell gant an-unan, bezañ gwelloc'h gant an-unan ; *ich trinke gern Orangensaft, lieber Tee, am liebsten Kaffee*, chug orañjez a blij din, te a blij din muioc'h c'hoazh met n'eus netra a gement a blij din evel ur banne rouzig - chug orañjez a blij din, te a blij din

muïoc'h c'hoazh met n'eus netra a gement a blij keit din evel ur banne rouzig ; *ich trinke lieber Tee als Kaffee*, gwelloc'h eo ganin ur banne te eget ur banne kafe, kavout a ran gwelloc'h pakañ ur banne te eget ur banne kafe ; *ich würde lieber zu Ihnen gehen als zu ihm*, a frankoc'h youl ez afen d'ho ti eget d'e hini, gwelloc'h e vefe ganin mont d'ho ti eget d'e hini ; *du hättest das lieber nicht machen sollen*, ne zlejes ket bezañ graet se, gwelloc'h e vije bet dit chom hep en ober, gwell e vije bet dit chom hep en ober, furoc'h e vije bet chom hep en ober, fall ac'h eus graet ober an dra-se, ne oa ket a boan dit ober an dra-se, gwashoc'h eget paouez az poa graet, ken dit bezañ chomet hep ober an dra-se ; *sie hätten ihn doch lieber mitnehmen sollen*, gwelloc'h e vije bet deoc'h bezañ e gaset ganeoc'h ; *das Eichkätzchen, oder das Eichhörnchen, wenn es Ihnen lieber ist, gehört zu den Nagetieren*, ar gwiñver, pe ar c'hazh-koad, mard eo gwell ganeoc'h (mar kavit gwell, evel ma lavarer ivez, evel ma vez lavaret ivez), a zo ur bronneg krigner ; *jemanden lieber haben*, kavout gwelloc'h u.b., karout muïoc'h u.b., plijout u.b. muïoc'h d'an-unan, reiñ ar c'hentañ renk d'u.b. dreist unan all / ober mui a istim eus unan eget eus unan all / istim muïoc'h an eil eget egile (Gregor) ; *etwas lieber haben*, bezañ udb gwelloc'h d'an-unan, bezañ udb gwell gant an-unan, bezañ gwell gant an-unan ober udb, kavout gwell udb, kavout gwell ober udb, kavout gwelloc'h udb, kavout gwelloc'h ober udb ; *tu es lieber nicht*, ne zlefes ket ober an dra-se, gwell eo dit chom hep ober an dra-se ; *ich habe Berlin lieber als London*, kavout a ran Berlin gwell eget Londrez, gwell eo Berlin ganin eget Londrez ; *ich schweige lieber*, kavout a ran gwell tevel eget komz ; *du hättest das lieber nicht sagen sollen*, gwelloc'h e vije bet dit chom hep bezañ lavaret an dra-se, fall ac'h eus graet lavaret an dra-se, gwell e vije bet dit chom hep bezañ lavaret an dra-se, gwashoc'h eget paouez az poa lavaret, ne oa ket a boan lavaret kement-se dirak an dud, ken dit bezañ chomet hep lavaret an dra-se ; *das hättest du mir lieber sagen sollen*, 'karfe dit bout lavaret din, ken dit bezañ lavaret an dra-se din ; *Sie sollten lieber schweigen*, tavit evit ar gwellañ, gwell e vefe deoc'h tevel, gwelloc'h e vefe deoc'h tevel, interest ho peus da devel, un dra vat e vefe deoc'h tevel, bez' e tlefec'h tevel ; *du solltest lieber eine Verschnaufpause einlegen*, ne vefe ket fall dit diskuizhañ un tammig, gwell e vefe dit diskuizhañ un tammig, ne vefe ket drouk dit diskuizhañ un tammig ; *wir sollten doch jetzt lieber zu ihnen, wenn wir nicht wollen, dass sie die Geduld verlieren und weggehen*, deomp d'o c'havout bremañ betek-gouzout na c'hortozfent ket pelloc'h ; *lass das lieber sein !* chom (ro, gra) peoc'h ! gwell eo dit paouez ! paouez 'ta ! lez da strak (da storlok, da fourgas) ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! ; *mir ist es lieber*, gwell eo ganin ; *lass lieber die Finger davon !* diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se

n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! ; *ihr solltet lieber aufhören !* gwell eo deoc'h paouez ! ; *du solltest lieber hierher kommen !* gwell e vije dit dont amañ ! ; *wir gehen lieber zu Fuß*, ken emsav eo mont war droad, kenkoulz eo deomp mont war droad ; *dein Bruder sollte lieber aufbrechen*, koulz eo da'z preur mont en hent bremañ, kenkoulz eo da'z preur mont en hent bremañ ; *lieber ein bisschen als nichts*, nebeud a ra vad, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; *wir wollen lieber nicht hingehen*, gwelloc'h (reishañ 'zo, furoc'h) eo chom hep mont di, kuitañ (gwellañ, reishañ, furañ) tra hon eus d'ober eo chom hep mont di, kuitañ hon eus d'ober eo chom hep mont di, ne vefe ket a boan deomp mont di, n'eo ket arabat chom hep mont di ; *lieber den Tod als eine solche Schande !* kentoc'h ar marv eget ar vezh, gwell eo din (ganin) mervel eget na 'z eo gouzañv un dismegañs a seurt-se, koulz e vefe ganin mervel eget na vefe gouzañv un dismegañs a seurt-se, kenkoulz eo din mervel evel gouzañv un dismegañs a seurt-se, kentoc'h mervel eget gouzañv un dismegañs a seurt-se (Gregor) ; *lieber sterben*, koulz e vefe bezañ marv, koulz e vefe ganin mervel, gwell eo ganin mervel ; *ich sollte doch lieber mitgehen*, koulz eo din mont ganeoc'h, kenkoulz eo din mont ganeoc'h ; *es wäre mir lieber, wenn er stürbe*, gwell e karfen e varvfe ; *er hätte sich lieber in ein Mauseloch verkrochen*, karout en dije graet diskenn war-eeun-tenn e kalon an douar.

am liebsten : ar muiañ, ar muiañ-holl ; *jemanden am liebsten haben*, reiñ ar c'hentañ renk d'u.b. dreist ar re all (Gregor), plijout u.b. ar muiañ d'an-unan, karout u.b. dreist ar re all ; *was ich am liebsten mag*, ar pezh a garan ar muiañ-holl ; *es am liebsten haben*, plijout udb d'an-unan dreist pep tra, na plijout netra d'an-unan evel udb ; *was hätten Sie am liebsten ?* petra eo ar gwellañ ganeoc'h da gaout ? ; *er wäre am liebsten in den Erdboden versunken*, karout en dije graet diskenn war-eeun-tenn e kalon an douar, karout en dije graet koñfontañ en douar ; *wir wollen am liebsten nicht hingehen*, gwelloc'h (reishañ 'zo, furoc'h) eo chom hep mont di, kuitañ (gwellañ, reishañ, furañ) tra hon eus d'ober eo chom hep mont di, kuitañ hon eus d'ober eo chom hep mont di, ne vefe ket a-boan deomp mont di, n'eo ket arabat chom hep mont di ; *ich trinke am liebsten Kaffee*, n'eus netra a gement a blij din evel ur banne rouzig, n'eus netra a gement a blij keit din evel ur banne rouzig ; *ich esse am liebsten Austern*, n'eus netra a gement a c'hoarzh ouzhin evel an istr, pitouilh on war an istr, ruz on war an istr, taer on war an istr, ur gwall zebrer istr a zo ac'hanon, sot on gant istr, me a zo ur gwall baotr war an istr, kreñv on war an istr, pa vez tu din e skoan war an istr.

Lieb n. (-s) : [barzh.] karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., amourouzez b., muiañ-karet g.

Liebäugelei b. (-) : selladennoù lies., luchadennoù lies., gwilc'hadennoù lies., luc'hadennoù lies., selloù sant Langis lies., flourad selloù g., lagad dous g., lagad flour g., lagad mignon g., selloù doñv lies., selloù flour lies.,

lagadigoù lies., selloù milliour lies., gwilc'hadennou milliour lies., selladoù tener lies.

liebäugeln V.gw. (hat geliebäugelt) : *mit etwas liebäugeln*, steredenniñ ouzh udb, luc'hañ ouzh udb., sellet a-gom ha gant c'hoant bras ouzh udb, luchañ ouzh udb, lugerniñ ouzh udb., bezañ e anal war udb, bezañ e galon war udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, sellet gant avi ouzh udb. ; *mit einer Erbschaft liebäugeln*, gortoz an askorn ; *mit jemandem liebäugeln*, ober lagad flour (lagad mignon) d'u.b., ober lagad(ig) d'u.b., ober al lagad dous d'u.b., ober lagad vihan d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober lagadig ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., ober selloù milliour ouzh u.b., teuler gwilc'hadennou milliour d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., ober selloù sant Langis d'u.b. (Gregor).

liebbehalten V.k.e. (behält lieb / behielt lieb / hat liebbehalten) : *jemanden liebbehalten*, chom douget d'u.b., mirout un eñvorig evit u.b., mirout u.b. en e galon.

Liebchen n. (-s,-) : 1. karedig g., kariad g., karantez g., oriad g., amourouz g., muiañ-karet g. ; 2. karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., amourouez b., muiañ-karet g., turzhunell b.

Liebe b. (-) : 1. karantez b., teneridigezh b., amouroused b., hast g., joa b. ; *leidenschaftliche Liebe*, karantez dreist-penn (dreist ar barr, foll, diroll, dall, flamm, virvidik) b., amouroused eus ar re greñvañ b., karantez vervidant b., karantez dreistmuzul b., karantez dreistmoder b., froudad karantez g. ; *leidenschaftliche Liebe zum Vaterland*, brogarantez virvidik (entanet, flamm) b. ; *Liebe auf den ersten Blick*, taol-kurun ar garantez g., karantez d'ar selladenn gentañ b., karantez diwar ar c'hentañ gwel b. ; *Liebe unter Brüdern*, karantez a vreur b. ; *durch die Liebe vereint*, chadenneñ an eil ouzh egile dre liammoù ar garantez, staget an eil ouzh egile gant ereoù ar garantez ; *Liebe ist süß wie Honig*, c'hwek eo ar garantez e-giz ar mel ; *vor Liebe für jemanden brennen*, kaout ur garantez virvidik ouzh u.b., birviñ gant ar garantez ouzh u.b., frailhañ a garantez ouzh u.b., teuziñ dre ar garantez ouzh u.b., karet u.b. dibropoz, karet u.b. dreist-penn, bezañ u.b. don en e santimant, magañ ur gwir garantez evit u.b. en e galon ; *ich empfinde für sie eine echte Liebe*, honnezh a garan parfet ; *die Liebe zu ihm lässt ihre Augen leuchten*, en he daoulagad e lugern he c'harantez evitañ ; *sein Herz fließt von Liebe über*, displegañ a ra a-leizh e garantez divent, eus leunder e galon e tered warnomp e garantez hep muzul ; *wer kennt das Ausmaß Ihrer Liebe zu den Menschen ?* piv anavez ar braster, an donder hag al lec'hed eus ho karantez evit an dud ? ; *vor Liebe vergehen*, frailhañ a garantez, teuziñ dre ar garantez ; *feurige Liebe*, karantez virvidik (foll, leskidik, dall, diroll) b., karantez vervidant b., froudad karantez g. ; *besitzergreifende Liebe*, karantez perc'hennus b. ; *platonische Liebe*, karantez c'hlan b., karantez a spered b., karantez platonek b. ; *sinnliche Liebe*, karantez dre ar c'hig b., karantez ar c'hig b., karantez c'hanadel b. ; *lesbische Liebe*, karantez lesbian b. ; *aus Liebe zu ihm, ihm zu Liebe (ihm zuliebe)*, dre garantez evitañ / abalamour dezhañ / evitañ (Gregor), dre garantez outañ, dre garantez en e geñver, dre garantez d'e gehelañ, en e gerz, evit e vad ; *Liebe ist (macht)*

blind, ret eo karout ar sant evit e gavout koant - pep hini 'zo sot gant e loened - pa vec'h ken du hag ar mouar, gwenn-kann oc'h d'an hini ho kar - bet du, bet gwenn, pep gavr zo sot gant he menn - ar garantez n'he deus na ment na bevenn - ar garantez n'he deus na kemm na ment - bezo du, bezo gwenn, pep gavr a gar he menn - gwenn pe rous pep hini a gar e labous ; *der Egoismus tötet die Liebe*, an emgarantez a laz ar garantez ; *der innere Kampf zwischen Liebe und Hass*, ar stourm e kalon Mab-den etre ar garantez hag ar gasoni g. ; *Liebe ist unermesslich*, ar garantez n'he deus na ment na bevenn, ar garantez n'he deus na kemm na ment, n'eus muzul ebet d'ar garantez ; *etwas mit dem Mantel der Liebe zudecken*, ober an tav (serriñ an daoulagad) war udb dre garantez ; *teilen kann man alles, nur die Liebe nicht*, an aour melen a vez rannet hag ar garantez ne vez ket ; *von Luft und Liebe leben*, fritañ laouenn ar garantez war pillig kras ar baourentez, fritañ paourentez e pillig ar garantez, fritañ mizer war pillig ar garantez, bevañ gant aer an amzer, bevañ diwar dour sklaer hag aer an amzer, bevañ diwar-goust netra, bevañ diwar bara ha dour ; *seine Liebe zu ihr löste sich nach und nach in Luft auf*, e garantez eviti a goazhas gorrek ; *ihre Liebe zu ihm ist erkaltet*, *ihre Liebe zu ihm hat aufgehört*, kazet he deus anezhañ, paouezet eo a garet anezhañ ; *seine Liebe zu seiner Muttersprache ist erkaltet*, *seine Liebe zu seiner Muttersprache hat aufgehört*, en em gazet eo ouzh e yezh-vamm, en em yenet eo ouzh e yezh-vamm, yenet eo ouzh e yezh-vamm, deuet eo da vezañ yen ouzh e yezh-vamm, deuet eo da yenaat ouzh e yezh-vamm, erru eo dispeg e galon diouzh e yezh-vamm, erru eo diskrog diouzh e yezh-vamm, erru eo distag e galon diouzh e yezh-vamm, en em zistaget eo diouzh e yezh-vamm, en em ziskroget eo diouzh e yezh-vamm ; 2. hegarated b., karadegezh b., karantegezh b. ; *tu mir die Liebe und versöhn dich mit ihm*, kae da welet anezhañ evit renkañ an diemglev a zo etrezoc'h hag e vi paotr mat ; 3. [relij.] *Glaube, Hoffnung und Liebe*, feiz, esperañs ha garantez ; *Gottes Liebe zu uns, die Liebe Gottes zu uns*, karantez Doue ouzhomp b., karantez Doue evidomp b., karantez Doue en hor c'heñver b., karantez Doue d'hor c'hehelañ b. ; *die Liebe zu Gott*, ar garantez ouzh Doue b., ar garantez evit Doue b., ar garantez e-keñver Doue b. ; 4. brasañ istim b., dedennadur g. ; 5. [kr-l] *alte Liebe rostet nicht*, ar garantez dre ma kosha 'vel gwin mat ya gwelloc'h-gwellañ.

liebebedürftig ag. : ezhomm dezhañ bezañ karet.

Liebediener g. (-s,-) : tostenner g., fistouler g., fistoul g., lubaner g., luban g., loaver g., gogez g., ki-gaol g., lesaour g., P. lip-revr g.

Liebedienerei b. (-) : lubanerezh g., moudounerezh g., likaouerezh g., loaverezh g., tostennerezh g., fistoulerezh g., lorc'h g.

liebedienern V.gw. (hat geliebedienert) : *vor jemandem liebedienern*, gouzout brav ober pleg-kein dirak u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober kudoù (lardañ e grampouezh) d'u.b., ober moudounerezh d'u.b., reiñ lorc'h d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., ober fistoul d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., ober e gazh gleb, ober e glufan, frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ e askell d'u.b., tostennañ u.b., displetaat (fistoulat e

lost) dirak u.b., plegañ d'u.b. da vezañ gwelien, mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., gouzout brav ober ar c'hi gaol dirak u.b., stlejañ dirak u.b., skrampañ (bezañ gwevn) dirak u.b. (Gregor), ober ar manegoù dirak u.b., gwiskañ e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh u.b., gouzout brav ober chiboudig dirak u.b., lipat e revr d'u.b., lubaniñ u.b., jestrat u.b., ober e gi gaol, ober evel ar chas, kañjoliñ u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., trutat u.b., ardaouiñ ouzh u.b.

liebeleer ag. : digar, dihegar, digarantez.

Liebelei b. (-, -en) : karantez dall b., amouroused b., karantezig b., tremenadenn b., lesaerezh g., brizhkarantez b., orged g., orgedig g., orgedoù-douigoù lies., tammig c'hoari g. ; *zwischen den beiden ist es nur Liebelei*, n'eus nemet karantez dall etrezo.

lieben V.k.e. (hat geliebt) : 1. karek, karout, kaout joa ouzh, magañ karantez ouzh, kaout karantez ouzh, magañ karantez evit, dougen, dougen karantez da, bezañ tomm ouzh, bezañ e karantez gant, kaout hast ouzh (a, eus), ober hast ouzh (a, eus) ; *ich liebe dich von Kopf bis Fuß*, me da gar eus da benn betek da c'har ; *jemanden lieben*, bezañ e karantez gant u.b., kaout karantez evit u.b., kaout karantez ouzh u.b., magañ karantez evit u.b., karek u.b., kaout joa ouzh u.b., kaout hast ouzh u.b., ober hast ouzh u.b. ; *ein Jüngling liebt ein Mädchen (Heine)*, ur paotr yaouank a zo e karantez gant (a vag karantez ouzh) ur plac'h yaouank ; *ich liebe meine Mutter*, joa am eus ouzh va mamm, karek a ran va mamm, stag eo va c'halon ouzh va mamm, magañ a ran karantez evit va mamm, tomm on ouzh va mamm, hast am eus ouzh va mamm, ober a ran hast eus va mamm ; *ich liebe sie alle gleich*, o c'haret a ran keit-ha-keit, o c'haret a ran kement-ha-kement ; *innig lieben, zärtlich lieben*, karout gant ur galon tener-glizh, karout a-greiz-kalon, karout leizh e galon ; *er ließ ihr nicht anmerken, wie sehr er sie liebte*, ne ziskouezas dezhi merk ebet eus e garantez en hec'h andred ; *sie liebt ihn sehr*, e garet a ra meurbet ; *jemanden leidenschaftlich lieben*, birviñ gant ar garantez ouzh u.b., karek u.b. dibropoz, karek u.b. dreist-penn, bezañ u.b. don en e santimant, kaout ur joa dreistmoder ouzh u.b. ; *jemanden herzlich lieben*, karout u.b. eus kreiz e galon, karout u.b. leizh e galon, kaout ur joa dreistordinal ouzh u.b., karek kenañ u.b. ; *liebet eure Feinde*, karit hoc'h enebourien ; *die Kinder sollen ihre Eltern lieben*, ret eo d'ar vugale karek o zud ; [relig.] *du sollst deinen Nächsten lieben wie dich selbst*, ret eo karek an nesañ evel an-unan, karout a ri an nesañ evel-dout da-unan ; *er lässt nicht zu, dass sie denjenigen heiratet, den sie liebt*, mirout a ra outi da zimeziñ gant an hini a gar, dinac'h a ra outi dimeziñ d'an hini a gar, ne lez ket e timezfe d'an hini a gar, ne bermet ket dezhi ma timezo d'an hini a gar ; 2. kavout mat, kavout brav, bourrañ, plijout d'an-unan ; *Kinder lieben Zuckerwerk*, madigoù (sukraj) a blij d'ar vugale, ar vugale a gav mat ar sukraj, sukraj a c'hoarzh ouzh ar vugale, ar vugale a zo ar madigoù en o blaz ; *ich liebe Schwarz*, an du a blij din dreist pep tra ; 3. [rev] karanteziñ.

V.em. : **sich lieben / einander lieben** (haben sich (t-rt) geliebt / haben einander geliebt) : en em garet, karek an eil egile, en em garet an eil egile, magañ karantez an eil ouzh egile, bezañ e karantez an eil gant egile, bezañ

kontant an eil eus egile, kaout karantez an eil evit egile ; *wenn zwei sich lieben*, pa vez karantez etre daou zen.

A.gw.verb.kad. : **die Geliebte** : ar vestrez b., ar garedig b., an dous b., an dousig b., an dousig-koant b., ar garantez b., ar muiañ-karet g., an orgedenn b., an oriadez b. ; **der Geliebte** : an amourouz g., ar c'haredig g., ar muiañ-karet g., an dousig g., an oriad g., an orgeder g. ; *mein geliebter Bruder*, va breur kaezh g.

liebend ag. : karus ; *ein liebender Sohn*, ur mab kar d'e dud g.

Liebende(r) ag.k. g./b. : amourouz g., amourouez b., frelle g., oriad g., oriadez b., orgeder g., orgedenn b., karour g.

liebenswert ag. / **liebenswürdig** ag. : servijus, hegarat, hegar, karadek, karantezus, karantek, amc'hraus, jentil, madelezhus, ouesk, tro aes ennañ, tro vat ennañ, aes ober outañ, sichant, bourrus, plijus, plijadurus, a zegemer mat, doñv, klouar, kuñv ; ; *das ist sehr liebenswürdig von Ihnen*, kaer bras eo eus ho perzh ; *würden Sie so liebenswürdig sein, ... zu ... ?* bezit ar vadelezh, mar plij ganeoc'h, da ... - m'ho pefe ar vadelezh da ... ; *jemandem gegenüber besonders liebenswürdig sein*, ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalangiz d'u.b., chersañ u.b., ober min mat d'u.b., ober min mat ouzh u.b., ober kalz a vraventez d'u.b., bezañ karadek-bras e-keñver u.b. ; *die Liebenswürdigen spielen*, ober he c'hlouarenn, ober he fladenn, klouarenniñ, c'hoari he flac'h klouar (he flac'h tanav, he zanavenn, he seurez frank peder botez dindan ar bank, he seurez peder botez, he Gwerchezh Vari).

liebenswürdigerweise Adv. : gant karadegezh, gant karantegezh, gant servijusted, gant hegerated, gant madelezh.

Liebenswürdigkeit b. (-, -en) : karadegezh b., karantegezh b., karantelezh b., servijusted b., hegerated b., madelezh b., libistr g., afesonded b., oueskded b., oueskter g., braventez b. ; *an Liebenswürdigkeit gewinnen*, hegaraat, oueskaat.

lieber Adv. : *sellit ouzh lieb*.

Liebesabenteuer n. (-s, -) / **Liebesaffäre** b. (-, -n) : afer a garantez b., amouroused b., karantezig b., tremenadenn b., orged g., orgedig g., orgedoù-douigoù lies., pleustr a garantez g., darempred a garantez g., tammig c'hoari g., darempred lik g. ; *auf Liebesabenteuer ausgehen*, mont da redek ar c'hwitell, mont da redek ar c'hwitez, mont da redek an douilhez, mont da glask fred, mont da glask e chañs.

Liebesakt g. (-s, -e) : gread revel g., karantez dre ar c'hig b., amouroused dre ar c'hig b., paradur g., kediadenn b., kediadenn revel b., embaradur g., embaradenn b., flemmadenn b.

Liebesanflug g. (-s, -anflüge) : barrad karantez g., bouilhad karantez g.

Liebesangelegenheit b. (-, -en) : afer a garantez b.

Liebesanwandlung b. (-, -en) : barrad karantez g., bouilhad karantez g.

Liebesapfel g. (-s, -äpfel) : [louza.] tomatez str.

Liebesbande lies. : chadenn ar garantez b., liammoù a garantez str., kenliammoù a garantez str., ereoù ar garantez lies.

Liebesbeweis g. (-es,-e) / **Liebesbezeugung** b. (-,-en) : merk a garantez g., testeni a garantez g. ; *Liebesbeweise von sich geben*, *Liebesbeweise liefern*, diskouez merkoù a garantez.

Liebesbeziehung b. (-,-en) : pleustr a garantez g., darempred a garantez g.

Liebesblick g. (-s,-e) : sell amorous g., selladenn b., luchadenn b., gwilc'hadenn b., luc'hadenn b., sell sant Langis g., lagad dous g., lagad flour g., lagad mignon g., sell doñv g., lagadig g., sell milliour g., gwilc'hadenn villiour b., sellad tener g.

Liebesblume b. (-,-n) : [louza.] agapant str., lili-karantez str.

Liebesbrief g. (-s,-e) : lizher a garantez g., lizher-glizh g., lizher tener-glizh g., lizher amorous g.

Liebesbriefchen n. (-s,-) : lizher tener-glizh g., lizher-glizh g.

Liebesdichtung b. (-,-en) : barzhoniezh a garantez b., barzhoniezh erotek b.

Liebesdienst g. (-es,-e) : servijusted b., hegerated b., madelezh b., karadegezh b., karantegezh b.

Liebeserklärung b. (-,-en) : disklêriadur a garantez g.

Liebesgaben lies. : profoù a garitez lies.

Liebesgedicht g. (-s,-e) : barzhoneg a garantez b./g.

Liebesgefühl n. (-s,-e) : karantez b. ; *in jemandem Liebesgeföhle wecken*, dougen u.b. d'ar garantez, dougen u.b. da garout, elumiñ karantez e kalon u.b., enaouiñ karantez e kalon u.b., engolver karantez e kalon u.b., entanañ kalon u.b.

Liebesgeschichte b. (-,-n) : **1.** istor a garantez g. ; **2.** afer a garantez b. ; *eine Liebesgeschichte spinnt sich an*, karantez a zo o tiwan etrezo, sevel a ra karantezoù etrezo.

Liebesgeständnis n. (-ses,-se) : anzavadenn e garantez b., disklêriadur a garantez g.

Liebesglut b. (-) : birvidigezh ar garantez b., entan ar garantez g., berv ar garantez g., tan ar garantez g., alfo ar garantez g., fo ar garantez g., karantez vervidant b., karantez virvidik b., kalon virvidik b.

Liebesgott g. (-s) : [mojenn.] Kupidon g., Amourig g., Eros g.

Liebesgöttin b. (-) : [mojenn.] Gwener b., Afrodite b.

Liebeshandel g. (-s) : karantez dall b., amouroused b., karantezig b., tremenadenn b., lesaerezh g., brizhkarantez b., orged g., orgedig g., orgedoù-douigoù lies., tammig c'hoari g.

Liebesheirat b. (-) : dimeziñ a garantez g.

Liebeskugeln lies. : P. *die Liebeskugeln*, ar c'houlhoù lies., ar c'hellou lies., ar c'hellkazh str., ar polos str., ar prunennoù lies., an deñvioù lies., an ostilhoù lies.

Liebeskummer g. (-s,-) : kerseenn a garantez b., poan-galon b. ; *vor Liebeskummer sterben*, disec'hañ diwar e dreid gant ar boan-galon.

Liebesleben n. (-s) : buhez amorous b.

Liebeslied n. (-s,-er) : kanaouenn a garantez b.

Liebesmahl n. (-s,-e/-mähler) : [reli.] kenbred g., agape g.

Liebesmüh b. (-) / **Liebesmühe** b. (-) : [dre skeud.] *vergebliche (verlorene) Liebesmühe*, labour wenn g., poan gollet b., un taol bazh en dour, ur bramm en dour g., un taol bouc'hal en dour (er stank) g., un tenn er

c'hleuz g. ; *das ist verlorene Liebesmüh*, o koll hor poan hag hon amzer emamp oc'h ober war-dro an dra-se, kenkoulz ribotat dour, kenkoulz goro un tarv, se 'zo evel skeiñ piz gant Kastell an Tarv.

Liebesnest n. (-es,-er) : neizhig amourouzien g., retred g./b.

Liebespaar n. (-s,-e) / **Liebespärchen** n. (-s,-) : *ein Liebespaar*, *ein Liebespärchen*, daou amourouzien lies., amourouzien lies., ur c'houblad amourouzien g., daou garantezig lies., daou garedig lies., daou bichon lies.

Liebespein b. (-) : kerseenn a garantez b., poan-galon b.

Liebespfand n. (-s,-pfänder) : testeni a garantez g.

Liebesroman g. (-s,-e) : romant-karantez g.

Liebesschwur g. (-s,-schwüre) : leoù a garantez lies.

Liebesspiele lies. : **1.** flouradoù lies., flouradennoù lies., karantezioù lies., flourigoù lies., flourikadennoù lies., tamm frot g., tamm frotadenn g. ; *einleitende Liebesspiele*, rakc'hoari g., kentc'hoari g. ; **2.** brezel al liñselioù g., P. emgann etre an togn hag ar muzelleg g., abadenn ribotat b., ebatoù birvidik lies.

Liebesszene b. (-,-n) : [film] darvoud karantez g., senenn garantez b.

Liebstaumel g. (-s) : trefu ar garantez g., trefu amorous g.

liebestoll ag. : dall, dallet gant ar garantez, o teuziñ dre ar garantez, o frailhañ a garantez.

Liebestrank g. (-s,-tränke) : c'hwistantin g., dour-c'hwistantin g.

Liebesverhältnis n. (-ses,-se) : pleustr a garantez g., darempred a garantez g., amouroused b., ereedigezh a garantez b. (Gregor), chadenn ar garantez b., liammoù a garantez str., kenliammoù a garantez str.

Liebeswerk n. (-s,-e) : oberenn a garitez b.

Liebeswut b. (-) : [mezeg.] terzienn an orged b., terzienn orgedus b., tan an orged g.

Liebeszeichen n. (-s,-) : merk a garantez g. ; *Liebeszeichen von sich geben*, diskouez merkoù a garantez, diskouez e garantez.

liebevoll ag. : karadek, karantek, karantezus, karus, tener, cherisus, flourus, cherus, chourus, hegarat, hegar ; *ein liebevoller Sohn*, ur mab kar d'e dud g. ; *liebevolle Mutter*, mamm a garantez b. ; *liebevoller Abschied*, kimiad a garantez g.

Liebfrauenbettstroh n. (-s) : [louza.] luierez-velen b.

Liebfrauenkirche b. (-) : iliz an Itron Varia b.

Liebhaber g. (-s,-) : **1.** lesaour g., amourouzien g., karedig g., pried kleiz g., frelle g., serc'heg g., kariad g., orgeder g., floc'h g. [*liester floc'hed / flec'h*], floc'h ur plac'h yaouank g., karer g., karour g., oriad g., pleustrer g. ; [c'hoariva] *der jugendliche Liebhaber*, an amourouzien yaouank kentañ renk g. ; **2.** karour g., karer g., den troet gant udb g., paotr ar ... g.

Liebhaberbühne b. (-,-n) : strollad c'hoariva nannmicherezh g., strollad c'hoariva amatourien g.

Liebhaberei b. (-,-en) : boemenn b., albac'henn b.

Liebhaberin b. (-,-nen) : **1.** serc'h b., oriadezh g., mestrez b., adwreg b., gwreg kleiz b., karouez b., karerezh b., frav g. ; **2.** karouez b., karerezh b., mamm ar ... b., plac'h ar ... b.

Liebhaberpreis g. (-es,-e) : priz en tu all a-galz eus an dalvoudegezh wirion g., priz evit ar garourien g.

Liebhaberstück n. (-s,-e) : traezenn miret evit karourien a oar diouti b.

Liebhaberwert g. (-s,-e) : talvoudegezh hervez ar garourien b.

liebkosen V.k.e. (hat geliebkost) : *jemanden liebkosen*, ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., ober chalantiz d'u.b., noilh u.b., cherisañ u.b., flourikañ u.b., flouretañ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., ober sev d'u.b., bezañ sev ouzh u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., ober brav-brav d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober karanteziou d'u.b., ober fistoulig d'u.b., dorloñ u.b., dodoennañ u.b., dorlotañ u.b., flodañ u.b., jestrall u.b., kañjoliñ u.b., ober lid d'u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., moumounañ u.b., pariñ u.b., trutal u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober moumounoù d'u.b., ober flourigoù d'u.b., ober herlinkoù d'u.b., ober tammou herlinkoù d'u.b., mont d'u.b. gant flouradennoù.

liebkosend ag. : koulouch, mitaouik, cherisus, florus, cherus, chourus, dorlotus, tener.

Liebkosung b. (-en) : moumounerezh g., moumoun g., kaezhigoù lies., kaezh g., noilh g., kamambre g./b., allazigoù lies., flouradoù lies., flouradennoù lies., sev g., karanteziou lies., dorlo g., dorloadenn b., dorloñ g., dorloterezh g., flodadennoù lies., flourigoù lies., flourikadennoù lies., kañjolarezh g., lallaigoù lies., trut g., trutennach g., chalantiz b., herlinkoù lies., tammou herlinkoù lies., tamm frot g., tamm frotadenn g.

Liebkraut n. (-s) : [louza.] luieriez-velen b.

lieblich ag. : kuñv, hoalus, sichant, heneuz, plijus, jentil, hegarat, grasiu, c'hwek d'ar galon, ouesk, klouar ; *liebliche Gegend*, korn-bro dudius g., korn-bro c'hoarzhus g.

Liebllichkeit b. (-) : hegarat b., madelezh b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., gras-vat b., grasiuster g., grasiusted b.

Liebling g. (-s,-e) : 1. karedig g., kariad g., karantez g., riad g., amourouz g., muiañ-karet g., orgeder g. ; 2. karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., amourouez b., muiañ-karet g. ; 3. bugel millour g., moumoun g., moumounig g., bugel gwellañ-karet g., bugel muiañ karet g. ; *mein kleiner Liebling*, va c'halon b., va c'halonig b., poupig va c'halon g., va dousig b., va c'haredig g., va fichonig g., va logodenn b., pokiol g., mennig g., logodennig b., va ranig b., va loenig g., loulig g., lellig g., lallaig g., loutig g., kalonig b., moumounig g., moutig g., koulouch g. ; 4. [dre skeud.] P. *Liebling der Damen*, moumoun ar merc'hed g., kolladenn ar merc'hed b. ; *der Liebling seiner Eltern*, moumounig e dud g., lellig e dud g., ur golladenn b. ; *der Liebling seiner Mutter*, paotr e vamm g., koulouch e vamm g., moumoun e vammg. ; *der Liebling ihrer Mutter*, merc'h d'he mamm b., koulouchenn he mamm b. ; *der Liebling seines Vaters*, koulouch e dad g. ; *der Liebling ihres Vaters*, merc'h he zad b., koulouchenn he zad b.

Lieblings- : hag a blij ar muiañ d'u.b., gwellañ-karet, muiañ-karet ; *Schwarz ist meine Lieblingsfarbe*, an du a blij din dreist pep tra.

Liebungsgericht n. (-s,-e) : *mein Lieblingsgericht*, ar meuz a c'hoarzh ar muiañ ouzhin g., ar meuz a blij din ar muiañ g.

Lieblingssünde b. (-,-n) : pec'hedig karet g.

Lieblingsthema n. (-s,-themen) : sorc'henn b., stultenn b., rambre g., boemenn b., albac'henn b. ; *er fährt auf sein Lieblingsthema ab*, emañ gant e stultenn (e rambre, e albac'henn, e sorc'henn).

Lieblingstier n. (-s,-e) : moumoun g., moumounig g.

Lieblingstochter b. (-,-töchter) : koulouchenn b., merc'h muiañ-karet b.

lieblos ag. : dispiljus, digar, emgar, digarantez, digalon, diseblant, diamour, klouar, euver ; *ein liebloser Charakter*, ur sacher d'e du g., un den d'e sac'h g., ur spered emgar a zen g., un den digarantez (digalon, diseblant) g., un den evitañ e-unan g., un den emgar g.

Adv. : *das ist lieblos gehandelt*, kement-se a zo bezañ fallakr ! fallentez ha viloni eo an dra-se ! ; *ihren Eltern gegenüber benehmen sie sich respektlos und lieblos*, n'o deus e-keñver o zud na respet, na karantez.

Liebslosigkeit b. (-) : krizder g., difrom g., kaledigezh kalon b., kaleter a galon g.

liebreich ag. : kuñv, karantek, karantezus, karus, hegarat, hegar, ouesk.

Liebreiz g. (-es) : grasiuster g., grasiusted b., gras-vat b., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., chalm g., plijusted b., mistred b., koantiri b., koantiz b., kened b., boemerezh g., krampinell b., chalm g.

liebreizend ag. : grasiu, sichant, dudius, hoalus, boemus, marzhus, estlammus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz.

liebsam ag. : 1. grasiu, sichant, dudius, hoalus, boemus, marzhus, estlammus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz ; 2. [dre astenn.] karadek, karantezus, tener.

Liebschaft b. (-,-en) : karantez dall b., amourousted b., karantezig b., lesaerezh g., brizhkarantez b., orged g., orgedig g., orgedoù-douigoù lies. ; *flüchtige Liebschaft*, froudenn b., karantezig b., tremenadenn b., tammig c'hoari g.

liebst- ag. : *sellit ouzh lieb*.

Liebstockel n./g. (-s,-) : [louza.] maseron g., livej g., livec'h g.

Liechtenstein n. (-s) : Liechtenstein b. ; *das Fürstentum Liechtenstein*, priñselezh Liechtenstein b.

Liechtensteiner g. (-s,-) : annezad Liechtenstein g.

Liechtensteinerin b. (-,-nen) : annezadez Liechtenstein b.

liechtensteinisch ... Liechtenstein, ... eus Liechtenstein.

Lied n. (-s,-er) : 1. kanenn b., kanadenn b., kanaouenn b., son b., sonenn b., kan g., chañson b., gwerz b., gwerzenn b. ; *dieses Lied gefällt mir am allermeisten*, ar ganaouenn-se a blij din muioch eget nep hini all ; *ich habe ein neues Lied komponiert*, savet em eus ur son nevez ; *ein frisch komponiertes Lied*, ur ganaouenn nevez-savet b. ; *das Lied von der Glocke* (Schiller), kanaouenn ar c'hloc'h b. ; *das Anna-Lied*, kanenn santez Anna b. ; *ein Lied singen*, kanañ ur ganaouenn, kanañ ur sonenn, seniñ ur sonenn, displegañ ur ganaouenn ; *jemanden darum bitten, ein Lied zu singen*, goulenn digant u.b. kanañ ; *sing uns doch ein Lied !* kas unan deomp ! displeg deomp ur ganaouenn ! ; *die Musik zu*

einem Lied schreiben, sonaozañ ur ganaouenn, sevel ton ur ganaouenn ; *der Text eines Liedes*, komzoù ur ganaouenn lies. ; *die Strophen eines Liedes*, pozioù ur ganaouenn lies., koubladoù ur ganaouenn lies. ; *der Refrain eines Liedes*, *der Kehrreim eines Liedes*, diskan ur ganaouenn g. ; *ein Lied nicht bis zum Ende singen*, darniñ e ganaouenn, dilostañ e ganaouenn, chom e-pign gant e ganaouenn ; *ein Lied anstimmen*, stagañ gant ur ganaouenn, teuler ur ganaouenn, boulc'hañ ur ganaouenn, dispakañ ur ganaouenn, leuskel ur ganaouenn ; *Lieder sammeln*, soniaoua ; **2.** [tr-l] *das Lied ist aus (Heine) ! das ist das Ende vom Lied !* paket an tan ha gwerzhed al ludu ! e-barzh ar sac'h ! echu an abadenn ! en dro-mañ eo graet ganeomp ! debret eo koan ! setu ni paket propik ! en ur soubenn vrav emaoomp ! bez' emaoomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emaoomp bremañ ! echu an neizh kegin ! graet eo ar stal ! echu ar Bater ! echu tout ! en taol-mañ ez eo echu, brav ha kempenn ! ; *du kommst mir immer mit dem alten Lied*, atav an hevelep diskan ganit, n'eus ken kaoz ganit nemet se, atav an hevelep rambreoù ganit, atav ar memes kaoz ganit, bepred e vezez o valañ din an hevelep temzoù skuizh, atav e vezez gant da gaozioù skuizh, aet on faezh o klevet da demzoù skuizh, un torr-penn eo din klevet ac'hanout o tibunañ an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh, pet gwech warn-ugent em eus klevet ac'hanout o valañ ar c'homzoù skuizh-se ? ; *ich weiß auch ein Lied davon zu singen*, gouzout a ran a-walc'h an dra-se ; **3.** [kr-l] *wes Brot ich esse, des Lied ich singe*, an hini a zalc'h an askorn emañ abred ar c'hi war e zorn, pep hini a ya da-heul e vara, pep hini a heuilh e vara, n'eo ket fall mont da vevel lec'h ma vez lart ar c'hi, gwelloc'h bezañ matezh lec'h ma'z eus peadra eget mestrez lec'h n'eus netra, gwell eo merer pinvidik eget denjentil paourik.

Liedchen n. (-s,-) : sonig b. ; *ein Liedchen vor sich hinsummen*, *ein Liedchen vor sich hinrällem*, fringoliñ, sardonenniñ, sardonniñ, mouskanañ un ton, kanañ ur ganaouenn dre vouskan, boudal ur ganaouenn, gouganañ un ton, fraoñval ur pennig sonenn.

Liederabend g. (-s,-e) : abadenn kanaouennoù b., kanadeg b.

Liederbuch n. (-s,-bücher) : levr kanaouennoù g., barzhaz g., dastumad kanaouennoù g., teskad kanaouennoù g.

Liederdichter g. (-s,-) : **1.** barzh g. ; **2.** [dre astenn.] saver-sonioù g., kanaouenner g.

Liederjan g. (-s,-e) : pitaouer g., riboter g., ribod g., tourc'h g., libouz g., rouser g., bordeler g., bouc'h g., louveg g., louvidig g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., orgeder g., lik g., oriad g., reilh g., ribler g., boufon g., den direizhet g., gadal g., reder gisti g.

Liederkrantz g. (-es,-kränze) : **1.** levr kanaouennoù g., barzhaz g., dastumad kanaouennoù g., teskad kanaouennoù g., bokedad kanaouennoù g. ; **2.** [dre astenn.] laz-kanañ g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], korad g.

liederlich ag. : **1.** dichafoul, diroll, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, debordet, diboellet, diahelet, dihentet, disuj, dibreder, laosk, hudur, disolit, dizurzh, dizordren,

dizordrenet, dizordret, digempenn, direnk, ribot, kollet gant an diroll, amzere, skañv a benn, skañv, skañvbenn, skañvbennek, skañvboell, skañvelart, penn-skañv ; *liederlicher Lebenswandel*, doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., gwallgundu b., gwallvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., buhez diroll b., riboderezh g., roulerezh g., riblerezh g., gastaouerezh g., gasterezh g., plijadurezhioù orgedus lies., diroll g., dirollerezh g., bordelerezh g., oriadezh b., reilhenn b., diskolperezh g., ebatoù dizurzh lies., buhez digempenn b., buhez direol b., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., buhez fall b., follentezioù lies., follezh b. ; *ein liederliches Leben führen*, ren gwall vuhez, gwallvefañ, ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, ren ur vuhez distres, ren ur vuhez disuj, ren ur vuhez fall, ren e vuhez en un doare dibreder, en em reiñ d'an holl zizurzhioù, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, bezañ egaret gant ar blijadurezh fall, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, kas ur vuhez diroll, kas ur vuhez fall, kas ur vuhez distres, hailhoniñ, reilhennat, diskolpañ, ribodal, gwallgunduiñ, kunduiñ ur vuhez direol, bambochal, riboulat, furikat, riotal, roulat, breskenn, en em reiñ d'an direizh, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll, ober follentezioù ; *liederliche Person*, pitaouaer g., pitaouer g., gastaouaer g., gastaouer g., gastaour g., riboter g., ribod g., reder gisti g., reder an toulloù fall g., tourc'h g., libouz g., rouser g., bambocher g., ribler g., bordeler g., bouc'h g., gadal g., louveg g., louvidig g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., orgeder g., oriad g., boufon g., skañvelard g., den direizhet g., den dinasket g., den direnk g., lik g. ; *liederliche Frau*, plac'h amzere b., plac'h digempenn b., plac'h a vuhezegzh fall b., plac'h a vuhez fall b., plac'h skañv ha rederez b., galouperez b., klujar [*liester* klujiri] b., gastig b., chevrenn b., liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., loudourenn b., louskenn b., flegenn b. ; **2.** [dre astenn.] *liederliche Arbeit*, labour mac'homet (mordoket, difoc'h, diastet, difurlu, drochet, kalemarc'het, marmouzet, graet a-flav, graet a vil vallozh kaer, graet war an tu ma tiskrab ar yar, graet a-stlap, graet diwar skañv, graet a-skañv, graet a-ziwar skañv, graet diwar c'horre, kalkennet, talfaset, kaoc'het, tourc'het, stronket, porc'hellet, daoulammet, distrantell) g., kalficherezh g., labour gros g., labour beleg g., labour denjentil g., labour intañvez g., labour dibalamour g., tamm brizhlabourat g., bara panenn er soubenn g., tamm mac'homañ d'al labour g., c'hoariellerezh g., kac'herezh g., moc'hataerezh g., moc'herezh g., moc'haj g., kac'hidell b., doareoù dibled lies.

Adv. : **1.** *liederlich leben*, gwallvefañ, gwallgunduiñ, ribodal, ren ur vuhez fall (diroll), en em reiñ d'an holl zizurzhioù, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, kas ur vuhez diroll (fall, distres), punañ ur fall vuhez, ren gwall vuhez, kunduiñ ur vuhez direol, kas ur vuhez direol (direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet), ren ur vuhez distres, ober he gastig ; **2.** a-flav, a-bempoù, diwar sav, dreist-penn-biz, diwar skañv, a-skañv, a-ziwar skañv ; *er hat das Solo liederlich gespielt*, mac'homet en deus bet

an unbenvegad, bodoc'het en deus bet an unbenveg (ar solo).

Liederlichkeit b. (-) : dirollerezh g., gwall vuhez b., riboderezh g., roulerezh g., gastaouerezh g., gasterezh g., diroll g., bordelerezh g., oriadezh b., reilhenn b., diskolperezh g., plijadurezhioù orgedus lies., plijadurioù foll lies., plijadurioù diroll lies., gwallgundu b., youloù fall lies., doug divuzul da laouenaat ar galon g., skañvadurezh b., direizh g./b., follentezioù lies., follezh b.

Liedermacher g. (-s,-) : saver-sonioù g., kanaouenner g.

Liedersammlung b. (-,-en) : barzhaz g., dastumad kanaouennoù g., teskad kanaouennoù g.

Liederstrophe b. (-,-n) : poz g., poezenn b., koublad g.

Liederzyklus g. (-,-zyklen) : skourr g., kelc'hiad tenerganoù g., heuliad sonioù g.

liedhaft ag. : hag a c'haller kanañ, heñvel ouzh ur son.

Lieferant g. (-en,-en) : pourvezer g., purchaser g., darbarer g., kaser g., degaser g., dezouger g., deroer g. ; *sein ganzes Geld wurde aufgebraucht, um Lieferanten und Arbeiter zu bezahlen*, aet eo e arc'hant etre paeañ e bourchaserien hag e vicherourien.

Lieferanteneingang g. (-s,-eingänge) : degemer an darbarerien g.

Lieferantenkonto n. (-s,-konten) : kont purchaser b.

Lieferantin b. (-,-nen) : pourvezerez b., purchaserez b., darbarerez b., kaserez b., degaserez b., dezougerez b., deroerez b.

lieferbar ag. : deroadus, hag a c'hall bezañ degaset da di ar praktik, hag a c'haller dereiñ.

lieferbereit ag. : prest da vezañ deroet, pare da vezañ deroet, prest da vezañ kaset, pare da vezañ kaset.

Lieferbedingungen lies. : divizoù dereiñ lies., diferadennoù dereiñ lies.

Lieferdreirad n. (-s,-räder) : teirrodeg-portezañ g., teirrodeg dereiñ g.

Lieferer g. (-s,-) : deroer g., pourvezer g., purchaser g., darbarer g., kaser g., degaser g., dezouger g.

Lieferfirma b. (-,-firmen) : 1. pourvezer g., purchaser g., darbarer g. ; 2. kaserezh g., kreizenn gaserezh b.

Lieferfrist b. (-,-en) : termen degas g., termen dereiñ g.

liefern V.k.e. (hat geliefert) : 1. kas, degas, reiñ, dereiñ, purchas, darbariñ ; *ins Haus liefern*, kas betek ti ar praktik, dereiñ e ti an degemerer, dereiñ er gêr ; *frei Haus geliefert*, kaset digoust betek ti ar prener, deroet digoust er gêr ; *dieser Artikel ist jetzt zu liefern*, deroadus eo an draezenn-se bremañ, bremañ e c'hall an draezenn-se bezañ degaset da di ar praktik ; *können Sie für Ihre Behauptung den Beweis liefern* ? ha gouest e vefec'h da brouiñ pezh a lavarit ? ha gellout a rafec'h degas ar brouenn eus pezh a ziegelit ? ; *seinen Beitrag zu der kontroversen Debatte liefern*, boueta an dael ; 2. droukreiñ, gwerzhañ, trubardiñ, flatrañ, diskuliañ, disklêriañ ; *jemanden an den Strang liefern*, kas u.b. d'ar groug, trubardiñ (gwerzhañ, flatrañ, diskuliañ, disklêriañ) u.b. ; 3. *er ist geliefert*, un den echu eo, lipet eo, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, tapet eo evel ur razhenn er griped, en dro-mañ ez eus fin dezhañ ; 4. [lu] *dem Feind eine Festung in die Hände liefern*, lezel an dalc'h war ur c'hreñvlec'h gant an enebourien, leuskel ur c'hreñvlec'h gant an enebourien, lakaat ur c'hreñvlec'h etre daouarn an enebourien ; 5. *eine Schlacht liefern*, bellañ,

emgannañ, mont d'an emgann, distagañ (stagañ gant) un emgann, mont da stagañ gant an enebourien, mont ouzh an enebourien ; *morgen werden wir eine Schlacht liefern*, warc'hoazh e skoio an tan.

Lieferschein g. (-s,-e) : lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., testeni degaserezh g., kuitañs b., paper-diskarg g., skrid dereiñ g.

Lieferung b. (-,-en) : 1. kasadur g., pourvez g., degasadenn b., degas g., kasadenn b., deroadur g. ; [arc'hant] *auf Lieferung verkaufen*, gwerzhañ war dermen (diwar bourveziñ) ; 2. [levrioù] levrenn b.

Lieferungsbedingung b. (-,-en) : 1. divizoù dereiñ lies., diferadennoù dereiñ lies. ; 2. [melest.] *Lieferungsbedingungen*, divizoù ar marc'had lies., roll an diferadurioù g.

Lieferungsheft n. (-s,-e) : levrenn b.

Lieferungsort g. (-s,-e) : lec'h dereiñ g.

Lieferungswagen g. (-s,-) : [Bro-Suis] karr-marc'hadouerezh g., karr-samm degas g., karr-samm dereiñ g., kamionetez b., sammorell b., stroborell b., stroborellig b.

Lieferungsschein g. (-s,-e) : lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., testeni degaserezh g., kuitañs b., paper-diskarg g., skrid dereiñ g.

Lieferungswerk n. (-s,-e) : oberenn embannet levrenn-ha-levrenn b.

Liefervertrag g. (-s,-verträge) : kevrat dereiñ b.

Lieferverzögerung b. (-,-en) : dale dereiñ g.

Lieferwagen g. (-s,-) : karr-marc'hadouerezh g., karr-samm degas g., karr-samm dereiñ g., kamionetez b., sammorell b., stroborell b., stroborellig b.

Lieferzeit b. (-,-en) : termen degas g., termen dereiñ g.

Liege b. (-,-n) : 1. fled g., fledenn b., gwele-rez g., gourvezvank g. ; 2. hirgador b., kador-hir b.

Liegegeld n. (-s,-er) : 1. [kenwerzh] mizoù magazennañ lies. ; 2. [merdead.] mizoù dale lies., mizoù dale-porzhañ lies., dreistarozezh g.

Liegehafen g. (-s,-häfen) : [merdead.] porzh ehanañ g., porzh arsaviñ g.

Liegekur b. (-,-en) : [mezeg.] kur diskuizhañ b.

liegen V.gw. (lag / hat gelegen) :

I. En egor, ster rik : bezañ astennet, bezañ gourvezet, bezañ en e c'hourvez
II. Ster dre vras : bezañ lec'hiet, en em gavout
1. En egor
2. En amzer
3. Dre skeudenn-lavar
III. Evit merkañ an abeg :
1. Dont eus, dont da-heul udb, bezañ degaset gant
2. Bezañ pouezus (a bouez bras), kontañ, bernout, lazout, ober forzh
IV. Plijout, bezañ mat, dereout, bezañ aes, faotañ

I. bezañ astennet, bezañ gourvezet, bezañ en e c'hourvez, bezañ ledet ; *am Boden liegen*, bezañ ouzh torgenn (war an douar, war al leur, astennet war al leur) ; *am Boden liegen bleiben*, chom war ar rampev, chom ouzh torgenn ; *er liegt im Bett*, en (war) e wele emañ, gourvezet eo war e wele, emañ a-stok war e wele ; *er liegt immer noch im Bett*, n'eo ket deuet e-maez e wele

c'hoazh ; *halb liegen*, bezañ en e hanter c'hourvez ; *auf dem Bauch liegen*, bezañ en e c'hourvez war e gof, bezañ a-stok e gof (war e gof, a-stok e lañjer, war blad e gof, war hed-blad e gorf, war e c'henoù, war e eneb), chom war e eneb ; *lang hingestreckt liegen*, bezañ astennet war hed-blad e gorf, bezañ gourvezet en e led (a-hed e gorf, en e hed), bezañ en e c'hourvez a-stok-korf, bezañ en e c'hourvez a-stok e lañjer, bezañ war led e gorf, bezañ a-stroñs e gorf, bezañ a-blad-kaer ; *schlecht liegen*, bezañ gourvezet (astennet) fall, na vezañ astennet aes, na vezañ astennet en e aez, na vezañ gourvezet en e aez ; *legend, im Liegen*, diouzh e c'hourvez, diwar e c'hourvez, eus e c'hourvez ; *der Schnee lag hoch*, ur gwiskad mat a erc'h a oa ; *das Heu lag noch auf der Wiese*, ar foenn a oa chomet war e led ; *geh mal zum Händler und frag ihn, wie lange schon diese Fische bei ihm liegen*, kerzh da c'houlenn digant ar marc'hadour pegeit emañ ar pesked-se o ruilhal gantañ ; *in den letzten Zügen liegen (im Sterben liegen)*, na gaout mui nemet ur c'hwezhadenn vuhez, bezañ hogos manet, ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ en e amzer ziwezhañ (war e wele diwezhañ, e par ar marv, o nezañ e neudenn ziwezhañ, o nezañ e sae, o nezañ e gevre, war e dremenvan), kaout tro en e chabl, ober e gozh lien, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, ober e gañvoù, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ e poent ar marv, bezañ gant ar marv, bezañ en e sach diwezhañ, bezañ en ankoù, bezañ en e ankoù, bezañ war an diwezhadou, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ o serriñ e levr, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ war e varv, roefviñ d'ar maez, kaout an ankoù ; *er liegt in den letzten Zügen*, n'en deus mui nemet ur c'hwezhadenn vuhez, hemañ a zo hogos manet, stank an anal n'emañ ket pell, ne zaleo ket da vervel ; *P. auf der Nase liegen*, bezañ dalc'h et war e wele / chom war e wele (Gregor), chom en e wele, chom a-stok war e wele, bezañ war e gostez, bezañ war e wele ; *wir haben noch Kartoffeln liegen*, avaloù-douar hon-eus c'hoazh, patatez a chom c'hoazh, n'eo ket pare ar patatez ; *liegende Güter*, madoù diloc'h lies., madoù-font lies., madoù-batis lies., fontoù lies., madoù-leve lies., glad g., leve-font g., douaroù-font (Gregor) lies.

II. bezañ lec'hiet, bezañ diazezet, bezañ goursezet, en em gavout ; 1. [en egor] *Köln liegt am Rhein*, diazezet eo Kolun war ribl ar Roen ; *das Hotel ist mitten im Wald gelegen*, goursezet eo al leti e-kreiz ar c'hoad ; *mein Zimmer liegt dem Garten zu*, skeiñ a ra va c'hamb war al liorz, troet eo va c'hamb war-zu al liorz, prenestr va c'hamb a zigor war al liorz, prenestr va c'hamb a zistro ouzh al liorz ; *das Dorf liegt zusammengeduckt im Tal*, emañ ar gêriadenn en he c'hluh e-kreiz an draoñienn, souchet eo ar gêriadenn e-kreiz an draoñienn ; *diese Last liegt schwer auf meinen Schultern*, pouezañ spontus a ra ar samm-se war va chouk ; *der Sack liegt mir im Weg*, war va hent emañ ar sac'h-mañ, emañ ar sac'h-mañ o stankañ an tremen din, etre va zreid emañ ar

sac'h-mañ ; *brach liegen*, bezañ fraost (distu, yen, dilabour, aet e gouez, chomet dindan gozh) ; *im Gefängnis liegen*, bezañ en toull-bac'h (er c'harc'har, toullbac'h, karc'hariet) ; *das Regiment liegt in Hannover*, bez emañ (diazezet eo) ar rejimant e Hannover ; *im Felde liegen*, bezañ o vrezeliñ (oc'h ober brezel), kemer perzh en ur vrezeliadenn bennak ; *im Hafen liegen*, bezañ porzhiet ; *der Hafen lag voll von Kriegsschiffen*, ar porzh-mor a oa goloet a listri-brezel.

2. [en amzer] *das liegt weit zurück*, pell bras 'zo, pelloù bras 'zo, forzh pell 'zo, mil bell 'zo, amzer zo bet d'an diaoul da gozhañ en ifern, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, meur a varc'had nav bloaz 'zo, meur a warlene 'zo, kozh-Douar eo, kozh evel an Douar eo, abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! ; *das liegt noch in weitem Feld (in weiter Ferne)*, ur c'heid bras a amzer a chom c'hoazh, a-benn neuze hag ac'hanen di en devo harzhet meur a gi, amzer d'an diaoul da gozhañ en ifern, ne vo ket graet ken na vo lidet gouel Sant Bikenig, ret e vo gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ma vo graet an dra-se, pell emañ Yann diouzh e gazeg, graet e vo da zeiz Sant Bikenig, ne vo ket eus an dra-se a-raok ur c'heid bras a amzer, pell amzer a vezo ac'hann di, ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di.

3. [dre skeudenn-lavar] *der Gedanke liegt nahe, dass ..., techet (douget) e vefed da grediñ e ..., troet e vefed da soñjal e ..., peadra 'zo da grediñ e ..., da grediñ ez eus e ... ; die Erklärung liegt darin, dass ..., evit kavout poell d'ar gudenn e ranker gouzout e ..., pennkaoz d'an dra-se eo e ..., penn ha penaos eus an dra-se eo e ... ; es lag mir fern, Ihnen nahetreten zu wollen*, ne oa ket va soñj (va devez, em ratozh) chifañ ac'hanoc'h, ne oa ket em mennozh ho chifañ, n'em boa ket an disterañ rat d'ho chifañ ; *das liegt ihm schwer auf dem Herzen*, gwasket (gwall stouvet, gwall vec'hiet) eo e galon gant an dra-se ; *alle Verantwortung liegt auf mir*, an holl atebegezh a zo war va c'hont, sammet em eus an holl atebegezh ; *es lag ihm bleischwer in den Gliedern*, reut (sonn, sonnet, reudet) e oa e izili (Gregor) ; *was liegst du mir damit in den Ohren ?* terriñ a rez va fenn din gant da sorc'hennoù, paouez ouzhin a-benn ar fin ! borodet on ganit (Gregor) ; *sein Name liegt mir auf der Zunge*, emañ e anv em genoù, emañ e anv war bennig va zeod (Gregor) ; *das liegt doch auf der Hand !* un dra anat eo ! splann-kenañ eo ! kaer eo gouzout ! kaer eo gwelet ! kement-se a zo sklaer evel lagad an naer ! sklaer (mat, brav) eo gouzout ! kement-se a zo sklaer evel an deiz (sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav) ; *es liegt auf der Hand, dass er lügt*, gevier anat a zo gantañ, c'hwezh ar gaou a zo gantañ, kaer eo gouzout emañ o troadañ gevier ; *es liegt am Tage*, anat eo, kaer eo gouzout, kaer eo gwelet, brav eo gouzout, sklaer eo evel an deiz ; *P. da liegt der Hase im Pfeffer*, ouzh ar poent-se emañ holl an dalc'h, eno emañ an dalc'h brasañ (ar gempenn), aze emañ ar skoulm, aze emañ mudurun an afer, eno emañ ar poent grevusañ eus an afer, eno emañ ar poent pounnerañ eus an afer, aze emañ an taol evidomp, aze emañ an dailh ; *so wie jetzt die Dinge liegen, so wie die Dinge nun einmal liegen*, o vezañ m'emañ an traoù e-giz-se, pep tra o vezañ er c'hiz-se

(Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se.

III. 1. dont eus, dont da-heul udb, bezañ degaset gant ; *woran liegt das ?* petra 'zo kaoz a gement-se (abeg da gement-se) ? ; *die Schuld liegt an mir*, abeg on da gement-se (d'an droug-se), dre va faot (em faot, da'm faot, da'm gwall, dre va gwall, dre va gwallegezh, em gwallegezh, dre va (da'm) c'hiriegezh) eo c'hoarvezet kement-se (Gregor), me zo kiriek d'an droug-se ; *soviel an mir liegt*, diouzh pezh a c'hellan ober ; *bei wem liegt die Schuld ?* piv 'zo kaoz eus kement-se ? piv 'zo abeg d'an droug-se ? faot piv eo ? piv 'zo kiriek d'an droug-se ? dre faot piv eo c'hoarvezet kement-se ? ; *die Entscheidung liegt bei ihm (liegt in seiner Hand)*, gantañ emañ an disentez, eñ eo a zivizo (a gemero an diviz, a gemero an disentez) ; *der Reiz dieses Landes liegt in seinen Berglandschaften*, hoalusañ tra er vro-se eo he meneziou, kaerañ a weler er vro-se eo he meneziou ; *die Teuerung liegt am schlechten Wetter*, abalamour d'an amzer fall eo ma'z eo kresket ar prizioù, ar wallamzer eo a zo abeg d'ar c'hresk war ar prizioù, ar wallamzer eo a zo kiriek d'ar geraouez, ar wallamzer eo a zo kaoz d'ar gemez.

2. bezañ pouezus (a bouez bras), kontañ, bernout, lazout, ober forzh ; *mir ist viel daran gelegen*, pouezus-tre eo evidon, kement-se a vern kalz din ; *es liegt viel daran, daran ist viel gelegen*, kement-se a denn da vraz, a bouez eo kement-se, un dra a bouez eo, pouezus-kenañ eo an dra-se, talvoudek-bras (pouezus-bras) eo an dra-se / kaz eo (bernout a ra, lazout a ra) kement-se / kaz a zo war gement-se (Gregor) ; *was liegt daran ?* pe vern ? / pe laz ? / pe kaz 'zo ? / pe forzh 'zo ? (Gregor), petra a vern ? ; *daran soll es nicht liegen*, kent a se ! forzh a se ! n'eus forzh, ne vern, ne laz ket, c'hoari gaer ! taol kaer ! n'eus kas / an dra gaer ! / ne vern ket ! (Gregor).

IV. plijout, bezañ mat, dereout, bezañ aes, faotañ ; *das Thema lag mir nicht*, danvez ar gaozeadenn ne oa ket diouzhin (a zisplije din, ne zeree ket ouzhin, ne faote ket din) ; *Schumann liegt ihm besser als Mozart*, emañ kalz muioùc'h en e aez gant Schumann eget gant Mozart ; *diese Stunde ist mir nicht gelegen*, ne vo ket aes din dont d'an eur-se, an eur-se n'eo ket da din (ne ra ket va jeu, a gouezh paour), ne zegouezh ket mat an eur-se din ; *Ihr Brief kam mir sehr gelegen*, degouezhet e oa ho lizher e-koulz-vat (just e koulz) ganin, degouezhet mat e oa ho lizher ganin.

Liegen n. (-s) : *im Liegen*, diwar e c'hourvez, diouzh e c'hourvez, eus e c'hourvez ; *der Regen hat das Getreide zum Liegen gebracht*, stoket (fleet, flac'het, flaket, lakaet a-blaen, lakaet a-blad, pladet, flastret) eo bet an ed gant ar glav, gant ar glav eo bet lakaet an ed a-stok war an douar, ar glav en deus skoet an ed en o gourvez ; *diese Getreidesorte kommt leicht zum Liegen*, flec'h eo ar seurt ed-se.

liegen bleiben V.gw. (blieb liegen / ist liegen geblieben) : **1.** chom astennet, chom gourvezet, chom en e c'hourvez, chom war e c'hourvez ; **2.** direstañ, restañ, chom da restañ, chom ouzh an dispilh, chom en tenn ; *die Arbeit ist liegen geblieben*, chomet eo al labour da restañ, chomet eo al labour o restañ, chomet eo al labour a-blad, chomet eo al labour e-pign, chomet eo al labour a-

istribilh, chomet eo al labour a-ispilh, chomet eo al labour e perch, chomet eo al labour ouzh torgenn, lezet eo bet al labour ouzh torgenn, chomet eo al labour e-skourr, manet eo al labour e-skourr, chomet eo al labour a-sac'h ; **3.** [kenw.] *diese Ware bleibt liegen*, n'eus ket a werzh (n'eus sav ebet, n'eus digor ebet, ne vez ket kavet diskarg) d'ar varc'hadourezh-se, n'eus ket a zanvez prenerien evit ar varc'hadourezh-se, diheuerzh eo an traezoù-se, chom a ra ar varc'hadourezh-se da restañ, chom a ra ar varc'hadourezh-se o restañ.

liegend ag. : **1.** gourvezet, gourvezus, en e c'hourvez, en e led, war e led, astennet, kouch ; [sport] *das liegende Schießen*, an tennañ a-c'hourvez g. ; *der liegende Anschlag*, emlakad an tenner gourvezet g. ; **2.** *frei liegend*, dizolo ; **3.** lec'hiet ; *ein nach Süden liegendes Haus*, un ti e dalbenn tro ouzh ar c'hreisteiz g., un ti en aer vat g., un ti durc'haet d'ar c'hreisteiz g. ; *tief liegendes Flussbett*, kanol zu b. ; **4.** *liegende Güter*, madoù diloc'h lies., madoù-font lies., madoù-batis lies., fontoù lies., madoù-leve lies., glad g., leve-font g., douaroù-font (Gregor) lies. ; **5.** [ardamezouriezh] choukant.

Adv. : diwar e c'hourvez, diouzh e c'hourvez, a-led, a-blad, a-blaen.

Liegende(s) ag.k. n. : [mengleuz.] gwiskad roc'h lec'hiet dindan ur wazhenn g.

Liegendstellung b. (-) : *die Liegendstellung beim Schießen*, emlakad an tenner gourvezet g.

liegen lassen V.k.e. (lässt liegen / ließ liegen // hat liegen gelassen / hat liegen lassen) : **1.** lezel, leuskel, leuskel war e lerc'h ; *lass deine Sachen nicht auf dem Tisch liegen*, na lez ket da draoù a-borc'hell (a-bempoù) war an daol ; *Brotraste liegen lassen*, ober pailhouroù gant bara ; *ich ließ meine Bücher dort liegen, wo sie gerade waren*, lezel a ris va levrioù da gludañ lec'h ma oant ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden links liegen lassen*, lezel u.b. agostez (war e revr, e toull ar c'hae, e perch), lezel u.b. war ar beoz, ober fae (dismegañs) war u.b., dilezel u.b., bezañ digas ouzh u.b. ; **3.** *unerledigt liegen lassen*, lezel d'ober, lezel diechu, lezel hep bout graet, lezel da restañ, lezel a-blad, lezel a-sac'h, lezel ouzh torgenn, lezel e-pign, lezel a-istribilh, lezel a-ispilh, lezel e-skourr, lezel e darn ; *alles liegen lassen*, lezel pep tra da foran ; **4.** *ich habe mein Buch auf meinem Schreibtisch liegen lassen*, chomet eo va levr war va lerc'h, disoñjet em eus va levr war an daol-skrivañ, laosket em eus va levr war an daol-skrivañ, lezet em eus va levr war an daol-skrivañ, disoñjet em eus kas va levr ganin.

Liegenschaften lies. : madoù diloc'h lies., madoù-font lies., madoù-batis lies., fontoù lies., madoù-leve lies., glad g., leve-font g., douaroù-font (Gregor) lies.

Liegenschaftskataster g./n. (-s,-) : gladroll g., kadastr g.

Liegeplatz g. (-es,-plätze) : **1.** [merdead.] eorlec'h g., eorva g., fes g. ; **2.** [trenioù] fled g., fledenn b.

Lieger g. (-s,-) : [merdead.] **1.** [den] gward lestr g. ; **2.** [bag] bag e-maez arver b., bag na vez ket implijet ken b.

Liegerad n. (-s,-räder) : marc'h-houarn a-blaen g.

Liegeradfahrrer g. (-s,-) : bleiner marc'h-houarn a-blaen g.

Liegestatt b. (-,-stätten) : fled g., fledenn b., gwele-rez g., gwele g.

Liegesitz g. (-es,-e) : azezenn hag a c'haller treuzfurmiñ e gwele b., azezenn-fled b., azezenn-fledenn b.
Liegestellung b. (-,-en) : gourvez g.
Liegestuhl g. (-s,-stühle) : hirgador b., kador-hir b.
Liegestütz g. (-s,-e) : [sport] pradañ-dibradañ gant harp war an daouarn g., sav-korf diwar-bouez an divrec'h g., pompadenn b. ; *Liegestütze machen*, ober saviou-korf diwar-bouez e zivrec'h, pradañ-dibradañ, ober pompadennoù.
Liegetage lies. : [merdead.] dale-porzhiañ g., arovezh g.
Liegewagen g. (-s,-) : bagon fledoù b.
Liegewagenplatz g. (-es,-plätze) : fled g., fledenn b.
Liegewiese b. (-,-n) : glazenn b., letonenn b.
Liegezeit b. (-,-en) : [merdead.] dale-porzhiañ g., arovezh g.
Liek n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink b. ; *ein Segel mit einem Liek versehen*, ravalinkañ ur ouel.
Liesch n. (-es) : [louza.] geot-ar-pradoù str.
Lieschen Eliza b., Lizaig b.
Lieschgras n. (-es) : [louza.] geot-ar-pradoù str.
Liesel b. (-) : Eliza b., Lizaig b.
Lifestyle-Medikament n. (-s,-e) : louzoù kreñvaat g., louzoù sonnaat g., louzoù startaat g.
Lift g. (-es,-e) : 1. saverez b., pignerez b. ; 2. [ski] pign-ski g.
Liftboy g. (-s,-s) : paotr ar bignerez g., paotr ar saverez g.
liffen V.k.e. (hat geliftet) : P. [mezeg.] diroufennañ.
Liftjunge g. (-n,-n) : paotr ar bignerez g., paotr ar saverez g.
Liga b. (-, Ligen) : 1. kevrenn g., kevread g., kevredad g., kenseurterezh g., kenseurterezh b., unvaniezh b., unaniezh b. ; *Liga für Menschenrechte*, Kevrenn Gwirioù Mab-den g. ; *Arabische Liga*, Kevrenn Arab g. ; 2. [sport] rummad g.
Ligament n. (-s,-e) : [korf.] stagell b.
Ligand g. (-en,-en) : [kimiezh] lenant g., kenurzhiañ g.
Ligaspiel n. (-s,-e) : [sport] match kampionad g., krogad kampionad g.
Ligatur b. (-,-en) : 1. [mezeg.] argoulm g., argoulmañ g. ; 2. [moull.] ereadur g. ; 3. [sonerezh] a) stagellig b. ; b) stagell astenn b.
light ag. : light, skañv, skañvaet, digoavenet, druzoni-skañvaet, sukr-skañvaet, holen-skañvaet.
Ligist g. (-en,-en) : ezel ur c'hevrenn g., kevrenn g.
Lignit g. (-s,-e) : lignit g.
Ligurer g. (-s,-) : Ligur g. [*liester* Ligure] ; *die an der Küste ansässigen Ligeren waren ausgezeichnete Fischer und kühne Seeräuber*, al Ligured eus an aod a oa pesketaerien ampart ha morlaeron her.
Ligurien n. (-s) : Liguria b.
ligurisch ag. : ligur, [yezh.] liguriek.
liieren V.em. : *sich liieren* (hat sich (t-rt) liiert) : kevredañ, unaniñ, kevreañ, kevelañ.
Liguster g. (-s,-) : [louza.] lugustr str., lugustrenn b.
Likör g. (-s,-e) : likor g., traoù dous lies., hini dous g., boñboñ-kredañs g. ; *ein Schluck Likör*, ur banne hini dous g., ur banne traoù dous g., ur banne likor g.
Likörgestell n. (-s,-e) : astell ar boutailhoù likor b., astelladenn ar boutailhoù likor b.
Likörglas n. (-es,-gläser) : gwerenn likor b.

Liktor g. (-s,-en) : [istor] liktor g., douger-bouc'hal g.
lila ag. digemm : limestra-lireu, limestra evel al lireu, a-liv gant al lireu, el liv d'al lireu.
Lila n. (-s,-s) : liv al lireu g.
Lilie b. (-,-n) : 1. [louza.] lili str., lilienn b., flourdiliz str., flourdilizenn b. ; *weiße Lilie*, lili gwenn str., lilienn wenn b., flourdilizenn wenn b. ; 2. [dre skeud., istor] *heraldische Lilie*, *bourbonische Lilie*, lili ar Vourboned str., flourdiliz str., flourdilizenn b. ; *mit heraldischen Lilien verzieren*, flourdilizañ.
lilienähnlich ag. / **lilienartig** ag. : [louza.] liliheñvel, liliiek, e doare al lili, a-zoare gant al lili, a-seurt gant al lili.
Liliengewächse lies. : [louza.] liliieg lies.
Liliengras n. (-es) / **Lilientraube** b. (-,-n) : [louza.] liriop str.
Lilienwappen n. (-s,-) : flourdiliz str.
lilienweiß ag. : gwenn evel ul lilienn.
Lilliput n. (-s) : [lenn.] Lilliput b., Bro-Lilliput b.
Lilliputaner g. (-s,-) : 1. [lenn.] annezad Lilliput g., Lilliputad g. ; 2. [dre skeud.] lilliputian g., korr g., korrig g., korrigant g., kornandon g.
Liman g. (-s,-e) : [Mor Du] liman g., loc'h b., paludenn b., morlenn b.
Limande b. (-,-n) : [loen.] jelinenn ruz [*liester* jelinez ruz] b.
Limben lies. : [relij.] limboù lies.
Limbus g. (-, Limbi) : [mat.] limb g.
Limes 1. [mat.] g. (-,-) : harz g. ; 2. [istor] g. (-, Limites) : *der Limes*, al Limes g., an harzoù etre an Impalaeriezh Roman ha Germania lies.
Limette b. (-,-n) : [louza.] limetez str., limez str., sitron glas str., sitroñs glas str.
Limit n. (-s,-s/-e) : 1. bevenn b. ; 2. usvevenn b.
limitieren V.k.e. (hat limitiert) : bevennañ, krennañ war.
Limnoquarzit g. (-s,-e) : limnokouarzit g., maen-Champagn g.
Limo b. (-,-s) : [*berradur evit Limonade*] / **Limonade** b. (-,-n) : [kegin.] limonadez b., dour pik-pik g., dour limonadez g. ; *ein Schluck Limo*, ur banne limonadez g.
Limoges n. : Limojez b.
Limone b. (-,-n) : [louza.] limez str., limetez str., sitron glas str., sitroñs glas str.
Limonit g. (-s,-e) : limonit g., houarn limouzek g.
Limousin n. : *das Limousin*, Bro-Limojez b.
Limousine b. (-,-n) : 1. [treuzdougen] limouzinenn b. ; 2. [dilhad.] limouzinenn b.
lind ag. : dous, flour, tener, c'hwek, skañv ; *linde Lütte*, strilh avel g., lommig avel g., aezhenn b., aezhenn dous b., takennig (aezhennig) avel b., mouch-avel flour g., mouchig-avel g., banne avel skañv g.
Linde b. (-,-n) : [louza.] gwez-tilh str., tilhenn b., tilh str., oulm-Spagn str.
Lindenallee b. (-,-n) : bali dilh b., baliad tilh b., rabinad tilh b., bali bordet a goad tilh b., bali koad tilh a bep tu dezhi b.
Lindenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-tilh str., tilhenn b., tilh str., oulm-Spagn str.
Lindenblüte b. (-,-n) : [kegin.] bleuñv tilh str.
Lindenblütentee g. (-s) : [kegin.] dour-tilh g., dour diwar bleuñv tilh betvet g.
Lindenplantage b. (-,-n) : tilheg b.

Lindentee g. (-s) : [kegin.] dour-tilh g.

lindern V.k.e. (hat gelindert) : dousaat, divec'hiañ, disammañ, distanañ, didanañ, sioulaat, terriñ, degas didorr da, distrizhañ, diboaniañ, skañvaat, distav, gwellaat, habaskaat, dic'harvaat, boukaat ; *den Schmerz lindern*, dousaat ar boan, dousaat da boan u.b., distanañ ar boan, skañvaat ar boan, terriñ ar boan, degas didorr d'ar boan, reiñ dousadur da boan u.b., distrizhañ ar boan, sioulaat ar boan, terriñ nerzh ar poanioù, terriñ nerzh an droug, diboaniañ, diverrañ ar boan, bihanaat ar boan, digreskiñ ar poanioù, maoutañ ar poanioù, abafaat ar boan ; *seinen Hunger lindern*, dallañ e naon.

lindernd ag. : 1. c'hwekaus, skañvaus, habaskaus, kuñvaus ; 2. [mezeg.] distan, distanus, diboanius, ... distanañ, ... diboaniañ ; *lindernde Arznei*, louzoù distan g., louzoù distanañ g., louzoù distanus g., hezer g., distanuzenn b.

Linderung b. (-,-en) : 1. c'hwekadur g., dousadur g., habaskadur g., kuñvadur g., digrizadur g., dic'harvadur g., distanadur g., gras b., skañvadur g., skañvaenn b., skañvadenn b., frealz g., balzam g., louzoù c'hwek g. ; 2. [mezeg.] disamm g., distan g., distanadur g., skañvadur g., divec'h g., didorr g., diboan b. ; *jemandem Linderung verschaffen*, diboaniañ u.b., terriñ (dousaat, distanañ, skañvaat, sioulaat, distrizhañ, gwellaat) e boan d'u.b., dousaat da boan u.b., reiñ dousadur da boan u.b., degas mad en u.b., degas gwellaenn d'u.b., degas didorr da boanioù u.b., divec'hiañ u.b., aesaat d'u.b., aesaat da zrougoù u.b., bihanaat poan u.b., digreskiñ poanioù u.b.

Linderungsmittel n. (-s,-) : louzoù distan g., louzoù distanañ g., louzoù distanus g., hezer g., distanuzenn b.

Linddrache g. (-n,-n) : [mojenn.] aerouant g.

lindgrün ag. : glas-tilh.

Lindwurm g. (-s,-würmer) : [mojenn.] aerouant g.

Lineal n. (-s,-e) : reolenn b. ; *Lineal mit Zentimetreinteilung*, reolenn dereziek b. ; *mit dem Lineal was auf die Finger bekommen*, pakañ un taol reolenn war e vizied.

linear ag. : lineel, linennek, linennel, a-linenn ; *linear angelegt*, lakaet a-linenn, linennet ; *lineares Modell*, delvan linennek g.

Linearpolarisator g. (-s,-en) : luc'haheler g.

lingual ag. : 1. [korf.] ... teod, ... an teod, teodel ; 2. [yezh.] *linguale Lautbildung*, distagadur teod g.

Lingual g. (-s,-e) / **Linguallaut** g. (-s,-) : [yezh.] kensonenn deod b.

Linguist g. (-en,-en) : yezhonour g.

Linguistik b. (-) : yezhoniezh b. ; *komparative Linguistik*, kenyezhoniezh b. ; *angewandte Linguistik*, sturyezhoniezh b. ; *strukturelle Linguistik*, yezhoniezh frammadurel b., frammyezhoniezh b. ; *synchronische Linguistik*, yezhoniezh kenamzerel b. ; *diachronische Linguistik*, yezhoniezh treamzerel b.

Linguistin b. (-,-nen) : yezhoniourez b.

linguistisch ag. : ... yezh, yezhel, yezhoniell ; *linguistische Datenverarbeitung*, keweriadur emgefreak ar yezh g.

Linie b. (-,-n) : 1. linenn b., linennad b., arroudenn b., regenn b., reg g., roudenn b. ; *Linien ziehen*, linennañ, reolennañ ; [mat.] *gerade Linie*, regenn eeun b., linenn eeun b., eeunenn b. ; *gekrümmte Linie*, regenn gromm,

regenn gamm b., linenn gromm b., linenn gamm b., krommenn b. ; *gebrochene Linie*, regenn dorr b., linenn dorr b.

2. [lu] linenn-stourm b., linennad-stourm b., renk b., renkad b. ; *in der Linie dienen*, bezañ soudard e-barzh ur rejimant-stourm ; *Linie halten*, chom a-renk (war-renk, renket brav) ; *in erster Linie*, el linenn gentañ, er c'hentañ linenn, war linenn an tan, war al linenn-dan ; *die Feinde fielen über unsere Linien her*, an enebourien a ziruilhas war hol linennoù.

3. *lignez* b., skourr g., brankad g., brank g. ; *er entspross der jüngeren Linie*, savet (deuet) e oa eus skourr yaouankañ al lignez (Gregor), savet (deuet) e oa eus brankad yaouankañ al lignez ; *er stammt in direkter väterlicher Linie von Jaxa von Köpenick ab*, diskenn a ra war-eeun eus Jaxa a Göpenick dre e dad.

4. reolenn b., linenn-stur b., linenn b. ; *linientreu*, feal da reolennoù e strollad politikel, leal da linenn e strollad politikel ; *ohne klare Linie*, forzh penaos, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, en un doare foutouilhek, bourlik-ha-bourlok ; *auf eine bestimmte Linie umschwenken*, mont da heul ul linenn nevez bennak.

5. [troioù-lavar] *auf gleicher Linie mit jemandem*, a-du mit u.b. ; *sich auf derselben Linie befinden*, *in einer Linie liegen*, bezañ o peuriñ war ar memes tachenn ; *in gerader Linie*, war-eeun, eeun-tenn, eeun-pik ; *in erster Linie*, da gentañ-holl, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-rash, da gentañ unan ; P. *ein Erfolg auf der ganzen Linie*, berzh hed an neudenn (a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn) g. ; *schlanke Linie*, lankted b., trolinenn vistr b., linenn gorf hirvoan b. ; *auf seine Linie achten*, teurel evezh ouzh e linenn gorf.

6. trevnad g., rumm g., rummad g. ; *Pflegelinie*, a) trevnad intentoù g. ; a) trevnad gwezeladoù g.

Linienblatt n. (-s,-blätter) : follenn paper linennet b., follenn-baper linennet b., follenn paper reolennet b., follenn-baper reolennet b.

Linienbus g. (-ses,-se) : karr-boutin linenn g., bus linenn g.

Linienflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nijadenn reolek b., nijadenn aerlinenn b., nij reolek g., nij aerlinenn g.

Linienflugzeug n. (-s,-e) : [nij.] nijerez linenn b., aerdreizher g.

linienförmig ag. : linennek.

Linienführung b. (-,-en) : [arz] tresadur g., doare tresañ g., linenn-dreserezh g. ; *Dürers Linienführung*, doare tresañ (linenn-dreserezh) Dürer g.

Linienmaschine b. (-,-n) : [nij.] nijerez aerlinenn b., aerdreizher g.

Linienpapier n. (-s) : paper linennet g., paper reolennet g.

Linienrichter g. (-s,-) : [sport] tredeog-gwrimenn g., tredeog al linenn g.

Linienrichterin b. (-,-nen) : b. (-,-nen) : [sport] tredeogez al linenn b., tredeogez-wrimenn b.

Linien-schiff n. (-s,-e) : 1. [lu] lestr linenn b. ; 2. [treuzdougen] mordreizher g.

Linien-spektrum n. (-s,-spektren) : [fizik] skalfad regoù g.

Linien-system n. (-s) : [sonerezh] regenneg b., pemproudenn b.

Linienverkehr g. (-s) : treizhid dre an araezioù treuzdougen boutin g.

linientreu ag. : feal da reolennoù e strollad politikel, leal da linenn e strollad politikel.

Linienzieher g. (-s,-) : [tekn.] linennndreserez b., linennndreser g., treser-linennnoù g., linenner g.

Linienzwischenraum g. (-s,-räume) : [sonerezh] etreregenn b.

linieren (hat liniert) / **liniieren** (hat liniert) V.k.e. : linennañ, reolennañ.

Linieren n. (-s) / **liniieren** g. (-s) / **Linierung** b. (-,-en) / **liniierung** b. (-,-en) : linennañ g., reolennañ g.

Liniment n. (-s,-e) : [mezeg.] traet g.

link ag. : **1.** kleiz ; *linke Hand*, dorn kleiz g., dorn fall g., dorn mañchart g., bazh kleiz b. ; *linker Arm*, brec'h kleiz b., brec'h fall b. ; *linker Hand* (zu *linker Hand*, zur *linken Hand*, zur *Linken*), a-gleiz, war-gleiz, war an dorn (war ho torn) kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a zorn kleiz (Gregor) ; *linke Seite*, tu kleiz g., kleiz g., kostez kleiz g. ; *der linke Nachbar*, an amezeg kleiz g. ; *das linke Ufer*, ar ribl kleiz g. ; **2.** [dre skeud.] *etwas mit der linken Hand machen*, ober udb en ur ebatal (en ur c'hoari, en ur farsal) (Gregor), ober udb ken aes ha tra, ober aes-ral udb, ober udb war blaen, ober udb ken bravik ha tra ; *zwei linke Hände haben*, *zwei linke Pfoten haben*, bezañ diampart, bezañ distu, bezañ dornet-fall (loaiek, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, loerek), bezañ daouarn drouk d'an-unan, bezañ daouarn yod d'an-unan, bezañ kleiz da labourat, bezañ lugut da labourat, na gaout neuz ebet da labourat, mousognañ ; **3.** *eine Trauung zur linken Hand*, un dimeziñ en tu kleiz g. ; **4.** *lass deine linke Hand nicht wissen, was die rechte tut*, gra na ouezo ket da zorn kleiz ar pezh a ra da zorn dehou ; **5.** [gwiad] *linke Seite*, tu-gin g., tu-enep g., amdu g., amgin g., tu arenep g., eneb g., tu diabarzh g., tu dindan g. ; *leg die Tischdecke auf die linke Seite*, tro an doubier war an tu enep, laka an doubier war enep ; **6.** [merdead.] *linke Seite*, babourzh g. ; **7.** [polit.] *linker Politiker*, politikour eus an tu kleiz g., kleizour g., politikour kleiz g.

Link g. (-s,-s) : [stlenn.] liamm g.

Linke ag.k. b. (-n,-n) : **1.** dorn kleiz g., dorn fall g., dorn mañchart g. ; **2.** [boks] bleukad a-gleiz g., taol-bleuk a-gleiz g., taol a-gleiz g., taol-dorn a-gleiz g. ; **3.** tu kleiz g., kleiz g. ; *zur Linken*, a-gleiz, war-gleiz, war an dorn (war ho torn) kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a zorn kleiz (Gregor) ; **4.** [polit.] *die Linke*, an tu kleiz g.

Linke(r) ag.k. g./b. : [polit.] kleizelour g., kleizelourez b., kleizour g., kleizourez b., den a-gleiz g., den kleiz g., [istor Bro-c'hall] republikan g., republikanez b.

linken V.k.e. (hat gelinkt) : P. *jemanden linken*, touellañ a-zevri u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., gennañ (nezañ, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, toazañ, houperigañ, paltokiñ, flemmañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., bountañ ar c'henn en u.b., kac'hat e godell u.b.

linkerhand Adv. : a-gleiz, war-gleiz, war an dorn (war ho torn) kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a zorn kleiz (Gregor).

linkisch ag. : diakuit, loaiek, dornet-fall, distu, diampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, heut, abaf, loerek, bavek, besaotr, bleup, gloud, louad, gars, pestuek, amparfal, gourt, kropet, lopes, patav, patavek ; *linkisches Benehmen* (*Betragen*, *Wesen*), diampartiz b., lourediz b., lourdoni b., emzalc'h loaiek (heut, abaf, loerek, lopes, patav) g., doare ur c'hozh palastr g. ; *linkische Frau*, kleizell b. [liester kleizelled] ; *in diesem Anzug sieht er linkisch aus*, evel kropet eo en dilhad-mañ.

Linkischkeit b. (-) : diampartiz b., dizampartiz b., lourediz b., lourdoni b., emzalc'h loaiek (heut, abaf, loerek, patav) g., doare ur c'hozh palastr g.

links Adv. : **1.** a-gleiz ; *nach links gehen*, *nach links fahren*, mont a-gleiz (war gleiz), mont (treiñ) war an dorn kleiz, treiñ en dorn kleiz, treiñ a-gleiz, souañ, mont war-gaout an tu kleiz, mont war an tu kleiz ; *links fahren*, chom war kostez kleiz an hent ; *Vorfahrt rechts vor links*, lez tremen a-zehou g., kentwir a-zehou ; *er ist links*, mañchard (kleiziad, kleiziard, kleizer, un den kleiz) eo, hemañ a zo kleiz ; *wir lassen die Stadt links liegen*, lezel a reomp kêr war hon dorn kleiz ; *weiter links*, pelloc'h a-gleiz, muioc'h war gleiz ; *er steht links neben mir*, a-gleiz din emañ, en dorn kleiz din emañ ; *links des Hauses* (*links vom Hause*), a-gleiz d'an ti, en tu kleiz d'an ti ; *er bekam rechts und links eine hinter die Ohren*, pakañ a reas ur c'houblad flac'hadoù ; **2.** e gin, war an tu enep ; *den Hut links aufsetzen*, lakaat e dog e gin (war an tu enep) ; **3.** [dre skeud.] P. *jemanden links liegen lassen*, lezel u.b. a-gostez (war e revr, e toull ar c'hae, e perch), lezel u.b. war ar beoz, ober fae (dismegañs) war u.b., dilezel u.b., bezañ digas ouzh u.b., dispegañ diouzh u.b. ; **4.** [polit.] *links wählen*, votiñ a-gleiz, mouezhiañ a-gleiz ; *er ist links eingestellt*, kleiz(our) eo hennezh ; *nach links rücken*, rusaat, kleizekaat ; **5.** [lu] *nach links schwenken*, mont war gleiz ; **6.** P. *mit links*, gant aez, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, propik, koulz all, ken bravik ha tra, evel toaz er forn, evel farz gant ar paotr kozh, ken lip ha tra, war blaen, plaen ha brav, barrek.

Linksabbieger g. (-s,-) : blenier hag a dro a-gleiz g.

Linksabbiegerin b. (-,-nen) : blenierez hag a dro a-gleiz b.

Linksabbiegerspur b. (-,-en) : forzh evit treiñ a-gleiz b.

Linksaußen g. (-,-) : / **Linksaußenstürmer** g. (-s,-) : [sport] askeller kleiz g., araoger kleiz g.

linksbündig Adv. : [moull.] *linksbündig ausrichten*, marzekaat a-gleiz.

Linksdrall g. (-s,-e) : **1.** [armoù-tan] rizennoù a-gleiz lies. ; **2.** [bilhard] efed a-gleiz g. ; **3.** [polit.] rikladur a-gleiz g., kleizelaat g., kleizeladur g.

Linkser g. (-s,-) : kleiziad g., kleiziard g., kleizer g., mañchard g., den kleiz g.

Linksextremist g. (-en,-en) : [polit.] kleizour eus an tu pellañ g., eizhaour eus an tu-kleiz g., pellvanour eus an tu-kleiz g.

Linksextremistin b. (-,-nen) : [polit.] kleizourez eus an tu pellañ b., eizhaourez eus an tu-kleiz b., pellvanourez eus an tu-kleiz b.

linksextremistisch ag. : [polit.] eus an tu kleiz pellañ.

linksgerichtet ag. : [polit.] douget evit an tu kleiz, kleizidik.

Linksgewinde n. (-s,-) : [tekn.] saziladur a-gleiz b.

Linkshänder g. (-s,-) : kleiziad g., kleizard g., kleizer g., mañchard g., den kleiz g. ; *er ist Linkshänder*, un den kleiz eo, hemañ a zo kleiz, labourat a ra gant e vrec'h fall, e vrec'h kleiz eo e hini mat, ur pav kleiz en deus, hennezh a zo bazh kleizh.

Linkshänderin b. (-,-nen) : kleiziadez b., kleizardez b., kleizardenn b., kleizerez b., mañchardez b., plac'h kleiz b.

linkshändig ag. : kleiz, kleiziat.

Adv. : gant an dorn kleiz.

linksherum Adv. / **linkshin** Adv. : **1.** a-gleiz, war-gleiz, war an dorn kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a zorn kleiz (Gregor) ; **2.** a-vestu, en tu enep, en tu gin, e gin, eus (war) an tu enep, eus (war) an tu gin, a-c'hin, war eneb.

Linksintellektuelle(r) ag.k. g./b. : kefredour douget evit an tu kleiz g., intelektual douget evit an tu kleiz g.

Linkskurve b. (-,-n) : korn-tro a-gleiz g., pleg war-gleiz g., korn-pleg war an dorn kleiz g., kammdro a-gleiz b., kammdroienn war-gleiz b., kammdroenn war an dorn kleiz b.

linkslastig ag. : **1.** re garg war an tu kleiz ; **2.** [polit.] douget evit an tu kleiz, kleizidik.

Linkslenker g. (-s,-) : karr-tan e rod-stur a-gleiz g., karr-tan saoz g.

linksliberal ag. : [polit.] eus lodenn ar c'hreiz a zo tost d'an tu kleiz, kreizour kleiz ; [gwashaus] pechar ruz.

linksradikal ag. : [polit.] eus an tu kleiz pellañ.

Linksradikale(r) ag.k. g./b. : [polit.] kleizour eus an tu pellañ g., eizhaour eus an tu-kleiz g., pellvanour eus an tu-kleiz g., kleizourez eus an tu pellañ b., eizhaourez eus an tu-kleiz b., pellvanourez eus an tu-kleiz b.

Linksradikalismus g. (-) : kleizouriezh eus an tu pellañ b., pellvanouriezh eus an tu-kleiz b.

linksrheinisch ag. : lec'hiet war ribl kleiz ar Roen.

Linksruck g. (-es,-e) : [polit.] bountadeg a-gleiz b., rikladeg a-gleiz b.

linksrum Adv. : a-gleiz, war-gleiz, war an dorn kleiz, war an tu kleiz, en tu kleiz, en dorn kleiz, a zorn kleiz (Gregor).

linksseitig ag. : war an tu kleiz, eus an tu kleiz, ... an tu kleiz.

Linkssteuerung b. (-,-en) : [karr-tan] rod-stur a-gleiz b.

linksum Adv. : *linksum kehrt !* a-gleiz !

Linksverkehr g. (-s) : tremenerezh a-gleiz g. ; *in England ist Linksverkehr*, e Bro-Saoz e ya ar c'hirri war tu kleiz an hentoù.

Linnen n. (-s) : [barzh., rannyezh.] lien lin g., lienaj g.

linnen ag. : ... lin.

Linoleum n. (-s) : linoleom g., lino g.

Linolschnitt g. (-s) : linograverezh g., linoengravatur g., linoengraviñ g.

Linothorax g. (-/-es,-e) : petral g., brusk-houarn g.

Linotype® b. (-,-s) : linotype® b., linennataerez b.

Linotypie b. (-) : linennata g.

Linotypist g. (-en,-en) : linennataer g.

Linotypistin b. (-,-nen) : linennataerez b.

Linotypsetzer g. (-s,-) : linennataer g.

Linotypsetzerin b. (-,-nen) : linennataerez b.

Linse b. (-,-n) : **1.** [louza.] fer str., pizh-munut str., pizrous str. ; *Wasserlinse*, bleud dour g., P. boued-houidi g. ;

2. [dre skeud.] *Linse im Gesicht*, brenn Yuzas g. / brizhenn b. / burbuenn b. / dluzhaj g. / lentilic b. / didremenadurezh b. (Gregor), plustrenn b., kousi g. ; **3.** [optik] ferenn b. ; *konkave Linse*, ferenn gleuziek b. ; *konvexe Linse*, ferenn argeinek b. ; *optische Linse*, ferenn-dra b. ; **4.** [korf.] *Augenlinse*, *Sehlinse*, strinkenn al lagad b., gwerenn al lagad b., ferenn-lagad b.

linsen V.k.e. ha V.gw. (hat gelinst) : **1.** sellet a-gorn ouzh ; **2.** [dre skeud.] lugerniñ ouzh, dislugerniñ ouzh, steredenniñ ouzh, luc'hañ ouzh, bezañ e galon war, glaourenniñ war-lerc'h, luc'hañ ouzh, tarluc'hañ ouzh ; *in das Heft des Nachbarn linsen*, luc'hañ ouzh kaier e amezeg.

linsenähnlich ag. / **linsenartig** ag. : ferek, ferennek, e doare ur ferenn, a-zoare gant ur ferenn, a-seurt gant ur ferenn.

Linsenfehler g. (-s,-) : aberradenn b.

linsenförmig ag. : ferek, ferennek, e doare ur ferenn.

Linsengericht n. (-s,-e) : **1.** fer str., pizh-munut str., pizhigoù rous lies. ; **2.** [dre skeud.] *etwas für ein Linsengericht verkaufen*, gwerzhañ udb evit ur skudellad pizhigoù rous (Gregor, Bibl), gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un annoar.

Linsenglas n. (-es,-gläser) : ferenn b., ferenn-greskiñ b.

Linsenkapsel b. (-,-n) / **Linsenkörper** g. (-s) : [korf.] strinkenn al lagad b., gwerenn al lagad b., ferenn-lagad b.

Linsensatz g. (-es,-sätze) : ferenneg b., ferennaoueg b.

Linsensystem n. (-s,-e) : ferenneg b., ferennaoueg b., amkanell b.

Lipgloss n./g. (-/-es,-/-e) : [traet kened] sked muzelloù g., lintr muzelloù g., lufr muzelloù g., gloss g.

Lipid n. (-s,-e) : [bev.] lipid g.

Lippe b. (-,-n) : [korf.] **1.** muzell b., gweuz b. [*liester diweuz*] ; *kirschrote Lippen*, diweuz ruz-kerez lies. ; *ihre Lippen zittern*, krenañ a ra he diweuz ; *sie kneift die Lippen zusammen*, start e prenn he muzelloù, genoù treut a zo ganti, ken start e prenn he muzelloù ma ne c'hall ket c'hwibu mont en he beg, tres c'hoant kac'hat a zeu warni, ober a ra ur beg kastrilhez, dont a ra he revr da vezañ strizh, un itron penn-hinkin a zo anezhi, kloz eo he beg evel ur gokouzen ; *die Lippen öffnen*, digeriñ e vuzelloù ; *jemanden auf die Lippen küssen*, pokat da ziweuz u.b. ; *einem Kranken die Lippen befeuchten*, souplaat e vuzelloù d'ur c'hlañvour ; *ein Lächeln umspielte ihre Lippen*, ur mousc'hoarzh a bare war he diweuz, ur mousc'hoarzh a skede war he dremm ; *kein Wort kam ihm über die Lippen*, ne darzhas (ne zeuas) ger ebet war e vuzelloù, ne darzhas (ne zeuas) komz ebet war e vuzelloù, ne laoskas ket ur wikadenn, ne laoskas gwik ebet, ne zeuas ger ebet eus e c'henoù, ne lavaras ket un dister ger, ne lavaras poz ebet, ne faoutas (rannas, wikas, sonas) grik, chom a reas dilavar (dison, mik), ne lavaras na grik na mik, tevel a reas krenn, tevel a reas mik, ne gouezhas ger ebet diwar e vuzelloù, ne gouezhas ger ebet diwar e ziweuz ; *die Lippe hängen lassen*, mousklenniñ, ober beg a-dreuz, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, stummañ e c'henoù, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, astenn e vuzelloù, ober ur

fri minaoued, mourrennañ ; *sich die Lippen färben*, lakaat ruz-muzelloù war e ziweuz ; *die Zuhörer hingen ihm an den Lippen*, e gomzoù a gouezhe berv war ar re a selaoue, ne leze e selaouerien komz ebet da gouezhañ war an douar (komz ebet da vont gant an avel), ne leze e selaouerien ger ebet da vont e moged ; *die Worte fließen ihm nur so von den Lippen*, ar c'homzoù a red war e vuzelloù, puilh (aes ha fraezh) e teu ar prezeg gantañ, puilh e tered ar prezeg diwar e ziweuz, hennezh a zo distagellet-mat (teodet-mat), lañchennet-mat eo, latennet-kaer eo, dilu a deod eo, likant eo e deod, un displeg mat en deus, n'eo ket nodet e deod, un distilh mat en deus, helavarañ den, bravañ teod, kaerañ displeger, helavar eo hennezh / un displeger (un distager) kaer eo / un teod kaer a zen eo (Gregor) ; *Hängelippe*, muzelloù kig-sall lies. ; *wulstige Lippen, volle Lippen*, muzelloù kig-sall lies., diweuz tev lies., muzelloù distroñset lies., muzelloù pod-kambr lies. ; *dunkelrote Lippen haben*, kaout ur genoù babu ; *Mann mit wulstigen Lippen*, gweuzeg g., paotr muzellek g., paotr gweuzek g. ; *durch langes Weinen geschwellene Lippen*, muzelloù mousklennek lies. ; *vom Wind ausgetrocknete Lippen*, muzelloù suilhet gant ar gwent (gant an avel) lies. ; **2.** *die Schamlippen*, gweuzoù ar c'hourzh lies., muzelloù ar c'hourzh lies., P. ar muzelloù dindan lies. ; *die großen Schamlippen, die äußeren Schamlippen*, gweuzoù bras ar c'hourzh lies., muzelloù bras ar c'hourzh lies. ; *die kleinen Schamlippen, die inneren Schamlippen*, gweuzoù bihan ar c'hourzh lies., muzelloù bihan ar c'hourzh lies. ; **3.** [dre skeud.] P. *eine Lippe riskieren*, **a)** sevel un arbennadenn ; **b)** komz kras, naet ha distag - komz didro - komz didroidell - komz displeg - komz distag - mont didro ganti - mont didroidell ganti - mont eeun ganti - mont gant an eeun - mont dezhi hep kuzh seurt ebet - na glask tro en e gaoz - lavaret an traoù krak-ha-berr - lavaret an traoù berr-ha-krenn - lavaret e soñj en ur ger krenn - na vezañ sac'h d'an diaoul - bezañ groñs en e vennozh - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret anezho distag - komz hep klask troidell ebet d'e gomzoù - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na ober a c'henoù bihan - na vezañ a veskelloù gant an-unan - komz hep tamm kildroenn ebet - komz didortilh.

Lippenbekenntnis n. (-ses,-se) : *ein Lippenbekenntnis*, un anzav graet gant diegi g., un anzav graet gant diaezamant g., un anzav balbouzet (tatouilh) g., un anzav graet diwar beg e deod g.

Lippenblütengewächs n. (-es,-e) / **Lippenblütler** g. (-s,-) : [louza.] gweuzieg g., labieg g.

Lippenbuchstabe g. (-ns,-n) : [yezh.] kensonenn weuz b.

Lippenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] muzellad b., muzellfo g., gweuzfo g.

Lippenlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn weuz b., c'hwezhen weuz b., gweuzenn b. ; *nasaler Lippenlaut*, gweuzenn fri b. ; *ein pruschender Lippenlaut*, ur kensonenn weuz c'hwibanet b., ur weuzenn c'hwibanet b., ur c'hwezhen weuz b.

Lippenpflegestift g. (-s,-e) : bazh traet evit ar muzelloù b.

Lippenspalte b. (-,-n) : [mezeg.] boulc'h g., beg-darn g., beg-gad g. ; *Mensch mit Lippenspalte*, den boulc'h g., boulc'heg g.

Lippenstift g. (-s,-e) : bazhig ruz-muzelloù b., bazhig traoù ruz b., bazhig ruz-pok b.

Lippfisch g. (-es,-e) : [loen.] kopez g., gwrac'h b. ; *Lippfische fangen*, gwrac'heta.

lippig ag. : [louza.] gweuzek, diweuzek.

liquid ag. : **1.** [kenwerzh] *liquide Gelder, liquide Mittel*, arc'hant dibres (red, sec'h, dizolo, a-benn, diouzhtu, laosk) g., arc'hant liñvel g., liñveladoù lies. ; **2.** [yezh.] linkus.

Liquida b. (-, Liquidä / Liquiden) : **1.** arc'hant dibres (red, sec'h, dizolo, a-benn, diouzhtu, laosk) g., arc'hant liñvel g., liñveladoù lies. ; **2.** [yezh.] kensonenn linkus b., linkenn b.

Liquidation b. (-,-en) : **1.** notenn vizoù b., facturenn b., lizher-dle g. ; **2.** [kenwerzh] peurwerzh b. ; **3.** [gwir] dibennfreuzadur g., dibennfreuzadur barnerezhel g.

Liquidator g. (-s,-en) : [gwir] dibennfreuzer g., dibennfreuzer barnezhel g.

liquide ag. : *sellit ouzh liquid*.

liquidieren V.k.e. (hat liquidiert) : **1.** dibennfreuzañ, kas da netra, kas war netra, kas da neuz, kas da vann ; **2.** [kenw.] liñvelaat, arc'hantañ, P. filañ ; *das Geschäft liquidieren*, ober ur skub d'e varc'hadourezh, gwerzhañ ha gwerzhañ, arc'hantañ e stal, lakaat foar war ar stal, peurwerzhañ ; **3.** reiñ e stal da, reiñ e gont da, ober e stal da, ober e lod da, tortañ, ober e varv da, reiñ e stal ouzh, lazhañ, distrujañ, anulliñ ; **4.** sevel al lizher-dle, sevel an notenn.

Liquidierung b. (-,-en) : **1.** lazhadenn b. ; **2.** [kenwerzh] peurwerzh b. ; **3.** [gwir] dibennfreuzadur g., dibennfreuzadur barnerezhel g.

Liquidität b. (-) : [arc'hant.] liñveladoù a-walc'h diouzh al lamadusteroù lies., gouested paeañ b., aez e-keñver arc'hant g.

Liquiditätskoeffizient g. (-en,-en) : [arc'hant.] gwezhiader kefiad g., gwezhiader teñzorierzh g., gwezhiader liñvelezh g.

Liquiditätsschöpfung b. (-,-en) : [arc'hant.] arc'hantañ g., arc'hantadur g.

Liquidlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn lenkr b., kensonenn linkus b.

Liquor g. (-s,-en) : likor g., traoù dous lies.

Lira¹ b. (-, Lire) : [arc'hant., Italia] lur g., lur italian g.

Lira² b. (-,-) : [arc'hant., Turkia] lira g., lur turk g.

Lisa b. : Liza b.

Lisbeth b. : Eliza b., Lizaig b.

Lisene b. (-,-n) : [tisav.] bandenn lombard b., gouriblenn volzek b.

lismen V.k.e. ha V.gw. (hat gelismt) : [Bro-Suis] stammañ, ober stamm, brochennat, broediñ.

Lispellaut g. (-s,-e) : chuchumuchu g., mouskomz b., kuzhmuz g., kuzulikerezh g.

lispeln V.gw. (hat gelispelt) : **1.** zeal, besteodiñ ; *sie lispelt*, berr eo he zeod un tamm da gaozeal ; **2.** [dre astenn.] chuchumuchuiñ, mouskomz, kuzhmuzat, kuzuliat, kuzuliañ, kuzulikat, lavaret oferennoù mintin, hiboudiñ, sarac'hañ, bourouañ, moustrouzal.

Lispeln n. (-s) / **Lispelton** g. (-s,-töne) : **1.** zeal g., zeadur g., zeerezh g. ; **2.** [dre astenn.] mouskomzoù lies.,

chuchumuchu g., kuzulikerezh g., kuzulig g., kuzhmuz g., kuzuliadeg b., moustrouz g.

Lissabon n. (-s) : Lisboa b., Lisbon b.

Lissi b. : Eliza b., Lizaig b.

List b. (-,-en) : gwidre g., korvigell b., finesa b., filenn b., tro-widre b., kammidro b., kammigell b., tun g., filenn b., itrik g., ijin g., taol-gwidre g., griped g., tro-bleg b., touellerezh g., touelladenn b., touell g., touelladur g., troadenn b., troidell b., troiell b., trokell b., strobinnell b., ard g., ardivinkoù lies. ; *zur List greifen, eine List anwenden*, tuniñ, mont dezhi dre finesa (dre widre, dre gammdroioù, diwar-bouez tunioù, dre ijin, dre fil), mont a-dreuz ganti, korvigellañ, finesiñ, c'hoari e louarn, c'hoari fin ; *Kriegslist*, tun brezel g. ; *da wo Kraft versagt, ist List gefragt*, e defot nerzh e faot finesa ; [Hegel] *List der Vernunft*, gwidre ar Poell g.

Liste b. (-,-n) : roll g., rollad g., listenn b., listennad b., katalog g. ; *die Liste ist offen*, ar roll a c'hall mont pelloc'h, ar roll a c'hall bezañ astennet ; *eine Liste aufstellen*, sevel ur roll (eus), ober ur roll (eus), sevel ul listenn (eus) ; *auf eine Liste setzen, in eine Liste eintragen*, listennañ, rollañ ; [dre skeud.] *die Rote Liste der gefährdeten Arten*, listenn ruz ar spesadoù en arvar b. ; *schwarze Liste*, listenn zu b., listenn ar re lakaet en dispell b., indeks g. ; *auf die schwarze Liste setzen*, dispellañ, lakaat en dispell, lakaat war al listenn zu.

Listenplatz g. (-es,-plätze) : plas war ar roll g.

Listenpreis g. (-es,-e) : [kenwerzh] priz merket er c'hatalog g., priz katalog g.

listenreich ag. : korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, troidellus, troidellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, beskelek, itrikoù tout, fin, gwevn, strobinnellus, abil, fil ennañ, louarn.

Listenwahl b. (-,-en) : [polit.] mouezhiadeg war listenn b., votadeg war listenn b., mouezhiañ war listenn g.

listig ag. : korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, troidellus, troidellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, beskelek, itrikoù tout, fin, gwevn, ijinus, ijinnek, ijinnet-mat, strobinnellus, abil, divorfil-kaer, fil ennañ, louarn ; P. *ein listiger Fuchs*, ul louarn a baotr (a zen) g., ul louarnig g., ul louarn kozh g., un den gweet e hentoù g., ur paotr finoc'h eget kaoc'h louarn g., ur paotr bet darbet dezhañ mont da louarn g., un ebeul g., ur fouin g., ur c'hwil g., ur paotr bet meret e bleud tanav g., un ibil g., ul labous a zen g., ur sifelenn a zen g., un higenn a zen g., un hinkin a zen g., ur strobinneller g., ur sapre den kordet g., ur paotr a zo fil ennañ g. ; *listige Äuglein*, un daoulagad leun a valis ; *listig vorgehen*, tuniñ, mont dezhi dre finesa (dre widre, dre gammdroioù, diwar-bouez tunioù, dre fil, dre ijin), displegañ e holl ardoù, mont a-dreuz ganti, korvigellañ, finesiñ, gogeziñ, gogezañ, troidellañ, strobinnellañ ; *gegen jemanden listig vorgehen*, c'hoari e louarn gant u.b., mont d'u.b. dre finesa (dre widre, dre gammdroioù, diwar-bouez tunioù, dre ijin, dre fil) ; *listig lächeln*, mousc'hoarzhin gant malis.

Listigkeit b. (-) : gwidre g., korvigell b., finesa b., divreilh g., gwevnder g., gwevnder b., ijin g., itrik g., troidellegezh b., troidellerezh g., strobinnellerezh g., ardivinkoù lies.

listigerweise Adv. : *etwas listigerweise tun*, bezañ fin a-walc'h evit ober udb.

Listing n. (-s,-s) : 1. listennad b. ; 2. listennañ g., listennadur g. ; 3. [Yalc'hdi] feuriadur en eskemmdi g., feuriadur er Yalc'hdi g.

Litanei b. (-,-en) : 1. letani b., ul letanioù g. ; *Lauretanische Litanei*, letanioù ar Werc'hez lies., letanioù Loreto lies. ; *auf die vorgetragenen Anrufungen einer Litanei mit einem Gebetsruf antworten*, respont ouzh ul letanioù, respont d'ul letanioù ; 2. [dre skeud.] aridennad b., chapeledad g., lostennad b., ul letanioù g. ; *immer die alte Litanei, immer die gleiche Litanei*, atav an hevelep diskan gantañ, atav en devez ar memes kudenn da zibunañ, n'eus ken kaoz gantañ nemet se, atav e vez gant an hevelep kaoz, atav ar memes kaoz gantañ, atav e vez o tistilhañ an hevelep komzoù skuizh, deren a ra atav an hevelep mennozhioù, emañ o valañ e gaozioù skuizh adarre, emañ adarre o tibunañ e demzoù skuizh, atav e vez o notenniñ e demzoù skuizh, emañ o tibunañ evel boaz an hevelep glabouserezh (an hevelep komzoù gwrac'h, an hevelep kontoù pikous, an hevelep ravoderezh, an hevelep gwrac'herezh, an hevelep gwrac'hajoù), atav e vez gant an hevelep kaozioù skuizh, emañ c'hoazh gant e goñchoù bet klevet seizh kant gwech warn-ugent, malañ a ra diziwezh an hevelep bleud, aet on faezh o klevet e demzoù skuizh, un torr-penn eo din klevet anezhañ o tibunañ an hevelep chapeledad kaozioù gwrac'h kozh.

litaneiert ag./Adv. : evel ul letanioù.

Litauen n. (-s) : Lituania b.

Litauer g. (-s,-) : Lituaniad g.

Litauerin b. (-,-nen) : Lituaniadez b.

litauisch ag. : 1. ... Lituania, eus Lituania, lituaniat ; 2. [yezh.] lituanek.

Litauisch n. : [yezh.] lituaneg g.

Liter g./n. (-s,-) : litr g., litrad g. ; *er hat fünf Liter Wein gekauft*, prenet en deus pemp litrad gwin.

Literalität b. (-) : skrivañ g. ; *von Oralität zu Literalität*, eus ar c'homz d'ar skrivañ.

Literarhistoriker g. (-s,-) : istorour al lennegezh g.

literarisch ag. : 1. lennegel ; *ein literarisches Werk*, un oberenn lennegel b. ; *eine literarische Zeitschrift*, ur rollenn lennegel b., ur gelaouenn lennegel b. ; *literarischer Umbruch*, reveulzi lennegel b. ; *die literarischen Kreise*, bed al lennegezh g., bed al Lizhiri g. ; *literarischer Diebstahl*, skridbreizhadenn b., skridbreizherezh g. ; 2. [gwashaus] sklokus, rouflus, pompus.

Adv. : *er ist literarisch gebildet*, lennek eo, desket-kaer eo war al lennegezh, tapet (paket) en deus un tamm mat a zeskadurezh diwar lenn ; *literarisch verarbeiten*, lennegelañ.

Literat g. (-en,-en) : 1. lennegour g., lenneger g., lenneg g., den a bluenn g. ; 2. [gwashaus] brizhskrivagner g.

Literatentum n. (-s) : 1. stad a lennegour b. ; 2. lennegourien lies., tud a bluenn lies. ; 3. [gwashaus] brizhskrivagnerien lies.

Literatur b. (-,-en) : 1. lennegezh b. ; *die bretonische Literatur*, al lennegezh vreizhek b. ; *die Literatur in bretonischer Sprache*, al lennegezh vrezhonek b. ; *die italienische Literatur*, al lennegezh italianek b. ; *engagierte Literatur*, lennegezh engouestlet b., lennegezh stourm b. ; *Literatur der Antike*, henlennengezh b. ; *'Gwalarn' warf ein neues Licht auf die bretonische*

Literatur, 'Gwalarn' a lakeas un arvez nevez war dremm lennegezh Breizh ; *die französische Literatur*, al lennegezh c'hallek b. ; *die zeitgenössische Literatur*, *die gegenwärtige Literatur*, *die heutige Literatur*, al lennegezh a vremañ b., al lennegezh hiziv b., al lennegezh kempred b., al lennegezh kempredel b. ; *die mündliche Literatur*, al lennegezh dre gomz b., al lennegezh dre c'henoù b. ; *die schriftliche Literatur*, al lennegezh dre skrid b. ; *die Volksliteratur*, al lennegezh pobl b. ; *die schöne Literatur*, al Lizabethi Kaer lies. ; *Literatur muss die Gefühle ansprechen*, digant al lennegezh e c'hortozet from ; **2.** [dre astenn.] levrioù lies., embannadennoù lies., levrlnnadur g., lizheradur g. ; *thematische Literatur*, lizheradur g., levrlnnadur dodennek g., embannadennoù a-zalc'h ouzh un danvez resis lies., lennadurezh a-zalc'h ouzh un danvez resis b. ; *wissenschaftliche Literatur*, lizheradur skiantel g. ; *religiöse Literatur*, lizheradur relijiel g. ; *graue Literatur*, lizheradur gris g.

Literaturangabe b. (-,-n) : notenn lennadurezh b., notenn levrlnnadurel b. ; *Literaturangaben*, levrlnnadur g.

Literaturdenkmal n. (-s,-denkmäler) : pennoberenn lennegel b.

Literaturgattung b. (-,-en) : rumm lennegezh g., seurt lennegezh g.

Literaturgeschichte b. (-) : istor al lennegezh g.

literaturgeschichtlich ag. : a-fet istor al lennegezh.

Literaturkritik b. (-,-en) : skridvarnouriezh b. ; *eine Literaturkritik*, ur skridvarnadenn b.

Literaturkritiker g. (-s,-) : skridvarnour g.

Literaturkritikerin b. (-,-nen) : skridvarnourer b.

Literaturpreis g. (-es,-e) : priz lennegel g.

Literaturunterricht g. (-s) : kentelioù lennegezh lies.

Literaturverzeichnis n. (-ses,-se) : levrlnnadur g.

Literaturwissenschaft b. (-) : lizabethi lies. ; *vergleichende Literaturwissenschaft*, keverata lizheregel g.

Literflasche b. (-,-n) : boutailh ul litrad b.

Litermaß n. (-es,-e) : muzul ul litrad g., muzuliad ul litrad g.

literweise Adv. : dre litrad, litrad ha litrad, a litradoù.

Litfaßsäule b. (-,-n) : kolonenn skritellañ b.

Lithium n. (-s) : [kimiezh] litiom g.

Lithograf g. (-en,-en) / **Lithograph** g. (-en,-en) : maendreser g., litografour g.

Lithografie b. (-,-n) / **Lithographie** b. (-,-n) : maendreserezh g., maendresadur g., litografiezh b. ; *eine Lithografie*, ur vaendresadenn b., ur maendresadur g.

lithografieren (hat lithografiert) / **lithographieren** (hat lithographiert) V.k.e. : maendresañ, litografiañ.

lithografisch ag. / **lithographisch** ag. : ... maendreserezh, ... maendresañ, maendresadurel, litografek ; *lithographische Anstalt*, stal vaendreserezh b., maendreserezh b.

Lithosphäre b. (-) : litosfer g., maenwisk g., maengelc'h g., pluskenn an Douar b.

Lithotripter g. (-s,-) : [mezeg.] litotripter g., litotriper g., puzuilher grouan dre wagennoù stroñs (dre usstenioù).

litoral ag. : arvorel, arvorek, ... an arvor, .. aod, ... an aod, ... an aodoù ; *litorales Korallenriff*, kouraleg vevenn b.

Litotes b. (-,-) : [yezh.] goudaolad g., mouskomz b.

Liturgie b. (-,-n) : [relij.] liderezh g., liturgiezh b., pedennerezh g.

Liturgiensammlung b. (-,-en) : [relij.] levrig al lidoù g., roll-lidoù g.

Liturgiker g. (-s,-) : [relij.] liderezhour g., litourgour g.

liturgisch ag. : liderezhel, liturgek, sakr ; *liturgisches Spiel*, mister g., c'hoari-santel g., drama sakr g. ; *liturgische Gewänder*, gwiskoù sakr lies., gwiskamantoù iliz lies. ; *liturgische Prosa*, prozenn b. ; *liturgische Utensilien*, reizhoù oferenniñ lies.

Litze b. (-,-n) : **1.** galoñs g., kordennig b., plezhenn b., plezh g., pasamant g., pañs g., plañson g., plañsonenn b. ; *mit Litzen besetzen*, pasamantiñ, galoñsañ, lakaat plezhenoù ; **2.** [tekn.] embroued g. ; **3.** [kordennoù] gor g. ; *geflochtene Litze*, gor plañson g.

live ag. : war-eeun.

Live-Sendung b. (-,-en) : abadenn war-eeun b.

Livius g. : Titus Livius g.

Livland n. (-s) : Livonia b.

Livländer g. (-s,-) : Livonad g.

Livländerin b. (-,-nen) : Livonadez b.

Livre tournois b. (-,-) : [istor, moneiz] lur tournez g.

Livree b. (-,-n) : lifre g., robenn b.

Livreedienner g. (-s,-) : lakez g. [*liester lakezed / lakizien*].

livriert ag. : gwisket gant ul lifre.

Livrierte(r) ag.k. g. : lakez g. [*liester lakezed / lakizien*].

Lizentiat¹ n. (-s,-e) : *sellit ouzh Lizenziat*¹.

Lizentiat² g. (-en,-en) : *sellit ouzh Lizenziat*².

Lizenz b. (-,-en) : aotre g., lañvaz g. ; *poetische Lizenz*, frankiz ar barzh e-keñver ar yezh b., lañvaz barzhel g., direolerezh barzhoniek g. ; *in Lizenz hergestellt*, graet dindan aotre.

Lizenzausgabe b. (-,-n) : adembannadur dindan aotre g.

Lizenzbesitzer g. (-s,-) : aotread g., aotreeg g., anzavadour lañvaz g., lañvazad g. [*liester lañvazidi*], piaouer lañvaz g.

Lizenzgeber g. (-s,-) : aotreer g., lañvazer g.

Lizenzgebühr b. (-,-en) : mizoù aotre lies., mizoù lañvaz lies.

Lizenziat¹ n. (-s,-e) : **1.** aotreezh war an doueoniezh b. ; **2.** [Bro-Suis] aotreezh war al lizabethi b., aotreezh war al lennegezh b.

Lizenziat² g. (-en,-en) : aotreeg g. ; *Lizenziat der Rechte*, aotreeg war ar Gwir g.

Lizenzinhaber g. (-s,-) : aotread g., aotreeg g., anzavadour lañvaz g., lañvazad g. [*liester lañvazidi*], piaouer lañvaz g.

Lizenznehmer g. (-s,-) : kemerer lañvaz g.

Lizenzspieler g. (-s,-) : sportour aotreet g., sportour aotreeg g., sportour dindan lañvaz g.

Lizenzvergabe b. (-,-n) : aotreadur g., lañvazadur g.

Lizitation b. (-,-en) : [gwir] gourmec'had g., gwerzh diouzh ar c'hresk b., foar enkantiñ b. ; gwerzh diouzh ar gouloù b., gwerzh diouzh ar mouch b., gwerzh d'an uhelañ priz b., gwerzh d'an uhelañ diner b., gwerzh d'an diwezhañ diner b., gwerzh d'an diwezhañ imboud b., gwerzh en enkant b., gwerzh e santaol b., gwerzh dre sav-taol b., imboud g.

Lkw g. (-/s,-s) / **LKW** g. (-/s,-s) : [*berradur evit Lastkraftwagen*] karr-samm g., karr-chalbotat g., kamion

g., sammgarr g. ; *Lkw mit Anhänger*, karr-samm gant ramok g.

Lkw-Fahrer g. (-s,-) : blenier karr-samm g., blenier karr-chalbotat g., blenier kamion g., blenier sammgarr g., chalboter g., karsammer g.

Lkw-Fahrerin b. (-,-nen) : blenierez karr-samm b., blenierez karr-chalbotat b., blenierez kamion b., blenierez sammgarr b., chalboterez b., karsammerez b.

Lob n. (-s,-e) : meuleudi b., meuleudigezh b., kaol str., pour str., gourc'hemenn g. ; *ein stimmiges Lob ernten*, *ein helliges Lob ernten*, eostiñ ur barrad meuleudioù, eostiñ meuleudi digant an holl (a bep tu), bezañ roet d'an-unan mil meuleudi gant an holl, bezañ roet d'an-unan a bep seurt meuleudi gant an holl, rozellat meuleudioù ; *er wird mit Lob überschüttet*, emañ ar mel hag ar c'hoar gantañ ; *jemandem Lob spenden*, meuliñ u.b., dougen meuleudi d'u.b., reiñ (ober) meuleudioù d'u.b., ober meuleudi eus u.b., reiñ kaol d'u.b., reiñ mel d'u.b., reiñ ur begad mel d'u.b., reiñ moged d'u.b., reiñ pour d'u.b. ; *jemandes Lob singen*, kanañ gloar d'u.b., kanañ meuleudi d'u.b., kanañ meuleudi u.b., kanañ klodoù u.b., dougen meuleudi d'u.b., kanmeuliñ u.b., milganmeuliñ u.b., meuliñ u.b. dreist penn, hilligañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., lakaat foug e u.b., reiñ lorc'h d'u.b., ober fougasoù gant u.b., lorc'hañ u.b., fougéal u.b., pompadiñ u.b., fougasiñ u.b. ; *ich fühle mich durch dieses Lob irrsinnig geschmeichelt*, me am boa lipet va mouroù diwar ar c'haol-se ; *Gott (sei) Lob und Dank*, meuleudi da Zoue, Doue da vezo meulet ; *über jedes Lob erhaben sein*, bezañ dreist pep meuleudi, bezañ en tu all da bep meuleudi ; *er ist über jedes Lob erhaben*, n'oufed ket meuliñ anezhañ a-walc'h.

Lobby b. (-,-s) : 1. lobi g., strollad gwask g., stroll pouezañ g. ; 2. [let] hall g., raksal b.

Lobbying n. (-s,-s) : lobierezh g.

Lobbyist g. (-en,-en) : lobier g.

Lobdichter g. (-s,-) : meulganour g.

Lobelie b. (-,-n) : [louza.] lobelienn b. [*liester lobelied*] ; *blaue Lobelie*, [*Lobelia erinus*] lobelienn c'hlas b. [*liester lobelied glas*].

loben V.k.e. (hat gelobt) : meuliñ, kanmeuliñ, gourc'hemennaouiñ, ober e c'hourc'hemennoù da, reiñ e c'hourc'hemennoù da, ober foug eoù ouzh, ober meuleudi eus [u.b.], ober meuleudigezh [u.b.], pronañ, dougen meuleudi da, reiñ meuleudiñ da, reiñ pour da, reiñ mel da, reiñ ur begad mel da, reiñ moged da, reiñ kaol da, ober fougasoù [gant u.b.], lorc'hañ, reiñ lorc'h da, fougéal, fougasiñ ; *eine solche Antwort kann ich nur loben*, bez e rankan (ne c'hallan nemet) meuliñ ur respont a seurt-se ; *das lob' ich mir !* dre chañs ! ur chañs eo ! pebezhañ chañs ! gwell a se ! aze emañ an dailh ! ; *den Falschen loben*, kammveuliñ u.b. ; P. *jemanden über den grünen Klee loben*, reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour, gwrizenioù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreist penn - hilligañ u.b. - ober moumounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur

genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - lorc'hañ u.b. ; [kr-l] *gute Ware lobt sich selbst*, re fichañ marc'hadourezh a ziskouez n'eo ket hewerzh - re ginnig marc'hadourezh a zo ur merk n'eo ket hewerzh - ur penn-ed hep greun a sav e benn uhel, ar pennoù-ed leun a bleg o fennoù bepred izel - evel ar pennoù kolo ar pennoù uhel a zo goull - n'eo ket ar gwellañ toc'had a sav an uhelañ o fennoù - ober ha tevel - ar mad kuzhet eo ar gwellañ ; *das Werk lobt den Meister*, diouzh ar frouezh ez anavezer ar wezenn - diouzh ar ouenn, ar brankoù - diouzh an oberennoù eo barn an dud - diouzh e labour ar micherour - kemenerien omp tout met an tailh a zoug - ober hag ober 'zo - o trougiformiañ e reer kornek ar bara - roit d'ar saout boued fraezh hag e savo dienn war al laezh - diouzh he dent e vez gorroet ar vuoc'h ; *man soll den Tag nicht vor dem Abend loben*, na ganit ket ken abred diouzh ar beure betek-gouzout e c'hwibanfec'h emberr, arabat gwerzhañ ar vioù e revr ar yer, dibaot ar yar na goll e vi o kanañ re goude dozviñ, ret eo gortoz an noz evit lavarout eo bet kaer an deiz, a-raok kanañ ar gousperoù e ranker anaout an oferenn-bred, pa c'hoarzh an den re e ouel goude se, arabat ober ar youc'hadeg a-raok ar varradeg, an neb a gan diouzh ar beure a ouel lies d'abardaez, an toull hebiou a zo frank ; *du sollst den Tag nicht vor dem Abend loben*, gortoz an noz evit lavarout eo bet kaer an deiz, re uhel e kan da gilhog.

V.em. **sich loben** (hat sich (t-rt) gelobt) : ; *sich selbst loben*, ober e veuleudi e-unan, en em veuliñ, na gaout ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h.

lobend ag. : meuleudius, meulus, kanmeulus.

lobenswert ag. / **lobenswertig** ag. : meuladus, dellezus, dellidus, dellezek a veuleudi, din eus pep meuleudi ; *nicht lobenswert*, diveulus.

lobesam ag. : [barzh] meuladus, dellezek a veuleudi, enorus, doujadus.

Lobeserhebung b. (-,-en) : kanmeuleudigezh b., meuleudi b., meuleudigezh b. (Gregor).

Lobeshymne b. (-,-n) : kanmeul g., meuleudi b., kanmeuleudigezh b., meuleudigezh b. (Gregor).

Lobgedicht n. (-s,-e) : / **Lobgesang** g. (-s,-gesänge) : meulgan g., kanenn b.

Lobhudelei b. (-,-en) : lubanerezh g., likaouerezh g., moumounerezh g., loaverezh g., tostenererezh g., fistoulerezh g., kudoù lies., lorc'h g., flanerezh g.

lobhudeln V.gw./V.k.e. (hat gelobhudelt) : *jemanden lobhudeln* / *jemandem lobhudeln*, mignañ dreist u.b., fougéal u.b., pompadiñ u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., ober moumounerezh d'u.b., flodañ d'u.b., meuliñ dreist-penn ur re bennak / reiñ lorc'h d'u.b. (Gregor), lavaret komzoù brav d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., reiñ mel (pour, moged) d'u.b., reiñ ur begad mel d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, plantañ kaol gant u.b., tresañ ton d'u.b., plantañ pour gant u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., klufaniñ d'u.b., fistoulat d'u.b., ober e gazh gleb, ober e glufan, lubaniñ d'u.b., lubaniñ ouzh u.b., loavañ u.b., ober fistoul d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ e askell d'u.b., flanañ ouzh u.b., lubaniñ ouzh u.b.

Lobhudler g. (-s,-) : tostenner g., fistouler g., fistoul g., lubaner g., luban g., loaver g., lesaour g., flaner g., P. ki-gaol g.

löblich ag. : meuladus, dellezek a veuleudi.

Loblied n. (-s,-er) : meulgan g., kanenn b. ; *ein Loblied auf jemanden singen*, kanañ gloar d'u.b., kanañ klodoù u.b., kanañ meuleudi d'u.b., kanañ meuleudi u.b. ; *ein Loblied auf Gottes Mutter*, ur ganenn en enor da Vamm Doue b., ur meulgan en enor da Vamm Doue g.

Lobotomie b. (-,-n) : [mezeg.] lobotomiezh b.

lobpreisen V.k.e. (lobpreist // lobpreiste / lobpries // hat gelobpreist / hat lobgepriesen) : meuliñ, enoriñ, kanmeuliñ, kanañ gloar da, kanañ meuleudi da, kanañ meuleudi u.b., kanañ klodoù u.b., ober meuleudigezh u.b., prezeg meuleudigezh u.b., brudañ, meuraat, meurekaat, uhelvruañ.

Lobpreisung b. (-,-en) : kanmeul g., meuleudi b., kanmeuleudigezh b., meuleudigezh b. (Gregor), uhelvruderezh g.

Lobrede b. (-,-n) : kanmeulidigezh b., meulbrezegenn b.

Lobredner g. (-s,-) : kanmeulour g., meulbrezegour g., gogez g.

lobsingen V.k.d. [t-d-b] (lobsingt / lobsang / hat lobgesungen / zu lobsingen) : meuliñ, enoriñ, kanmeuliñ, kanañ gloar da, kanañ meuleudi da, kanañ meuleudi u.b., kanañ meuleudigezh u.b., brudañ, meuraat, meurekaat, uhelvruañ, kanañ klodoù u.b.

Lobspruch g. (-s,-sprüche) : meul g., kanmeul g., meuleudi b., meuleudigezh b., uhelvruderezh g.

Loch n. (-s, Löcher) : **1.** toull g., toullad g., digor g., digoradur g., boulc'henn b., difourk g., fregadenn b., freg g., goull g., goullenn b., kleuz g., kleuzenn b., kev g. ; *Löcher in den Strümpfen haben*, bezañ toull e loeroù, bezañ prenester en e loeroù ; *sich ein Loch in den Mantel reißen*, ober ur rog (un diframmadenn, ur freg, ur rogadenn, ur fregañ) en e vantell, regiñ e vantell, difregañ e vantell, ober un toull en e vantell, toullañ e vantell, didammañ e vantell, freuzañ e vantell ; *sich Löcher in die Strümpfe reißen*, toullañ (diframmañ, regiñ, difregañ, didammañ) e loeroù ; *ohne ein einziges Loch in der Kleidung*, hep an disterañ freuz en e zilhadr ; *ein Loch durch eine Mauer bohren*, difregañ ur voger, toullañ ur vur ; *wir mussten ein über drei Meter tiefes Loch buddeln*, daou zonder un den hor boa ranket toullañ ; *ein Loch (zu)stopfen*, stankañ un toull, didoullañ udb ; *ein Loch voll Steine*, un toullad mein g. ; *blaues Loch in der Wolkendecke*, marc'h glas g., askell-big en oabl b., toull glas er gwiskad koumoul g., freg er c'houmoul g. ; *der Fuchs hat sich in sein Loch verkrochen*, groc'het eo al louarn, aet eo al louarn en e zouarenn, aet eo al louarn en e doull ; *etwas aus einem Loch ziehen*, didoullañ udb ; *aus einem loch kriechen*, didoullañ ; **2.** [keuz] *die Löcher im Emmentalerkäse*, klogor an emmenthal str., lagadoù an emmenthal lies., daoulagad an emmenthal lies. ; **3.** [dre skeud.] *ein Loch mit dem anderen zustopfen*, bevañ a-skrap hag a-ziskrap, chaokat mizer, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ mizer gant paourentez, fritañ laou, na vezañ krefiv an arc'hant gant an-unan, na vezañ krefiv an traoù gant an-unan, kaout mizer o walc'hiñ an eil dorn gant egile, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ

ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan ; *der Streik hat ein Loch in meinen Beutel gerissen*, diskantet brav eo bet va yalc'h gant an diskrog-labour, an diskrog-labour a zo koustet ker din ; **4.** *auf (aus) dem letzten Loch pfeifen*, **a)** bezañ aet betek ar mouch, bezañ pell ganti, bezañ sklaer e abadenn, bezañ dibunet e gudenn, bezañ kac'het ar gwellañ gant an-unan, bezañ fin d'an-unan, bezañ kollet, bezañ war e dermen, bezañ en e sach diwezhañ, bezañ tost echu gant an-unan, bezañ war an diwezhadoù, bezañ aet betek ar sachadenn diwezhañ, bezañ o leuskel e vramm diwezhañ, bezañ o foeltrañ, bezañ tost d'ober e lamm gwashañ, bezañ un den echu, bezañ tapet evel ur razhenn er griped, bezañ war an diwezhañ, bezañ ouzh torgenn ; **b.)** bezañ treut (skañv, tanav, diskantet, plat, ridet, moan) e yalc'h, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ erru skañv e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ berr war e sparl, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ bas an traoù gant an-unan, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ enkrezet gant an arc'hant, bezañ darev d'ober freuz-stal, bezañ darev da sankañ e gontell er voger, bezañ darev da sankañ e gontell er c'hleuz ; **5.** *P. jemandem ein Loch in den Bauch reden*, borodiñ (badaouiñ, mezevelliñ, arabadiñ) u.b. gant e rambreerezh ; **6.** *wie ein Loch saufen*, kargañ (distagañ) forzh banneoù, kargañ e doull, bezañ ramp e c'hourlañchenn, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lonkañ evel un toull-goz, na vezañ sont ebet d'an-unan, bezañ kleuz betek begoù e dreid, evañ a c'hoari gaer, evañ ken na strak, bezañ ramp e gorzailhenn, kleuzañ gwer, trezenañ ; **7.** *armseliges Loch*, kozh ti g., neizh touseg g., foukenn b., ti-gutez g., lastez ti g., tamm toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., kozh toull brein g., kozh lochenn b., toull kambr g. ; *diese Wohnung ist nur ein Loch*, lojet dindan lost ar c'hi e vezer er ranndi-se, ur c'hreiz toull ki eo ar ranndi-se, e Kernetra emaomp amañ, e Kernebeudig emaomp amañ, ur c'hreiz toull brein eo ar ranndi-se, ur c'hlud (ur siklud, un neizh touseg, un ti-gutez, ur vac'h) a ran-me eus an toull brein-se, ur c'hreiz kraou-porc'hell eo ar ranndi-se, c'hwezh an diennez a zo amañ, ur c'hreiz toull kambr eo ar ranndi-se, ur foukenn eo ar ranndi-se, kludet omp amañ en un toull lous, n'eus anezhañ nemet ul lastez ti ; **8.** difouilh g., toull kêr g., toull gouez g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., lec'h kollet g., toullig bro g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b. ; **9.** *Ihre Beweisführung hat ein Loch*, kamm (distrantell, toull, diglok, rangouilh) eo hoc'h arguzerezh ; **10.** *P. er steckt im Loch*, er c'hloz (en toull, en disglav, en disheol, er goudor) emañ, o vañsonat an diabarzh emañ, emañ o tebriñ bara ar roue, klenk eo warnañ, kraouiet eo, emañ o freuzañ stoub e Lannuon, emañ er sac'h maen, er bidouf emañ ; *ich werde Sie ins*

Loch stecken lassen, da wo die Ratten Ihnen Gesellschaft leisten werden, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed da zerc'hel mat deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn ouzhoc'h ; **11.** [stered.] *schwarzes Loch*, toull du g. ; **12.** *Löcher in die Luft gucken*, sellet ouzh ar c'helien o nijal, klask neizhiou pig, reiñ muzul d'e c'henoù, chom a-bann, chom da c'henaouegiñ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da brederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, chom da sellet gant e c'henoù, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, chom balc'h e c'henoù, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwech eur (digor war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter, digor gant an-unan war nav eur hanter), dislangouriñ ; **13.** P. *jemandem zeigen, wo der Zimmermann das Loch gelassen hat*, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, reiñ foet an nor d'u.b., skarzhañ u.b. er-maez eus an ti, sevel e dreid d'u.b., bale u.b., teuler u.b. war an hent bras, bannañ u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; **14.** [kleuk] muzelleg g., moudenn b., mougous g., mezenn b., kokezenn [*liester* kokezennoù] b., neizh g., kleuzenn b., troc'h g., c'hwil g., bigorn g. [*liester* bigorned, bigorniel, bigornoù], krogenn [*liester* krogennoù] b., ourmelenn [*liester* ourmelennnoù] b., kouch g., kokouzen [*liester* kokouzennoù] b., koukourouzen [*liester* koukourouzennoù] b., forn b., hoc'hig g., rigenn [*liester* rigennnoù] b., bouteg g., kanol b., kiez b., kazh g., pich g., pich plat g., pech g., chaflutenn b., siflutenn b., siminal b., toull g., toull tag g., tog kistin g., pillig b., plad g., pizenn b., ribod g., pod ribod g., riboul g., roudenn b., sakredie g., morlukenn b., mesklenn b., kreiz g., krogen b., kreuzenn b., lantigenn b., lapin g., loutenn b., lukam b., Mari-vuzelloù b., marjan b., maner ar blijadur g., krakilinenn b., feunteun kreiz-kêr, gwaremm ar glizh b., boest-lizheroù b., sal ar gouelioù b.

Lochbeitel g. (-s,-) : [tekn.] kizell dev b.

Lochbohrer g. (-s,-) : [tekn.] tarod g., biñseller g., touller g.

Lochdiopter n. (-s,-) : lagadenn vukañ b., lagadenn vizañ b., kelc'hig bizañ g., kelc'hig bukañ g.

Locheisen n. (-s,-) : [tekn.] minaoued g., didammer g., bilh b.

lochen V.k.e. (hat gelocht) : minaouediñ, toullañ, treuztoullañ, trebarzhiñ, poenttoullañ.

Lochen n. (-s) : minaouedadur g., toullerezh g., treuztoullerezh g., poenttoullerezh g.

Locher g. (-s,-) : trebarzherez b., toullerez b.

löcherig ag. : toull-didoull, toulllet-didoull, mil doull, splu, toullaouek, toullek ; *löcherig werden*, toullañ.

löchern V.k.e. (hat gelöchert) : P. *jemanden löchern*, terriñ e revr d'u.b., terriñ e benn d'u.b. ; *der fängt an, mich zu löchern*, hennezh a gresk em daoulagad.

Löcherpilz g. (-es,-e) : [louza.] bonedog g., boned-touseg g.

Lochkarte b. (-,-n) : kartenn toull-didoull b., kartenn dreorc'hañ b., kartenn dreorc'het b.

Lochkartenmaschine b. (-,-n) : ardivink kartennoù toull-didoull g., ijinenn kartennoù treorc'het b., ijinenn kartennoù treorc'hañ b.

Lochmaschine b. (-,-n) : toullerez b., minaouederez b., toullerez-kartennoù b., poenttoullerez b.

löchrig ag. : toull-didoull, toulllet-didoull, mil doull, splu, toullaouek, toullek ; *löchrig werden*, toullañ.

Lochsäge b. (-,-n) : [tekn.] heskenn doullañ b.

Lochstanze b. (-,-n) : toullerez b., minaouederez b., toullerez-kartennoù b., poenttoullerez b.

Lochstempel g. (-s,-) : minaoued trebarzhiñ g.

Lochstreifen g. (-s,-) : seizenn toull-didoull b.

Lochung b. (-,-en) : peurdoullerezh g., minaouedadur g., trebarzhiñ g.

Lochwalke b. (-,-n) : milin-gomm b., foulerezh b., komm g.

Lochweite b. (-,-n) : treuz un toull g., treuzkiz un toull g.

Lochzange b. (-,-n) : 1. trebarzherez b., minaouederez b. ; 2. didammer g.

Lockbissen g. (-s,-) : boued g., bouedenn b., stronk g., petiz str., gwennenn b., strouilh g.

Löckchen n. (-s,-) : rodellig vlev b., frizadenn b., frizenn b.

Locke b. (-,-n) : 1. rodell vlev b., frizadenn b., frizenn b., kizenn vlev b., kizennad vlev b., brankad blev g. ; *blonde Locken*, rodelloù blev melen lies. ; *ihr blondes Haar fiel ihr in Locken über die Schultern*, he blev melen a ziruilhe a-rollad eus he fenn war he divskoaz, he blev melen a ziskenne a-rolladoù war he divskoaz, he blev melen a gouezhe a-rollad ar he divskoaz ; *sein Haar in Locken legen*, rodellañ e vlev ; *mit der Brennschere in Locken legen*, klaouierañ ; 2. [dre skeud.] *sich in die Locken fahren*, bezañ chabous ganto, bezañ patati ganto, bezañ krogou etrezo, bezañ krog an eil e greouichenn egile, en em chabousat, bezañ c'hoari etrezo, sevel sach-blev (krog-blev, fich-blev, blev, butun) etrezo, mont d'an taolioù, mont a grogoù berr an eil d'egile.

locken¹ V.k.e. (hat gelockt) : rodellañ, frizañ, kordigellañ, organelliñ.

V.em. : **sich locken** (hat sich gelockt) : 1. rodellañ, frizañ, kordigellañ, organelliñ ; *sie lockt sich (t-db) die Haare*, rodellañ a ra he blev, frizañ a ra he blev, ober a ra ur frizadenn ; 2. *sich (t-rt) locken*, rodellañ, rodellaouañ, frizañ, fuilhañ.

locken² V.k.e. (hat gelockt) : 1. gervel ; *die Henne lockt ihre Kücken*, gelver a ra ar yar he foñsined ; 2. dedennañ, hoalañ, alichañ, loaviñ, lubaniñ, temptañ, dastrann ; *jemanden in eine Falle locken*, klask dastum u.b. en e lasoù, dedennañ u.b. en e c'hriped ; 3. [dre skeud.] P. *damit lockst du keinen Hund vom Ofen*, n'eo ket gant an dra-se e vo graet berzh, n'oufe den bezañ dedennet gant an dra-se, den ebet ne vo dedennet gant an dra-se, n'eus berzh ebet da gaout diwar gement-se, n'eo ket e-giz-se e vo graet brud ; *jemanden aus der Reserve locken*, lemel an heudadur diwar u.b., diheudañ u.b.

Locken n. (-s) : [yar] sklok g., sklokadennoù lies., sklokerezh g., klocherezh g.

lockend ag. : temptus, hoalus, loavus, dedennus, lorbus, sev, lubanus, dudius, bourrus.

Lockenhaar n. (-s) : blev rodell (rodellek, rodell, rodellaouek, a-ruilh) str.

Lockenkopf g. (-s,-köpfe) : penn rodellek g.

lockenköpfig ag. : rodellek e vlev, rodellek e vlev, rodellaouek e vlev ; *lockenköpfige Frau*, frizadenn b.

Lockenpracht b. (-) : blev rodellek kaer-distailh str., blev rodellek kaer-eston str., blev rodellek hollgaer str., blev rodellek kaer-meurbet str., blev a-ruilh hollgaer str., blev rodellek kenedus-espar str.

Lockenstab g. (-s,-stäbe) : houarn rodellañ g., houarn frizañ g.

Lockenwickel g. (-s,-) / **Lockenwickler** g. (-s,-) : parpilhot g., spilhenn-rodellañ b., rollig rodellañ g., rollig blev g.

locker ag. : 1. laosk, horjellus, brallus, brall-divrall, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant, dizalc'h, gadal, distart, hej-dihej, loc'h-diloc'h, lusk-dilusk, luskellus, war al lusk ; *lockerer Zahn*, dant laosk (horjellus, dizalc'h) g. ; *mein Zahn sitzt locker*, va dant a loc'h, erru laosk eo va dant, brallañ a ra va dant, dizalc'h eo va dant ; *lockerer Knoten*, skoulm laosk g., klav laosk g. ; *die Stufen sind locker zusammengefügt*, disjoent (dijunt, diskloz) eo an derezioù ; *mein Gürtel sitzt locker*, laosk eo va gouriz, frank eo va gouriz ; 2. *das Messer sitzt ihm locker*, ne vez ket pell evit dic'houinañ e gontell (evit lakaat e gontell da c'hoari), pront e vez da zic'houinañ e gontell ; *das Geld sitzt bei ihm locker*, hennezh a zo frank war an dispign, ur foet-e-voutikl (ur foet-boutikl, ur foet-e-stal, ur c'hac'h-moudenn) a zo anezhañ, debriñ a ra an diaoul hag e bevar, kac'hmoudennañ a ra e vadoù, foetañ a ra e drantell, foetañ a ra e beadra, toull eo e zaouarn, gouest eo da fontañ an eost, ur gwall zispigner a zo anezhañ, skeiñ a ra e arc'hant er mor, n'eo ket evit derc'hel mat d'ur gwenneg, n'eo ket mestr da zaou wenneg, hennezh a zo gwashañ foraner e vadoù eus ar bed-holl, stagañ a ra e chas diwar-goust silzig, emañ o tebriñ e draoù, emañ o tebriñ e stal, emañ o tebriñ e beadra, emañ o tebriñ e arc'hant, fripañ a ra e zrouin (Gregor) ; 3. [labour-douar] laosk, blot, blodet, rouez, skañv, amur, flogor, ble, blank, brusk, difetis, bresk, treut en e chadenn, dibrad, divoustr, distart ; *lockerer Boden*, douar blot g., douar flogor g., douar laosk g., douar rouez g., douar skañv g., douar amur g., douar ble g., douar brusk g., douar blodet g., douar bresk g., douar treut en e chadenn g., douar dibrad g., douar divoustr g., douar distart g., douar hag a vruzun aes g. ; 4. [gwiad.] laosk, rouez, boull, stammet laosk, gwiaadet-gros ; *lockeres Gewebe*, gwiaad laosk g/b, gwiaad rouez g./b. ; *ein locker geflochtener Korb*, ur bouteg rouez g., ur bouteg kantennet-laosk g. ; *locker werden*, fraostaat, laoskaat, blotaat, rouesaat, dont da zistardañ, distartaat, distrizhañ, mont disjoent ; 5. [kegin.] skañv, disamm ; *der Kuchen ist nicht locker genug*, n'eo ket go a-walc'h ar wastell ; 6. *nach ein paar Schnäpschen plappert er mit lockerer Zunge*, e deod eouliet mat gant un nebeud banneoù hini kreñv a ya brav-bras en-dro, goude un nebeud lipadennoù e ya e farouell kempenn en-dro, un nebeud lipadennoù a zo trawalc'h evit lampraat e deod ; 7. [dre skeud.] P. *er lässt nicht locker*, forsiñ a ra warni, delc'her a ra mort (tomm, start, yud, gwevn), ne zispeg ket, ne ziskrog ket, hennezh ez eus ur pennad ennañ, pennegiñ a ra, aheurtiñ a ra en e soñj, kilhourziñ a ra d'e bennad, en em bennadiñ hag en em

aheurtiñ a ra, pennekaat a ra, kendelc'her a ra start (Gregor), chom a ra mort war e soñj, pegañ a ra outi ; 8. [dre skeud.] dichafoul, diroll, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, disuj ; *ein lockeres Leben führen*, ren (kas, kunduiñ) ur vuhez diroll (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, disuj), punañ ur fall vuhez, bezañ atav o kas warni, bezañ atav o riboulat noz (o roulañ, o riotal, o riblañ, o furikat, o vreskenn), bezañ ur riboder eus an-unan, bezañ ur rouler eus an-unan, bezañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ) ; 9. laoskidik, laosk, gwak, diardoù, dilu, digompliment, dichafoul, distenn, frank warnañ, aes warnañ, distrafuilh, seder, disafar, dibrenn, ven, netra dreist ; *er hat eine ziemlich lockere Moralvorstellung*, ledan eo e vañch, frank a vañch eo ; 10. amzere ; *Frau von lockerem Lebenswandel*, plac'h amzere b., plac'h a vuhez fall b., plac'h a vuhezegezh fall b. ; 11. P. *ein lockerer Vogel*, *ein lockerer Zeisig*, ur penn skañv (skañvik, bervet, avelet, brell, diboell), ur skañvelard g., un den distrantell g., ur spered strantal (brell) a zen g., ur c'hwil g., ul labous g., un ibil g., ul laouenan g., ur pennglaouig g. (Gregor).

Adv. : *locker stricken*, ober stamm laosk.

locker-flockig ag. : diardoù, distenn, didroidell, diroufenn, dispieg, diswe, didres, diorbid, digamambre, dichafoul, dichipot, digompliment, ront a galon, dilu, frank ha ront, diheud, netra dreist, n'eus ket a gamambre gantañ, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ.

Adv. : ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, aes-ral, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, en un doare dichipot, war blaen, plaen ha brav.

Lockerheit b. (-) : 1. distenn g., distign g., horjellerezh g., brall b. ; 2. lezober g., laoskadur g., laoskidigezh b., laoskentez b., laoskoni b., gwakter g., gwakted b., boukter g., boukted b., diroll g., dirollerezh g. ; 3. [kegin.] skañvder g., skañvded b.

lockerlassen V.k.e. (lässt locker / ließ locker / hat lockergelassen) : [dre skeud.] P. *er lässt nicht locker*, forsiñ a ra warni, delc'her a ra mort (tomm, yud, start, gwevn), ne zispeg ket, ne ziskrog ket, hennezh ez eus ur pennad ennañ, pennegiñ a ra, aheurtiñ a ra en e soñj, kilhourziñ a ra d'e bennad, en em bennadiñ hag en em aheurtiñ a ra, pennekaat a ra, kendelc'her a ra start (Gregor), chom a ra mort war e soñj, pegañ a ra outi.

lockermachen V.k.e. (hat lockergemacht) : 1. *für jemanden Geld lockermachen*, pourvezañ arc'hant d'u.b., pourchas arc'hant d'u.b., degas arc'hant d'u.b., darbariñ arc'hant d'u.b. ; 2. *bei jemandem Geld lockermachen*, trufañ arc'hant diwar u.b., truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., kignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b.

lockern V.k.e. (hat gelockert) : laoskaat, distignañ, distennañ, distardañ, distartaat, distrizhañ, souplaat, diseriñ, dispeurellañ, hoskellat, horellañ, dishorellañ, blotaat, boukaat, rouesaat, blodañ, munudañ, bruzunañ ; *die Erde lockern*, ober un tamm meskañ d'an douar, blotaat (boukaat, rouesaat, blodañ, boullal, bruzunañ, munudañ, freskaat) an douar ; *die obere Bodenschicht lockern*, pigellat an douar, freuzañ an douar, furchal an

douar, meskañ douar, blotaat an douar diwar-c'horre ; *jemandes Fesseln lockern*, leuskel e ereoù d'u.b., distignañ e ereoù d'u.b., distardañ e ereoù d'u.b. ; [dre skeud.] *jemandem die Zügel lockern*, lezel kabestr (kabestr hir, kabestr laosk) gant u.b., lezel kordenn gant u.b., astenn e nask d'u.b., astenn kabestr war u.b., lezel ar vrid war moue u.b., leuskel herr gant u.b., lezel kabestr war e voue gant u.b.

V.em. : **sich lockern** (hat sich (t-rt) gelockert) : laoskaat, blotaat, distardañ, distartaat, distrizhañ, distennañ, mont disjoent, distignañ ; *die Stufen haben sich gelockert*, aet disjoent (dijunt, diskloz) eo an derezioù ; *die Familienbande haben sich gelockert*, n'eo ket mui ken start al liammoù etre tud ar familh, distart eo deuet da vezañ al liammoù etre tud ar familh, al liammoù etre tud ar familh a zo erru laosk.

lockernd ag. : laoskus.

Lockerung b. (-,en) : **1.** [labour-douar] blotaat ; **2.** distanadur g., distennadur g., distenn g., distign g., distignañ g. ; **3.** distardañ g., bralladur g., horjellerezh g. ; **4.** [sport] gwevnadur g., soupladur g., oueskadur g., oueskaerezh g. ; **5.** [dre skeud.] laoskadur g., dirollerezh g., direolamant g.

Lockerungsübung b. (-,en) : [sport] embregennoù gwevnaat lies., embregennoù souplaat lies., embregennoù oueskaat lies., oueskaerezh g.

Lockflöte b. (-,n) : sutell-evneta b., sutell-evnetaer b., galver laboused g.

lockig ag. : azrodellek, rodellek, rodellaouek, rodell, a-ruilh, frizet, rodellet ; *lockiges Haar*, blev rodellet (rodellek, rodell, rodellaouek, a-ruilh, frizet) str. ; *nicht lockig*, dirodell.

Lockmittel n. (-s,-) : boued g., bouedenn b., stronk g., strouilh g., paskadur g., touellenn b.

Lockpfeife b. (-,n) : sutell-evneta b., sutell-evnetaer b., galver laboused g.

Lockruf g. (-s,-e) : **1.** galv touellañ g. ; **2.** [yar] sklok g., sklokadenn b., sklokerezh g., klocherezh g.

Lockspeise b. (-,n) : boued g., bouedenn b., stronk g., strouilh g., paskadur g.

Lockspitzel g. (-s,-) : flatrer-atahiner g., flatouller c'hwezher-tan g.

Lockstimme b. (-,n) : mouezh temptus b., mouezh hoalus b., mouezh loavus b., mouezh lorbus b., mouezh sev b., mouezh vorwreg b.

Lockung b. (-,en) : **1.** temptadur g., dedennadur g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g. ; **2.** [hemolc'h] boued g., bouedenn b., stronk g., strouilh g., paskadur g., touellenn b.

Lockvogel g. (-s,-vögel) : **1.** evn galver g., evn alichañ g. ; **2.** [dre skeud., gwashaus] toueller g., lorber g., desevert g., hoaler g., alicher g.

Lockvogelpreis g. (-es,-e) : priz galv g., priz dedennañ g., priz hoalañ g., priz alichañ g., priz temptus g.

Loddel g. (-s,-) : P. houlier g.

lodderig ag. : P. digempenn, foutouilhek, distruj, difarle, disparbuilh, dibalamour, chelgenn dezhañ, diskramailh.

Loden g. (-s,-) / **Lodenmantel** g. (-s,-mäntel) : mantell-c'hlav loden® b. [graet gant gloan digrib].

lodern V.gw. (hat gelodert / evit pouezañ war ar fiñv : ist gelodert) : tanflammañ, flammañ, flammañ,

flaminennin, flammflaminañ, flammichañ, entanañ, teuler flammoù, rostañ.

lodernd ag. : **1.** flamm, flammus, flammichus, flaminus, grizias, gwres, gwrezek, tanflamm ; *loderndes Feuer*, flamm-tan g., tan flamm g., flammad g., glaouriasenn b., goradenn-dan b., selam g., tan mat g., fornez b., tan gwrez g., tan leskidik g., tan poazh g., tan o rostañ g. ; **2.** [dre skeud.] diroll, entanet ; *lodernde Begeisterung*, birvilh entanet g., birvidigezh diroll b., entan diroll g.

Löffel g. (-s,-) : **1.** loa b., loaia b. ; *ein Silberlöffel*, ul loa arc'hant b. ; *ein Löffel voll*, ul loaia b. ; *ein Löffel Öl*, ul loaia eoul b. ; *ein Löffel Mehl*, ul loaia vleud b. ; *mit einem Löffel aushöhlen*, loaia ; *zwei Löffel Zucker hineintun*, lakaat div loaia sukr, lakaat daou leizh al loa a sukr ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden über den Löffel barbieren (balbieren)*, houperigañ (paltokiñ, flemmañ, c'hoari, bratellat, stranañ, stranigañ, riñsañ, dastum, devañ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., toazañ brav ha prop u.b., bountañ ar c'henn en u.b., touzañ e c'henoù d'u.b. ; **3.** *du hast die Weisheit auch nicht mit dem Löffel gefressen*, n'en deus ket Doue lakaet ennout ur ouiziegezh dreistnatur (Gregor), n'eo ket deuet holl ar Spered Santel war an douar ganit, n'out ket gwall fin ha c'hoazh en em gavez, krediñ a ra dit e sav an heol ez revr, krediñ a ra dit bezañ pevare person an Dreinded ; **4.** *er ist mit dem silbernen Löffel im Mund geboren, er ist mit dem Silberlöffel im Mund geboren*, fardet eo bet e votoù a-raok e dreid, graet eo bet dezhañ e votoù a-raok e dreid gant kolo fresk e-barzh ouzhpenn-se, fardet eo bet e vragoù a-raok e revr ; **5.** *den Löffel aufgeben, den Löffel abgeben*, lipat (lonkañ) e loa, kreñviñ, kreviñ, talpiñ, pibidañ, c'hwitañ, disweañ, menel, pakañ, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'henn, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, sailhañ er bailh, tortañ, pakañ anezhi ; **6.** [mezeg.] loa garzhañ b., karzhell b. ; **7.** [loen., gad] skouarn b., lorikenn b. ; [dre skeud.] *schreib dir das hinter die Löffel !* merk mat an dra-se ! laka an dra-se don e-barzh da benn ! sank an dra-se don ez penn ! moull kement-mañ ez kalon !

Löffelbagger g. (-s,-) : [tekn.] **1.** ravanell loaioù b., ravanell gant bailhoù b. ; **2.** pal vekanikel b., palerez b., kleuzer g., kevierez b., traktor-pal g.

Löffelbohrer g. (-s,-) : [tekn.] loa-talar g., loa-vouched b.

Löffelbrett n. (-s,-er) : marc'h-loaioù g.

Löffelente b. (-,n) : [loen.] houad beg-golvazh g., houad beg-loa g.

Löffelersbesen lies. : [kegin.] flastrenn biz b.

Löffelkraut n. (-s,-kräuter) / **Löffelkresse** b. (-,n) : [louza.] louzaouenn-ar-skorbud b., beler aod str. [Cochlearia officinalis].

löffeln V.k.e. (hat gelöffelt) : **1.** debriñ a-loaiadoù, evañ a-loaiadoù ; **2.** [dre skeud.] *die sollen doch jetzt bitte die Suppe auslöffeln*, ra vezo war o reuz, ra vezo kement-se evit o c'holl, dezho eo bremañ da zougen an toaz d'ar forn, dezho eo bremañ da voustrañ war o c'halon, kac'het o

deus en o zokoù ha ret eo dezho bremañ o lakaat war o fennoù, kaoz int ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warno, n'o deus nemet lakaat en o c'hichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warno.

Löffelreih g. (-s,-) : [loen.] spanell b., beg-spanell g.

Löffelrücken g. (-s,-) : kil al loa g.

Löffelschale b. (-,-n) : pod al loa g., podenn al loa b.

Löffelstiel g. (-s,-e) : troad loa g.

Löffelweise Adv. : a-loaiadoù.

log [berradur evit **Logarithmus**] logaritm g.

Log¹ n. (-s,-e) : [merdead.] hervvuzulier g., lok g.

Log² n. (-s,-s) : [stlenn.] restr renabliñ g.

Logarithmentafel b. (-,-n) : [mat] taolenn logaritmoù b.

logarithmisch ag. : [mat] logaritmek.

Logarithmus g. (-, Logarithmen) : [mat] logaritm g. ; *natürlicher Logarithmus*, logaritm neperel g.

Logbrett n. (-s,-er) : plankenn al lok g.

Logbuch n. (-s,-bücher) : [merdead.] levr-bourzh g., deizlevr ar vag g. ; *das Logbuch führen*, delc'her al levr-bourzh.

Logdatei b. (-,-en) : [stlenn.] restr renabliñ g.

Loge b. (-,-n) : 1. logell b. ; 2. log vasonek b., logell vasonek b., logell frañmasonek b.

Logenbruder g. (-s,-brüder) : frer frañmason g.

Logenmeister g. (-s,-) : mestr ul log frañmasonek g., mestr ul logell frañmasonek g.

Logenplatz g. (-es,-plätze) : [c'hoarigandi] plas log g., plas logell g.

Logeschließerin b. (-,-nen) : [c'hoariva] plaserez b.

Logge b. (-,-n) : [merdead.] hervvuzulier g., lok g.

loggen V.gw. (hat geloggt) : [merdead.] stlepel al lok er mor.

Logger g. (-s,-) : [merdead.] lougr g. ; *bretonischer Logger*, biskinnenn b.

logieren V.gw. (hat logiert) : lojañ, bezañ o chom.

Logierbesuch g. (-s,-e) / **Logiergast** g. (-es,-gäste) : gweladenner hag a chom da gousket g.

Logik b. (-,-en) : reizhvezadouriezh b., reizhpoell g., poelloniezh b., reizhpoelloniezh b., reizhvezaderezh g., poellegezh b. ; *gegen jede Logik*, en un doare diboell (diheboell, digempoell, droch, diskiant, direizhpoell), hep penn na reizh, n'eus forzh penaos, a vil vallozh kaer, war an tu ma tiskrab ar yar, evel ma kac'h ar saout en noz ; *bivalente Logik*, poelloniezh daouwerzh b. ; *formale Logik*, reizhpoelloniezh furmel b. ; *transzendente Logik*, reizhpoelloniezh trehontus b. ; *symbolische Logik*, reizhpoelloniezh arouezel b.

Logiker g. (-s,-) : poelloniour g., reizhvezadour g., reizhpoelloniour g.

Logikkalkül n./g. (-s,-e) : jederezh reizhpoelloniezhel g.

Log-in n. (-s,-s) : [stlenn.] digoradur un dalc'h b.

Logis n. (-) : lojeiz g., lojeris g., loj g., kambr an akipaj b.

logisch ag. : reizhpoellel, poellel, poellek, reizhek, reizhpoell, kempoell, reizhpoelloniezhel, reizhveizek, reizhpoellek, reizhvezadek, reizhvezadel, diouzh ar reizhpoell, hervez ar reizhpoell, hervez ar poell, diouzh ar skiant-vat, hervez ar skiant-vat, heboell ; *logischer Schluss*, dezastum g., dezastumidigezh b., dezren g., dezreadenn b., reizhvezad g. ; *logisches Denken*, reizhvezaderezh g. ; *logische Erklärung*, displegadur kempoell g., displegadur heboell g.

logischerweise Adv. : evel rezon, en un doare poellek, diouzh ar reizhpoell, hervez ar reizhpoell, diouzh ar poell, hervez ar poell, diouzh ar skiant-vat, hervez ar skiant-vat, hervez urzh reizh an traoù.

Logistik b. (-) : 1. [Henamzer] jederezh g. ; 2. [preder.] logikerezh g., goustreuderezh g., goustreud g., goustreudiñ g. ; 3. [ster boutin] logistik g., aveerezh g., lec'haveerezh g., raktresouriezh b.

Logizismus g. (-) : reizhpoellouriezh b., logikelouriezh b.

Logizist g. (-en,-en) : reizhpoellour g., logikelour g.

logo estl. : feiz ya ! ya da ! sur 'vat ! nebaon ! douetañs ebet ! na petra 'ta ! ya 'vat ! membri !

Logo g./n. (-s,-s) : logo g., arouezlun g.

Log-off n. (-s,-s) : [stlenn.] serridigezh un dalc'h b.

Logopäde g. (-n,-n) : ortofonour g., mouezheeruner g., distilhour g.

Logopädie b. (-) : ortofoniezh b., mouezheerunerezh g., distilhouriezh b.

Logopädin b. (-,-nen) : ortofonourez b., mouezheerunerez b., distilhorez b.

Logos g. (-,Logoi) : logos g.

loh ag. / **lohe** ag. : [koz] flamm, skedus, lugernus evel an tan, flammichus, flamminus, flammus.

Lohe¹ b. (-,-n) : entan g. ; *helllichte Lohe*, tantad mat a dan g., tan o flamm-flaminañ g., pezh tantad g., tan o strinkañ flammennoù uhel g., glaouriasenn b., goradenn-dan b.

Lohe² b. (-,-n) : [tekn.] kivij g., bleud-kouez g., kovu g., palem g. ; *Eichen zur Herstellung von Lohe entrinden*, *Eichen zur Herstellung von Lohe abschälen*, peliat kouez, diframmañ rusk derv evit ober kivij, kignat derv da c'hounit kivij ; *abgeschälte Rinde zur Herstellung von Lohe*, peilh g., peliadur g.

Loheiche b. (-,-n) : [louza.] tann str., derv kivij str. ; *geschälte Stelle bei einer Loheiche*, kign g.

lohen V.dibers. (hat gelobt) : *es loht*, flamm-flaminañ a ra an tan, rostañ a ra an tan.

Lohfarbe b. (-,-n) : liv kivij g.

Lohfeuer n. (-s,-) : tantez-tan g., kaouad tan b./g., tantad mat a dan g., tan o flamm-flaminañ g., pezh tantad g., tan o strinkañ flammennoù uhel g., glaouriasenn b., goradenn-dan b.

lohgar ag. : [tekn.] kivijet.

Lohgerber g. (-s,-) : kivijer g., kourrezer g., pelleter g., meginer g., koveour g.

Lohgerberei b. (-,-en) : 1. [labour] kivijerezh g., kivijadur g. ; 2. [stal] kivijerezh b., kivijeri b., ti-palem g.

Lohmühle b. (-,-n) : milin-gouez b.

Lohschäler g. (-s,-) : kigner g.

Lohn g. (-s, Löhne) : 1. gopr g., gopratur g., koumanant g., pae b./g., paeamant g., gounid g., gounidegezh b. ; *jemandem seinen Lohn auszahlen*, goprañ u.b., paeañ e c'hopr d'u.b. ; *von seinem Lohn leben*, bevañ diouzh gounidoù e vicher, bevañ diwar gounidoù e vicher ; *wenig Lohn für viel Arbeit*, kalz a labour ha nebeut a c'hounidegezh ; *ein kümmerlicher Lohn*, un tamm pae dister g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walc'h g., ur begad pae g., un disteraik a bae g., ur c'hozh tamm pae dister g., un tammig gounidegezh dister g. ; *mit seinem Lohn kommt er nicht aus*, ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar, ne c'hall ket en em gavout gant

e bae dister, n'eo ket e c'hopr a-walc'h d'e gunduiñ ; *um Lohn und Brot kommen*, koll e labour, chom war al lann, mont war e blankenn lardet, mont e stal da netra ; *mit meinem Lohn komme ich eben aus*, gant va gopr e c'hellan justik skoulmañ ganti, n'em eus ket da ziouerñ gant va gopr, amañ n'emañ ket ar vammenn, va gopr a zo just a-walc'h da'm c'hunduiñ, gant va gopr e c'hellan justik pakañ an daou benn, gant va gopr em bez mil boan o skoulmañ an daou benn, gant va gopr em bez bec'h o skoulmañ ganti, gant va gopr em bez gwe o skoulmañ ganti, gant va gopr em bez bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, gant va gopr em bez bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile ; *seinen Lohn bekommen*, touch e bae ; *gleicher Lohn für gleiche Arbeit*, an hevelep gopr evit an hevelep labour - hevelep labour, hevelep gopr - par war ar gounidoù mar greont par o vicher ; *jede Arbeit ist ihres Lohnes wert*, pep labour a zo din eus e c'hopr, pep labour a verit e c'hopr, pep labour a zellez bezañ gopret, pep labour a c'houlenn koumanant, dre he beg e tozv ar yar, degouezhout a ra d'an dud paeañ ar re a labour evito, diouzh he dent e vez goroet ar vuoc'h, an hini a vez oc'h aozañ yod en deus an tamm kentañ evit e lod ; *ohne Arbeit kein Lohn*, mar ne labourer ket ne vez ket a c'hopr - ne gouezh morse aour e godell un den dilabour - labourit a-dreuz, labourit a-hed, temzit ervat hag ho po ed ; *die Löhne senken, die Löhne kürzen*, lakaat diskenn war ar goprou, diskenn ar goprou, krennañ ar goprou ; *die Löhne erhöhen*, lakaat kresk war ar goprou, kreskiñ ar goprou, reiñ un astenn d'ar goprou ; *jemandem seinen Lohn vorenthalten*, arboellañ e c'hopr d'u.b., arboellañ gopr u.b., nac'h ouzh u.b. ar gopr a zo dezhañ ; **2.** [dre astenn.] garedon g./b., digoll g., bontez b., eskemmad g., gopr g. ; *ich tat es nicht um Lohn*, ma 'm boa graet kement-se ne oa ket em ratozh goulenn ur garedon, ne oa ket va devez goulenn ur garedon evit al labour am boa graet ; *er bekommt noch seinen Lohn*, kaset e vo dezhañ ar c'hazh (ar freskad, an dorzh) d'ar gêr, paeet 'vo e wall dezhañ, e doaz a zo e go ; [kr-l] *Undank ist der Welt Lohn*, vad graet, buan ankounac'haet - ur vad peurc'hraet, prest ankounac'haet - ar vad graet a vez buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant ! - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl ! - truez 'zo marv, karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez etre an dud - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - lez kaoc'hig da zont hag arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h ; *wie die Arbeit, so der Lohn*, gra vad hag e kavi mad, diouzh ma ri e kavi, bez' ez po gopr da labour, da c'hopr a vezo diouzh da labour.

Lohnabbau g. (-s) : digresk war ar goprou g.

lohnabhängig ag. : gopret.

Lohnabhängige(r) ag.k. : goprard g., implijad g., gwezhour g. ; *die Kaufkraft der Lohnabhängigen*

absichern, gwarantiñ ar c'hoprardi ouzh diskar o barr prenañ (ouzh diskar o galloud-prenañ).

Lohnabzug g. (-s,-züge) : arc'hant savet diwar ar pae lies., arc'hant savet a-ziwar ar pae lies., arc'hant miret diwar ar pae lies., arc'hant miret a-ziwar ar pae lies., diskont diwar ar gopr g., kargoù goprel lies.

Lohnangleichung b. (-,-en) : askevarzhadur ar goprou diouzh ar prizioù g.

Lohnarbeit b. (-,-en) : labour gopret g. labour diouzh marc'had g. ; *eine Lohnarbeit annehmen*, feurmiñ e zivrec'h.

Lohnarbeiter g. (-s,-) : goprard g., devezhour g.

Lohnaufkommen g. (-s) : kalzad ar goprou g.

Lohnausfall g. (-s,-ausfälle) : dic'hounid g., koll a-fet gopr g., disavad e-keñver gopr g.

Lohnausgleich g. (-s) : gopr dic'haou g. ; *bei vollem Lohnausgleich*, hep koll war ar gopr ; *eine Reduzierung der Wochenstunden bei vollem Lohnausgleich*, berradur an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadur war ar gopr g., digresk an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadur war ar gopr g.

Lohnauszahlung b. (-,-en) : goprardur g., paeamant g.

Lohnbuchhalter g. (-s,-) : kontour e karg eus ar goprou g., kontour paeer g., kontour taler g.

Lohnbuchhalterin b. (-,-nen) : kontourez e karg eus ar goprou b., kontourez paeerez b., kontour talerez b.

Lohnbuchhaltung b. (-,-en) : **1.** kontouriezh hag a bled gant ar goprou b. ; **2.** burev ar goprou b., kontouriezh b.

Lohnbüro n. (-s,-s) : burev ar goprou b.

Lohndiener g. (-s,-) : goprard darnamzer implijet diouzh ezhomm g.

Lohnempfänger g. (-s,-) : goprard g., implijad g., den gopret g.

lohn V.k.e. (hat gelohnt) : *jemandem etwas lohnen*, **a)** goprañ u.b. evit udb (Gregor), paeañ u.b. evit udb ; **b)** [dre skeud.] dic'haouiñ u.b. eus udb, garedonañ u.b., digoll u.b. evit udb ; *Gott lohn' es dir !* Doue da 'z tiboanio ! Doue da 'z paeo !

V.dibers. : *es lohnt die Mühe (die Arbeit)*, talvezout a ra ar boan (ar fred), n'eo ket poan gollet eo ; *es lohnt die Mühe nicht*, ne dalv(ez) ket ar boan (ar fred), poan gollet eo, ar vevenn ne dalvez ket ar vezherenn, gwazh eo ar vevenn eget ar vezherenn, ne dalvez ket ar boan sotal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, n'eo ket a boan deomp ober an dra-se, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, kenkoulz ribotat dour, kenkoulz goro un tarv.

V.em. : **sich lohnen** (hat sich (t-rt) gelohnt) : talvezout, talvezout ar boan, fonnañ, spletiñ, ampletiñ, bezañ emsav, bezañ mat, bezañ spletus ; *die Arbeit lohnt sich*, al labour-se a dalv ar boan en ober ; *es lohnt sich nicht, ihm die Frage zu stellen*, ne dalv ket deomp goulenn outañ, ne dalv ket ar boan deomp goulenn outañ, poan gollet e vefe deomp goulenn outañ ; *es hat sich für sie gelohnt*, gwell int eus se, emsav eo dezho bezañ graet an dra-se, mat eo dezho bezañ graet an dra-se ; *das lohnt sich nicht*, ne dalv(ez) ket ar boan (ar fred), poan gollet eo, ar vevenn ne dalvez ket ar vezherenn, gwazh eo ar vevenn eget ar vezherenn, ne dalvez ket ar boan sotal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, n'eo ket a boan deomp ober an dra-se,

evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, kenkoulz ribotat dour, kenkoulz goro un tarv ; *es lohnt sich wirklich*, talvezout a ra aour ; *es lohnt sich, dieses Buch zu lesen*, mat eo d'unan lenn al levr-se.

löhnen V.k.e. (hat gelöhnt) : goprañ, paeañ.

lohnend ag. : spletus, fonnus, askorus, ampletus, emsav, emsavus, goprus, avelus ; *lohnender Ertrag*, fonn spletus g., fonn vat g. / gounidegezh ampletus b. / gounid emsav g. (Gregor).

lohnenswert ag. : 1. spletus, fonnus, askorus, ampletus, emsav, emsavus, goprus, avelus ; 2. dedennus, hag a dalv ar boan ; 3. meulus, dellezek a veuleudi.

Lohnerhöhung b. (-,en) : astenn d'ar bae g., kresk war ar bae g., kresk war ar gopr g., kresk gopr g., kresk-pae g., dazgwerzhekadur ar goprou lies. ; *eine Lohnerhöhung fordern*, diarc'hañ ur c'hresk gopr, goulenn kresk, goulenn un tamm kresk war e bae, goulenn kresk war e c'hopr, goulenn bezañ paeet muioc'h, mennout ma vez kresket ar gopr ; *eine Lohnerhöhung bekommen*, kaout kresk-pae, kaout kresk war e bae, kaout kresk war e c'hopr ; *ich habe eine Lohnerhöhung bekommen*, roet ez eus bet din un astenn d'am fae ; *jemandem eine Lohnerhöhung gewähren*, reiñ kresk d'u.b., reiñ kresk-pae d'u.b., kreskiñ gopr u.b.

Lohnforderung b. (-,en) : arc'hadur kresk war ar gopr g., arc'hadurezh ar goprou b., arc'hadeg kresk war ar goprou b., goulenn kresk war ar bae g., darvennad kresk war ar gopr g., klemmoù diwar-benn ar gopr lies.

Lohnfortzahlung b. (-,en) : arzalc'h ar gopr g., kendalc'h ar gopratur g., mirerezh ar gopr g.

Lohnleichheit g. : parelezh ar goprou b., kevatalder ar goprou g.

Lohnleitklausel b. (-,n) : skeul wint ar goprou b.

Lohngruppe b. (-,n) : rumm goprel g., rummad goprel g., rumm goprou g., rummad goprou g., rumm gopr g., rummad gopr g., derez gopr g.

Lohnherr g. (-n,-en) : implijer g., patrom g., gopraer g., goprer g.

Lohnkürzung b. (-,en) : digresk war ar gopr g., digresk ar goprou g., diskenn war ar goprou g., krennadur ar goprou g.

Lohnkutsche b. (-,n) : [kozh] fiakr g., karr louaj g.

Lohnkutscher g. (-s,-) : [kozh] paotr-karr ar fiakr g., kaser ar fiakr g.

Lohnliste b. (-,n) : roll gopridi an embregerezh g.

Lohnnebenkosten lies. : kargoù ouzhpenn stag ouzh ar goprou lies., kargoù goprel lies., kargoù war ar goprou lies., kargoù sokial lies.

Lohnparität g. : parelezh ar goprou b., kevatalder ar goprou g.

Lohn-Preis-Spirale b. (-,n) : troellenn vonc'hwezus ar goprou hag ar prizioù b., troellenn ar monc'hwezhañ b.

Lohnsatz g. (-es,-sätze) : feur gopr g., barem ar goprou g., skeul ar goprou b., feurroll ar goprou g.

Lohnsenkung b. (-,en) : digresk war ar gopr g., digresk ar goprou g., diskenn war ar goprou g.

Lohnskala b. (-,skalen) : skeul ar goprou b., skeuliad ar goprou b., kael c'hoprou b.

Lohnsteigerung b. (-,en) : kresk war ar bae g., kresk war ar gopr g., kresk-pae g.

Lohnsteigerungswelle b. (-,n) : c'hwezadur ar goprou g.

Lohnsteuer b. (-,n) : tailhoù war ar gopr lies.

Lohnsteuerjahresausgleich g. (-s,-e) : daskeitadur bloz an tailhoù war ar gopr g., askevarzhadur bloaz an tailhoù war ar gopr g., assteudadur bloaz an tailhoù war ar gopr g.

Lohnsteuerkarte b. (-,n) : fichenn dailhoù b.

Lohnstopp g. (-s) : *Lohn- und Preisstopp*, sparl lakaet war gresk ar prizioù hag ar goprou g., skornadur ar prizioù hag ar goprou g.

Lohnstreifen g. (-s,-) : follenn-c'hopr b., follenn-bae b., fichenn-c'hopr b.

Lohnstückkosten lies. : kargoù goprel er c'houst ar c'henderc'hañ lies.

Lohnstufe b. (-,n) : rumm goprel g., rummad goprel g., rumm goprou g., rummad goprou g., rumm gopr g., rummad gopr g., derez gopr g.

Lohntabelle b. (-,n) : skeul ar goprou b., skeuliad ar goprou b., kael ar goprou b.

Lohntag g. (-s,-e) / **Lohntermin** g. (-s,-e) : deiz ar bae g., deiz ar pae g.

Lohntüte b. (-,n) : fichenn-c'hopr b., follenn-bae b., fichenn-c'hopr b., [gwechall] golo-lizher gant arc'hant ar bae e-barzh g.

Löhnung b. (-,en) : paeamant g., gopratur g.

Lohnvorschuss g. (-es,-vorschüsse) : rannc'hopr g.

Lohnzettel g. (-s,-) : follenn-c'hopr b., follenn-bae b., fichenn-c'hopr b.

Lohnzone b. (-,n) : takad gopr g.

Lohnzulage b. (-,n) / **Lohnzusatz** g. (-es,-zusätze) /

Lohnzuschlag g. (-s,-zuschläge) / **Lohnzuschuss** g. (-es,-zuschüsse) : klokaenn c'hopr b.

Lohrinde b. (-,n) : kouez g., kignadur g., peilh g., peliadur g., kign g.

Loipe b. (-,n) : [sport] roudenn ski-bale b.

Loir g. : [stêr] Lez b.

Loire b. : [stêr] *die Loire*, al Liger b.

Loire-Atlantique n. : Liger-Atlant b.

Loiretal n. (-s) : *das Loiretal*, Traofien al Liger b.

Lok b. (-,s) : [*berradur evit Lokomotive*] stlejerez b., P. marc'h-du g.

Lokal n. (-s,-e) : 1. stavell b., sal b. ; 2. P. tavarn b., ostaleri b. ; 3. *öffentliches Lokal*, sal digor d'an holl b., sal foran b.

lokal ag. : lec'hel, lec'hiek ; *Lokales*, keleier lec'hel lies., keleier ar vro lies.

Lokalanästhesie b. (-,n) : [mezeg.] dieraeeziñ lec'hiek g.

Lokalauschein g. (-s) : [Bro-Aostria, gwir] gweled-barn g.

Lokalbahn b. (-,en) : hent-houarn a laz lec'hel g., hent-houarn rannvro g.

Lokalbehörde b. (-,n) : pennadurezh lec'hel b., gwazadur lec'hel g., servij lec'hel g., melestradurezh lec'hel b.

Lokalbetäubung b. (-,en) : [mezeg.] dieraeeziñ lec'hiek g.

Lokalblatt n. (-s,-blätter) : embannadenn lec'hel b., kazetenn lec'hel b., kelaouenn lec'hel b., embannadenn rannvro b., kazetenn rannvro b.

Lokalfarbe b. (-) : [lenn.] liv ar vro b., tañva eus gizioù ar vro g., tañva eus aergelc'h al lec'h g., blaz eus doareoù ar vro g.

Lokalie b. (-,-n) : [relij.] 1. iliz-trev b., iliz trevel b. ; 2. trev b., trevad b. [*liester trevadoù*], kordellad b. ; *der Pfarrbezirk war in elf Lokalien aufgeteilt*, rannet e oa ar barrez en unnek trev ; *Bewohner einer Lokalie*, trevad g. [*liester treviz*].

Lokalisation b. (-,-en) : lec'hiadur g., lec'hiezh g., lec'hiad g. ; [bred.] *Lokalisation der Erinnerungen*, lec'hiezh ar c'hounoù g. ; *kortikale Lokalisationen*, lec'hiadoù empenn lies.

lokalisieren V.k.e. (hat lokalisiert) : lec'hiañ, spislec'hiañ.

Lokalisierung b. (-,-en) : lec'hiadur g., lec'hiezh g.

Lokalität b. (-,-en) : 1. lec'hiadenn b., lec'h g., kêriadenn b. ; 2. tres g., doare g. ; *die Lokalitäten eines Hauses*, tres dre un ti g. / doareoù dre un ti lies. / darempred dre un ti g. (Gregor) ; 3. P. *Lokalitäten*, privezioù lies., lec'h distro g., korn klet g. ; 4. P. ti-debriñ g., preti g., ostaleri b., tavarn b.

Lokalkennntnis b. (-,-se) : anaoudegezh an dachenn b., anaoudegezh an ardremez b.

Lokalkolorit n. (-s) : [lenn.] liv ar vro b., tañva eus gizioù ar vro g., tañva eus aergelc'h al lec'h g., blaz eus doareoù ar vro g.

Lokalmatador g. (-s/-en,-s/-en) : [dre fent] haroz ar barrez g., gouron ar barrez g., den meur ar barrez g.

Lokalnachrichten lies. : keleier lec'hel lies., keleier rannvro lies. ; *vermischte Lokalnachrichten*, rubrik ar yer laeret g., kelajoù lies.

Lokalpatriotismus g. (-s) : spered parrez g., tabut etre an Tregeriad hag ar C'hernevad g., tabut etre ar Gwenedour hag ar C'hernevad g.

Lokalsender g. (-s,-) : radio lec'hel g., radio rannvro g.

Lokalteil g. (-s,-e) : pajennoù ar c'heleier lec'hel lies., pajennoù ar c'heleier rannvro lies.

Lokaltermin g. (-s,-e) : [gwir] gweled-barn g.

Lokalverbot n. (-s,-e) : berz mont e-barzh un ostaleri bennak g., difenn mont e-barzh un ostaleri bennak g.

Lokalverhältnisse lies. : stad an traoù war al lec'h b.

Lokalzeitung b. (-,-en) : kelaouenn lec'hel b., kazetenn lec'hel b., kazetenn rannvro b.

Lokativ g. (-s,-e) : [yez.] tro-belec'h b., lokativ g.

Lokführer g. (-s,-) : P. blenier ar stlejerez g., blenier stlejereziou g.

Lokomotion b. (-,-en) : loc'herezh g., loc'hañ g., dilec'hiezh g., dilec'hiañ g.

Lokomotive b. (-,-n) : 1. stlejerez b. ; *Dampflokomotive*, stlejerez dre vurezh b., stlejerez-dre-dan b., P. marc'h-du g., [kozh e brezhoneg] karr-tan g. ; 2. [dre skeud.] marc'h-kleur g., marc'h-blein g., penngeflusker g., keflusker g., brouder g., lusker g., luskerez b. ; *die Revolutionen sind die Lokomotiven der Geschichte* [Marx/Engels], stlejereziou an istor eo an dispac'hioù, penngefluskerioù an istor eo an dispac'hioù, pennluskerioù an istor eo an dispac'hioù.

Lokomotivführer g. (-s,-) : blenier ar stlejerez g., blenier stlejereziou g.

lokomotorisch ag. : ... loc'her, ... loc'hañ, ... dilec'hiañ, ... emzilec'hiañ.

Lokopreis g. (-es,-e) : [kenwerzh] priz war al lec'h gwerzh g.

Lokoware b. (-,-n) : [kenwerzh] marc'hadourzh hag a c'haller prenañ diouzhtu war al lec'h gwerzh b.

Lokschuppen g. (-s,-) : stal-arsav ar stlejereziou b., pennlec'h stlejereziou g., lab ar stlejereziou g., kronnell b.

Lokus g. (-/-ses,-/se) : P. privezioù lies., lec'h distro g., korn klet g., P. kac'heri b., toull-kaoc'h g.

Lola b. : Enori b.

Lolch g. (-s,-e) : [louza.] dreog str., alaban g., bilhon g., pigal g., pilgerc'h str., pizel g. ; *der Taumellolch berauscht Kühe und Pferde*, an dreog a vez mezv ar saout hag ar c'hezeg diwarno ; [relij.] *Taumellolch oder guten Samen in die Herzen der Menschen säen*, hadañ dreog pe c'hreun mat er c'halonoù ; *vielblütiger Lolch*, geot Italia str. ; *getrockneter vielblütiger Lolch*, foenn geot Italia g.

Lolita b. (-,-s) : plac'h yaouank-tre hag hoalus b., bapa g., bapaig koant g., koantenn yaouank-tre b., kaerenn yaouank-tre b., tammig brav a blac'hig b., tammig friant a blac'hig b., labousellig b., plac'hig gwall vrav b., plac'hig kaer-distailh b., plac'hig kaer-eston b., plac'hig kaer-meurbet b., plac'hig kenedus-espar b., loskadennig b., garsalennig b., lipadennig b., plantennig b., kouarc'hennig b., tekennig b., chevrennig b., hadennig b., bokedig g., plac'hig stipet b., stipadennig b., tarinennig a blac'h b., babig koant g., beufig g., c'hwenennig b., keurenig b.

Lombard g./n. (-s,-e) : [arc'hant.] 1. prest ouzh gouestl g., prest goudoret gant arouestl g. ; 2. [kozh] ti-prestañ g., ti-gouestañ g.

Lombarddarlehen n. (-s,-) : [arc'hant.] prest ouzh gouestl g., prest goudoret gant arouestl g.

Lombarde g. (-n,-n) : Lombard g.

Lombardei b. (-) : *die Lombardei*, Lombardia b.

lombardieren V.k.e. (hat lombardiert) : [arc'hant.] 1. reiñ e gouestl ; 2. prestañ ouzh gouestl.

Lombardierung b. (-,-en) : [arc'hant.] prest ouzh gouestl g., prest goudoret gant arouestl g.

lombardisch ag. : lombard, ... Lombardia, ... eus Lombardia.

Lombardsatz g. (-es,-sätze) : [arc'hant.] feur kampi ar prestadennoù arc'hant ouzh gouestl g.

Lomber n. (-s) : [c'hoari kartoù] hembre g.

Lomé-Abkommen n. (-s) : kenemglev Lomé g.

London n. (-s) : London b., Londrez b. ; *der Oberbürgermeister von London*, lord-maer Londrez g. ; *ich habe Berlin lieber als London*, kavout a ran Berlin gwell eget Londrez, gwell eo Berlin ganin eget Londrez.

Londoner g. (-s,-) : Londonad g., Londrezad g.

Londonerin b. (-,-nen) : Londrezadez b., Londonadez b.

Longdrink g. (-s,-s) : long drink g.

Longe b. (-,-n) : rañjenn b., sugell b., stag g., siblenn b.

Look g. (-s,-s) : gweled g., neuz b., doare g., taol g. ; *sein Look*, an taol anezhañ g.

Looping g./n. (-s,-s) : [nij.] tro leun a-serzh b., looping g.

Lorbeer g. (-s,-en) : 1. [louza.] lore str., lore-kegin str. ; 2. [kegin.] lore g., lore-kegin g. ; 3. [dre skeud.] *der Siegeslorbeer*, ar gurunenn lore b., lore an trec'h str. ; *auf seinen Lorbeeren ausruhen*, kousket war e lore ; *Lorbeeren ernten*, bezañ ar mel hag ar c'hoar gant an-unan, bezañ kurunet a lore, bezañ kurunennet a lore.

Lorbeerbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] lore str., loreenn b. [*liester loreenned, lore*] ; *einen Lorbeerbaum pflanzen*, plantañ ul loreenn.

Lorbeerblatt b. (-s,-blätter) : [louza.] delienn lore b. [*liester delioù lore*].

Lorbeerbüschel n. (-s,-) : [louza., kegin., relij.] bod lore g., barr lore g.

Lorbeerkirsche b. (-,-n) : [louza.] lore-kerez str., lore-ki str., lore-Spagn str.

Lorbeerkrantz g. (-es,-kränze) : kurunenn lore b., kurunenn a c'hloar b. ; *jemandem den Lorbeerkrantz aufsetzen*, kuruniñ u.b. a lore, kurunenniñ u.b. a lore, loreañ u.b., lakaat ar gurunenn lore war penn u.b. ; *Kopf mit Lorbeerkrantz*, penn loreet g. ; [dre skeud.] *jemandem Lorbeerkränze winden*, tresañ ton d'u.b.

Lorbeerzweig g. (-s,-e) : [louza., kegin., relij.] bod lore g., barr lore g.

Lord g. (-s,-s) : lord g.

Lordose b. (-,-n) : [mezeg.] lordoz g.

Lore b. (-,-n) : bagonig b., berlinenn vengleuz b.

Lorenz g. : Laorañs g.

Lorgnette b. (-,-n) : pevar lagad troadek lies., lunedenn droadek b., lunedennig b., lunedoù-dorn lies., lunedenn c'hoariva b.

Lorgnon n. (-s,-s) : lunedoù-fri lies., eillagad g.

Lorient n. : an Oriant g. ; *Quimper liegt nordwestlich von Lorient*, er gwalarn d'an Oriant emañ Kemper ; *Lorient liegt auf halbem Weg zwischen Vannes und Quimper*, an Oriant a zo hanter hent etre Gwened ha Kemper.

Lork g. (-es,-e) : [rannyezh.] touseg g.

Lorle b. : Enori b.

Los n. (-es,-e) : 1. planedenn b., tonkadur g., tonkad g., fortun b., had g., sort g., davitad g., avantur b., stad b. ; *ein trauriges Los*, ur blanedenn c'harv b., ur blanedenn drist b., ur blanedenn rust ha kalet b., un tonkadur garv g., ur stad truant b. ; *sein Los beklagen*, klemm war e stad, klemm ouzh e blanedenn ; *mit seinem Los zufrieden sein*, bezañ laouen gant e stad ; *sein Los verbessern*, kreññañ, ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, en em uhelaat, mont war well an traoù gant an-unan, mont war an tu mat, gwellaat e stad er gevredigezh, mont a-raok, sevel e chouk, mont e damm standilhon war wellaat.

2. fortun b. ; *das Los der Waffen entschied*, fortun an armoù a skaras war an trec'h ; *das Los ist gefallen*, e-barzh ar sac'h ! graet eo an abadenn ! graet eo ar stal (ar gra) ! tonket eo ! paket an tan ha gwerzhet al ludu ! gwelet e vo bremañ petra 'zo tonket deomp !

3. bilhed g., tiked g. ; *das Los kostet zehn Euro*, dek euro e koust ar bilhed mil-ha-kazh, dek euro eo ar bilhed lotiri, da zek euro ez a ar bilhed mil-ha-kazh ; *jedes dritte Los gewinnt*, ur bilhed diwar dri a ra mil, bep trede bilhed a c'hounez, bep trede bilhed a ya ur priz gantañ ; *mein Los ist eine Nieme*, blev kizhier ! tennet em eus ur bilhed fall, brulu ! ; *das Los ziehen*, tennañ d'ar bilh, tennañ d'ar bilhed, tennañ d'ar bilhoù, bilhiñ, tennañ d'ar sord, teuler d'ar sord, tennañ plouzenn, tennañ d'ar blouzenn, tennañ d'ar bizenn, tennañ ar bilhed, teuler bilhoù àr udb, teuler kemblac'h war al lodennoù.

4. priz g. ; *das große Los ziehen*, dont ar maout (ar c'hentañ priz, ar priz kentañ, ar c'hilhog) gant an-unan, tennañ (gounit, dibradañ) ar c'hentañ priz (ar maout, ar priz kentañ), kaout pae, kaout ar maout.

5. lodenn b. ; *ein Los Kleidungsstücke*, ul lodenn dilhadoù b., ur staliad pezhioù-dilhad b. ; *in Losen verkaufen*,

gwerzhañ a (dre) rummadoù (a lodennoù, dre lodennoù, dre dachennoùigoù).

los' ag. : 1. distag, digrap, dinask, diskrog ; *der Hund ist von der Kette los*, distag eo ar c'hi, aet eo ar c'hi da c'haloupat ; *ein Knopf ist los*, un nozelenn a zo aet kuit (a zo distag) ; *lose Ware*, marc'hadourezh a-drak (dre vern, a-dreuz, evel-evel) b.

2. laosk, horjellus, brallus, distart, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant, dizalc'h, gadal ; *loser Knoten*, skoulm laosk g., klav laosk g. ; *eine lose Schraube wieder anziehen*, stardan ur viñs laosk a-nevez ; *los(e) werden*, dont da vezañ laosk, distardañ, distrihañ, distignañ, [gwiad.] fraostaat ; *lose Erde*, douar blot g., douar laosk g., douar rouez g., douar skañv g., douar ludu g., douar amur g., douar ble g., douar brusk g., douar treut en e chadenn g., douar dibrad g. ; *loses Haar*, blev diere, blev dispak str., blev dispac'het str., blev foutouilhek str., blev disparbuilhet str., blev diskoulm str. ; [dre skeud.] P. *loser Vogel*, penn brell a zen g., brell g., penn skañv (bervet, avelet) g., laouenan g., pennglaouig g. (Gregor) ; *loser Spötter*, dejaner g., noder g. (Gregor) ; *lass die losen Zungen reden*, laosk int (laosk an teodoù kiger, laosk ar sarpanted) da lavaret ; *eine lose Hand haben*, na vezañ evit e zorn, bezañ prim, bezañ atav e zorn araok an-unan, mont d'an dud evel ur c'hi d'ur paotr kozh, bezañ buan da skeiñ, mont diouzhtu d'an taolioù, dantañ kent harzhal ; *ein loses Maul haben*, bezañ ur rastell doull (ur beg toull, ur genoù dibrenn, toull e deod, ur ridell-doull), bezañ re hir e deod, na vezañ evit e deod, bezañ evel ur vinaoued e-barzh ur sac'h, bezañ ur sac'h diere, na gaout dorjoù war e holl douloù, kaout ur beg abred.

3. dieub, dispeg, distrob, diskarg, disammet, disamm, diskarget, dijabl, libr ; *nun bin ich ihn los !* an dizober (an dieub, an distag, distag, an disamm, an distlabez) am eus anezhañ a-benn ar fin ! dieub on outañ (distlabezet on dioutañ, dispeg on dioutañ) a-benn ar fin ! dijabl on dioutañ a-benn ar fin ! aet eo kuit, gwell a se ! aet eo kuit, nag un dijabl ! aet eo diwar hent hag eus va gouloù erfin ! setu hennezh aet diwar va c'hein, un disamm kaer ! un distrob kaer ! distrob on anezhañ a-benn ar fin ! libr ha disamm on anezhañ a-benn ar fin ! ; *nun bin ich meine Kinder los*, setu bremañ on diskarg eus va bugale, setu bremañ on disammet eus va bugale, n'em eus ket mui ar garg eus va bugale, diskarget on eus va bugale, setu bremañ eo aet va bugale diwar an dorch ; *unsere Sorgen sind wir endlich los !* echu eo gant hon trubuilhoù a-benn ar fin ! setu aet pezh hon tregase diwar hor c'hein ! setu aet trechal ha trefu diwar hor c'hein ! aet eo bremañ pep anken diwarnomp ! diank omp bremañ a bep anken ! diank omp bremañ diouzh pep anken ! dieub omp bremañ eus pep anken ! divec'h omp bremañ a bep anken ! ken dinec'h ha tra omp bremañ ! dieub omp bremañ diouzh pep anken ! dijabl omp bremañ diouzh pep anken ! distrob omp bremañ diouzh pep anken ! disamm omp bremañ diouzh pep anken ! kuit omp bremañ a bep anken ! frank a anken omp bremañ ! libr ha disamm omp bremañ a bep anken ! frank a anken omp bremañ ! aes eo hor spered bremañ ! dirouestl omp bremañ ! barrek omp bremañ ! diskarg omp bremañ eus pep trubuilh ! peoc'h hon eus bremañ diouzh hon trubuilhoù ! ; *diese Krankheit bin ich noch nicht los*, ar

c'hleñved-se n'eo ket dispeg diouzhin c'hoazh, n'eo ket aet ar c'hleñved-se diouzhin c'hoazh, n'eo ket graet e varead gant va c'hleñved c'hoazh ; *etwas (t-rt) los werden*, en em zizober (en em zifraean, en em zifretañ, en em zijabliñ, en em zistabezañ, en em zistrobañ, en em zioueriñ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, dispegañ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houlou, kaout an disamm eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, chetiñ udb, disteurel udb ; *nur mit einem wirksamen Heilmittel wird man diese Krankheit los*, an droug-se a zo ret outañ ul louzoù nerzhus ; *er wird sein Fieber nicht los*, ne zistag ket an derzhienn dioutañ, ne zispeg ket an derzhienn dioutañ, n'eo ket evit en em zizober eus e derzhienn.

4. *was ist hier los ?* petra 'zo o c'hoari amañ ? petra 'zo degouezhet amañ ? ; *was ist denn los ?* petra 'zo ? petra 'zo o treiñ ? ; *was ist mit dir los ?* war beseurt louzoù ec'h eus staotet ? war beseurt louzaouenn fall ec'h eus staotet ? war beseurt louzoù ec'h eus kerzhet ? war beseurt louzaouenn ec'h eus kerzhet ? war beseurt geotenn ec'h eus kerzhet ? petra 'zo peg ennout ? petra 'zo krog ennout ? petra zo o c'hoari ganit ? petra a c'hoarvez ganit ? petra an diaoul a zo peg ez revr ? ; *was ist mit euch los ? a)* petra a c'hoarvez ganeoc'h ? ; *b)* petra a c'hoarvez etrezoc'h ? ; *bei uns zu Hause ist die Hölle los*, hor c'hêr-ni a zo un ifem ; *hier ist was los !* startijenn a zo amañ ! c'hoari a zo amañ ! nag a vuhez amañ ! amañ e vez graet bourrus ! nag a blijadur amañ ! bourrapl a zo gant an dud amañ ! bourrapl a zo amañ ! n'eo ket trist ar jeu gant an dud amañ ! amañ ez eus ur charre ! amañ ez eus buhezioù ! ; *dort ist gar nichts los*, n'eus buhez ebet du-hont, trist eo an traoù eno, trist eo ar jeu eno, enoeüs eo du-hont, n'eus lañs ebet du-hont, marv eo an traoù du-hont ; *da ist der Teufel los*, du-se e strak an traoù 'vat ! draskal a ra du-se ! chao a zo du-se ! du-se emañ an traoù a-bempoù, du-se ez eus ur stlabez, gwashat stlabez a zo du-se, nag a ziskrap du-se, du-se emañ ar bed war e gement all, du-se eo bet lakaet an dindan war-varr, du-se eo bet lakaet an traoù bep eil penn, a-borc'hell emañ an traoù du-se, c'hoari a zo du-se, gwashat todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus a zo eno, pebezh karnaj du-se, nag a reuz du-se, eno ez eus ur charre 'vat, du-se ez eus buhezioù, du-se eo bet daoubennet pep tra, du-se eo bet didanfoeltret (foeltret, tanfoeltret) pep tra ; *mit ihm ist nicht viel los*, hennezh ne sked ket dre e nerzh spered (n'eo ket speredet fin), n'eus netra da estlammiñ gantañ, gwall zister eo e varregezh, un den disterik a-walc'h eo, n'eo ket gwall fin, hennezh n'eus danvez ebet ennañ.

5. lostger hag a verk an diouer pe an ezvezañs : hep, kuit a, di-, dis-, diz-, an-, am- ; *heimatlos*, divro ; *sorgenlos*, dibreder, dinec'h, distrafuilh, disoursi, aes e spered, divorc'hed ; *formlos*, distumm, difurm, disneuz, diforch, amneuz, amstumm, mortal, didres.

Adverb hag estlammadur o verkañ deroù un ober : *er geht los*, aet eo, emañ kuit, mont a ra en hent, mont a ra en e hent, mont a ra kuit, mont a ra a-grip, kemer a ra penn an hent, kemer a ra e hent, mont a ra el lev, sterniañ a ra da vont ; *sie schießen los*, stagañ (en em

lakaat) a reont da dennañ ; *los !* jeu ma karit ! chao pa gari ! war-raok ! kit ! yao ! yao kuit ! yao en hent ! yao gant an hent ! a-grip ! alo ! deomp dezhi ! deomp en hent ! aet omp ! emaomp kuit ! war-raok, kit ! ; *los ! los !* bec'h dezhi ! buan, buan ! dillo 'ta ! forzh warni ! hast a-fo 'ta ! hast buan ! hastañ buan 'ta ! dalc'hit tomm ! hastomp ! dav dezhi ! ; *los ! an die Arbeit !* bazhad dezhi ! sachomp warni ! koad dezhi ! dao dezhi ! alo, amañ ez eus labour ! deomp dezhi ! deomp ganti ! deomp outi !

los² : rakverb rannadus hag a verk :

1. an distagadur, an dieubidigezh : *losbinden*, distagañ.

2. an dirolladur, ar vrouez e-ser un ober : *losschlagen*, lopañ, lardañ, skeiñ kalet, skeiñ start ; *losbellen*, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ) da harzhal.

3. an disparti, deroù trumm un ober : *losfahren*, loc'hañ kuit.

-los³ lostger hag a verk an diouer pe an ezvezañs : hep, kuit a, di-, dis-, diz-, an-, am- ; *heimatlos*, divro ; *sorgenlos*, dibreder, dinec'h, distrafuilh, disoursi, aes e spered, divorc'hed ; *formlos*, distumm, difurm, disneuz, diforch, amneuz, amstumm, mortal, didres.

Losanleihe b. (-, -n) : [arc'hant.] amprest dastaladus dre dennañ prenn g.

losarbeiten V.em. : **sich losarbeiten** (hat sich (t-rt) losgearbeitet) : en em lipat, en em zibab, en em embreger, sevel e gein en-dro, digeinañ, en em dennañ, en em bakañ, en em zisac'hañ, disac'hañ an denn, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, en em dennañ a boan, en em dennañ a wall blegenn, en em zifretañ, sachañ e ibil.

lösbar ag. : **1.** dirouestladus, diskoulmadus ; **2.** [gwir] disloezadus, freuzadus ; **3.** *sellit ouzh löslich*.

Lösbarkeit b. (-) : **1.** diskoulmadusted b., dirouestladusted b. ; **2.** [gwir] disloezadusted b., freuzadusted b.

losbekommen V.k.e. (bekam los / hat losbekommen) : dont a-benn da zistagañ, dont a-benn d'en em zizober eus.

losbellen V.gw. (hat losgebellt) : dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ) da harzhal.

losbinden V.k.e. (band los / hat losgebunden) : distagañ, dichadennañ, digordennañ, dishualañ, diliammañ, dieren, dieren [är u.b.], dizeren, diskoulmañ, diheudañ, distekiñ.

losbrechen V.k.e. (bricht los / brach los / hat losgebrochen) : terriñ evit distagañ, diskolpañ.

V.gw. (bricht los / brach los / ist losgebrochen) : tarzhañ, kregiñ, sevel, en em zisvantañ, feulziñ, parstrakal, strakal, dirollañ, dichadennañ ; *ein lautes Gelächter brach los*, sevel a reas c'hoarzhadeg, ur c'hoarzhadeg a zedarzhas, ur mellad c'hoarzhadeg a zedarzhas ; *das Gewitter bricht los*, dedarzhñ a ra ar barr-arnev, tarzhañ a ra an arnev, dislonkañ a ra ar barr-arnev ; *der Regen kann jeden Moment losbrechen*, ar barr-amzer a zo o klask dislonkañ, glav a zo enni (ganti), risklañ a reomp kaout glav, gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, ne chomo ket divanne an amzer, feson c'hlav zo gant (war) an amzer, lusk da c'hlav a zo war an amzer, luskañ a ra ober glav, emañ an amzer o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, lusk da c'hlav a zo ganti, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an

amzer war ar glav, stummet fall eo an amzer, stumm ar glav a zo, stummet eo an amzer d'ar glav, an amzer zo stummet diouzh ober glav, feson an dour a zo ganti, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant a c'hlav eo kement-se, diougan glav a zo en amzer (gant an amzer, war an amzer).

losbrennen V.gw. (brannte los / ist losgebrannt) : kregiñ da zeviñ.

losbringen V.k.e. : dont a-benn da zistagañ, distagañ, dieubiñ.

losbrüllen V.gw. (hat losgebrüllt) : dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da huchal.

Losbuch n. (-s, -bücher) : agripa g., teskad diouganou g.

Löschapparat g. (-s, -e) : mouger-tan g., mouger g.

Löscharbeit b. (-, -en) : stourm ouzh an tan g.

löschar ag. : 1. [tan] hag a c'haller mougañ, mougadus, lazhadus ; 2. [dleoù] diverkus, ardaladus, hag a c'haller adprenañ, hag a c'haller dasprenañ, hag a c'haller peurbaeañ, hag a c'haller lemel, hag a c'haller nullañ, hag a c'haller ardalañ.

Löschart n. (-s, -blätter) : paper-stoub g., paper-splu g., paper spluius g.

Löschart g. (-s, -brände) : etev didan g.

Löscheimer g. (-s, -) : sailh tan-gwall b., kelorn tan-gwall g.

Löscheinrichtung b. (-, -en) : reizhiad surentez tan-gwall b.

löschen V.k.e. (hat gelöscht) : 1. lazhañ, mougañ, distanañ, didanañ, esteuziñ ; *ein Feuer löschen*, lazhañ (mougañ, distanañ, didanañ) un tantad ; *das Licht löschen*, lazhañ (mouchañ, mougañ, steuziañ, steuziñ) ar gouloù ; *das Feuer ist nicht zu löschen*, an tan n'eus ket a laz dezhañ, an tan n'eus ket tu d'e lazhañ ; *Kalk löschen*, lazhañ raz, distanañ raz (Gregor).

2. [dre skeud.] *seinen Durst löschen*, terriñ e sec'hed, distanañ e c'hourlañchenn, distanañ e sec'hed, dispelc'hiñ e sec'hed, divalbiñ, dourañ, evañ sec'hek ; *den Durst löschen*, disec'hediñ, terriñ ar sec'hed, tevel ar sec'hed, distanañ ar sec'hed, dispelc'hiñ ar sec'hed, divalbiñ.

3. [merdead.] diskargañ, dilestrañ ; *die Ladung des Schiffes löschen*, dilestrañ ur gargad, diskargañ ul lestr, diskargañ ur vag.

4. [kenwerzh] *eine Firma löschen*, lemel un embregerezh diwar marilh ar genwerzh (diwar roll an embregerezhioù kenwerzh).

5. lemel, nullañ, diverkañ ; *eine Schuld löschen*, peurbaeañ un dle, goleiñ arc'hant un dle, en em zieubiñ diouzh un dle, en em ziendleañ, en em zizleañ, en em lakaat kuit eus un dle, mougañ un dle ; *eine Hypothek löschen*, adprenañ an dle lakaet war e vadoù ; *ein Konto löschen*, serriñ ur gont, lakaat diwez d'ur gont ; *eine Magnettonaufzeichnung löschen*, diverkañ un enrolladenn.

6. [stlenn.] *eine Datei löschen*, rasklañ ur restr.

Löschen n. (-s) : laz g., mougadur g., mougerezh g., mougadenn b.

löschend ag. : mougus, lazhus.

Löscher g. (-s, -) : 1. mougerig g., laz-lutig g., gwalenn-vougerezh b. ; 2. mouger-tan g., mouger g. ; 3. [merdead.]

difarder g., diskarger g., dilestre g. ; 4. paper-stoub g., paper-splu g., paper spluius g.

Löschfahrzeug n. (-s, -e) : karr-tan ar bomperien g., karr paotred-an-tan g.

Löschflugzeug n. (-s, -e) : canadair® g., dourvombezer g.

Löschgerät n. (-s, -e) : mouger-tan g., mouger g.

Löschhafen g. (-s, -häfen) : porzh diskargañ g., porzh dilestrañ g.

Löschkalk g. (-s) : raz distan g. / raz distanet g. (Gregor)

Löschkohle b. (-, -n) : etivi didan lies., glaou-koad str. [mat da boazhañ bara].

Löschkopf g. (-s, -köpfe) : diverker g., penn diverkañ g.

Löschmannschaft b. (-, -en) : bagad saperien-pomperien g.

Löschpapier n. (-s, -e) : paper-stoub g., paper-splu g., paper spluius g.

Löschpfanne b. (-, -n) : pod mougañ g. [d'ober glaou-koad].

Löschplatz g. (-es, -plätze) : [merdead.] kae dilestrañ g., kae diskargañ g.

Löschtaste b. (-, -n) : [stlenn.] stokell Dilemel b.

Löschrupp g. (-s, -s) : bagad saperien-pomperien g.

Löschung b. (-, -en) : 1. [kenw.] *Löschung einer Schuld*, diendleadur g. ; 2. [merdead.] diskarg g., diskargadur g., dilestradur g.

Löschzug g. (-s, -züge) : bagad saperien-pomperien g., laz saperien-pomperien g.

losdonnern V.gw. (ist losgedonnert) : 1. dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da grozal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da garnachal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da skandalat, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da jameal ; *auf jemanden losdonnern*, P. loeniñ a-enep u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignañ fri u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., fuloriñ war u.b., leuskel teodadoù a-enep u.b., taeriñ a-enep u.b., dornañ a bep seurt traoù diwar-benn u.b. ; 2. loc'hañ kuit gant trouz bras, diloc'hañ gant trouz bras.

losdrehen V.k.e. (hat losgedreht) : 1. diviñsañ ; 2. diweañ, disgweañ, divouklañ.

losdrücken V.k.e. (hat losgedrückt) : distignañ, lezel kuit, pouezañ war ar bluenn, pouezañ war an draenn.

lose ag. : laosk, brallus, horjellus, dijun, diskloz, diskrog, distag, dizalc'h, distenn, distegn, distign, distignet, diantell, divant, dizalc'h, gadal, distart ; *loses Blatt Papier*, follenn distag b., paperenn distag b. ; *lose Bretter*, plenk dijun lies., plenk diskloz lies., plenk distok lies. ; *loser Knoten*, skoulm laosk g., klav laosk g. ; *eine lose Schraube wieder anziehen*, stardan ur viñs laosk a-nevez ; *lose werden*, dont da vezañ laosk, distardañ ; *lose Erde*, douar blot g., douar laosk g., douar rouez g., douar skañv g., douar ludu g., douar amur g., douar ble g., douar brusk g., douar treut en e chadenn g., douar dibrad g. ; *loses Haar*, blev diere, blev dispak str., blev dispac'het str., blev foutouilhek str., blev disparbuilhet str., blev diskoulm str. ; [dre skeud.] P.

loser Vogel, penn brell a zen g., brell g., penn skañv (bervet, avelet) g., laouenan g., pennglaouig g. (Gregor) ; *loser Spötter*, dejaner g., noder g. (Gregor) ; *lass die losen Zungen reden*, laosk int (laosk an teodoù kiger, laosk ar sarpanted) da lavaret ; *eine lose Hand haben*, na vezañ evit e zorn, bezañ prim, bezañ atav e zorn araok an-unan, mont d'an dud evel ur c'hi d'ur paotr kozh, bezañ buan da skeiñ, mont diouzhtu d'an taolioù, dantañ kent harzhal ; *ein loses Maul haben*, bezañ ur rastell doull (ur beg toull, ur genoù dibrenn, toull e deod, ur ridell-doull), bezañ re hir e deod, na vezañ evit e deod, bezañ evel ur vinaoued e-barzh ur sac'h, bezañ ur sac'h diere, na gaout dorojoù war e holl douloù, kaout ur beg abred.

Loseblattausgabe b. (-,-n) / **Loseblattsammlung** b. (-,-en) : 1. oberenn embannet levrenn-ha-levrenn ; 2. hizivadennou lies., follennoù hizivaat distag lies.

Lösegeld n. (-s,-er) : daspren g., gwerzh-daspren g., rañson g. ; *jemandem ein Lösegeld auferlegen*, *von jemandem ein Lösegeld fordern*, tennañ daspren digant u.b., rañsonañ u.b., sevel daspren ; *ein Lösegeld bezahlen*, paeañ daspren.

Lösegeldforderung b. (-,-en) : rañsonañ g., arc'hadur dasprenadenn g., droukkinig g.

loseisen V.k.e. (hat losgeeist) : P. 1. dont a-benn da zistagañ, dont a-benn da zistreiñ ; 2. *bei jemandem Geld loseisen*, truflañ arc'hant diwar u.b., truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b.

V.em. : **sich loseisen** (hat sich (t-rt) losgeeist) : *sich von etwas loseisen*, en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zioueriñ eus udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zifreatañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houlou, kaout an disamm eus udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disammañ eus udb.

Lösemittel n. (-s,-) : [kimiezh] dileizher g.

losen V.k.e. (hat gelöst) : tennañ d'ar bilh, tennañ d'ar bilhed, tennañ d'ar bilhoù, bilhiñ, tennañ d'ar sord, teuler d'ar sord, tennañ plouzenn, tennañ d'ar blouzenn, tennañ d'ar bizenn, tennañ ar bilhed, teuler bilhoù ar udb, teuler kemblac'h war al lodennoù.

lösen V.k.e. (hat gelöst) : 1. laoskaat, distignañ, distardañ, distagellañ, dispegañ, distagañ, distekiñ ; *Napfschnecken von den Felsen lösen*, dispegañ (distagañ) brennig diouzh ar mein ; *Muscheln von den Felsen lösen*, distagellañ meskl ; *den Verband lösen*, tennañ al lienenn diwar ur gouli, tennañ al lienad diwar ur gouli, dilienennañ ur gouli, divandennañ ur gouli ; *einen Riemen lösen*, distardañ ur senklenn ; *ich bin nicht wert, ihm die Schuhriemen zu lösen*, n'on ket dellezek da zieren korreenn e votoù, me n'on mann ebet e-skoaz dezhañ, na par na tost on dezhañ, un netraig (un didalvez) on e-skoaz dezhañ, didalvez on e-skoaz hemañ, n'on nemet ur c'hoariell e-skoaz dezhañ, un

netraig on en e geñver, netra on e-tal dezhañ, un netra on e par dezhañ, un netra on pa vezan lakaet e kemm gantañ, un netra on pa vezan lakaet en ur geñver gantañ, un netra on pa vezan lakaet keñver-ha-keñver gantañ, n'on ket gour e-keñver henezh, n'on nemet un tañva dezhañ, me n'on nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ, me a zo nebeut a dra en e geñver ; *einen Knoten lösen*, digeriñ (dizober, diliammañ) ur skoulm, dispenn ur skoulm, freuzañ ur skoulm ; *den Fisch vom Angelhaken lösen*, diglaviañ ar pesk, disklaviañ ar pesk, diwanañ ar pesk ; [tekn.] *die Bremsen lösen*, distardañ ar frouenoù, distignañ ar starderezoù ; [dre skeud.] *die Verlobung lösen*, terriñ ar bizoù, terriñ an dimeziñ a-raok an eured, foeltrañ an dimeziñ, freuzañ an dimeziñ, terriñ ar promesaoù a briedelezh / terriñ ar promesaoù dimeziñ (Gregor) ; *jemandem die Zunge lösen*, lampraat e deod d'u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar vioù a-zindan ar yar, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, ober d'u.b. lavaret e stal, lakaat u.b. da dreiñ e grampouezhenn ; *die Zunge lösen*, distagellañ an teod ; *seine Zunge ward gelöst*, ar gomz a zeuas dezhañ en-dro, ar prezeg a zeuas dezhañ en-dro, adkavout a reas ar gomz, distaget e voe e deod, dont a reas e deod da zistagellañ, liamm e deod a ziskoulmas.

2. diluziañ, diskoulmañ, dirouestlañ, diveskañ, skarat, dibunañ, kavout toull d'ober udb, kavout penn da, kavout ur penn bennak da, reiñ un disentez da, kavout ar remed da ; *eine Rechenaufgabe lösen*, diskoulmañ ur boelladenn vatematik ; *eine Frage lösen*, diluziañ (diskoulmañ) ur gudenn, diskoulmañ un dalc'h, kavout poell (penn, penn vat, ar remed) d'ur gudenn, kavout ur penn bennak d'udb, kavout an deun eus un afer bennak, kavout ar skoulm (ar pleg, an dalc'h, ar c'hraf), kavout un dirouestl d'ur gudenn, kavout poell d'ur gudenn, kavout penn diouzh lost d'ur bellenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, dibunañ ur gudenn, reiñ lamm d'ur gudenn, dont a-benn da boellañ ur gudenn, kavout ar poell eus udb, lakaat an askorn en e lec'h, lakaat an askorn en e blas, diluziañ ur gwiad.

3. [kim.] dileizhañ, enteuziñ, teuziñ ; *Salz in Wasser lösen*, dileizhañ holen en dour, lakaat holen da deuziñ en dour, dourdeuziñ holen.

4. prenañ ; *eine Fahrkarte lösen*, prenañ ur bilhed.

5. [kenw.] *er hat für die Ware viel Geld gelöst*, tennet en deus bet ur bern arc'hant eus ar varc'hadourezh-se, savet en deus bet ur bern arc'hant diwar gwerzh ar varc'hadourezh-se, graet en deus bet e ran gant ar varc'hadourezh-se.

V.em. : **sich lösen** (hat sich (t-rt) gelöst) : mont kuit, dont da vezañ laosk, laoskaat, distagañ, distekiñ, diskoulmañ, diskregiñ, en em ziskrougañ, dispenn, distagañ e galon diouzh, en em zistagañ diouzh ; *ein Dachziegel hat sich gelöst*, un deolenn a zo aet kuit (a zo kouezhet, a zo distag, a zo diskrog, a zo en em zistaget, a zo aet diwar an doenn) ; *sich vom Angelhaken lösen*, diglaviañ, disklaviañ ; *die Tapete hat sich gelöst*, dispeg eo ar paper-moger ; *die Erde löst sich nicht von den Wurzeln*,

ar gwrizioù ne zizouaront ket ; *der Knoten löst sich*, diflipañ a ra ar skoulm, distardañ a ra ar skoulm, laosk e ya ar skoulm, diskoulmañ a ra ar gordenn, laoskaat a ra ar skoulm, difrapañ a ra ar gordenn ; *der Radrennfahrer löst sich vom Feld*, ar reder a laosk ar strobard (an druilhad, an duilhad) war e lerc'h, leuskel a ra ar reder hent gant ar strobard (gant an druilhad, gant an duilhad), distokañ a ra ar reder diouzh ar strobard (diouzh an druilhad, diouzh an duilhad), en em zistagañ a ra ar reder diouzh ar strobard (diouzh an druilhad, diouzh an duilhad) ; *sie hat sich gefühlsmäßig von ihrer Mutter gelöst*, en em yenet eo ouzh he mamm, dispeg eo bremañ diouzh he mamm, distag eo bremañ diouzh he mamm, diskrog eo bremañ diouzh he mamm, yenaet eo ouzh he mamm, yenet eo ouzh he mamm, deuet eo da vezañ yen ouzh he mamm, en em zistaget eo diouzh he mamm.

losfahren V.gw. (fährt los / fuhr los / ist losgefahren) : 1. mont kuit, loc'hañ kuit, diloc'hañ, distekiñ, dibradañ, lañsañ, diharpañ ; *er fährt los*, aet eo, emañ kuit, mont a ra en hent, mont a ra en e hent, mont a ra kuit, mont a ra a-grip, kemer a ra penn an hent, kemer a ra e hent, mont a ra el lev, sterniañ a ra da vont ; *fahrt ihr jetzt los ?* aet oc'h ? ; 2. *auf etwas (t-r-t) losfahren*, mont a-dizh war-zu udb, mont a-dizh etrezek udb, mont a-dizh etramek udb ; 3. *P. auf jemanden losfahren*, mont a-lamm d'u.b., strimpiñ war u.b., fardiñ war u.b., frammañ war u.b., sailhañ war (ouzh, gant) u.b., plaouiañ war u.b., lammat war u.b. / en em strinkañ war u.b. (Gregor).

losfeuern V.gw. (hat losgefeuert) : stagañ da dennañ, en em lakaat da dennañ.

V.k.e. (hat losgefeuert) : diskargañ.

losgehen V.gw. (ging los / ist losgegangen) : 1. mont kuit, loc'hañ kuit, diloc'hañ, kerzhet en hent, sevel da vale, distekiñ, lavaret yao, mont a-grip, mont a-raok, lañsañ, dibradañ ; *er geht los*, aet eo, emañ kuit, mont a ra en hent, mont a ra en e hent, mont a ra kuit, mont a ra a-grip, kemer a ra penn an hent, kemer a ra e hent, mont a ra el lev, sterniañ a ra da vont ; *geht ihr jetzt los ?* aet oc'h ? ; 2. tarzhañ, kregiñ, dedarzhañ ; *das Spiel geht los*, kregiñ a ra an abadenn ; *los geht es ! es kann jetzt losgehen !* dav dezhi ! lusket eo an traoù ! ; 3. [lu] *das Gewehr geht los*, a-greiz-holl e strak an tenn eus ar fuzuilh, diwar hanter vant eo aet an tenn er-maez ; [dre skeud.] *der Schuss ging nach hinten los*, doublet e voe an trompler, tapet e voe an taper, paket e voe ar paker ; 4. *aufeinander losgehen*, sailhañ (lammat) an eil war egile, mont d'an taolioù, en em bilat, en em c'hennañ, en em gannañ, ober saka-mañout ; 5. *auf jemanden losgehen*, bale war u.b., mont a-raok war u.b., mont d'u.b., mont ouzh u.b., mont war u.b., mont a-benn d'u.b., mont da stagañ gant u.b., mont a-benn ouzh u.b., redek u.b., sailhañ war u.b., mont a-lamm d'u.b., strimpiñ war u.b., fardiñ war u.b., frammañ war u.b., sailhañ war (ouzh, gant) u.b., plaouiañ war u.b., lammat war u.b. / en em strinkañ war u.b. (Gregor) ; 6. *frisch an etwas losgehen*, kregiñ, birvilh en an-unan, gant udb ; 7. *schnurstracks aufs Ziel losgehen*, mont eeun d'ar pal.

loshaben V.k.e. (hat los / hatte los / hat losgehabt) : P. *er hat etwas los*, danvez a zo ennañ, hennezh a zo ur paotr fin, lec'h-dont a zo ennañ.

loshaken V.k.e. (hat losgehakt) : diglochediñ, distagañ, diskregiñ, diskourrañ.

V.em. : **sich loshaken** (hat sich (t-rt) losgehakt) : mont kuit, en em zistagañ, diskregiñ, en em ziskrougañ ; *etwas hat sich losgehakt*, udb a zo diskrog ; [pesk] diglaviañ, disklaviañ.

loshauen V.k.e. (haute los / hieb los // hat losgehauen) : diskar, pilat, teurel d'an traoñ, troc'hañ.

V.gw. (haute los / hieb los // hat losgehauen) : P. mont d'an taolioù, skeiñ, kannañ, lopañ.

losheulen V.gw. (hat losgeheult) : 1. dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da leñvañ, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da zifronañ ; 2. dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da yudal, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da youc'hal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da sklankal, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da huchal leizh e gorzenn, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da huchal leizh e vouezh, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da vlejal, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da hopal ha dihopal evel un diaoul, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da veogal, dirollañ (diskordañ, distagañ, disvantañ, distignañ, tarzhañ) da voudal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da grozal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da skuermal, dirollañ (diskordañ, distagañ, distignañ, disvantañ, tarzhañ) da houal.

Loskauf g. (-s,-käufe) : dasprenadur g., daspren g.

loskaufen V.k.e. (hat losgekauft) : dasprenañ.

losketten V.k.e. (hat losgekettet) : dichadennañ, distagañ, dishualañ.

losknüpfen V.k.e. (hat losgeknüpft) : diskoulmañ, diliammañ, dieren, dizeren, distagañ, dishualañ, diheudañ.

loskommen V.gw. (kam los / ist losgekommen) : dont a-benn da guitaat, dont a-benn d'en em zizober eus, c'hoari e hent ; *von etwas loskommen*, en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zioueriñ eus udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zirouestlañ a-douez udb., dispegañ diouzh udb, en em zispegañ diouzh udb ; *von einem Gedanken loskommen*, distreiñ diwar ur mennozh, argas ur mennozh diwar e spered ; *er kommt von der Nadel los*, diskregiñ a ra diouzh an heroin, emañ o tistagañ diouzh an heroin, dispegañ a ra diouzh an heroin, emañ o tilezel an heroin, emañ o tivoazañ ouzh an heroin, emañ o tiblegañ d'en em zrammañ ; *vom Angelhaken loskommen*, diglaviañ, disklaviañ ; [sport] *von seinem Gegner loskommen*, en em zizober eus e eneber.

loskoppeln V.k.e. (hat losgekoppelt) : digoublañ.

loskriegen V.k.e. (hat losgekriegt) : P. dont a-benn da zistagañ, dont a-benn d'en em zizober eus.

loslachen V.gw. (hat losgelacht) : dic'hargadenniñ, kristilhañ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, sailhañ, foeltrañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh.

loslassen V.k.e. (lässt los / ließ los / hat losgelassen) : 1. leuskel, lezel, diskregiñ diouzh, diskregiñ eus, dilaoskiñ, dizeerc'hel, dispegañ diouzh, leuskel krog ; *das Seil loslassen*, leuskel ar fun da vont ; *einen Knüppel loslassen*, diskregiñ diouzh ur grennenn, leuskel e bennbazz da gouezhañ war an douar ; *seine Beute loslassen*, diskregiñ diouzh e breizh, dispegañ diouzh e breizh, leuskel e breizh da redek ; *den Hund von der Kette loslassen*, dichadennañ ar c'hi, leuskel ar c'hi da vont ; *einen Hund auf jemanden loslassen*, distagañ ur c'hi ouzh u.b., leuskel ur c'hi ouzh u.b. ; *der Hund lässt ihn nicht los*, chom a ra ar c'hi krog ennañ ; *der Hund lässt nicht los*, ar c'hi ne laosk ket krog ; *den Lenker loslassen*, dispegañ diouzh ar varrenn-stur ; 2. [dre skeud.] P. *eine Rede loslassen*, distagañ ur bomm prezegerezh ; 3. *diese Gedanken lassen mich nicht los*, bepred e vez ar mennozhioù-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh va spered, ne c'hallan ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet din, ar soñj-se a labour va spered, gant ar mennozhioù-se e vezan atav, ar mennozhioù-se a zo o virviñ va spered, ar soñjoù-se a zilamm atav em spered, ar soñjoù-se am foursu bepred, ar soñjoù-se a wask ingal warnon, gwasket eo va spered gant ar mennozhioù-se, atav e vez va fenn gant ar soñjoù-se, ne ya ket ar soñjoù-se diwar va spered, ne ya ket ar soñjoù-se diwarnon, ne ya ket ar soñj-se diganin, n'on ket evit argas ar soñjoù-se diwar va spered, ne c'hallan ket tennañ va spered diwar ar soñjoù-se, karget eo va spered gant ar mennozhioù-se, ar soñjoù-se a chom peg ouzh va c'halon, ar soñjoù-se a chom peg ouzhin, n'em eus ken c'hoant (mennad, devez, youl) nemet d'ober an dra-se, va spered a venn ober an dra-se, sorc'hennet on gant ar mennozhioù-se, P. an debr-spered-se a ya da greviñ ac'hanon ; 4. *die Angst, ins Krankenhaus zu müssen, lässt ihn nicht los*, mont d'ar c'hlañvdi, ouzh an dra-se en deus aon dalc'hmat ; 5. *er lässt sie nicht los*, emañ atav war he zro, emañ bepred war he buhez, emañ bepred war he lerc'h, ne zispeg ket diouti, ne ehan ket d'ober mizer dezhi, emañ atav oc'h ober ki bihan dezhi, emañ atav war he lerc'h evel ur c'hi bihan, emañ atav-atav war seulioù he zreid, emañ atav ouzh he redek, emañ atav-atav ouzh he lipat, pegañ a ra outi, emañ atav war he lér.

loslaufen V.gw. (läuft los / lief los / ist losgelaufen) : mont kuit d'ar red (a-benn-red).

losleben V.gw. (hat losgelebt) : P. *drauf losleben*, bevañ diouzh an deiz, bevañ a-skrap hag a-ziskrap.

loslegen V.k.e. (hat losgelegt) : 1. tennañ ; 2. kregiñ gant ; P. *nun legen Sie mal los !* disac'hit 'ta ! distripit 'ta ! skopit din ar pezh ho peus da skopañ ! ; 3. P. mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difreता, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h

dezhi, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hwezhañ e-barzh, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

löslich ag. : enteuzadus, enteuzus, dileizhadus, teuzus, teuzadus, hedeuz ; *löslicher Kaffee*, kafe enteuzadus (dileizhadus, teuzus) g., kafe hedeuz g., primgafe g., kafe prim g., kafe diouzhtu g. ; *leicht löslich*, a enteuz aes, aes da enteuziñ, hedeuz ; *schwer löslich*, diaes da enteuziñ, amzileizh.

Löslichkeit b. (-) : dileizhadusted b., teuzadusted b., teuzaduster g., enteuzadusted b., enteuzaduster g., teuzusted b., teuzuster g.

loslösen V.k.e. (hat losgelöst) : distagañ, digordennañ, dispegañ, digenstagañ, diemprediñ, distekiñ, dieren, dizeren.

V.em. : **sich loslösen** (hat sich (t-rt) losgelöst) : 1. mont kuit, dispegañ, mont [diwar udb, digant udb], en em zistagañ, diskregiñ, dont da vezañ laosk, distekiñ, en em ziskrougañ ; *etwas hat sich losgelöst*, udb a zo diskrog (distag, dispeg) ; 2. *sich (t-rt) von etwas loslösen*, en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zifreता, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zioueriñ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houlou, kaout an disamm eus udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disammañ eus udb., dispegañ diouzh udb.

Loslösung b. (-, -en) : 1. distag g., distagadur g., disparti g., disrann g., diforc'h g. ; 2. [lu] diskrog g., kiladenn b.

losmachen V.k.e. (hat losgemacht) : diskoulmañ, dillammañ, dieren, distagañ, disujañ, dishualañ, leuskel, distardañ, dispegañ ; [merdead.] *die Leinen losmachen*, *die Trossen losmachen*, largañ ar bosoù, largañ an ereoù.

V.em. : **sich losmachen** (hat sich (t-rt) losgemacht) : mont kuit, dont da vezañ laosk, distagañ, distekiñ, diskoulmañ, diskregiñ ; *sich (t-rt) von etwas losmachen*, en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zifreता, en em zijabliñ, en em zistlabezañ) eus udb, diskregiñ diouzh udb., dispegañ diouzh udb ; [pesk] *sich vom Angelhaken losmachen*, diglaviañ, disklaviañ ;

losmarschieren V.gw. (marschierte los / ist losmarschiert) : mont el lev, mont en hent, en em lakaat en hent, kemer penn an hent, kemer e hent, sterniañ da vont, kerzhet en hent, sevel da vale, distekiñ, lavaret yao, mont a-raok, bezañ aet.

losmüssen V.gw. (muss los / musste los / hat losgemusst) : P. rankout mont kuit, rankout mont en hent.

Losnummer b. (-, -n) : niverenn ar bilhed lotiri b.

losplatzen V.gw. (ist losgeplatzt) : tarzhañ, dedarzhañ, strakal.

losprusten V.gw. (hat losgeprustet) : dic'hargadenniñ, kristilhañ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, distignañ, disvantañ, sklokal, sailhañ, foeltrañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh.

losrasen V.gw. (ist losgerast) : 1. mont kuit d'an daoulamm-ruz ; 2. [kirri-tan] loc'hañ kuit gant un tizh an diaoul (gant tizh ar mil diaoul, gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel ur c'hurunou, evel an tan, d'an tan ruz).

losreißen V.k.e. (riss los / hat losgerissen) : tennañ, diframmañ, diskalfañ, diskolpañ, dispegañ, diskregiñ, distagañ.

V.em. : **sich losreißen** (riss sich los / hat sich (t-rt) losgerissen) : 1. *sich (t-rt) von etwas losreißen*, en em ziluziañ diouzh udb, en em zisac'hañ diouzh udb, en em zistrobañ diouzh udb, en em zizober (en em zifraeañ, en em zifretañ, en em zijabliñ, en em zistabezañ, en em zioueriñ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houlou, kaout an disamm eus udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disammañ eus udb ; 2. diflipañ, difloupat, achap, delammat, tec'hout, tec'hel, en em ziframmañ a-dre zaouarn u.b., diskrapañ, en em zispegañ diouzh u.b. ; 3. P. dont a-benn da guitaat, dont a-benn d'en em zizober eus, dilezel, divoaziañ diouzh, divoazañ diouzh, paouez gant, dispegañ diouzh.

Losreißung b. (-, -en) : distag g., distagadur g., diframmerezh g.

losrennen V.gw. (rannte los / ist losgerannt) : mont kuit d'ar red ; *auf etwas (t-r-t) losrennen*, mont a-lamm d'udb, strimpiñ war udb, fardiñ war udb, frammañ war udb, sailhañ war (ouzh, gant) udb, plaouiañ war udb., lammat war udb / en em strinkañ war udb (Gregor).

Löss g. (-es) : [douar.] leus g., loess g., douar dous g.

lossagen V.em. : **sich lossagen** (hat sich (t-rt) losgesagt) : dianzav, nac'h, nac'hañ, dilezel, disteurel ; *sich von der Welt lossagen*, mervel d'ar bed, mervel d'an-unan, en em ankounac'haat, kuitaat ar bed evit ober pinijenn (Gregor), distagañ e galon (en em zistagañ) diouzh madoù ar bed-mañ, dilezel (bezañ distag diouzh) ar bed, dilezel ar bed hag ar joaioù, lavaret kenavo d'ar bed lorber, bezañ pell e ene diouzh safar ar bed, chom pell diouzh chastre ar bed, chom pell diouzh fougerezhioù ar bed, chom pell diouzh fourgas ar bed, chom pell diouzh trouz ha fourgas ar bed, chom pell diouzh safaroù ar bed ; *sich von Satan lossagen*, dilezel Satan, e fougerezhioù hag e oberoù ; *sich von der Familientradition lossagen*, bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn.

losschicken V.k.e. (hat losgeschickt) : kas.

losschießen V.gw. schoss los // ist losgeschossen / hat losgeschossen : 1. [verb-skoazell sein] : mont a-lañs, en

em lañsañ, mont a-lamm d'udb, strimpiñ war udb, fardiñ war udb, frammañ war udb, sailhañ war (ouzh, gant) udb, plaouiañ war udb., lammat gant udb, lammat war udb / en em strinkañ war udb (Gregor) ; 2. [verb-skoazell haben] : stagañ da dennañ, en em lakaat da dennañ ; 3. [verb-skoazell haben] dispakañ ; *schieß los mit deiner Geschichte*, skop din ar pezh ac'h eus da skopañ, disac'h 'ta, distrip 'ta.

losschlagen V.gw. (schlägt los / schlug los / hat losgeschlagen) : lopañ, lardañ, skeiñ kalet, skeiñ start, mont dezhi dizamant, mont dezhi a-droc'h-trañch.

V.k.e. (schlägt los / schlug los / hat losgeschlagen) : P. gwerzhañ marc'had-mat-vil, gwerzhañ evit ur priz dister-holl, gwerzhañ evit un dister briz, gwerzhañ evit an hanter eus netra, gwerzhañ evit daouhanter netra, gwerzhañ marc'had-mat-lous, gwerzhañ kazi evit netra, gwerzhañ evit ur bouton, lezel da vont evit an hanter eus netra, gwerzhañ a-stok-varc'had, ober ur skub d'e varc'hadourezh, gwerzhañ ha gwerzhañ, lakaat foar war ar stal, gwerzhañ war zistaol.

losschnallen V.k.e. (hat losgeschnallt) : divouklañ.

losschneiden V.k.e. (schnitt los / hat losgeschnitten) : troc'hañ.

losschnüren V.k.e. (hat losgeschnürt) : dilasañ, disifelennañ, dieren, dizeren.

losschrauben V.k.e. (hat losgeschraubt) : diviñsañ, diserjantañ ; *losgeschraubt*, diviñs, diviñset.

losspannen V.k.e. (hat losgespannt) : distennañ, distignañ, distrizhañ, distardañ, disvantañ, dizantellañ.

lossprechen V.k.e. (spricht los / sprach los / hat losgesprochen) : 1. didamall, disammañ ; 2. [relij.] absolviñ ; *jemanden von seinen Sünden lossprechen*, dibec'hedañ u.b., reiñ an absolvenn d'u.b., absolviñ u.b. eus e bec'hedoù, absolviñ pec'hedoù u.b., disteurel e bec'hedoù diwar u.b., reiñ d'u.b. an distaol eus e bec'hedoù, reiñ d'u.b. an distaol d'e bec'hedoù, reiñ pardon d'u.b. eus e bec'hedoù, pardonniñ e bec'hedoù d'u.b.

Lossprechung b. (-, -en) : 1. [gwir] didamalladur g., frankizadur g. ; 2. [relij.] absolvenn b., distaol g., distaol d'ar pec'hedoù g., diskarg g., gwalc'h g.

lossteuern V.gw. (ist losgesteuert) : *auf etwas (t-r-t) lossteuern*, mont a-dizh war-zu udb, mont a-dizh etrezek udb, mont a-dizh etramek udb ; *schnurstracks auf sein Ziel lossteuern*, mont eeun d'ar pal.

losstürzen V.gw. (ist losgestürzt) : *auf etwas (t-rt) losstürzen*, mont a-lañs, en em lañsañ, delammat war udb, mont a-lamm d'udb, strimpiñ war udb, fardiñ war udb, frammañ war udb, sailhañ war (ouzh, gant) udb, plaouiañ war udb., sakiñ war udb, lammat gant udb, lammat war udb / en em strinkañ war udb (Gregor).

Lostag g. (-s, -e) : deiz dave hag a ro ditour diwar-benn an amzer a raio a-hervez g. [evel ar *Sent Skorn da skouer*].

Lostopf g. (-s, -töpfe) : pod evit tennañ d'ar sord g.

lostrennen V.k.e. (hat losgetrennt) : distagañ, disrannañ, dispartiañ, diwriat, diswriat, distrollañ, digevreañ, digevrediñ, distrobañ, distrobellañ, forc'hiñ.

lostreten V.k.e. (tritt los / trat los / hat losgetreten) : 1. distagañ a daolioù treid ; 2. P. lakaat da darzhañ, distagañ, degas, atizañ, broudañ.

Lostrummel b. (-,-n) : boulenn evit tennañ d'ar sord b.

Losung b. (-,-en) : 1. ger-stur g., ger-gourc'hemenn g., ger-tremen g., ger-ardamez g., sturienn b., stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., sturreolenn b. ; 2. [lu] *die Losung ausgeben*, reiñ ar ger-tremen, lavaret ar ger a vrezel / reiñ arouez ar ged (Gregor) ; 3. [dre astenn.] lukan g. ; 4. [hemolc'h] mon jiboez g., fank jiboez g.

Lösung b. (-,-en) : 1. torridigezh b., torr g., font g., freuzadur g., freuzerezh g. ; *Lösung eines Vertrags*, torlizher g., torridigezh ur gevrat b., torridigezh ur marc'had b., freuztaol g., nulladur ur c'hontrad g., torridigezh al lizher b.

2. diskoulm g., diskoulmadell b., diskoulmadur g., diskoulmañ g., dirouestl g., diluz g., disentez b., alc'hwez g., krog g., moaien da zont a-benn eus udb b./g., remed g. ; *des Rätsels Lösung finden*, diluziañ un divinadell, kouezhañ war an tres, kavout ar c'hraf (ar skoulm, an dalc'h, ar pleg, an diskoulm eus an afer, an deun eus an afer), kavout an diluz, kavout penn d'un divinadell (penn diouzh lost d'ul luziadenn, penn vat d'ul luziadell, penn diouzh lost d'ur bellenn), diskoachañ ar voualc'h war he neizh, sikañ e viz en toull, kavout ar poell eus udb ; *die Lösung ist nahe*, krog eo ar c'hrog ; *ich werde schon eine Lösung finden*, gwelet a rin petra ober, kavout a rin ar c'hraf, kavout a rin poell d'ar gudenn-se, kavout a rin ar remed d'ar gudenn-se, kavout a rin ur voaien da zont a-benn eus an dra-se, kavout a rin penn d'an dra-se, kavout a rin lank forzh penaos, gouzout a ouezin va diluzioù, kavout a rin ur voaien da zibunañ ar gudenn, disoc'hañ a rin bloc'hik ganti, kavet e vo ganin penaos ober diouti, kavet e vo ganin un tu bennak d'en em zibab, kavet e vo ganin doare pe zoare da zirouestlañ an neud, kavet e vo ganin doare pe zoare da ziluziañ ar gwiad, dont a ray ganin, dont a raio ganin, tennañ a rin va zaol e doare pe zoare ; *nach einer Lösung suchen*, klask ur penn bennak d'ur gudenn, klask ar remed d'ur gudenn, klask poell d'ur gudenn, klask un disentez d'ur gudenn, klask penn d'udb ; *er hat immer eine Lösung parat*, gouest eo da gavout ar poell e pep kudenn ; [lenn.] *Lösung des Knotens*, diskoulm g.

3. diskoulmadur g. ; *Lösung einer Gleichung*, diskoulmadur ur gevatalenn g., diskoulmadur un atalad g.

4. [kimiezh] dileizh g., dileizhañ g., dileizhadur g., dileizhenn b. ; *satte Lösung*, dileizhenn beurvec'h b. ; *ungesättigte Lösung*, dileizhenn amvec'h b.

Lösungsmittel n. (-s,-) : [kimiezh] dileizher g.

Lösungsmöglichkeit b. (-,-en) : diskoulm g., dirouestl g., diluz g., doare da zirouestlañ ur gudenn g., hent gallus da ziskoulmañ ur gudenn g., hent an dienkañ g., disentez b. ; *zwei Lösungsmöglichkeiten gegeneinander abwägen*, lakaat div zisentez e kemm, lakaat e kemm daou zoare da zirouestlañ ur gudenn, lakaat e-skoaz daou vod da zirouestlañ ur gudenn, lakaat e-skoaz daou stumm da zirouestlañ ur gudenn, roulat en e benn div voaien da zirouestlañ ur gudenn, ruilhal en e benn div voaien da zirouestlañ ur gudenn.

Losungswort g. (-s,-e) : [lu] ger-stur g., ger-tremen g., ger a vrezel g. / arouez ar ged b. (Gregor), ger-gourc'hemenn g.

Losverkäufer g. (-s,-) : gwerzher bilhedoù mil-ha-kazh g., gwerzher bilhedoù lotiri g.

Losverkäuferin b. (-,-nen) : gwerzherez bilhedoù mil-ha-kazh b., gwerzherez bilhedoù lotiri b.

loswerden V.gw. (wird los / wurde los / ist losgeworden) : dont da vezañ laosk.

V.k.e. (wird los / wurde los / ist losgeworden) : *etwas (t-rt) loswerden*, en em zizober (en em zifraeañ, en em zifreñ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ, en em zioueriñ) eus udb, dijabliñ ag udb, dijabliñ diouzh udb, dispegañ diouzh, diskregiñ diouzh udb, difoarañ diouzh udb, kaout an dizober eus udb, frankaat gant udb, kas udb diwar e hent hag eus e c'houlou, kaout an disamm eus udb, kaout an distag eus udb, kaout distag eus udb, en em zivec'hiañ eus udb, disammañ eus udb ; *ich bin ihn losgeworden*, en em zistlabezet on dioutañ, distlabezet on dioutañ, an dizober am eus anezhañ, an disamm am eus anezhañ ; *er wird seinen Husten nicht los*, derc'hel a ra ar paz warnañ, ne zistag ket ar paz dioutañ, ne zispeg ket ar paz dioutañ, chom a ra ar waskenn peg outañ ; *er wird sein Fieber nicht los*, derc'hel a ra an derzhienn warnañ, ne zistag ket an derzhienn dioutañ, ne zispeg ket an derzhienn dioutañ, chom a ra an derzhienn peg outañ, n'eo ket evit en em zizober eus e derzhienn, ne dorr ket war e derzhienn ; *sie wurde schnell diesen Ärger los*, an trabasse ne badas ket pell ganti ; *das Hinken loswerden*, digammañ.

loswerfen V.k.e. (wirft los / warf los / hat losgeworfen) : teuler, dideurel, disteurel, distlepel ; [merdead.] *die Leinen loswerfen*, *die Trossen loswerfen*, largañ ar bosoù, largañ an ereoù.

loswickeln V.k.e. (hat losgewickelt) : dibunañ, divoullañ, dirollañ, kaladuriañ.

V.em. : **sich loswickeln** (hat sich (t-rt) losgewickelt) : dibunañ, dirollañ.

loswinden V.k.e. (wand los / hat losgewunden) : diweañ, digorvigellañ, digordigellañ.

loswollen V.gw. (will los / wollte los / hat losgewollt) : P. kaout c'hoant mont kuit, kaout c'hoant mont en hent.

losziehen V.gw. (zog los / ist losgezogen) : *auf jemanden losziehen*, a) mont da-gaout (war-gaout, etrezek, davet, da-geñver, etramek) u.b., mont da gej ouzh u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., kerzhet en arbenn d'u.b. ; b) P. en em zichadennañ a-enep u.b., loeniñ a-enep u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b., fuloriñ war u.b., leuskel teodadoù a-enep u.b., taeriñ a-enep u.b., dornañ a bep seurt traoù diwar-benn u.b., delammat a-enep u.b., ober sodadennoù war u.b., bezañ direizhet war u.b., diskar u.b.

V.k.e. (zog los / hat losgezogen) : distagañ, tennañ kuit.

Lot n. (-s,-e) : 1. *Senklot*, plomenn-skouer b., neudenn-blom b., plom g.

2. sonnder g., sonnded b., plom g., dres g. ; *die Mauer steht nicht im Lot*, ar voger-se n'emañ ket en he flom, ar vur-hont ne vir ket he sonnder / bolzennet eo ar voger-hont (Gregor), ar voger-mañ n'eo ket plom ; *ins Lot kommen*, dont da blom ; *im Lot halten*, derc'hel plom, derc'hel en e blom, derc'hel a-blom.

3. [dre skeud.] P. *etwas ins Lot bringen*, kas udb da blom, lakaat udb war e reizh, lakaat udb e ratre, lakaat udb en e rez, degas udb e ratre vat, degas udb war e du, degas udb war e zres, degas udb war e reizh, degas udb en e rez, lakaat an askorn en e blas (en e lec'h), lakaat udb war e zres, lakaat udb plom en e sav ; *wieder ins Lot kommen*, en em gavout, en em gordañ.

4. [mat.] eeunenn skouer b., skouerenn b., serzhenn b., kenserzhenn b. ; *ein Lot fällen*, tresañ un eeunenn skouer, tresañ ur serzhenn.

5. [merdead.] gourhederez b., sont g., sonterez b., sontenn b., plom g., kailh-sont g. ; *die Tiefe mit dem Lot messen, das Lot auswerfen, das Lot hinunterlassen*, ober ur sontadenn.

6. [tekn.] brazeür g., soudeür g.

7. [kozh] meudad g., hanter oñs g. ; *ein Lot Salz*, ur meudad holen g., un hanter oñs holen g. (Gregor) ; *Freunde in der Not gehen tausend auf ein Lot*, pa zeu berrou a-wel, kalz mignoned a dro banniel - kenderv kompez pa bresti, mab ar butenn pa c'houlenni - mar n'ho pez nemet paourentez da rannañ e pella an holl diouzhoc'h - en enkrez eo e weler piv a zo ur mignon gwirion - a-benn anavezout an dud eo ret rannañ fav ganto.

lötbar ag. : [tekn.] hag a c'heller soudañ, soudadus.

Lotblei n. (-s) : **1.** [tekn.] plomenn-skouer b., neudenn-blom b., plom g. ; **2.** [merdead] plom g., gourhederez b., sonterez b., kailh-sont g., plomenn-sont b., sont g.

Lötbrenner g. (-s,-) : [tekn.] flammer soudañ g.

Lötdraht g. (-s,-drähte) : [tekn.] orjal soudañ g.

Lote b. (-,-n) : *sellit ouzh Lotte*².

Löteisen n. (-s,-) : [tekn.] ferr soudañ g., houarn soudañ g., souderez b.

loten V.k.e. (hat gelotet) : **1.** tremen ar blomenn-skouer ouzh, tremen an neudenn-blom ouzh ; **2.** [merdead.] sonteal, sontañ, gourhedañ.

löten V.k.e. (hat gelötet) : [tekn.] soudañ, baziñ.

Löten n. (-s) : [tekn.] soudañ g., souderezh g., soudadur g., baziñ g., braserezh g.

Löter g. (-s,-) : [tekn.] souter g.

Lötfett n. (-s) : [tekn.] kenaozadenn soudañ b.

Löthammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] ferr soudañ g., houarn soudañ g., souderez b.

Lothar g. : Lotar g.

Lothringen g. (-s) : Loren b., Bro-Loren b.

Lothringer g. (-s,-) : Lorenad g.

Lothringerin b. (-,-nen) : Lorenadez b.

lothringisch ag. : ... Loren ; *lothringischer Speckkuchen*, fars-druz giz Loren g., kichenn giz Loren b.

Lotion b. (-,-en/-s) : golc'had g.

Lötkolben g. (-s,-) : [tekn.] ferr soudañ g., houarn soudañ g., souderez b.

Lötlampe b. (-,-n) : souderez b.

Lotleine b. (-,-n) : linenn-sont b.

Lötmetall n. (-s,-e) / **Lötmittel** n. (-s,-) : [tekn.] brazeür g., soudeür g.

Löt nipple g. (-s,-) : [tekn.] junt soudadur g., joentr soudadur g., skarv soudadur g., brazadur g.

Lotos g. (-,-) / **Lotosblume** b. (-,-n) : [louza.] lotuz str.

Lotossitz g. (-es,-e) : pleg-kemener lotuz g., azez lotuz g.

Lotpunkt g. (-s,-e) : [mat.] traoñ ar serzhenn g., troad ar skouerenn g.

lotrecht ag. : a-skouer, plom, a-blom, a-darzh, a-zerc'h, en e blom.

Lotrechte ag.k. b. : [mat.] eeunenn skouer b., skouerenn b., serzhenn b., kenserzhenn b.

Lötrohr n. (-s,-e) : [tekn.] flammer soudañ g.

Lötsalz n. (-es,-e) : [kimiezh] hal amoniak g., kloridenn zink b.

Lotse g. (-n,-n) : **1.** [merdead.] loman g. ; **2.** [nij.] heñcher kirri-nij g., loman g.

lotsen V.k.e. (hat gelotst) : **1.** [merdead.] lomaniñ, leviañ ; **2.** [nij.] heñchañ, lomaniñ ; **3.** heñchañ ; **4.** *sie lotste ihren Mann in den Tanzkurs*, gounezet he doa war he gwaz mont da zeskiñ dañsal.

Lotsen n. (-s) : lomanerezh g., lomaniñ g.

Lotsenboot n. (-s,-e) : [merdead.] bag-lomaniñ b.

Lotsendienst g. (-es,-e) : **1.** servij skoazellañ ar surentez war ar straedoù g. [*hag a bed da gentañ-penn gant surentez ar skolidi war ar straedoù*] ; **2.** lomanerezh g., lomaniezh b., lomaniñ g.

Lotsenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk-ambrouger g.

Lotsensteuerung b. (-,-en) : lomanerezh g., lomaniñ g.

Lotsin b. (-,-nen) : **1.** [merdead.] lomanez b. ; **2.** [nij.] heñcherez kirri-nij b., lomanez b.

Lötstelle b. (-,-n) : [tekn.] junt soudadur g., joentr soudadur g., skarv soudadur g., brazadur g.

Lötstift g. (-s,-e) : [tekn.] stokell vraziñ b., fibl baziñ g., fibl soudañ g.

Lotte b. : Charlota b.

Lotter g. (-s,-) : P. hailhon g., renavi g., ampouailh g., gaster g., peñsel fall g., pikouz fall g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., lampon g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g.

Lotterbett n. (-s,-en) : [kozh] gwele brezelioù al liñselioù g., gwele an emgannoù etre an togn hag ar muzelleg g., gwele an abadennoù ribotat g., sofa g.

Lotterbube g. (-n,-n) : P. hailhon g., renavi g., ampouailh g., gaster g., peñsel fall g., pikouz fall g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., lampon g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g.

Lotterei b. (-,-en) : stranerezh g., leziregezh b., diegi b., lure g., lentegezh b., lizougezh b., lizidanted b., didalvoudegezh b., landreantiz b., landrenn b.

Lotterie b. (-,-n) : **1.** c'hoari mil-ha-kazh g., c'hoari-sac'h g., lotiri b. ; **2.** [dre skeud.] *es ist die reinste Lotterie*, an dra-se a zo ul lotiri.

Lotterieanleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] amprest dastaladus dre dennañ prenn g.

Lotteriespiel n. (-s,-e) : **1.** c'hoari mil-ha-kazh g., c'hoari-sac'h g., lotiri b. ; *Lotterie spielen*, c'hoari mil-ha-kazh ; **2.** [dre skeud.] *es ist das reinste Lotteriespiel*, an dra-se a zo ul lotiri.

lotterig ag. : loudour, hudur, digempenn, foutouilhek, distruj, difarle, disparbuilh, dibalamour, chelgenn dezhañ, diskramailh.

Lotterleben n. (-s) : buhez e marz ar gevredigezh b., buhez direol b., arlezadezh b.

lottern V.gw. (hat gelottert) : **1.** ren ur vuhez e marz ar gevredigezh, ren ur vuhez direol ; **2.** [dre astenn.] lezirañ, skoeñviñ, didalvezañ, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, landreiñ, landregenniñ, landrenniñ, pladorenniñ, chom da baouez, sourennañ, chom da blavañ, chom da yariñ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, kavout izel an douar diouzh e vent, bezañ re izel an douar evit an-unan, chom da velc'hweta, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, chom didalvez, ober aner, lardañ diegi, en em deurel dezhi, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, lureiñ, labaskennañ, falaoueta, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, na ober netra gant e gorf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriañ, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, ober e zidalvez, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, delc'her a-dreñv, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, bezañ evel ur maen er voger, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, amzeriñ, daleañ e amzer, koll e boan, glapezeniñ, stagañ boutonoù, c'hwileta, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, abuziñ e amzer, chom da vuzhugenniñ (da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), chom da logota, chom da c'horin vioù, goriñ vioù, klask kokologig, luduenniñ, chom da sorañ, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu, bezañ atav vak warnezañ, bezañ un den arouarek, bezañ un den vak, c'hoari anezhi, ober anezhi, ober he fladorenn, ober e luduenn.

Lotterwirtschaft b. (-) : toull-dispac'h g., moc'herezh g., un tamm brav a flav-flav g., Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b., foar-an-doumpi b.

Lotto n. (-s,-s) : loto g.

Lottoannahmestelle b. (-,-n) : lec'h gwerzhañ bilhedoù loto g.

Lottogewinn g. (-s,-e) : gounid diwar al loto g.

Lottoschein g. (-s,-e) : bilhed loto g.

Lottospiel g. (-s,-e) : loto g., c'hoari loto g.

Lottozahl b. (-,-en) : **1.** niverenn loto b. ; **2.** niverennoù gounit al loto lies.

Lotung b. (-,-en) : sontadur g., sontadenn b.

Lötung b. (-,-en) : [tekn] souderezh g., soudadur g., soudañ g., brazerezh g. ; *autogene Lötung*, keveldeuziñ g.

Lotus g. (-,-) : [louza.] **1.** lotuz str. ; **2.** melchon-lann str., melchon-melen str.

Lotusblume b. (-,-n) : [louza.] lotuz str.

Lotwaage b. (-,-n) : [tekn.] live mañsoner g.

Lötzange b. (-,-n) : [tekn.] gevel soudañ g./b.

Lötzinn n. (-s) : [tekn.] staen soudañ g.

Louis g. (-,-) : **1.** Loeiz g. ; **2.** [dre skeud.] P. houlier g.

Louisdor g. (-s,-e) : loiz-aour g.

Louise b. : Loeiza b.

Louisiana n. (-s) : Louiziana b.

Lourdes n. : Lourd b., Lourda b. ; *nach Lourdes pilgern, in der Hoffnung geheilt zu werden*, mont da Lourd da glask ar bareañs.

Löwe g. (-n,-n) : **1.** [loen.] leon g. ; *der Löwe brüllt*, krozal a ra al leon, hudal a ra al leon, yudal a ra al leon ; *junger Löwe*, leonig g., leon bihan g. ; *der Löwe schlägt seine Klauen ins Gesicht des Mannes*, al leon a grog a-leizh skilfoù e dremm an den ; *sie kämpften wie die Löwen*, stourmet o doa ken hardizh ha leoned ; **2.** [stered.] steredeg al Leon b.

Löwenanteil g. (-s,-e) : brasañ lodenn b., bouf g., askorn bras g., lod leon g.

löwenartig ag. : leonek, leonel, leonheñvel, ... leon, e doare ul leon, e doare al leoned, a-zoare gant ul leon, a-zoare gant al leoned, a-seurt gant ul leon, a-seurt gant al leoned.

Löwenbändiger g. (-s,-) : damesaer leoned g., doñvaer leoned g.

Löwengrube b. (-,-n) : toull al leoned g., foz al leoned b., kaoued al leoned b.

Löwenhaut b. (-,-häute) : kroc'hen leon g., feur leon b., foulenn leon b.

Löwenherz n. (-ens,-en) : **1.** kalon leon b. ; **2.** [istor] *Richard Löwenherz*, [roue Bro-Saoz] Richarz Kalon Leon g., Richarz Kentañ g., Richarz ar C'hentañ g.

Löwenmähne b. (-,-n) : **1.** moue al leon g. ; **2.** [dre skeud.] penn bouc'h g., penn urupailh g., kribenn luziet b., pennad blev fuilhet g., kreñ g., kreñad g., kreñennad b., kreouichenn b., kreouichennad b., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., paltokennad vlev b., krin g.

Löwenmaul n. (-s,-mäuler) : **1.** geol al leon g. ; **2.** [louza.] *großes Löwenmaul*, geol-bleiz g.

Löwenmäulchen n. (-s,-) : [louza.] geol-bleiz g.

Löwenzahn g. (-s) : [louza.] **1.** [*Taraxacum*] c'hwervizon str., louzaouenn-staoter b., turc'h g., P. saladenn pistoutou b. ; *Löwenzahn mit seinen haarigen Flugschirmen*, penn-va-zad-kozh g., bouilhoù turc'h lies. ; **2.** [*Leontodon*] falsc'hwervizon str., gaouc'hwervizon str.

Löwenzwinger g. (-s,-) : toull al leoned g., kaoued al leoned b., foz al leoned b.

Löwin b. (-,-nen) : [loen.] leonez b.

loyal ag. : leal, feal.

Loyalität b. (-) : **1.** [polit.] lealegezh b. ; **2.** [dre astenn.] lealded b., fealded b., lealentez b.

LP b. (-,-/s) : [berradur evit **Langspielplatte**] pladenn mikro-irvi b., pladenn 33 zro b.

LPG b. (-,-/s) : [berradur evit *landwirtschaftliche Produktionsgenossenschaft*] kevelouri labour-douar b., koperativ labour-douar g., kenatant g., kenvereuri b., atant-boutin g.

LSD n. (-l-s) : [berradur evit **Lysergsäurediäthylamid**] L.S.D. g.

lt. [berradur evit **laut**] diouzh, hervez.

Lübeck n. (-s) : Lübeck b., Lubeck b.

lübisch ag. : **1.** ... Lübeck, eus Lübeck ; **2.** ... an Hanse, ... an Hansa, hansaat ; [gwir] *lübisches Recht*, gwir an Hansa g., gwir hansaat g.

Luch b. (-, Lüche) / **Luch** n. (-s,-e) : palud g., paludenn b., geun b., lagenn b., gwern b., krenegell b., gwafleg b., gwaflez b., gwagenn b., gwazh b., lec'hideg b., douar krenek g., douar geun g.

Luchs g. (-es,-e) : **1.** [loen.] lins g., kazh-karvetaer g. ; **2.** [dre skeud.] *er hat ein Auge wie ein Luchs*, daoulagad lins a zo en e benn / netra ne achap d'e anaoudegezh / gouzout a ra an holl doareoù (Gregor), daoulagad ken lemm ha re an naer er c'hleuz a zo en e benn, daoulagad ken krak ha re ur goulm a zo en e benn.

Luchsaugen lies. : P. daoulagad lins lies., daoulagad ken lemm (ken krak) ha re an naer er c'hleuz lies., daoulagad ken krak ha re ur goulm lies.

luchsäugig ag. : daoulagad lins en e benn, daoulagad ken lemm (ken krak) ha re an naer er c'hleuz en e benn, daoulagad ken krak ha re ur goulm en e benn.

luchsen V.gw. (hat geluchst) : **1.** bezañ war evezh, teurel evezh, bezañ war ziwall, bezañ war e ziwall, bezañ war e ward, kousket nemet ul lagad digor ; **2.** [dre astenn.] bezañ war spi, bezañ war e api, bezañ e spi, bezañ o c'hedal, bezañ war api, bezañ e ged, bezañ war-c'hed, ober ar ged, ober ged, spiañ, bezañ oc'h arvestiñ, plavañ, bezañ war selaou, bezañ e par (Gregor) ; **3.** [dre skeud.] P. bezañ tomm e zorn, bezañ gouenn laer en an-unan, na vezañ laer a hanter, bezañ laer evel an dour, bezañ laer pe laeroc'h, bezañ ken laer hag ur c'hazh, bezañ laer evel ur c'hazh, bezañ laer evel ur frav, bezañ laer evel frav, bezañ laer evel ul Leonad, kaout daouarn skrag, bezañ hir e ivinoù, bezañ kromm (kamm) e vizied, bezañ frank e vilgin, bezañ hiroc'h e vañch eget e vrec'h, na vezañ berr war ar c'hrog, bezañ rip, gouzout kammañ e vizied.

Lucia b. / **Lucie** b. : Lisenn b.

Lücke b. (-,-n) : **1.** toull g., toullad g., ode b., fregadenn b., goullo g., goulloenn b. ; *Lücke in der Hecke*, fregadenn er c'harzh b. ; **2.** toull gwenn g., toull g., mank g., mankenn b. ; *Lücken ausfüllen*, stankañ toulloù ; **3.** *in etwas (t-rt) eine Lücke reißen*, ober un difreuz (un toullfreuz) en udb (Gregor) ; **4.** *er lernt auf Lücke*, hennezh a zalc'h ar perzh a gav pouezus er c'hentelioù ha dioueriñ a ra ar rest ; **5.** *eine große Lücke klafft zwischen ihren Worten und ihren Taten*, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, kalz a gemm (kemm bras) a zo etre pezh a lavaront ha pezh a reont.

Lückenbüßer g. (-s,-) : **1.** serrdoull g., stouwer g. ; **2.** doublad g. ; **3.** [lenn.] pasturaj g., pri g., ibilioù lies.

Lückenbüßerin g. (-s,-) : **1.** stouverez b. ; **2.** doubladez b.

Lückenfüller g. (-s,-) : serrdoull g., stouwer g.

lückenhaft ag. : diglok, dibarfet, leun a doulloù, leun a vankoù, siek, nammek, darnel, dileun.

Lückenhaftigkeit b. (-) : si g., namm g., diglokter g., diglokted b.

lückenlos ag. : divank, didoull, klok.

Lückentest g. (-s,-s/-e) : [skol] poelladenn gant toulloù da leuniañ b.

Lude g. (-n,-n) : P. houlier g.

Luder n. (-s,-) : **1.** strakell b., tommerenn b., kegel b., bizourc'h g., kañfantenn b., strakadenn b., tarlaskenn b., strinkell b., lamperez b., Maï-Gourvez b., stranell b., louvigez b., gast b., forc'h b., bleizez b., gouhin g. [*liester* gouhined], pezh fall a vaouez b, pezh-lêr g., lêrgen b., kroc'henn g., lovrigen b., liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., libourc'henn b., mari-voudenn b., vilgen b., ribod g., ribodez b., yourc'h g., heizez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., loudourenn b., flavenn b., frizenn b., gadalez b., kailharenn b., kailhebodenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., gagn b., kailhostrenn b., paotrez b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., landourc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b., trutell b. ; **2.** *kleines Luder*, pikez vihan b., pikez du b., pikez fall b., dañvadez b., ebeulez b., orinez fall b., paborez b. ; **3.** *freches Luder*, palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., gwidal g., diaoul direzon g., amparfal g., lopez g., den dierespet g., loen gars g., loen g., pemoc'h badezet g., pabor g. ; *gerissenes Luder*, ribouilher g., frikoter g. ; **4.** [dre skeud.] *armes Luder*, paourkaezh tra dreut g., paourkaezh den g., den kaezh g., kaezh den g., kaezh bihan g. ; **5.** [hemolc'h] gagn b., korf marv g.

Luderleben n. (-s) : buhez direol b., buhez reilhennus b.

ludern V.gw. (hat geludert) : **1.** ren ur vuhez direol, ren ur vuhez reilhennus ; **2.** [hemolc'h] debriñ gagn.

Ludwig g. : Loeiz g.

Lues b. (-) : [mezeg.] naplez g. ; *er leidet an Lues*, tapet en deus an naplez, naplezet (naplezek) eo.

luetisch ag. : [mezeg.] naplezet, naplezek.

Luft b. (-, Lüfte) : **1.** aer g., aergelc'h g. ; *Luft ist ein Gasgemisch*, ur meskad gazel eo an aer ; *gesunde Luft*, aer yac'h g., aer yac'hus g., aer yec'hedus g., aer digontamm g. ; *frische, reine Luft*, aer boull ha fresk g. ; *verbrauchte Luft, schlechte Luft*, amaer g., aer gontammet g. ; *flüssige Luft*, aer liñvel g. ; *die Luft verpestet*, leuskel flaer, teurel mouezh flaer, flaeriañ, mouezhañ, saotrañ an aer, ampoezoniñ an aer, lousaat an aer ; *zum Leben braucht man unbedingt Luft*, an aer a zo diziouerus d'ar vuhez ; *Fische ersticken an der Luft*, ar pesked a voug pa vezont tennet eus an dour ; *Fische an der Luft ersticken lassen*, mougañ pesked o tennañ anezho eus an dour ; *an die Luft gehen*, mont er-maez da aveliñ (da freskaat) e benn, mont en aer vras, mont en avel (en aer) (Gregor), mont da cheñch avel d'e bilhoù, mont da gemer ul lonkad avel, mont da gemer ur banne aer, ober un tamm tro evit dianalañ aer yac'h, mont d'ober un aveladenn ; *mit den Kindern an die frische Luft gehen*, mont da aveliñ e vugale ; *frische Luft schöpfen*, aveliñ e benn, ober un aveladenn, freskaat e benn, distanañ, mont en aer vras, cheñch avel d'e bilhoù, lonkañ avel, lonkañ ur banne avel, kemer an aer, kemer ur banne aer, kemer ul lonkad avel, klouaraat, kemer avel / mont en avel / ruflañ an aer fresk (an avel) / tennañ aer fresk gant e skevent (Gregor) ; *wieder Luft bekommen*, frankaat war an-unan ; *frische Luft tut wohl*, un aveladenn

a ra vat ; *in der frischen Luft*, en avel, e fri etre ar pevar avel ; *in freier Luft arbeiten*, labourat en aer vras (en amzer vras, dindan an amzer vras, dindan an amzer, en amzer) ; *Luft ablassen, Luft verlieren*, bezañ o tic'hwezañ, dic'hwezañ, bezañ ar c'hwez o vont kuit diouzh an dramañ-tra ; *die Luft sickert durch*, emañ ar c'hwez o vont kuit ; *die Luft aus etwas lassen, die Luft aus etwas herauslassen*, dic'hwezañ udb ; *in der Luft fliegen*, nijal ; *in die Luft fliegen*, tarzhañ ; *in die Luft steigen*, sevel en aer, sevel er vann, sevel d'an nec'h ; *in die Luft werfen*, bannañ er vann, bannañ e-barzh ar vann, stlepel er vann, stlepel e-barzh ar vann, teurel er vann, teuler e-barzh ar vann, teuler en avel, bannañ en avel ; *in die Luft gestreckt*, e bili-bann, savet d'an nec'h ; *der Wind wirbelt die Blätter durch die Luft*, an delioù a blav, douget gant an avel - kaset-digaset e vez an delioù gant an avel - taolet-distalet e vez an delioù gant an avel - an delioù sec'h a heuilh bountadennoù an avel - gant fourradoù an avel e koroll an delioù sec'h ; *jemanden an die Luft setzen*, reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, bountañ u.b. er-maez, digêriañ u.b., lakaat u.b. er porzh, reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., didreuzaoiañ u.b., lakaat u.b. en hent, lakaat u.b. e-barzh an amzer, sevel e dreid d'u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; *tief Luft holen*, kargañ e vruched gant un analadenn hir, analañ hir, tennañ pounner e alan ; *ohne Luft zu holen*, hep dianalañ ; *ihm geht die Luft aus*, koll a ra e alan, dialanañ a ra, erru eo dielc'het, erru eo dianalet, termal a ra ; *nach Luft schnappen*, dielc'hat / berranalañ (Gregor), trealañ, halpiñ, dihostal, termal, dianalañ, trec'hwezhañ, mougañ, tagañ, diroufal, bezañ berr war e gezeg, diadaviñ, bezañ tenn e anal d'an-unan, bezañ berr war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, soetiñ, berraat war an-unan ; **2.** [tr-l] [dre skeud.] *seinem Unmut Luft machen*, dispakañ e gounnar, diskargañ (terriñ) e imor, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, taeriñ gant ar fulor, mont e-barzh blev kriz, ober ur folladenn, diskargañ ur barrad imor ; *sich mit einem gewaltigen Rundumschlag Luft machen*, disac'hañ e gaoz ; **3.** *hier ist dicke Luft*, ur gwall soubenn 'zo da gaout amañ, amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout, chabous a vo a-benn nebeut, patati a vo a-benn nebeut, bec'h a vo a-benn nebeut, tomm e vo d'hor chupenn a-benn nebeut, c'hwezh ar rost (ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, war evezh, tudoù, da ziwall ez eus, emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn, strak a vo, freuz ha reuz a vo amañ a-benn nebeut, amañ e tarzhañ an traoù ; **4.** *die Luft ist rein*, **a)** n'eus ket a zañjer ; **b)** n'eus den ebet tro-dro ; **5.** *das ist ja alles nur heiße Luft*, avel n'eo ken, avel traken, komzoù goullou nemet komzoù goullou nend int, gerioù gwan int holl, komzoù didalvez int holl, sorc'hennoù n'int ken, n'eo nemet avel, n'eo nemet c'hwez ; **6.** *für mich ist er fortan Luft*, a-benn bremañ ne vin ket nec'hetoc'h gantañ eget gant va botez kentañ, a-benn bremañ ne rin ket van (ne rin van ebet) outañ, a-benn bremañ ne rin dalc'h

anezhañ, n'hon eus netra ken d'ober an eil gant egile, n'eus ket ken a draoù boutin etrezomp, fontet eo an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, n'em eus afer ebet mui outañ, ned eo ken un estren evidon bremañ ; *er behandelt mich wie Luft*, ned on ket muioc'h dezhañ eget felc'h ur c'hi ; **7.** *aus der Luft gegriffen*, drougijinet, ijinet penn-da-benn, ger gwir ebet ennañ, faltazius, forget penn-da-benn (Gregor), diabeg, hep reizh nag abeg, diziazez, disol, amgadarn ; **8.** *von Luft und Liebe leben*, fritañ laouenn ar garantez war pillig kras ar baourentez, fritañ paourentez e pillig ar garantez, fritañ mizer war pillig ar garantez, bevañ gant aer an amzer, bevañ diwar dour sklaer hag aer an amzer, bevañ diwar-goust netra, bevañ diwar bara ha dour ; *von Luft allein kann keiner leben*, ne vever ket gant aer an amzer nemetken, ne c'haller ket bevañ diwar-goust netra ; *keiner kann nur von Luft und Liebe leben*, ar garantez d'en em vagañ 'rank kaout dour ha bara ; **9.** *der Gedanke liegt in der Luft*, anv (ger, keal, kaoz) 'zo eus kement-se ; **10.** *ihm blieb die Luft weg*, chom a reas war e gement all, kouezhañ a reas war e gement all, chom a reas skodeget o klevet kement-se, sabatuet-mik e voe o klevet an dra-se, chom a reas abafet-lip, tapet lopes e oa, lug e chomas, boud e voe da respont, badaouet e voe o welet an dra-se, chom a reas balc'h e c'henoù o welet kement-se, kement-se a daolas anezhañ en alvaon, chom a reas en estlamm, chom a reas bamet o welet an dra-se ; **11.** *sich in Luft auflösen*, mont gant an avel, nijal gant an avel, steuziañ, steuziñ, disparisañ, mont e puñs an avel, koazhañ ; *seine Liebe zu ihr löste sich nach und nach in Luft auf*, e garantez eviti a goazhas gorrek ; *es hat sich in Luft aufgelöst*, aet eo an dra-se e puñs an avel, steuziet eo an dra-se hep leuskel na roud na tres (na roud na liv), n'eus c'hwezh ebet ken eus an dra-se, n'eus liv (ster, skeud, ditour, anad, ardremez) ebet ken eus an dra-se, n'eus doare ebet ken d'an dra-se, aet eo an dra-se d'an nouzon pelec'h, aet eo an dra-se da belec'h din-me ; **12.** P. *Löcher in die Luft gucken*, sellet ouzh ar c'helien o nijal, chom da lonkañ avel, klask neizhioù pig, reiñ muzul d'e c'henoù, chom a-bann, chom da c'henaouegiañ, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da brederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, chom da sellet gant e c'henoù, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, chom balc'h e c'henoù, chom genaouek, chom e forn digor gant an-unan, chom e c'henoù digor war c'hwec'h eur (digor war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter, digor gant an-unan war nav eur hanter), dislangouriñ ; **13.** [dre skeud.] P. *half mal die Luft an ! a)* astal da lañchenn ! ro peoc'h ! ro peoc'h din ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn ! lez da strak ! lez da storlok ! lez da fourgas ! ; **b)** arabat skeiñ diwar re ! arabat mont re bell ganti ! arabat mont re lark ganti ! arabat mont en tu all d'ar wirionez ! ; **14.** [dre skeud.] *gesiebte Luft atmen*, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toull-bac'h, bezañ er bidouf, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ en toull ; **15.** [dre skeud.] *jemanden an die frische Luft setzen*, reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat)

u.b. er-maez, bountañ u.b. er-maezh, lakaat u.b. er porzh, digêriañ u.b., sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., didreuzaoüiañ u.b., lakaat u.b. en hent, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; **16.** [dre skeud.] P. *wir hängen damit noch völlig in der Luft, es hängt noch völlig in der Luft*, en arvar emaomp c'hoazh a-zivout an dra-se, chom a ra an traoù en entremar c'hoazh, emañ an traoù e-kroug c'hoazh (Gregor), a-ispiñ e chom an traoù c'hoazh, emañ an traoù e-pign c'hoazh, chomet eo an traoù war vann, chomet eo an traoù er vann, ar stal a zo c'hoazh ouzh an dreiz, chomet eo an afer a-stleñ, manet eo an traoù e-skourr ; **17.** [dre skeud.] P. *in die Luft gehen*, brouezañ, buanekaad, buanegezh, pignat war e varc'h bras, mont droug en e gentroù, sevel droug en e gorf, sevel droug en an-unan, mont droug en an-unan, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, sevel en e wezen uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, follañ, dispakañ e gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont droug en e goukoug, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e gounnar, mont e volc'h diwar e lin, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont ar e biñsedoù, mont dreist penn, lammat dreist penn, mont e revr war e chouk gant an-unan, taerñ gant ar fulor, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, mont er-maez eus e groc'hen, mont e-barzh blev kriz, sevel broc'h en an-unan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, glazañ, en em c'hlazañ, broc'hañ, mont en egar, taeraat, diodiñ.

Luftabschluss g. (-es) : *unter Luftabschluss*, gwarezet diouzh an aer.

Luftabwehr b. (-) : [lu] difenn enep aerlistri g.

Luftabzug g. (-s,-abzüge) : toull-avel g., san aerañ b., kan aerañ g., korzenn aerañ b., tuellenn aerañ b.

Luftangriff g. (-s,-e) : [lu] aerargad g., argadenn dre aer b., bombezadeg b., bombezadenn b., bombezerezh g.

Luftaufklärung b. (-,-en) : [lu] anaoudadenn diwar-nij b., ged-tro dre nij g., anavezadenn diwar-nij b.

Luftaufnahme b. (-,-n) : luc'hskeudenn diwar-nij b.

Luftaustauscher g. (-s,-) : [tekn.] eskemmer aer g., gwenterez b., gwenter g.

Luftballon g. (-s,-s) : **1.** [dudi] c'hwezhegell b. ; **2.** [nij.] *Heißluftballon*, mongolferenn b., baloñs g., aervag b., aerlestr g. ; *lenkbarer Luftballon*, aerlestr sturios g., aerlestr levius g.

Luftbefeuchter g. (-s,-) : leizher g.

Luftbefördert ag. : aerzegaset, treuzdouget dre garr-nij, treuzdouget dre aer.

Luftbeförderung b. (-,-en) : aerzegas g., aerzegaserezh g.

Luftbelastung b. (-,-en) : saotradur an aergelc'h g. ; *Überwachung der Luftbelastung*, ensellerezh (kontrollerezh) saotradur an aer g.

Luftbereifung b. (-,-en) : bandennoù-rod lies., aezhanroioù g.

Luftbetankung b. (-,-en) : [nij.] pourvezadur trelosk diwar-nij g.

Luftbild n. (-s,-er) : **1.** seblant g., tasmant g., spes g., teuz g., touell g., touellwel g., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b. ; **2.** [lu] luc'hskeudenn diwar-nij b.

Luftbläschen n. (-s,-) / **Luftblase** b. (-,-n) : **1.** klogor str., lagadenn b., klogorennad b., c'hwezhegenn g. ; *große Luftblase an der Wasseroberfläche*, c'hwezhegell b. ; *große bauschige Luftblasen bilden*, sac'hellañ ; **2.** [metal] c'hwezhadur g., burbuenn b. ; *Luftblasen im Glas*, klogor er gwer str. ; **3.** [loen.] c'hwezhegell neuñviñ b., poch-aer g.

Luft-Boden-Rakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell aer da zouar b.

Luftbremse b. (-,-n) : [tekn., nij.] aerfrouen g., aerstard g., aerstarderez b.

Luftbremsklappe b. (-,-n) : [tekn., nij.] stalaf an aerfrouen g., stalaf an aerstard g., stalaf an aerstarderez b.

Luftbrücke b. (-) : aerbont g., pont dre nij g. ; *Berliner Luftbrücke*, pourvezadur Berlin ar C'hornôg dre c'hirri-nij g., aerbourvezadur Berlin ar C'hornôg g.

Lüftchen n. (-s,-) : c'hwezheg g., c'hwezhadenn b., mouchig-avel g., bannig avel g., mouch-avel g., strilh avel g., lomm avel g., takenn avel b., suc'hadenn b., berad avel g., begad avel g., aezhennig b., mouch avel flour g., lomm avel g., frizadenn b. ; *es regte sich kein Lüftchen, es wehte kein Lüftchen*, ne c'hwezhe mouchig-avel (bannig avel, mouch-avel, strilh avel, takenn avel) ebet, ne c'hwezhe ket an disterañ suc'hadenn, kalm-gwenn e oa ar mor, ne oa mouchig-avel ebet, ne oa ket ur berad avel zoken, ne oa ket ur begad avel zoken, ne oa ket ur strilh avel zoken.

luftdicht ag. : hestank ouzh an aer, peurstank, peurgloz, didreuzus d'an aer ; *luftdicht verpacken*, lakaat en ur pakadur peurgloz, pakañ kloz ; *luftdichtes Verpacken*, pakadurezh dindan c'houlo b.

Luftdichtigkeitsmesser g. (-s,-) : gwaskventer g., manometr g.

Luftdienst g. (-es,-e) : [lu] aervagerezh g., aerlestrerezh g.

Luftdraht g. (-s,-drähte) : [skingomz] stign g.

Luftdruck g. (-s) : **1.** aerwask g., gwask an aer g., pouez-aer g. ; *den Luftdruck steigern*, uhelaat an aerwask ; **2.** [bandennoù-rod] c'hwezheg g.

Luftdruckwirkung b. (-) : [fizik] gwagenn stok b., c'hwezheg g.

Luftdruckbremse b. (-,-n) : [tekn.] frouen dre aerwask g., stard dre aerwask g., starderez dre aerwask b.

Luftdruckmesser g. (-s,-) : [fizik] aerbouezer g., barometr g.

Luftdruckzeiger g. (-s,-) : [fizik] manometr g., gwaskventer g.

luftdurchlässig ag. : treuzus d'an aer.

Luftdüse b. (-,-n) : [kirri-tan] flistr aer g., flistrer aer g.

Luftdynamik b. (-) : [fizik] aernerzhoniezh b.

Lufteinlass g. (-es) : degaserezh aer g., entap aer g.

Lufteintritt g. (-s,-e) : [nij.] entap aer g.

Luftelektrizität b. (-) : tredan atmosferek g., aerdredan g. **lüften** V.k.e. (hat gelüftet) : **1.** aveliñ, reiñ avel da, lakaat da aveliñ, aerañ, aeriañ, gwenañ ; *ein Zimmer lüften*, aveliñ ur gambr, reiñ avel d'ur gambr, lezel an aer da antren en ur gambr, neveziñ aer ur gambr ; *Kleidungsstücke lüften*, reiñ avel da zilhadoù 'zo, lakaat

dilhad da aveliñ, ober un aveladenn da zilhadoù 'zo ; *in einem ungenügend gelüfteten Zimmer arbeiten*, labourat en amaer ; *gelüftet*, aeret ; *schlecht gelüftet*, amaer ; **2.** [dre astenn.] *den Hut lüften*, sevel e dog, lemel e dog diwar e benn, reiñ un diwisk-tog, ober un diwisk-tog ; **3.** [dre skeud.] *den Schleier lüften*, sevel ar mouch ; *die Maske lüften*, sevel (lemel) ar maskl, divasklañ e zremm ; **4.** sklaeraat, spisaat, poellañ, teuler sklêrijenn war, diskoulmañ, diluziañ ; *ich möchte dieses Rätsel lüften*, karet a rafenn diskoulmañ al luziadell-se, karet a rafenn poellañ ar gudenn-se, karet a rafenn diluziañ ar gudenn-se, karet a rafenn kavout an deun eus an afer, karet a rafenn kavout penn d'ar vazh, karet a rafenn kavout ar poell eus an dra-se ; *ein Geheimnis lüften*, poellañ ur c'hevren.

Lüfter g. (-s,-) / **Lufterneuerer** g. (-s,-) : **1.** toull-avel g., san aerañ b., kan aerañ g., korzenn aerañ b., tuellenn aerañ b., gouhin wenterezh b. ; **2.** gwenterezh b., gwenner g.

Lufterscheinung b. (-,-en) : **1.** [fizik] ebrenn b., gwabriel g., stered-dared b. ; **2.** [dre astenn.] touell g., touellwel g., gweledigezh b., seblant g.

Luftfahrer g. (-s,-) : [nij.] nijour g., aervageer g.

Luftfahrt b. (-,-en) : nijerezh g., aerlestrerezh g., aervageerezh g.

Luftfahrtangelpunkt g. (-s,-e) / **Luftfahrtdrehkreuz** n. (-es,-e) / **Luftfahrtdrehpunkt** g. (-s,-e) : [treuzdougen] kedlec'h aerhantel g., klom aerhantoù g., kroazva aerhantel g. aerborzh kemmarsav g.

Luftfahrtindustrie b. (-,-n) : aerlestrerezh g., aerlestrsaverezh g., ijinerezh aerlestr g.

Luftfahrtnabe b. (-,-n) : [treuzdougen] skoulm aerlinennoù g., kroashent aerlinennoù g., aerborzh kemmarsav g.

Luftfahrtschau b. (-,-en) : **1.** nijadeg b. ; **2.** saloñs an aervageerezh g., saloñs an nijerezioù g.

Luftfahrtschnittstelle b. (-,-n) : [treuzdougen] skoulm aerlinennoù g., kroashent aerlinennoù g., aerborzh kemmarsav g.

Luftfahrtwesen n. (-s) : nijerezh g., aerlestrerezh g., aervageerezh g.

Luftfahrzeug n. (-s,-e) : aerlestr g., nijerez b. ; *unbemanntes Luftfahrzeug*, dron g., aerlestr diloman g.

Luftfeuchtigkeit b. (-) : leizhdad an aer b., glebor atmosferek g., glebder an aer g., glebder an aer b., mouestijenn an aer b., leizhien b., leizhder an aer g., leizhadurezh b., dousoni b., douster an aer g.

Luftfeuchtigkeitsgehalt g. (-s) / **Luftfeuchtigkeitsgrad** g. (-s,-e) : gleborverk g.

Luftfeuchtigkeitsmesser g. (-s,-) : [fizik] higrometr g., gleborverker g.

Luftfilter n./g. (-s,-) : sil aer g.

Luftfracht b. (-,-en) : aerved g. ; *per Luftfracht befördern*, kas dre ar c'harr-nij, kas dre aer.

luftfrei ag. : goulo a aer, hep aer, kuit a aer.

Luftgebilde n. (-s,-) : touell g., touellwel g., gweledigezh b., seblant g.

Luftgefäß g. (-es,-e) : [loen.] briant b.

Luftgeist g. (-es,-er) : arc'hwere g., arc'houere g.

luftgekühlt ag. : distanet dre aer, aerdistanet.

Luftgeschwulst b. (-,-geschwülste) : [mezeg.] emfizem g.

Luftgespinst n. (-es,-e) : kastell el loar g., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b. ; *Luftgespinnste spinnen*, sevel (ober) kastell el Loar.

luftgetrocknet ag. : [kegin.] disec'het en aer.

Luftgewehr g. (-s,-e) : karabinenn dre aerwask b.

Lufthafen g. (-s,-häfen) : aerporzh g.

Luftlauch g. (-s,-e) : mouchig-avel g., bannig avel g., mouch-avel g., strilh avel g., takenn avel b., suc'hadenn b., berad avel g., begad avel g., aezhennig b., anal an avel b.

Luftheizung b. (-,-en) : [tekn.] tommerezh dre aer domm g.

Luftheuler g. (-s,-) : fuzeenn fuc'hus b.

Luftinheit b. (-) : [polit.] riegezh er spas-nij b., aotrouniezh en aeregor b.

Luftkapsel b. (-,-n) : gwiskad aer g., aergelc'h g.

luftkautschuk ag. : [fizik] douraezhoniell, ... aer-eoul, hidropneumatek.

luftig ag. / **lüftig** ag. : **1.** avelc'h, en aer vras ; **2.** skañv, lusennik ; *luftige Gewänder*, dilhadoù skañv (lusennik) lies. ; **3.** [tisav.] *luftiger Bau*, savadur skañv g. ; **4.** *luftiger Tanz*, dañs skañv ha mibin g.

Luftkessel g. (-/-ses,-se) : penn brell a baotr g., brell g., penn-droch g., beulke g., penn-rambre g., spered dister a zen g., skañbenn g., skañvbennek, penn skañv g., penn avel g., penn avelet g., penn divouedet g.

Luftkampf g. (-s,-kämpfe) : [lu] aeremgann g., emgann en aer g.

Luftkeks g. (-es,-e) : P. bramm g., brammadenn b., fraskell b., strak g., avel-draoñ g., broup g. ; *danke für den Luftkeks !* yec'hed d'an toull pa ra e zever kenkoulz en teñval hag en sklaer ! pa vramm ha pa staot eo yac'h ar paotr !

Luftkissen n. (-s,-) : pallenn aer g., aerdorchenn b., torchenn aer b., torchenn c'hwez b.

Luftkissenboot n. (-s,-e) / **Luftkissenfahrzeug** n. (-s,-e) : dourruzer war pallenn aer g., dourruzer war aerdorchenn g., dourruzer war torchenn aer g., dourruzer war torchenn c'hwez g., dourrikler war pallenn aer g., dourrikler war aerdorchenn g., dourrikler war torchenn aer g., dourrikler war torchenn c'hwez g., rezlestr war pallenn aer g., rezlestr war aerdorchenn g., rezlestr war torchenn aer g., rezlestr war torchenn c'hwez g.

Luftklappe b. (-,-n) : [tekn.] klaped aeriñ g., klaped aeriñ g.

Luftknappheit b. (-) : moug g.

Luftkorridor g. (-s,-e) : aervedpas g., trepas er spas-nij g.

Luftkrankheit b. (-) : [mezeg., kirri-nij] droug-nij g., droug-aer g., kleñved-an-aer g.

Luftkrieg g. (-s,-e) : [lu] brezel en oabl g., aervrezel g.

Luftkühlung b. (-,-en) : [tekn.] distanadur dre aer g.

Luftkurort g. (-s,-e) : kurva hinadel g., kurlec'h hinadel g., yec'hedva hinadel g.

Luftlandetruppe b. (-,-n) : [lu] harzlammerien lies., soudarded treuzdouget dre garr-nij lies., soudarded treuzdouget dre aer lies.

luftleer ag. : goulo a aer, hep aer, kuit a aer ; *luftleeres Gefäß*, lestr ar goulo ennañ g.

Luftlinie b. (-, -n) : linenn eeun-tenn b., linenn eeun-pik b. ; *in der Luftlinie*, a-dreuz-kaer, dre nij, eeun-tenn (eeun-pik) war-nij.

Luftloch g. (-s, -löcher) : 1. [tekn.] toull-avel g., san aerañ b., kan aerañ g., korzenn aerañ b., tuellenn aerañ b. ; 2. [nij.] toull-aer g. ; 3. [tisav.] tarzhell b.

Luft-Luft-Rakete b. (-, -n) : [lu] fuc'hell aer da aer b.

Luftmasche b. (-, -n) : [gwiad.] mailh chadennig g., mailh laosk g., lagadenn chadennig b., lagadenn laosk b.

Luftmasse b. (-, -n) : tolzennad aer b., ec'honnenn aer b.

Luftmatratze b. (-, -n) : matarasenn c'hwez b.

Luftmesser g. (-s, -) : [fizik] aerventer g., aerometr g.

Luftnot b. (-) : moug g.

Luftpirat g. (-en, -en) : aerbreizher g.

Luftpiraterie b. (-) : aerbreizherezh g.

Luftpost b. (-) / **Luftpostdienst** g. (-es) : aerbost g. ; *mit Luftpost*, gant ar c'harr-nij, dre aer.

Luftpostleichtbrief g. (-s, -e) : lizher aerbost g.

Luftpostpapier n. (-s) : paper lizhiri aerbost g.

Luftpumpe b. (-, -n) : [tekn.] pomp aer g., pomp c'hwez g., c'hwezerez b., c'hwezer g., planter-c'hwez g.

Luftraum g. (-s, -räume) : [nij.] spas-nij g.

Luftreifen g. (-s, -) : bandenn-rod b., anro g., aezhanro g.

Luftreinhaltung b. (-) : mirerezh glanded an aer g., mirerezh purentez an aer g.

Luftreinigung b. (-, -en) : [mengleuz.] avelerezh g., gwentañ g., gwenterezh g.

Luftreise b. (-, -n) : beaj dre aer b.

Luftreklame b. (-, -n) : bruderezh dre aer g.

Luftrohr n. (-s, -e) : san aerañ b., kan aerañ g., korzenn aerañ b., tuellenn aerañ b.

Luftrohre b. (-, -n) : [korf.] treuz-gouzoug g., biant b.

Luftrohren- : briantel.

Luftrohrenentzündung b. (-, -en) : [mezeg.] briantfo g.

Luftrohrenhauptast g. (-es, -äste) : [korf.] korzenn-skevent b.

Luftrohrenkopf g. (-s, -köpfe) : [korf.] garloc'henn b.

Luftrohrenschnitt g. (-s, -e) : [mezeg.] trakeotomiezh b., skej-briant g.

Luftrohrenspalt g. (-s) : [korf.] toull ar gouzoug g., toull ar gorzailhenn g., tarz ar c'herdin-mouezh g.

Luftrohrenverästelung b. (-, -en) : [korf.] bronkez str., korzennoù an analadur lies., forzhioù analañ lies., korzennoù skevent lies.

Luftsack g. (-s, -säcke) : airbag g., torchenn-aer b., torchenn c'hwez b.

Luftsauger g. (-s, -) : [tekn.] sunerez b.

Luftschacht g. (-s, -schächte) : [mengleuz.] poull aveliñ g., poull gwentañ g., toull avel g., toull avelerezh g.

Luftschauer g. (-s, -) : [stered., fizik] feskenn gosmek b.

Luftschicht b. (-, -en) : gwiskad aer g., gwiskad aergelc'h g.

Luftschiff n. (-s, -e) : aervag b., aerlestr g. ; *lenkbares Luftschiff*, aerlestr-stur g., aerlestr sturius g., aerlestr levius g.

Luftschiffahrt b. (-) : [nij.] aerlestrerezh g., aernijerezh g., aervageerezh g., aerverdeadurezh b.

Luftschiffer g. (-s, -) : [nij.] aerlestrer g., nijour g., aervageer g.

Luftschlange b. (-, -n) : troell-baper b., naerell b.

Luftschlauch g. (-s, -schläuche) : [bandennoù-rod] bouzellenn-rod [*liester* bouzellennoù-rod] b., bouzellenn b. [*liester* bouzellennoù].

Luftschrift g. (-es, -e) : kael-aerañ b.

Luftschloss g. (-es, -schlösser) : kastell el Loar g., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., stultenn b. ; *Luftschlösser bauen*, sevel (ober) kastell el Loar.

Luftschlucken n. (-s) : [mezeg.] aerlonk g.

Luftschraube b. (-, -n) : biñs-tro b., troellenn b., aerviñs b. ; *vierteilige Luftschraube*, aerviñs peder fal (peder malvenn, pevar bann) b., troellenn peder fal b. ; *er hat die Blätter der Luftschraube zerbrochen*, torret eo bet gantañ malvinier ar viñs-tro (an droellenn).

Luftschaubenblatt n. (-s, -blätter) : pal viñs-tro b., pal droellenn b., pal aerviñs b., malvenn viñs-tro b., malvenn droellenn b., malvenn aerviñs b., bann biñs-tro g., bann troellenn g., bann aerviñs g., brank aerviñs g.

Luftschutz g. (-es) : [lu] difenn enep aerlistri g., difenn enepnij g.

Luftschutzbunker g. (-s, -) / **Luftschutzkeller** g. (-s, -) / **Luftschutzraum** g. (-s, -räume) : [lu] blokaos enep-kirri-nij g., blokaos enepnij g., goudorenn enep-kirri-nij b., goudorenn enepnij b., goudor enepnij g., gwaskedenn enep-kirri-nij b., kav-kreñv enep-kirri-nij g.

Luftschuttsirene b. (-, -n) : galv-diwall ouzh ar c'hirri-nij g.

Luftsegler g. (-s, -) : [nij.] plaverez b.

Luftseilbahn b. (-, -en) : fungarr g.

Luftsieg g. (-s, -e) : [lu] trec'h da-geñver un aereimgann g.

Luftspalt g. (-s, -e) : [tredan, fizik] aerfaout g.

Luftspiegelung b. (-, -en) : 1. [fizik] dazgwel g. ; 2. [dre astenn.] touell g., touellwel g., falswelidigezh b.

Luftsprung g. (-s, -sprünge) : lamm a levezeg g. ; *Luftsprünge machen*, gavrllamat, tripal, fringal, fringalañ, fringellat, dizoac'hañ ; *sie machte Luftsprünge*, lamm a rae evel un heizez.

Luftstörung b. (-, -en) : [skingomz] grizien str., mordrouz g., ardrouz g.

Luftstoß g. (-es, -stöße) : 1. c'hwezhadenn avel b., avelaj g., barr-avel g., barrad-avel g., boutad-avel g., taol-avel g., kaouad avel b./g., reklom g., rugenn b., rizennad avel b., taolad avel g., fourrad g., froud-avel g., froudenn-avel b., sourrad avel g., avel-gorbell g., avel-gelc'hwid g. ; 2. c'hwezhadenn b. ; *ein Blasebalg ist ein Gerät zur Erzeugung von Luftstößen*, ar vegin a zo ur benveg anezhi a dalvez da c'hwezhañ aer a-stroñsadoù.

Luftstraße b. (-, -n) : aerdrepaas g.

Luftstreitkräfte lies. : [lu] nerzhioù an aerlu lies., aerlu g.

Luftstrom g. (-s, -ströme) : avel-dro g., avel-red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz g., avel-sil g., avel-laer g., avel-furch g., sach g.

Luftströmung b. (-, -en) : aerredenn b., aerfroud b. ; *aufsteigende Luftströmung*, redenn bign b., redenn sav b., aerredenn war-grec'h b., red aer war-grec'h g. ; *absteigende Luftströmung*, redenn diskenn b.

Luftstützpunkt g. (-s, -e) : [lu] bon nijerezhioù g., bon aerlu g.

Lufttaxi n. (-s, -s) : nijerez-taksi b.

lufttechnisch ag. : aeroteknikel, aergalvezel.

Lufttransport g. (-s, -e) : aerhentiñ g., treuzdougen dre aer g.

Lufttuchtigkeit b. (-) : gouestoni da nijal b., barregezh evit nijal b.

Luftüberwachung b. (-, -en) : eveshaat dre aer g., eveshaerezh dre aer g., eveshaat diwar-nij g., eveshaerezh diwar-nij g.

Luft- und Raumfahrtindustrie b. (-) : ijinerezh aeregorel b.

Luft- und Raumfahrtsektor g. (-s) : gennad aeregorel g.

Lüftung b. (-, -en) : avelerezh g., aveladenn b., aeradur g., aererezh g., gwentañ g., gwenterezh g.

Lüftungsanlage b. (-, -n) : aveadur aerañ g., aveadur aveliñ g., aveadur gwentañ g.

Lüftungsapparat g. (-s, -e) : gwenterezh b., gwenter g., avelerezh b.

Lüftungsöffnung b. (-, -en) : toull avel g., toull aveliñ g., toull avelerezh g.

Lüftungsschacht g. (-s, -schächte) : san aerañ g.

Luftventil n. (-s, -e) : 1. [rodoù] begel-rod g. ; 2. [tekn.] klaped aerañ g., klaped aerañ g.

Luftveränderung b. (-, -en) : cheñchamant aer g.

Luftverdichter g. (-s, -) : [tekn.] kenwasker g., moustrer g.

Luftverdrängung b. (-, -en) : [fizik] dilec'hiadur aer g.

Luftverdünnung b. (-, -en) : rouesaat an aer g., rouesadur an aer g.

Luftverflüssigung b. (-, -en) : [tekn.] liñvennadur an aer g.

Luftverkehr g. (-s) : [nij.] aerdreizhid g., treizhid dre aer g.

Luftverkehrslinie b. (-, -n) : aerlinenn b., aerhent g.

Luftverschmutzung b. (-, -en) : saotradur an aer g. ; *grenzüberschreitende Luftverschmutzung, erhöhte Luftverschmutzung*, barr saotradur an aer g.

luftverunreinigend ag. : hag a saotr an aer ; *luftverunreinigende Stoffe*, danveziou hag a saotr an aer lies.

Luftwaage b. (-, -n) : [fizik] aerventer g., aerometr g.

Luftwaffe b. (-) : [lu] aerlu g., arme-aer b., [istor] Luftwaffe b.

Luftwärme b. (-) : gwrezverk g., gwrez b., pared g.

Luft-Wasser-Rakete b. (-, -n) : [lu] fuc'hell aer da vor b.

Luftweg g. (-s, -e) : 1. *auf dem Luftweg*, gant ar c'harr-nij, dre aer ; 2. [korf.] *Luftwege*, korzennoù an analadur lies., forzhioù analañ lies., korzennoù skevent lies.

Luftwiderstand g. (-s) : [fizik] harz diwar an aer g.

Luftwirbel g. (-s, -) : korc'hwezh g., trowent g.

Luftwurzel b. (-, -n) : [louza.] gwrizienn en aer b. [*liester* gwriziou en aer], gwrizienn aere b. [*liester* gwriziou aere].

Luftziegel g. (-s, -) : brik pri disec'het en aer str., brikenn bri disec'het en aer b.

Luftzufuhr b. (-) : avelerezh g., gwentañ g. ; *Holzkohle muss man unter geringer Luft- beziehungsweise Sauerstoffzufuhr langsam verkohlen*, ret e vez delc'her un tamm moug evit ober glaou-koad.

Luftzug g. (-s, -züge) : c'hwezh g., c'hwezhadenn b., avel-dro g., avel-red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz g., avel-sil g., avel-laer g., avel-furch g., sach g., aer g., kas g./b. ; *schwacher Luftzug*, mouchig-avel g., bannig avel g., mouch-avel g., strilh avel g., lomm avel g., takenn avel b., suc'hadenn b., berad avel g., begad avel g.,

aezhennig b., mouch avel flour g., anal an avel b., lomm avel g.

Lug g. (-s) : *Lug und Trug*, touellerezh g., tromplerezh g., tromplezonoù lies., touelloù lies., gevier lies. ; *das ist alles nur Lug und Trug*, gevier kement-se holl, tri gaou bep daou c'her, fardaj ha gevier tout, falsentezoù penn-da-benn (Gregor) ; *Erdenlust ist nichts, sie ist nur Lug und Trug*, ar plijadurezhioù eus ar bed-mañ a zo ven ha tromplus.

Lugaus g. (-, -) : gwelva g., gwel meur g., gedig g., tour-ged g., garid b., gwardlec'h g., gwere b.

Lüge b. (-, -n) : gaou g., gaouiadenn b., falsentez b., bidenn b., daofenn b., fent g., poulc'henn b. [*liester* poulc'hennoù, poulc'had], komzoù treuz lies. ; *eine faustdicke Lüge*, ur gaou du g., ur mell gaou g., ur pikol gaou g., ur gaer a garotezenn b. ; *grobe Lüge*, gaou gros g., gaou bras g. ; *fromme Lüge*, gaouig dister g. / gaou dinoaz g. / gaou evit difenn an hentez g. (Gregor), gaou e doujañs Doue g. ; *jemanden der Lüge bezichtigen (beschuldigen)*, ober ur gaouiad eus u.b., tamall u.b. a c'haou (da vezañ gaouiad, da c'haouiadiñ), tamall gevier (e c'hevier) d'u.b., ober ur penn gaouiad gant u.b. ; *jemanden Lügen strafen*, kendrec'hiñ (faezhañ) u.b. war ur gaou (Gregor), kavout un anad a c'haou gant u.b., reiñ un dislavar d'u.b., distreiñ kaoz u.b., troc'hañ e deod d'u.b., dislavaret u.b., dislavaret gevier u.b., distroadañ gevier u.b., dispenn gevier u.b., lakaat anat e liv u.b. gevier ; *solche Behauptungen sind reine Lügen*, al lavaredoù-se n'int nemet gevier, al lavaredoù-se n'ez int nemet gevier ha netra ken, n'eus ger gwir ebet el lavaredoù-se ; *sich keine Lügen aufbinden lassen*, na vezañ dall e saout (pemoc'h e leue, den da blomañ kelien), gouzout pet favenn a ya d'ober nav, na vezañ den da lonkañ kañvalet (kelien, silioù, lostoù leue, poulc'hennoù, poulc'had, prun), na vezañ den da lonkañ kement gaou a lavarar, na vezañ hegreidik, bezañ diaes da douellañ, na vezañ tanav e lèr ; *um eine Lüge nicht verlegen sein*, na dagañ diwar e gentañ gaou, displantañ karradoù gevier, lavaret gevier ken na foeltro, disac'hañ gevier, dibunañ gevier, livañ gevier bern-war-vern ; *man soll nicht alles glauben, was man hört : Wahrheit kommt selten vor, Lüge in Mengen*, arabat eo krediñ kement tra a glever : dibaot ar wirionez ha stank ar gevier - n'eo ket mat mont diouzh kaozioù brav an dud ; *sich in Lügen verstricken*, en em gontroliañ en e c'hevier ; [krennl.] *Lügen haben kurze Beine*, an neudenn eeun eo ar wellañ - abred pe ziwezhat e vo tennet ar c'hazh a-zindan ar gwele - pig pe vran a gano - abred pe ziwezhat e vo roet avel d'ar c'had - en don eus ar puñs kuzhet, ar wirionez a vezo laosket - nend eus tra ken kuzhet ha na anavezor un deiz - ar wirionez anavezet a laka ar gaou da dec'het - an hini a vale eeun a gav atav ledan e straed - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, doug ebet.

lügen V.gw. (hat gelugt) : [rannyezh.] 1. bezañ war spi, bezañ war e api, bezañ e spi, bezañ o c'hedal, bezañ war api, bezañ e ged, bezañ war-c'hed, ober ar ged, ober ged, spiañ, bezañ oc'h arvestiñ, plavañ, bezañ war selaou, bezañ e par (Gregor), kourziñ, gardañ ; *aus dem Fenster lügen*, spiañ dre ar prenestr ; *auf den Hof lügen*, gardañ war ar porzh, kourziñ war ar porzh ; 2. bezañ a-

istribilh (a-skourr, a-ispilh, e-pign), en em ziskouez, diskouez beg e fri ; *eine Zeitung lügt aus seiner Manteltasche*, e chakod e vantell e weler ur gazetenn o tiskouez beg he fri.

Lügen V.gw. (log / hat gelogen) : gaouiadiñ, gaouiardiñ, lavaret gaou, lavaret gevier, kontañ gevier, reiñ gevier da grediñ, troadañ (livañ, pentañ, displañtañ, dornañ, gwriat, paskañ, pennegiñ, stigmañ, hadañ, dispakañ) gevier, dibunañ gevier, disac'hañ gevier, fablañ, kontañ bidennoù, kontañ poulc'hennoù, kontañ poulc'had, reiñ poulc'had da grediñ, brozennat, tennañ karotez, kontañ karotez, tennañ ur garotezenn ; *es liegt auf der Hand*, *dass er lügt*, gevier anat a zo gantañ, c'hwezh ar gaou a zo gantañ, liv ar gevier a zo war e gomzoù ; *ich wusste wohl*, *dass er log*, gouzout a ouien mat e oa gevier ar pezh a lavare ; *er lügt*, *deshalb wird er bestraft*, emañ o troadañ gevier, setu perak e vo kastizet - paeet (talvezet) e vo e c'hevier dezhañ - lakaet e vo da c'houzañv ar c'hastiz dileet dezhañ evit e c'hevier - plantañ a ra gevier deomp, neuze en do ur friad ; *er lügt wie gedruckt*, *er lügt*, *dass sich die Balken biegen*, nend eus ket a denner-dent brasoc'h gaouiad egetañ (Gregor), gaouiat eo evel un Tregeriad, ur pikol felpenn gaouiad a zo anezhañ, ne dag ket diwar e gentañ gaou, ur marc'h-gevier eo hennezh, livañ a ra gevier bern-war-vern, displantañ a ra karradoù gevier, un toull gevier a zo anezhañ, hennezh a zo du e revr gant ar gevier, lavaret a ra tri gaou bep daou c'her, aze e lavar gaou du, aze e lavar ur gaou du, ur gaouiad divezh a zo anezhañ, hennezh a zo fallañ gaouiad a zo er vro, hennezh a zo ar fallañ gaouiad a zo er vro, ne vez nemet gevier gantañ, e-kreiz e zaoulagad e lavar gaou, gevier bras a lavar ; *sie lügen*, *dass sich die Balken biegen*, gwazh-pe-wazh e lavaront gevier, gwazh-pe-washoc'h e lavaront gevier, gwazh pe wazh e lavaront gaou, gwazh pe washoc'h e lavaront gaou ; *du lügst doch !* c'hwezh ar gevier a zo gant da gomzoù ! gaou a lavarez ! gevier eo ar pezh a lavarez ! gevier a lavarez ! dont a ra ar gerioù-se ganit dre an toull gaou ! liv ar gevier a zo war da gomzoù ! ; *er lügt nicht !* ne lavar ket gevier ! n'eus ket a c'hevier gantañ ! n'eo ket gevier a zisplant ! n'eo ket sac'h d'an diaoul ! gwir a lavar ! ne lavar gaou ebet ! ne lavar ger gaou ebet ! ; *ich müsste lügen*, *wenn ich anders sagte*, pa lavaran dit (deoc'h) ! kredit asur ! ne lavaran gaou ebet ! nebaon ! ; *wenn nicht*, *so will ich gelogen haben*, me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ krouget ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ maout ma n'eo ket gwir, me a c'houlenn bezañ lonket gant al Loar ma n'eo ket gwir, ra vezo graet ur gaouiad ac'hanon ma n'eo ket gwir, ra vin manac'h ma n'eo ket gwir, me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir, me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir ; *Radio Paris lügt*, *Radio Paris ist deutsch*, Radio-Pariz a vrozenn, Radio-Pariz a zo e dalc'h an Alamaned ; [kr-l] *wer einmal lügt*, *dem glaubt man nicht*, *und wenn er auch die Wahrheit spricht*, n'eus ket a vrizhgaouiad - an hini a droad gevier ouzh e revr e stag - an hini en deus bet roet gevier da grediñ ne vez ket kredet mui ha pa lavare ar wironez ; *wer lügt*, *stiehlt*, *und wer stiehlt*, *bringt auch Leute um*, an neb a drompl gant spilhoù a dromplo gant skoedoù.

V.k.e. (log / hat gelogen) : *er lügt das Blaue vom Himmel (herunter)*, kontañ a ra gevier du, gwriat (dornañ, pentañ, displantañ, paskañ, disac'hañ, dibunañ, pennegiñ) a ra gevier bras, displantañ a ra karradoù gevier, troadañ a ra melloù gevier, livañ a ra pikoloù gevier, hennezh a vez pikoloù gevier gantañ, touiñ a ra kalz ha delc'her a ra nebeut, ne vo ket ken bras an diskan ha ma vez e gan, prometiñ a ra an diaoul hag e gernel, touiñ a ra tourioù ha kestell, lavaret a ra gevier a-zevri-bev, tagañ a ra gant ar gaou, emañ o tennañ ur gaer a garotezenn deomp.

Lügen n. (-s) : gevierezh g. ; *das Lügen fällt ihr leicht*, ne vez ket nec'het bras gant he gevier, n'emañ ket o tagañ diwar he c'hentañ gaou, displantañ a ra karradoù gevier, livañ a ra gevier bern-war-vern, ar si he deus da livañ gevier, ar gevierezh a zo deuet da ginviañ enni ; *das Lügen ist ihm eine zweite Natur*, hennezh ne dag ket diwar e gentañ gaou, boas eo da droadañ (da livañ, da bentañ, da zisplañtañ, da zornañ, da wriat, da zisac'hañ, da zibunañ, da baskañ) gevier, ar gevierezh a zo deuet da ginviañ ennañ, dre voazadur eo deuet ar gevierezh da vezañ natur dezhañ.

Lügenbold g. (-s,-e) : bourder g., farser g., daofennour g., brozennour g., tezenner g.

Lügendetektor g. (-s,-en) : dinoer gevier g.

Lügenreis g. (-es) : droukspered g., droukspered an ifern g.

Lügendgeschichte b. (-,-n) : konchoù born lies., bidenn b., daofenn b., dafoù lies., boutikl g./b., brozennoù lies., gevier kement-se holl lies., tri gaou bep daou c'her lies., fardaj ha gevier tout lies., falsentezoù penn-da-benn (Gregor) lies., paribolenoù gevier lies., poulc'had lies.

Lügendespinn n. (-es,-e) : tri gaou bep daou c'her, fardaj ha gevier tout, falsentezoù penn-da-benn (Gregor) lies., paribolenoù gevier lies., poulc'had lies.

Lügendhaft ag. : gaouiat, gaou, gaouier, forjet, iijnet, tromplus, gaouius, treuz, touellus, diwir, diwirion, leun a falsentez.

Lügendhaftigkeit b. (-) : gaouiusted b.

Lügendmärchen n. (-s,-) : konchoù born lies., bidenn b., daofenn b., dafoù lies., boutikl g./b., brozennoù lies., gevier kement-se holl lies., tri gaou bep daou c'her lies., fardaj ha gevier tout lies., falsentezoù penn-da-benn (Gregor) lies., poulc'had lies. ; *Lügendmärchen erzählen*, tennañ konchoù born eus e gelom, kontañ brozennoù lies., ober almanagoù, brozennat, gallegañ, tennañ karotez d'an dud, kontañ karotez d'an dud, kontañ poulc'hennoù, kontañ poulc'had, reiñ poulc'had da lonkañ.

Lügendmeldung b. (-,-en) : keloù toull g., falskeloù g., garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., keloù treuz g., brizh keloù g., bidenn b., daofenn b., dafoù lies., brozenn b., disklêriadur leun a falsentez g.

Lügendnetz n. (-es,-e) : tri gaou bep daou c'her, fardaj ha gevier tout, falsentezoù penn-da-benn (Gregor) lies., paribolenoù gevier lies., poulc'had lies.

Lügendpropaganda b. (-) : keleier tromplus skignet a-ratozh lies., keleier farlotet lies., keleier treuz lies., brozenn b., brozennoù lies., brizh keloù brudet a-ratozh g., keleier aozet evit lakaat an dud da gemer ar gaou evit ar wironez lies., binim g.

Lügenland g. (-s,-e) : [tisav.] gwelva g., gwel meur g., gedig g., tour-ged g., garid b.

Lügner g. (-s,-) : gaouiad g., gaouiard g., gaouier g., liver gevier g., marc'h-gevier g., sac'h-gevier g., aozer-gevier g., sac'h d'an diaoul g., toull-gevier g., daofennour g., fabler g., fablour g. ; *ein gehöriger Lügner, ein abgefemter Lügner, ein ausgemachter Lügner*, un toull gevier g., ur sac'h gevier g., ur marc'h gevier g., ur gaouier touet g., ur gaouiad pomet g., ur gaouiad eus ar penn g., ur gaouiad diouzh ar penn g., ur penn gaouiad g. ; *wer so etwas behauptet hat, ist ein Lügner*, neb piv bennak en deus lavaret kement-se a zo ur gaouiad ; *verdammter Lügner !* gwasht gaouiad a zo ac'hanout ! gaouiad ma'z out ! ; *der Kopf läuft dem Lügner rot an*, ar gaouiad a sav ar ruz d'e benn, ruziañ a ra ar gaouiad gant ar vezh, ruz-glaou e teu ar gaouiad, dont a ra ar gaouiad ruz evel kribenn (kribell) ur c'hilhog, ruziañ a ra ar gaouiad evel ur c'hlaouenn dan, ruziañ a ra ar gaouiad betek e zivskouarn, ruz e teu penn ar gaouiad gant ar vezh ; *der Kopf war dem Lügner rot angelaufen*, ar gaouiad a oa aet ruz, ruzder a oa aet er gaouiad.

Lügnerin b. (-,nen) : gaouiadez b., gaouierez b., daofennourez b., fablerez b., fablourez b., aozerez-c'hevier b.

lügnerisch ag. : gaouiat, gaou, gaouier, forjet, ijinet, tromplus, gaouius, treuz, touellus, diwir, diwirion, leun a falsentez ; *lügnerische Reden*, prezennoù treuz lies., prezennoù leun a falsentez lies., lavaroù gaouiat lies., paribolennoù gevier lies.

Lügner-Paradox n. (-s,-Paradoxa) : [preder.] arguzenn ar gaouier b.

Luise b. : Loeiza b.

Luk n. (-s,-e) : *sellit ouzh Luke*.

Lukas g. : Lukaz g.

Lukasevangelium n. (-s) : aviel hervez sant Lukaz g., aviel hervez Lukaz g.

Luke b. (-,-n) : 1. [tisav.] lomber g., lukan b. ; 2. [merdead.] lomber lestr g., skoutilh g., harzell b., tarzhell-lestr b., lambourzh g.

lukrativ ag. : fonnus, arc'hantus, emsav, emsavus, spletus, gounidus, goprus.

lukullisch ag. : din eus Lukullus, dellezek eus Lukullus ; *ein lukullisches Mahl*, ur mell friko g., korfadoù boued lies., ur banvez g., ur pred fonnus g., ur pred a-stroñs g., ur pred lipous (eus ar gurunenn, eus ar vegenn) g., ur banvez eus ar c'haerañ g., un tarin a friko g., ur pabor a bred g., boued forzh pegement (sof-kont, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegenn-mui, dreistkont) g., kouignaoua g., meuzioù beleien lies.

Lulatsch g. (-es,-e) : P. [dre skeud.] *ein langer Lulatsch*, un diskroger anduilh g., ur vazh wisket b., ur moanard g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer, ul lañsadenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ur fritelle g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur fourcheg g., un dreustel b., ur sklipard g., ur skrifelle g., ur c'horf mat a zen g., ur skilfenn a baotr g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g., un dreustenn b., ur gouere g., un tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., un hinkin g., ur skeul vabu b., unan bras evel ur skeul g., ur baluc'henn b., ur berchenn b., ur pezh jekenn a baotr g., ur peulvan g. (Gregor).

lullen V.k.e. (hat gelullt) : *ein Kind in den Schlaf lullen*, kanañ ul luskellerez (ur son gavell) d'ur poupig ken na vano kousket.

Luller g. (-s,-) : P. chut g., chugell b., chugenn b., chutell b., chutenn b., sunig g.

Lullerche b. (-,-n) : [loen.] alc'hweder-gwez g.

Lumbago b. (-,-s) : [mezeg.] poan-groazell b., poan-divgroazell b., droug-kein g., poan-gein b., droug-dargreiz g.

Lumineszenz b. (-) : treluc'h g.

Lumme b. (-,-n) : [loen.] erev g., godez g.

Lümmel g. (-s,-) : 1. palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., c'huiltouz g., amparfal g., lopez g., den direspel g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., diaoul direzon g., beulke g., Yann Seitég g., glaouch g. ; 2. P. pidenn b., bitouzen b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachoù], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoed g., kilhog-Indez g., kellig g., bont g., buzhuenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g., logodenn b.

Lümmelei b. (-,-en) : dizereadegezh b., disevender g., lourdoni b., lourdiz b.

lümmehaft ag. : dizereat, diseven, lourt, diampart.

lümmeIn V.gw. (hat sich (t-rt) gelümmelt) : pladorenniñ, chom pladorennet, menel pladorennet, torc'hwenial, bezañ plavet, yariñ, brakañ, trueilhat, bezañ azezet distenn, bezañ azezet a-c'hwen, bezañ azezet a-c'hwen e gorf, bezañ evel ur gammed-karr ; *in einem Sessel lümmeIn*, pladorenniñ war ur gador-vourret, chom pladorennet war ur gador-vourret, menel pladorennet war ur gador-vourret, bezañ plavet war ur gador-vourret, brakañ en e gador-vourret, en em vrakañ en e gador-vourret.

V.em. : **sich lümmeIn** (hat sich (t-rt) gelümmelt) : pladorenniñ, torc'hwenial, plavañ, yariñ, brakañ, en em vrakañ, trueilhat, bezañ azezet distenn, bezañ azezet a-c'hwen, bezañ azezet a-c'hwen e gorf ; *sich in einen Sessel lümmeIn*, pladorenniñ war ur gador-vourret, plavañ war ur gador-vourret, brakañ en e gador-vourret, en em vrakañ en e gador-vourret.

Lump g. (-en,-en) : [dre skeud.] kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilheg g., truilhenneg g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., lampon g., gardin g., saltin g., hubot g., amprevan g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], gwall labous g., poñsin g., lourin g., ibil treut g., gwallibil g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], kalkenn g./b., pezh teil g., milon g., tamm teil g., lorgnez str., gwidal g., sac'h malis g., loen gars g., tamm krennard abil g., jalod g., kantolor g., marc'h-an-abil g., diaoul g., trubuilh a baotr

g., invalant g., Kerdrubuilh g., P. Lan druilhenn g. ; [goapaus] *du kleiner Lump, du ! lampon bihan ma'z out ! ; ihm schaut der Lump aus den Augen*, daoulagad abil a zo en e benn, ar stumm a zo war e zremm da vezañ un hailhon, parañ a ra splann e hailhonerezh en e zaoulagad, brasañ hailhon a zebr bara eo hennezh, n'eus nemet korvigell en e gorf ; *er hat den Lump im Nacken, ihm sitzt der Lump im Nacken*, itrikoù an diaoul a zo en e gorf, hennezh a zo finoc'h eget kaoc'h louarn (a zo gwriet a finesaoù), hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hemañ 'zo un ebeul, ur fouin eo hennezh, hemañ 'zo ul labous a zen, hemañ n'eo ket un hanter c'henaoueg, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un hinkin a lampon, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, hennezh a zo un higenn a zen, darbet eo bet dezhañ mont da louarn, meret eo bet e bleud tanav, ur Fañch an Itrikoù a zo anezhañ, diouzh ar mintin eo, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ.

Lumpen g. (-s,-) : 1. pilhoù str., pilh g., pilhenn b., pitrouilhez str., tamm g., pilhot g., pilhon g., liboudenn b., drailhenn b., drailhadenn b., drailhaj g., truilhenn b., libourc'h g., trabidenn b., gagn b. ; *in Lumpen gekleidet sein*, bezañ a bilhoù hag a druilhoù, bezañ truilhek, bezañ pilhennek, bezañ pilhaouek, bezañ gwisket gant truilhoù, bezañ gwisket gant liboudennoù, bezañ gwisket truilhek, bezañ truilhoù war e dro, bezañ dindan druilhoù, bezañ gwisket gant gagnoù ; *Lumpen sammeln*, pilhaoua, truilhaoua ; 2. [dre skeud.] P. *jemanden aus den Lumpen schütteln*, lakaat u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., c'hwezhañ e teod u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., toгнаñ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b.

lumpen V.gw. [tro-lavar] : *sich (t-rt) nicht lumpen lassen, (lässt sich nicht lumpen / ließ sich nicht lumpen / hat sich nicht lumpen lassen)* : ober bec'h bras, lakaat an diaoul e pevar, ober an traoù war an ton bras, lakaat ar ber war ar billig ; *wir lassen uns nicht lumpen*, ne vo ket tout al lorc'h e Pariz, n'omp ket tud da azezañ war hor botoù, ne vo faot a netra, ne stagimp ket hor chas gant delioù kaol.

Lumpenfrau b. (-,-en) : pilhaouerez b., pilhotourez b., truilhaouerez b., eskernaerez b., stoupaerez b.

Lumpengeld n. (-s) : priz dister-holl g. ; *für ein Lumpengeld*, evit ur priz dister-holl, evit un dister briz, evit an hanter eus netra, evit daouhanter netra, marc'had-

mat-lous, marc'had-mat-vil, kazi evit netra, a-stok-varc'had, evit ur bouton.

Lumpengesindel n. (-s) : truilhenned lies., ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., nouveañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., railh str., jalodaj g., lignez b., tud didalvez lies.

Lumpenhändler g. (-s,-) : pilhaouer g., pilhaouaer g., pilhotour g., truilhaouer g., eskernaer g., stoupaer g.

Lumpenkerl g. (-s,-e) / **Lumpenhund** g. (-s,-e) : truilhenn b., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [liester ligistri], hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., lampon g., kantolor g., gardin g., hubot g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., gwallibil g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [liester lanked, lankidi], kalkenn g./b., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., loen gars g., tamm krennard abil g., jalod g., marc'h-an-abil g., diaoul g., trubuilh a baotr g., invalant g., Kerdrubuilh g., P. Lan druilhenn g.

Lumpenleben n. (-s) : P. reuzeudigezh b., dienez b., bevañ bihan g., buhez direol b.

Lumpenmann g. (-s,-männer) : pilhaouer g., pilhaouaer g., pilhotour g., truilhaouer g., eskernaer g., stoupaer g.

Lumpenpack n. (-s) : truilhenned lies., ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., nouveañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., railh str., jalodaj g., lignez b., tud didalvez lies.

Lumpenpapier n. (-s) : paper pilhoù g.

Lumpenproletariat n. (-s) : [Marx/Engels] isproleteriezh b., lumpenproleteriezh b.

Lumpensammler g. (-s,-) : pilhaouer g., pilhaouaer g., eskernaer g., pilhotour g., truilhaouer g., stoupaer g.

Lumpenvolk n. (-s) : truilhenned lies., ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., hailhoned lies., hailhoneged lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., nouveañs b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., meveloù lies., railh str., jalodaj g., lignez b., tud didalvez lies.

Lumpenzeug n. (-s) : P. brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., kozh hini g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., stal b., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies.

Lumperei b. (-, -en) : 1. fallagriezh b., taol-yud g., taol-gast g. ; 2. disterdra g., netraig g., diteraj g., inglodaj g., belbi g., belbiaj g., mibilij g., milbiliezh b., bihan dra g.

lumpig ag. / **lumpicht** ag. : P. 1. a bilhoù hag a druilhoù, truilhek, pilhennek, pilhaouek, gwisket gant truilhoù, truilhoù war e dro, dindan druilhoù, truilh ; 2. [dre skeud.] displed, vil, divalav, rukunus, doñjerus ; 3. *sie waren hartherzig genug, um ihm ein paar lumpige Groschen zu verweigern*, diskempenn a-walc'h e oant bet en e geñver evit nac'h outañ un dornadig gwenneien.

Lumpigkeit b. (-) : korkerezh g., huboterezh g., skarzder g., skarz g., pizhder g., strizhder g.

Lunch g. (-/s, -s/-e) : tamm lein g., harzell b., pred war ar prim g., predig g., gortozenn b., merenn vihan b., merennig b., merenn enderv b., adverenn b., adkoan b., adlein b. ; *einen Lunch zu sich nehmen*, bezañ gant e verenn vihan, adverenniñ, gortozenniñ, merennvihanñ.

Lunchpaket n. (-s, -e) : panerad voued b., P. pakad Mari Glazioù g.

Lunge b. (-, -n) : 1. [korf.] skevent str., [dre fent, tud] megin b., P. [dre fent, loened] paotr skañv g. ; 2. [mezeg.] *eiserne Lunge*, skevent houarn str., adskevent str. [ardivink skoazellañ evit ar skevent] ; *er hat es auf den Lungen*, gant an droug-skevent emañ, klañv eo gant e skevent, poan en devez en e skevent ; 3. P. *sich die Lunge aus dem Leibe reden*, koll glaour e c'henoù o klask displegañ udb., komz betek ar moug, disec'hañ e skevent o kaozeal (Gregor) ; *sich die Lunge aus dem Leib schreien*, disec'hañ e skevent o huchal (Gregor), hopal ken e kord gwazied e c'houzoug, huchal evel ur bleiz, youc'hal a-bouez holl nerzh e vouezh (a-bouez-penn, a-leizh e gorzailhenn, a-leizh korzenn, eus holl nerzh e gorzenn, ken na spont ar brini), hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, choul a-bouez-penn, choul eus holl nerzh e gorzenn, choul a-bouez e benn ; *der wird sich wohl die Lungen nicht aus dem Leib singen*, hemañ n'eo ket prest da zivarc'hañ e c'houzoug o kanañ ; 4. [dre skeud.] *die Lungen der Großstadt, die grünen Lungen der Großstadt*, al liorzhoù-kêr lies.

Lungen- : skeventel, ... skevent.

Lungenader b. (-, -n) : [korf.] gwazhienn skevent b. [*liester* gwazhied skevent].

Lungenarterie b. (-, -n) : [korf.] talmerenn ar skevent b.

Lungenarterienembolie b. (-, -n) : [mezeg.] stankadur-gwad er skevent g., sac'h-gwad er skevent g., enfrou skevent g. [*liester* enfrouioù skevent], emboliezh skevent b.

Lungenarzt g. (-es, -ärzte) : medisin ar skevent g., analadour g.

Lungenbeutel g. (-s, -) : [korf.] pleurenn b., pleur g., krezenn b. [*liester* krezoù], lienenn ar skevent b., rouedenn ar skevent b.

Lungenbläschen n. (-s, -) : [korf.] logig skevent b.

Lungenblutung b. (-, -en) : [mezeg.] gwadliñv skevent g., diwadañ skevent g., koll-gwad er skevent g.

Lungenbraten g. (-s, -) : [Bro-Aostria, kegin.] spilhenn gig b.

Lungendehnbarkeit b. (-) : [korf.] filusted ar skevent b.

Lungenembolie b. (-, -n) : [mezeg.] stankadur-gwad er skevent g., sac'h-gwad er skevent g., enfrou skevent g. [*liester* enfrouioù skevent], emboliezh skevent b.

Lungenentzündung b. (-, -en) : [mezeg.] skeventfo g., tanijenn-skevent b.

Lungenfell n. (-s, -e) : [korf.] pleurenn b., pleur g., krezenn b., krezenn b. [*liester* krezoù], lienenn ar skevent b., rouedenn ar skevent b.

Lungenflügel g. (-s, -) : [korf.] askell-skevent b., skeventenn b.

Lungenheilstätte b. (-, -n) : [mezeg.] ti-pareañ g., yec'heti g., ti-yec'hed g., sanatorium g.

Lungeninfarkt g. (-s) : [mezeg.] angwazhiad ar skevent g., stankadur-gwad er skevent g., sac'h-gwad er skevent g., enfrou skevent g. [*liester* enfrouioù skevent], emboliezh skevent b.

lungenkrank ag. : gant an droug-skevent, klañv gant e skevent, torzhellek.

Lungenkranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] torzhelleg g., torzhellegez b., den klañv gant e skevent g., peultriner g., peultrinerez b.

Lungenkrankheit b. (-, -en) : [mezeg.] droug-skevent g., torzhellegezh b.

Lungenkraut n. (-s, -kräuter) : [louza.] louzaouenn-ar-skevent b., bara-an-ozhac'h-kozh g.

Lungenkrebs g. (-es) : [mezeg.] krign-bev ar skevent g.

Lungenlappen g. (-s, -) : [korf.] tolbezenn skevent b., doublenn b.

Lungenschwindsucht b. (-) : [mezeg.] kleñved-sec'h g., krinderzhienn b., terzhienn-grin b., torzhellegezh b., droug-skevent g.

Lungenspitze b. (-, -n) : [korf.] penn uhelañ ar skevent g.

Lungenstauung b. (-, -en) : [mezeg.] darwazh skevent g.

Lungenthrombembolie b. (-, -n) : [mezeg.] stankadur-gwad er skevent g., sac'h-gwad er skevent g., enfrou skevent g. [*liester* enfrouioù skevent], emboliezh skevent b.

Lungentuberkulose b. (-) : [mezeg.] torzhellegezh b., droug-skevent g., krinderzhienn b., terzhienn-grin b., kleñved-sec'h g.

Lungenverhärtung b. (-, -en) : [mezeg.] skleroz skevent g.

Lungenwurz b. (-, -en) : [louza.] louzaouenn-ar-skevent b., bara-an-ozhac'h-kozh g.

Lungenzug g. (-s, -züge) : enanaladur g.

Lungerer g. (-s, -) : skoeñver g., feneant g., dibreder g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., sonnard g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g., lezireg g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., koll-boued g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., didalvez g., pezh didalvez g., paourkaezh den g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g.

Lungerleben n. (-s) : leziregezh b., diegi b., lure g., lizouregezh b., lentegezh b., lizidanted b., didalvoudegezh b., landreantiz b. ; *ein Lungerleben führen*, landreantiñ, na ober netra gant e gorf, bezañ feneant evel chas, ober e zidalezh (e gorf didalvez), na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, ober e varv, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriad, chom da straniñ,

chom da sorañ, kinviañ (kozhañ) el leziregezh, lardañ diegi.

lungern V.gw. (hat gelangert) : *herumlungern*, straññ, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, lostenniñ, landrenniñ, landreiñ.

Lunte b. (-, -n) : 1. poulc'henn b. [*liester* poulc'hennoù, poulc'had], mouch g. ; *die Lunte anzünden*, enaouiñ ar poulc'henn, enaouiñ ar vouchenn, enaouiñ ar mouch ; 2. [dre skeud.] P. *Lunte riechen*, dont disfiz d'an-unan, sevel douetañsoù e spered an-unan, santout ez eo toull ar billig tu pe du, santout ez eus vi pe labous gant ar yar, santout diouzh an dañjer ; *sie haben Lunte gerochen*, kac'het eo ar marc'h ouzhomp, douetet o deus un dra bennak, santet o deus ez eo toull ar billig tu pe du, santet o deus ez eus vi pe labous gant ar yar, santet o deus diouzh an dañjer, merzet o deus ez eus un dra bennak o c'hoari a-dreuz, merzet o deus ez eus moc'h bihan gant ar wiz, merzet o deus ez eus moc'h er wiz, merzet o deus ez eus koad-tro en afer, deuet ez eus disfiz dezho.

Luntenflinte b. (-, -n) / **Luntengewehr** n. (-s, -e) : [arm] mousked poulc'henn b.

Lupe b. (-, -n) : 1. gwerenn vrasaat b., ferenn vrasaat b., ferenn-greskiñ b., gwerenn-greskiñ b., kreskwerenn b. ; *etwas mit der Lupe betrachten*, *etwas unter der Lupe betrachten*, sellet ouzh udb gant ur werenn-greskiñ ; 2. [dre skeud.] *etwas genauer unter die Lupe nehmen*, burutellañ pizh ha kempenn udb, ridellat pizh ha kempenn udb, kroueriañ pizh ha kempenn udb, sellet a-dost ouzh udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi udb, sontañ udb, sonteal udb, dibluskañ udb ; *jemanden genauer unter die Lupe nehmen*, studiañ pizh u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., amprouiñ u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b.

lupenrein ag. : 1. glan, pur, disi ; 2. direbech, skouerius, n'eus ket a we enañ, hep si na gwri.

lupfen / **lүpfen** V.k.e. (hat gelupft / hat gelүpf) : sevel, dibradañ.

Lupine [b. (-, -n) : [louza.] piz-c'hwerv str., piz-plat str., P. kafe-ar-vro g.

Lupinensamen lies. : piz-c'hwerv str., piz-plat str., had piz-c'hwerv str., had piz-plat str.

Luppe b. (-, -n) : [tekn.] tolzenn houarn b., blodenn houarn b., pezhenn houarn b., bloc'h houarn g., bloc'had houarn g.

Lurch g. (-es, -e) : [loen.] divelfenneg g., divelfennad g., batrasian g., amfibian g., tousegeg g., raneg g., ueanalad g.

Lure b. (-, -n) : korn ar Vikinged g., lurenn b.

Lusche b. (-, -n) : 1. [kartoù] kartenn hep talvoudegezh b., kartenn na zegas poent ebet ; 2. paotr loull g., c'hwitig g., didalvez g., den n'en deus tu da vann g., den na oar ober na kriz na poazh g., den na c'hall ober na kriz na poazh g., den na oar ket ober un hollvad g., den na dalvez ket un hollvad, den hag a zo ur mann ebet g., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., paourkaezh den g., sprec'henn b., foerouz g., tamm foerouz g., didalvez g., pezh didalvez g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., preñv-douar g., den didalvez g., den nul g. ; 3. maoutenn b., blonegenn b.,

den bouk evel ur velc'hwedenn g., den bouk evel ur goarenn g., krouadur g., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g., marvasenn b., marvadenn b., beuzelenn b., luduenn b., buzhugenn b., klouarenn b., chuchuenn b., paotr hag a zo gwad pouloudet en e wazhied b., den youst g., pichod g., gogez g., katell b., kateller g., pitell g., piteller g., tarz heller g., polez b., lallaig g., Yann an darzhell g., Yann-Vari Gogez g.

Lusstock g. (-s) : [louza.] maseron g., livej g., livec'h g.

Lust b. (-, Lüste) : 1. plijadur b., plijadurezh b., pleustr g., bourd g., joa b., goust g., ebat g., dudi g./b., fent g., misi g., ran g., deur g., sac'had plijadur g., fourrad plijadur g., korfad plijadur g., reuziad plijadur g., revriad plijadur g., barrad plijadur g. ; *das Bergsteigen ist seine Lust*, en e ebat e vez pa vez o krampañ ouzh ar menezioù, krampañ ouzh ar menezioù a blij dezhañ ken-ha-ken, krampañ ouzh ar menezioù a blij dezhañ mui-pegenn-mui, kemer a ra goust en ur grimpañ ouzh ar menezioù ; *seine Lust an etwas haben*, bourrañ gant udb, bezañ en e blijadur gant udb, kemer goust en ur ober udb, kaout goust d'ober udb, bourrañ (kaout plijadur, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur) oc'h ober udb, kaout joa ouzh udb, bezañ digor d'an-unan gant udb, kaout plijadur vras gant udb, kavout e bleustr gant udb, bezañ ur misi evit an-unan ober udb, kaout ur misi ober udb, kemer bourd en udb, bezañ un abadenn blijadur evit an-unan ober udb, ober udb plijadur d'an-unan, kaout ur mor a blijadur gant udb, kavout plijus udb, plijout udb d'an-unan, kemer e ebat gant udb, kavout dudi gant udb, bezañ en dudi gant udb, en em hetiñ gant udb, en em blijout oc'h ober udb, bezañ da udb d'an-unan ; *das Kind war meine ganze Lust*, gwrac'h (pitilh, nay, ran, dall) e oan gant ar bugel-se, ur c'hrog bras am boa ouzh ar bugel-se, seizh plijadur ha dek ouzhpenn am beze gant ar bugel-se, karout a raen ar bugel-se dreist-penn, karout a raen ar bugel-se dreist ar barr ; *alle Lust der Welt ist kurzer Traum nur*, berbad eo plijadurezhioù ar bed-mañ, plijadurezhioù ar bed-mañ a dremen evel bouilhoù moked, plijadurezhioù ar bed-mañ ne badont ket pell, plijadurezhioù ar vuhez kollidik-mañ a dremen buan, plijadurezhioù ar bed-mañ a zo bresk ; *Reiselust*, doug d'ar beajoù g.

2. dudi g./b., trugar b., ebat g. ; *sie spielt Klavier, dass es eine Lust ist*, ken brav e son piano ma'z eo un dudi (un drugar, ur yec'hed, ur brav, un ebat) klevet anezhi, gwashat ma son brav piano !

3. c'hoant g., c'hoantad g., goust g., lusk g., c'hoantadenn b., c'hoantaenn b., bliz g., lañs ; *Lust haben, etwas zu tun*, kaout c'hoant d'ober udb, kaout goust d'ober udb, bezañ tuet d'ober udb, bezañ lusk gant an-unan ober udb, bezañ lusk gant an-unan d'ober udb, luskañ d'ober udb, bezañ kontant a ober udb, bezañ kontant d'ober udb ; *habt ihr keine Lust, einen kleinen Spaziergang zu machen* ? daoust ha ne blijfe ket deoc'h mont da vale un tammig ? ne vefec'h ket kontant da vont da bourmen ? ne vefec'h ket kontant a vont da bourmen ? ; *Lust bekommen, etwas zu tun*, sevel c'hoant en an-unan d'ober udb, sevel c'hoant gant an-unan d'ober udb, treiñ en e benn ober udb, dont c'hoant d'an-unan ober udb, kaout goust d'ober udb ; *wenn ich deine Fotos sehe, bekomme ich Lust, dieses Land zu besuchen*, da boltredoù a ro

goust din da weladenniñ ar vro-se, da boltredoù a ro c'hoant din da weladenniñ ar vro-se ; *keine Lust verspüren, etwas zu tun*, na vezañ e chal d'ober udb, na vezañ e chal oc'h ober udb, na gaout goust ebet d'ober udb, na gaout lañs ebet d'ober udb, bezañ dic'hoant d'ober udb, bezañ gwiridik d'ober udb, na c'houlenn ober udb, kaout diegi oc'h ober udb ; *ich habe keine Lust dazu*, n'em eus tamm c'hoant d'en ober, n'em eus lañs ebet d'en ober, dic'hoant on d'en ober, gwiridik on d'en ober, n'em eus goust ebet da gement-se ; *ich habe keine Lust, baden zu gehen*, ne fell ket din mont da neuial, dic'hoant on da vont da neuial ; *er hat keine Lust mitzukommen*, ne faot ket dezhañ dont ganeomp, ne fell ket dezhañ dont ganeomp, ne c'houlenn ket dont ganeomp, ne welan ket e vefe lusk gantañ dont ganeomp, dic'hoant eo da zont ganeomp ; *er bekam Lust, in die Welt zu ziehen*, sevel a reas ennañ ar c'hoant da vont da vale dre ar broezioù (Gregor) ; *ich hatte große Lust, ihn stehen zu lassen*, c'hoant du am boa da vont digantañ, gourvenn am boa da vont digantañ, c'hoant bras am boa (c'hoant bras a oa din) da vont digantañ, va gwalc'h a c'hoant am boa da vont digantañ, mennet start e oan da vont digantañ ; *er verspürt unbändige Lust, etwas zu sagen*, poan en deus delc'her war e deod, poan en deus derc'hel war e latenn, debron en deus en e deod, debron en deus en e latenn, gourvenn en deus da lavaret udb ; *ihre Lust, bei ihm zu bleiben, war nicht besonders groß*, ne c'houlenne ket kaer chom gantañ, n'he doa ket c'hoant kaer da chom gantañ, n'he doa ket ur bern c'hoant da chom gantañ, n'he doa ket pikol c'hoant da chom gantañ, lure he doa o chom gantañ, lure he doa da chom gantañ ; *ihre Lust, hinzugehen, war nicht besonders groß*, n'he dije ket torret he rañjenn da vont di, ne oa ket lamprek evit mont di, karnañ a rae da vont di, n'he doa ket lañs da vont di, ne oa ket gwall droet da vont di, aet e oa di evel ur c'hi o vont d'ar groug, diegi he doa o vont di, damant he doa da vont di (o vont di), lure he doa o vont di, lure he doa da vont di, digareziñ a rae mont di, ne oa ket e chal da vont di, gwiridik e oa da vont di, dic'hoant e oa da vont di, ne c'houlenne ket kement-se mont di, ne c'houlenne ket kaer mont di ; *ich gehe hin, nicht etwa dass ich dazu Lust hätte, aber ich kann nicht anders*, mont a rin di, neket ma vijen laouen da vont, met n'eus ket tu din ober a-hend-all - neket ma vijen laouen da vont di, met n'eus ket tu din ober a-hend-all ; *komm, wenn du irgendwann mal Lust dazu hast*, pa gari e teui, bez' e c'hallez dont pa vo ez faltazi ; *die Mutter bekam Lust auf Äpfel*, ar vamm he doa bet ur c'hoantadenn avaloù ; *anschließend fragten sie ihn, ob er Lust auf einen Spaziergang hätte*, goude-se e c'houlennjont outañ hag-eñ e vije plijet da vont da bourmen, goude-se e c'houlennjont outañ hag-eñ en dije goust da vont da bourmen ; *wenn Sie Lust dazu haben*, ma fell deoc'h, mar c'hoarzh ouzhoc'h, mard eo da ganeoc'h, m'ho peus c'hoant, m'ho peus goust, mar plij deoc'h, mar karit ; *nach unseres Herzens Lust*, evel ma tro en hor pennoù, diouzh ma tro en hor speredoù, evel ma plij deomp, en hon diviz, diouzh hon diviz, diouzh hor c'hoant, d'hor grad, en hor grad, d'hor youl, d'hor meno, en hor meno, en hor plijadur ; *etwas ganz nach Lust und Laune tun*, mont a-raok e benn, mont da heul e stultenn, mont a-raok e stultenn, leuskel e froudennoù da leviañ

an-unan, ober udb hervez e froudennoù, ober udb hervez e frouden, ober udb diouzh e frouden, ober udb diouzh ma tro en e frouden, ober udb diouzh ma tro en e benn (hervez e did, diouzh e benn, en e ziviz, diouzh e ziviz, diouzh e imor, hervez e faltazi, diouzh e faltazi, diouzh e vod, hervez ma tro en e benn, diouzh ma tro en e spered, diouzh ma sav loariadenn en an-unan), heuliañ e bennadoù, ober udb diwar frouden, ober udb hervez ar pezh a vez o ruilhal en e benn, ober udb dre frouden ; *wenn es keine Gesetze gäbe, könnte jeder nach Lust und Laune handeln*, hep al lezennoù e vefe pep hini en e roll ; *seine Lust büßen*, koll e c'hoant, bezañ disorc'hennet (dic'hoantet, dic'hoantaet, torret e c'hoant d'an-unan, dizonet) ; *jemandem die Lust an etwas nehmen*, disorc'henniñ (dic'hoantañ, dic'hoantaat, difroudennañ) u.b., dic'houstiñ u.b. ouzh udb, terriñ e c'hoant d'u.b., dizonañ u.b. d'ober udb, [dre fent] reiñ e zic'hoant d'u.b. ; *ich werde dir schon die Lust austreiben, dorthin zu gehen*, me a zinodo ac'hanout alese ! me da zisodo da vont di ! me a zesko dit mont di c'hoazh ! me a lamo ar c'hoant da vont di diganit ! ; *ich habe keine Lust mehr, in der Großstadt zu leben*, dizonet on diouzh ar gêr vras ; *mit Lust und Liebe, gant ar brasañ plijadur* ; *er hat zu nichts mehr Lust*, ne gav mui saour gant netra.

4. tenchez g., orgediz b. ; *Lüste*, gwallc'hoantoù lies., gwallc'hoantegezh b., droukc'hoantoù lies., droukc'hoantegezh b., droukyouloù lies., gwallyouloù lies., friantiz b., youloù lies. ; *Lust auf Sex*, c'hoant maouez g., c'hoant plac'h g., c'hoant paotr g., c'hoant gwaz g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoantegezh revel b., c'hoantegezhioù lies., c'hoant g., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., c'hoant friko fourch g. ; *sie hat Lust auf Sex*, fellout a ra dezhi c'hoari, kroget eo ar big en he skouarn, paket he deus ar c'hin-c'han (ar c'hign-c'hagn), emañ o klask friko fourch, kroget eo an orged enni, kroget eo gant an orged, homañ a zo leun a orged ; *die Lüste des Fleisches*, ar c'hoant fouzhañ g., gwallyouloù (droukyouloù, plijadurezhioù, galvoù, broudoù) ar c'hig, kastr ar c'hig g., plijadurioù ar c'horf, ar c'hoant lik g., ar friantiz b., ar c'hoantegezhioù lies., ar c'hoant g., an orged g., P. ar c'hin-c'han (ar c'hign-c'hagn) g., ar c'hoant friko fourch g. ; *sexuelle Lust*, plijadurezhioù ar c'horf lies. / plijadurezhioù ar c'hig (Gregor) lies., plijadurioù ar c'horf lies., plijadurioù ar c'hig lies., plijadurioù revel lies. ; *irdische Lust, Lust an den Feuden des Lebens*, plijadurioù ar bed lies., plijadurezhioù ar bed lies. ; *seine bösen Lüste bekämpfen*, ober penn d'e zroukyouloù (Gregor), talañ (pennañ) ouzh e zroukyouloù, derc'hel penn d'e wallyouloù, derc'hel penn ouzh e wallyouloù, rentañ penn d'e zroukc'hoantoù, herzel ouzh e wallc'hoantoù, herzel ouzh e zroukyouloù.

Lustbarkeit b. (-, -en) : [kɔʒh] diduamant g., diduadenn b., diduell b.

Lüstchen n. (-s, -) : damc'hoant g. ; *sein Lüstchen büßen*, koll e c'hoant, bezañ disorc'hennet (dic'hoantet, dic'hoantaet, torret e c'hoant d'an-unan, dizonet).

lüsten V.dibers. (hat gelüftet) : [kɔʒh] *mich lüftet nach Bier*, c'hoant bier am eus, ur banne bier a zafe ganin bremañ, pakañ a rafen a-walc'h ur banne bier, ne vefe ket drouk ganin pakañ ur banne bier bremañ, ne zamantfen ket da bakañ ur banne bier bremañ.

Luster g. (-s,-) : [Bro-Aostria] kantolor-skourret g.
Lüster g. (-s,-) : 1. sked g., lufr g., levn g., levnded b., levnder g., flammder g., flammdded b. ; 2. [dre astenn.] kantolor-skourret g.
Lüsterklemme b. (-,-n) : [tredan] skarv-orjal g.
lüstern¹ V.dibers. (hat gelüstert) : [koz] *mich lüstert nach Bier*, c'hoant bier am eus, ur banne bier a zafe ganin bremañ, pakañ a rafan a-walc'h ur banne bier, ne vefe ket drouk ganin pakañ ur banne bier bremañ, ne zamantfen ket da bakañ ur banne bier bremañ.
V.gw. (hat gelüstert) : *nach etwas lüstern*, c'hoantaat udb, hetiñ udb, dezirout udb., bezañ c'hoantek a udb, lugerniñ ouzh udb, luc'hañ ouzh udb, luchañ ouzh udb, steredenniñ ouzh udb, sellet a-druez ouzh udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, droukc'hoantaat udb., gwallc'hoantaat udb., bezañ ran gant udb., bezañ taer war udb, bezañ taer d'ober udb, bezañ angoulet gant udb, bezañ lorc'het gant u.b.
lüstern² ag. : c'hoantus, c'hoantaus, c'hoantek, gwallc'hoantaus, goubec'h, goubec'het, hudur, gadal, gadalus, lik, orgedus, libidinel, leun a zroukyouloù, friant, hakr, kailh, krakik, friant, friantell ; *lüstern Blicke*, selloù c'hoantus (hudur, gadal, doñv, a-druez, kailh, krakik, lik) lies. ; *verstohlener lüsterner Blick*, taol lagad kazh g. ; *er warf dem Mädchen lüstern Blicke zu, er musterte das Mädchen mit lüsternen Blicken*, e zaoulagad c'hoantek a rigadelle war ar plac'h, luc'hañ a rae ouzh ar plac'h, lugerniñ a rae ouzh ar plac'h, sellet a rae a-druez ouzh ar plac'h, ober a rae lagadenn d'ar plac'h ; *nach etwas lüstern sein*, c'hoantaat udb, bezañ c'hoantek a udb, lugerniñ ouzh udb, luc'hañ ouzh udb, luchañ ouzh udb, steredenniñ ouzh udb, sellet a-druez ouzh udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, droukc'hoantaat udb., gwallc'hoantaat udb., bezañ ran gant udb., bezañ taer war udb, bezañ taer d'ober udb, bezañ angoulet gant udb, bezañ lorc'het gant u.b.
lüsterngrausam ag. : sadek, diaoulek.
Lüstertheit b. (-) : gadaliezh b., gadalezh b., gadalerezh g., droukc'hoant g., c'hoant hudur g., droukc'hoantegezh b., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegezh b., hudurnez b., hudurniezh b., loudouriezh b., loustonioù lies., likaouerezh g., gastaouerezh g., plijadurezhioù orgedus lies., likentez b., oriadezh b., friantiz b., chalvanterezh g.
Lustfahrt b. (-,-en) : tro-vale dudi b.
Lustgarten g. (-s,-gärten) : liorz dudi b.
Lustgas n. (-es) : [kimiezh] gaz c'hoarzhin g.
Lustgefühl n. (-s) : laouenidigezh b., levez b., plijadur g., dudi g., eürusted b., boem b., bamadur g., trugar b.
Lustgewinn g. (-s) : gwalc'hadur g., gwalc'h g.
Lustgreis g. (-es,-e) : kozh straker g., paour-kaezh orgedour kozh g., paour-kaezh riboder kozh g., paour-kaezh loaver kozh g., gaster kozh g., kozh pitaou(a)er g., kozh pitaouer brein g., gastaouer kozh g., marc'h-limon kozh g., kailh kozh g., revr tomm a gozhiad g., revr boazh a gozhiad g., tourc'h kozh g., bouc'h kozh g. / kozh bouc'h g. (Gregor).
Lusthain g. (-s,-e) : koadig dudi g., killi dudi b.
Lusthaus n. (-es,-häuser) : kenkiz g./b.
Lusthäuschen n. (-s,-) : kenkizig g./b., tiig g.
lustig ag. : laouen, drant, gae, mav, farsus, fentus, c'hoarzhus, divelkont, ebatus, gailhart, gwiv, hetus, sart,

joaus, jolis, drol ; *lustige Anekdote*, danevellig (sorbienn b., bomm g.) farsus b., fent g., tamm fent g., fentigell b. ; *lustige Person*, legestr g., farser g., kampionod g., dañvad g., bourjin g., farouell g., ibil g., bourder g., gorroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., diaoul da farsal g., korf a zen g., evn g., kañfard a baotr g., hailhon g., c'hwil g., lampon g., furlukin g., rampono g., fouin g., ebeul g. ; *lustiger Geselle*, ibil a zen g., c'hwil g., paotr drant ha bagol g., paotr gwiv evel ur c'hant tachoù g., liper g., unan laouen hag aes, unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat, rouser g., fringer g., bever diroll g., paotr disoursi g., paotr sart g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., fouin g., ebeul g., evn g. ; *lustiges Mädchen*, korfenn b. ; *Bruder Lustig*, c'hwil g., ibil g., labous g., kampionod g., hinkin g., lampon g., gorroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., diaoul da farsal g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., ebeul g., fouin g., evn g. ; *mein Vater war der lustigste Kerl, den ich je erlebt habe*, morse n'em eus bet gant den kement a fent evel m'em eus bet gant da dad, morse n'em eus bet kemeret gant den kement a fent evel m'em eus bet kemeret gant da dad ; *ein lustiges Leben führen*, mont da-heul (redek war-lerc'h) an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, riotal, roulat an ebatoù, ebatiñ, bezañ ebat e zoare, ober (c'hoari) anezhi, bezañ atav o kas warnezi, ren (kas, kunduiñ) ur vuhez diroll, bevañ gant kadañs ; *lustige Witwe*, intañvez Yann ar bev b., intañvez Yeun ar bed b. ; *sich über jemanden lustig machen*, diverrañ diwar-goust u.b., farsal diwar-goust u.b., flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. diwar farsal, ober fent gant u.b., ober an diod gant u.b., diodiñ u.b., c'hoarzhin goap war (ouzh, a, da, diouzh) u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogea) u.b., dejanal gant u.b., ober foei d'u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., pikailhat u.b., heskinañ (hegaziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-druez genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaozioù diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., skeiñ tachoù gant u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *alles macht sich über ihn lustig*, ne vez graet nemet goapaerezh gantañ, an holl a c'hoarzh goap diwar e goust, goapaet e vez gant an holl ; *er fand das gar nicht lustig*, se ne rae tamm fent ebet dezhañ, ne gave ket drol an dra-se.
Adv. : *da geht es lustig zu !* nag a blijadur eno ! nag a c'hoarzh hag a vourrusted du-se ! n'eo ket trist an traoù du-se ! amañ ez eus buhezioù ! bourrapl a zo gant an dud du-se ! bourrapl a zo du-se !

Lustigkeit b. (-) : levez b., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., drantz b., dranted b., dranter g., drevded b., drevder g., drevidigezh b., joa b., joausted b., gaeded b., gaeder g., gaederi b., gaeoni b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., joausted b., jolisted b.

Lustknabe g. (-n,-n) : [kozh] paotr yaouank [*implijet da genc'hoarier evit darempredoù rev*] g., paotr korf-tra g., priñs-jilot g.

Lustknochen g. (-s,-) : P. pidenn b., bitouzen b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., mudurun b., gamachenn b. [*liester gamachoù*], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulen b., begel g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoed g., kilhog-Indez g., kellig g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g.

Lüstling g. (-s,-e) : straker g., loaver g., gaster g., pitaouaer g., pitaouer brein g., revr tomm g., revr boazh g., tourc'h g., bouc'h g., orgedour g., orgeder g., oriad g., lik g., riboder g., gastaouaer g., gastaouer g., marc'h-limon g., kailh g., gadal g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., flemmer g., ki gaol g., paotr kailh g., den friant war plijadur ar c'horf g., bordeler g., sadeg g. ; *die Lüstlinge bleiben im Bann ihrer berausenden Wollust gefangen*, ar plijadurioù lik a zo ur grapinell ivinek evit an dud c'hadal.

lustlos ag. : diegus, dic'hoant, dic'hoantek, dic'hred, diskontant, divalav, mors, goular ; *er ist völlig lustlos*, klañv eo gant an enoe ; *lustlos essen*, tañva e voued gant begig e deod, mouzhañ ouzh ar boued, ourzal ouzh e voued, ober begoù ouzh ar boued, pismigañ e voued, pismigañ, na vont don e zent e-barzh ; *er ging lustlos in die Schule*, n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol - ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol - diegi en doa o vont d'ar skol.

Lustmolch g. (-s,-e) : kozh straker g., paour-kaezh loaver g., riboter g., tourc'h g., bouc'h g., bouc'h-pilhoù g., pitaouaer g., pitaouer brein g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gaster g., gastaouer g., gastaour g., gastaouaer g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., targazh g., tarv g., gad b., tarv-gad g., kilhog g., orgedour g., pailhard g., pampalard g., flemmer g., gadal g., gastaouer kozh g., bouc'h kozh / kozh bouc'h (Gregor), ki gaol g., paotr kailh g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., den friant war plijadur ar c'horf g., bordeler g., oriad g.

Lustmord g. (-s,-e) : muntr sadek g.

Lustmörder g. (-s,-) : muntre sadek g.

Lustobjekt n. (-s,-e) : [dre skeud.] c'hoariell b. ; *Frau als Lustobjekt*, maouez c'hoariell b., korf-tra g.

Lustprinzip n. (-s) : [bred.] pennaenn ar blijadur b., pennaenn ar bliz b. ; *nach dem Lustprinzip*, ar blijadur da gentañ.

lüstrieren V.k.e. (hat lustriert) : lufrañ, luc'hañ, rimiañ, parañ, spurañ, lenkrañ, lenkraat, lamprañ, blouc'haat, levnaat, levnañ, skedusaat.

Lustrum n. (-s, Lustren/Lustra) : [istor] pempbloaz g., pempbloaziad g.

Lustschloss n. (-es,-schlösser) : kastell dudi g., kastell vakañsiñ g., maner g.

Lustseuche b. (-,-n) : [kozh] naplez g.

Lustspiel n. (-s,-e) : fentarvest g., fentc'hoari g., komedienn b., pezh farsus g., c'hoarzhigell b.

Lustspiieldichter g. (-s,-) : saver fentarvestoù g., saver c'hoazhigelloù g.

Luststock g. (-s) : [louza.] maseron g., livej g., livec'h g.

lustvoll ag. : plijadurezhus, orgedus, leun a denchez, leun a orgediz.

Lustwäldchen n. (-s,-) : koadig dudi g., killi dudi b.

lustwandeln V.gw. (lustwandelte / ist gelustwandelt) : bale, pourmen.

Lutetium n. (-s) : [kimiezh] lutetiom g.

Lutheraner g. (-s,-) : luteriad g.

Lutheranerin b. (-,-nen) : luteriadez b.

Lutherbibel b. (-) : Bibl hervez Martin Luther g./b.

lutherisch ag. : luteriek ; *lutherische Konfession*, feiz luteriek b., luteregezh b.

Luthertum n. (-s) : luteriegezh g.

Lutschbonbon g./n. (-s,-s) : sunig g.

lutschen V.k.e. ha V.gw. (hat gelutscht) : sunañ, chugal, chugiñ, chugelliñ, chutañ, chutellat, denañ ; *schluck deine Pille herunter, statt daran zu lutschen*, lonk da louzoù, na chom ket da vlazañ ha da zivlazañ anezhañ.

Lutscher g. (-s,-) : chut g., chugell b., chugenn b., chutell b., chutenn b., sunig g.

Lutschefleck g. (-s,-e) : merk ur pok kloc'h g., pok kloc'h g.

Lutschtablette b. (-,-n) : [mezeg.] pastilhez str.

lütt ag. : [norzh Bro-Alamagn] bihan-tout.

Lüttich n. : [Belgia] Liège b.

Luv b. (-) : [merdead.] tu en avel g., tu diwar avel g. ; *das Gewicht nach Luv verlagern, nach Luv gehen*, sevel diwar avel.

luven V.gw. (hat gelut) : derc'hel a-benn, dont d'an avel.

Luvseite b. (-) : [merdead.] tu en avel g., tu diwar avel g.

Lux n. (-,-) : [fizik] luks g.

Luxation b. (-,-en) : [mezeg.] diaozadur g., diempradur g., diaozamant g., disvellad g., gweadur g., gweadenn b., kammigell b.

Luxemburg n. (-s) : Luksembourg b.

Luxemburger g. (-s,-) : Luksembourgad g.

Luxemburgerin b. (-,-nen) : Luksembourgadez b.

luxemburgisch ag. : 1. luksembourgat, ... Luksembourg, eus Luksembourg ; 2. [yezh.] luksembourgek.

Luxemburgisch n. : luksembourgeg g.

luxuriös ag. : moedus, pompadus, lorc'hus, a lorc'h, pompus, gagn, a-stroñs.

Luxus g. (-) : moed g., trolle g., stroñs g., pompad g., lorc'haj g., lorc'hajoù lies., digoroù lies., ton g.

Luxus- : a berzhed uhelañ, heberzhañ, a renk kentañ, a lorc'h, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar c'hentañ troc'h, a rummad uhelañ, cheuc'h, lorc'hus, pompadus, dibab, moedus, P. gagn, a-stroñs, ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ha n'emañ ket ar sifern gantañ, pabor a, tarin a.

Luxusausführung b. (-, -en) : doare cheuc'h g., stumm cheuc'h g., doare a lorc'h g., stumm a lorc'h g.

Luxusausgabe b. (-, -n) : embannadenn cheuc'h b., embannadenn a lorc'h b.

Luxusdampfer g. (-s, -) : mordreizher cheuc'h g., mordreizher eus ar vegenn g., mordreizher a lorc'h g.

Luxusgesetz n. (-es, -e) : [istor] lezenn war an dispignoù b.

Luxuslimousine b. (-, -n) : karr-tan cheuc'h g., karr-tan a lorc'h g., amerikanenn b., P. karr-tan a-stroñs g., pabor a garr-tan g., tarin a garr-tan g., karr-tan n'emañ ket ar sifern gantañ g., karr-tan gagn g., karr-tan n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ g.

Luxussteuer b. (-, -n) : [arc'hant.] taos pompad g.

Luzern n. : [Bro-Suis] Luzern b.

Luzerne b. (-, -n) : [louza.] geot-gall str., geot-dall str., serradel str., melchon-gall g.

Luzian g. : Lusian g.

Luzifer g. : Lusifer g., P. Paolig g., Paol gornek g., Paol lostek g., Gwilhoù g., Gwilhoù gozh g., Kinard g., Herpin g., spered lous g., enebour g., Yann ar pennkêr dianaou g., tad ar gaou g., paotr kozh g.

LVF b. (-) : [istor : *berradur evit* Légion des Volontaires Français] LVF b., Legion an Emouestlidi C'hall a-enep d'ar volchevisted g.

Lydien n. (-s) : [douar.] Lidia b., Bro-Lidia b.

lymphatisch ag. : [mezeg.] limfatek, ... limfenn, ... limf, limfel.

Lymphdrainage b. (-, -n) : [mezeg.] gwehenniñ limfel g.

Lymphdrüse b. (-, -n) : [korf.] gwerblenn limfel b.

Lymphhe b. (-, -n) : [korf.] limf g., flumm g., chugon-boued g.

Lymphgefäße lies. : [korf.] kanolioù limf lies., kanioù limf lies., gwazhied limf lies., gwazhied laezhek lies.

Lymphgefäßentzündung b. (-, -en) : [mezeg.] limfañjit g. ; *er hat eine Lymphknotenentzündung*, klañv eo gant ar werbl.

Lymphknoten g. (-s, -) : [mezeg.] klom limfel g.

Lymphozyt g. (-en, -en) : limfokit str., limfokitenn b..

lynchen V.k.e. (hat gelyncht) : linchañ, krougañ.

Lynchjustiz b. (-) : linchañ g., lazherezh dre linchañ g., linchadur g.

Lynchmord g. (-s, -e) : linchañ g., laz dre linchañ g., linchadur g.

Lynkeus g. : [mojenn.] Linkeüs g.

Lyoner b. (-, -) : [kegin.] seurt mortadella g., silzig giz Bologna str.

lyophil ag. : [kimiezh] liofil.

lyophob ag. : [kimiezh] liofob.

Lyra b. (-, Lyren) : lourenn b.

Lyraspieler g. (-s, -) : lourenner g.

Lyrik b. (-) : lourennegezh b., lourennerezh g., barzhegezh b., barzhelezh b., barzhoniezh b.

Lyriker g. (-s, -) : barzh g.

Lyrikerin b. (-, -nen) : barzhez b.

lyrisch ag. : lourennek, lourennel, barzhel, barzhoniel ; *lyrische Exkurse*, kasadennoù lourennek lies.

Lyzeum n. (-s, Lyzeen) : lise evit ar merc'hed g., lise merc'hed g., kelenndi merc'hed g.